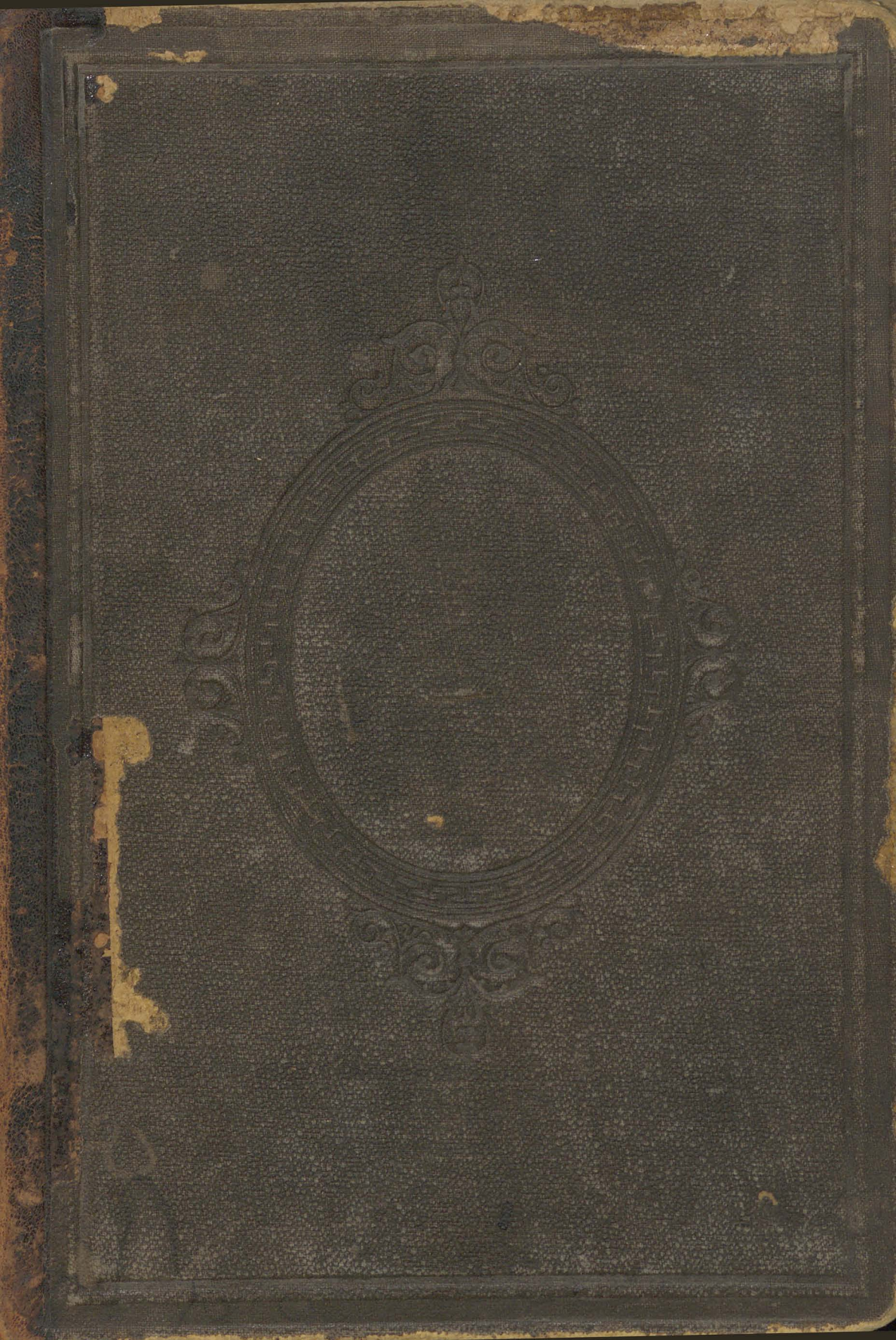
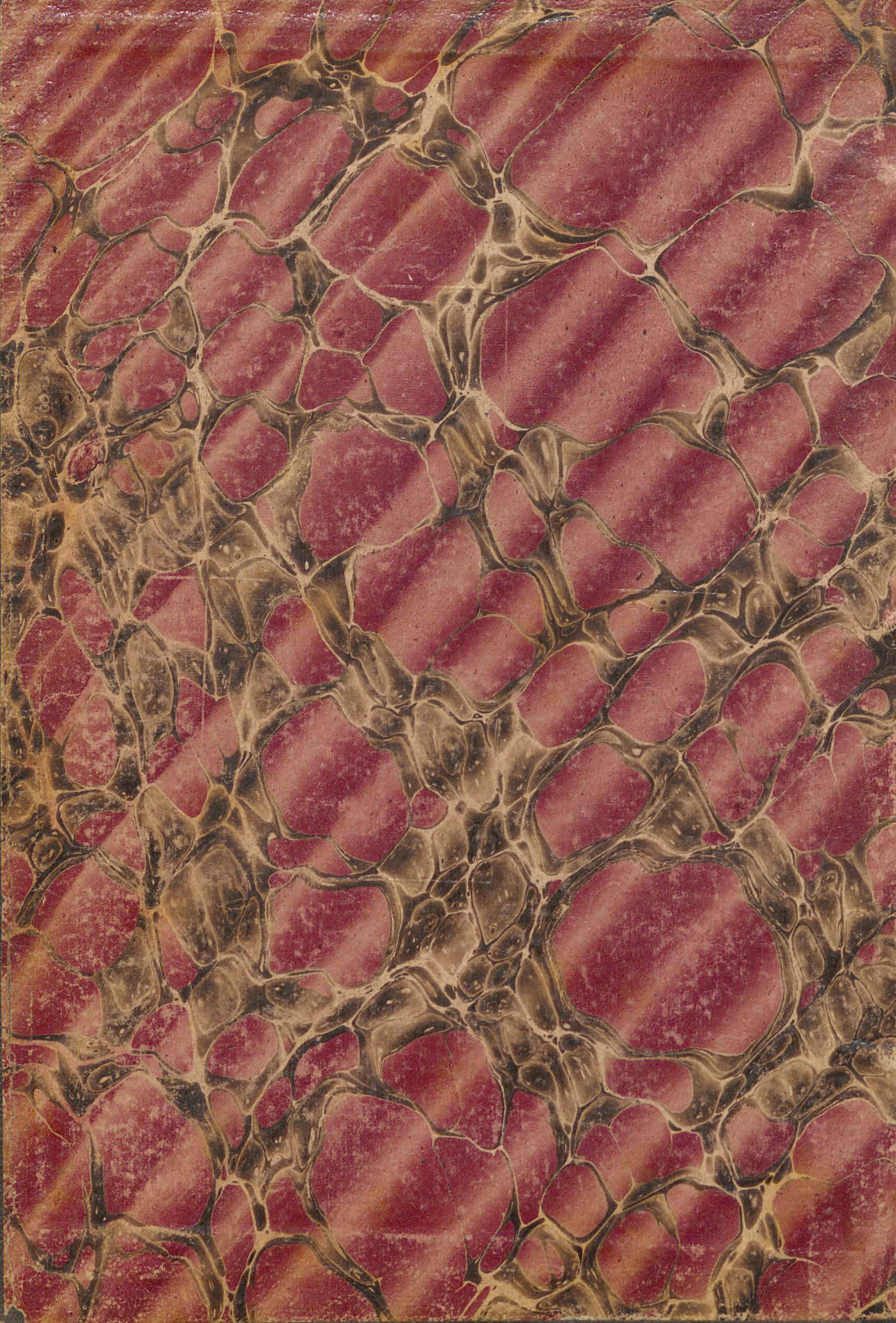
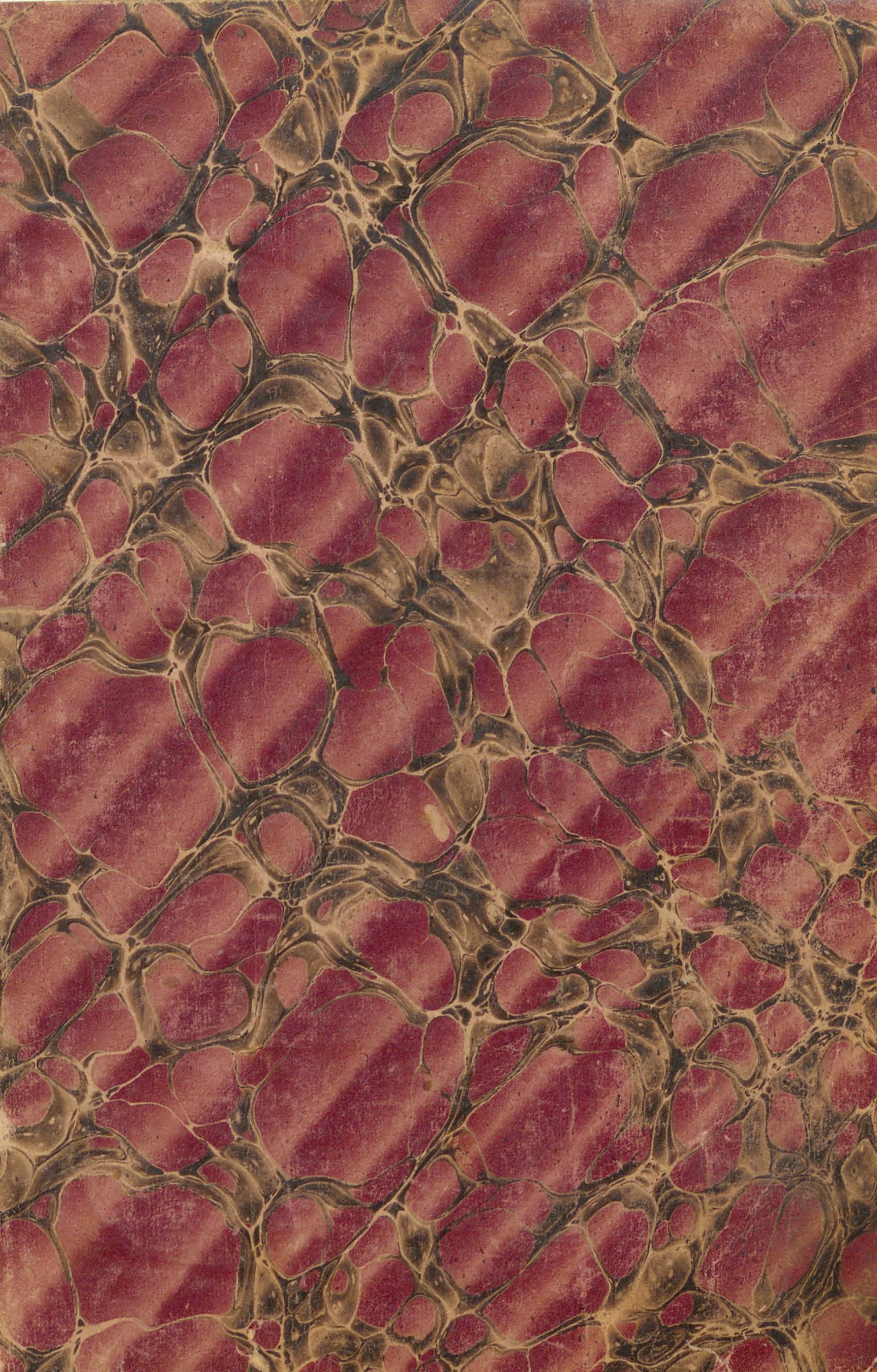

756 U. L.

1000

1000

1000

1000

72 5000 479 87 240
92 " 479 87 182
92 479 87 - " 452
820

2004

ԷՄԲԵՐԸ ԱՇԳ

Մանկագիտական Յանձնախումբ

Հ. Բ. Ը. Մ, - Հայկ. Փոստ. դ. 54

ԷՄԲԵՐԸ

Նուիրանու Յոյնուհի

ՔԵՐՈՎՔԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

Կարճապատկեր

ԹԻՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԲԵՐ ԿԱԶԷԹԱՍԸՆՏԱՆ ՄՈՒԻՐԷՃ

ՏԵՐՍԱՍՏԷԹ

1883

2307 - 70

ԷՍՐԱՐԸ ԱՇԳ

Ա.

ԳԱԹԻԼ ԵԱՆԿԸՆՃԸ

Օն սէքիզինճի ասրըն օրթալարընտա , Լօնարա շէհրինին քէօշէ պուճադ մահալէրինտէ , բէք չօդ քէօհնէ վէ ախշապ մէյլսանէյէր պուլունուպ , պուշլարըն քէօհնէ միւշթէրիյէրի տախի , հէման մէգքիւր էպնիյէյէրէ , տէհէթ-Փէրմա պիր հալը մէքրուհ տահա իլապէ կյլէմէքտէ իտիյէր :

1745 սէնէսի նոյեմբերին 11ինճի կիճէսի , մէգքիւր քէօհնէ իշրէթ կեահլարըն պիրիսինին քէօհնէյէնմիլ բէքէյէրի , քէօհնէ սէրիսօշլար իլէ թէգէին գըլընմըլ օլտուղու սըրատա , աշըլըսլ դաբանտըդճա բասլանմըլ օլան բէգէյէրինտէն տախի գուլադլար չընլատաճադ պէտ սէսլէր չըգան սօգադ գաբուսը նակէհան սըրթ իւսթիւ աշըլարագ , իբի քիշի իշէրի կիրաիլէր , վէ գաբույու թէքրարէն արգալարընտան գաբատըլար :

Մէյլսանէնին կէտիքիլի միւշթէրիյէրի զաթէն թէքմիլ օլմուշ , վէ կիճէ տախի խայլիճէ Եօլ ալմըլ օլտուղունտան , պէօյլէ պիր վագքըթսըլ վիդիթա , թապիաթը իլէ օթ ուրանլարըն մէրագընը թահրիք խտէճէք իտի :

Խոսուսի իլէ նագշ իթտիյիսիլ սընրփտա պուլունան տաի իշրէթ կեահլարտա ատէթտէն օլտուղու իւզրէ , ասըլ գապիլատան պիր տէրէճէ աշաղը օլան նիմ մուհասպլէթ վէ նիմ մուարագա շամաթալարընտան , իբի ատըմ էօթէտէ տուրան պիրիսինին սէօյլէտիյինիլ պիլէ իշիթմէք գապիլ օլմամագտա իբէն , մէրգուման իբի նէֆէր Եապանճըլարըն իշէրի կիրմէյէրի իւզէրինէ նա-կէհան էօյլէ պիր սուսլուգ հուսուլէ կէլմիլ իտի քի , գաբունուն աշըլըսլ գաբանմասընտան նէլէթ իտէն բէգէ կըճըրթըսընըն չընլայըլը , էբէյի վագթ մէյլսանէնին տէօրթ քէօշէսինտէն ագս կյլէմէքտէ իտի :

Վագա հաթիթատա պիր իբի տէֆա կէճ վագըթ մէյլսանէյէ վիդիթա վէրէն սայղըսըլ միւսաֆիլիյէրտէ զուհուր իթմէլ տէյիլ իտի իտէ տէ , պուշլար հէման պիլա իաթիսնա հէր տէֆա , Եհլի ըրզ միւշթէրիյէրտէն պիր իւքիսինի , կիճէյի պաշգա պիր Բէշմ մահէլտէ կէհիրմէյէ տապէթէ կէլմիլ օլան բօլիս մէմուրլարընտան իապրէթ իտիյէր :

Հալ պու քի , նագշ իթմէքտէ օլտուղումուզ վուգուլաթ կիճէսի այնի սայղըսըլըլա իշէրի կիրմիլ օլան ատէմլէրտէն պիրիսինին ուզուն բալթօսը ալթընտան պիր գըլըճ ուճու կէօրիւնիւպ , Եէրէ սիւրիւնտիւքէ պունուն շըսըրթը սէսլէրի տէ իշիթիլմէքտէ իտի իտէ տէ , նէ մէգքիւր գըլըճընըն վէ նէ տէ սիկէրինին բօլիս մէմուրլարընա պէյնզէր հալէրի պուլունմատըլըն :

տան , ատէթա մէյխանէնին գայտը հայաթ հիսսէտարարը մաղամընտա պուլունան քէօհնէ միւլթէրիլէրին մէրադլարը պիր գաթ տահա իզտիյատ պուլարդտան պաչգա , պու սայղըսըզ եապանճըլար քէնտի կիճէ գօնէրլէ-րինի իսլայէ սէպէպ օլտուգլարը իշիւն , անլէրէ դարչը ատէթա պիր նէվի հիտտէթլէրի տախի թահրիք օլմայա պաշլամագտա իտի :

Մաագալլահ , էկէր մէրգուճան իքի նէֆէր եապանճըլարտան պիրիսի , տիհանընտան նախօ պիր սէօզ չըգարմը , եախօտ օթուրանլարըն միւնա-սիպ ատտ իտէմէյէճէքլէրի եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտա իտի , թէքմիլ ճէմիյէթ սիլահ պաշընա տավէթ օլունան պիր ասքէր ֆըրգասը կի-պի քեաֆֆէթէն տեաղա ֆըրլանըպ , անլէրի , հէլադ օլմագ տէրէճէսինտէ թէփէլէյէճէքլէր իտի :

Հէլէ քի , պու եէնի կէլէնլէր , սէսիլզէ էթրաֆա շէօյլէ պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա , մէյխանէնին պիր քէօշէսինտէ քէնտիլէրէ միւնապիպ պօշ պիր մահէլլ պուլուպ , տօղրուճա օլ թարաֆա տօղրու իլէրուլէտիլէր , վէ քէնտի եօլտըր իւզէրինտէ պօշ պուլտըզլարը իքի ատէտ սանտալիէ պօզմասը իսքէմլէլէրի պիրլիքտէ կէօթիւրիւպ , օ քէօշէտէ օթուրտըլար :

Նասըլ քի տէտիք , պունլարտան սիրիսի օրթա եալը վէ տիկէրի տախի հէնուզ տէլիզանլը օլուպ , օրթա եալըսը գըրգ գըրգ իքի չաղլարընտա կէօրիւնիւպ , գըլըճը պուլունմամագտա վէ իւսթիւնէ ալմը օլտուղու հար-մանիսինին եագալարընը օլ գատար եօգարը վէ գըսաս չարգասընը տախի օլ գատար աշաղը շէքմիլ իտի քի , եալընըզ դարա սագալը վէ սիլահ կէօզ-լիւ էամէրճէ պիրիսի օլտուղը միւչահէտէ օլունմագտա իտի իտէ տէ , սըֆա-թընը պիր էյիճէ կէօրէպիլմէք դաօլիլ օլմամագտա իտի :

Տէլիզանլը կիպի կէօրիւնէն գըլըճը արգատաշը իտէ , 28 իլէ 30 եաշ-լարը արասընտա թախմին օլունուպ , ասլա նէ պըեղը վէ նէ տէ սագալը պուլունմամագտա օլտուղը կիպի , պլրազ կիւնէչտէն եանըգըլը միւսթէսնա թութուլտուղու հալտէ էօյլէ պիր թաղէլիյի վէ տիլլէրիլի վար իտի քի , էրքէք գըեաֆէթիւնէ կիրմիլ պիր գըզա պէնզէմէքտէ իտի :

Պէլի տաեաղա մէյեալ պուլունան մէյխանէ ճէմիյէթինին թահրիքինի սօնրատան թէպքինէ մէտար օլան սէպէպ տախի , տէլիզանլը գըլըճընըն ճէմալինտէ միւչահէտէ օլունան տիլլէրիլիք վէ ճէլլ իտիճի հալ իտի :

Պէշ տաղըզա սօնրա , մէրգուճան եապանճըլարըն իւզէրինէ հաղըրու-նուն մէրադը վէ հիտտէթի քեամիլէն թէպքին վէ մահլ օլուպ , չարապ գա-տէհլէրի սէօլէրի իլէ ույար ույմազ պօշպօղազըզ կիւրիւլտիւսի թէքրարէն պիրիպիլլէրինէ գարըշտըլար , վէ գարըշալըզ , էսքի քէմալինի պուլտուգտա , արթըզ հէր քէս , եէնի կէլէնլէրի քեամիլէն ունութմուշլար իտի :

Կէօրիւնիւշտէ , մէյխանէճի տախի էվիլէ էմրտէ քէնտի միւլթէրիլէրինին մէրադ ու հիտտէթ տուլղուլարընա բիայէթէն , կիւեա մէյխանէսի գարու-սունտան իշէրիյէ հիշ պիր ատէմ կիրմէմիլ տիր կիպի եէրինտէն պիլէ գը-մըլտանմամը իքէն , էսքի հալին թէքրարէն իպզա օլունմուշ օլմասընտան թէշվիզ օլունարազ , ֆագաթ միւմքին մէրթէպէ քիմէնին նազար ու տիգ-

գաթընը քէնտի իւղէրինէ ճէլայ իթմէյէճէք տէրէճէտէ ուսուլէթլէ , եավաշ
եավաշ իքի նէֆէր եապանճըլարըն եանընա վարըպ , նէ իչմէք իսթէտիքլէ-
րինի քէնտիլէրէ սիւալ իլլէտի :

— Նա՞սըլըն Լօնկէտ , բարա գազանը՞ եօրմըսըն , տէտի գըլըճսըզ եա-
պանճը , մէյխանէճինին էլինտէն թութարագ :

Մէյխանէճի պու սէսի իչիթտիլինտէ , պիրտէն պիրէ իւղէրինտէ պիր
ալթիւսթիլիք ալէամէթի միւշահէտէ օլուհտու իսէ տէ , տէրհալ քէնտիսինի
թօթլայըպ ,

— Չօգ էյի հալտէյիմ պէնիմ սատըզ . . . :

— Իսմիմ վէր գօ՞րգմա , քէնտիմի կիլլէյէճէք պիր սէպէպիմ եօգ տըր :

— Էլվէթ բարա տա գազանը եօրում պէնիմ Ուայլամէնիմ :

Չօգտան պէրու պիրիպլըրէրինի կէօրմէմիշ օլտն պու իքի աշիշ տօսթ-
լարըն միւքեալէմէսի տէվամընտան էվվէլ , անլէրին ինկիլիզճէ մէգըիւր իսմ-
լէրի եաթօտ մահլէզլէրի մանէասընը տա իլզահ իտէլիմ :

Նատըլ քի տէրէր , իյիտ՝ մահլէզի իլէ անըլըր :

Ուայլամէն , ինկիլիզճէ Ուայլտ եանի Եապանի լուղէթիինին վէ Մէն եաթ
աթէ՞ լուղէթիինին իթթիֆազլարընտան վիւճուտէ կէլմիշ պիր իսմ օլուպ ,
Ուայլամէն տիմէքլէ Եապանի աթէ՞ անլաշըլաճաղը աշիքեար տըր :

Ուայլամէն , վազթիին ֆանրամանլարընտան օլտուղու իչիւն իլպու մահլէզլէ
շահան կէօրիւմիւշ օլուպ , ասըլ իսմի թօմաս իտի իսէ տէ , պու իսմ օլ
գատար պաթթալա վուրմուշ իտի քի , չօգլար պու ատէմին Ուայլամէնտէն
սլաշա պիր իսմի սլուլունտուղունու պլլմէզլէր իտի պիլէ :

Մէյխանէճինին իսմի տաթի Լօնկ (ուզուհ) վէ Հէտ (պաշ) լուղէթլէրի
օրթազլըզը էսէրի օլուպ , Լօնկէտ տիմէքլէ Ուզան աշալլէ անլաշըլաճաղը
թապիի տիր :

Եշիւ ըրզ մէյխանէճինին պու մահլէզի տաթի , պաշընըն սահլիհէն ուզուն
պլլչիմինտէն թէվէլլիւտ իթմիշ իտի :

Ելզէմ կէօրիւնէն իլպու իլզահաթտան սօնրա , թէքրարէն պուշլարըն
միւքեալէմէսի տէվամընա իլն վէրտիլիմիզ սըրատա , շունու տաթի իլամէ-
թէն սէօյլէմէլիլիզ քի , զիքր իթտիլիմիզ միւքեալէմէ , պաշալարընըն գու-
լազլարընա տէյմէմէք իլլիւն , միւմքին մէրթէպէ ալշագ սէպլէ վուզու պուլ-
մազտա իտի :

Սէօզ սըրասը Ուայլամէնին տիր :

— Հէր կիճէ պէօյլէ իզտիհամըն վա՞ր մը տըր :

— Եվվէթ սէվիլիլիմ Ուայլամէն . հէր կիճէ , եարը կիճէյէ իքի սաաթ
գալանա տէկին պուրասը պէօյլէճէ խընճախընճ տօլու տըր :

— Չօգ մէմուհն օլտում , Ֆադաթ եարը կիճէյէ իքի սաաթ գալանա
գատար տէյօրսուն . էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Եվվէթ . չիւնքի օնտան սօնրա մէյխանէլէրին աշըզ գալմասը մէմ-
նու տըր . վէ աղըր ճէզա վար տըր :

— Էօյլէ իսէ անճագ եարըմ սաաթ միւտտէթիմիզ գալմըշ տըր :

— Էվվէթ . վէ պունուն իջիւն չօգ թէէսսիւֆ իտէրիմ . չհենքի պէշ սէ-
նէ տիր պիրիպիրիմիկի կէօրմէմիշ օլտուղըմուղ հալտէ , կէօրիւշմէմիշ իլէ
այըլմամըղ պիր օլաճադ կիպի օլույօր :

— Թէէսսիւֆ իթմէ ազիզի'մ Լօնկհէտ . պու կիճէ սապահա գատար պի-
րիպիրիմիշ իլէ կէօրիւշէպիլիրիկ . Էֆէնտիմի տէ սիղէ թազտիմ իտէճէյիմ :

— Նէ° . պու կիճէ պուրատա° մը գալմադ իսթէրսինիլ :

— Էկէր միւսատտէնիկ օլուր իսէ :

— Ա'հ . պէօյլէ պիր իլթիֆաթտան նէ' գատար մէմնուն օլաճադ իտիմ :

— Նէ° . պիզի պու կիճէ գապուլ իտէ° մէզմիսին :

— Միւմքինիկ տիր . ազիզի'մ Ուայլտմէն :

— Նէ° սէսէպլէ :

— Մէյխանէլէրտէ կիճէ առէմ' Էաթըրըմասը գաթիէն բօլիս թարա-
ֆընտան մէնն իտիլտիյի սէպէպլէ :

— Գըրճըլը շարապըն վա'ր մը տըր Լօ'նկհէտ . վար իսէ կէթիր պիր ազ
հէրարէթիմիկի կէչի'րէլիմ տէ , սօնրա պու Էսաադ մատտէսի իւզէրինէ տէ
կէօրիւշիւրիւղ :

Մէյխանէճի , Զըրճըլը շարապ լուղէթինի իշիթիր իշիթմէզ , պիր տէֆա
տահա ալթ իւսթ օլտու . ֆազաթ տէլիգանլը գըլըճլը օլ արա սէրխօշլաբ
իլտիհամընն սէյրինէ տալիւղ օլտուղընտան , մէյխանէճիին բէնկ տէյիլթիր-
մէսի ֆարգընա վարամատը :

Լօնկհէտ , արթըզ սէօյիւ գըրսա իտիւղ , վէ պաշընը ասարադ , տէսթ-
կէահընա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլատը :

Իքի տազըզա սօնրա , Ուայլտմէն իլէ տէլիգանլը արգատաշը Էօնիւնէ ,
շարապ տէօքիւնթիւսիւնտէն սիյահ մէրմէր թաշ բէնկի քէսպ իլթմիշ օլան
քէօհնէ վէ ատի թախթատան մէմուլ պիր թրաքէզա կէթիրիլիւղ , իւզէրինէ
տէ , թօրադ գանաթա իլէ պիր գապ շարապ , վէ պիրիպիրլէրինէ պէյնզէ-
մէյէն վէ Էրինէ թօրադտան մամուլ իքի ասէա տախի գատէհ վազ օլունտը :

Ուայլտմէն օ Զըրճըլը շարապըն տատընը պիր քէրրէ քէնտիսի պազըզ պէ-
յէնտիքտէն սօնրա , իքի գատէհի պիրտէն տօլտուրուպ , պիրիսինի արգա-
տաշընա վէրտի . վէ պօշ գատէհլէր թէքրարէն թէրարէզանըն իւզէրինէ
վազ օլունտուգտա ,

— Բա'լֆ . պու կիճէյի հէր հալտէ պուրատա կէչիրմէլիլիլ , տէտի :

— Յճայիպ հալէրին վար տըր Ուայլտմէն . պանա գալսա իտի , տօղ-
րուտան տօղրու խանէմիլէ ինէր իտիք . սազսա'նա հէրիֆ տէ , կիճէ պու-
րատա Էաթըլմաղ տէյօր :

— Հէյ կիտի տէլիգանլըղ . հէյ կիտի աշգ . ինսանա հէր շէյի ունութ-
տուրուր : Բա'լֆ , նէ° իջիւն չօճուգ կիպի տիւլիւնիւյօրսուն . հէնուգ կէմի-
տէն չըգմամըղ անճադ պիր գաջ սաաթ օլմուշ տուր . պանա կէօրէ պիր
պէյիս Էօգ տուր . ֆազաթ սէն քէնտին տիւլիւն , իւսթիւնիւ պաշընը պիր
էյիճէ սըրայա գօյադսըղըն . պիր պահրիյէ դապիթինէ շայան հազըրըղը
կէօրմէքսիլին ֆամիլէանըն հուզուրունա չըգմադ գապիլ օլապիլի'ր մի . Էյի
տիւլիւն Բա'լֆ . ժատմուաղէլ տէ օրատա հազըր պուլունմուշ օլապիլիր . . . :

— Հագգըն վար տըր Ուս'յլտմէն . չօգ ասէս չէյ օլուր . թէչէքքիւր իւտէրիմ . հագգըմտա տայիմա գուսուր պրագմատըղըն նաղար ու տիգգաթըն իչիւն թէչէքքիւր իտէրիմ . վէ'ր էլինի սըգայըմ . արթըզ գուզու կիպի, աղզըմը պիլէ աշմագսըղըն , սէնին արգանտան կէլէճէյիմէ էմին օլ :

— Բալֆ մի'լըր . . . :

— Խոս'յր պէն չիմտի ինկիլթէրրա տօնանմասը գօմանտանլարընտան պուլունան Բալֆ Միլըր տէյիլիմ . վաթանըմ պէնի թէքրարէն մէմուրիյէթ պաչընա տալէթ իտէնէ տէկին , տօսթլարըմըն սատըզը սապըզ Բալֆըմ :

— Վէ ազ վագըթտան , Հէլէն Հուայթրօզ գըրալիչանըն տախի սէվիլիւլիւ գըրալը օլաճագսըն :

— Ուս'յլտմէն . . . :

— Վէ պէն տախի , գօմանտանըմն մէսուտ սէրայընտա , գըրալըմն վէ գըրալիչամըն , եանի սէնին վէ նաղը մատամանըն սատըզ քէլըլէրի սլաչընա կէչիպ , մէսուտիյէթինիլէ գարըր գուհուրա կէլէն հէր նէվի թէհլիքէլէրէ կէօյիւս վէրիպ ուղըրունուզա Փէտայի ճան իթմէլէ քէնտիսի տէ մէսուտ սատ իտէճէյիմ :

— Ուս'յլտմէն . չիմտիյէ տէկին էօլիւմէ գարըր իքիմիզ տէ նէ գատար ուղըրաչաղը իսէ էլ վէրիւր . վաթանըմըղըն շէրէֆի իչիւն թէքրարէն ճանրմըզը Փէտա իթմէյէ չաղըրլանա տէկին , արթըզ էօլմէք իւզէրինէ տիւլիւն մէմէյիյիլ . Փէտաքեարլըղըն արգասընտան միւքեաֆաթ կէլիւր . Հէլէնիմ ուղըրունա վէ վաթանըմը նամընա պիլա Փիւթուր գաչ աէֆա Եղրայիլին հուզըրունա ճըզտըղըմա շահտիսին . Հէլէնիմէ սէօզ վէրմիլ իտիմ քի , քէտէրինին վասիյէթինի եէրինէ կէօթիւրիւպ քէնտիսի իլէ էվլէնէպիլմէք իչիւն թիւթպէ վէ շէրէֆ գազանաճագ իտիւմ . քէնտիսինէ վէ վաթանըմա շայան պիւր ատէմ օլաճագ իտիւմ . համտ օլսուն վատիսի պաչա չըգարտըմ . վէ պուտէֆա Հէլէնիմին ալագլարը էօնիւնտէ տիլ իւզէրինէ կէլտիյիմտէ , քէնտիսինէ եալընըզ պիւր ստաղք եիւրէք թագաթիմ իթմէյիլ , իլա պիւթիւն տիւնէ եանըն էն միւնթագամ տօնանմասը դասլըթանընտան պիւրիսինին էլինի տէ պիւրիքտէ քէնտիսինէ թագաթիմ իթմիլ օլաճագըմ , վէ սատըզ պիւր եիւրէյին եէմիյէրի իլէ պէրապէր , քէնտի ալագլարը ալթընա պիւր Փաթի' գըլըճ տալի վագ իտէճէյիմ . Հէլէնիմ , քէնտի տիւլէր տօտագլարը իլէ «պէնիմ Բալֆըմ մէսուտ օլ , արթըզ սէնինիմ» տէտիյինտէ , Ուս'յլտմէն , սէն տախի եանըմտա պուլունաճագսըն , վէ բարմաղըմ իլէ սէնի Հէլէնիմէ կէօսթէրիպ , «իլթէ պէնիմ գահրաման վէ սատըզ քէֆիլիմ տէ պուտուր . քէնտիսինի տէ մէսուտ գըլմալըլը» տէյէճէյիմ . վէ պէնիմ սէվիլիւլիւ Ուս'յլտմէնիմ, պիլիւրսին քի պիւր տօսթուճուզու տէ պիլիմ կիպի մէսուտ գըլմայա իլթիւտարըմըզ վար արը . վէ պիւր կիւն պէնիմ նաղը Հէլէնիմ , մատամ Ուս'յլտմէնի գուճագլայըլ , «գօճամըն պիւր գարնտաղը պուլունաճուզու կիպի , պէնիմ տէ պիւր գըզ գարընտաղըմ պուլունաճագ վէ մէսուտիյէթիմիլ թէքմիլ օլաճագ» տէյէճէք տիւր : Ուս'յլտմէն նաղըլ քի էվլէլիմտէն տախի սէօյլէմիւլիմ , կէրէք Հէլէնիմ վէ կէրէք պէն , գարնտաղ վէ գըզգարնտաղտան մաչ :

րում պուլունմադտայը . արթըգ պու գուսուրուն տա եէրի տօլտուգտա , տիւնեա իւզէրինտէ պաշգա նէ՝ արզումուզ գալապիլիր : Ա՛ղիմ Ալլահ , պու նէ՝ գատար նիյմէթ :

— Տադաթ սէվկիւլի՛ւ գօմանտանըմ , պէն էվլէնմէյէճէյիմ :

— Իշթէ միւնասիպէթսիզ պիր սէօզ տահա . Ուա՛յլումէն նէ՞ իշիւն մէսուտ օլմագ իսթէմէյէճէքսին :

— Չիւնքի օլ վադըթ էֆէնտիմէ լայըգլը սուրէթտէ խըտմէթ իտէմէմ , վէ տահա զիատէ մէսուտ օլայըմ տէր իքէն , պիւսպիւթիւն պէտպաթ օլմուշ օլուրում :

— Պէն օլ գատար ֆէտաքեարըգտան հազզ իթմէմ պէնիմ սա՛տըգ տօսթում . հէմ արթըգ տէնիզ իւզէրինտէ պուլունմայըզ գարատա պուլունտուղումուզտան , էֆէնտիլք եախօտ գօմանտանըզ վէ նէֆէրիք ֆարգլարընա տա մահէլլ եօզ տուր : Ուա՛յլումէն , գարա նիզամը պաշգա տըր , վէ թէքրարէն տիւնէնէ գարշը հարէքէթ իթմէք իւզրէ տէնիզէ չըգաճաղըմըզ կիւնէ գատար , պիրիսիրիսիզի , գարընտաշըզ սըֆաթընտան պաշգա պիր սըֆաթլաթանըյամայըզ :

— Չօգ ալիճէնապըն Բալֆ Մի՛լըր :

— Չօգ մէսուտըմ Ուա՛յլումէն . պէն մէսուտ օլտուղում իշիւն գարնտաշըմ տախի մէսուտ օլմալը տըր . սէօյէ Բալֆա գարընտա՛շ օլմագլըզը րէտտ իթմէյէ ճէսարէթին վա՞ր մը տըր :

Տիւպէր տէլիգանլը պու սօն սէօյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , էսմէր եիւզիւ րէֆիգինին էլինի թէքրարէն սըգտը :

Գըրճըշ շարադ գատէհլէրի թէքրարէն տօլուպ պօշանտըգտա , մէյխանէճի Լօնկէտ տախի էթէքլէրինի պիրիսիրինէ գալուշտուրարագ եանլարընա վասըլ օլտու : Ուայլումէն գատէհլէրի թէքրարէն տօլտուրուպ , ֆադաթ պու տէֆա անլէրտէն պիրիսինի մէյխանէճիյէ վէրտի . վէ անըն իլէ թօգա իթմէյէ հազըրլանմադտա իքէն , մէրգում բարմաղը իլէ տէլիգանլը զապիթի կէօսթէրիպ , «խա՛յր միւսաֆիր էֆէնտի իլէ թօգա իտէճէյիմ» տէտի :

Ուայլումէն՝ մէյխանէճիին պու սէօզիւ իւզէրինէ էօյլէ պիր մանէալը կիւլլումսէյիշ կէօսթէրտի քի , սօնրատան վուգու պուլան տէհլէթլի հալլէր , թամ օ սըրստա , «թասսովուր օլունան բազարըլըն օլմուշ պիթմիշ» պիր շէյ օլտուղունա , մէզքիւր կիւլլումսէյիշին պիր ալէամէթի մախսուտ օլմասընը թաստիք իտէճէքլէր իտի :

Մէյխանէճի , քէնտի տըզուսու իւզրէ տէլիգանլը միւսաֆիր իլէ Գըրճըշ շարադ թօգասընը իճրա իտիպ Ֆեճան Քալուշթա՞ն սօնրա , Ուայլումէնին գուլաղընա տօղրու էյիլէրէք ,

— Միւնէքրէտ պու կիճէ պուրատա գալմագլըլըն՞դ մը լաղըմ տըր , տէտի :

— Պաշգա պիր չարէմիզ եօգ . պու վագըթ նէ՞րէյէ կիտէպիլիրիզ :

— Տադաթ պէն պէօյիւք մէսուլլիյէթ աթընտա գալմըշ օլուրըմ :

— Սէնի մէմուռն իտէրիզ . Լօ՛նկէտ . զարար զիյանըն չըգտըգտան սօնրա սանա տա էրէյիճէ պիր շէյ գալապիլիր :

— Ծագաթ էհլի ըրդ պիր մէյլանէճի իչիւն . . . :

— Տայիմա գատընլար կիպի գորգագսըն , Լօ'նկէտ :

— Նէ՞ եաբայըմ էյիմտէ տէյիլ , քիմսէնին եիւզիւմէ էյրի պագմասընը պիլէ իսթէմէմ . նէ'րէտէ գալըր բօլիսին տէհէթլի պագըր :

— Բէք պէա . սէն բօլիստէն գօրգարսան , տօսթլարընըն տախի գօրգմայա հագգլարը եօ՞գ մը տըր . պիզ պուրատան չըգըպ կիտէր իսէք , կիճէ սօգագտա գալմամըզ իճասլ իտէք . վէ մէյլանէտէ պիլէ եաթըլմասընա միււսաստէ իթմէյէն բօլիս էֆէնտիլէրին սօգագտա եաթըլմասընա գարըր նէ գատար ճանլարը սըգըլաճագընը անլաեապիլիրսին :

— Հագգըն վար տըր Ուս'յլտմէն :

— Էօյլէ իսէ նէ՞ իչիւն գարըր կէլմէք իսթէյօրսուն :

— Պուենա պիր չարէ տիւչիւնմէլիյիմ :

— Օ սէնին իչին տիր :

— Շիմտի բօլիս նէօպէթճիսի , տաղըլմագ վագթի կէլմիչ օլտուղունու պիլտիրմէք իչիւն գարույու վուրաճագ տըր . պուենուն իւզէրինէ միււշթէրիւլէրիմին քեաֆֆէսի տախի տիշարը չըգըպ կիտէրէր . սիզ տէ օնլար իլէ պէրասպէր գալընըզ . սօգաղա չըգտըղընըզտա , սաղընըզա սարըպ էրէյիճէ իւլէրի կիտին . պատէհու սիզի քիմսէ կէօրմէյէրէք թէքրարէն կէրի տէօնիւպ սէսսիզճէ պուրայա կէլին . գաբույը արալըզ պըրագըրըմ . Փագաթ էյի տիգգաթ իտին , քիմսէ սիզին ալտէթ իթտիյինիզի կէօրմէմէլի տիր . սօնրա պու էյիլիյիմին մալի պանա չօղա օթուրուր . պանա տա եաղըզ տըր . պուենա ճա սէնէլէրտէն պէրու , պիր սինէյին պիլէ քիրլէթմէմիչ օլտուղու ըրդ վէ նամուս բագլըղըմ պիր բարալըզ օլուր . էհլի ըրդ ատէմէր , հէր շէյտէն էվիլէ նիզամա բիայէթ իթմէլի . տօղրուլուղու վէ տսայիչի հալի մուհաֆաղա իլլէմէյէ չալըյմալը տըրլար :

— Օնա շիւբէ՞ մի վար : Սէն թէէսսիւֆ ի'թմէ , պէնիմ սատր'գ տօսթոււ . պու կիճէ մէյլանէնին գաբանմասընտան սօնրա թէքրարէն իչէրիյէ ատէմ կիրմիչ օլմասընըն էսէրինի , եարըն սէն պիլէ կէօրէֆէյէճէ . պու պապտէ սէնի քեամիլէն թէէմին իտէպիլիրիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . գարարըմըզ գարար տըր , Ուս'յլտմէն :

— Էվիլէթ գարարըմըզ գարար տըր սէվիլիւլէ մէյլանէճիմ . շիմտի պօրճումուղու ալը գօյուպ շուենուն իւսթ եանընը պիզէ կէթիրմէյէ հիմմէթ էթ , տէտի Ուս'յլտմէն մէյլանէճիինն էլինէ պիր կիւմիւշ սիքքէ եէրլէշտիրէրէք :

Պէշ տագըզա սօնրա , մէյլանէնին գաբուսունա վուրուլան իւշ սօբա սէսի , տաղըլմագ վագթի կէլմիչ օլտուղունու խասպէր վէրտիլինտէն , ումում պիր հարէքէթ տիր պաշ վէրիպ , բէքէլէրտէն վէ սանտալէս պօղմասը իւքքէմէլէրտէն պիր թագըմը , տտըմլարընը զապթ խտէմէյէն սէրիսօլար իլէ պէրասպէր եէրէ տէվրիլմէյէ պաշատըլար . քիւլիւր , եումրուգ , կիւլիւշ վէ շարգը սէսլէրի պիլիւլիլէրինէ գարըշտըլար , վէ սիւքիւնէթի հալ իատէ օլուպ մէյլանէճիտէն պաշգա քիմսէ գալմայանա տէկին , օն տագըզա գատար վագթ միւրուր իլթաի :

Մէյլանէճի Լօնկէտին իչէրիսի նէ ալթիւսթիւքտէ պուլունտուղու ,

տիւզէլթէյիմ տէյի ետրինէ ետրէլթիրմէք իսթէտիյի բէքէ վէ խթէմէլէրին թէքրարէն տէվրիմէլէրինտէն , վէ իքիտէ պիրտէ այադլարը պիրիպիրինէ կէ-
չիւյ , քէնտիսի տէ տէվրիմէք հալինէ կէլտիյինտէն գօլայճա Փէհմ օլուն-
մագտա իտի :

Պիր միւտտէթ , մէյխանէնին տէրունինտէ տէրին պիր սուպուգ հիւքմ իթաիքտէն սօնրա , մէյխանէճի տէրհալ , եանմագտա պուլունան գանտիլ-
լէրի սէօյլենտիւրիւսլ , գաբույա տօղրու գօլտու , վէ անըն պիր գանատընը
սէստիգճէ աշար , պատէհու տէսթկեահըն եանընս վասըլ օլուսլ , անըն ար-
գասընտա պուլունան մախգէնվարի պիր մահէլլտէն , պիր ուֆագ իտարէ
գանտիլի չըգարըսլ , տէսթկեահըն իւզէրինէ վաղ իյէտի :

Պու սուրէթլէ , մէյխանէնին իչի , բէք տօնուգ պիր ըլըղլա թէքրարէն
կիւճ հալ իլէ սէչիմէյէ պաշլատըղընտա , սօգագ գաբուսթունուն արալըգ
գանատընտան իչէրիյէ խըրըղ կիտի իքի քիչի կիրիսլ , արգալարընտան տա
ռսուլճաճըգ գաբույու գաբատըլար :

Գարանըդտա իչէրի կիրէն պու իքի առէմլէրին , Բալֆ Միլըր վէ Թօմաս
Ուայլտմէն օլտուգլարը մալիւմ տիւր :

Մէյխանէճի քէնտիսի տաիսի գաբունուն պիր էյիճէ գաբանմըլ օլմասընը
թահգըգ իթմէք իչիւն օլ թարաֆա կիտիսլ , գալըն սիւրիլիւլէրինի տաիսի
ետրինէ վաղ իթտիքտէն սօնրա ալտէթ իտիսլ , պիր քէօլէտէ եանմագտա օ-
լան օճագ սօպասընա տաիսի իքի առէտ իրի քիւթիւքլէր սալտըրըսլ աթէչի
բարլաթտը :

Արթըգ պաշգա պիր ըլըգ եագմայա տա հաճէթ գալմայըսլ , եանմագ-
տա օլան օտունլար իւշ նէֆէր Գօֆլարը պիր էյիճէ ըսթմագտա օլտուգլա-
րը կիտի , մէյխանէնին իչէրիսինէ տաիսի , քէյֆ պաղըլայըճը բէմսլ պիր
ըլըգ վէրմէքտէ իտիլէր :

— Զանն իտէրիմ քի սօգագտա չօգ սօուգ իտէյօր տէտի մէյխանէճի ,
պիր արա , իւզէրինէ Կիլբէ Կէլէրէք :

— Էվմէթ , հաթթա գար եագմայա տաիսի պաշլատը տէյի ճէվալ վէրտի
Ուայլտմէն :

— Հագըգաթէն պէօյլէ պիր կիճէտէ սիլլի սօգագտա պըրագմագ , նէ-
գատար ինսաֆսըղըգ օլաճագ իտի . պունու տիւշիւնտիւքճէ նատիմ գալը-
յօրում . բիւզկեար տաիսի նէ գատար սէրթ էսիյօր :

— Եաթաղա կիրաիլիմիգտէ պիր շէյ գալմագ :

— Ֆագաթ սիլլին պանա նագլ իտէճէք չօգ շէյլէրինիլ վար տըր . Ուայլտ-
մէն . պէչ սէնէտէն պէրու տըր քի պիրիպիրիմիլի կէօրմէմիլիլ . պէնիմ սանա
չու կիւզէլ լօնտրա շէհրիմիլ հագըընտա նագլ իտէճէք չօգ շէյլէրիմ վար
տըր . Փագաթ էվմէլ էմրտէ , չու սիլլին տէնիլ սէրիլիւշգթլէրինիլ վէ չու
հայլագ տիւշիւնլէրէ գարըլ օլան աղիմ Ֆիւթուհաթլարընըգ հիքէայէսի վար
իքէն , պէնիմ հիքէայէլէրիմի իլէրի սիւրմէքտէն զիտտէ ապէս պիր շէյ օլա-
մագ . սէն քէնտի հիքէայէլէրինի պիթիրաիքտէն սօնրա պէնիմբիլէրէ պու կի-
ճէ սըրա գալմագ իտէ , պաշգա պիր վագըթ քէնտի պօրճուսու իյֆա իթ-
մէլլիյի տէ վատ իտէրիմ :

— Էօյլէ իսէ օճաղա իքի օտուն տահա աթ պագալըմ :

—Ֆազաթ օտուռտան էլվէլ օթուրաճադ մահէլլիմիդի սըրասընա գոյ մալըլըդ . պու նէ՞ դաֆա արը պէնտէքի դաֆա : այագ իւսթիւ սիզի պօշ պօղապըղա թուրմագաայըմ . ալֆ խտէրսինիզ էֆէ նտիլէր . վաթանքէրվէր լիք տուչըղուարըմ , միւսաֆիրքէրվէրլիք վազիֆէլէրիմ իճրասընա էնկէլ օլ տուլար . ալֆ խտէրսինիզ , գուսուրա պագմայըն , բէճա խտէրիմ :

—Թէքլիֆիմիզ եօգ տուր Լօնկհէտ . պիզ եսպանճը տէյիլիզ :

Պու սըրաստա մէյիսանէճի տէրհալ իւշ ատէտ իսքէմլէ կէթիրիպ , նիմ տէվիր շէքլինտէ օճաղըն էօնիւնտէ տիպտի , վէ տէրհալ լիք ատէտ տահա քիւթիւք աթարագ , օճաղը պիր դաթ տահա բարլաթտը :

Ուայլտմէն , մէյիսանէճինին թագտիմ իթտիյի իսքէմլէլէրտէն պիրիսի իւզէրինտէ օթուրմայա հաղըրլանըպ . էլի իլէ Բալֆ Միլըրը տաթի օթուր մայա տալթ իթտիլինտէ , կէօղլէրինի դօր իլէ աչըդ թուրմապիլմէքտէ օւ լան տէլիգանըլ , նապիք պիր սէօլէյիշ իլէ ,

—Պանա ալֆ պույուրմանըդ բէճա խտէրիմ ազի'զ տօսթլարըմ . ֆաա դաթ սիզին մուհապրէթինիզէ էնկէլ օլմագ տաթի իսթէմէմ . էկէր միււմքին իսէ պէհիմ եաթաճադ մահէլլիմի կէօսթէրին պէն բահաթլանայըմ , տուրաճադ թագաթըմ դալմատը , տէտի :

—Էլվէթ սիզիմ իշիւն գօմանտան պիհուզըուր օլմամալը տըր , տէտի Ուայլտմէն տաթի : Լօնկհէտ , տօսթուր պէն սապահա դատար օթուրուպ դաֆանը շէլիրմէյէ բաղլիմ , ֆադաթ էֆէնտի բահաթլանսըն , բէճա իւ տէրիմ :

—Էկէր ֆազըր եաթաղըմա թէնէզզիւլ պույուրուր իսէնիզ , անը պու կիճէլիք սիզին բահաթլըղա թալսիս իթմէք շէրէֆի իշիւն իֆթիլար իտէրիմ , տէյի ճէվապ վէրտի մէյիսանէճի , պաշընտաքի սիյահ թարքօլու չըգաւըպ թէվազղիւ իլէ եէրէ տօղրու էյիլէրէք . վէ պատէհու կիտիպ տէսթ կեհաճըն իւզէրինտէքի իտարէ գան իլինի ալարագ , էյրի պիւյրիւ վէ սէքիզ օն այագտան իպարէթ պուլունան տար վէ չիւրիւմիւշ պիր նէրտիվէնին եանընա կիթտի , վէ օրատա տուրարագ , էլի իլէ . Բալֆ Միլըրը արգասընտան կէլմէյէ տալթ իլէտի :

Տէլիգանըլ գապիթ , կիհէլէր խայր օլտուն տէյէրէք Ուայլտմէնին էլինի սըգաւըգտան սօնրա , իլէրու տօղրու կիտէրէք , մէյիսանէճինին արգասընտան էյրի նէրտիվէն այագլարընը չըգմայա պաշլատը իսէ տէ , միւվազէնէսինի դայպ իտիպ տիւլմէքսիզին նէրտիվէնին պաշընա վաալը օլանա տէկին ազ շէյ շէքմէտի : Հէլէ քի օն սէնէտէն պէրու կէմի տիրէլէրինտէ վէ իրտէն եաբըմըլ նէրտիվէնլէրտէ չօգ քիւլէթ իթտիլինտէն , պիր գազա չըգարմագսըղըն պու միւքիւլ եօլճուլուղը պաշա չըգարմայա միւքթէտիր օլապիտի :

Մէյիսանէճի , նէրտիվէնին եօգարքի պաշընտա պուլունան քէօհնէ պիր գարու տաթի աշարագ , օտա զանն օլունան պիր տէլիքտէն իշէրի , իքիսի պիրտէն դայպ օլտուլար :

Պէշ տաղըղա սօնրա , եալընըզ մէյիսանէճի թէքրարէն մէգքիւր նէրտիվէնտէն աշաղը ինիպ , Ուայլտմէնին եանընա կէլտի , վէ իքիսի պիրտէն ա-

Թէշին դարչըսընտաւ եայլըլալ օթուրմայա հազըրլանտըլար իսէ տէ , մէյխա-
նէճինին ալադարը օլ տէրէճէտէ շիտաէթլէ պիրիպիրինէ կէչմէյէ պաշլամըչ
իտի քի , պասաճաղը նօդթայը թուրթուրամայըլ իսքէմէյի կէչմիչ օլտու-
ղունտան , անըն իւզէրինէ օթուրթայըմ տէր իքէն թէքմիլ վիւճուտի իլէ պօշա
կիտիալ եէրէ չէօքտիւ , վէ պաճադլարը եօդարը տիքիլիալ սըրթ իւսթիւ սէ-
րիլէ գալար :

— Քէշնտինի պիր ալ զապթ էթ լօնկէտ , տէտի Ուայլտմէն բէք եա-
վաշ պիր սէս իլէ , վէ էյիլիալ մէյխանէճիյի եօդարը գալարարապ , վէ անը
իսքէմէյին իւզէրինէ օթուրթաուրտու : Պու նէ՛ տիթրէմէ տիր . քէնտինի
զապթ էթ . սէս չըդարմա վէ պէնի տիյնէ . շիմտի ալթիւսթիլին տէ կէչէր :

« Շիքեայէմի նէ՛րէտէն պաշլայըմ սէվիլիւիւմ լօնկէտ . պունտան պէչ
սէնէ էվէլ պիր կիճէ թամ պու վազթլար սանա « Ալլահա ըմարաւորգ »
տիմէյէ կէլմիչ օլտուղունու տէրիսթըր իտէրսին . պիրիպիրիմիզտէն այրըլ-
տըղըմըլտա , սէն տէ չօդ եաշ տէօքտիւն պէն տէ :

Պուրաճըգտա շունու զիքր իթմէք իշիւն Ուայլտմէնին հիքեայէսինի գաթ
իտէրիւ քի , մէրգոււմ , մէյխանէճիյի եէրտէն եօդարը գալարըրտըղընտա ,
Բալֆըն իշիթմէմէսի իշիւն բէք եալաշ սէսլէ օնա պիր գաշ սէօզ սէօյլէմիչ
իքէն , շիմտի եինէ այնի Բալֆ քէնտի սէօյլէտիքէրինի պիր էյիճէ իշիթսին
տէյի , էրէյիճէ եիւքսէք պիր սէս իլէ սէօղիւնէ տէվամ իթմէքտէ , վէ արա
սըրա տիգգաթլա , Բալֆըն եաթտըղը օտա գաթուսունա տա պազմագտա
իտի . վէ էկէր սօդագտան տախի իշիտիլմէսինտէն խէվֆ իթմիչ օլմասա
սէսինին բէրտէսինի պիր տէրէճէ տաշա եիւքսէլթէճէք իտի :

Արթըգ պրագալըմ քի , Ուայլտմէն սէրպէսթճէ քէնտի հիքեայէսինի նազլ
իթսին :

« Ճագաթ իքիմիլին տէ ալլամասը բարա իթմէզ իտի . վաթան մուհապ-
պէթի , հէր նէվի տօսթլուգ տույղուլարընա զալէպէ իթմիչ , վէ ինկիլթէր-
րա էվատարընը օանճագ ալթընա տալէթ իթմիչ իտի :

« 1740 սէնէսի սեպտեմբեր ալընտա իտի :

« Ամիրալ Ճօրճ Անսըն , Սէնթի-բէլ , Կլ-տի-բէլ , Ուէյճը , Սէվըն , Բըրւ
վէ Թըայըլ սէֆինէլէրի իլէ , Ամէրիգա սուլարընտա , Սպանիալարա գարը
եէնի պիր սէֆէրէ չըգաճագ իտի : Մուճաիլէյին օանճաղը ալթընա գօշան
գաշրամանլարտան պիրիսի տէ պէն օլմագ իսթէտիմ :

« Ամիրալ Անսըն , քէնտի սանճաղընը Սէնթի-բէլ նամ սէֆինէնին տիրէ-
յինէ չէքմիչ իտի . մէգըիւր սէֆինէ 60 բարէ թօք չէքմէքտէ օլուպ , պիլիմ
պուլունտըղըմը Ուէյճը նամ սէֆինէնին տախի 40 բարէ թօքու պուլուն-
մագտա իտի . Բալֆ Միլըրա տախի , իլք տէֆտսը օլարագ մէգըիւր սէֆի-
նէտէ րասթ կէլիպ , տաշա օլ վագըթ րիւթպէսի տէ չալուչլուգտա պու-
լունմագտա իտի :

« Ճագաթ պահրիյէ նէզարէթի թարաֆընտան , Ամիրալ Անսըն , գաշ-
րամանլըգլարը իլէ քէսպի նամ իտէն ատէմէրինէ պիր ճէնը կէմիսի գօման-
տանլըղընա գատար րիւթպէ վէրմէյէ սէլահիյէթ վէրիմիչ , վէ մէգըիւր րիւթ-

պէլերին , սէֆէրտէն սօնրա տախի միւթէսլեր ատտ խտիլիպ Պահրիյէ նէզա-
րէթինին էսաւի տէֆթէրինէ գայտ օլունաճաղը վատ պուլլորւմուչ օլտու-
ղունտան , Բալֆ Միլըր պու ֆուրսաթտան խթիֆատէ իթմէք իչիւն եանըպ
թութուլմագտա խտի : Իլթէ սէսլէպի տախի :

«Բալֆ Միլըր Լօնտրա շէհրինտէ պէնկին վէ քիպար պիր ֆամլեանըն
պիրիճիք էվլատը օլուպ , պու ֆամլեանըն բէք սատըգ տօթլարընտան շէ-
լէն շուպթրօզ նամընտա դայէթ տիւլէր վէ թէրպիյէլի պիր գըզ տախի
պուլունմագտա . վէ պու գըզըն տիւլէրիյի վէ բաղըղը օլ ճիւլարտա օլ տէ-
րէճէտէ նամ քէսպ իթմիլ խտի քի , դաթէն կիւզէլ օլան շէլէն խմինէ , պիր-
տէ շուպթրօզ (պէյալ կիւլ) մահլէզի իլավէ գըլընմըլ խտի :

«Շէլէն շուպթրօզ , վալիտէ վէ բէտէրտէն էօքսիւզ գալըպ , հալասը-
նըն հիմայէսի թաշթընտա եաշամագտա խտի :

«Է՛հ , Բալֆ Միլըր տախի տիւլէր վէ գէքի պիր տէլիզանըլ խտի , իւսթ
եանընը անլայապիլիրսին . իքի կիւլ , եախօտ կիւլ իլէ սիւլպիւլ պիրիտիրէ-
րինէ ալեագա իտէրէր :

«Շէլէնին հալասը , վէ Բալֆըն վալիտէ վէ բէտէրի տախի պու իքի կէնճ-
լէրին ալեագատընա հիւսնի նազար իլէ պաղալըար . իքի թարաֆ տախի
գէնկին , իքի թարաֆ տախի քիպար , վէ մաշուգլորըն իքիտի տախի , ֆա-
մլեանըն պիրիճիք էվլատլարը . գանն խաիրսին քի , պու տէլիզանըլ օղլան
իլէ նէվճիվան գըզ , ճէնապը շապգ թարաֆընտան մախսուսէն պիրիպիրէ-
րի իչիւն եարտաթըլըլար խտի . խմտի իզաիվաճլարընա նէ՞ էնկէ պուլունա-
պիլիր խտի :

«Գալլարընը եօգարը գալտըրմայա թճէլէ իթմէ , Լօ'նկհէտ , պու իլ ,
պիրիյիյի գատար գօլայ պիր շէյ տէյիլ : Պիրապ սապըրըլ օլ քի սանա ան-
լաթայըմ :

«Շէլէնին բէտէրի վէֆաթ իթտիյինտէ վառլէթ իթմիլ խտի քի , քէնտի
գըզը , ինկիլթէրրա տօնանմաթընտա քէսպի նամ խտիպ , եալընըզ քէնտի շէ-
ճաաթը իլէ տաի թայֆէլիքտէն պիր հարպ սէֆինէսի գամանտանըլընա
եիւքսէլիլ պիր զապիթ իլէ էվլէնտին տէյի . չիւնքի միւթէվէֆա բէտէր ,
քէնտիտի տախի այնի սուրէթլէ իլէրի կէլիլ պիր գօմանտան խտի : Շիմտի
անլատըն մը իչի :

«Պիր կիւն Բալֆ Միլըր , Շէլէնին այաղլարընա գաբանըլ , արթըգ
քէնտիտի իլէ էվլէնմէյէ բուխսաթ թայէպ իլէտիյինտէ , սատըգ գըզ աղա-
յարադ էլինի կէօյսիւնէ սօղտու , վէ պիր քեաղըտ չըդարարագ Բալֆա
թէսլիթ իթտի : Մէգքիւր քեաղըտըն իւզէրինտէ շու աթիտէքի պիր գաշ լու-
ղէթլէր եազըլմըլ խտի :

«Պահրիյէ քէմաւապը . . էն գէճէէն Շէլէն շուպթրօզ :

«Բալֆ աղլամաար . հիտտէթ տախի էթմէտի . եալընըզ Շէլէնին էլինի
թութուլ աթէլ քէսիլմիլ օլան տուաաղլարընա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա ,
անը քէնտի կէօյսիւ իւզէրինէ վազ իյլէտի , վէ սէվկիւլիւսիւնիւն եիւզիւնէ
պաղարագ , էլինտէքի ֆէրմանտա եազըլմըլ օլտուղու կիպի քէնտիտի տախի
անճագ պիր գաշ լուղէթտէն իւլարէթ օլան շու աթիտէքի ճէվապը վէրտի :

«Բեյութիյնէն իմ Էրեւնի աւելի պարագիւրը օլտապաւ Եօթնաւար «Բալֆ Միլըր» եւս ղըւարը իւէ պօլաճաթ պըր :

«Գաւհրտման տէլիգանլընըն քէնտի սէվիլիւլիսինէ խիթապէն օն սէնէ էվ վէլ սէօյլէտիյի սօն սէօյլէր պօլուլար օլտուլար . Հէլէն պայըլըպ տիւլտիւ վէ Բալֆ գարուտան տիւլարը չըգտը , պիր տահա մէգքիւր գարուտան իշէրի կիւրէճէք օլուր իսէ , եալընըզ ԳՕՄԱՆՏԱՆ իւնիֆօրմասը իլէ կիրէճէք . եօգսա տալա պիր տահա նէ Հէլէնին գարուտու էշլիյինէ սյազ պատաճազ վէ նէ տէ պիզզաթ քէնտի թէտէր վէ վալիտէսիւնին հուզուրուհա չըգաճազ իտի :

«Քէնտի թարաֆընտան եազլըան պիր մէքթուպ , իշին հալինի քէտէր վէ վալիտէսիւնէ պիւտիրտիյինտէ , Բալֆ Միլըր զաթէն աաթ պիր նէֆէր սըլ Փաթը իլէ , աշըզ տէնիզտէ պօլուլուհապտա իտի :

«Պիշարէ տէլիգանլը , պէլ սէնէ միւթէմատիէն ուզրաշըպ չապալատըգ տան սօնրա , անճազ չափուլըզ րիւթպէսինէ նայլլ օլապիլէճէք գատար իզ հարը շէճաաթ իտէճէք վազաալարա թէսաաթիլ իթմիլ օլտուլու հալտէ , քէնտի պօլուլուտուզը կէմի , թէքրարէն Ինկիլթէրրայա ալտէթ իտիպ , էս քիլիյինտէն նաշի թէրսանէյէ շէքլտի . Փազաթ Բալֆ Միլըր նիլէթինէ սաա տըզ տուրարազ , քէնտի Հէլէնինէ վէ քէտէր վէ վալիտէսիւնէ պու գատար եաա գըն կէլմիլ իքէն , եինէ քէնտիտինի օնլարա կէօսթէրմէյիպ , եա մազսէտինէ վասըլ օլարազ գօմանտան իւնիֆօրմասը կիլինմէք , եա եօգսա էպէտի սուրէթաէ անլէրէ կէօրիւնմէմէք իւզրէ թէքրարէն քէնտիտինի տէնիպին տալ կալարընա վէ տիւլմէնին սթէշինէ սալտըրաճազ պիր վէսիլէ արամապտա իտի :

«Թամ պու սըրատա Ամիրալ Ճօրճ Անարըն գօմանտասը թալթընտա սէֆէրէ կիտէճէք օլան տօնանմա Փըրգասը , Բալֆ Միլըրըն իմտատընա եէթիլտի . վէ պու տէլիգանլը , Ամիրալըն հուզուրուհա չըգըպ պիր մէմուրիլէթ իսթէտիլինտէ , զիքր իթմիլ օլտուլում կիպի , պէնիմ պօլուլուտուզում Ուէյճըր նամ հարպ սէֆինէսինէ եէրլէշարիլտի , վէ միւմայիլէշին մախսուս պիր էվրազը հիւքմիւնճէ , սէնիզէ չըգաղըմըլտան տլր հաֆթա սօնրա , Բալֆ Միլըր , չափուլըզ րիւթպէսինտէն նալէհան եիւզպալըլըա եիւքսէլտի :

«Պու տիւլէր տէլիգանլընըն հազիմիլ թապիաթը , իշիւզարըլըզ վէ էն քիւլիւկիւնտէն էն պէօյիւկիւնէ վարանա գատար քեաֆֆէյի թանըտըլը աա տէմէր իլէ իլի վարընըլը , հէր քէսին հիւսնի թէվէճճիւհինի օլ տէլիւճէտէ քէնտի իւզէրինէ ճէլպ իլլէմիլ իտի քի , սէօզ մապէյնիսիլտէ գալսըն , պօլուլուտուզումուզ սէֆինէնին գօմանտանը տա սլրազ սէրթ թապիաթըլը օլտուլուհա , պիր գազայա կէլիպ էօլմէսի իլէ պիր կիւն Բալֆ Միլըրըն աա նըն եէրինէ գօմանտալըզ մէսնէտինէ կէշմէսինի արզու իթմէյէն քիմսէ պօլուլուհապտա իտի : Փազաթ Բալֆ , հէփսինին մէնֆուրու օլան պու գօմանտանը տա սէվմէքտէ վէ քէնտի վազիֆէսի տախիլինտէ պօլուլուհայան րիայէթ ու իլթիֆաթը տա անտէն գըսգանմազ իտի . անճազ իշտէ պիր հազգսըլըզ օլմամազ իշիւն շուսու տախի սէօյլէմէլիլմէքի , հիւ քիմսէյի սէվմէյէն պու եապանի գօմանտան տախի Բալֆ Միլըրը սէվմէքտէ իտի :

արթըրդ Բալֆորն նէ օլտուղու, նէ զիցքըյմէթ պիր ինտան միւսէվհէրի օլմա-
սընը պուռնտան տա էյիսէն անլայապիրիւրին :

«Իշթէ Բալֆ Միլըր իւէ իւնսիյէթ բէյտա իթմիչ օլմամը պու սուրէթլէ
պաշլամը օլուպ, ազ վագըթ դարֆընտա պէյնիմիզտէ էօյլէ պիր թէքրիֆիզ-
լիք վէ աշպասլըդ հուսուլէ կէտի քի, օ պիր եիւզ պաշը վէ պէն իսէ ան-
ճագ պիր չափուլ պուլուռնաղըմ հալտէ, պիրիպիրիմիզտէն պիր շէյ սագլա-
մամը միւսքին տէյիլ իտի : Պուռնուլա պէրաօէր, Բալֆ Միլըր, շիմաի սա-
նա նաղլ իթմիչ օլտուղում թէքրիլ կէշմիլինի պանա նագլ իյլէմիչ օլտուղու
հալտէ, պէնիֆ էւշէլէֆ էւշէլէն պանա հիչ պիր սիւվալ իյլէմէտի պիլէ . վէ
պէն տաիսի օլ խուսուստա պիր շէյ աշմագլըղը ֆառա-իլ էօրֆէրիէֆէն, եա-
լընըր, քէնտի մագսէտիսէ վասըլ օլմասը իչիւն էյիմտէն կէլէն հիչ պիր խըտ-
մէթ ու ֆէտաքեարըղը էսիրկէմէյէճէյիմի վատ իթմէքլէ իքթիֆա իթտիմ .
վէ Բալֆ՝ խահիլէ էլիմի սըգարագ թէշէքքիւր իթտի :

«Շիմաի կէլէլիմ օնտան սօնրաքի հալլէրէ . . . Փագաթ Լօնկհէտ,
սէնտէ տէ հիչ ինսաֆ տէտիքլէրի շէյին էօնրի եօգ տըր . պագ տէ՞րմիսին
քի չու առէմին աղղ . դուրսուտու պիր պարտագ ֆըրֆըլ շարապ վէրէյիմ տէ
հէրաթէթի թէսքին օլուռն տէյիլ . հայտէ գալլգ պագայըմ . գօմանտանըն օ-
տասընա տա պիր պարտագ սու գօյ . առէթի տիր կէճէլէրի սուսուզ օլա-
մաղ : »

Այթիւսթիւյիւ անճագ պիր ազ թէսքին օլմուլ օլան մէյնանէճի օթուր-
տուղու եէրտէն պաղա դալգտըղընտա, թէքրաթէն պաճագլարը պիրիպիր-
լէրինէ կէշմէյէ պաշլատը . Փագաթ Ուայլտմէնին պիր եումըուղու ազլընը
պաշընա կէթիլիօլ, քէնտիսին դալթ իյլէմէյէ չալլար . վէ տէթիւեահըն ար-
գասընտան պիր պարտագ սու ալըպ օտայա չըգտըգտան սօնրա, պատէհու
աշաղը ինիօլ քէնտիլէրի իչիւն տէ տիր մըգտան ֆըրֆըլ շարապ տօլտուրարագ
եէրինէ ալտէթ իթտիյիտէ, վէ պու տէֆա, թէքրաթէն տիւշմէյէ իչիւն
իսքէմէսինի էվիլէլինտէն թուլթուպ իւսթիւնէ օթուրտըղընտա, կէօղլէրինի
էյիօլ գաշլարընը եօգարը գալտըրմասը իլէ, գօմանտանըն հէնուզ ույգույա
տալմըլ օլմատըղընը քէնտի միւսաֆիրինէ անլաթար :

Ուայլտմէն, քէնտի գօմանտանընըն պէհաղըլը իւզէրինէ եիւզիւն-
տէն հիչ պիր շէյ պէլի իթմէյիօլ, հիքեսյէսինէ եինէ տէվամ իյլէմէյէ պաշ-
լատը :

«Բալֆ Միլըրըն պու սէֆէրտէն պէօյիւք նէթիճէլէր պէքլէմէյէ հագղը
վար իտի . շիւնքի Ամիրալ Անարն, կէրէք ճէնուպ տէնիզլէրինտէ վէ կէրէք
Ամէրիդանըն հէր սուլարընտա խթէտիյի կիպի տօլաշըպ, բասթ կէտիյի
Սպանիա կէմիլէրինի վուրուպ գալթ իթմէյէ, վէ միւնասիօլ կէօրտիլիւ
Սպանիա միւսթէմիլքեաթընը (գալթալիանութիւնք) եագղըլ խարապ վէ եաղմա
իթմէյէ մէզուռնիյէթի քեամիլէյէ մալիք պուլուռնաուգտան պաշգա, Ագաբուլ-
գօտան Մանիլայա կիթմէյի առէթ իթմիչ օլան պէօյիւք Սպանիալը խաղինէ
կէմիսինի դալթ իյլէմէսի իչիւն տէ քէնտիսինէ այրըճա թալիմաթ վէրիւ-
միլ իտի :

«1740 սէնէսի սեպտեմբեր այնտա , ալթը գըթա հարս սէֆինէսյ պիրտէն , Բորթսմաուէֆ լիմանընտան եօլա չըգտըգ . վէ եօլտա չօգ չէտիտ ֆուրթուռալարա թէսատիւֆ իթտիյիմիդտէն , անճադ իւչ այտան Պրազիլիւ այա վասըլ օլապիլաիք : 1741 յունվար այնտա Սանթա Գաթարինա ատաւ սընտան թէքըրաթէն եօլա չըգըգ , Պահրը Սաքինէ (Խաղաղական Ովկիանոս) տուխուլ իթտիք իսէ տէ , սաքին լուղէթինին քեամիլէն զըտտը օլարադ , թամ իքի այ , էօյլէ տէհէթլի ֆուրթուռալարա թուլթուլտուգքի , պիւթիւն տօնանմա տարմատաղըն օլարադ պիրիպիրլէրինի զայս իթտիլէր :

«Ֆուրթուռանըն իլք կիւնիւ , գօմանտանըմըզըն մախսուս պիր բաբօր թօսընը Ամիրալա թագտիմ իթմէք իշիւն , Բալֆ Միլըր վէ պէն Սէնթիւնն նամ սէֆինէսյէ կիթմիլ իտիք . տէնիզին շիտաթիւնտէն կէրի տէօնմէմիլ գաւիլ օլամատը . իմտի Ամիրալըն կէմիսինտէ պիր ազ տէնիզին էնմէսինէ պէքլէմէքտէ իքէն , տիկէր սէֆինէլէր իլէ պէրապէր Ուէյճըրը տախի զայս իթտիյիմիդտէն , օրատա հապս օլուպ գալըդ :

«Մայիս այնտա , Կլաւեթըր վէ Թրայըլ նամ սէֆինէլէրի եէնիտէն բասթ կէթիլիպ , իւչիմիւղ պիրտէն Ժուան Ֆէրնանտէզ ատասընա սըղընտըգ :

«Իւչ այ մահալը մէլպուրտա բահաթ իթտիք վէ սագաթլըղլարըմըզ թամիր իթմէքլէ մէլըուլ օլտուգ . գաթէն Ուէյճըրըն գօմանտանը , ամիրալա իրսալ իթտիյի բաբօրթօտա Բալֆըն իւղէրինէ էքէյիճէ մէտնիլէլէր եազմըլ իտի : Ամիրալ , միւտտէթի էօմրիւնտէ քիմսէ հագգընտա սպըզնտան պիր մէտնիլէ չըգարմամըլ օլտն սէօյլէ պիր սէրթ թապիլաթլը գօմանտանըն հիւսնի նաղաւընա նախ օլմուչ պուլունտն եիւզսալընըն եիւզիւնէ պագտը . վէ արթըգ թէճըրիւպլէ հաճէթ գալմամըլ օլտուղունու քէնտիսի տէ իթիրաֆ իտէրէք , էն իլք զապթ օլունաճագ տիւլմէն կէմիսինտէ , քէնտիսինէ Գահէճս պիր մէմուրիլէթ վէրէճէյինի , եիւզ պաշը Բալֆա վատ իթտի . պէն տախի չէրէֆտէն մահրուս գալմայաճագ իտիմ :

«Իւչ այ թէքմիլ օլտուղունտա , թէքըրաթէն եէլքէնլէրիմիզի բիւզիւսարա վէրտիք :

«Ինկիլթէրրատան եօլա չըգաղըմըզտա , իւչ գըթա հարս սէֆինէլէրիւմիդտէ 969 առէմ վէ չօճուգ պուլունմագտա իքէն , խասթալըզլար սէպէպինտէն անճադ 340 քիչի սաղ գալմըլ իտի :

«Իւչ կէմի տախի , իքիլէր գըթա Սպանիա թիւճճար սէֆինէլէրի գապթ իթտիլէր . ֆագաթ եալընըզ իշլէրինտէքի զիյգըյմէթ էչեալար ալը գօնուլուպ կէմիլէր սալը վէրիլտիլէր :

«Բէյթա չէճրինի սրասըլ անը տա եաղմա իթտիլ :

«Պու իճրասթլարտա , Բալֆ Միլըր , արուան ճինսինէ մախսուս գահրաւ մանըլըրտա պուլունտուղունտան , արթըգ իլք ֆուրտաթտա քէնտի մագսէտինէ նայիլ օլաճաղընա չիւրհէ գալմամըլ կիպի իտի :

«Նիհայէթ Կլաւեթըր վէ Թրայըլ սէֆինէլէրի տէ ամիրալըն էմրի իլէ տիւթէլէ վէրիլիպ , պիւթիւն թայֆա վէ պահրիլէ նէֆէրաթը Ամիրալըն կէմիսինէ ալընտը վէ պու սուրէթլէ գուվիթլէնտիլիտի , վէ ասըլ Ամիրալըն մագսէտի օլտն օլ գէնկին Սպանիալը խապինէ կէմիսինին եօլունու պէքլէմէյէ գարար վէրիլտի :

«1742 սէնէսինին օգոստոս աշընտա թինիան ատաաընա վասըլ օլուպ , Ամիրալ իլէ պէրապէր օթուզ քիշի գարայա չըգաըգ . Բալֆ Միւրը կէմիտէ գաւմըշ իտի . պիր տէ նալէհան դայէթ շիտտէթլի պիր պօրա չըգըպ , Սէ-
րէ-րէն սէֆինէյի սիւրիւքլէյիպ աշըպ կէօթիւրտիւ , վէ պիր գաչ սաաթ-
գարֆընտա , մէգըլըր սանճագ կէմիսինտէն հիչ պիր էսէր կէօրիւնմէմէքտէ իտի :

«Օթուզ քիշի , եչէճէք պիր լօգմա էքմէյիմիզ վէ իչէճէք պիր եուտոււմ սուլոււմուզ պուլոււնմատըրը հալտէ , աչըգ տէնիզին տէ օրթասընտա ինսիզ պիր ատա իւզէրինտէ եալընըզ վէ չարէսիզ եիւզ իւսթիւ գալաըգ :

«Օլ կիւն ախլամ վէ կիճէ տախի սապահ օլտու . ֆուրթոււնա այնի շիտ-
տէթլէ տէվամ իթմէքտէ , վէ Սէրէ-րէնտան հիչ պիր նիշանէ կէօրիւնմէ-
մէքտէ իտի :

«Մէյյուսիյէթ տէհէթլի պիզի սարուը . էկէր օլ կիւնիւ տախի Սէրէ-
րէն թէքրարէն մէյտանա չըգմազ իտէ ֆէրտասը կիւնիւ պիրիպիրիմիզի
եւէմէյէ պաշայաճագ իտիք :

«Լօնկհէտ . օլ տէհէթլի սաաթլար խաթըրմա կէլտիքճէ , թիւյլէրիմ տի-
քիլիյօր . օ կիւնիւ տէ ախլամ իթտիք . ֆէրտասը սապահըսը , աճըզ վէ
սուսուզլուզ հէփիմիզին տէ չէհրէսինէ տէհէթլի պիր վահէլիք ըէնկի վէր-
միշ իտի . ֆաղաթ գահրաման Ամիրալըմըզ պիր տագըգա պիլէ քէնտիսինի
դայպ իթմէյիպ պիզէ եիւրէք վէրմէքտէ իտի . վէ աէրհալ պէշէր քիշիտէն ի-
պարէթ ալթը գօլ թէրթիպ իտիպ , անլէրի , ատանըն իչէրիլէրինէ տօյրու ,
եւէճէք վէ սու պուլմաէա սալաըրտը : Ալլահ պիզի աճըմագտա իտի . հէմ
պիր սու սըզընթըսը պուլոււնուզ սուսուզլուզըմուզա մէտար օլտու , վէ
հէմ տէ եապանի աղաճլար իւզէրինտէ հուսուլէ կէլէն պիր նէվի եապանի
գուրու եէմիշ , աճըզլըմըզ պիրազ տէֆ իթմէյէ էրէյիճէ եարտըմ իթտի :
Պիր գաչ կիւն պէօյլէ պիր իւմիտսիզ հալտէ կէչիրտիքտէն սօնրա , իլա նի-
հայէ մէգըլըր ինսիզ ատաաա եաշամագ գապիլ օլաւայաճաղընտան , Ամիրալ
Անսընըն թէրթիպի իւզըն , աղաճ բարչալարընտան պիր սալ եարըպ տէնիզէ
չըգմայա , վէ Չին սուլարընա տիւլմէյէ գարար վէրտիք :

«Հէլէ քի կէմիտէն չըգաըլըմըզտա , պէրապէր պիր գաչ պալթա ալմըշ
իտիք . սանտալըմըզտա իր տախի վար իտի :

«Իքի կիւն սալըմըլըն ինչասընա չալըշաըգտան սօնրա , իւչիւնճիւ կիւ-
նիւն սապահըսը , «եէլքէն եէլքէն» տէյի պիր պաղըրջիմ սէսի իլէ ույան-
աըգ . էն էվիլէ սըչրայըպ այաղա գալգանլարտան պիրիտի տէ պէն իտիմ .
հագըգաթէն ըէֆիլէլէրիմիզտէն պիրիտի կէօղիւնիւ աշտըզընտա , ուֆուգտա
պէյազ պիր շէմ կէօրիւպ սէվինճինտէն «եէլքէն , եէլքէն» տէյի պաղըրջիմըշ
իտի :

«Հէփիսիմիզին եիւզիւնէ թէքրարէն ըէնկ կէթիւրմիշ օլան օլ պէյազ շէմ
եագլաշաըգճա պէօյիւյիւպ , ֆիլվագը պիր կէմի եէլքէնի օլտուզու աւաշըլ-
աը , վէ պիր ազ տահա եագլաշաըզընտա , դայպ իթմիշ օլտուզըմուզ Սէրէ-
րէն քէնտիսի օլտուզը աչիքեար կէօրիւնմէյէ պաշլաաը . սէվինճիմիզտէն պի-
րիպիրիմիզէ սարըլաըգ : Ամիրալ Անսընըն վէ պիզիմ իլէ պէրապէր գարաաա

պուլունան գաբթան, քեաֆֆէմիզին տախի տիզ իւզէրինէ կէլմէմիզի էմր իթ-
տիէր . իշպու ինայէթի Պարի իչիւն տուա օլունտուզու սըրաւտա , քեաֆֆէ-
միզին տախի կէօզլէրինէնէն եաշ կէլմէքտէ իտի :

«Եյի՛ տիյնէ Լօնկհէտ . մէզքիւր տէհէթլի Փուրթունա էսնասընտա ,
ամիրաւըզ վէ գաբթանըզ գալան մէզքիւր հարալ սէֆինէսինի գօմանտա
խտէն , վէ իքի կիւնլիւք Էօլ աշըզլարտան թէքրարէն անը Թինիան ատասը
սէվահիլինէ կէթիլիւս պիզի գուրթարանըն քիմ օլտուզունու Փէհմ իտէպիւ-
տի՞ն մի : Նաֆիլէ գիհնիինի Էօրմա . պու գահրաման գուրթարընըմըզ , Բալֆ
Միլըր քէնտիսի իտի :

«Սալիմէն թէքրարէն սէֆինէմիզէ պինիպ Էօլա չըգար չըգմազ , Ամիրալ
Անսըն , կէմինին թէքմիլ մէվճուտունու սիլահ պաշընա տալմէթ իտիպ , ան-
լէրի ապէր խաթթը իւզրէ տիզտիքաէն սօնրա , պիւթիւն թիւֆէնքէր սէ-
լամ թութուլմուշ օլտուզու հալտէ , Էիւզ պաշը Բալֆ Միլըր , ԳՕՄԱՆՏԱՆ
իլան օլունտու . վէ իւշ Էիւզ գըրգ աղըզ պիրտէն , Էաշասըն Գօմանտան
Բալֆ Միլըր տէյի պաղըրարդտան սօնրա , պիր տէ աթէշ շէրէֆի օլմազ
իւզրէ , Էէտի բարէ տախի թօք աթըլըպ , գիյնէթէ խիթամ վէրիլտի :

«1742 սէնէսի յունիս սյըն պիլմէմ հանկը վէ գաշընճը կիւնիւ իտի , օլ
գատար ուզուն միւտտէթտէն պէրու գօլամապտա վէ անըն իչիւն տիւնեա-
նըն հէման նըսֆընը տօլաշմըզ վէ օլ գատար պէլիյէլէրէ ուզրամը օլտու-
ղումուզ Սպանիալը խազինէ կէմիսինէ նիհայէթ բասթ կէլմէյէլիմ մի :

«Արթըզ սէվինճիմիզի թարիֆ իյլէմէյէ հաճէթ Էօզ տըր :

«Նաւէ-Բը- Սէնօրա ԳէԼ Գապա Տէկո նամընտա պուլունան մէզքիւր մէֆ-
րէթ Սպանիալը գալիօն , 42 բարէ պաթթալ վէ 28 բարէ տախի ուֆազ
թօրլարը համիլ պուլունուպ , 550 նէֆէր տէ թայֆէ վէ ասաթիլի վար իտի :

«Մէզքիւր սէֆինէտէ պիր պուչուզ միլէօն տօլար գըյմէթինտէ գիյգըյ-
մէթ էլէտա պուլունուպ , քէնտիսինէ տախի օլ գատար էհէմիլէթ վէրիլմիշ
իտի քի , Տօն Ժէրօնիմօ Մօնթէրօ ամիրալըն սանճաղընը տա թաշըմապտա
իտի :

«Տօլու Էէլքէն սիւրաթլա կիթմէքտէ օլան Սպանիալընըն իւզէրինէ վար-
տըզ . վէ գուրչուն մէնպիլի գատար Էազլաշըղըմըզտա , աթէշիմիզին ալ-
զընը աշտըզ :

«Սպանիալըլար , պէօյիւք պիր չէճաաթլա գարըր գօյտուլար խտէ տէ ,
ալէա ինթիզամ վէ թալիմէրի պուլունան ինկիլիզէր գատար թօրլարընը
էյի գուլլանամամապտա իտիլէր . վէ պիր պուչուզ սաաթ մուհարէպէյէ տէ-
վամ օլունտուգտան սօնրա , Տօն Ժէրօնիմօ Մօնթէրօ սանճաղընը աշաղը ա-
լըպ թէսլիմ օլմայա մէճպուր օլտու :

«Պատէհու Ամիրալ Անսըն Էօլտա Սէվէն նամ սապըզ րէֆիգիմիզէ բասթ
կէլիպ , պիր մուհարէպէտէ մէզքիւր սէֆինէնին գօմանտանընըն էօլմիւշ օլ-
տուզու քէնտիսինէ խապէր վէրիլտիյինտէ , Բալֆ Միլըրը մէզքիւր սէֆինէյէ
գօմանտան նասալ իտիպ քէնտիսի ինկիլթէրապա ալտէթ իթտի . վէ րէճապ
իւզէրինէ , Բալֆտան այրըմամազ իչիւն պանա տախի բուլսասթ վէրիլտի :

«Լօ՛նկհէտ . անտէն սօնրա միւրուր իտէն իքի սէնէ զարփընտա , Սէվերս
սէֆինէմիլ իլէ ազ Սպանիա դուրսանլարընըն ազըլլարընը պաշլարընա կէ-
թիրմէտիք . Փազաթ արթըզ պէնիմ տէ րահաթլանահազ վազթիմ կէլտի .
անլէրին հիքեայեսինի տէ պաշգա պիր վազըթա թէրք իթմէլիլիմ . պուռնտան
սօնրա կէօրիւլէճէք վազթիմիլ չօզ տըր : Անճազ շու օճաղա իքի բարչա օ-
տուռն տահա աթ պազայըմ :»

Մէյլանէճի քէնտի միւսաֆիրինին էմրինի իճրա իլէմէք իւզրէ այաղա
գալգարընտա , թէքրարէն այազլարը պիրիպիրինէ կէշմէքտէ իտի . Փազաթ
հէր հալտէ , գաղասըզ քէնտի մէմուրլիլէթինի պաշա չըգարըպ , երինէ քէնտի
իւքէմէտի իւզէրինէ չէօքիւ վէրտի :

Պիր իքի տագըզա սօնրա օճազ պիր էյիճէ բարլայըպ , մէյլանէնին հէր
թարաֆընը դայէթ բարլազ պիր ըլըզլա թէնվիր իլէտիլինտէ , օճաղըն գար-
չըսընտա օթուրան պու իքի նէֆէր հէյպէթլի խապիսլէրին , ալէվին շավըն-
տան դըզարմըզ վահլի չէհրէլէրինի կէօրէնին իւզէրինէ , տէհէթ կէլէճէք
իտի :

— Գօմանտան արթըզ ռւյումուշ օլմալը տըր . Լօ՛նկհէտ տէտի Թօմաս
Ուսայլումէն դայէթ եապաշ պիր սէսլէ , վէ էլինի մէրգումուռն տիգի իւզէրինէ
վազ իտէրէք :

— Էօյլէ զանն իտէրիմ , տէյի ճէվապ վէրտի մէյլանէճի քէքէլէյէրէք վէ
այնի եալաշ սէս իլէ :

— Լօ՛նկհէտ . սէնի տէյիլիլիլ պիր հալտէ կէօրիւյօրում :

— Էլիմտէ օլամայօր , Ուսլէմ :

— Պօշ լազըրտը իլէ վազթ կէչիրէճէք սըրտա տէյիլ տիր Լօ՛նկհէտ . ազ-
լընը պաշընա թօրլա . պու օպիրլէրէ պէյնգէմէզ . իքիմիլ տէ պիրէր պէյ օ-
լաճաղըզ անլատըն մը :

— Փազաթ պէօյլէ պիր տէլիգանլըյա գըյմա՛գ . . . հէմ նէ՞ կիւնահըմը
սազլայըմ . իչին սօնու տա պանա Փէնա օլաճադ տըր տէյի կէօրիւյօրում .
էօյլէ հիսս իտէյօրում . իք տէֆա քըրօղը շարապըն իսմլինի վէրտիլինտէ , տա-
մարլարըմ տիթրէտի , վէ պանա էօյլէ կէլտի քի . . . :

— Սէօյլէ , սէօյլէ՛ . սանա նա՛սըլ կէլտի պազալըմ գօրգա՛գ հէրիֆ :

— Էվլէթ պանա էօյլէ կէլտի քի , էօլէճէք ատէմ եալընըզ սէնին արգա-
տալըն տէյիլ տիր տէյի :

— Էյ տահա պաշգա քի՛մ օլաճազ :

— Պէ՛ն . էվլէթ պէնիմ տէ սօն սաաթըմ վուրաճազ կիպի հիսս իթտիմ :

— Պու տա սէնին էլինտէ տիր Լօ՛նկհէտ . էյի տիյնէ սէօղիւմիւ . էկէր
պէնիմ սէօղիւմիւ տիյնէմէզսէն , սանա սէօղ անլաթտըրաճազ պաշգա պիր
չէյ տահա պուլընապիլիր :

Թօմաս Ուսայլումէն պու սօն սէօղիւ պիթիլիր պիթիլիմէզ պիր հարէքէթ
իտիպ կէրիյէ տօղրու էյիլտի , վէ րէֆիքինին պիր կէօղ աշըպ գաբամասը իլէ
պէրապէր անըն անընա տօղրու պիր թապանճա կէօթիթրմէտի պիր օլ-
տու :

Ալէքին գրքմըզը շաւղգը իլէ բարըլտամագտա օլան թապանճանըն պօ-
րուսու , անըն տէհէթինի պիր գաթ տահա արթըրմըզ կիպի կէօրիւնմէքտէ
իտի : Ուայլտմէնին սապըզ ճինայէթ շէրիքի օլան խապիս մէյխանէճինին տիլի
թուլթուլտու , վէ անճագ պիր նիյազ մագամընտա էլլէրինի պիրիպիրինէ
գաւլուշտուրմայա մէճալի գալըս , քէնտի «ճիլնէն» հէր էմրինէ քէօրէք կիպի
միւնթագըր պուլունանճաղընը իմա իթտիրէճէք պիր շէհրէ մանօվրասը իճրա
իտէպիլտի :

Ուայլտմէն , թապանճայը թուլթան էլլինի աշաղը ալտը :

— Լօ' նկհէտ . պիրիբսին քի էմր իթտիյիմ շէյ իճրա օլմալը տըր . շու իս-
եանվարի հարէքէթին իշիւն շիմտի շուրատա իշինի պիթիրէպիլիւր իտիմ . քիմ-
սէ պանա իլիշիք տախի իտէմէզ իտի . պիլի սոյմագ վէ գաթլ իթմէք իս-
թէտի անըն իշիւն պէն տէ անը վուրուս էօլտիւրտիւմ տէր իտիմ , վէ կիճէ
եարըսընտա , բօլխին մէմնուիյէթինէ գարշը պիլի մէյխանէյէ ալըս եաթըր-
մըզ օլմագըլըն տախի , ճինայէթինին իսպաթը օլուր իտի : Ֆագաթ պէն
պըննու գասուլ իթմէյիւլ , պիր տագըրգալըզ գայիֆլիյինէ ալֆ իտէյօրում .
շիւնքի սէնի ինէ «Նիֆ» մագսէտի իլէ գաբունտան իշէրի կիրմիլ օլտուղում-
տան , մուղայիրի օլարագ սէնի մահվ ու թէլէֆ իթմէք , վիճտանըմ սըզա-
մայօր . անլատը՞ն մը նէ ալիճէնաս պիր ամիրէ մալիք պուլունմուշ օլտու-
ղունու , սէֆիլ հէրիֆ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . ալֆ իտէրսին Ուայլտմէն , խէթա իթտիմ :

— Բալֆըն տէրին ույզ ույս տալմըզ օլմասընը , խըրլամասընտան անլա-
յօրում . այաղա՛ գալզ . վագըթ կէշիյօր :

Սէֆիլ վէ խապիս մէյխանէճի . Թօմաս Ուայլտմէնին սապըզ գաթիլ շէ-
րիքի , մէյեուսիյէթլէ այաղա գալզտը , վէ տէսթկեահընա տօղրու իլէրու-
լէյիւլ , սօն պիր թէրէտտիւտ օլմագ իւզրէ , պիր քէրրէ տահա տուրուս
Ուայլտմէնին ալէվ ըլըղընտան բարլամագտա օլան դան բէնիլի եիւզիւնէ
պագաղգտան սօնրա , մէրդումուն վահշի պիր պագըրը իւզէրինէ թէքրարէն
եօլ ալմայա պաշայըս , տէսթկեահըն արգասընտա պուլունան մալսգէնէ
կիրպի վէ դայս օլտու . Ֆագաթ իքի տագըրգա սօնրա , սաշարը տիքիլմիշ
վէ կէօզլէրի դան չանաղընա տէօնմիւշ օլտուղու հալտէ , թէքրարէն մէզքիւր
մալսգէնին գաբուսու իշինտէ կէօրիւնտիւ :

Լօնկհէտին էլինտէ պիր շէյ բարլամագտա իտի :

Պու բարլայան շէյ , գաթէն պիր գաշ նէֆէր պիշարէլէրին գանլարը իլէ
բասլանմըզ օլան ուզուն պիր պուչագ իտի :

Մէյխանէճի , թէքրարէն այագլարը պիրիպիրինէ կէշմէքտէ օլտուղու
հալտէ , Ուայլտմէնէ տօղրու իլէրու կէլիւլ , անտէն պիր գաշ աւըմ ուզագ
տա տուրտու :

Պու իքի նէֆէր վահշի , ալշագ , վէ խապիս գաթիլլէր , սօն տէֆա-
օլարագ պիր տահա պիրիպիրլէրինին եիւզիւնէ պագաղար . ուլու վէ տի-
վարլարը վէ թուփանլարը տիւմանտան գարարմըզ օլան մէյխանէնին տէրու-
նինտէ այագ իւսթիւ տուրմուշ , վէ օճագտա եանան քիւթիւքլէրին գըրմըզ

ալէվինտէն չէհրէլէրի գըզարմըզ օլան պու իքի նէֆէր շէթանլարը կէօրէն , միւճէրրէտ քէնտիսինի ճէհէննէմ գարուսուստա գանն իտէճէք իտի :

Պիշարէ Բալֆ Միլըր իսէ , քէնտի չէլէն Հուայթրօզուսա գալուշաճաղը մէսէրրէթի իլէ ույգույա տալմըզ օլուպ , տիւնեհէվի ճէննէթ րիւյալարը կէօրմէքտէ իտի :

Գաթիլ մէյխանէճի , էլինտէքի ուզուսն պուշաղը , մէհարէթինի իպրագ իտէճէք պիր մանօվրա իլէ , իլէրի կէրի պիր քէրրէ սալլատըգտան սօնրա , սէս չըգմամասը իչիւն գուսուսուրալարընը տախի չըգարըպ , եալըն ալագ , նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմայա պաշատը . վէ եօգարըյա գատար չըգըպ պիր քէրրէ ուսուլճաճըգ օտա գարուսուստան տախի իչէրիյի կէօզլէտիքտէն սօնրա , Ուայլտմէնէ պիր իշարէթ իտիպ քէնտինի իչէրիյէ սալտըրալ :

Գաթիլ մէյխանէճիին պազլարը , հալէա քէնտիսինէ իթաաթ իթմէմէքտէ իտիլէր . վէ զաթէն տահա զիյատէ շիտտէթի սուրէթտէ սարսըլըպ պիրիպիրլէրինէ կէչմէքտէ իքէն , գարուսուսն իչինտէ սէրիլի պուլուսան վէ խալըլըգ խըրմէթինի իճրա իթմէքտէ օլան էսկի պիւսկիւ վէ տէլիք տէլիք չուլար տախի պու սսը պազլարա պուլաշըպ հարէքէթինէ էօյլէ պիր շէտիտ էնկէլիք վէրաիլէր քի , խապիս հէրիֆ հիչ պիր սուրէթլէ քէնտի միւվազէնէսինի թուլամայըպ , պէօյիւք պիր կիւրիւտի իլէ սըրթ իւսթիւ եէրէ տէվրիւտի , վէ տիւլմէք իչիւն չըրընտըղընտա էսքի պիր թրաքէվանը տախի գալրամըզ օլուզուսուստան , օնու տա պիրիլքտէ տէվրիւիլ իտի :

Պու գատար կիւրիւտիւ , պիր տէնիլ ճէնքճիսինին ույգուսու իչիւն բէք չօգ իտի :

Բալֆ Միլըրըն՝ կէօզիւիւ աշար աշմագ Փըրլանըպ ալաղա գալգմասը պիր օլտու , լէ քէնտիսի իլէ պէրապէր սըչրալըպ եէրտէն գալգան ալաղա գաթիլին էլինտէքի ուզուսն պըշագ , անըն նիյէթի իւզէրինէ պիր շիւբէ պըրադմատըղընտան , տիւպէր տէլիգանլը , ճան աճըսը վէ պիր պահրիյէ գապիթի չէվիլըյի իլէ էօյլէ պիր շարուգ հարէքէթ կէօթէրտի քի , պըշաղըն իսթիմալինէ մէյտան պըրագմայարագ խապիս մէյխանէճիին պօղաղընա սալըլտը , վէ պիր էլի իլէ տախի , անըն պըշագ թուլմուզ պիլէյինի պիւքէրէք , սիւրիւքլէյէ սիւրիւքլէյէ սըրթ իւսթիւ գարուստան տիշարը չըգարալ , վէ աշըն արգասընը նէրտիվէնին բարմագլըղընա տալաթըպ , պիր եանտան անըն վիւճուտինի թագեիք իտէրէք պօղմայա վէ տիկէր եանտան տախի պըշաղընը էլինտէն ալմայա ուղրալմագտա իտի :

Գաթիլին պիլէյի ուզուսն միւտտէթ Բալֆըն թագեիլինէ տալանամայըպ , նիհալէթ պըշաղը էլինտէն գայտը վէ մէյխանէնին աշաղըքի թախթա տէօշմէսի իւզէրինէ տիւլտիւ . Ուայլտմէն իսէ գօշուպ մէքըլը պըշաղը գարաղընտա , հալէա Բալֆըն բագ եիւրէյի , ալաղ րէֆիլէին խիյանէթինէ շիւբէ իթմէյիպ , պիշարէ տէլիգանլը , «աման Ուայլտմէն իմտատըրմա եէթիլ եալընըգ գըվըրամայօրուսմ» տէյի պաղըրտը :

Փագաթ Բալֆ Միլըր , քէնտի րէֆիլէինին սատագաթը իւզէրինէ ալտանմըզ օլուզու կիպի , խաափինին քէնտինէ գարը տալանապիլէճէք գուվլէթի

իւղէրինէ աէ եանըմագտա իտի . չիւնքի ալչագ ճանաւարըն նէֆէօի քէսիւմէյէ պաշայըպ , գան կիպի գըզարմը կէօզէրի վէ քէօմիւր կիպի գարարմը տիլի , քէօքէրինտէն տիւարը տիւլմէքտէ իտիլէր . վէ մէքրուհ ճանընըն չըգմասընա տա չօգ պիր շէյ գալմամը իտի :

Հալ պու քի , վահչի մէյխանէճինին վիւճուտինտէն էվվէլ հէլագ օլաճագ պաշգա պիր շէյ վար իտի :

Մուհարիպլէրին ճան հալլի իլէ պիրիպիրլէրինէ գարչը ուղըալան գուվվէթ գարպարը , գաթէն շիւրիւմէյէ եիւզ թուլթմուշ օլան բարմագլըղըն թէհամմիւլ տէրէճէսինէ չօգ կէլտի . էվվէլա աճը աճը պիր կըճըրթը , պատէհու շէտիտ պիր չաթըրթը իլէ թէքմիւ բարմագլըգ գըրըլըպ տէվրիլտիյինտէն , մէյխանէճի վէ տէլիգանը գապիթ պիրիպիրլէրինէ սարըլմը օլտուղլարը հալտէ , թէքմիւ նէրտիվէնին եիւքսէքլիյինտէն , տէօշմէյի շէօքիւտէճէք պիր աղըրըգլա ալչաղը տիւշտիւլէր , վէ մէյխանէճի , Բալֆըն ալթընտա գալըպ , հէմ վիւճուտի էգիլտիյինտէն վէ հէմ տէ ալաղը գըրըլտըղընտան , պալըլըպ գալտը :

Բալֆըն եալընըգ գօլու խապիսին ալթընտա գալմը իտի , վէ պու պիւչարէ տէլիգանը անը գուրթարըպ ալաղա գալգմայա չալըմագտա իքէն , մէյխանէճինին ուզուն պուշաղընը եէրտէն գարմը օլան Ուայլտմէն իւսթէ եէթիլիպ , անը Բալֆըն կէօյսիւնէ սալատը :

Ձէվալը տէլիգանընըն տիհանընտան չըգան սօն սէօզէր չունլար օլտուլար :

«Ահ պիւչարէ Հէլէնիմ սէնի կէօրմէտէն էօլիւօրում :»

Ուայլտմէն , հէնուգ գանը թիւթմէքտէ օլան սէֆիւ Բալֆըն ճէսէտինի սիւրիւքէյիպ մախգէնին գարուսու էօնիւնէ կէօթիւրտիւ , վէ քէնտիսի իչէրի կիրիպ , օճաղըն ալէվ ըլըղը եարաըմը իլէ , թաշ տէօշմէնին իւղէրինտէ պուլունան պիր հալգալը թուլթուպ եօգարը շէքտի :

Պիր առէմ սըղասիլէճէք գատար պիր տէլիք գնքաղը աշըլտըգտա , տէրինտէն ալգան պիր սու չողլամասը սէսի իլիթիլմէքտէ իտի . պատէհու Ուայլտմէնին , Բալֆըն ճէսէտի եանընա ալտէթ իտիւպ , անը գուճագլամասը իլէ կէօթիւրիւպ մէգքիւր գույու կիպի տէլիքտէն ալաղը աթմասը , վէ գաքաղը թէքրարէն գաքայըպ մախգէնտէն տիւարը չըգմասը պիր օլտու :

Կէօրիւնիւշտէ , Ուայլտմէն , մէյխանէնին հէր պիր տէլիք տէլիյինէ բէք ալէա սուրէթտէ վագըթ պուլունմագտա իտի . վէ մէյխանէճի իլէ օլան միւլքեալմէսինտէն տախի անլալըլտըղը իւզրէ , վագթի իլէ , Ուայլտմէն վէ Լօնկէտ , գաթիլիք սանաթընտա էբէյիճէ իլէր կէօրմիւլ , վէ մէգքիւր գույու կիպի տէլիքտէն ալաղը , էբէյիճէ ինսան ճէսէտէրի ինտիլմիլէր իտի :

Ալչագ պահրիյէ չալուլու , ատի պիր մուամէլտէ պուլունմագտա տըր կիպի քէնտի վահչի մէմուրիյէթինի իճըա իտիպ պիթիւրտիքտէն սօնըա , բէնտի բէֆիլէրինին պալըլմը վիւճուտի եանընա ալտէթ իթտի . վէ շէմթի ըլըա պանուս պաշ պէլէլիթիլէ տէյիպ , շէթանլարա մախսուս պիր կիւլիւլ տալի գօբարտը :

Պատէհու , օճաղըն իլինտէ բարլայըպ եանմագտա օլան տէօրթ գըթա

քիւթիւքէրի տիւարը չէքիս , պիրիսինի տէսթիւեանն ալթընա սօգտու , պիւրիսինի նէրտիվէնին տիպինէ եէրէչթիրտի , վէ տիկէր իքիսինի տախի մէյ-խանէնին իքի քէօչէլէրինէ վազ իյլէտի :

Պիր միւտտէթ , գաթիլ եանկընճը , տուրուս մէյխանէնին տէօրթ թա-րաֆտան աթէչ ալմասը մէնդարէսինի սէյր իտէրէք պիր տէ քէյֆ չաթտըգտան սօնրա , ալէվին սարմըլ պուլունտուղու աշաղըքի պիր իքի աշաղը սըչրայըս նէր-տիվէնտէն եօգարը գօշտու , վէ օտայա կիրիս , Բալֆ Միլըրըն գըլըճընը , շար-գասընը , սաաթընը , ագճէ քէսէսինի , եիւզիւյինի , Հէլէն Հուայթրօգուն վէրմիշ օլտուղու վէ իչինտէ մէրգումէնին սաշլարընտան պիր թուլթամ պուլունան կիւմիշ գուլթուսունու , վէ էֆէւէրընը ալտըգտան սօնրա թէքրարէն օտա-տան տիւարը չըգըս , մէքըլը օտանըն իւսթիւնէ չըգըլաճագ սէրէն ուճլարը իւզէրինէ պաաթը վէ օրատա պիրաղ տուրուս թէքրարէն աշաղըսընը կէօգ-տէն կէչիւմէյէ սաշլատը . ալէվէր իսէ մէյտան ալմայա սաշլամըլար իտի :

Ուայլտմէնին , քէտի կիսի թըրմալանըս չաթը պաճասընա վասըլ օլտու-ղունտա , ալէվէրին հէրարէթի մէյխանէնին իւզէրինէ թէէսիր իյլէմէյէ սաշլամըլար իտի :

Պու սէֆիլ գաթիլին ազըլը եալաշ եալաշ սաշլընա կէլիս , պուլունտըղը հալին տէհէթինի հիսս իյլէմէյէ սաշլատըղընտա իւզէրինտէ կէօրիւլէն հալ , պիզգաթ Բալֆ Միլըրըն պիւլէ մէրհամէթինի թահրիք իյլէմէյէ շայան սու-լունմագտա իտի :

Էվլէլ էմրտէ գաշըս ճանընը գուրթարմայա տալրանմագ իսթէտի իսէ տէ , աշաղընն աճըսընտան պիր աաթմ իլէրի կիթմէնին սիլէ գապիլի եօգ իտի . սօգագ գարուսունա տօղրու սիւրիւքէնիս իլէրի կիթմէնին տէ ֆայի-տէսի եօգ , չիւնքի նէրտիվէն իլէ պէրապէր թէքմիլ օ թարաֆլարը գաթէն ալէվէր իչինտէ իտի . օլ վագըթ խապիս վէ սէֆիլ հէրիֆ իմտա՛տ սաղըր-մայա սաշլատը . Ուայլտմէնի իստատա չըղըրմագտա իտի . Փագաթ քէնտի ֆէրեատ ու ֆիղանլարընա պիր գահգահա կիւրիւլիւսիւ վէ պատէհու չու աթիտէքի սէօղէր իլէ ճէվապ վէրիլտի :

«Պիրազ թէհամիլիւլ օլ սէվիլիւլ Լօնկհէտ տօսթ ում , իլթէ պէն տա-խի սանա իմտատ եէթիլտիրմէյէ գօշայօրում , օն տաղըգտան գուրթու-լուրսուն գօ՛րգմա »

Բիւր տէհէթ վէ բիւր զաղապ մէյխանէնի , Ուայլտմէնին սէսի կէլտիյի չաթը թարաֆընա պագմագ իչիւն կէօղիւնիւ եօգարը գալտըրտըղընտա , ալ-չաղլարըն աշաղը սապըգ պահրիյէ չալուչու , պաճատան չաթընըն տիւարը-սընա սըչրայըս գարաղը գարատը վէ նապէտիտ օլտու :

«Իմատա եէթիլին . եանըյօրո՛ւմ , պօղըլույօրո՛ւմ , իմտա՛տ , իմ-տա՛տ . զապթիյէ եօ՛գ մու . թուլումսա , սու , եէթի՛չին , պէնի գուրթա-քը՛ն . . . »

Իլթէ պունլար օլտուլար մէյխանէնի Լօնկհէտին քէնտիսինի զայս իթ-տիլի սանիյէ տէկին հայգըրըս պաղըրտըղը սէօղէրի , վէ ֆէրեատ ու ֆի-ղանլարը . Փագաթ ճէհէնէմէքի չէթանլար պիլէ , քէնտիլէրէ լայըգ պու-

լունան պէտք է պիր սատրգ րէքիքէրինին իմաստունա եւթիւմէյէ ինսաֆ իթ-
մէք իսթէմէտիւէր :

Պիւմէյիւ արթըզ պու մէքրուհ ճանրն պէտք է պիր տէհէթի թէյէֆին-
տէն էվվէլ մի եօգսա սօնրա մը , եանկըն էթրաֆտան տախի տույուլարագ ,
ազ վազըթտան էհալի , ասքէր , թուլումալար վէ թուլումալաճըլար եւթի-
շիպ եանկընը պասթըրմայա չալըշտըլար իսէ տէ , հիշ պիր շէյ խայր իթմէ-
յիպ , եարըմ սաաթ սօնրա , մէգքիւր մէյխանէնին դարարմըլ օճաղընտան վէ
քիւլլէրտէն պաշգա պիր էսէր դալմամըլ իտի :

Խայր . հիշ պիր շէյ դալմամըլ տէյիլ իտի :

Ֆէրտասը կիւնիւ , վուգուֆճը էհալի եանկըն մահէլլինտէ պիրիքիպ
թիւթմէքտէ օլան քէօմիւր քէսիլմիշ երղընլարը սէյր իթմէքտէ իքէն , մէգ-
քիւր երղընլարըն իշինտէն , քիւթիւք քէսիլմիշ օլան պիր շէյ տիշտըլ չըգա-
րըլար :

Պու շէյ , եանմըլ օլան պիր ինսան նաշէսի իտի :

«Վա'ի , վաիս , վաիս . պիշարէ Լօնկէտին էօլիւսիւ տիր ,» տէտիւէր
պիր դաշ նէֆէր տինտարլար վէ էհլի սէվապլար . վէ պու օլտու սէֆիլ խա-
պիսին իւզէրինէ տիւնեա իւզէրինտէ սէօյլէնէն սօն սէօղլէր :

Բ.

ԵԱՆԸԼՔՆ ԱՇԳ ՎԷ ԵԱՆԸԼՄԱՅԱՆ ԱՇԳ

Լօնտրանըն , քիպար գըսմընա մախսուս պուլունան մահէլլէրտէն պի-
թիսի տէ , Գինկ'ս Աքուէյր , եանի Գրալ Մէյտանը նամ մահէլլ օլուպ , ասըլ
մէյտանըն իւզէրինէ պազան ճէսիմ խանէլլէրտէն իքիսի , հիքեայէմիղին գահ-
րամանը Բալֆ Միլըրա ալէադատար պուլունան իքի Փամիլէալարըն , էճ-
տատտան ինթիգալ իտէն խանէլլէրի իտիւէր . վէ պու իքի խանէլլէր պիրի-
պիրլէրինէ օլ գատար եազըն պուլունմագտա իտիւէր քի , բէնշէրէտէն բէն-
շէրէյէ կէօրիւշիւպ սէօհպէթ իթմէյէ պէօյիւք պիր կիւճիւք պուլունմամագ-
տա իտի :

Ելպէթտէ , Բալֆ Միլըր , վէ բէնտի նիմ նիշանլըըլ շէլէն Հուայթրօդ
տախի , մէգքիւր միւսալիտ հալտէն , վադթի իլէ , եանի օն սէնէ էվվէլլէրի-
էքէյիճէ իսթիֆատէ իթմիլլէր իտի :

Պէտապիսթ տէլիզանլընդ տէնիզէ չըգմասընտան սօնրա տախի , անըն-
ատէթա իքինճի պիր մաշուգատը պուլունան բէնշէրէ պիւսպիլթիւն պօշ
դալմայըլ , էվլատըն եէրինի վալիտէսի տօլտուրտու . վէ կիւն կէշմէտի քի ,
Բալֆըն վալիտէսի իլէ նիմ նիշանլըըլ մէգքիւր բէնշէրէլլէրտէն օլտուն պիրի-
պիրլէրինի կէօրիւպ , մուհատլպէթ իշարէթլէրի թէաթի իթմիշ օլմասընլար :

Պու իքի գատըն , բէնտի սէվկիւլիւլէրինին հասէտինի պիրիպիրլէրինտէն
ալմագտա , վէ անըն զիքրի իշիւն պիրիպիրլէրինէ սարըլմաստըլլարը կիւն-

տէ , բէնչերէաէն բէնչերէյէ եէքտիկէրինէ բուսէլէր կէօնտէրմէքտէ իտիլէր :
Հէլէն Հուայթրօզուն , քէնտիսինի պէլքի պիր էվլատտան զիյատէ սէվէն
պիր տէ հալասը պուլունտըգտան պաշգա , խանէսինին տէրունինտէ , մէգ-
քիւր հալասընտան մատտա քէնտիսի իշիւն տէնիղէ վէ աթէչէ աթըլմայա
հաղըր տիկէր իքի նէֆէր սատըգլարը տահա պուլունմադտա իտի :

Պունլար տախի , հանըմլարընա օլտուղու կիպի , պիրիպիրլէրինէ տախի
սօն տէրէճէտէ սատըգ պուլունտան իքի նէֆէր իսթիյարար իտիլէր . իքիսի
տախի մէգքիւր Փամիլեանըն էսքի էմէքտարլարը , եանի Մօրտաունթ նամ
խրտմէթքեար , վէ Պիկթէյլ (իրի գույրուզլու) նամ սիյահ վէ պաթթալ
քէլը :

Պունլարըն իքիսի տէ հանըմլարընտան բէք նատիրէն այրըլտըգլարը կի-
պի , պիրիպիրլէրինտէն տախի բէք ազ տէֆա այրը գալապիլիլէրլէր , Փադաթ
պիրիսի պէրայի մասլահաթ խանէսինտէն տիշարը չըգտըղընտա , տիկէրի
միւճէրրէտ Հէլէնին եանընտան այրըլմայըպ , եա միւճէրէքէն եա միւնֆէ-
րիտէն քէնտի հանըմլարընը պիր սանիյէ իշիւն պիլէ եալընըզ պըրագմադ-
լար . հէլէ կէճէլէրի իսէ Պիկթէյլին եէրի միւճէրրէտ քէնտի հանըմընըն տիլ-
պէր այագլարը նէրէտէ իտի իսէ օրասը օլմալը իտի :

Չօգ տէֆա Հէլէն Հուայթրօզ , կիճէլէրի եաթաղա կիրտիյինտէ , չադա
օլմագ իշիւն Պիկթէյլի այագը իլէ տիւրթէրէք օտատան տիշարը իրթմէք իս-
թէր իտի իսէ տէ , պիհարէ քէլը , էօյլէ մէրհամէթ թահրիք իտէճէք մանօլրա-
լար իլէ եէրլէրէ սիւրթիւնիւր վէ հանըմընըն այագլարընը եալար իտի քի ,
Հէլէն տէրհալ իւսթիւնէ գաբանըպ , վէ «խա՛յր , պէնիմ սատըգ Պիկթէյլիմ ,
սէն պէնիմ եանըմտան այրըլմայաճագսըն» տէյէրէք , անըն պաշընը օխա-
մայա պաշար վէ օլ պապտէ եիւրէյինի թէսքին իյլէմէյէ չալըչըր իտի :

Իլթիյար Մօրտաունթ տախի , քէնտի սատըգ լէֆիդինին նայիլ օլտու-
ղու իշիւն իլթիֆատտան օլ տէրէճէտէ մէմնուն օլուրքի , կէօղլէրի եալարըր
վէ հանըմընըն էլինի բուս իտէրէք տիշարը չըգար իտի :

Էկէր Պիկթէյլին եէրի , հանըմընըն այագլարը ալթը իտի իսէ , Մօրտա-
ունթուն եաթաղը տախի օտա գարուսու էշիկինին տիշարընը օլուպ , օլ
վագըթլարտա խըրօրըզ վէ գաթլի նուֆուս Նօնորա էհալիսինին ույգու-
սունու հարամ իթմիշ իքէն , պէլքի Վիլէլմինա տ'Անսախ գրալիչա քէնտի-
սի պիլէ , Հէլէն Հուայթրօզ գատար էմին պիր մուհաֆաղա թահթընտա
ույգու չէքէմէքտէ իտի :

Հէլէնին հալասը իսէ , պիրագ մաշուճա վէ քէօթրիւմ կիպի օլուպ , քէն-
տի պաշընա այրըճա պիր օտատա իգամէթ իթմէքտէ , վէ կիւնտէ իքի տէ-
ֆա ախլամ վէ ստպահ մատմուադէլին վիզիթալարը իլէ թէսէլի պուլուր վէ
մէմնուն օլուր իտի :

Հէլէն Հուայթրօզուն խանէսի խալը իւզէրինէ պու գատարճըգ
մուլթատար Փադաթ պիլգէ էլվէրէճէք գատար մալիւմաթ իտինտիքտէն սօն-
րա , հիքեայէմիլին վուգուաթ թէլինի էլէ ալալմ :

Բալֆ Միլըրըն վուրուլուպ էօլտիլիւ , վէ մէյխանէնին , մէյխանէնի իլէ

պէրապէր եանդաք քիւլ օլտուղու կիճէնին փէրտասը կիւնիւ տիր . Մօրտա-
ռունթ իլէ Պիկիթէյին բէք մէմնուն պիր հալտէ պուլունտըզլարը տա , եիւզ-
լէրինտէն վէ պիրիպիրլէրինէ պագըչլարընտան պէլլի օլույօր : չիւնքի Բալֆ
Միւրըն վալիտէսի , քէնտի էվլատընըն նիւմ նիշանլընտա վիզիթայա կէլմիշ
տիր . Բալֆըն պօյճա բէսմի տալսի , կիւզէլ պիր չէրչիվէ իշինէ ալընմըշ օլ-
տուղու հալտէ , տուվարա տայաթըլմիշ իտի :

Վալիտէ վէ նիշանլը , պիրէր գօլթուգ սանտալիէ իւզէրինտէ , ֆագաթ
բէսիմին թա գարչընտա տօղրու օտանըն տիկէր թարաֆընտա օթուրմագ-
տա իտիլէր , իթթիյար Մօրտառունթ իլէ Պիկիթէյլ տալսի , պիրէր կարօն
ասքէրի կիպի բէսիմին իրի թարաֆընտա օթուրմուչլար , վէ հանըմլարըն
սէօհպէթի միւնասէպէթ ալարտըղը սըրատա անլէր բէսիմէ տօղրու պագ-
տըզճա , Մօրտառունթ իլէ Պիկիթէյլ տալսի տէրհալ պիրիպիրլէրինէ եիւզիւ-
նէ պագալար , վէ Մօրտառունթ նասըր պաղլամըշ օլան էլլէրինտէն պիրի-
սինին արգասը իլէ կէօղիւնիւ սիւտիլի հալտէ , Պիկիթէյլ տալսի , պիր չէյ
սէօյլէյօր կիպի ինլէյէրէք , բէսիմին էլլէրինի եալամայա պաչլար իտի :

— Բալֆըն պիզտէն այրըմասը , տէօրթ կիւնտէն թամ օն սէնէ օլմուշ
օլաճագ տըր , տէտի Հուայթրօղ միւքէտտէր պիր պագըչլա :

— «Եվլէթ սէվիլիւի'ւ Հէնլէնիւմ ,» տէյի ճէվապ վէրտի Բալֆըն վալիտէ-
սի , մէնտիլի իլէ կէօղ եալընը սիլէրէք . «Փագաթ արթըգ պիրիպիրմիզէ
գալուչաճագ կիւնլէրիմիզ եաղլալըյօր տէյի հըսս իթմէքտէյիմ . Ալլահ պէօ-
յիւք տիր :

— Աճէպա պիգի թէքրսրէն կէօրտիւյիւնտէ նէ՝ գատար մէսուտ օլաճագ
տըր . ա'հ , պիլիլիմ քի պէնիմ կիպի քէնտինէ նալայըգ պիր գըլ իշլէն , թամ
օն սէնէ նէլէր չէքտի , վէ քէնտիսինի նէ տէհլէթիլ էօլլւմլէրէ սալտըրտը .
քէնտիսի կիպի վալիտէսինի տալսի սէֆիլ գըլմայա սէպէպ օլտուղում իշլւն
քէնտիմէ լանէթ օղուճագ իսթէյօրում :

— Հէլէն , հէր տէֆա պիր թէսէլլի պուլմագ իշլւն էվլատըն հայրան
օլտուղու նուր ճէմալինի կէօրմէյէ կէլտիյիմտէ , հէմ սէնին պէօլլէճէ կէօղ եալ-
լարը տէօրմէքիլինէ վէ հէմ պէնիմ տալսի աղլամամ սէպէպլէթ վէրմիշ
օլտուղում իշլւն , պէնիմ տալսի նատիմ օլմագլըզըմ իճապ իտէյօր : կէօղ
եալարընը սիլ , էվլա'տըմ . սէնի մէսուտ գըլմագ իշլւն պիհաղգըն քէնտի
էօմիլիւնի թէհլէքէլէրէ իլգա իտէն , վէ սանա շայան պիր հալէ եիւքսէլմէք
իշլւն ֆէտայի նէֆա իտէն էվլատըմ , սէնի աղլաթմայա սէպէպ օլտուղումու
տուչաուղումտա սրանա աֆլ իտէ'ր մի :

— Փագաթ այնի խաթայը սիզ տալի թէքէրբիւր իտէյօրընըգ մա'տամ
սիզ պէնտէն վիյատէ աղլայօրսունուզ . էկէր պու պիր ճինայէթ իտէ , հաքիմ
վէ մահքիւմ այնի ճինայէթէ չէրիք պուլունտուղլարընտան , հիւքմիւն տէ
հիւքմի գալամագ . եա' Րէպալ , էկէր շու կիւնտէքեար գուլարընա , աղլա-
յըպ ֆէրահլանմաղ թէսէլլիսինի իհսան պույուրմուշ օլմասա իտին , ինտանըն
թահաճմիւլի գապիլ օլապիլէճէք մի իտի . . . :

— Հագըզ'ն վար տըր , սէվիլիւի'ւ Հէնլէնիւմ . հէմ մէսուտ կիւնլէրին եաղ-
լաճագտա օլտուղու իւմիտլէրի , պու կէօղ եալարընըգա պիր թաթլըլըգ
տալսի վիւմէքտէ տիրէր ,

— Եվ վէժ, մա՛տամ, վէ աղ վագթտան սիգէ վարտէ նամը վերմէք չէրէ-
ֆինէ նայիլ օլաճաղըմ տախի խաթըրմա կէլտիքճէ, կէօյէ տօղրու ուչմագ-
տայըմ կիպի կէլիյօր պանա . ա՛հ, մա՛տամ Ամիրալ Անսընըն խանէմիդի թէչ-
րիֆ պուշուրուպ, Բալֆըմըզըն գօմանտան նասպ օլունմուչ օլմասընը վէ աղ
վագթտան ինկիլթէրրայա ավտէթ իտէճէկինի շախսէն կէլիպ պիգէ թէպլիդ
կյլէմէկէ թէնէզզիլու պուշուրտուղունտա, սէվինճիմտէն էօլէճէյիմ աէյի կէլ-
տի պանա :

— Քէնտինի գապթ իթմէյէ չիմտիտէն թալիմ իթմէլիսին, տիւպէ՛ր Հէլէ-
նիմ . չիւնքի սէվկիւլիւ էվլատըմ պանա սարըլտըղը տագըգատա, պէնիմ
տախի այնի հալէ թապի պուլունմամագ իչիւն կիւվէնճէք տալիմ սէն սին :
Սէն հէնուզ բէք կէնճ օլուպ, Փէվգէլատէ պէօյիւք հէյէճանլարա կէօյիւս
վիրմէք իչիւն թահամմիւլիւն վար տըր . Փագաթ էկէր պանա պիր հալ վա-
զը օլուր իսէ, պիչտրէ Բալֆըմըն բէտէրի տախի վէֆաթ իթմիլ օլտուղուն-
տան, տիւնեա իւզէրինտէ արթըգ սէնտէն պաչգա հիչ պիր քիմսէսի գալ-
մամըլ օլուր :

— Եվ վէժ, մա՛տամ, հագզըն վար տըր . սէվկիւլիւ բէտէրինին էօլմիւչ
օլմասընը տուշտուղունտա, աճէպա պիչարէ Բալֆըն հիւրէյի նէ՛ օլաճագ
տըր : Օլ աղիզ գօճան, էվլատընըն պէլինէ պիր գօմանտան գըլըճը ասմըլ
օլարագ գարուտան իչէրի կիրմէսինի կէօրմէյէ նայիլ օլմամալը մը խտի :

— Ալլահըն էմրի պու իմիլ, Հէլէն . . . :

— Ամիրալ Անսընըն եապէրի, կէչէն կիւն Մօրտաունթը կէօրէրէք, եա-
զըն կիւնէլտէ էյի խապէրէր ալաճաղըմըզը մէրգումա պիլտիրմիլ . Փա-
գաթ պիր տիւրլիւ մէզըլը էյի խապէրլէրին նէտէն իպարէթ օլտուղունու
սէօյլէմէմիլ խտի :

Մօրտաունթ, քէնտի իսմինին Հէլէն Հուալթրօզըն տիլի իլէ տիլչէրի
արասընը կիրմէք չէրէֆինէ նայիլ օլմասընը տուշտուգճա, տուրտուղու եա-
խօտ օթուրտուղու եէրտէն էլէքթըրիզ գուվէթի կիպի պիր գօր իլէ եօգարը
սըչրամամագ էլինտէ օլամաղ խտի : Թապիլաթը իլէ պու տէֆա տախի էօյ-
լէ օլտու . վէ մատամ քի պիր վիւճուտին իքի գըմըլ տըրլար կիպի Մօրտա-
ունթ այազա գալգարըգճա Պիկիթէյլ տախի պիլլիքտէ գալգաճագ, վէ օ-
թուրտուգճա օ տախի պիլլիքտէ օթուրաճագ . քէզալլը Պիկիթէյլ տախի
հէր նէ հարէքէթտէ պուլունտա, թըպըլ Մօրտաունթ տախի անըն թագ-
լիտինի իտէճէք խտի . իմտի պու տէֆա տախի Մօրտաունթ քէնտի իսմինին
Հէլէնին տիւպէր տուտագլարը իլէ զիքը իտիլտիյինի տույար տույմագ եօգա-
րը սըչրատըղընտա, Պիկիթէյլ տախի սըչրայըպ, անըն կիպի պիր գաչ ատըմ
իլէրի կիթտի . վէ Մօրտաունթ հանըմընա խիթապէն քէլամա աղաղ իթտի-
յինտէ, Պիկիթէյլ անըն տախի թագլիտինի իտէմէյէճէյինտէն, եալընըզ
գուշրուղունու սալլայըպ քէնտիսի տէ մըրըլտանմագլա իքթիֆա իթտի :

Անճագ Մօրտաունթուն սէօյլէտիլէրինտէն տախի, սատըգ քէլլին մը-
րըլտանըլընտան գիտտէ պիր շէյ անլաչըլամատը . չիւնքի պու նատիրիւլէմ
սալ իխթիար խըտմէթքեար, կէրէք մէսէլէնին թահրիք իտիճի թապիլաթըն .

տան վէ կէրէք հանրմը իւէ կէօրիւմէյէ նայիլ օլտուղու հէր սըրաստա հիսս իյլէտիյի սէվինճինտէն էօյլէ պիր հէյէճանա կէլմիշ իտի քի, լուղէթ թապուլուրունու սըրասյա գօյուկ նիզամընտա հարէքէթ իթմէք հալինէ վազ իտէնէ տէկին, էօնտէ պուլունան պաշը պօղուդ լուղէթլէր հիշ պիր իշէ եարամայրա պօշա սարֆ օլունտուլար :

Պիչարէ իխթիարըն պէտպալսթլըղընա սադ քի, թամ իշի սըրասընա գօյուկ նէ տիմէք իսթէյէճէյինի արթըգ անլաթ ապլլմէյէ միւքթէտիր օլաճաղը հէնկեամտէ, նակէհան սօգադ գաբուսու շիտտէթլի սուրէթտէ չալընարադ, նէ եարաճայընը պիւսպիւթիւն շալըրտը :

Պիր միւստէթ, Մօրտաուենթ իւէ Պիկթէյլ, պու մէմուլին դայրի վազայա գարըն նէ եօլտա հարէքէթ իտիլմէսի իճապ իտէճէյի իւզէրինէ միւզաքքէրէ իտէճէքլէր կիպի պիրիպլրէրինին երիզիւնէ պազտըլար . վէ պիր գարար վէրմէք իշիւն հալէա իքիսի տախի թէրէտտիւտտէ իքէն գաբուսուն, իքինճի տէֆա այնի շիտտէթլէ չալընմասը, պուլնարը օլ տէրէճէ շալըրթտը քի, պիրիպլրէրինի չըղնայարադ աշաղը գօշմայա տալրանարդլարընտա, իշի պիր նիզամա գօյամատըղլարընտան նէրտիվէն պաշընտա պիրիպլրէրինին իւզէրինէ պրասլպ տէվրիտիլէր, վէ պիրիպլրէրինէ սարըլը օլտուղլարը հալտէ, եուվարլանա եուվարլանա հալվիլէ գատար ինտիլէր . անճադ զալէպէ Պիկթէյլ թարաֆընտա գալըպ, նիհայէթ իքիսի պիրտէն նէրտիվէնին ալթ սաշընտա եէրէ սէրլիտիլէրինտէ, տիպտէ գալան Մօրտաուենթ իտի :

Սաարդ քէլը, ավֆ տիլէյէճէք սուրէթտէ գուլյուղունու սալլայըպ Մօրտաուենթուն երիզլէրինի եալատըղընտա, գահրաման իսթիար տախի իշի պօղմայըպ, մուհապպէթ ալալէթի իւէ քէլըին երիզլէրինի օխաճայա պաշլաւտը, վէ պու սուրէթլէ, պէյնլէրինտէ բէք գալի պիր քէօք սալմըլ օլան իթթիֆադը տօսթանէյէ դէրրէ գատար խալէլ տախի կէլմէտի :

Հէլէ քի, իքիսի տախի, պիրիլքտէ նէրտիվէնտէն աշաղը տիւլմէք մանօլրասընտա խայլիճէ թալիմլէր իճրա իթմիշ վէ արթըգ ուսթա օլմուշ օլտուղլարընտան, նիմ պիր աղրըտան պաշգա հիշ պիր գապա տախի վազը օլմամըլ իտի :

Նիհայէթ գաբու աշըլարըղընտա, օրթա եաշըլ վէ ուղուն պօյլու պիր ստէմ իշէրի կիրիպ, Հէլէն Հուայթ րօզուն խանէսի օ օլուպ օլմատըղընը, վէ քէնտիսինին միւհիմմ պիր մատտէ իշիւն մատմուաղէլին հուղուրունա գապուլ օլունուպ օլունամայաճաղընը նազիքեանէ սիւալ իյլէտի :

Մօրտաուենթ եապանճը միւսաֆիրին եանընտա տուրուպ անը կէօզէթլէմէսինի Պիկթէյլէ պիր իչարէթ իւէ սիիարըլ իթտիլքտէն սօնրա, քէնտիսի գօշուպ թէքրարէն նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը . վէ իքի տաղըգա սօնրա ալտէթ իտիպ, արգասընտան եօգարըյա կէլմէսինի մէրղումա իսթար իթտի :

Էօնտէն Մօրտաուենթ, օրթաւտան եապանճը միւսաֆիր, վէ էն արգաստան տախի իրի գուլյուղունու սալլամագտա օլան Պիկթէյլ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմայա պաշլատըղլարընտա, սատըգ քէլը, եէնի կէլէնին պիր տօսթ մը եօգաս պիր տիւլմէն մի օլտուղունու քէշֆ իթմէք իշիւն ալթտէ գիւմ անըն բաշլարընը գօղլամագտա իտի :

Նիհայէթ, Հէլէնին վէ Բալֆըն վալիտէսի մատամ Միլլըրըն պուլունտուգ-
լարը օտայա կիրտիքէրինտէ , եապանճը միւսաֆիր նէզաքէթլէ չաքգասընը
աշաղը ալարագ էյիլիպ պիր սէլամ վէրտիքտէն սօնրա , այագ իւսթիւ տուր-
տու , վէ Սօրտաուէթ իլէ Պիկթէյլ տախի , միւթթէհիմին մուհաֆըզ ժան-
տարմալարը կիպի, պիրի պիր թարաֆընտա վէ տիկէրի տախի օ պիր թարա-
ֆընտա տուրուպ , պիր միւսաֆիրին եիւզիւնէ վէ պիր տէ հանըմլարըն եիւ-
զիւնէ պագըպ տուրմագտա իտիլէր :

Մատմուաղէլ Հէլէն , միւսաֆիրինէ ըիայէթէն այաղա գալգըպ , մէր-
գումա պիր սանտալիէ վէրմէսինի Սօրտաուէթա էմր իյլէտի , վէ եապան-
ճը , քէնտինէ թագտիմ օլունան սանտալիէյի գապուլ իտիպ օթուրտուգ-
տան սօնրա ,

— Հիչ պիր քիմսէ թարաֆընտան թագտիմ օլունմագսըզըն խանէնիդէ
կիրմէյէ ճէսարէթ իթտիյիմ իչիւն աֆվընըզը տիլէրիմ մատմուաղէլ , տէտի
նէզաքէթլէ սանտալիէսի իւզէրինտէն գալգըպ իլթիֆաթլա պիր տէֆա տա-
հա էյիլէրէք :

— Իլթիֆաթ գանունլարընըն նօգթասը նօգթասընա իճրապընը իլթի-
գամ իտէնլէրտէն տէյիլիզ , էֆէնտի . վէ խուսուսի իլէ մէմնուն օլունաճագ
պիր մէմուրիյէթլէ թէշրիֆ պուլյուրմուչ օլմանըզը մէմուլ իտէրէք , պիր
գաթ տահա թէշքքիւրէ պօրճուլ պուլունաճաղըմըզը հիսս իտէյօրում :

— Թէշքքիւր իտէրիմ , մատմուաղէլ . վէ մէմուլինիդտէ եանըմըլ օլմա-
տըզընըզը սիդէ թէպլիր իթմէքլէ քէնտիմի մէսուտ ատտ իտէրիմ : Էվվէլա
մատամըն խանէսինէ կիթտիմ , վէ պուրատա պուլունտուզունու տույ-
տուզումտա տահա զիտտէ պիր մէմնունիյէթլէ պուրայա գօշտում . չիւնքի
թէպլիր իտէճէյիմ մէսէրրէթպալաչ միւթտէ իքինիդէ տախի միւսաֆի սուրէթ-
տէ այիտ պուլունտուզու հալտէ , այնի վագթտա իքինիդէ պիրտէն թէպլիր
իյլէմէք մէսուտիյէթինէ նայիլ օլաճագ իտիմ :

— Աման չաբուգ սէօյլէ , տէտիլէր իքի գատըն պիրտէն այնի վագթտա
այաղա ֆըրլանարագ :

— Բալֆ Միլլը թարաֆընտոն կէլիյօրում , տէտի եապանճը տախի ,
թէքրարէն այաղա գալգարագ :

— Բալֆ Միլլը , տէյի պաղըրաղար նիշանը վէ վալիտէ . վէ իքիսի
պիրտէն եապանճընըն եանընա գօշարագ , վէ պիրիսի պիր էլինտէն վէ տիկէրի
տախի տիկէր էլինտէն թուլթարագ : Իքի գատընլարըն տա էլլէրի տիթրէ-
մէքտէ իտի . Փագաթ եապանճընըն էլլէրինտէ հիչ պիր հարէքէթ էսիքի
կէօրիւնիտի :

— Էվվէթ Բալֆ Միլլըրըն եանընտան կէլիյօրում :

— Քէնտիսի նէրէտէ տիր . քէնտի տէ Լօնտրամա՞ մը տըր :

— Էվվէթ . վէ հէմ տէ բէք եագընընըզտա :

— Էյ նէ՞ իչիւն քէնտիսի տէ կէլմէտի խաթթա՞ մը տըր :

— Խալլը . բէք ալէա վէ բէք մէսուտ հալտէ տիր . տիւն կիճէ կէմիմիզ
պուրայա վատըլ օլտու . Փագաթ պիր գաչ կիւն հուզուրընըզա չըգամայա-

ճագ տըր . գօմանտանլըդ մէսնէտինէ նաիլ օլարագ թէքրարէն խանէնիզտէն իչէրի կիրէճէյինի վատ իթմիլ օլմասը , տէօրթ կիւնտէն թամ օն սէնէ օլաճագ տըր . վէ Բալֆ պուրատան ատի պիր ատէմ մագամընտա եօլա չըգտըղը կիւնիւն եչվի սէնէվիսինտէ թէքրարէն պու գաբուտան , գօմանտանլըդ գըլըճը իւէ իչէրի կիրէճէք տիր . պու կիւն նոյեմբերին 12սի տիր . 16 սընտա , ինկիլթէրա պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր , քէնտիսինի , վալիտէսինին վէ նիշանլըսընըն գուճաղընա աթաճագ , վէ գըլըճընը անլէրին այագլարը ալթընա վագ իտէճէք տիր :

— Նոյեմբերին 16օր . էօնիւմիւզտէքի բաղար սասալհըսը . տէտիլէր նիլանլը վէ վալիտէ , էվլէլինտէն սէօղ պիրլիյի իթմիլ տիրլէր կիպի նակէհան միւսաֆիրլէրինին էլլէրինի պըրագըպ պիրիպիրլէրինէ սարըլարագ , վէ տէրունի աչգ իւէ պիրիպիրլէրինի բուս իտէրէք :

Այնի վագթտա , Վօրտաուենթ իւէ Պիկթէյլ տախի , քէնտի հանըմլարընըն մէսուալիյէթ ինտէն միւթ էէսիր օլարագ , իսթիար խըտմէթքեար վէ սատըգ քէլը տախի պիրիպիրլէրինէ սարըլարը , վէ այնի տէրունի աչգ իւէ պիրիպիրլէրինի բուս իթտիլէր :

Իքի տագիգա գատար պիր սուսլըգ հիւքմ իթտի . վէ պատէհու , Հէլէն Հուայթրօղ , Բալֆըն վալիտէսի , վէ Վօրտաուենթ , մէսէրրէթ եաշլարընը սիլմէքտէ օլտըգլարը հալտէ , Պիկթէյլին կէօղլէրի տախի ըսլանմըլ օլմասը միւշահէտէ օլընմագտա իտի :

Պու մէնգարէտէ հաղըր պուլընանլարըն իչինտէ եալընըլ պիրիսի հիչ պիր թէէսսիր ալէամէթի կէօթէրմէքտէ իտի . վէ պու տախի , պաշը աչըգ տուրան միւսաֆիր իտի :

Հիքեայէմիդի գրաաթա թէնէզզիւլ պուլըրան գարիուըմըլ , պու եապանճը միւսաֆիրին , օլ ճանավար գաթիլ Թոմաս Ուայլտմէն օլտուղընը քէչֆ իթմիլ օլմալը տըրլար :

Արթըգ օնտան սօնրաքի թապիի հալլէրին նագըլ իւէ գարիուըմըլ մէշըւլ գըլմագ տախի իսթէմէյիլ :

Շու գատարընը սէօյլէմէք քեաֆի տիր քի , ատի պիր եապանճը սըֆաթը իւէ Հէլէն Հուայթրօղըն բագ էչիլինտէն իչէրիյէ այագ պասան պու խապիս ալշագ , Փամիլեանըն բէք նագըլ պիր տօսթու սըֆաթը իւէ գաբուտան տիշարըյա չըգտը . վէ Բալֆ Միլըրըն սապըլգ մայէթ չափուշու արգասընտան անըն նիշանլըսը վէ վալիտէսի գաբույա գատար քէնտիսինէ կէօնտէրի կէլմիշ օլտըգլարը կիպի , Վօրտաուենթ իւէ Պիկթէյլ տախի , սօղաղըն քէօլէսինէ գատար , պիրիսի պիր եանընտան վէ տիկէրի տախի տիկէր եանընտան , աքէր նէօպէթճիսի կիպի մայէթինտէ պուլընտըլար :

Իսթիար խըտմէթքեար վէ սատըգ քէլը , ափտէթ իտիւպ գաբուտան իչէրիյէ կիրտիքտէն սօնրա , սէվինճլէրինտէն նաչի , պիր տէֆա տահա պիրիպիրլէրինէ սարըլըպ եէքտիկէրինի բուս իյլէտիլէր :

Անճագ Վօրտաուենթ , Ուայլտմէնին բաղար սասալհըսը Բալֆ Միլըրը քէնտի էլի իւէ կէթիրէճէյինէ սէօղ վէրմիլ օլտըղը իչիւն սէվինճլինտէն նէ եա-

քաճաղընը շաշըմը՝ օլտուղու հալտէ , սատըգ քէլք տախի սէօյլէնէն սէօզ-
լէրտէն թապիւթը իլէ պիր շէյ անլամամագտա իտի իսէ տէ , քէնտի ճին-
սինէ մախսուս օլան դէքեալէթի սայէսինտէ , խանէ խալզընըն մէսէրրէթի-
նի հիսս իտէրէք , քէնտիսի տէ մէսուտ օլմագտա , վէ օլ մէսուտիյէթինտէն
նաչի , քէնտի սատըգ րէֆիդի օլան իխթիար խրտմէթքեար իլէ էօթիւմէք
իչիւն , անըն ճիւզի պիր իշարէթինէ միւնթաղըր պուլունմագտա իտի :

Պաղը ինսանլարըն պիր քէլք գատար օլտուն հայսիյէթլէրի պուլունմոնշ
օլսա իտի , աճէպա ճէմիյէթի պէշէրիյէ , նէ՛ գատար մէսուտ պիր հալտէ
պուլունմագտա իտի . . . :

Շիմաթիքի Պէքֆրայըրս Պրիճ նամ քէօթրիւնիւն դարչը ճիհէթինտէ , օլ
վաղըթքի տարաճըգ վէ էյրի պիւլրիւ սօգագլարընա տահա գիյատէ ելիւրէք
սըզըճը պիր գըլաֆէթ կիյտիւրէն էսքի ոյիւսքիւ ախառլ էպիյէլէրին ալ-
թընտա պիր թագըմ պօտրումլար պուլունուպ , մէգքիւր պօտրումլարտա իս-
քեան իտէն մէճհուլ իւլ ահվալ պիր թագըմ քէսանըն , կիւնտիւզլէրի գա-
լաֆաթ եէրլէրինտէ կէմի թամիրի , վէ պաղը տէմիրճի տիւքքեանլարընտա
չէքիճճիւրք խալտմէթի վէ սայիրէ կիպի մէճհուլ սանաթլարիլ մէշղուլ պու-
լունտըղլարը պիլինմէքտէ իտի իսէ տէ , պաղըլարընըն կիճէլէրի մէգքիւր
պօտրումլարտան տիշարտա գալտըղլարը հալտէ նէ իլէ մէշղուլ պուլունտըգ-
լարը մալիւմ տէյիլ իտի . մէրագ իտէնին արաշթըրըպ անլայապիլտիյի պիր
չէյ վար իսէ , օ տախի շու իտի քի , բօլիս մէմուրլարը , արատըղլարը պա-
ղը էհլէ բըղատէմլէրի , վէ պաղալարըն մալի օլան պաղը էշեալարը էն էվ-
վէլ կէլիպ միգքիւր պօտրումլարտա արաշթըրմագտա իտիլէր . . . :

Մէյխանէ եանկընընըն Ֆէրտասը կիճէսի , զիֆիր գարանլըգ օլտուղու
հալտէ , մէգքիւր պօտրումլարտան պիրիսինին քէօհնէլէնմիշ օլան գաթուսու
տիշարտան վուրուլտու :

Իչէրտէն պիր սէս գուհուր իթմէտիյինտէն , պիր տէֆա տահա վուրուլ-
տու . . . : Եինէ սէս եօգ : Իւչիւնճիւ տէֆա վէ տահա գիյատէ շիտէթլէ
պիր տէֆա տահա վուրուլտը : Նիհայէթ իչէրիտէն պօղնուգ պիր սէս իլէ ,
ատէթտէն օլան $\text{†}^\circ\text{Տ}^\circ$ Թիւ օ սիւալը վուգու պուլտըղընտա , տիշարտան տա-
խի , պուլըն օլմառ հաղըր Բէք ճէվապը վէրիլտի :

Պու սօն սէօզլէրին մանէասը նէ օլտուղու անլաշըրմագ իտի իսէ տէ ,
թէէսսիրինէ շիւպհէ գալմայըպ , տէրհալ մէգքիւր քէօհնէ գաթու ուսուլմա-
ճըգ աշըտը . վէ սըզը սըզըլա գալըն պիր մանթօյա սարըլը ուղուն պօյլու
պիր հէրիֆ սէսսիգճէ պու գաթուտան իչէրի սիւզիւլիւպ գաթուլու գաթատը :
Գարանլըգտա գաթուլու աշան վէ գարանլըգտա իչէրի կիրէն իքի նէ-
ֆէր եատիկեարլար , պօտրումուն թա իչէրիլէրինէ կիթաիքտէն , վէ տիշար-
տան կէօրիւմէսի միւմքին օլամայան պիր ճումպանըն իշ թարաֆընա սօ-
գուլտուգտան սօնրա , պօտրումուն ատէմի տէրհալ պիր գանտիլ եաղըպ ,
միւսաֆիրինին եիւզիւնէ թութտու :

Կէլէն ետպանճընըն տախի եիւզիւ կէօզիւ , թըպղը պօտրումուն ատէ-
մի կիպի սիմ սիյահ օլտուղունտան , խանէ իլէ սէքէնէլէրին , պիրիպիլէ-
րինտէն զըսգանաճագ հիշ պիր սէպէպլէրի գալմամը իտի :

— Ուս'յլումէն սէօն մի սին . պէշ սէնէտէն պէրու տըր քի եիւղիւնիւ կէօրմիւլ օլմատըղըմըզտան , թէքմիւ ճէմիյէթիմիւլ արթըզ գաթի իւմիտ իտէրէք քէնտիմիւղէ պիր տիկէր րէյիս ինթիլսապ իթմէք հաղըրըղընտա պուլլունույօր իտիք : Վազթինտէ եէթիւմիւլ օլտուղուն չօգ ալէա օլտու . միւտահէնէ իշիւն սէօյլէմէմ , Փազաթ իշիմիւղտէ սէնին եէրինի թութաճազ աւտէմ պուլունմատըղընտան , իշէրիմիւլ տէ էյի կիթմէյիւլ չըզկըտան չըզմազտա իտի :

— Մօ'րթիմէր , ճէմիյէթին իշինտէ , պէնիմ Լօնտրայա ավտէթ իթմիւլ օլտուղումու սէնտէն պաշգա հիշ պիրիսի տույմամալը տըր :

— Եինէ պիր պէօյիւք օյուննն օլմալը . Ուս'յլումէն :

— Խաթր ու խէհալինտէն կէշիրէմէյէճէկին սուրէթտէ պէօյիւք պիր օյունըմ վար տըր , Մօ'րթիմէր . վէ էկէր հիսսէնէ տիւշէն գըսմը իսթէտիյիմ կիպի իճրա իտէր իսէն , տիւնեա իւղէրինտէ սէնտէն զիյատէ մէսուտ պիր ատէմ պուլունմալայաճազ տըր :

— Բէք եիւքսէքլէրտէն աթմայա պաշլատըն . Ուս'յլումէն :

— Սէն պէնի բէք ալէա պիլտիղին իշիւն պէօյլէ պիր շիւքէլի սէօզ սէօյլէմէմէլիսին , Մօրթիմէր . էկէր պանա էմիլյէթին եօզ իսէ , սանա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիւլ վէ հաթթա պուրայա տախի կէլմէմիւլ օլտըրում : Սէօյլէ' , պըրազըզ կիտէյիմ մի . չօգ տիւշիւնմէք լաղըմ տէյիլ տիր :

— Էհ , տիւնեա իւղէրինտէ , պէնտէն զիյատէ սէնին գուտրէթինի թագտիր իտէն պիրիսի տահա պուլունապիլիօ մի :

— Էօյլէ իսէ թէքլիֆ իտէճէք մէմուրիյէթիմի մէմնունէն գապուլ իտէճէքսին :

— Անըն իւղէրինէ տիւշիւնմէյէ մէյտա՞ն տա մը վէրմէյէճէքսին :

— Պիլիրիմ քի թէրէտտիւտ իտէճէք գատար տիվանէ տէյիլսին :

— Տիսէք տիր քի սահիհէն հազգըմտա բէք խայըրը պիր շէյ տիր :

— Սէօյլէ' . տիւնեա իւղէրինտէ նէ՞ արզու իտէպիլիրսին :

— Ղայէթ տիլպէր պիր գըզ իլէ էվէնմէք :

— Տահա՞ :

— Մուսթազամ պիր գօնազ սահիսլի օլմազ :

— Տահա՞ :

— Պիր սէյիս վէ պիր աշճը պէսլէյէճէք գատար պիր վարիտաթ բէյտա իթմէք :

— Տահա՞ :

— Եիւքսէք ատէմլէր սըրասընա կէշիպ եիւքսէք ճէմիյէթլէրէ տախիլ օլմազ :

— Տահա՞ :

— Էհ . պէնիմ գանաաթը օլտուղումու պիլիրսին . պու գատարը էլ վէրիր :

— Պիր պահրիլէ գօմանտանը գըլըճը տախի ասար իսէն ֆէնա՞ մը օլուր :

— Օ տահա ալէա :

— Պիր կիւն մայեթիւնէ պիր գաչ գըթա հարպ սէֆինէլէրի տէ վէրի-
լիր իսէ :

— Էյ չըլաըրթաճա՞գ մը սըն պէնի . նէ իսէ սէօյլէ պիթիր :

— Մօրթիմէր , պու կիճէ արթըգ էպէտի սուրէթտէ պու մէքրուհ պօ-
սուրուճու պըրագըպ արգամտան կէլէճէքսին :

— Օնա եօգ տէմէյէ կէօյնիւմ տէ եօգ տըր :

— Պու կիյինտիյին բիս էլպիսէլէրի տէ թէրք իտէճէքսին :

— Օնա առ գարշը կէլմէք նիյէթինտէ տէյիլիմ :

— Իսմինի տէ թէրք իտէճէքսին :

— Էյ իսիմսի՞ղ մի գալաճաղըմ . սօնրա քէնտիմի նա՞սըլ թանըյապի-
լէյիմ . պու պիրագ զօրճա օլաճագ :

— Պու էօմրիւնիւ տէ թէրք իտէճէքսին :

— Արթըգ սէն իշի աղտըրտըն . պու թըֆըլ սիննիմտէ էօմրիւմիւ թէրք
իտէճէք գատար տիվանէ տէյիլիմ :

— Ֆագաթ եէնի պիր իսմ իլէ եէնի պիր էօմր կէչիրմէյէ պաշալաճագ-
սըն . վէ պու եէնի էօմրիւ պաշալաղըն տաղըգատա , խէյալ իտէպիլէճէյին
էն կիւզէլ պիր գըպ , մուսթագամ պիր գօնաղա , աշճըլարա , սյվաղլարա ,
սէյիլէրէ , աթլարա , արապալարա , վէ պիր տէ պահրիյէ գօմանտանըղը
մէսնէտինէ նալիլ օլաճագսըն :

— Պէ՞ն . բաշալրաճը Մօրթիմէ՞ր մի . . . :

— Էվվէթ , Լօնկ Բաս սօգաղընտա սաքին օլան բաշալրաճը Մօր-
թիմէր , էօնիւմիւկտէքի բաղար սապահըսր , պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ
Միլըրա թահվիլ օլաճագ տըր :

Հայաղ բաշալրաճը , պու սօն սէօյլէրի իշիթտիքտէ , օթուրմուչ օլ-
տուղլարը քիրլի եաթաղըն իչինտէ սըչրայըպ տիւլ իւզէրինէ կէլէրէք , սէ-
վինճինտէն նալի էօյլէ պիր չիտտէթլէ Ուայլտմէնին . պօյնուճա սարըտը քի ,
էկէր իզրանտուտ գաթիլին եէրինտէ , նաղիք պէտէնլի պիր աիկէր ատէմ
օլտա , Մօրթիմէրին սինիլի էլլէրի թագեիգինէ տայանամայըպ ճանը չըգ-
մասընա չօգ պիր չէյ գալմայաճագ իտի . . . :

Թապիսթըն պինլէրճէ էօրար ու հլքմէթլէրինտէն պիրիսի օլարագ , պու
եիւզիւ կէօղիւ քիրլի վէ բիս հայաղ Մօրթիմէր , կէրէք սըֆաթճա , կէրէք
պէտէնճէ , վէ հիւսնճէ , պէտպաթ Բալֆ Միլըրա օլ տէրէճէտէ թըպը
թըպըլյա պէնլմէքտէ իտի քի , էկէր մաքինալարտան ինստն չըգար-
բագ գապիլ օլտա իտի , պիր մաքինատան պուլնտան տահա պիյատէ պիրպիլէ-
րինտէն թէֆրիգ օլուճայաճագ իքի չէքլ մէյտանա կէթիլմէնին միւմբինի
օլամագ իտի : Եալար տախի թըպըլ իտի :

Ուայլտմէնին , կէրէք խապիս մէյիսանէճի իլէ ժլան միւնասէպաթընտան ,
վէ կէրէք բաշալրաճը Մօրթիմէրի կէլիպ պուլմասը թարգընտան վէ անըն
իլէ օլան միւքեալմէսինտէն , անճագ պիր գաչ սէնէ էվվէլ , Լօնորա բօ-
լիսինէ էքէյիճէ մէշուլիյէթ վէրէն ատէմլէրտէն պիրլիսի օլտըլը ալիքեար
կէօրիւնմէքտէ իտի :

Լօնտրա չէհրի , պու եօլտա ետտիկեարլար եէթիշտիրմէք ճիհէթինտէ քէսպի նամ իթմիշ օլան բայիթախթլարըն հիշ պիրիսինտէն կէրի գալմամըշ տըր :

Պու մէշուր հայտուտ , պիր արա օրթալըը բէք լաթթաղընտան , արթըգ պիր ազ քէնտինի տիշարը աթմայա մէճպուր օլուպ , գըյաֆէթինի տէյիշթիրմիշ , եիւզիւնիւն մասքէ խըտմէթինի իճրա իտէն քիրէրի վէ սիյահ պօյալարը աշտըը վէրմիշ , վէ էհի ըրգ պիր վաթանբէրվէր սըֆաթը իլէ , տօնանմատա խըտմէթ իթմէք իշիւն , հէման եօլա չըգաճագ օլան Ամիրալ Անսընըն տօնանմա ֆըրգասընա կիրմիշ իտի :

Ուէյճըր նամ սէֆիհէտէ , պէտպախթ Բալֆ Միլըըն նէ սուրէթլէ պու խապիս հայտուտա բախթ կէլմիշ , վէ քէնտի մէլէքվարի թապիաթը իլէ պու շէթիանըն տօսթլըղնա գաբըլմըշ օլտըղը , վէ պիւթիւն սըրըլարընը օնա ինանտըղը մալիւմ տիր :

Ուայլամէն , Բալֆ Միլըը կէօրաիւշիւ կիւնտէն , գիհնինտէ , աէհէթլի պիր թասապվուր տախի վիւճուտէ կէլլալ , թըպզը մէգքիւր պէտպախթ տէլիգանըյա տէնդէյէն Մօրթիմէրի պիր կիւն անըն եէրինէ կէշիրմէյի վէ Բալֆը թէլէլէֆ իտիպ մէյտանտան գալարրմագլըղը գուրմուշ , վէ Բալֆըն , քէնտի չճաաթը սայէսինտէ պիրիպիր արգասը սըրա էլէ կէշիրմիշ օլտուղու թէրազզըր ըիւթպէ վէ շախսի էհէմիլիլէթ , ալշագ գաթիլին թասապվուրընա տահա գիյատէ գուվիլէթ վէրմիշ իտի :

Մէգքիւր թասապվուրըն նէ աէհէթլի սուրէթտէ պաշա չըգարըլտըղը , վէ ճինայէթէ շահիտ օլան խապիս մէյխանէճինին տախի նէ սուրէթլէ թէլէֆ իտիլիպ մէյտանտա հիշ պիր էսէր գալմատըղը մալիւմ տիր :

Մօրթիմէրին եիւզիւ կէօզիւ պիր էյիճէ եայգանըպ , կէնճ հայլաղըն թապիի թագէլլի մէյտանա չըգտըղընտա , հայտուտ Ուայլամէն քէնտիսի տէ հայրէթտէ գալարագ մէրգուճուճ եիւզիւնէ պագաը վէ «պագալմ քի՞մ տէյէպիլէճէք տիր քի պու տիլպէր տէլիգանը , Բալֆ Միլըը քէնտիսի տէյիլ տիր աէյի . պէն քէնտիմ պիլէ ալտանըեօրում» տէտի , վէ սէվինճինի թութամմագտա իտի :

Իւշ կիւն իւշ կիճէ միւթէմատիէն Մօրթիմէրէ վէրլիէն պագը պահրիլէճէ մալիւմաթ վէ սիւլահ թալիմի , վէ կէրէք Բալֆ Միլըըն Լօնտրատաքի էօմրիւ վէ աէնիգ իւղէրինտէ կէշիրմիշ օլտուղու սէրկիւզէշթլէրի մալիւմաթը , բուշալրաճը Մօրթիմէրի , քիպարգատէ Բալֆ Միլըըն եէրինէ կէշիրմէք իշիւն գուսուր պիր շէյ պըրագմատըլար :

Վէ մատամ քի պէտպախթ Բալֆ Միլըը , Հէլէն Հուայթըօզ իլէ օլան միւնասէպաթընըն հէր պիր թէֆէրրուաթընը տախի Ուայլամէնէ նագլ իթմիշ , վէ պու խապիս հայտուտա տախի , պիր կիւն անլէրտէն իսթիֆատէ իթմէք իշիւն բէք ալէտ տըգգաթ իտիպ նօգթասը նօգթասընա անլէրի խաթընտա սոգլամըշ իտի , թէքմիլ պու մալիւմաթլար իլէ տախի բաշալրաճը Մօրթիմէրին թալիմ ու թէրպիլէսինի իքմալ իտիպ , իշին մուվաֆֆագըլէթիլին քէամիլէն թէէմինաթ թահթընա ալմըշ օլտու :

Ուսայլամէնին պիր կիւն Մօրթիմէրէ տախի նէ կէօնա պիր օյուն օյնաեա-
ճաղը, վէ պիւթիւն պու զահմէթլէրի, քիմի՝ իշիւն տէրիւհտէ իթմիշ օլտու-
ղու տախի, շիմաիքի հալտէ քէնտինէ մախսուս պիր սըրր իտի :

Վէ էշասը, Բալֆ Միլլըրն գօմանտան գըլըճը, աղճէ քէսէսի, վէ Հէլէն
Հուայթրօզուն պիր թուլթամ սաչընը մահֆուզ գըլան կիւմիւշ գուլթուսու
վէ եիւդիւկիւ, պիթմիշ իշին ճիլասը օլտուլար :

Բազար սապահըսը հէնուզ չվֆազ ավմաղտան, իքի խապիտէր, էպէ-
տի սուրէթտէ պիր տահա ավտէթ իթմէյէճէքլէրի պօտրուժուն դաբուսուն-
տան տիշարը չըգաղլար :

Եարըմ սաաթ սօնրա, հէր քէս պէօյիւք պիր թէլաշ իլէ Լօնկ Բաս սօ-
գաղա աօղրու գօլմագ տա իտիլէր . հէլէ քի վագթիւնտէ եէթիշէն թուլում-
պալար վէ թէրասնէ գօլլարը, եանկընըն պէօյիւմէսինէ մէյտան վէրմէյիպ
պասթըրտըլար . ֆազաթ Մօրթիմէրին պօտրուժունտան չըգան ալէվլէր,
իթթիսալինտէ պուլունան տիկէր իւշ պօտրուժար իլէ իւսթլէրինտէ պուլու-
նան իքի պասլ ախլապ խանէլէրի եաղըպ քիւլ իթաիլէր, վէ օնտան սօնրա
Մօրթիմէրտէն հիշ պիր էսէր կէօրիւլմէտիյինտէն, սէնէլէրճէ սօնրալարը տա-
խի իխթիար դատընլար, բարմաղլարը իլէ պօտրուժուն եէրինի կէօթէքիւ,
«իլթէ պէտպաիի Մօրթիմէր պուրատա եանըպ քիւլ օլտու» տէրլէր իտի :

* * *

Սէօյլէմէյէ հաճէթ եօգ տուր քի, մալիւմ օլան բազար սապահըսը, Հէ-
լէն Հուայթրօզուն խանէսինտէ ֆէվզէլատէ պիր հաղըրլըզ վէ պիր թէլաշ
վագը օլուպ, սուֆրալար գուրուլմագտա, տէօլմէլէր թիւղէթիլմէքտէ,
վէ պու ումուժի թէլաշ արասընտա, աճէպա գաշ տէֆա Մօրտաունթ իլէ
Պիկթէյլ պիրիպիլէրինէ չաթարագ եէրէ սէրիլմէքտէ վէ պէտպալթ Մօր-
տաունթըն օլ արա էլինտէ պուլունան եա շիշլէր վէ եախօտ թապաղլար
եէրէ թիւղիւպ գըրըլմագ տա իտիլէր :

Պիկիւնահ Պիկթէյլ, հէր տէֆասընտա տախի, գէվալը Մօրտաունթուն
այաղլարընա իլիւմէսի իլէ անըն եէրէ չարըլմասընա վէ թապագ վէ շիշլէրին
գըրըլմասընա քէնտիսի սէպէպ օլտուղունու անլայարագ, տէրհալ իխթիար
խըտմէթքարըն էղէրինի վէ եիւլլէրինի եալամայա պաշլար, վէ կէօյնիւնիւ
ալմայա չալըլըր իտի . ֆազաթ քէնտի սասըդ րէֆիքի էօթէ պէրի գօշտուգ-
ճա ուղագտան տուրուպ եապանճը կիպի սէյիրճի օլմագ Պիկթէյլին էլինտէ
օլամատըղընտան, եինէ հէր տէֆասընտա անըն էօնիւ վէ արտը սըրա պիր-
լիքտէ գօլմագտա, վէ նիհայէթ ալնի գաղանըն թէքէրրիւրինէ սէպէպ օլ-
մագտա իտի : Էկէր Մօրտաունթուն քէմիքլէրի օլ կիւնիւ տախի տիւղիւպ
գալգմագտան խուրաէխաշը օլմատըլար իտէ, արթըգ օնտան սօնրա օլաճաղ-
լարը տա եօգ իտի :

Բալֆ Միլլըրն վալիտէսի վէ նիշանըսը իտէ, տիվանխանէյի սըրայա գօ-
յուպ տօնաթմաղլա մէշուլ օլտուղլարը կիպի, Մօրտաունթուն մուսվէնէ-
թի իլէ հալա գատընը տախի կիւճ հալ իլէ մէքքիւր տայիրէյէ կէթիրիւպ պիր
սէտիր իւզէրինէ վագ իյլէտիլէր :

Պու սէֆիլ գատըն տախի սէվինճինտէն աղլամագտա իտի . վէ Հէլէն Հուայթրօղ իէ սարըլուպ էօթիւշտիւլունտէ , արթըզ էյիճէ թալիմ իթմիլ օլան Պիկիթէյլ տախի իրի դուրուղունու սալլայարագ իշէրի գօշտու , վէ պօշճա իքի այագ իւզէրինէ տիքիլէրէք , զաթէն գօլլարընը աշմըլ օլան իխթիար խըտմէթքեարա սարըլտը . վէ պու իքի սատըզ մուհաֆըզլար , պիր տէֆա տախի թըպզը քէնտի հանըմլարը կիպի պիրիպիրլէրի իլէ էօթիւշտիւլունտէն սօնրա , զալիպա պու տէֆա ուֆագ պիր քա՛ն տախի իթտիլէր :

Սախթէ Բալֆ Միլըր վէ հայաուտ Ուայլամէն սօգագ դարուսունու վուրստուզլարընտա , Հէլէն Հուայթրօղուն խանէսինտէ պուլունան հանըմլար , իխթիար խըտմէթճի , վէ սատըզ Պիկիթէյլ պու տէրէճէտէ մէսուտ պիր հալտէ իտիլէր . վէ դարունուն վուրուլմասը սէսի իլիթիլտիքտէ , քեաֆիֆէսինին երուքլէրի տախի չէտիտ սուրէթտէ չարմայա պալլատը :

Սէօյլէմէյէ հաճէթ եօգ սուր քի , սօգագ դարուսու վուրուլուր վուրուլմագ , Մօրտաունթ վէ Պիկիթէյլ , քէնտի իխթիարըզլարընա շէրէֆ կէթիւէճէք սուրէթտէ պիր չարուզլուզլա , թօր ազղնտան չըգան պիրէր կիւլէ կիպի նէրտիվէնէ տօզրու աթըլտըլար . վէ պիչարէ Մօրտաունթ քէնտի հիւսնի ըիզասը իլէ նէրտիվէնին անճագ իքի այաղընը աշաղը էնիպ , պագը գալան օն օն իքի այագ տախի , Պիկիթէյլ իլէ գուճագ գուճաղա եուվարլանարագ զաթ իտիլտի . վէ թա հալիտէ իքիսի պիրտէն սըչրայըլ թէքրարէն այաղա գալգտըզլարընտա , պէտպախթ իխթիարըն անըր գըր գըրմըլ օլտուգտան պաշգա , էրէյիճէ տէ շիմիլ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պու ճիւմէ իլէ , սաֆտէրուն իխթիար , ազղընը աշըպ տա պիսուչ րէֆիքինէ պիր սէօղ պիլէ սէօյլէմէտի :

Սախթէ Բալֆ Միլըր , եանի բաշափրաճը Մօրթիմէր , ճէտիտ վէ զայէթ սիւսիւ պիր պահըրիլէ գօմանտանը իւնիֆօրմասը կիլինմիլ . պաշտա սըրմալը շարգա , պէլտէ սըրմալը պիր աքէրիլէ գուլագ , վէ եէրէ սիւրթիւնէն ուզուն վէ կիւզէլ պիր գըլըճ ասմըլ օլարագ , Ուայլամէն իլէ պէրապէր գարուտան իշէրիլէ կիրտիլինտէ , իխթիար Մօրտաունթ , քէնտի հանըմընըն օն սէնէ էվիլէքի մաշուգունու Քաշէթիլ տիվանէ կիպի իւզէրինէ տիւշտիւ , վէ էլինի գավըայարագ , էօյլէ պիր շիտտէթլէ անը էօրմէքտէ իտիքի , ազ գալտը տուտաղընըն պիր բարչասը եարըլըպ սախթէ Բալֆըն էլի իւզէրինտէ գալանագ իտի :

Սատըզ քէլը իսէ , Բալֆ Միլըրըն էլինտէն վագթի իլէ խայլիճէ շէքէրլէր եէմիլ , վէ անըն ուզրունա հէր վագըթ վիւճուտինի թէլէֆ իթմէյէ հագըր պուլունմուչ , վէ քէլը ճինսինտէ սատագաթ վէ թանըլըլ տուլղուլարը գայտը հայաթ շէյլէր օլմուչ օլտուղու հալտէ , աճայիպ շէյ , անճագ օն սէնէ սօնրա քէնտի քաղէ էֆէնդէսինէ կէօրտիւլունտէ , հիչ պիր մէսէրրէթ ալէամէթի կէօթէրմէյիպ , սուդ պիր գան իլէ վէ դուրուղունու տաարագ , անճագ պիր իքի տէֆա անըն էթէքլէրինի գօզլատըգտան սօնրա , միւքէտտէր սուրէթտէ պալընը եօգարը գալտըրտը , վէ հալէա աղլամագտա օլան իխթիար Մօրտաունթուն երուզիւնէ պագմաղա պալլատը :

Պաւ իւք տէ՛Փասը իտի քի, իքի սատըգ րէ՛Փիքէր միյանընտա, տույղու-
ճա պիր միւպայէնէթ վուգու պոււմուշ իտի :

Պագաթ մատամ քի, մէյտանը մէնդարէյէ, տահա զիյատէ էհէմմիյէթ-ի
շախարար վիւրուտ իտէյօրլար, պիր արա պու իխթիար րէ՛Փիքէրի պիրիպիր-
լէրի իւզէրինէ թէաճճիւպ իթմէք հալլէրինտէ եալընըզ պըրադարադ, թէք-
միւ նադար ու տիգդաթըմըզը անլէրին իւզէրինէ չէվիթէլիմ :

Ազ գալտը քի, ԲալՖ Միւրըրն վալիտէսի վէ նիշանըրը տախի պիրիպիր-
լէրինտէն էվվէլ քէնտի «էլլէ-լէ-լէրէնէ գալուշմագ թէլաշը իլէ, Մօթա-
ուենթ վէ Պիկիթէյլ կիպի պիրիպիրլէրի իւզէրինէ պասարագ նէրտիվէնտէն ա-
շաղը եուվարանաճադլար իտի :

Հէլէ քի, կէնճ գըզլարա պու թարզ Փէվգէլատէ մէնդարէլէրտէ թապի
օլտուղու կիպի, Հէլէն Հուայթրօզդուն իւզէրինէ տախի պիր ութանկանըզ-
վէ գըզարթը կէլէրէք, պիր իքի ատըմ կէրիտէ գալմայա մէճպուր օլտու-
իմտի էն էվվէլ նէրտիվէնի գալթ իտիպ սախթէ ԲալՖ Միւրըրն պօյնուհա
սարըլան, քէնտի վ-լէրէնէ օլտու :

«էվլա՛տըմ . . . վալիտէ՛մ» . . . :

Իքի թարափտան իշիթիլէն իւք սէօզլէր պուենլար օլտուլար :

Օնտան սօնրա պէշ տագըզա գատար պիր սուսուլուգ հիւքմ իտիպ, պու-
հէնկեամտէ, վալթէնէլէ էվլաթըն ումուզլարը գալգըպ ինմէսինտէն աշիքեար
կէօրիւնմէքտէ իտի քի, իքիսի տախի աղլամագտա, վէ նութգլարը թութու-
լարագ, տիհանլարընտան պիր սէօզ տահա չըգարամամագտա իտիլէր :

Մօրթիմէր, քէնտի օյուենուենու բէք կիւզէլ իճրա իթմիշ իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ, օլ տիւլէր, պըրլանթի կիպի բագ, վէ գոււմու կի-
պի պիրիւնահ նէվճիվան գըզ տախի, վալիտէնին արգասընտա տուրուպ մէն-
տիլի իլէ երիւզիւնիւ գաթամըշ իտի իսէ տէ, թապիլաթըն էօզէնէ էօզէնէ եա-
րաթմըշ օլտուղու զայէթ հիւսնի ումուզլարընըն գալգըպ ինմէսինտէն աշի-
քեար իտի քի, պու տիւլէր վէ մէսուտ նիշանը տախի աղլամագտա իտի :

Թօմաս Ուայլտմէն իսէ, քէնտի Փիւթուհաթը իւզէրինէ քիպրինէ հու-
տուտ վագ իտէն պիր գահրաման կիպի, պաշը աշըզ վէ շաբգասընը էրինտէ
թութմուշ օլտուղու հալտէ, պէլլէնէ պիր սլագըլա էթրաֆը սիւզմէքտէ
իտի :

Մօրտաուենթ հալէա ընչկըրարագ աղլամասընա տէվամ իթմէքտէ, վէ
տէօնէն իլէրէ հիշ պիր ագըլ էրտիթմէյէրէք նէ եարաճաղընը շաշըրմըշ օ-
լան Պիկիթէյլ տախի, պիշարէ րէ՛Փիքինի թէսէլի իթմէք իշիւն պօյճա իքի ա-
յագ իւզէրինէ գալգըպ գալգըպ անըն էլլէրինի եալամագտա իտի :

Նիհայէթ վալթէ վէ էվլաթ քէնտիլէրինի գալթ իթմէյէ շալըշու պիրի-
պիրլէրինտէն այըլըր այըրլմագ, ԲալՖըն վալիտէսի Հէլէն Հուայթրօզա տէօ-
նէրէք,

«Ա՛հ պու նէ՞ խօտպին գարը իմիլիմ . . . Բա՛լՖ . . . Հէլէնին պէնտէն
էվվէլ սանա սարըլմայա հագգը վար իտի .» տէտի, վէ պիր գօլու իլէ էվ-
լաթընը վէ պիր գօլու իլէ տախի կէլլէնէնէ գուճագլայարագ, իւշիւ պիրտէն

պիւրիսկրէրինէ սարըլտըլար . վէ Բալֆ Մէլըք իլէ Հէլէն Հուայթրօզուն օն սէնէ էվվէթի կէօզլէրի , շիտտէթլէ թէքրարէն եէքրտիկէրինէ գապուշտուլար : Ծագաթ հէյ վա՛հ . Բալֆ Միւրըն պագըլը , Հէլէն Հուայթրօզուն օն սէնէ էվվէլ գանընը թահրիք իտիսլ վիւճուտինի սարսան պագըլ տէյիլ իտի . . . :

Աչգըն՝ ասլա եալան գապուլ իթմէյէն լիսանը սատըգը օլան պագըլ՝ օն սէնէ էվվէթի Բալֆ Միւրըն պագըլը տէյիլ իտի :

Ծագաթ տիկէր հէր ճիհէթլէ օլտուղու կիպի , կէօզիւնին ընկինտէ պիլէ , սախթէ Բալֆ Միւրըն , ասըլ Բալֆ Միւրըտան գէրրէ գատար Ֆարգը պուլունմամագտա , վէ պու հայլազըն , ասըլ Բալֆ Միւրը քէնտիսի օլտուղունա վալիտէսինին պիլէ գէրրէ գատար չիւբհէօի գալմամը . նէ՞ տէյօրուզ չիւբհէ կիպի պիր շէյին էսէրի պիլէ գիհնինին ըահաթընա խալէլ կէթիրմէմիշ իտի :

Հէլէնին հուզըրունտա պուլունան տիլպէր հայլազըն՝ Բալֆ Միւրը քէնտիսի օլտուղունա ինանմամագ տա , պիշարէ գըլըն էլինտէ օլամատը . Հէլէն , անլն Բալֆ Միւրը օլտուղունու գապուլ իթմէյէ մէճպուր օլտու . Փագաթ եալընըզ Բալֆ Միւրը տըր տէյի գապուլ իթմէսի , միւմքին օլամամագտա իտի :

Վալիտէ մուհապպէթի ալտանտը . Փագաթ աչգ չա սէվտա կէօպիւ ալտանմատը . . . :

Իլթէ պու տուր ԷՄՐԱՐԸ ԱՇԳ տէտիլիմիզ շէյ :

Տիվանխանէտէն աշաղը ինէն ճէմիյէթ , եէնի կէլէնլէր իլէ պէրապէր թէքրարէն նէքրպէնտէն եօգարը չըգմայա պաշլատըլար . վէ տուլղու տէնիլէն էլէքթրիք գուվլէթի գօրու իլէ , Մօրտաունթ՝ Բալֆըն վալիտէսի արգասընտան կիթմէքտէ իքէն , Պիկթէյլ իսէ , Հէլէն Հուայթրօզուն այագլաընտան այըրլմամագտա իտի :

Ասըլ Բալֆ Միւրըն ին սատըղլարը պուլունմուշ օլան Հէլէն վէ Պիկթէյլ , քէնտիլէրէ նամալիւմ օլան պիր գուվլէթ գօրու իլէ , անճագ պիր չարեէք սաաթ էվվէլի թէքմիլ հիւքմիւնիւ իճրա իթմէքտէ օլան օն պէշ սէնէլիք այրը այրը իթթիֆագլարը պաղլարընտան , ճէպրէն չէօպիւլմէքտէ տիրլէր կիպի կէօրիւնտիւ :

Բալֆ Միւրըն վալիտէսի իլէ նիշանլըսը պէյնինտէ , հալէա օլ սապահըսը մէվճուտ պուլունան ֆէվզէլատէ մուհապպէթ տուլղուսու , Հէլէն իչիւն , քէնտիսինին տախի պիր մանէա վէրմէյէճէկի սուրէթտէ սօումաղա եիւզ թութմուշ օլտուղու կիպի , զանն իտէրսին ըի , Մօրտաունթ իլէ Պիկթէյլին մուհապպէթ տուլղուլարը արասընտան տախի պիր գարա քէտի կէշմիշ իտի :

Ճէյլէսօֆլարըն խաթընա ըիայէթէն , պու նապիք նօգթալարըն իւզէրինէ չօգ աղըր պասմայարագ , վուգուսաթ թէլինի թէքրարէն էլէ ալալըմ :

Հէլէնին մաշուշ հալասը տախի , քէնտի Բալֆ Մէլըքը գուճագլատըղտան սօնրա , արթըզ տիւնեա իւզէրինտէ Հէլէնին նիքեահընտան պաշգապիր արգուսու պուլունմատըղընտան , եալընըզ մէպքիւր արգույա գապուշտագ գատար քէնտինէ էօմր իհսան պուլըրլմասը իչիւն Ինայէթի Պարիյէ

տու՛ւս վէ՛ նիյազ իյլմէլէրինի հազըրունա ըէ՛ճա իտէրէք, նութգունու գըսաս քէստի :

Հէլէն Հուայթրօզ իշիւն բէք պէօյիւք պիր մէսէրրէթլէ սապահ օլմուշ օլան մէգըիւր բաղար կիւնիւ, Թօմաս Ուայլտմէնին վէ սախթէ Բալֆ Միլըրըն քէնտի խանէսի գաբուսուկտան իշէրիյէ ալազ պաստըզարը տաղըգատան, պիր սըգլէթ կիւնիւ օլմայա պաշլատը վէ պիշարէ գըզ, քէնտինի մէննուն ու մէսրուր կէօսթէրմէք իշիւն՝ դալպի իլէ նէ գատար ճէնքլէշտի իսէ, պիւթիւն վիւճուտինի սարմըլ օլան իխթիլալա զալէպէ իտէմէտի :

Մուհապալէթ սէօհպէթլէրինտէն սօնրա, օն սէնէտէն պէրու Բալֆ Միլըրըն պաշլնտան կէլէն սէրկիւզէլթլէր, մուհարէպէլէր, էօլիւմ թէհլիքէլէրի, ինսիզ ատա իւզէրինտէ եիւզ իւսթիւ դալմըլ օլան Ամիրալ Անսընըն վէ 29 նէֆէր ըէֆիքլէրինին գուրթարըմալարը, քէնտիսինին գօմանտանըգ մէսնէտինէ նախլիլէթի, վէ ինկիլթէրայա ալտէթի, պէօյիւք մէրազլա տիյնէնտի . վէ մէգըիւր միւհլիմմ նազլիլէթլէր հէնկեամընտա . Հէլէն Հուայթրօզ տախի տիկէր հազըրուն կիպի պէօյիւք մէրազ կէօսթէրիպ, անլէրին իգտիրապ վէ մէսէրրէթ տույզուլարընա, վէ պու տույզուլարըն ալէնի իզհալընա չէրիք օլտու իսէ տէ, եալընը տօթլուգ սըֆաթը իլէ պու հալտէ պուլունմագտա իտի . վէ քէնտի Բալֆ Միլըրըն իշիւն, տահա գուզլէթլի վէ տահա տէրին պիր տույզուլա, եանի աչգ ու սէվտա դօրունա թապի պուլունմատըղը իշիւն, հիտաթթիւնտէն ալլամասը կէլմէքտէ իտի :

Մէֆիլ գըզ քէնտինի ալտաթմայա չալըշտըգճա, գանը վէ գալպի պիր տիրլիւ քէնտիսինէ իթաաթ իթմէյիպ, զանն իտէրսին քի, պա՛ Բալֆ Միլըրըն տէն Բալֆ Միլըրըն տէյիւ տէյի պազըրմագտա իտիլէր :

Նիհայէթ թաամա օթուրուլտու . Հէլէն վէ Պիլիթէյլտէն մաատաքեաֆֆէսի տախի սօն տէրէճէտէ մէսուտ իտիլէր . հէլէ Բալֆըն վալիտէսի չաղլըղընա պիր հուտուտ թօյին իթմէք գապիլ օլմայըպ, զօր իլէ սախթէ Բալֆ Միլըրըն եանընա օթուրթտուրըլան ալիշարէ Հուայթրօզ, քէնտի մաշուգունըն վալիտէսի հուզօրընտա քէնտի մահգունըղընտան օլ տէրէճէտէ միւթէէսիր օլուպ ութանմագտա իտի քի, նիհայէթ գալպինին հէյէճանընտան թաամա տէվամ իթմէսի գապիլ օլմայըպ, պիր ազ լահաթլանմասը իշիւն եալընըզ պիր օտայա չէքիլմէսի արզու օլունտը :

Մէֆիլ գըզըն իլպու լաթիւսթիլը հալի, քէնտի մաշուգընա գալուշտըղը իշիւն հիտա իյլմիլ օլտուղու ֆէվգէլատէ սէվինճինին թաշկընըղընա աթֆ իտիլտի :

Իհ պու տա թապիի պիր նէթիճէ տէլի՞մ իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ, պու սուրէթլէ պիր ազ լահաթլանըպ, եալընըզ պաշընա իսթէտիլի կիպի աղլամագ, վէ պիր տիրլիւ մանէասընը անլայամատըղը հէյէճանը բէնչէսինտէն գուրթուլմագ իսթէտի իսէ տէ, մէգըիւր եալընըզլըղընա տա միւսատատէ օլունմասը :

Սաաղգ քէլք, հէր նէ գատար չալըլտը վէ գանտըրմագ իսթէնիլտի իսէ, հիչ պիր սուրէթլէ անը քէնտի հանըմընտան այըրմագ գապիլ օլամատը :

Ներհայեթ չէլէն քէնտիտի տալսի, սաստղ Պիկթէյլին թըպղը քէնտի կիւլի միւքէտտէր հալինի զաթէն Փէհմ իթմիշ օլտուղընտան, անըն քէնտի եանընտա պըրագըլմասընը բէճա իթտի, վէ սէֆատաշ վէ ճէֆատաշ հայվան, հագգընտա կէօթէրիլէն իշպու լութֆ ու մէրհամէթտէն միւթէտասիր օլարագ, քէնտի մէգատիրլինասըղընը իզհար իթմէք իւզրէ, հանըմընըն այնգլարընը եալաւայա պաշլայըպ, հուղուրընտա եէրէ չէօմիւլաիւ, վէ անըն տէրտինէ տէրտաշ սըֆաթը իլէ, միւքէտտէր սուրէթտէ չէլէնին եիւզիւնտէն եօգարը պագմայա պաշլատը :

— «Պէնիմ սատը'գ Պիկթէյլիմ» տէտի չէլէն Հուայթրօղ քէնտի տիւլէր վէ գար կիւլի պէյազ էլլէրի իլէ Պիկթէյլին սիյահ վէ էնլի անընը օլաւայարագ . «սէն տախի պէնիմ կիւլի հիսս իթմէքտէսին . սէն տախի թէրէտաիւտտէ գալմըշ վէ պէնիմ կիւլի սէֆիլ օլուլսուսն : Աէն քի, Բալֆըմըն աշագ սէսինի թա ուզագտան պիլէ ֆարգ իթտիյինտէ, սէվինճինտէն դուլընուլու նէրէյէ չարբաճաղընը պիլմէքտէ, վէ գարուտան իչէրիյէ կիրտիլինտէ տախի էօնիւնէ սըչրայըպ եօլուսու քէսմէքտէ, էլլէրինի էօքմէքտէ վէ էօնիւնէ տիւլիւպ անը պէնիմ հուղուրըմա կէթիլմէքտէ իտին . սէօյլէ Պիկթէյլ, նէ՞ իչիւն պու կիւն եիւզիւնէ պիլէ պագմագ իսթէմէտին . մէկէրչի օն սէնէ գարֆընտա էֆէնտինի ունուլմագըղըն գապիլ օլապիլի'ր մի իտի : Ամա'ն եա Բէպպ, պու նէ՞ հիքմէթ, պու նէ՞ էսրար տըր : Նէ՞ իչիւն Բալֆըն բէտէրի կիւլի պէն տախի վագթինտէ էօլիւպ օրթատան գալգմատըմ . պիչարէ տէլիգանըլը մէյեուս վէ պէտպալսթ իթմէք իչի'ւն մի եաշտըմ : Պէնիմ իչիւն թամ օն սէնէ տէնիլլէրի չըղնայըպ, եիւզ տէֆա էօլիւմ տէրեասընա տալըպ չըգտըլտան, վէ նիհայէթ դօմանտանըգ բիւթապէսինէ նախ օլուպ բէտէրիլին վասիյէթիւնի եէրինէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, քէնտի միւքեաֆաթընը թալէպ իթմէք իսթէտիյինտէ, քէնտիսինէ նէ՞ ճէվապ վէրէճէյիմ : Խպըր արթըգ սէնի սէվմէյօրըմ տիմէք, անը պիլէ պիլէ մէգարա ինտիրմէք տիմէք տիր . եօգ սէլէրիմ տիյէրէք ալտաթմագ իսթէսսէմ, օլ վագըլթ իքիմիղի պիրտէն մէգարա ինտիրմէք տիր . Նէ՞ գատար տա կիւզէլ տիր . նէ՞ գատար տա տիւլէր տիր եա՞ Հագգ . Փագաթ նէ՞ իչիւն սէվմէյօրըմ . նէ՞ իչիւն գալպիմտէ պիր հարէքէթ հիսս իտէմէյօրըմ . պէն քի անըն սէսինի ալտըղըմտա պիւթիւն տամարլարըմըն սաբսըլտըղընը հիսս իթմէքտէ իտիմ, վէ օն սէնէտէն պէրու կէօգ եաշլարըմ իլէ եիւզ եաթըլլալըմըն չիւրիւթմէքտէ իտիմ . նէ՞ իչիւն չիմտի եիւրէյիմտէ պօլլուգտան պաշգա պիր շէյ պուլամայօրըմ . պու նէ՞ հիքմէթ . պու նէ՞ էսրար տըր...»

Պիչարէ գըզ, իքի էլլէրի իլէ եիւզիւնիւ գաբատը, վէ տիւլէր բարմագլարը արասընտան եէրէ տամըյան ինճու տանէլէրի, չիմէք վէ ֆուրթունանըն արգատընտան, թէպըին իտիճի եաղմուրըն պաշլամըշ օլմասընը խապէր վէրմէքտէ իտիլէր :

Եարըմ սաաթ գատար պու հալ տէվամ իթտիւքտէն սօնրա, սէֆիլ գըզըն գալաի պիր աղ բահաթլանմըշ օլարագ, միւմըին մէրթէպէ քէնտիսինի չազ վէ մէսրուր կէօթէրմէք նիյէթի իլէ, թէքրարէն տիւլանխանէյէ ալ-

տէթ իթտի • վէ մէգքիւր Կէւլէճի եիւրէք ալթիւսթիւլիյինն թէպքինի իչիւն հազըրուենն թէպրիքինն՝ դապուլ իթտիքտէն սօնրա , Բալֆ Միւրըն եանընւ տա պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրտու :

Կիւնիւն պազըր , հալէ մուվաֆըզ պիր շէնիքլէ կէշիրիւլպ , Հէլէն Հուայթրօզ , սահիհէն հէր քէսին մէմուռնիյէթիւնի մուճիպ օլաճագ սուրէթ տէ մէմուռն ու մէսուտ պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Աճէպա պիշարէ գըզ , նիյէթ իթտիյի մէգքիւր զալիմ օյուենը իճրա ի տիւլ եիւզիւնտէն հիշ պիր շէյ պէլի իթմէմէք իչիւն նէլէր վէ նէ իւկէնւ ճէլէր չէքտի :

Նիհայէթ ախշամ օլտըգտա , կէնճ վէ տիւլէր սախթէ գօմանտան վէ վալիտէսի , քէնտի խանէլէրնէ ալտէթ իթտիքլէրի կիւլի , Թօմաս Ուայլտմէն տախի , հէր քէսին մէգաաիրըլնասըզ հիսալիաթլարը իւզհարընը դապուլ իթտիքտէն սօնրա , քէնտի մահէլլինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը :

Հէլէն Հուայթրօզ , Պէրտասը կիւնիւ եաթաղընտան չըգտմատը :

Պիր կիւն սօնրա , հէքիմ ճէլլինէ լիւզոււմ կէօրիւլտիւ :

Իւչիւնճիւ կիւնիւ էյի տէյիլ իտի :

Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ , հալի տահա Փէնա օլտու :

Պէշինճի կիւնիւ աղըրլաշթը :

Ալթընճը կիւնիւ , հէքիմ ումուզլարընը սիքմէյէ պաշլատը :

Եէաինճի կիւնիւ գօնսօլթօ օլտու :

Մէքիզինճի կիւնիւ , հալի թէշիքէլի տիր տէյի ճէվապ վէրիւտի :

Տօգուզուենճու կիւնիւ , թէշիքէ տահա զիյատէ պէօյիւտիւ :

Օնուենճու կիւնիւ , պիր իքինճի գօնսօլթօեա տահա լիւզոււմ կէօրիւլտիւ :

Օն պիրինճի կիւնիւ արթըզ հայաթընտան իւմիտ գալմամըլ իտի :

Մէֆիլ գըզըն հայաթը կիւլի , Թօմաս Ուայլտմէնին վէ Մօրթիւմէրին թասաւվուրլարընտան պէօյիւք գըսմը իչիւն տախի իւմիտ գալմամըլ իտի :

Պազաթ Հէլէն Հուայթրօզըն թապիաթտան մալիք պուլունտըղը գուվօ վէյի պէտէնիյէսի , խասթէլլիյին զարպը իլէ իքի այ քէնչէլէտիքտէն սօնրա , Նիհայէթ զալէպէ տիւլէր գըզ թարաֆընտա գալտը . վէ պիւթիւն Գինկիս Սգուէյր էհալիսի , տօնանմա զաղըթանընըն էքսէրիտի , վէ հաթթա Ամիրալ Անսըն պիզպաթ քէնտիսի տախի , պու սօն Փէլաքէթտէն տէ քէտէրսիզ գուրթուլմուլ օլտուզու իչիւն , սախթէ Բալֆ Միւրըն թէպրիք իյէմէյէ գօշմագտա իտիլէր :

Հէլէն Հուայթրօզըն , եաթաղընտան գալգըպ տիւմանխանէյէ էնտիյի կիւնիւ , Մօրտաուենթ իլէ սատըզ քէֆիքի Պիկիթէլ , չօգտան պէրու պիրիւ պիրլէրինի գուճագլամամըլ իքէն , սէվինճլէրինտէն նաչի , պիզպաթ հանըմլարը հուզուրուենտա եէքտիլէրինէ սարըլըպ , տէրուենի մուհապպէթլէ պիրիւ պիրլէրինին եիւզիւնիւ էօքտիւլէր , վէ հանըմլարընա իքրամէն , պու տէֆա իխթիար խըտմէթքեար վէ իխթիար քէլք , սահիհէն պիրիպիրլէրինէ սարըլմըլ օլտուզլարը հալտէ պիր Գան տախի իճրա իթտիլէր իտէ տէ , զէվալը իխթիարըն պաշը տէօնմէսինտէն մի , եօգսա պէտապախթ քէլքին թէքրարէն

այադլարընա էնկէլ օլմասընտան մը , հէր նասըլ իսէ տէվրիւլլ և էրէ սէրիւտի վէ քէլը տախի անըն իւզէրինէ սէրիւտի . վէ տօղրուսուսու սէօլէմէք իւչիւն , Մօրտաուենթուեն վէ Պիկթէյլին իսթէմէյէրէք իճրա իթտիքէրի պու սօն մանօվրա , Գանն մանօվրասընտան տա իւրըլը Գաշտըղընտան , պիւթիւն խանէ խալգընըն կիւլմէտէն պայըլմալարընա չօգ պիր չէյ գալմատը :

Իսթիար Մօրտաուենթուեն արթըգ բէք ալէա սուրէթտէ պըլմըչ օլան Գաֆասը վէ Գօլու պու տէֆա պիրաղ գիատէճէ էօրսէլէնմիլ իտի իսէ տէ , մատամ քի պայըլաճաղ տէրէճէտէ կիւլմէքտէ օլան խանէ խալգը միանընտա Հէլէն Հուայթրօղ քէնտիսի տախի պուլուենմաղտա վէ հալէա կիւլմէսինէ տէլ վամ իյլէմէքտէ իտի , իմտի Մօրտաուենթուեն ագըլ արթըգ պիւսպիւթիւն պաշընտան ուչարագ , Էէշտէն այաղա Գալգար Գալգմաղ Գօլլարընը աշըպ թէքրարէն Պիկթէյլէ սարըլտը . վէ Գանն միւքէմմէլ սուրէթտէ թաղէլէնտի :

Սախթէ Բալֆըն , Բալֆըն վարիտէսինին , Հէլէնին հալտսընըն , Թօմաս Ուայլտմէնին , վէ սայիր պիր Գաշ նէֆէր միւսաֆիրլէրին չալըղլարը , Եիւզլէրինտէն աշիքէար միւչահէտէ օլուենմաղտա իքէն , էօլիւմ բէնչէսինտէն Գուրթուլուչօլան նէվճիվան Գըղըն իչպու քէյֆի իւզէրինէ , ումուսի մէսէրրէթ ալէամէթլէրի պիր Գաթ տահա քէսպի Գուվէթ իյլէտիլէր , վէ հէր քէս , պու հալգ մէսէրրէթէ սէպէպ օլան Մօրտաուենթու վէ Պիկթէյլի ալգըլմաղա իչիւն էլ չըրբմայա պաշտըլար :

Սախթէ Բալֆ Միլըր , Գանն տուրուր տուրմաղ իսթիար Մօրտաուենթուեն թէքրարէն Էէրէ տէվրիլէճէյլինի ֆէհմ իթտիյինտէն , տէրհալ Գօլուպ անը Գուճաղլատը , վէ իլէրու տօղրու սիւրիւքլէյլիլ Հէլէն Հուայթրօղուեն էօնիւնա նէ վասըլ օլտուգլարընտա , վագթի իլէ անըն պէշիյլինի սալլամըլ օլան սաաըգ խըրմմէթքէար պիր Գրաիչա հուգուրուենտա տիղ չէօքէր կիպի , հիւսն ու տիւպէրիյի իլէ պիր Գըրալիչատան աշաղը Գալմայան Հէլէնին էօնիւնտէ տիղ իւզէրինէ կէլտի , վէ սատըգ խըրմմէթքէարըն սատըգ հանըմը , մէրմէր կիպի բաք վէ պէյաղ էլինի իսթիարըն տուտաղլարընա թաղաթիւ իտէրէք , չէրէֆլէրին էն պէօլիւկիւ իլէ անը թալթիֆ իյլէտի :

Մօրտաուենթ , պու նիլմէթտէն հիսս իյլէտիլի մէսէրրէթ Գօրու իլէ կէօղլէրի տօլմուչ օլարագ այաղա Գալղաղըղընտա , սէֆա վէ ճէֆտտա աալա քէնտինտէն այըլմայան սատըգ րէֆիղինի Գուճաղլայրպ , անը տախի Հէլէնին հուգուրուենա կէթիւրտի , վէ խանէնին Գրալիչասը , իքի էլէրիլլէ Պիկթէյլին Գէքի վէ էնիլ անընըլ օխալըպ սէվտիյինտէ , սատըգ քէլը սէվիւնճիւնին Գօրուենտան , Գույրուղու իլէ Էէր տէօլէմէսինի տէօլմէքտէ իտի :

Մէքքիւր մէսէրրէթաթալ կիւնտէն իքի կիւն սօնրա , Հէլէն Հուայթրօղ , Բալֆ Միլըրըն վարիտէսի րէճասը իւզէրինէ , քէնտի սաղլը Գաշտըղընա Կաալուլ իթմէյէ սէօղ վէրտի իսէ տէ , հէնուղ խաալընըղճա հուգուրուենա Գապուլ իթմէյէ սէօղ վէրտի իսէ տէ , հէնուղ խաալթէլիյինին սօն էսէրլէրի քէամիլէն մահվ ու նապէտիտ օլմամըլ օլտուգլարընը պէհանէ իտէրէք , պիր օն պէլ կիւն Գատար Բահաթ պըրագըլմասընա միւսաատէ իսթէտի :

Նիհայէթ պու օն պէլ կիւն տախի կէշտի . . . :

Արթըզ Հէլէնին, մէն իտէմէտիյի մօհհարէպէյէ հաղըրլանըզ էլինտէն
կէտիյի գատար անըն շիտտէթինէ կէօյլու վէրմէքտէն պաշգա չարէսի գաւ-
մատը :

Մէղքիւր պէտպարթ կիւն կէլիպ եէթիշալիյինտէ, սախթ Րալֆ Միլըր
քէնտի պահրիյէ գօմանտունը իւնիֆօրմատընը կիյինալի վէ գըրըճընը ասմը
օլտուզու հալտէ, Հէլէնին միւստատէսի իլէ եալընըզ պիր օտատա անըն
հուզուրունա չըգտըզընտա, օտա գարուսընը արգտաընտան գարար գարա-
մազ, սըրմալը շարգատընը չըգարըզ աշըզ պաշ իլէ քէնտի գրալիշասընըն
հուզուրունա գօլմալը վէ տիզ իւզէրինէ կէլմէսի պիր օլտու :

Հայլալ վէ սախթ Րալֆ Միլըր, սահիհէն օլ տէրէճտէ Հէլէն Հուայթ
րօզըն տիւլէրլիյինէ վուրուլմուշ վէ օնա ալէտայա իթմիշ իտիքի, պիր իշարէթի
իլէ կիտիպ քէնտիսինի Լօնրա Գուլէսի թէրէսինտէն աշաղը աթմայա հա-
զըր պուլունմադտա, վէ անըն էմրինէ ֆէտայի ճան իթմէքլիյի քէնտինէ
այնի պիր իգղալ ատա իտէճէք իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ, իսթէմէյէլէք էլինի սախթ Րալֆ Միլըրն աթէշ
կիտի հէրարէթ քէսպ իթմիշ օլան տուտազլարընա վաղ իյէտիյինտէ, տիգ-
գաթըր սուրէթտէ պիր տէֆա տահա անըն երւզիւնէ պազտը :

Րալֆ Մէլլըն հիւտինէ վէ տիւլէրլիյինէ մանէտ վէրէճէք հիշ պիր մա-
հէլլ գալմայըզ, ըստէ ելլէլէ թաղէլիյի, քէմալի իլէ պազը վէ բէք չօգ
գըզլարըն ազլընը շէլմէյէ քեաֆի իտի :

Էլէր աշգ ու ալէազա տէնիլէն տուզու, միւճէրրէտ տիւլէրլիյէ մախ-
սուս պիր շէլ օլմուշ օլտա իտի, Հէլէն Հուայթրօզ էվլէլինտէն տախի շէսթ
Րալֆ Մէլլըն սէվմիշ օլմատա, իլք կէօրիւշինտէ պու սախթ Րալֆ Միլ-
ըն տիւլէրլիյինէ գաթ պէ գաթ ալէազա իթմիշ օլմալը իտի :

Յադաթ, Հէլէն Հուայթրօզ, քէնտի քէնտինէ սօն տէրէճտէ պիր զօր
վէրտիյի հալտէ տախի, տէյիլ եէնի պիր ալէազա աթէշի իլէ եանմայա,
իլա ելլէլէնաթէն շէսթիլէ շէսթիլէ իլէ քէնտինի սարմըլ օլան ալէազա աթէ-
շին եէնիտէն ալէվէնտիլմէյէ պիլէ միւզթէտիլ օլմատա :

Պիշարէ գըզ, հիշ պիր սուրէթլէ, պու ԱՇԳ ԷՍՐԱՐԸ իշինտէն չըգամա-
մադտա, վէ շիտտէթինտէն ազլընը զայ իթմէք հալլէրինէ կէլմէքտէ իտի . . . :

— Հէլէն, պու գատար իշկէնճէ քեաֆի տէյիլ մի. տահա մէրհամէթ
իտէճէք սըրա կէլմէտի մի, տէտի սֆիլ հայլալ, մէրհամէթ թահրիք իտի-
ճի մէյեուսանէ պիր պազըլալ տիւլէր գըզըն երւզիւնէ պազարազ :

— Պանա աֆիլ իթմէլիսին Րալֆ. շու իթի իւշ այ գարֆընտա վուզու
պուլան հալլէր օլ տէրէճտէ պէնի սարսմըլար տըր քի, հէնուզ քէնտիմի
պուլամայօրըմ :

— Պէնի ալտաթմազ իսթէյօրսըն. Հէլէն :

— Խալի, նէ՞ իշիւն սէնի ալտաթմազ իսթէյէճէյիմ :

— Պէն սէնտէն տէյիլ պիր սիւվալ, իլա պիր իյզահաթ պէլէմէքտէ ի-
տիմ . . . : Պազ նասըլ սիւքիլթ իտիյօրսըն Հէլէն. իյզահաթ վէրմէյօրսըն.
շիւնքի պու իյզահաթըն մալի պանա չօղա օթուրաճաղընը պիլէրէք, իլամըմը
վէրմէյէ երէրէյին տայանմայօր : Յադաթ, Հէլէն Հուայթրօզ, պիր վազըթ

«ԷՎԷՆՆԵՆ» թէսմիյէ իլէմէյէ հիմմէթ պուլուրտըղըն Բալֆընըն , սէնին ուղ-
րունա երւզ տէֆա էօլիւմ իլէ երւզ պէ երւզ կէմէյէ թէրէտտիւտ իթմէ-
տիյինի էյի պիլիւրսին . իմտի էկէր շիմտի պաշգասընը սէվիյօրսըն եախօտ ար-
թըզ պէնի սէվէմէյօրսուն իսէ սէօյլէ' . սէնին րահաթըն սէնին մէսուտիյէթին
իչիւն իսթէտիյին վազթ երինէ էօլմէյէ հազըրըմ' . սէնտէն պաշգա պիլր նիյ-
մէթ պաշգա պիլր իգպալ պէքլէմէմ' . եալընըզ չու տիլպէր տուտագլարըն իլէ
«էօլ» տիմէնի իչիթմէք քեաֆի տիր . շիմտիյէ տէկին , սէնին իչիւն չէքտիյիմ'
մէշագգաթլարա վէ էօլիւմ թէհլիքէլէրինէ գարը , պու գատար միւքեաֆաթ
պիլէ պէնիմ իչիւն չօգ տըր . . . :

— Նէ՞ իչիւն պէօյլէ աճը սէօյլէր սէօյլէյօրսըն Բա'լֆ :

— Էօլմէմի իսթէմէ՞գմիսին . Հէլէ'ն :

— Նէ՞ իչիւն էօլմէնի իսթէյէճէյիմ' . Բա'լֆ :

— Պիլր ատէմին էօլմէսինի իսթէմէյէն , անըն եաշամասը էսպապընը քէն-
տիսինէ կէօսթէրմէլի տիր . ալէագա լիսանընտա պուռուն լիքիսի օրթասը
պիլր լուղէթ եօգ տըր . . . : Նինէ սիւքիւթ իտիյօրսըն Հէլէ'ն . . . էվլէթ
հազգըն վար տըր . «Եաշա» տիմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէն երւրէյինին , «էօլ»
տիմէյէ տէ գուտրէթի պուլլունամայօր : Ահ . պէօյլէ պիլր սէֆիլ էօլիւմէ
մահվ օլմագ իչի'ւն մի օլ գատար շէրէֆիլ էօլիւմէրտէն գուրթուլտըմ' . . .
էվլէթ սէֆիլ պիլր էօլիւմ իլէ , էօլիւմէրին էն տէհլէթլիսի իլէ էօլմէք ի-
չիւն մի . . . :

— Նէ՞ իչիւն աղլայօրսըն Բա'լֆ . սէն շիմտի պէօյլէք պիլր ատէմսին .
ապէր սին . պիլր պահրիյէ գօմանտանը սըն . չօճուգ կիպի աղլամագ սանա
եազըլըր մը . . . :

— Ալէագա լիսանընտա . եաշ , բիւթպէ , վէ մէսնէտ լուղէթլէրինին մա-
նէասը եօգ տըր . վէ պէլքի տէ պէնիմ եէրիմէ սէնին երւրէյինի քէնտիսինէ
ճէլպ իթմիլ օլան ատէմ' . . . :

— Պէնիմ երւրէյիմի պաշգասը ճէլպ իթմիլ տէյիլ տիր , Բա'լֆ :

— Էօլէ իսէ նէ՞ իչիւն պէնի րէտտ իտիյօրսըն :

— Քի'մ տէյօր քի սէնի րէտտ իտիյօրըմ տէյի :

— Սիւսհան Սլլահ . պիլր ատէմի սէվմէմէք անը րէտտ իթմէք տէյի'լ
մի տիր :

— Քի'մ տէյօր քի սէնի սէվմէմէքտէյիմ տէյի :

— Եա սէվինճիմտէն եա մէյուսիյէթիմտէն չըլտըրաճաղըմա պիլր շէյ գալ-
մայօր : Հէլէ'ն . պէն Ամէրիգա տէնիլլէրինտէ սէնին ուղրունա չաղանըպ
տուրմագտա իքէն , Ինկիլիթէրրատա սէվմէք լուղէթինին մանէասը թէպտիլ
վէ մահվ մը օլտու :

— Խա'յր . նէ՞ իչիւն թէպտիլ վէ մահվ օլաճագ տըր :

— Ձիւնքի պիլր վագըթ պէնի նէ սուրէթլէ սէվմէքտէ իտին իսէ , շիմտի
տէ էօյլէ սէվմէյօրսըն : Հէլէ'ն . Բալֆ Միլըրը պիլր մաշուգ պիլր նիշանը
կիպի սէվէյօրմըսըն . սէն սէօյլէ . սէն հիւքմ էթ . . . :

— Տայիմա սէնի գարնտաշ կիպի սէվմիլիմ Բա'լֆ , վէ պուռնտան սօնրա
սէվէճէյիմ տէ սէնի թէէմին իտէրիմ :

— Գարնտաշըդ գուհապլեթինի պաշգասընա սագլա Հէ'լէն : Արթըդ պուհտան գիլատէ սէնտէն պիր իյգահաթ իսթէմէյէ տէ իհթիյաճըմ գալմա-
տը : Ֆէլաքէթիմին տէրէճէսինի շիմտի անլայօրըմ : Շիմտի երեզիւմէ պագ
Հէ'լէն . սէրպէսթ սէօգիւն իչիւն թէչէքքիւր իտէրիմ . պագ շիմտի չօճուգ
կիպի ազլաճօրմուլըմ . խալր , չիւնքի արթըդ պիր աստէմ կիպի էօլմէքիլին
սըքասը կէլտիլինի անլատըմ . . . :

— Բա'լֆ . տիվանէ օ'լմա . պիր ազ վագըթ թէհամիւլի օլ պա-
գալըմ :

— Նէ° . քէնտինի զօր իլէ պէնի սէվմէյէ ալըլթըրմագ վատի իլէ պէնի
ալտաթմագ մը իսթէյօրսըն . պու թարգ մէրհամէթինէ իհթիյաճըմ եօգտոր :
Էկէր պիր կիւն , էսքի աչգ ու սէվտա պաղչէմիզէ այագ պասաճագ օլուր ի-
սէն , անտէն պիր չիչէք տէմէթի տօնատըլ մէզարըմըն իւզէրինէ վագ իթ-
մէքիլին պէնիմ իչիւն քեաֆի տիր : Բալֆ Միլըրըն , պէտալաթ մաշուգընըն
արթըդ պուհտան , պաշգա պիր շէյէ իհթիյաճը գալմատը :

— Բա'լֆ . վալիտէնի տիւլին . . . :

Սալթէ Բալֆ Միլըր , հէնուգ այաղա գալգմըլ օլմատըղ հալտէ , էլինի
կէօյսիւնէ սօգուպ , իչինտէ Հէլէնին պիր թուլթամ սաչը պուլուհնան ուֆա-
ճըգ կիւմիւզ գուլթուլու , վէ բարմաղընտաքի մալիւմ օլան երեզիլի , չըգա-
լըլ մէրգումէնին այագլարը էօնիւնէ վագ իյլտի . վէ պատէհու այաղա
գալգըլ , վէ իհթիրամաթլա էլիլիպ Հէլէնի սէլամլատըգտան սօնրա , պիր
հիտտէթլէ օտա գարուսուհտան տիւլարը չըգըլ զայլ օլտու :

Սօգագ գարուսուհտան գարանմասը սէսի իլիտիլտիքտէ , Հէլէն Հուալթ-
րօզ՝ Մօրտաուհիլ չըղըրըլ , տէրհալ կիտիպ Բալֆըն վալիտէսինի , կէթիրմէյէ
սէվգ իյլտի , վէ քէնտիսի տախի , երեզիւ իւզէրինէ սէտիքէ գարանըլ ազ-
լամագա պաշլատը :

Աղլա պագալըմ ասըլ սէֆիլ Բալֆ Միլըրըն սէֆիլ մաշուգասը , աղլա՝
կէօզ եաշլարըն՝ ճէնապը Հագգըն հուզուրուհտան չըգըլ , Անըն մէրհամէթինի
թահրիք իտէճէքլէր տիր տէյի կէօրիւնիւր :

Գ.

Տէնիճ ԳՈՒՐՍԱՆԼԱՐԸ

Իքինճի ճօրճ գըրալըն սալթանաթը հէնկեսմընտա , Ինկիլթէրրա բայի-
թալթընը քէնալիլէրէ պիր մէսքեան իթմիլ օլան պիր թագըմ խըրսը վէ
հայլաղ չիքէթլէրի կէրէյի կիպի մէյտան պուլմուշ օլուպ , չիմտիքինէ նիս-
պէթէն մըգտալարը բէք ազ օլան բօլիս մէմուրլարընըն , պուհլարըն էլին-
տէն չէքմէտիքլէրի սէրէնճամ գալմամագտա իտի :

Մէգքիւր չիքէթլէրի , սայիր թիճարէթ չիքէթլէրի կիպի , քէնտիլէրէ
մախսուս պիրէր տէ նամլարը պուլուհուպ , պիրիպիլէրինտէն այրը իճրայի
սանաթ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ , պաղէն , պէօյիւք իճրաաթլար իչիւն պի-
րիպիլէրինէ մուսվէնէթ իթմէլէրի տէ էմսալըզ պիր շէյ տէլիլ իտի :

Պաք Տօկս , Կանի Գոր-Քելէք : Թապիր օլունան խըրսըզ չիրքէթի , քէս-
պի չէօնրէթ իթմիչ օլան սընրֆտան պուլունուպ , պուլուն ազալարը , ախ-
գուլթալարընըն ընվիշինէ կէօրէ , կէրէք գարատա վէ կէրէք տէնիզտէ քէն-
տի իշկիւզարըզլարընըն իճրա իլէմէքտէ , վէ հէր թարաֆտա աճէնջիւլը աշ-
մը օլտուգլարընտան , նէրէտէ քեարը պիր ախգուլթա պուլունադընըն խա-
պէր ալմագտա . վէ արթըզ տէնիզ իւզէրինտէ մի Էօգսա գարատա մը ,
քէնտի սանաթլարըն իճրասընա լիւզում կէօրիւլտիւյինտէ ասլա թէմպէլիք
իթմէյէրէք իւ կէօրմէքտէ իտիլէր :

Պու չիրքէթին ընթիսի , քէնտի աճէնջիւլը իւ նիզամը սուրէթտէ մէք-
թուպլաշմագտա , վէ օնա կէօրէ չիրքէթին իշէրինի սըրայա գօյուպ , լազըմ
կէլէն սէվգ գօլլարընըն թէտարիք իթմէքտէ , վէ չիրքէթի կիւնաէն կիւնէ ի-
լէրու կէօթիւրմէքտէ իտի :

Պու ճիւմէ իլէ , հէր ախգուլթանըն քէսատ վազըթլարըն օլտուզու կի-
պի , տիկէր չիրքէթլէր վազըթ վազըթ նաալ իշիւզ գալըրլար իտի իտէ ,
Պաք Տօկս չիրքէթիին տախի սալա իշիւզ գալըրլար վազըթլար տա օլ-
մազ տէյիլ իտի :

Իլթէ պու Էօլտա քէսատ սըրալարտան պիրիսի տէ , հիքէայէմիզին պաշ-
լանկըճը թարիսի օլան 1743 սէնէսի նոյեմբեր այը իտի :

Մէգըիւր նոյեմբեր այը իպլթիտալարընտա , կէրէք տէնիզտէ վէ կէրէք
գարատա , Կէրէք սօն տէրէճէյէ վարըպ , սէնէնին էն սօուգ վէ էն սը-
գըլաճագ մէգըիւր այընտա , չիրքէթին ազալարընա հիշ տէյիլ իտէ պիր ճէպ
խարճըղը վէ պիր շարապ բարաուր օլտուն չըգարապիւմէք իշիւն , ուֆագ
քեարլարա տա գանաաթ իթմէյէ մէճպուրիլէթ հասըլ օլտու :

Իմտի էօթէ պէրու պազը ուֆագ թէֆէք սէվգ գօլլարըն թէտարիք ի-
տիլիպ , սօյուլաճագ պիր գաշ տիւքքեան վէ խանէլէրին խարիթալարը մէզ-
քիւր գօլլարա թէվզի օլունտու :

Իճմալա տախիլ օլտն խանէ վէ տիւքքեանլարտան պիրիսի տախի , Լօնկ-
հէտին՝ Էալընըզ պաշընա իշլէթմէքտէ օլտուզու մէյխանէ իտի :

Նոյեմբերին 11ինճի կիճէսի , պէշ ազատան իպարէթ պիր գօլ , մէյխա-
նէին ալթընտան կէշմէքտէ օլան տէրին վէ շիտտէթլէ ազան սուլարա պիր
կէշիտ խըտմէթի իճրա իտէն պաթթալ լազըմտան իշէրի սալտըրըլտըլար :

Մէգըիւր խըրսըզ պէօլիւհի , Թամիզ նէշրինէ չըգան աղըզտան , մէգըիւր
լազըմա կիրտիլէր , վէ քէնտիլէրինէ մալիւմ օլան թարիլէր իլէ , պիրազ
կէճճէ ֆագաթ էմին սուրէթտէ , Լօնկհէտին մէյխանէսի ալթընա գատար
վասըլ օլտուլար :

Մախպէնին , լազըմ իւզէրինէ աշըլան գաբաղը տախի պուլնլարըն մա-
լիւմի իտի . վէ պու հալազլար , քէնտիլէրէ վէրիլէն թալիմաթ միւճիպինճէ ,
մէյխանէճիյի աբանսըզ Էաթաղընըն իշինտէ պաթթըրադ պօղաճագլար ,
վէ սազլամըշ օլտուզու Գալը բարալարը տա , անընըն թէրի իլէ գազան-
տըղը բարալար իլէ պիրիլէտէ ալըպ , պատէհու մէյխանէյի տէ աթէշէ վէ-
րէճէլէր , վէ քէնտիլէրի թէքրարէն մէգըիւր լազըմտան Էէրլէրինէ ալտէթ
իտէճէլէր իտի :

Պաք Տօկա շիրքէթի ազալարը , Լօնկհէտին , Ուայլտմէն վէ բէֆիգլէրի
իւլէ պիլիթթիֆազ էրէյիճէ ճանլար եագմըլ օլտուղունտան , բարասը պուլու-
նանաղընը գաթէն տէ պիլիլըլէր իտի իսէ տէ , Ուայլտմէն , տիկէր պիր գուվ-
վէթլի շիրքէթէ բէյիս պուլունմուշ օլտուղունտան , +էւք +էւքէն էիէնէ էէֆ-
տարպը մէսէլի հիւքմիւհնճէ , անըն բէֆիգլինէ պիր իլիլիք իթմէքտէն տէ գա-
շընմըշլար իտի :

Հալ պուլ քի Ուայլտմէն , պէշ սէնէտէն պէրու զայս օլուպ օրթայս
շըգմատըղը իչիւն , անըն էօլմիւշ օլմասը նէթիճէսինի չըգարտըղլարընտան ,
վէ քէնտիլէրի տէ օ արա աճըլգտան էօլմէք տէրէճէլէրինէ վարմըլ օլտուղ-
լարընտան , նիհայէթ Լօնկհէտին եէյէմէտիլի ազճէյի քէնտիլէրի եէմէյէ գա-
րար վէրտիլէր . վէ ինթիդամ ալմագ իչիւն քէնտիլէրինի էլէ վէրէճէյինտէն
պիր գօրգուլարը գալմամագ իչիւն , վիւճուտինի տէ պիլիլքտէ օրթատան
գալտըրմայս գարար վէրմիլէր իտի :

Հայաղ գաթիլէր պիլմէպլէր իտի քի , էօլմիւշ գանն իթտիլէրի Ուայլտ-
մէն , էօթէտէ քէնտիլէրինտէն իլիւզար գօրմուշ իտի :

Պուհլար , թամ մէյլսանէնին լաղըմ գարաղը ալթընա վասըլ օլտուղլարը
սըրատա , պէտպալթ Րալֆ Միլըր տախի գաթլ իտիլմէքտէ իտի :

Պաք Տօկա ազալարը , իշերտէքի կիւրիւթիւյիւ իշիթտիլէրինտէ , տուր-
տուղլարը եէրտէ մըլսանըպ գալտըլար , վէ նէ թարիգ թութաճաղլարը
իւզէրինէ տիւլիւնիւպ տուրմագտա իքէն , մախզէնէ տօղրու իլէրուլէյէն ա-
ղըր այագ սէսլէրի , քէնտիլէրինի պիւսպիւթիւն շաշըրթտըղընտան , հէր պի-
րիսի պիրէր թարաֆա սօգուլուպ քէնտիլէրինի կիլլէտիլէր :

Պիր տէ նաիէհան լաղըմըն գարաղը գարանտը , վէ եօգարըտան աշաղը
քին սուլարըն իչինէ աթըլան պիր ինսան նաշէսի , եիւզլէրինին կէօղլէրինին
բիւլլէ միւլէմմա օլմասընա սէպէպ օլտու :

Պատէհու լաղըմըն գարաղը գարանտը , վէ քէնտիլէրինէ էօյէ կէլտի քի ,
անըն իւզէրինէ դայէթ աղըր պիր շէյ տախի վաղ իտիլտի տէյի :

Արթըգ մէգքիւր մէյլսանէտէ , պէօյիւք պիր ճինայէթ վագը օլտուղու-
նա պու հայաղլարըն շիւքհէսի գալմատը . ֆագաթ նէլէր տէօնմիւշ օլտու-
ղու քէնտիլէրէ պիր սըրըր գալըպ , անճագ ուղուն միւլտտէթ օրատա տուր-
մալարը թէհլիքէլի օլաճաղընա պիւ իթթիֆագ գարար վէրտիլէր , վէ ալտէթ
իթմէյէ հաղըրլանտըլար իսէ տէ , սույա տիւլէն նաշէնին պիրլիքտէ կէօթիւ-
րիւլիւ կէօթիւրիւլմէսի իւզէրինէ էֆքեար միւլպայէնէթլի հասըլ օլուպ ,
տուրտուղլարը եէրտէ գալա գալտըլար :

Միւճատէլէ էրէյիճէ օիւրաիւ : Հայտուտլարտան պիր իքիսի , մէգքիւր
նաշէնին քէնտիլէրէ թէհլիքէլի պիր եիւք օլաճաղընը , վէ բօլիսէ թէսատիւֆ
օլունտուգտա , անը էօլտիւրէնլէր քէնտիլէրի օլմուշ օլտուղլարը գանն օլու-
նաճաղընը , վէ գաթլէ հիւքմ օլունուպ իրտէն սալլանաճաղլարը գօրգուսու-
նու մէյտանա գօյարագ , անըն օրատա պըրագըլմասընը իտտաա իթմէքտէ
իտիլէր :

Պագը գալանլարը տախի , պու ճինայէթտէն իլէրուտէ քէնտիլէրինէ տէ

պիր էքմէք չըգարըմասը իւմիտի իլէ , անըն պիրլիքտէ կէօթիւրիւլիւպ պիր եէրտէ հըֆղ խոխմէսինի իպրամ իյլէմէքտէ իտիլէր :

Հէլէ քի , հայտուտլարտան պիրիսի տախի , էվվէլինտէն մէգքիւր նաշէլիւ լաղըմըն պիր գուրու թարաֆընա վազ իտիպ , պիր գուրուտան տախի թուլմուռ իտի . եօգսա , շիտտէթլէ ագան սուլար , չօգտան անը ալըպ թամիգ նէհրինէ տօղրու սիւրիւքլէմիլ օլաճազլար իտի :

Պիր տէ նալէհան , տուրտուգլարը եէրտէ գըրմըզը պիր շաֆգ բարըւտըսը կէօրիւնտի :

Պու մէմուլին դայրի վազա , թապիաթլի իլէ միւճատէլէյէ տէ պիր խիթամ վէրիպ , սէսլէր քէսիլաի :

Մէգքիւր շաֆգըն նէտէն գուհուրա կէլմիլ օլտուզու տա չաբուգ մէյտանա չըգըպ , հայտուտլարըն պիրտէն պիրէ հիսս իթմիլ օլտուգլարը տէհէթ տէ պիր տէրէճէյէտէթ թէսքին օլտու :

Հէր թարաֆտան թուլմուլմայա պաշամըլ օլան մէյխանէնին ալէվլէրի իտի քի , տէօլէմէնին պիր տէլիլինտէն քէնտի գըրմըզը շաֆգլարընը լաղըմըն իչիլիէ սալըպ , հայտուտլարըն եիւզիւնիւ վէ ագան սուլարը գըրմըզըյա պօյամըլ օլտուգլարը կիպի , պէտպալթ Բալֆըն ճէսէտի իւզէրինէ տէ քէտէրսնադ պիր ըջըգ պըրադմըլար իտի :

Օլ վազըթ հայտուտլարըն քեաֆֆէսի տախի էյիլիպ , ճէնազէնին եիւզիւնէ պագտըլար :

Հիշ պիրիսի տէ անըն քիմ օլտուզունու թանըյամատըլար տէյի կէօրիւնտիւ . ֆազաթ պէտպալթ գուրպանըն կէնճ վէ տիլպէր չէհրէսինտէ էօյլէ պիր ճէլպ իտիճի նազիլքլէք , էօյլէ պիր մըզնաառը գուվվէթի վար իտի քի , մէրգուման հայտուտլար պաշարընը եօգարը գալտըրըպ , աթթըգ ըջըզըն չօղալմասընտան գօլալճա կէօրիւլէպիլէն պիրիպիլէրինին եիւզլէրինէ պագտըլարընտա , մէգքիւր ճէնազէյի օրաաա պըրազմագ խուսուսունտա հիշ պիր միւպայէնէթի էֆքեար , հիշ պիր թէրէտտիւտ գապիլ օլմատըզը , եիւզլէրինտէն աշիքեար կէօրիւնմէքտէ իտի :

Աթէլին սըճազլըզը տախի հիսս օլունմայա պաշատըղընտան , մէրգուման հայտուտլար , պիր եիրմի աառմ գատար կէրիլէ կիթտիքտէն սօնրա , էլլէրինտէն վէ գօլլարընտան թուլթուպ պէրապէր կէօթիւրմիւլ օլտուգլարը ճէնազէյի տէ թէքրարէն միւմքին մէրթէպէ գուրուճա պիր եէրէ վազ իթտիլէր , վէ հալէա քէնտիլէրէ եէթիլէպիլմէքտէ օլան ալէվ ըջըզը սայէսինտէ , էօլիւնիւն գանը կէօյսիւնիւ աշըպ , եարասընը եօգլամաղա պաշատըլար :

«Ճէնքինս . պու սէնին իչին տիր» տէտի հայտուտլարտան պիրիսի :

Ճէնքինս թապիլ օլունան Գողիաթ կիպի հայտուա , ֆիլվազը պու էհլի ըրը ճէմիլէթին ճէրրահ պաշընը իտի . վէ հագգընը սէօյլէմէք իչիւն , աաքէրլիքտէն չըգմըլ օլան պու հայլազ , ճէրրահլըգ սանաթընտա բէք մահիր պիրիսի օլուպ , ճէմիլէթին ազալարընտան չօգլարընը կէրէք տէնիզտէ վէ կէրէք գարաաա , քէնտի սէֆիլ սանաթլարը իճրասընտա ալտըզլարը եարալաւընը թէտապի իթմիլ , վէ չօգլարընը էօլիւմտէն գուրթարմըլ . վէ քէնտիսինի

պուռ աշխդ սանաթա էնտիրէն պէտ ախլէագը վէ սէրթ մէշրէպլիյի միւռ-
թէսնա թութուլուղու հայտէ , ալէա պիր էօմը կէշիրմէյէ շայան իյի խառ-
սէլէրի տէ եօգ տէյիլ իտի :

Ֆագաթ հայտուտ ճէմիյէթի , ճէրրահլըգտա միւսպէթ օլան ֆէվգէյա-
տէ մէհարէթի իշիւն ճէնքինսին գահրընը չէքմէյէ մէճպուր օլտուգտան
պաշգա , օլ տէրէճէտէ տախի անըն հիւքմ ու թէէսսիրի թահթընտա պու-
լունմագտա իտի քի , բէյիստէն սօնրա , Պլագ Տօկս շիքթէթինին իշինտէ էն
պէօյիւք վէ էն նուֆուղու ապէմ ճէնքինս իտի :

Հայտուտ ճէրրահ , քէնտինէ օլունան տապէթ իւզէրինէ , ճէնագէնին
եանընտա պուլունանյարը տիւրթիւպ պիր թարաֆա իթիրտիքտէն սօնրա ,
թաշլարըն իւզէրինտէ տիգ իւսթիւ կէլիպ , Բալֆ Միլըրըն գանլարա միւ-
լէմա օլմուշ օլան կէօմէյինի աշտը , վէ ալէվլէրին ըըղը եարաըմը իլէ ե-
րասընը պագարագ , տէրհալ ճէպլինտէքի մէնտիլինի անըն իւզէրինէ վազ իյ-
լէտի , վէ պէլինտէքի գուշաղը տախի սէօքէրէք , պիշարէ տէլիգանլընըն
կէօյիւնիւ սըգը սըգըյա սարտը վէ գանըն ագմատընը պիւսպիւթիւն քէստի :

Թամ օ սըրատա , մէյիսանէնին տէօլէմէսինտէն պէօյիւք պիր բարշա
եանըպ լաղըմա տիւլէրէք , հայտուտլարըն պուլունտուղու եէր , պիր նէվի
գանտիլ տօնանմատընտան զուհուրա կէլէն գըրմըղը շաֆգ իլէ այտընլանրը
կիպի բեամիլէն ըըզլանըր ըըզլանմազ , ճէնքինսին , ճէնագէնի սըրթլաղըպ
ուսուղունա սըմասը իլէ իքի գաթ օլուպ իլէրու տօղրու եօլ ալմասը , վէ
րէֆիգլէրինէ «ա՛րչ» էմրինի վէրմէսի պիր օլտու :

Հայտուտլար նէհրին քէնարընա վասըլ օլտուգլարընտա , լաղըմըն աղ-
ընտա պիր սանտալ կէօրտիլէր :

Գարալըգտա , վէ քէնտիլէրինտէն անճաղ օն տտըմ իլէրուտէ պուլու-
նան մէգըիւր սանտալ , հայտուտլարը տիւշարը տէհէթ գըլարագ , քեաֆ-
ֆէսի սիլրտէն , պիր գօմանտան էմրինէ իմթիսալէն հարէքթ իտէյօրտը
կիպի , պըշագլարընը չէքտիլէր , վէ օլտուգլարը եէրտէ մըլխանըպ գալա-
րագ , խային խային սանտալա տօղրու պագմայա պաշլատըլար :

Ճէնքինսէ պիր շէրէֆ օլմագ իշիւն շունու զիքր իթմէյի ունուլթմամալը-
յըգ քի , պէօյլէ պիր մէմուլին դայրի թէհլիքէյի ազիմ հուզուրունտա տախի ,
սըրթընտա պուլունան ճէնագէյի պիր թարաֆա աթարագ քէնտի նէֆսինին
սէլամէթինէ պագմագլըղը ալա ֆիքրինտէն պիլէ կէշիրմէտի :

Պու սանտալ նէ՞ օլապիլիլի իտի :

Իք հէյէճան թէսքին օլտուգտա , հայտուտլար քէնտիլէրի տէ պագտը-
լար քի , կէօրտիլէրի սանտալ , պիր պէյիլք եախօտ բօլիս ֆիլիգասընա
պէյնգէմէքաէ իտի :

Ֆագաթ պաշգա նէ՞ օլապիլիլի իտի :

Նիւրհէսիգ , քէնտի էսնաֆլարընտան պուլունան սայիր պիր էհլի ըըգ
շիրքէթին սանտալը , եախօտ բէք բէք պիր պալըգճը գայըղը օլապիլիլի իտի :

Պունլար պէրիտէ պու եօլտա միւլահպալարա տալմը իքէն , պիր տէ
սանտալըն քէնարընտան պիր պաշ եօգարը գալըտը . արգասընտան պիր
պաշ տահա , անըն արգասընտան իւշիւնիւ պիր պաշ տահա :

Օլ վագըթ , լաղըմտան տիշարը ըըգան հայտուտլարըն քեաֆֆէսի պիր-

տէն , հիւճում արօրուսու չալընմըլ տըր կիպի պըջադլարընը եօգարը գալտը-
րըպ եապանձը սանտալըն իւզէրինէ տօղրու եիւրիւմէյէ պաշլատըլար . վէ
էկէր սանտալըն իշինտէ պուլունան առէմէլրտէն պիլրիսի աթիք սապրանլա
սէս չըգարմասս իտի , սիւր տաղըգա դարձընտա զայնթ գանլը պիւր արպէ-
տա դուհուրա կէլմէսի , սիւր շէյ տէյիլ իտի :

— Հաջ. Ճէ'նքինս . սի'զ մի սինիզ :

— Օ'լըսըն Ֆէլը : Հա'յ Ալլահ մուսթահազգընըը վէրսին . ազ դալտը ք/
սիգի եապանձը դանն իտէրէք իւզէրինիզէ տիւշէճէք իտիք , տէյի ճէվապ վէր-
տի Ճէ'նքինս :

— Չարս'ւզ սանտալա կիրինիզ , տէտի սանտալտաքի առէմ :

Ճէ'նքինս էվվէլա քէնտի եիւքիւնիւ սանտալըն իշինէ աթտըգտան սօն-
րա , հայտուտարըն քեաֆֆէսի տախի ճէնագէնին արգասընտան սանտալա
աթըլտըլար , վէ խըրսըզ քիւրէքլէրի վէ ազընթընըն շիտտէթի սայէսինտէ ,
սէսսիգճէ Թամիզ նէհրինտէն աշաղը տօղրու եօլ ալմայա պաշլատըլար :

— Նէ'րէյէ կիտէյօրուզ Թօ'մ :

— Կէմիյէ :

— Հա'նկը կէմիյէ :

— Պիգիմ էսքի Սի'զ :

— Նէ' . պիւր հալատի'ս մի վար :

— Եվվէթ . Գուպատան ալտէթ իտէն Սպանիա կէմիլէրինտէն կէրիտէ
գալանլար վար իմիլ :

— Պրափօ Թօ'մ :

— Ֆազաթ էն էվվէլ սէն քէնտի հիքեայէնի նազլ էթ պազայըմ . շիմտի
ազընթըտան եօգարը չըգար իքէն եանկըն ալէվլէրի կէօրմէյէ պաշլատըգ .
ոււմարըմ քի օ իշի պիթիլմիլ օլմալըսընըզ , վէ շու նաէ տախի , Լօնկհէտին
նաէսի օլմալը աըր . հէրիֆի պօշ եէրինէ թէլէֆ էթաիք . պիւր կիւն պիզէ
լազըմ օլուր իտի . լաքին քիմի'ն խաթըրընտան կէշէր իտի քի պէրիտէ նազէ-
հան պաշղա պիւր իշ գուհուրա կէլիպ տէ սէֆիլ Լօնկհէտին Էֆ'նօֆ Իլէ ար-
թըրտըլը ազճէսինէ լիւզումուուզ գալմայաճազ իտի տէյի : Նա'սըլ եաշլը
չըգտը' մը պարէ . Ֆազաթ հայաղըն նաշէսինի պիլիլքտէ կէթիլմէնիզէ ա-
զըլ էրտիլէմէեօրում . պունուն նէ' լիւզումի վար իտի , Ճէ'նքինս :

— Թօ'մ . շիմտի ուզուն ուզատըյա սանա մէրամ անլաաճազ սըրա տէյիլ
տիւր . սանա շու գատարընը սէօյլէյիմ քի , էօթէտէ պիլաէն գիտտէ իշկիւ-
ղար գօթանլարը պուլունուպ պիլ աշըգտա գալտըգ . մէյիսանէյէ տէ կիլէմէ-
տիք , մէյիսանէյի աթէշէ վէրէն տէ պիլ օլմատըգ . էկէր Լօնկհէտին բարա-
լտըր , սահիպլէրինի տէյիլթիլտիլէր իտէ , պու եէնի սահիպլէր , բարանըն
տըթըգ Լօնկհէտէ լիւզումու գալմատըլը կիպի , օնտան գիլատէ սէվմէտիլի
էօմիլիւնիւն վէ մէյիսանէսինին տէ լիւզումու գալմամըլ օլաճաղընտան , օն-
լտըր տա օրթատան գալտըրմազըլը միւնասիպ կէօրմիւլ օլմալը տըրլար :
Պու ճէնագէյէ կէլինճէ , անըն քիմ օլտուզումու զալիպա նէ սէնին անլայա-
ճազըն վար տըր վէ նէ տէ պէնիմ . Ֆազաթ անըն տիլպէր ճէմալի , իւզէրիմէ
էօյլէ պիւր թէէսսիւր բէյտա իթտի քի , պէր Բէ'րէ-պէյէ չըգըլմամազ էլիմտէ

« Եւամայոր : Տահա պունուն իւզէրինէ պօշ վազթըմըդտա դօնուչապիլիւրիւ »
չիմտի շու եէնի իշիմիզէ պազալըմ : Սթօրմ կէմիմըզ նէ՞րէտէ տուրույօր :

— Լօնարա դուլէսի էօնիւնտէ :

— Նէ՞ գէման եօլա չըգաճագ տըր :

— Շէֆֆադ աթմազտան :

— Բէյիսիմիզ կէմիտէ՞ մի տիր :

— Եւզէթ . կէմիյի գուլանապիլէճէք գատար ազալար իլէ պէրապէր . վէ
վազթ զայալ իթմէմէք իշիւն օլ գատար աճէլէ իթմէքտէյիզ քի , էկէր պիր
քի տազըգա տահա մէյտանա չըգմըշ օլմասանըզ , պիզ քէնտիմիզ լաղըմ եօ-
լունա կիւրիպ սիյի պուլաճագ իտիք :

— Պօշ կէրի տէօնտիւյիմիզ իշիւն րէիս հիտտէթլէնէճէ՞ք մի աճէպա . պիր
չէյ սէօյլէ՞յօրմու :

— Սիզ եօլա չըգտըգտան պէշ տազըգա սօնրա Սպանիալը մվարըն խա-
պէրի կէլաի . վէ պու ավար իշիւն օլ գատար է-ալլէ տըրլար տէնիլիյօր քի ,
օլ տազըգատան պէրու րէյիսին ազլը պաշընտան կիթմիշ վէ պաշգա հիշ
պիր լէյ իւզէրինէ տիւշիւնալիյի եօգ տըր : Խմտի տէրհալ Սթօրմուն կիւլէր-
թէսինտէ թօքլանմալարը իշիւն , միւնապիզ կէօրիւլէն ազալարա խապէր ու-
չուրուլտուղու կիպի , պիզ տէ սիզի պուլմօյա կէլաիք . նատըլ քի պիլիւրսին ,
պիզ սէնսիզ օլամայըզ :

Ճէնքինս Կուլ սօն իլթիլֆաթա ճէվապ վէրմէտիյինտէն , միւքեալէմէ
տախի արթըզ գաթ օլունուպ , խըրսըզ թալիմի իլէ սոյա կիրիպ չըգան
քիւրէքլէրին բէք եալաշ սէսլէրինտէն պաշգա հիշ պիր լէյ իշիտիլմէմէքտէ ,
վէ սիյահ նէհրին իւզէրինտէ պիր սիյահ նօգթա կիպի պուլունան սանտալ ,
սիւրաթլէ ազընթը իլէ պէրապէր աշաղը տօղրու սիւրիւքլէնմէքտէ իտի :

Պիր օն տազըգա գատար սօնրա քիւրէքլէր տուրտուլար , վէ հէյպէթիլի
պիր գարարթը մէյտանա չըգտը :

Պու հէյպէթլի գարարթը տախի , Սթօրմ նամ սէֆինէ իտի :

Կէմինին իշինտէքի հազըրլըզ օլ տէրէճէյէ վարմըշ իտի քի , սանտալըն
եէթիլմէսինտէն եարլըմ սատթ սօնրա Կրէյվզընտա տօղրու եօլ ալընմայա
պաշլատը :

Ճէնքինս , ճէնազէսինի ումուզունտան պըրադմազսըզըն , իրտէն մամուլ
նէրտիվէնին եարտըմը իլէ կէմինին կիւվէրթէսինէ չըգտըլընտա , րէյիս եա-
խօտ եէնի գաթթան , սախթէ օլմայան պիր մուհապպէթլէ անըն էլինի սըզ-
մըշ , վէ « Լօնկհէտին ճէսէտինի նէ՞ իշիւն պիրլիքտէ կէթիրտին . օ հալազ
իշիւն պու գատար զահմէթ տէյմէշ » տէմիշ իտի . վէ Ճէնքինս տախի պունա
գարըլըզ շու ճէվապը վէրմիշ իտի :

« Պու ճէսէտ , Լօնկհէտին ճէսէտի տէյիլ տիր . վէ անըն նէ օլտուղունու
նէ պէնիմ անլաթաճագ վազթիմ վար տըր վէ նէ տէ սէնին պէօյլէ պօշ իշ-
լէր իլէ մէշուլ օլմայա միւսաատէն վար տըր . եալընըզ շու վար տըր քի ,
պու կէճէքի սէֆէրտէն պիւսպիւթիւն պօշ կէրի տէօնմէք պըլպ օլաճաղըն-
տան , հէր նէ օլուր իսէ օլուն պիրլիքտէ պիր լէյ կէթիրմէլի իտիմ : Պախ-
թըմաան էլիմէ պու ճէնազէ կէլաի . չիմտի սէնին բէք պէօյիւք պիր մէշու-

լիյէթին օլուպ մութլագ սուրէթտէ պէնիմ եարտըմմա տա իհթիյանքն եօգ տուր . իմտի սէն լազըմ կէլէն գօմանտա իլէ մէշղուլ պուլունտուղուն օրրա տա , պէն տախի շու մահուտ ճէրրահ գամարասընա ինիպ , շու ոլէտօլախթ տէլիգանլըլը թէքրարէն ճանլանտըրմայա պիր գապիլիյէթ վաօ մը տըր տէյի թէճրիւպէ իտէճէյիմ . պէլքի պիր կիւն պիզէ Փապիաէսի օլապիլիբ : Գաթթա՛ն էֆէնտի, պէնիմ չօգլուգ հէր շէյէ էհէմմիյէթ վէրմէջ օլտուղումու պիլիբսին . ֆազաթ պու ճէնագէնին պէլինտէ կէօրախլիւմ սըրմալը գուշագ աշիքեար կէօսթէրմէքտէ տիր քի , պու կիճէ , Լօնկհէտին մէյխանէսինտէ վուզու պուլան ճինայէթ , ուֆագ պիր շէյ տէյիլ իտի . սօնրա պուլուն իւ գէրինէ կէօրիւշլըրիւզ : Ալլահա ըսմարլատըզ . բիւզկեար տա պիզիմ իլէ պիրիլքտէ տիր . սիզի թէպըլք իտէրիմ գաթթա՛ն էֆէնտի » :

Ճէնքինս նիմ իսթիհզա վէ նիմ պէնիլքլէ պու սօն սէօլլէրի սէօյլէտիք տէն սօնրա , արթըզ ումուղունտան աշաղը ալըպ գուճագլամըջ օլտուղու ճէսէտ իլէ պէրապէր , գամարա ներտիվէնինտէն աշաղը ինմէյէ պաշլատը :

Կէմինին իչինտէ վէ գարանլըգտա , էօյլէ պիր աճայիլ թէլաշ , էօյլէ պիր մէշղուլիյէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի քի , պու ումումի գարաշաւըզ արասընտա , Ճէնքինսին , գուճաղընտա թօրպա կիսի պիր շէյ իլէ աշաղը ինմէսինի կէօլլէյիլ տիզգաթ իտէճէք քիմսէ տէ պուլունամատը :

Գոդիաթ ճէրրահ , քէնտի սապըզ սանաթ օտասընա կիրտիյինտէ , Բալֆ Միլըրն ճէնագէսինի թէմիզճէ պիր եաթագ իւզգէրինէ վագ իլլէտի , վէ քիմսէ քէնտի իչինէ էնկէլլիք վէրմէսին իչիւն գաբուշու տախի սըզը սըզըյա գաբայըպ քիլիտլէտի վէ ճէնագէնին եանընա ալտէթ իլլէտի :

Գարիունը քիրամըմըջ ֆէհիմ ու քէշֆ իթմէյէ հիմմէթ պույուրմուշ օլ մալը տըրլար քի , Սլուրդ նամ գուրսան կէմիսի , Պլաթ Տօկ շիրքէթինին տալիսի էմէքտարը իտի . վէ անճագ շիրքէթի մէզքիւր իչիւն տէնիլտէ «իլլաթէ Լաճ» պիր ըշվաճ օլմատըղը վագըթլար սիւքիւնէթի հալինէ ալտէթ իտիպ , Թամիլ նէհրինտէ ըահաթլանըր իտի :

Պու հալտէ , մէզքիւր սէֆինէ , Պլաթ Տօկ շիրքէթի աղալարը իչիւն , հէր կիւն կիրիլ չըգտըզլարը խանէլէրի մագամընտա պուլունուպ թէքմիլ քէօլէ պուճագլարը իլէ պէրապէր մէրգուման Գաթթա Քէլքէրէն թանըտըղը վէ պիլտիլի օլտուղու կիսի , Ճէնքինսին ճէրրահ օտասը տախի տայիմա թէմիլ պիր հալտէ սագլանմագտա , վէ հէր տագըզա եարալըլար գապուլ իթմէյէ հաղըր պիր հալտէ պուլունմագտա իտի :

Ձիւնքի գարա իւզգէրինտէ եարալանանլարըն տա էքսէրիսի սանտալ իլէ մէզքիւր սէֆինէյէ կէթիլիլիլ օրատա թէտալի իտիլիլէր , վէ էյիլէշալքլէրինտէ տէ , պիր միւտաէթ հալա թէպտիլի մագամընտա կէմիտէ գալըրլար , վէ էյիլէշմէյիլ էօլտիւքլէրինտէ տախի , այագլարընա պիրէր կիւլէ պաղլաշըլըպ , կիճէ եարրաընտա սէսիլգճէ տէնիլլին տիպինէ էնտիրիլիլէր իտի :

Ճէնքինսին ճամէքեան տօլապլարը , պիր պէյիլք էճգախանէսինէ պիլէ շէրէֆ կէթիլէճէք մէրթէպտէ նէվ պէ նէվ իլաճլար , վէ ճէրրահլըզ ալէթլէրի իլէ թէգէին գըլընմըշլար իտի :

Չարուրի օլան իշպու գըստա իյգահաթտան սօնրա , եաթադտա սըրթ իւթիւ սէրիլէն գըզ կիպի նապիք տէլիգանլընըն եանընտա տիզ իւզէրինէ կէլմիշ օլան Գողիաթ հայտուտուն եանընա ալտէթ իտէլիմ :

Ճէնքինս , օլ իրի էլլէրի Փադաթ պիր վախտէ նէգաքէթի իլէ , Բալֆըն կէօյսիւնէ սարըլ գուշաղը վէ աէգի գալարըտը : Գան էքէյիճէ տուրմուշ իտի :

Պիգիմ Գողիաթ ճէրրաշ պաշը , ճէնաղէնին իւզէրինէ գաբանըպ , աղ-
զընը եարանըն իւզէրինէ վազ իյլէտի , վէ նէ գատար գուզիլէթի վար իսէ
անը էմէրէք եարանըն աղզընը աշտը , վէ գանըն բէք գայիֆ սուրէթտէ
տամլամասընը կէօրտիլիւնտէ սըչրայըպ այաղա գալգարազ , տօլապտան
պիր նէվի մէհլէմ վէ պիր տէ տէմիր գըսաճ չըգարտը , վէ բարմաղընը եա-
րատան իշէրի սալարըլպ անըն տէրինլիլինի էօշտիւքտէն սօնրա մէքըլը մէհ-
լէմի տախի եարանըն իշ թարաֆընա սիւրէրէք անըն աղզընը թօբըլատը , վէ
պատէհու գըսաճ իլէ տախի մէքըլըր աղզը սըգըպ պըրադտը :

Մուգատտէմէ նէվինտէն օլան իշպու ամէլիյաթտան սօնրա , հայտուտ
ճէրրաշ , էլինի ալնընա տայաթարազ տիւլիւնմէյէ պաշլատը , պիր աբա պիր
տէֆինէ պուլմուշ տուր կիպի սըչրայըպ այաղա գալգար . պատէհու մէյեու-
սլյէթլէ եինէ տիզ իւզէրինէ կէլտի . էլինի Բալֆըն սօլմուշ օլան եիւրէյի-
նէ տայաթտը . պատէհու գուշաղընը ճէնաղէնին կէօյսիւնէ վազ իտիպ տիյ-
նէմէյէ պաշլատը . . . խա'յր . . . պէտպալաթ վէ տիւպէր տէլիգանլընըն նէ
եիւզիւնտէ վէ նէ տէ եիւրէյինտէ հիշ պիր հայաթ էմարէսի միւշաշէտէ օ-
լունամամադտա իտի :

Պիր բէտէր՝ քէնտի էվլատը իւզէրինէ , վէ պիր մահիր հէքիմ՝ դուրթար-
տըղընտա իհեա օլաճաղը խասթա իւզէրինէ , գուլնտան զիյատէ տիւլիւնէ-
մէզ , պուլտան զիյատէ եիւրէք թիւքէտէմէզ , վէ պուլնտան զիյատէ ղայրէթ
կէօթէրէմէզ իտի :

Հայտուտ ճէնքինս օլ ատէմլէրտէն իտի քի , կէրէք Փէնալըզ վէ կէրէք
էյիլիք իշիւն օրթա պիր եօլ թանըմայըպ , միւճէրրէտ իշին սօն տէրէճէսինէ
վարմագտան պաշգա պիր շէյ եաբամաղլար . վէ մատամ քի պախթ պու
պէտպալաթ տէլիգանլըյը ճէնքինսին գարչըսընա չըգարմըլ իտի , վէ մատամ
քի պու Գողիաթ հայլապ քէնտի հուզուրունտա եաթան ճէնաղէյէ պիր Փէ-
նալըզ իտէմէզ իտի , իմտի էյիլիյին սօն տէրէճէսինէ վարմամագ տախի քէն-
տի էլինտէ տէյիլ իտի . վէլասըլ ճէնաղէյի տիրիլթմէլի իտի :

Պադաթ ճէնաղէ տիրիլէպիլի'ր մի :

Ճէնքինս , միւճիղէյէ ինանան ատէմլէրտէն տէյիլ իտի . անճազ ճէնա-
ղէնին սահիհ պիր ճէնաղէ օլմասընա ինանամագտա տախի տէյիլ իտի . վէ
արթըզ քէնտի սանաթընա պիր խըտմէթ գալմամըլ օլմասընա գանաաթ
կէթիւրէնէ տէկին իճրա իտէճէք խայլի թէճրիւպէլէրի վար իտի :

Իմտի զիհնինի շաշըրթմամագ իշիւն , պիր գաշ տաղըզա գատար քէն-
տիսինի եալընըպ պըրադարազ , գարիունուլուզ իլէ պիրիքտէ պիր ազ կիւ-
վէրթէ իւզէրինէ չըգալմ :

Չիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ Միւրճ նամ սէֆինէ Արէյվղընտա վասըլ
օլուպ , պահրիյէ մէմուրիյնինտէն լազըմ կէլէն րուխսաթնամէսինի ալտըզ-

տան սօնրա, եւելքէնլէրինին քեաֆֆէսինի տախի բիւզկեարա գարըն աչմըն
օլուպ սիւրաթլա եօլունա տէվամ իթմէքտէ, վէ եօլա չըգտըղը վագըթ միււ
չահէտէ օլունան թէլաչ տախի ազ չօգ թէսքին օլուպ, կէմինին իչինտէ պիր
տէրէճէյտէք սիւքինէթի հալ հիւքմ իյէմէյէ պաշլամըն իտի :

Եւֆֆագ աթարգտա, Սիւք աչըգ տէնիգտէ իտի :

Իւպու գուրսան կէմիսի, զայէթլէ սէրի իւլ հարէքէ պիր սէֆինէ օ-
լուպ, տէօրթ գըթա ուֆագ թօքլարը պուլունմագտա իտի, վէ Սգօվտիա
լիմանլարընտան պիրիսինտէ տախի, եէնի սիւահլար, ճէպլանէ, վէ եէյէճէք
թէտարիք իտէճէք, վէ պիր գէնիլին լաւանթէլէլէն իանէ էսէրի օլան մէգ-
քիւր լէվալիմֆառ մատաա, եիրմի նէֆէր տէ սայիր հայլաղլար ալլա, կէ-
մինին թայֆէսինի գըրգ նէֆէրէ իպլաղ իտէճէք իտի :

Գարթան, եախօտ Պլաֆ Տօլ շիրքէթինին բէլիսի, նէօպէթտէ տուրան
միւլազիմինէ պիր թագըմ թալիմաթլար վէրիպ, պիր գաշ սաաթ ուլումագ
իչիւն գամարասընա ինմէյէ հագըրլանմագտա վէ այաղընը նէրտիվէնտէն ա-
չաղը ուղաթմագտա իքէն, ումուգունա գուվվէթլի պիր էլ տօգանտըղըն-
տան պաշընը արգասընա չէվիլտի :

— Զէնքի'նս սէ'ն մի սին . հա'նկը տէլիյէ դարանմըն իտին : Բիւզկեար
պիզիմ տիր . նա'սըլ, էյի եօլ ալը'յօրմըլըլ :

— Գարթա'ն էֆէնտի . սէնին տէնիգէ մէհարէթինի թանըլլա թագ-
տիր իտէնլէրին պիրինճիսլիմ . կէմիմիզին սիւրաթլա հարէքէթ իթմէքտէ
տէրէքար օլան մէհարէթի տէ մալիւմ տիւր : Նասըլ քի տէրլէր, մուվաֆ-
ֆագըլյէթ մուվաֆֆագըլյէթի տավէթ իտէր . իմտի բիւզկեարըն տախի
գարթանա վէ կէմիյէ ուլմամասը արթըգ հագգսըլըղըն սօն տէրէճէսի տի-
մէք օլուր իտի . . . :

— Տահա չօգ սէյլէյէճէքմիսին պէնիմ սէվիլիլ'լէ պօշաղաղըմ . սէնի բէք
մէմնուն կէօրիւյօրում . պիրազ էվվէլ սանա սէլամ վէրմէյէ պիլէ էքէյիճէ
ճէսարէթ լաղըմ իտի . ֆագաթ հէր հալտէ, կէօրտիւլիւմ թէպէտտիւլաթ
իչիւն մէմնունըմ վէ թէչէքքիւր իտէրիմ :

— Գարթա'ն էֆէնտի . մուվաֆֆագըլյէթ տիմէք մէմնունիյէթ տիմէք
տիր . վէ էիէր սիզ քէնտի սանաթընըղտա մուվաֆֆագըլյէթ պուլտուղու-
նուղ իչիւն մէմնուն օլմաղսանըլ, դապահաթ մուվաֆֆագըլյէթ տէ' մի
օլուր :

— Պէն մէմնունըմ, ձէ' նքինս :

— Պէն տախի հէմ մէմնուն վէ հէմ տէ մէսրուրըմ, գարթա'ն էֆէնտի :

— Զիւնքի' :

— Զիւնքի պիր ճէնագէ տիրիլթտիմ :

— Շու օմուգլաղլա պէրապէր կէթիլիլ օլտուղուն ճէնագէյի' մի :

— Էվվէթ իլթէ օ ճէնագէյի գարթա'ն էֆէնտի :

— Սէնի տէրունի տիլտէն թէպրիք իտէրիմ պէնիմ ազիլի'մ ճէրրահ պա-
շը . օլ գատար ուղուն միւտտէթ վէ էօյլէ պիր թէլաղըմըլ միւճիպ օլան
սըրատա պիւսպիւթիւն դայպ օլուպ պիր տէլիյէ գարանմըն օլմաղըղընտան

անկայօր իտիմ քի պիր միւճիզէ արգասընտան տիւշիւշ օլմալըօրն տէյի : Շու
մէնի Ղազարոսուն եիւզիւնի կէօրէպիլի՞րմիյիմ :

— Սըրասը կէլտիյինտէ սանա խապէր վէրիքիմ դարթա՛ն էֆէնտի . չիմ
տիքի հալտէ , քէնտի եանընտա պէնտէն պաշգա պիրիսինին պուլունմասը
ֆէնա նէթիճէլէրէ սէպէպիյէթ վէրէպիլիր :

— Բէք ալէա . էօյլէ իսէ պէն էինէ քէնտի եաթազըմա կիտիպ պիրազ
րահաթլանայըմ , զիրա տուրաճագ հալիմ տէ դալմամը տըր :

— Պէնիմ տէ ուզուն միւտտէթ տուրաճագ վազթիմ եօզ տըր . ճէնա
զէմին եանընա կիթմէլիյիմ :

Գարթան վէ ճէրրահ պու սուրէթլէ , իքիսի տախի սանաթլարը նազարը
իլէ մէմուլ ու մէսըուր պուլունտուղլարը հալտէ պիրիպիրլէրինտէն այըլ
տըլար , վէ գարթան քէնտի եաթաճագ գամարասընա ինտիյի կիպի , ճէր
րահ տախի , քէնտի սանաթլ օտասընա կիթմէք իւզրէ նէրտիվէնտէն աշազը
ինմէյէ , եախօտ տահա տօղրուսունու սէօյլէյէրէք , ուշմայա պաշլատը :

Եվվէթ , օլ հայլազ հայտուտ , քի օն նէֆէր սաղ ատէմլէրի տիրի տիրի
էօլթարթէյէնաթ հիշ պիր մէրհամէթ , հիշ պիր ինսաֆ , հիշ պիր աճը հիսս
իթմէմէքտէ իտի , օլ հայլազ հայտուտ տէրիզ , էօլմիւշ զանն օլունան պիր
ատէմի Գեւէլթէյէնաթ , սէվինճինտէն տիւնեալարա սըղամայաճագ իտի :

Ինսանլար , ինսանլար . սիզ նէ՛ աճայիպ մախուդսընըզ . . . :

Ճէրրահ ճէնքինա , գամարանըն նէրտիվէն այազլարընը իքիէր իւշէր
աթլամագտա իքէն , ասըլ ճէնագէնին պուլունտուղլու օտանըն գարուսունա
եազլաշտըլընտա , այազլարընըն սէսի չըգմամասը իշիւն օլ տէրէճէտէ եա
վաշ եիւրիւմէյէ պաշլատը քի , գանն իտէրսին պիր սէրչէ կէպինմէքտէ իտի :

Ճէնքինա , գարույու աշմագսըլըն օրատա տուրտու , վէ պիրազ սօնրա
աշաղը ինէն պիր թայֆէնին գօլունտան թութուպ , «չո՛ւրատա նէօպէթտէ
տուր . քի՛մէյի պու թարաֆա եանաշտըրմայաճագսըն . վէ էկէր սէնին տէ
պիր էօքսիւրիւյիւն ֆիլան սէս չըգարաճագ պիր շէյին վար իսէ , չըգ եօգարը
օնլարը պիթիւր տէ չարուզ աշաղը էն . անլատըն մը , նէ սէն սէս չըգարա
ճագսըն վէ նէ տէ պաշգանընա սէս չըգարթաըրաճագսըն . իլթէ սանա պու
գատարընը սէօյլէրիմ վէ գանն իտէրիմ քի ճէնքինսին սէօղիւ նէ օլտուղլու
նու պիլէնլէրտէնսին» տէտի մէրգուճու տիրէք կիպի գարունուն եանընա
եերլէշտիւրէրէք :

Պատէհու գարույու աշըպ իշէրի կիրտի վէ արգասընտան անը սէսսիզճէ
քիլիտլտի :

Բալֆ Միլըր , հալէա եաթաղըն իշինտէ վէ այնի մէվգըտա եաթմագտա
օլուպ , եիւզիւնիւն բէնկի հալէա ճէնագէ բէնկինէ պէյնգէմէքտէ իտի իսէ
տէ , կէօյսիւնիւն բէք խաֆիֆճէ էնիպ չըգմագտա օլմասը , հայաթըն սա
հիհէն ալտէթ իթմիշ օլտուղլունու խապէր վէրմէքտէ իտի :

Ճէնքինս ճամէքեան էճգա տօլապընը աշարագ , ուֆագ պիր չիշ սու
չըգարտը . պատէհու պիր տէ ուֆագ կիւմիւշ գաշըգ ալարագ , տիրիլմէքտէ
օլան ճէնագէնին եանընա ալտէթ իյլէտի . եանը պաշընտա տիզ չէօքտիւ
վէ պիր միւտտէթ անըն տիւպէր ճէմալինի կէօղտէն կէչիրտիքտէն սօնրա ,

«Խա՛յր . պու կէնճիլքտէ վէ պու տիւլպէրլիքտէ Թօրրաղա կիրմէսինէ Սլա՛հ տա րազի տէյիլ տիր» տէյի մըրըլտանմայա պաշլայըպ պաշընը տախի սալլա՛ մագաա իտի :

Բալֆ Մըրըրն աղզը նիմ աշըգ գալմըլ իտի . իմտի ճէնքինսին օլ Թա՛րաֆտան խըտմէթի գօլայլաշմըլ օլտուղունտան , կիւմիւշ գաշըգլա մէգըիւր սուլու իլաճտան պիր իքի տամլա անըն պօղազընտան աշաղը ինտիրմէյէ գա՛հ՝ մէթ չէքմէտի :

Հայտուտ ճէրրա՛հ , Թօրա աթէշ վէրէն նիշանճընըն , ուշմագտա օլան կիւլէյի սէյր իտիպ , մէրագլա անըն տիւլճճէյի եէրտէ հուսուլէ կէթիւրէճէ՛ կի նէթիճէյի գօլլամասը կիպի , քէնտի իլաճընըն իճրա իտէճէք թէէսսիրինի գօլլայարագ , պիր էլինտէ կիւմիւշ գաշըգ վէ տիկէր էլինտէ ուֆադ իլաճ շիշէսի պուլունտուղու հալտէ , գօլլարընը եօգարը գալտըրմըլ վէ տիպ իւսթիւ հայրէթաէ գալմըլ իտի :

Իքի տագըգա գատար կէշտի :

Պիր տէ հայլազ գուրսան , էօյլէ պիր չօճուդ կիպի սէվինճլէ եօգարըյա սըշրատը քի , էլինտէքի իլաճ շիշէսի տէ եէրէ տիւլիւպ բարէ բարչէ օլտու :

Նէ՞ իտի պու սէվինճ ու թէլաշըն հիքմէթի :

Խա՛յր . տէյիլ պիր ուֆագ իլաճ շիշէսինին , իլլա ճամէքեան տօլասլարտա մէվճուտ պուլունան քեաֆֆէյի իլաճ շիշէլէրինին տախի գըրըլլա խուրտէ՛ խա՛յր օլմալարընա , վէ պիւթիւն թայֆէլէրին , իքի կիւն իքի կիճէ սըշրա՛յըպ հօրա թէվմէլէրինէ շայան պիր մէնզարէ կէօրիւլիւշ իտի :

Ճէնագէ , կէօյիւնիւ աշմըլ իտի . . . :

Եախօտ աշմըլ , պիր տագըգա գատար գարարսըզ պիր հալտէ , գար՝ շըսընտա տուրսն ճէնքինաէ պագմըլ վէ սլատէհու թէքրարէն գաբամըլ իտի :

Ֆագաթ հայլազ ճէնքինս իշիւն պու գատարը քեաֆի օլտը :

Ճէնքինս օլ կիւնիւ պիր տագըգա իշիւն պիլէ քէնտի ճէնագէ՛նիւ եա՛նընտան այըրմատը . ֆէրտասը կիւնիւ պիր սաաթ գատար կիւվէրթէ իւզէ՛րինէ չըգըլ գաթթան իլէ կէօրիւշմիւշ վէ քէնտի ճէնագէ՛նիւ իւզէրինէ մէմնուն օլունաճագ մալիւմաթլար վէրմիւշ , վէ իւշիւնճիւ կիւնիւ մէրգուճու ալըպ ճէնագէ՛նիւ եանընա կէօթիւրմէյի վատ իյլէմիւշ իտի :

Շունու տախի պիրմէք լազմը տըր քի , պիգիմ հայտուտ գուրսանըմըլ , իճրա իտէմէյէճէյի շէյէ սէօզ վէրմէտիյի կիպի , սէօզ վէրտիյի շէյի նօթթալը նօթթասընա իճրա իթմէյէն ատէմ տախի տէյիլ իտի :

Նիհայէթ օլ իւշիւնճիւ կիւնիւ սապահ օլտու :

Ճէնքինս , գաթթանըն գամարասընա կիրտի :

— Պէնիմ սէվիլիլ՝ ճէրրա՛ղմ , ճէնագէն պէնի գաղուլ իթմէյէ հազըր պիր հալտէ՞ մի տիր :

— Էվլէթ գաթթան էֆէնտի :

— Քէնտիսի տէ պէնի կէօրմէյէ պէյաշը արզու իտէ՞յօրմու :

— Էվլէթ գաթթան էֆէնտի :

— Թէհայեիւր օլունաճագ պիր ատէմսին , ճէնքինս :

— Թէշէքըիւր իտէրիմ , գաթթա՛ն էֆէնտի :

— Սէն պէօյլէ պիր սէֆիլ էօմր կէշիրմէք իշինն տօղմուշ պիր ատէմ տէ-
յիսին . սանա պէօյիւք պիր հազգալըզըզ օլմուշ տըր :

— Իլթիֆաթընըզտան մէմնունըմ գաբթանն էֆէնտի . ֆազաթ հէր քէս
քէնտի պուլունտուղու մէվզըտա էյի տիր . թաշ սույունն իւզէրինտէ տուրա-
մազ . օնուն մէվզըտը տիստէ տիր . գաբթանն էֆէնտի , թէհլիքէտէ պու-
լունան պիր էօմրիւ գուրթարմայա վասըթա օլտուղում իշինն չօճուգ կիպի
սէվինմէքտէ իսէմ , սանաթըմ իւզէրինէ քիպրիմտէն սէվինիյօրում . պիրիպի-
րիմիգի ալտաթմայա նէ՞ հաճէթ վար տըր . պէն սաբա սաղլամ ատէմէրի
պիզգաթ քէնտի էլիմ իլէ վուրուպ էօլաթիւրտիյիմտէ տախի պիր սէվինն հի-ս
իլէմէքտէ տէյի՞լ մի իտիմ , վէ հալէա պունտան սօնրա տա երնէ այնի շէյի
թէքէրրիւր իթմէյէ հազըր տէյի՞լմիյիմ : Գաբթանն էֆէնտի , պիզ Սլլահ ա-
տէմի օլմագ իշինն տօղմուշ տէյիլիզ : Պուրալարընը գաբա՞ . ճէնապը Հազգ
սօնունուղու խայր իթսին : Հա՛յտէ պուլուրուն կիտէլիմ . ճէնալէս պիգի
պէքէյօր :

— Հիւմմասընըն շիտտէթի կէշտի՞ մի :

— Ե՛հ գաբթանն էֆէնտի . ուսթա ճէնքինսին էլինէ տիւշէն եարալըլար-
տան հա՞նիլըսը , մէզքիւր հանըմ խասթալըզընա թէսլիմ օլունմուշ տուր .
հայտուալար իշինն հիւմմա խասթալըզընա միւսլթէլա օլմագ աջըս տէյի՞լմի :

— Ֆազաթ սէնին ճէնազէն տախի հայտուա մը տըր : Սէն տէյօր իտին
քի պիր քիպարզատէյէ պէնպէյօր տէյի :

— Հազգըն վար տըր , ֆազաթ տէյի՞լ մի տիր քի շիմտի հայտուալարըն
իշինտէ եաշայօր :

Մէզքիւր միւքեալէմէնին սօն գըսմը եիւրիւյէրէք տէվամ իալմէքտէ
օլտուղունտան , ճէնալէնի գամարասը էօնիւնէ վասըլ օլունմուշ իաի :

Հայտուա ճէնքինս ուսուլճաճըզ գաբույու աշըպ իշէրի կիրտիքտէն սօն-
րա , գաբթանա տախի էլի իլէ իշարէթ իտիպ անը իշէրիյէ տալէթ իթտի :

Բալֆ Միլըր , եաթաղընըն իշինտէ օթուրուպ սըրթընը պիր շիթէյէ
տաեաթմըլ իտի վէ գաբթանըն գաբուտան իշէրի կիրիպ նէզաքէթլէ շաբ-
գասընը չըգարաղընը վէ քէնտիսինի սէլամլատըզընը կէօրտիւյիւնտէ , քէն-
տիսի տախի եէրինտէն գըմըլտանմայարագ ֆազաթ նազիքեանէ պիր կիւ-
լիւմսէյիլէ անը սէլամլատը :

Ճէնքինս վէ գաբթան , Բալֆըն եաթաղը եանընտա պուլունան մինտէ-
րին իւզէրինտէ օթուրալար :

— Ճէրուհ էֆէնտի , խասթանըզ իլէ կէօրիւլմէմիզէ միւտաատէ պու-
յուրապիլի՞րմիսինիզ :

— Եվվէթ գաբթանն էֆէնտի . ֆազաթ չու շարթ իլէ քի , արթըզ էլ-
վէրիւր տէտիյիմտէ , միւքեալէմէնիզ հէր նէ տէքէճէտէ միւհիմ պիր նօզթա-
յա տախի վասըլ օլմուշ պուլունտա , տէրհալ անը գաթ իտիպ իշինիզէ ալ-
տէթ իլէմէլիսինիզ . սիզ կէմինին սէլամէթինէ մէսուլ օլտուղունուգ կիպի ,
պէն տախի պու տէլիգասընը էֆէնտինին էօմրվնէ մէսուլ պուլունմագ-
տայըմ :

Գաբթան, քէնտի թայֆէսինին իշպու հաքիմանէ իսթարընա քէմալը իթասաթլա հիւանի ըիզա կէօսթէրտիքտէն սօնրա, Բալֆ Միլըրա խիթապէն, — Էֆէնտի, ըահաթընըզ պօզտուղում իշիւն թէէսսիւֆ իտէրիմ, տէտի :

— Խա՛յր, գաբթան էֆէնտի . մուղայիրի օլարագ չօզ մէմնուն օլտում :

— Չօզ թէէքքիւր իտէրիմ . իսմի ալինիդի սիւալ իթմէքլիյիմէ միւսասա-
տէ պույուրո՞ւրմըսընը :

— Պանա եալընըզ Բալլա՛ն տիմէքլէ իգթիֆա իթմէնիդի ըէճա իտէրիմ :

— Պալընըզա կէլէն Փէլաքէթին հիքեայէսինտէն քէչֆ իթմէքտէ իտիմքի քէնտինիդի կիզլէմէք մէճպուրիյէթի թահթընտա պուլունաճագ իտինիզ : Պու գատարճըզ իսթարընըզ պիզէ էլվէրիի Բալլա՛ն էֆէնտի . էսրարընըզ հէր նէ տախի օլսա, իշիմիդտէ անըն արգասընտան տիւչէ՛նէք քիմսէ պուլումա-
յաճաղընըզ սիզէ թէէմին իտէպիլիրիմ . վէ վազա ճէնլընն ատէմլէր օլմա-
տըզմըզը հալիմիդտէն միւլահէտէ իտէճէք իսնիզ տէ, սիզէ խըտմէթ իթ-
մէք իշիւն էլիմիդտէն կէլէպիլէճէք հիչ պիր շէյտէ սահիհ պիր ճէնլըննէ եա-
գըլըր օլան հարէքէթտէն կէրի տուրմայաճաղընըզ, վէ տիւլմէնլէրինիզ հէր քիմլէր տախի՞ օլմուչ օլսալար, ախըր ինթիգամա գալզըտըրընըզտա, քեաֆ-
ֆէմիդի տախի էմրինիպին թահթընտա պուլաճաղընըզ, մա էլ իֆթիխար պէյան իտէրիմ :

— Թէէքքիւր իտէրիմ, գաբթա՛ն էֆէնտի . էլվէրիքի տէնիզ իւզէրինտէ եալայօրուզ . վէրտիյինիզ սէօզիւն սըհէթի իշիւն պաշգա թէէմինաթ լազըմ տէյիլ տի :

— Միւլապիմ էֆէնտի . պու սէօզիւնիւզ, սիզին տախի պիր տէնիզ գահ-
րամանը օլմանըզ էսրարընը էլէ վէրիյօր . վէ սըրմալը գուշաղընըզ վէ սաղը
սայիր ալէամէթլէր էօյլէ իմա իթտիրիյօրլար քի, Ինկիլթէրրա գըրալը Ի-
քրիճի Ճօրճ հազրէթլէրինին պիր պահրիյէ գօմանտանը հուզուրունտա պու-
լունաթտայըզ :

Գաբթան պու սօն սէօզլէրի սէօյլէր սէօյլէմէզ, Ճէնքինսին գօլունտան
տախի գալրայարագ, իքի հայտուտ գուրսանլար օլիւրիքտէ ալաղա սըչրա-
տըլար, վէ պալարը եէրէ տէյէճէք գատար էյիլիպ, պիր սէրայ իլթիֆաթը
իլէ Բալֆ Մըլըր սէլամլատըլար :

— Թէէքքիւր իտէրիմ էֆէ՛նտիլէր, վէ սիզի թէէմին իթմէքլէ իֆթի-
խար իյլէրիմ քի, ըիթպէ վէ մէվզըմ հէր նէ տախի օլմուչ օլսա, մէգա-
տիրչինասըզըմը սիզէ ֆիլիլէն իսպաթ իյլէմէք իշիւն պիր կիւն հագգընըզտա
պիր խըտմէթիմ գապիլ օլտուղունտա, պէնի էօյլւման գուրթարան պիր
ալիճէնապ թայֆէնին, վէ ճէնալէֆ հըֆզ իտիպ պէալէմէյէ հիմմէթ Դտէն
պիր պէհատըր գաբթանըն էյլլըլէրինի ունաթան պիր ալչագ կիպի հարէ-
քէթ իթմէյէճէյիմ :

— Թէէքքիւր իտէրիզ տէյի պաղըրտըլար իքի հայտուտ գուրսանլար պիր
աղըզ :

— Գաբթա՛ն էֆէնտի . պիր սիւալիմէ ճէվապ վէրմէյէ հիմմէթ պույու-
րո՞ւրմըսընըզ :

— Էկէր խօշլանըր խենիզ եիւզ սիւալ իտին :

— Շիմտի պիզ նէ՞րէյէ կիտէյօրուզ :

— Մախսուս պիր մահէլլի մագսէտիմիզ եօզ տըր : Գուպատան ափտէթ իտէն Սպանիա կէմիլէրինի գօլլայօրուզ :

— Պիր մահէլլտէ գարայա եանաշաճա՞ղըզ մը :

— Ֆիքրիմ էօյլէ իտի . ֆազաթ շիմտի հաճէթ գալմատը . չիւնքի տիւն պիզի կէօզէթլէմէքտէ օլան պիր տօսթ կէմիսինէ թէսատիւֆ իտէրէք , լաւըմ կէլէն ատէմէրիմիզի , սիւահլարըմըզը , վէ իքի այ տէվամ իտէպիլէճէք զաւիրէմիզի իքմալ իթտիմ . վէ շիմտի էն եազըն սէվահլտէն 180 միլ աչըզտա պուլունմադտայըզ :

— Հալամըզ միւսայիթ մի տիր :

— Սաթտա 3-6 միլ եօլ ալըյօրուզ :

— Բէք ալէա . զանն իտէրիմ քի ճէրրահ էֆէնտի պիր իքի կիւնէ գաւտար կիւվէրթէ իւզէրինէ չըգմադլըղմա միւսատտէ պույուրաճազ տըր . էկէր պիր տիւշմէն կէմիսինէ րասթ կէլիր իսէք , պէնիմ խըտմէթիմի րէտտ իթմէյէճէքսինիզ տէյի մէմուլ իտէրիմ :

— Րէյինիզէ մուվաֆըզ սուրէթտէ հարէքէթ իթմէքլիյի քէնտիմիզէ պիր իգպալ ատտ իտէրիզ :

— Թէէքքիւր իտէրիմ :

Արթըզ ձէճքինսին միւտախէլէ սըրասը կէլտիյինտէն , միւքեալէմէյի գաթ իթմէյէ մէճպուրիլէթ հասլլ օլտու . վէ հայտուտ ճէրրահ , պիրազ րահաթ իտիպ ույումասընը քէնտի ճէնաղէսինէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա , իքիսի պիրտէն Բալֆը սէլամալյարազ տիշարը չըգտըլար , վէ գարուչու սըզը սըզըյա գաբայըզ , ատէթի վէճ իւզրէ գարունուն տիշարըսընտա եինէ պիր նօզթա աուրաուրթաուլար վէ քէնտիլէրի կիւվէրթէյէ չըգտըլար :

Թամ իւչ հաֆթա , տէնիզ իւզէրինտէ հիչ պիր վադա գուհուրա կէլմէյիպ , Աթլանթիզ Ովիլանոսունտա խայլիճէ տօլաշըտըգտան սօնրա , թէքրարէն Սպանիա սուլարընա եազըն կէլինմէյէ գարար վէրիտի . վէ Բալֆ Միւր , պիր էյիճէ քէնտիսինի պուլուպ , հէման վաղթինին էքսէր գըսմընը կիւվէրթէ իւզէրինտէ կէչիրմէքտէ , վէ հայտուտ գուրասնլար իլէ կէօրիւչիւպ , պիր ան էվվէլ պիր տիւշմէն կէմիսինէ թէսատիւֆ իտիլմէսի իլէ , քէնտի էյիլքաարլարընա պիր խըտմէթ իթմէք , վէ պատէհու ինկիլթէրրայա ալտէթ իտիպ , Թօմաս Ուալլտմէնտէն ախըզ ինթիգամ իթմէք , վէ միւմքին օլապիլտիյի գատար աղ վաղըթտան , քէնտի սէվիլիւլիւ Հէլէնինէ տէ գալուչմազ արգուսու իլէ եանըպ թուլուչմադտա իտի :

Էկէր եօլտա ինկիլթէրրայա ափտէթ իտէն պիր սէֆինէյէ րասթ կէլինս սէ իտի , բէք ինթիմալ տըր քի , տէլիգանլը գօմանտան , քէնտի ճէրրահընա վէ գարթանընա վատ իթտիյի խըտմէթին իճրասընը պիր վաղթի տիկէրէ թէէլիր իտէրէք , հէման Հէլէնի վէ Ուալլտմէնի կիտիպ պուլմայա զայրէթ իտէճէք իտի :

Ֆազաթ պէօյլէ պիր ֆուրսաթ տա գուհուր իթմէտի :

Բալֆ Միլըր հայէա քէնտինին քիմ օլտուղունու , նէ ձէնքինսէ զէ նէ' տէ գարթանա սէօլէմէմիլ օլուպ , պուռնլար տախի , պերայի նէգաթէթ , օլ պապտէ աղըզլարընը աչըպ տա եէնիտէն պիր շէյ տահա սիւալ իթմէմիլէր իտի :

Ինկիլթէրրա սէվահիլինտէն եօլա չըգըլտըգտան թամ պէշ հաֆթա սօն-րա , պիր բաղար սապահըսը չէվֆադ աթտըգտա , էօն տիրէյին թէփէ-սինտէ նէօպէթ պէքլէյէն թայֆէ , «կէմի' կէմի'» տէյի պաղըրմայա պաշ-լատը :

Բալֆ Միլըր , գարթան , վէ ձէնքինս , պու խապէրի' տուլար տուլմադ Փըրլանըպ կիւվէրթէյէ չըգտըլար :

Աւֆուգտա պէլի պէլիսիլզ պէյազ պիր շէյ կէօրիւնմէքտէ իտի . պու միւճէրրէտ պիր սէֆինէ օլմալը իտի . Փադաթ աճէպա պէքլէտիքլէրի կիպի պիր Սպանիա սէֆինէսի' մի իտի . հէր քէս պու մէրադտա պուլունտու :

Գուրսանլար , կիւվէրթէնին իւզէրինտէ քիւմէ քիւմէ թօթլանըպ , քէշ-ֆիեաթլարա չըգըլմաղա պաշլատըլար . քիսիսի Տրանսըզ կէմիսի օլմալը տըր , քիմիսի տէ խալր Հօլանտալը տըր տէր , Փադաթ էքսէրիսի , արղուլարընա կէօրէ իֆատէյի մէրամ իտէրէք , մութլազ Սպանիա կէմիսի տիր տէյի իա-տաա իթմէք իսթէրլէր իտի :

Հէր հալտէ , ումոււմ գուրսանլարըն եիւզլէրինտէ պէօլիւք պիր շաղըզ վէ մէմնունիյէթ էսէրի միւշահէտէ օլունուպ , հէր քէս գարթանըն նէ էմր վէրէճէյինէ միւնթազըր պուլունմադտա իտիլէր :

Գուրսան կէմիսի Սթըլ իլէ , եապանճը կէմի , զանն իտէրսին քի էվվէ-լինտէն պիրի պիրինէ գավուլմայա ահտ իթմիլէր կիպի , թամ պիրիպիրլէ-րինէ գարըը հարէքէթ իթմէքտէ իտիլէր , եանի Սթօրմ' Սպանիա սէվահիլինէ տօղրու իլէրուլէմէքտէ իքէն , եապանճը կէմի տախի թամ Սպանիա սէվա-հիլինտէն կէլմէքտէ տիր տէյի կէօրիւնմէքտէ , վէ անըն պիր Սպանիա կէմի-սի օլտուղու զաննը , պուռնուլա եապաշ եապաշ ումուլիլիք քէսպ իթմէյէ պաշլամըշ իտի :

Հալ պու քի , սօնրատան գուրսանլարըն զիհնինէ կէլէն պիր միւթա-լէա , պուռնլարըն շաղըզ վէ մէմնունիյէթ հիսսիյաթլարընը կէրէյի կիպի պօզմայա պաշլատը :

Ձիւնքի էկէր մէգքիւր կէմի , Փիլվազը պիր Սպանիա կէմիսի իտի իտէ , քէնտի պէքլէտիքլէրի , Ամէրիգա թարաֆընտան Սպանիայա կէլէն պիր սէ-ֆինէ իտի , վէ տէյիլ քի Սպանիատան Ամէրիգայա կիտէն պիր սէֆինէ :

Ձիւնքի Ամէրիգատան ապտէթ իտէն սէֆինէլէր , խապինէ իլէ տօլու պուլունմադտա իքէն , Ամէրիգայա կիտէնլէր իտէ պիւսպիլթիւն պօշ օլուր-լար իտի :

Պունուն իւզէրինէ , գարթան , Բալֆ Միլըր , վէ ձէնքինս գամաւայա ինիպ , օրատա պիր նէվի տիվանը հարպ թէշքիլ իթտիլէր : Պու տիվանտա , հէր նէ տախի օլուր իտէ օլտուն , եապանճը կէմիին հուղուրունտան դա-շամազ կէօթթէրմէմէյէ գարար վէրիլտի :

Տիվանը հարպ ազալարը թէքարէն կիւ վէրթէյէ չըզըպ, դարթան, մուհարէպէյէ հազըրլանմալարընը քէնաի թայֆէլէրինէ իթար իթտիլինաէ, դուրսանլարըն քեաֆֆէսի տախի, եէքավազ «եաշասըն Ինկիլթէրրա» աէյի պազըրտըլար, վէ տէրհալ Ինկիլիզ սանճազը տիրէյին թէքէսինէ եիւքաէլիպ, մազըուրանէ թէմէվփիւճ իթմէյէ պաշլատը :

Ֆազաթ պու ումոււմի մէսէրրէթ ուզուն սիւրմէաի . չիւնքի եապանճը կէմի պիր էյիճէ սէչիլէճէք տէրիճէտէ եազընա կէլտիլինաէ, պուռնուն պիր պէյլիք ֆըրգաթինի օլտուզըւ դահիրէ չըզմազա պաշլատը . պիրազ սօնրա ֆըրգաթինին օրթա տիրէյինէ չէքիլէն սանճազըն դըրմըզը լէնկի գիաաէճէ օլտուզընտան, Սպանիա սանճազը օլմասը տա դանն օլունմադտա խի :

Պիր միւտաթ, դուրսանլար աալա քէնաիլէրինի պօզմայարադ, մուհաշալէյէ հազըր պուռնմազ իչիւն կիւ վէրթէյի պօշաթմազլա մէշուլ իքէն, Բալի Միլըր դարթանըն եանընա վարարադ, «եօլումուզը չէվիսէք ֆէնա օլմայաճադ արը աէյի դանն իաէրիմ» աէաի :

— Թէչէքքիւր իաէրիմ, պէն տախի թէրէտաիւտաէ պուռնմադտա իւտիմ, աէյի ճէվապ վէրտի դարթան, «գօճա պիր ֆըրգաթին իլէ պօլուշմադ տիվանէլիք օլմազ արը» :

Պաաէհու Բալի վէ դարթան, տիւմէնճինին եանընա կիթտիլէր, վէ աշարսը պիր տաքըզա կէչմէտէն, Սթօրմուռն պաշը, եավաշ եավաշ Ինկիլթէրրա սուլարընա մէյլ իթմէյէ պաշլատը :

Պիր տէ նաիէհան դարթան պիւթիւն դօրու իլէ Բալիքըն գօլունու սըզըպ, բարմազը իլէ էճնէպի սէֆինէյի կէօթէրաի . վէ «կէօրի՞ւյօրմուսուն» աէաի :

Մէգքիւր էճնէպի սէֆինէ տախի պաշընը չէվիւմիլ, վէ Սթօրմուռն կիթտիլի թարաֆա մէյլ իթմիլ խի :

Գուրսանլարըն պէտպալթիլընտան, ֆըրգաթինին եօլու տա չօդ խի, վէ հէր նէ գատար պիւթիւն եէլէնիլէրի աշարադ դաշմայա տէվաճ իթմէքա տէ խիլէր իսէ տէ, պիր դաշ սաաթտան եազայը էլէ վէրէճէլէրինէ չիւքհէ կէօրիւնմէյօր խի :

Իքի սաաթ սօնրա, ֆըրգաթինին սանճազը պիր էյիճէ սէչիլիպ, սահիհէն պիր Սպանիա հարպ սէֆինէսի օլտուզըւ, վէ թալմինէն դըրգ բարէ թօրու պուռնտուզըւ անլաշլարզտա, արթըզ պիլիմ հայտուտ դուրսանլարըն իգաիլապը նէրէլէրէ վարմը օլտուզըւ գօլայճա անլաշլըր :

Շիմաի, պէտպալթիլ Բալի Միլըրըն տախի իչլէրինաէ պուռնմազըւ պու էհիլ ըրզ կիւրուհէնա, եալընըզ պիր սէլամէթ իւմիաի գալմըլ խի . եանի կիճէ դարանլըլընա գատար էլէ կէչմէյէրէք, դարանլըզտա գաշըպ դուրթուլմայա մուվաֆֆադ օլմադ :

Ֆազաթ պու սօն իւմիա տէ գաթ օլտու :

Սպանիալը ֆըրգաթին, կիճէ գարանլըլընա պիր սաաթ դալարադ թօր մէնգիլինէ եէթիլէրէք, իք սալզըմ կիւլէտի իլէ, Սթօրմուռն արգա տիլէյինի դըրըպ եէլէնիլէրի իլէ պէրապէր աէնիլգէ էնաիլտի :

Պուռնուն իւզերինէ դուրսանլարըն տաալարընտա դայնայան Ինկիլիզ

գանը շիտտէթէ հարեքէթէ պաշատըղը կիպի , եւլքէնլէրին նըսֆը մահվ օլ տուղընտան , գաշըպ գուրթ ուլմայ տա իւմիտլէրի գալմատըղընտան , քէնտի տէօրթ գըթա թօրլարը իլէ մէֆրէթ Սպանիալըյա գարշը ուղրաշմայա գա- րար վլըտիլէր . արթըգ գօմանտա տիյնէյէն քիմ , գարթան տիյնէյէն քիմ , թօրծուլար թօր պաշընտա , վէ պագը գալանլարը թիւֆէնք պաշընտա , մէյ- եռսանէ պիր մուհարէպէ տիր պաշար . Սպանիալընն օթուզ իքի գըթա թօրլարը եաղմուր կիպի կիւլլէ եաղտըրմայա տէվամ իտէրլէր . պագը գա- լան տիկէր տիրէք տախի թագըմը իլէ տէնիգէ տէվրիլէրէք , Սիւս , գուրու պիր թէքնէ հալընէ կիրէր . էօլէնլէր , եարալանանլար , ճան չէքիլէնլէր , քիւֆիւր իտէնլէր գարմագարը . նիհայէթ պիր սալգըմ կիւլլէ կէլիպ գաթ- թանը տախի թամ պէլինին օրթասընտան իքիլէ պիշէր . վէ աղըպինտէ մէֆ- րէթ ֆըրգաթին գարըն գարընա Սիւս չաթարագ , պաթալար , գըլըմ- լար վէ թիւֆէնքլէր իլէ միւսէլլահ իւշ եիւզ նէֆէրտէն միւթէճապուզ Սպա- նիա թայֆէլէրի Սիւսուն կիւվէրթէսինի պասարլար . հալէա գուրսանլար- տան սաղ գալան անճագ օն սէքիլ նէֆէր թէպիմ օլմագ իսթէմէպլէր . գա- րանլըգ պասմայա պաշար , վէ գարղաշարըգ հալէա տէվամ իթմէքտէ պու- լունուր :

Բալֆ Միլըր , քէնտիսի պիր գուրսան օլմատըղը հալտէ , եալընըգ ին- կիլիզ սանճաղընն չէրէֆի իչիւն արսլան կիպի տէօյիւշմէքտէ , վէ հալէա եարալանմամը , վէ ձէնքինս իլէ պէրապէր , գամարանըն գաբուսուոնու սի- քէր ալարագ գահրամանճա տէօյիւշմէքտէ իքէն , պիր տէ գէվալը ճէրրահ , քէնտինին գուրթարտըղ տէլիգանընն այագլարը ալթընտա եէրէ եու- վարլանըր :

Թա կէօյսիւնէ թէսատիւֆ իտէն պիր գուրչուն , պէտպաթ հայտու- տըն սէրկիլգէչթլէր էօմրիւնինս սօն սաաթընը վուրտուրմուշ իտի :

Բալֆ Միլըր , քէնտի գուրթարըճըսընն եէրէ սէրիլմէսինի կէօրիւր կէօրմէզ , քէնտի էլինտէքի թիւֆէնք տախի եէրէ տիւշտիւ , վէ հէմանտիլ իւգէրինէ կէլէրէք սէֆիլ աաթմին պաշընը գուճաղընա ալտը :

ձէնքինս կիւճ հալ իլէ կէօղիւնիւ աշըպ , տիլպէր տէլիգանընն եիւ- վիւնէ պագտը , վէ քէսիք քէսիք պիր թէլաֆիֆուզ իլէ շու սօն սէօղլէրի սէօյլէտի :

« Պէն սէնի էօյիւմտէն գուրթարտըմ . . . ֆագաթ սէն պէնի գուրթա- րամայաճագըն . . . էկէր սաղ գալըրսան պանա պաշգա պիր պէօյիւք խըտ- մէթ իտէպիլիւրսին . . . թօճաս Ուայլտմէն , գարըմը պաշտան չըգարտը . . . թըպըը սանա պէյնգէյէն պիր էվաալարը վար տըր . . . եալընըգ սաղ գօ- լունուն իւգէրինտէքի եանըգ պիր պէօյիւք պէրէ իլէ սէնտէն թէֆրիք օլու- նապիլիր . . . գարըմտան ինթիգամըմը ալտըմ . . . Ուայլտմէնին ինթիգա- մընը սանա հէվալէ իտէրիմ . . . գարըմըն էվաալընը տա պո'ւլ . . . Լօնտ- րատա Լօնկ Բաս սօգաղընտա . . . սաղտան Դիւնճի պօտրումտա եաթար . . . իսմի տէ Մօրթիմէր տիր . . . սէնին մէրհամէթինէ հէվալէ իտէրիմ :

Սէֆիլ աաթմ պոււնտան գիյատէ պիր չէյ սէօյլէյէմէտի . ֆագաթ պու-

սէօյլէտիքէրի տէ Բալֆ Միլըր իշխեն բէք վէ բէք չօք խտի : Թուրքը քէնտինն պէյնդէյէն պիր Սօրթիմէ'ր վար իմիլ . . .

Բալֆ Միլըր աթէշէր իշինտէ օլան պաշընը եօղարը գալարարողընտա , արգասընտա պէքէմէքտէ օլան տէօրթ նէֆէր Սպանիալը թայիֆէ իւէ պիր օֆիշէալ կէօրտիւ :

Թիւֆէնը սէսլէրի չօգտան քէսիւմիլ , չիւնքի քէնտիսինտէն պաշա հա-յաթտա անճագ սէքիլ քիշի տահա գալըպ , օ'լար տախի թուրուլուպ էսիր խտիւմիշէր , վէ քէնտինն տէ էսիր խտիւմէսի իշխեն , անճագ էօլմէքտէ օլան ատէմէ րիայէթէն , անըն թէսլիմի բուհ իլլէմէսինն պէքէնմէքտէ խտի :

Իմտի Բալֆ Միլըր , էօլմիւշ օլան գուրթարընըն պաշընը ետրէ վագ խտիլ , անըն անընը տախի սօն պիր րիայէթ օլմագ իւզրէ պուս խտրէքա-յաղա գալգտըղընտա , Սպանիալը օֆիշէալ շարգասընը չըգարարագ ,

« Էսիրիմիլիսինիլ էֆէ'նտի » տէտի :

Պէտպալսթ տէլիգանը , գանը կիւվէրթէնին իւզէրինտէն կէօթիւրիւ-լիւպ , Սպանիա Փըրգաթինինէ նագլ օլուտըպտա , տիկէր պիր օֆիշէալ , քի բէք ալէա Ինկիլիլիճէ սէօյլէմէքտէ խտի ,

— Էֆէ'նտի , գօմանտան սի՞զ մի խտինիլ տէյի սիւալ իթտի :

— Խա'յր , պէնտէնիլին մախսուս պիր մէմուրիլէթի պուլոււնմագտա տէ-յիլ խտի :

— Հալ ու էթվարընը վէ ալէլսուսուս սըֆաթընըլըն նագիլիլի վէ թագէլիլի աշիքեար կէօսթէրմէքտէ տիրէր քի , սիլ պու մէքրուհ սանաթըն իշինտէ պէօյլէմիւշ պիրիսի տէյիլիսինիլ . սիլին իւզէրինիլտէն գուրսանըգ գօգուսու կէլմէյօր :

— Էլվէրի քի անլէրին իշինտէ պուլոււնտուժ . պէնիմ իշխեն պիր իսթիւ-նա իլէթ գապուլ իթմէմ :

— Ֆագաթ սիլ տէյիլ գուրսանլար , իլլա թահթընտա պուլոււնտուղու-նուլ սանճաղըն շէրէֆի իշխեն տէօյիլէտինիլ . վէ մուհարէպէ էսնասընտա հէրսիմիլին թէհայիլերինի մուճիպ օլաճագ տէրէճէտէ իպրագ իթտիլինիլ գահրամանըգ , հագգընըղտա , գահրամանլարա շայան պիր րիայէթլէ մուամէ-լէ խտիլմէսինի , իւզէրիմիլ պիր վագիֆէ պրագըյօր : Էֆէ'նտի , Սպանիա-լըլարըն տախի գահրամանըգ գըյմէթինի թագտիր իլլէտիքէրինի պիլմէնի-զի արզու իտէրիլ : Սիլ արթըլ պիլիմ տիւլմէնիմիլ տէյիլ , իլլա պէհատըր պիր հարդ էսիրիմիլսինիլ . վէ գուրսան օլմատըղընըլ թահգըգ խտիլ հագ-գընըլտա օնա կէօրէ մուամէլէ խտիլմէսինի , ասքէրիլը վագիլիլիլտէն ատտ իտէրիլ :

Պատէհու մէրգուլմ ալիճէնալ Սպանիալը օֆիշէալ , քի ասըլ Փըրգա-թինին գօմանտանը օլտուղու սօնրատան անլալըլաճագ խտի , Բալֆ Միլըրըն , քէնտի գամարասընա կէօթիւրիւլիւպ օրատա թէվգիֆ խտիլմէսինի , թայի-ֆէլէրէ էմր իլլէտի :

Պիշարէ տէլիգանը , Սպանիալը գօմանտանըն ղայէթլէ միւզէյէնն գամա-րասընա կէօթիւրիւլիլտէն , իքի նէֆէր թայիֆէլէր , աշըգ գըլըճ էլլէրին-տէ օլտուղու հալտէ , գարուսուս իշ թարաֆընտա նէօպէթտէ տուրտուլար :

Ֆազաթ Բալֆ Միլըր, ձէնքինսին քէնտի գուճաղընտա թէսլիմի բուհ իյլէմէսինտէն պէրու էթրաֆընտա տէօնէն հալլէրի բիւյա կիսի կէօրիւպ, բուհու, Լօնտրանըն սօղագլարընը տօլաշմագտա, պօտրուժու, Մօրթիմէրի, վէ խապիս Ուայլամէնի արամագտա խոի :

Ուայլամէնին նէ սէպէսլէ քէնտիի գաթլ իյլէմէք իթէմիշ օլմասընա Բալֆ Միլըրըն օլ վագթա տէկին պիր ագըլ էրտիրմէսի գապիլ օլամամըշ խոի . Ֆազաթ ձէնքինսին վասիյէթի, մէրգուժ ալշագ խապիսին գաթլ էֆ-քէարը իւզէրինէ զայէթ տէհէթլի թէֆէքքիւրլէր հուսուլէ կէթիրմէյէ պաշ-լատը :

Բալֆ Միլըր կիսի գէքի պիր տէլիգանլը իշիւն, պու էսրարըն տէրինլէ-րինէ վարմաղա պէօյիւք պիր կիւճիւք եօգ խոի :

Իյթէ Բալֆըն նէթիճէյի թէֆէքքիւրի շու օլտու :

Թօմաս Ուայլամէն, քէնտինին վէ ձէնքինսին գարընըն օղլու օլան Մօրթիմէրի, Բալֆ Միլըրըն եէրինէ կէշիրիպ, Հէլէն Հուայթրօզ իլէ անը էվ-լէնտիրէճէք, վէ պու տէհէթլի տուղագ սայէսինտէ, Բալֆըն վալիտէսինին թէքմիլ վարիտաթընա վէ հաթթա Հէլէն Հուայթրօզա տախի աուլ սահիպ քէնտիսի օլմուշ օլաճագ խոի .

Էհ արթըգ տիւնեա իւզէրինտէ, պիշարէլէրին պիշարէսի Բալֆ Միլըր իշիւն, պուճտան տա գիատէ տէհէթլէրին տէհէթլիսի պիր հալ խէյալ օ-լունապիլի^օ մի :

Քէնտի նէվճիվան սէվիլիւիւսիւնին, ուղրուճա թամ օն սէնէ ճանընը թէհիլքէյէ գօյուպ տէնիղլէրէ վէ աթէլլէրէ գարըլ ուղրաշտըղ ճանքարէսի-նին, թամ արթըգ քէնտինին օլաճաղը սըրատա պիր պաշգասընըն էլինէ տիւլմէսի, եանլըլըգլա քէնտի եէրինէ սէվիլմէսի, վէ քէնտի գաթլիլինին տախի, հէմ վարիտաթընա վէ հէմ տէ վարիտաթընաան վիյատէ գըյմէթլի-սի օլան սէվիլիւիւնէ, լէրիք մագամընտա էլ ուզաթմասը, պիր միլեօն Բալֆ Միլըրըն չըլտըրթմայա քեաֆի խոլլէր :

Պիր էճնէսլի հարպ սէֆինէսինտէ էսիր պուլունարագ, ախըլ ինթի-գամ իթմէք, վէ վարիտաթընը վէ սէվիլիւիւսիւնի գուրթարմագ իւմիտլէ-րինտէն մահրուժ գալմասը, չըլլընլըգ իւզէրինէ պիր չըլլընլըգ տահա ի-ւլավէ իյլէմէյէ քեաֆի օլաճագ տէթիլ մի խոի :

Պիր արա Բալֆ Միլըրըն մէյեուսիյէթի օլ տէրէճէլէրէ վարտը քի, նէֆ-սինէ սուի գաստ իտէրէք պու տէհէթլի սէրէնճամարա . վէ ինտանըն թէ-համիլիլ խարիճինտէ ատտ իտիլէճէք Ֆէլաքէթլէրէ պիր նէթիճէ վէրմէք գարարընա մէլ իթմէյէ պաշլատը :

Սէֆիլ տէիգանլը, նէ սուրէթլէ քէնտի նէֆսինի թէլէֆ իտէճէյինի տէ տիւլիւնմէյէ պաշլատըղը սըրատա, զանն իտէքսին քի, պիրխի քէնտի դու-լաղընտան աշաղը շու աթիտէքի սէօղլէրի մըրլտանտը :

«Զայիֆ ասէմէր կիսի մէյեուս օ'լմա, Բալֆ . սէնի էօլտիւրէն գաթիլ Ուայլամէն, ձէնքինսին տէ գարընըն պաշտան չըգարըլ անըն էօլիւմընէ սէպէպ օլմուշ խոի . պու ձէնքինս հայտուտ գաթիլին պիրիսի խոի . սէնի

քէնտի պէտարախթ գարրաւընըն էվլատընը՝ Մօրթիմէրի զանն իտէրէք էօլլում տէն գուրթարմաղա պիր վասէթա օլտու , վէ գօլունուն իւզէրինտէքի եանմըլ պէրէյի պուլամաղըլնտան քէնտի եանըլըլընը անլատը իսէ տէ , Մօրթիմէրի օլ գատար սէվմէքտէ իտի քի , թըպզը օնա պէյնգէտիյին իչիւն , սէնի տախի քէնտի գարրաւընըն էվլատը կիպի գայըրըպ տիրիթմէյէ մէճպուր օլտու . վէ սէնի էօլլումտէն գուրթարան այնի խասլիա , պիզգաթ սէնին գուճաղընըն իչինտէ թէսիթի բուհ իտիպ , սէնին գաթիինտէն պիզգաթ քէնտիսի իչիւն տախի Ուայտմէնտէն ախըլ ինթիգամ իթմէքլիյին սանա վասիյէթ իթմիշտիր : Պունլարըն իչինտէ ճէնապը Հազգըն բարմաղընը կէօրմէյօրմուսուն Րալֆ . այնի Հազգ , սէնին Հէլէն Հուայթրօղունուն աչգ ու սէվտա կէօղլէրինի , եանըլմաղտան վիգայէ իտէճէք , վէ անըն բազ եիրէյինի , ասըլ Րալֆ Միլըր իչիւն լէքէսիզ պիր հալտէ պազը սազլայաճազ վէ մուհաֆազա իտէճէք տիր ճէսուրըլընը դայլ ի'թմէ, Րալֆ Միլըր, վէ Հազգըն զաէպէսինէ էմին օլ :

Ֆէվգէլատէ եօրիունլուգ . զայէթ գանըլ պիր մուհարէպէ , ճէնքինսին սէհէթիլի էսրարը , վէ ուզուն միւստէթ հապս վէ պէլքի գաթլ տախի օլմազ թէհտիտի , նիհայէթ տէմիրտէն եարըլմըլ օլմայան պիր վիւճուտ իչիւն , թէհամիլիլինտէն չօգ եօգարը իտի . իմտի արթըգ կէօղլէրինէ պիլէ սէօզ անլաթմայա հիւքմի գալմամըլ օլան Րալֆ Միլըր , օթուրտուղու եէրտէ պաշընը պիր եանընա ասըպ , բիւյալար տէրեսարնատա դարգ օլտու :

Կիճէնին գարանըլըլ տա պասմըլ իտի :

Սպանիալը ֆըրգաթին , քի մախսուսէն Գուպաֆան ավտէթ իթմէքտէ օլան կէմիլէրէ սարգընիթըլըգ վէրէճէք գուրսանլարը զասլթ իթմէք իւլուն տօլալմայա չըգմըլ իտի , տէլիք տէլիք օլմուլ օլան Միւրմու եէտէյինէ պաղլայըպ , իւլ կիւն սօնրա Ֆէրօլա վասըլ օլտու . վէ մահէլի մէզպուրտա սէքիզ նէֆէր գուրսանլար իլէ Րալֆ Միլըրը գարայա չըգարըպ , քէնտիսի եինէ տէնիզէ աչըլտը :

Սպանիալը գօմանտան , Րալֆը ռանտալա ինտիրտիյինտէ էլինի սըգմըլ վէ անլէրի գասուլ իթմէյէ կէլէն պէյլիք ֆիլիգասընտա պուլունան տէվլէթ մէմուրունա , բարմաղը իլէ Րալֆը կէօսթէրէրէք Սպանեօլ լիսանը իւզրէ պիր գաշ սէօզ սէօյլէմիլ իտի :

Րալֆ Միլըր , Ֆէրօլատան Մատրիտէ , վէ Մատրիտտէն տախի Գատիչ լիմանընա նազլ օլունուպ , հիւքիւմէթ գօնաղընըն իթթիսալինտէ պուլունան գըլլանըն պիր տայրէսինտէ հապս իտիլտի :

Վազա , կէնճ ինկիլիզ գօմանտանընըն բիւթալէ վէ մէվզըսը սօրուլուպ թահգըգ իտիլմէմիլ իտի իսէ տէ , ալէլ ումուճ հէրքէս թարաֆընտան քէնտի հազգընտա հիչ պիր տտի մահպուսա շայան պիր մուամէլէ կէօսթէրիլմէմէքտէ իտի . հաթթա իլլէր օ սըբալարա վարմըլ իտի քի , գըլլանըն գօմանտանը վէ գարըսը , վէ էրէյիճէ ինկիլիզ լիսանընը թէքէլլում իտէպիլմէքտէ օլան զայէթ տիլպէր պիր գըզլարը տախի , չօգ կիճէ Րալֆ Միլըրա վիլիթա վէրիպ սաաթլարճա գօնուշուրլար վէ էյլէնիլլէր իտի :

Ֆազաթ գօմանտանը մուամալէյի , Րալֆըն բահաթ իթմէսինէ մէսուլ

օլտուղու կիսի , մահպետէն գաչըրըմամասընա տախի մէսուլ պուլունտու-
ղունու պիր գաչ միւնասէպէթլէ քէնտիինէ անլաթմը , վէ տէմիր բարմադ-
լըզլար իլէ գալիլէշտիրիլմիլ օլան բէնչէրէլէր , վէ սապահասն ախլամա գա-
տար վէ ախլամտան սապահա գատար գաբունուն տիլ թարաֆընտա պէք-
լէթտիրիլմէքտէ օլան ասքէր նէօպէթճիսի , գոմանտանըն տէտիյի շագա օլ-
մատըղընը իսսլաթ իթմէքտէ իտիլէր :

Բալիբըն մահպուս օլտուղու տայիրէ , պիր թարաֆտան պաղչէլէրէ վէ
պիր թարաֆտան տախի տէնիպէ նազըր , վէ պիր եէմէք օտասընտան , պիր
հաթադ օտասընտան վէ պիր տէ սալօնտան միւրէթթէպ զայէթլէ հալա-
տար պիր մահէլլ օլուպ , գոմանտանըն վէ ֆամիլէասընըն վիզիթալարը տա-
խի պուլարա իլապլէ օլունտուղտա , արթըզ արղու իտիլէճէք չօգ պիր շէյ
գալմամըլ օլմասը զանն օլունտալիլի իսէ տէ , Բալի Միլըրըն , պուլարըն
իւզէրինէ պազմայս ոլիլէ չօզլուգ կէօյնիւ պուլունմայաճագ սէպէպլէրի տէ
օգույանլարըմըզա մալիւմ տիր :

Գ.

ՅԷՏԱՔԵԱՐ ՊԻՐ ԳԼԶ

Սպանիալը գոմանտանըն , քէնտի գարըսը վէ պիր թանէճիք զայէթ տիլ-
պէր գըզը իլէ Բալի Միլըրա վիզիթալար վէրմէսինտէն , պիր կիւն ալէադա
աթէշինին մէգըլըր մահպետէ բաթլագ վէրէճէյինի , գարիունը քիրամըմըզ
քէնտիլիքլէրինտէն քէշֆ իթմիլ օլմալը տըրլար :

Տիլպէր վէ կէնճ մահպուսուն , նէվճիվան Տօնա Իգապէլլանըն Սպանիալը
եւրէյինի քէնտինէ ճէլպ իտէճէյի մէմուլին խարիճինտէ տէյիլ իտի իսէ տէ ,
Բալի Միլըրըն զալէպէսի տէրէճէսինի պիր էյիճէ իֆատէ իթմիլ օլմագ իչիւն
շուրասընը անլաթմագ իսթէրիլ քի , տիլպէրիքտէ եէքթա օլան իլպու Սպա-
նիա չիչէյինին նազար ու տիգգաթընա նայիլ օլապիլմէք իչիւն բէք չօգ կէնճ
եւրէքլէր էրիյիպ չիւրիւմէքտէ իքէն , հէլէ Տօն Վալտէզ նամընտա պիր
կէնճ երւզ պալը արթըզ պիւսպիւթիւն մէրգումէնին էսիրի օլմուլ , կիճէ
ույգուսունու վէ կիւնալը տախի րահաթընը զայպ իթմիլ , վէ մէյնուսիյէ-
թինտէն նաչի պիր գաչ տէֆա նէֆսինէ սուի գաստ իթմէքլիյի տախի գուր-
մուլ իտի , ֆագաթ արթըզ պիր տահա Իգապէլլանըն տիլպէր ճէմալինի կէօր-
մէք գապիլ օլմայաճալը իչիւն մէգըլըր պէտալաթ թասապվուրունտան կէրի
տուրմուլ իտի :

Տօն Վալտէզ , նիհսպէթ Իգապէլլանըն պիր նէվի նիւանլըսը օլմագ իգ-
պալը աղիմէսինէ նայիլ օլուպ , գոմանտանտան սէօզ ալմըլ իտի քի , էկէր
գըզընըն կէօյնիւնի իթմէյէ մուվաֆֆագ օլապիլիլ իսէ , քէնտինտէն պաչգա
կիւվէյիսի օլմայաճագ իտի տէյի :

Պրըլանըն գօմանտանը , Տօն Վալտէզի բէք սէվմէքտէ վէ անը ատէթա քէնտի էլինտէ պէօյիւթմիւշ օլտուղունտան , էվլատը եէրինէ գօյմագտա իտի , վէ իզապէլլատան պաշգա հիշ պիր էվլատը պուլունմատողընտան , քէնտի գըզընա կէնճ եիւզ պաշընըն սէօյիւնիւ իթտիյինտէ , *Գօյնդաշըն* տէր իտի :

Եիւզ պաշը Տօն Վալտէզ , կէրէք գըշա տէրունինտէ վէ կէրէք չէհրին սայիր մէրքէզի զապըթասընտա , գօմանտանըն գայմագտաը հիւքմիւնտէ պուլունուպ , քէնտի էմրլէրինէ իթատթ իթմէյէն ապէր տախի եօզ իտի :

Պիր կիւն գօմանտան , գօմանտանըն գարըսը , վէ իզապէլլա , պիր արապայա օթուրուպ չէհրին տիշարըսընտա կէզմէքտէ իքէն , Տօն Վալտէզ տախի պիր աթա պինմիւշ օլտուղու հալտէ , պուլնլարըն ըիֆագաթընտա , եախօտ քէնտի իթիգատընճա , մուհաֆագալարը խըտմէթինտէ պուլունմագտա իտի :

Պիր տէ արսըզ ըիւզկեար , իզապէլլանըն զատտար շարգասընը պաշընտան ալըպ ուշուրմասըն մը :

Եիւզ պաշը Տօն Վալտէզ , տէհհալ Ֆըրլանըպ աթտան աշաղը ինտի , վէ ըիւզկեարըն էօնիւնէ տիւշիւպ գաշմագտա օլան ֆիթնէքետը շարգայը գօվլամայա պաշատը . ֆագաթ թամ եէթիշիպ անը ետգալայաճաղը սըրատա , պիր պահրիյէ զապիթի քէնտինտէն աթիգ գօքարապ , շարգայը էլէ կէշիրտի :

Տօն Վալտէզ գըք գըրմըզը քէսիլէրէք , էֆէնտի սիզ պէնտէն աթիգ պուլունտունուպ , թէէքքիւր իտէրիմ . ֆագաթ հիմմէթ իտիպ ոլանա վէրին քի սահիպէսինէ թէսլիմ իտէրիմ » տէյէրէք էլինի ուզաթտը իտէ տէ , թամ • սըրատա արապա տախի քէնտիլէրինէ ետգլաշմը օլտուղունտան , պահրիյէ զապիթի տէհհալ Տօնա իզապէլլանըն եանընա սէյիրթտի , վէ քէնտի շարգասընը տա պաշընտան չըգարարապ , պիր ֆիւթուհաթ թամը թագաթիմ իտիյօր կիպի պիր տէպտէպէ վէ նէզաքէթլէ , իզապէլլանըն ֆիթնէքետը շարգասընը քէնտիսինէ թէսլիմ իթտի :

Տօնա իզապէլլա , գըրալլուրը եէրլէրինտէն այաղա գալտըրաճագ պիր սէմալի կիւլիւմսէյիլէ , շարգասընը մէրգում պահրիյէ զապիթի էլինտէն գապուլ իթտիյինտէ , վէ *Եիւշէպէ* էֆէնտի տէտիյինտէ , կէրէք մէրգում պահրիյէ զապիթի , վէ կէրէք եիւզպաշը Տօն Վալտէզ , ըրիսի տախի նար կիպի գըզարտըլար , ֆագաթ պիրիպիրլէրինիքինէ տապանը տապանընա զըտտ պիրէր աթէշ գօրու իլէ գըզարմըշլար իտի :

Տօն Վալտէզ թէքրարէն աթա պինտիյինտէ , եանընտան կէրի չէքիւմէքտէ օլան պահրիյէ զապիթինէ , եապաճաճըզ չու սէօյլէրի սէօյլտի :

« Աիւնէշ պաթտըգտան իքի սաաթ սօնրա պուրաթուն սուլուշալըմ » :

Բագար ախշամը իտի . կիւնէշ պաթտը , վէ արասը թամ իքի սաաթ կէշտիյինտէ , այնի շարգա վագասընըն զուհուրա կէտիյի մահէլտէ , իքի աաէտ մաշլա , վէ ալթը նէֆէր զապըթան պիրիպիրլէրի իլէ պուլունմագտա իտիլէր :

Մէրգուման զապըթանտան իւշ նէֆէրի , Տօն Վալտէզ իլէ քէնտի իքի

նէֆէր շահիտէրի, վէ տիկէր իւշ նէֆէրէրի տախի, պալէատէ զիքը օլու-
հան պահրիյէ զապիթի իլէ քէնտի իքի նէֆէր երնէ պահրիյէ զապլթանը
շահիտէրի խոիլէր :

Իքի բաքիպլէր ասլա պիրիպիրէրի իլէ սէօղ պիլէ իթմէյիպ, եալընըզ
թարաֆէյնին շահիտէրի, տուրաուզլարը եէրի մուսայէնէ իթտիլէր, վէ մուհա-
բիպլէրին գըլըճլարընը էօյտիքլէրի հէնկեամտէ, Տօն Վալտէզ իլէ քէնտի
բաքիպի, սօյուլմայա պաշլատըլար :

Պէշ տազըզա սօնրա, մաշալալարըն շաֆգլարը իլէ, իքի ատէտ չըպլազ
գըլըճլար բարլամադտա խոի :

Իք չաթըլմա պիր օն տազըզա գատար սիւրտու . իքի բաքիպլէրին տա-
խի սիւհա գուլլանմադտա օլան մէհարէթլէրի միւսապի խոի :

Պիր տէ նակէհան իքիսինտէն պիրիսի եէրէ գաբանտը :

Այադտա գալան պահրիյէ զապիթի խոի :

Տօն Վալտէզին շահիտէրի տէրհալ անըն իւզէրինէ տիւշիւպ եէրտէն
գալտըրտըլար, վէ կէօմէյինին գըզարմըլ օլտուղուլու կէօրէրէք տէրհալ
կէօյսիւնիւ աշմայա տալրանտըլար խէ տէ, Իզապէլլանըն ալէադա էսիրի,
անլէրի պիր թարաֆա իրթէրէք, թէքրարէն Փըրլանըպ այաղա գալգտը :

Գըլըճլար եէնիտէն բարլամայա պաշլատը, վէ զաթէն քէնտի հէյէճան-
լարընըն զօրուստան գըզարմըլ օլան ալթը ատէտ եիւզլէր, մաշալալարըն ա-
լէզլէրի ըլըղընտան պիր գաթ տահա տէհէթլի պիր գըզարթը քէսպ իթմիւշ-
լէր խոի :

Պէշ տազըզա սօնրա եինէ իքի բաքիպլէրտէն պիրիսի, ֆադաթ պու տէ-
ֆա սըրթ իւթիւ տէվրիտի :

Տէվրիտի պիր տահա գալգմամազ իւզրէ :

Երնէ իքի նէֆէր շահիտէր եէրէ սէրիլէնին իւզէրինէ տիւշիւլէր :

Պու տէֆա իմատա գօշանլար, էվլէլքի շահիտէր տէյիլ խոիլէր :

Տօն Վալտէզ մէնտիլինի չըգարըպ գըլըճընը սիւտիյի հալտէ, նիմ մաղ-
րուրիյէթ վէ նիմ նէտամէթ նաղարը իլէ, քէնտի բազիպիին եէրէ սէրիլմիւշ
օլան ուղուլու վիւճուտի իւզէրինէ պազտը, վէ պիր աղ սօնրա քէնտի իւզէ-
րինէ տէ պիր պալիլընըզ կէլիպ, քէնտի շահիտէրինին գօլլարը իչինէ տէվ-
րիտի :

Պիր չարեք սօնրա, Գատիչ շէրինէ տօղրու հարէքէթ խտէն իքի գըթա
արասլա կէօրիւնմէքտէ, վէ պու աբապալարտան պիրիսի տէրուլինտէ պիր
ճէնազէ պուլուլտուղու հալտէ, տիկէրինին իչինտէ տախի ճէնազէտէն աշա-
ղը գալմայան պիր պալիլըն զապիթ պուլուլմադտա խոի : Պիր չաբգանըն
իքի գուրպանլարը . . . :

Տօն Վալտէզին գըլըճը, պիչարէ պահրիյէ զապիթինին կէօյսիւնտէն կի-
րիպ, սըրթընտան տիւշարը չըգմըլ խոի :

Իզապէլլա, կէրէք մէքթիւր տիւէլլօնուլ վուզուլինի վէ կէրէք անըն
սէպէպիինի տույաու վէ իլիթտի խէ տէ, եալընըզ էօլէնին էօլիսիւնիւ, վէ
հայաթտա գալանըն տախի էօմրիւնիւ աճըմադտան պաշլա պիր շէյ հիսս
խտէմէտի :

Հաթթա Տօն վալտէզ իբի այ միւթէմատինէն էօլլում իլէ բէնչէլէչիպ նիհայէթ քէնտի գուզվէյի պէտէնիյէսի դալէպէ իթտիյինտէ , վէ խասթէլիյի հէնկեմամնտա կէօսթէրտիյի բէտէրանէ մուհապպէթ վէ տիգգաթը իշիւն պէյանը թէշէքքիւր իյլէմէք իւզրէ գօմանտանա իք վիզիթապընը վէրտիյինտէ , Տօնա իզապէլլատան՝ պէօյիւք շէյլէր , պէօյիւք միւքեաֆաթլար պէքլէմէքտէ իքէն , մէրգուռէ գալիմ տիւպէր , եալլընը «Ինչալլահ արթըզ էյիլէշտին Տօն վալտէզ» տէյի քէնտինէ սիւալ իթմէքլէ իքթիֆա իյլէտի :

Մէրհամէթսիզ գըզ պիլմէզ խտի քի , պու պիկիւնահ սիւալի իլէ , պահ-րիյէ գապիթինին գըլլընտան տահա ֆէնա սուրէթտէ Տօն վալտէզին սի-նէսինի եարալամըշ խտի :

Տօն վալտէզ , միւհէրրէտ պու գըզտա , Սպանիալը գանընըն պիր խ-թիսնայէթի օլմազ իւզրէ , ապա ալէապա տէնիլէն տուղուռնու հսէրի պի-լէ պուլուռնամամընա գարար վէրտի . վէ էկէր մէքքիւր գարար քէնտի իմ-տատընա եէթիլմիշ օլմաա , հիտտէթինտէն բաթլայաճադ խտի :

Նէ՝ գատար եանլըշ պիր միւթալէա . . . :

Տօնա իզապէլլա սօն տէրէճէտէ պիր շիտտէթի ալէապա աթէշի իլէ եանըպ թութուշմադ տա , ֆազաթ պու շէտիտաթմէշ Տօն վալտէզ իշիւն եանմադ տա տէյիլ խտի :

Տօն վալտէզին պահրիյէ գապիթի իլէ վուգու պուլան տիւլլօսուռնտան թում իբի կիւն սօնրա Բալֆ Միլըր Վատիչէ կէթիլիլպ , գըշանըն մահպէս տալիլէսինտէ թէվզիֆ իտիլմիշ , վէ արասը անճադ իւշ տէօրթ հաֆթա կէ-շէրէք , Տօնա իզապէլլանըն տիւպէր Ինկիլիզ հազգընտա հիսս իյլէտիյի ա-լէապա աթէշի , ալէվլէշինի կէօսթէրմէյէ պաշլամըշ խտի :

Նատըլ քի տէտիք . կիւզէլլէքտէ եէքթա օլուլուռնա Սպանիալը գըզ , Ին-կիլիլզէ լիտանը էքէիճէ թահսիլ իթմիշ օլտուղուռնտան , չօդ տէֆա բէտէ-րինին վէ վալիտէսինին եանընտա , քէնտի թաօլիաթընտան պուլուռնուղու իւզրէ կիւլէրէք վէ օյնայարադ , Բալֆ իլէ Ինկիլիզէ գօնուշմադ տա խտի , վէ Ինկիլիզ տէլիգանը տալի Սպանեօլճայը բէք էյի պիլմէտիյինտէն , էքսէր տէֆա իզապէլլա , քէնտի բէտէր վէ վալիտէսի իլէ տէլիգանը մահպուս միա-նընտա թէրճէմանլըզ մէմուրիյէթի իյֆա խտէր խտի :

Պիշարէ Տօն վալտէզ , իզապէլլանըն ուզրուռնա պիր ատէմ էօլտիւրմիւշ վէ քէնտիսի ալ մէզարա կիրիլ չըզմըշ օլտուղու հալտէ , մէրգուռէնին պաշ-գա պիրիսի իւզէրինէ տիւշիւնմէքտէ օլտուղուռնու տույսալ աճէպա պիր տա-հա եաթազտան այաղա գալգապիլէճէ՞ք մի խտի :

Տօն վալտէզին վուրուլուպ եաթաղա տիւլմէսի իւզէրինէ պիր այ կէշ-մէզտէն , իզապէլլա պիւսպիւթիւն քէնտիսինի ունութուպ , ագընը ֆիքրի-նի Բալֆ Միլըրա վէրմիշ , վէ տէլիգանը Ինկիլիզ , մէրգուռէնին պու հալլինէ էյիտէն վազլֆ օլմուշ խտի խտէ տէ , ագը ֆիքրի վէ Եիւրէյի Հէլէն Հուպթ-րօղուռն իւզէրինտէ օլտուղուռնտան , իզապէլլանըն տիւլէրլիյինէ հայրան օլ-մազլըզտան վիյատէ պիր շէյ հիսս իթմէսի միւքքիսիլ խտի :

Իշթէ թաօլիաթըն պիր էսրար պաղը իլէ պիրիպիլլէրինէ միւրալթ պու-լուռնա իւշ պէտալաթ ալէապա շիթթէրի , քի թէքէրինէ եանըլ թէսա-տիւֆ իթմիլէր խտի :

Տօն վալտէզ իզապէլայը սէվմէքտէ իքէն , իզապէլանըն ագլը Փիքրի Բալֆ Միլըրըն իւզէրինտէ իտի :

Իզապէլա տախի , Բալֆ Միլըրը սէվմէքտէ իքէն , պու տա զայալ իթմիլ օլտուղու Հէլէն Հուայթրօզտան պաշգասը իւզէրինտէ տիւլիւնմէմէքտէ իտի :

Էթթէտէ Հայլազ Մօրթիմէր տախի Հէլէն Հուայթրօզ իշիւն քէնտիսինի բարէ բարչէ իթմէյէ հազըր պուլունմադտա իքէն . մէրգուլմէ քէնտի երւզիւնտէ պիլէ պազմադ իսթէմէմէքտէ իտի :

Ֆադաթ Բալֆ Միլըրըն հալի , տօղրուսուլուն սէօյլմէք իշիւն էքէյիճէ գընդանըլաճադ պիր հալ օլուպ , տիկէրլէրինինքիւնտէ գըյաս օլունմադ : Տօն վալտէզին վէ Մօրթիմէրին երւլլէրինտէ պիլէ պազմադ իսթէմէյէն իքի նէֆէր ֆէվգէլատէ տիւլէրլէրին , Բալֆ Միլըրըն ուղրունա քէնտիլէրինի ֆէտա իթմէյէ հազըր պուլունտուղլարընա զէրրէ գատար շիւբչէ իտիլմէսինտէ մահէլլ գալմայըպ , չօղլարը շունա թէաճճիւպ իտէճէքլէր տիր քի , Հէլէն Հուայթրօզուն նէ հալտէ պուլունտուղու պիլինտէմէմէքտէ , վէ հաթթա Մօրթիմէրի Բալֆ Միլըր զանն իտէրէք անըն իէ էվլէնմիլ օլմասը պիլէ իհթիմալտէն պուլունմադտա իքէն , պու պէտալաթ վէ պաթիթար Ինկիլիզ տէրիզանլար , Սպանեօլ կիւլլէրինին էն խասը վէ էն տիւլէրի օլան Տօնա Իզապէլանըն էլինի , մէվգըսընը , վէ հատտ ու հիսապա կէլմէյէն վաբիտաթընը նէ իշիւն բէտտ իթմէլի իտի :

Պունուն սէպէպինի պիլլիմ տախի անլամայա վազթիմիլ օլմատը իտէ տէ , վուգուլաթ մէյտանտա իքէն միւթալէյալ նէ հաճէթ վար տըր :

Վէ մէյտանտա օլան վուգուլաթ տախի շու տուր քի , Բալֆ Միլըր , Տօնա իզապէլայա ալէադա իտէմէյօր վէսսէլամ . արթըզ Սպանիալը գըզ իսթէտիլի գատար տիւլէր . իսթէտիլի գատար գէնկին , վէ միւմբին օլապիլտիլի գատար երւքսէք Փամիլէատան օլուն , նէ Փայիտէսի վար տըր :

Օգույանլարըմըզ պիրազ թէհամմիլ իթտիքլէրինտէ , տիւլէր Տօնա Իզապէլա իլէ պէրապէր քէնտիլէրի տախի պու սահիհլիյէ քէամիլէն իզնա օլաճադլար տըր :

Տօն վալտէզին արթըզ պիր էյիճէ էյիլէշիպ գօմանտանա վիլիթա վէրտիկի կիւնիւն ախլամը , Տօնա Իզապէլա , գըշլանըն պաղչէսինտէ եալընըզնա կէպինմէքտէ , վէ արատա պիր Բալֆ Միլըրըն բէնչէրէսինտէ տօղրու պազընմադտա իքէն , չօք տէֆա գօմանտանըն տայիլէսինտէ խըտմէթտէ պուլունան պիր կէնճ աքէր , պէքի պիր էմր ախլ իտէպիլմէք իզպալինտէ նաշիլ օլմադ իսիլէտար իլէ , տիւլէր Սպանիալընըն եանընա գօշտու :

— Քիւչի'ք հայլազ , սէնմիսին , տէտի Տօնա իզապէլա , մէքիւր թէքիֆիդէ թապիլլէրի իլէ կէնճ աքէրին ագլընը պաշընտան ալարադ :

— Էվվէթ Տօնա Իզապէլա , պիր իշարէթինիլ իլէ պազլարընըզն ալթընտա էօլմէյէ հազըր օլտուղումու պէյան իլլէմէյէ կէլտիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ քիւչի'ք եալանճը . Փադաթ էկէր այադլարըմըն ալթընտա էօլմէյէ պու գատար հազվէսին վար իտէ , բէճա իտէրիմ պիրադ սապըրը օլ . Էօմրիւնիւն հէնուզ պանա չօք իքթիլտար վար տըր . վէ սէնի

Թէէմին իտէրիմ քի , էկէր էմրէրիմի քէմալի իթաաթլա իճրա իտէր իսէն , ալազլարըմըն ալթընտա էօլմէքտէն զիյատէ պիր քէյֆ պաղըլլամը օլուրսուն պանա :

— Նէ՞ տիր էմրինիզ , սէօյլէյին Տօնա Իզապէլլա , աթէչէ՞ մի աթըլայըմ , հապայա՞ մը ուչայըմ , նէ՞ եարայըմ է՛մը իտին :

— Վէ էկէր վերէճէք էմրիմի քէմալի մուլաֆֆազըլլէթլէ պաշա չըգա-
բապիլէճէք օլուր իսէն , սանա պիր քէսէ տօլուսու ալթուն վերէճէյիմ :

— Պէնիմ ալթունա իհթիեաճըմ եօզ տուր , Տօնա Իզապէլլա :

— Եա նէ՞ իսթէրսին :

— Տիւլէր էլինիզաէն պիր բուսէ վէրտիյինիզաէ , արթըզ Ամէրիզա խա-
զինէլէրինէ պիլէ հասէտ իտէճէք սէպէպիմ գալմամըլ օլուր :

— Իէք ալէա , քիւչի՛ւք հալազըմ . էմրիմի իճրա իթտիյին կիճէսի , գարան-
ըզդաա եանընտան կէչտիյիմաէ , իքի էլէրիմի պիրտէն սանա թադտիմ իտէ-
ճէյիմ . տօյտուզուն գատար անլէրի բուս իտէպիլիբսին . . . կէ՛լ . նէ՞րէյէ
գօլուրսուն :

— Էմրինիզի իճրա իթմէյէ :

— Էյ էմրիմին նէ օլտուզունու անլատը՞ն մը , տիվանէ՛ հալազ .

— Հա՛ . ալֆ իտէրսինիզ Տօնա Իզապէլլա , ալֆ իտէրսինիզ . սէվինճիմ-
աէն անը սիւալ իթմէյէ ունուլթուս . աման չարո՛ւք սէօյլէյին . նէ՞ տիր
էմրինիզ :

— Պու ազլամ , Բալֆ Միլըրըն գարուսունտա նէօպէթ պէքլէյէճէք աս-
քէրի թանը՞րմըսըն :

— Եարը կիճէտէն էվվէլ պէքլէյէնի՞ մի , եարը կիճէտէն սօնրա պէքլէ-
յէնի մի :

— Եարը կիճէտէն էվվէլ պէքլէյէնի :

— Եարը կիճէտէն սօնրա նէօպէթ պէնիմ տիր , Տօնա Իզապէլլա :

— Նէօպէթինիզի պէճայիչ իտէ՞մէզմիսինիզ :

— Պու տէտիյինիզ շէյ գըլլանըն գանոււնուսա գարըլ տըր . ֆազաթ
սիզ էմր իթտիյինիզաէ , գանոււնլար մահվ օլուր . գուրչունա տիզիլէճէյիմի
պիլէմ տախի , պու կիճէ կիւնէչ պաթտըգտան սօնրա Բալֆ Միլըրըն գա-
բուսունտա նէօպէթաէ տուրան թիւֆէնքիի , կիւնահքեար գուլունուզ օ-
լաճագ տըր :

— Պունա գազիէն սէօզ վէրէպիլի՞րմիսին :

— Սիզ շու տիւլէր էլինիզի նալայըզ տուտազլարըմա թագտիմ իյլէմէյէ
գազիէն սէօզ վէ՞րմէտինիզ մի :

— Վէ սէօզիւմիւն իճրասընտա պուլունաճաղըմա տա էմին օլապիլիրսին :

— Տիկէր էմրէրինիզի հիմմէթ էտին , Տօնա Իզապէլլա :

— Նիւնէչ պաթտըգտան թամ իքի սաաթ սօնրա Բալֆըն գաբուսու էօ-
նիւնաէ պուլունաճաղըմ :

— Վէ սաաղգ քէօլէնիզ տէ օրատա սիզի գարըլլայաճագ տըր :

— Էվվէթ . վէ պու սաաղգ քէօլէմ , մահպէս գաբուսունու աչըս , պէ-
նի իչէրի սալը վերէճէք տիր :

— Վէ՛, քէնտիսի տէ գաբունուն տիշարըսընտա պէքէյէճէք տիր :

— Թէրէտաիւտ կէօսթէրիյօրսան կէլմէյիմ :

— Խա՛յր . քէօլէնիպիւմ տէտիւմ . հէր էմրինիպի իճրա իտէճէյիմ :

— Հիչ պիր քիմսէնին իչէրի կիրմէսինէ տէ միւսաատէ իթմէյէճէքսին .
գօմանտան բէտէրիւմ քէնտիսի տալիս օլսա :

— Ֆազաթ պէն էօլտիւքտէն սօ՛րասոնա մէտուլ օլամամ :

— Սէն սաղըղընտա վատինի իճրա էթ . օլ գատարը քեաֆի տիր :

— Նէօպէթիւմ եարը կիճէյին թէքմիլ օլուր . օրասը մալիւմինիգ տիր,
էօյլէ տէյիլ մի Տօնա Իզապէլլա :

— Պէն եարը կիճէյէ գատար իչէրտէ գալաճադ տէյիլիւմ , Ալաճա ըս-
մարլատըգ . կիւնէչ պաթտըգտան իքի սաաթ սօնրայը ունութմա . տիշարը
չըգտըղըմտա արդու իթտիյին միւքեաֆաթա նայիլ օլաճադսըն :

Տօնա Իզապէլլանըն էլինտէն պիր բուսէ ալմադ իչիւն էօմրիւնիւ թէհ-
լիքէյէ գօյմադլըղա բաղի օլան կէնճ տսքէր , Տօնա Իզապէլլատան այրըլըր
այրըլմազ , սօլուղունու , տօղրու , գօղըչտա ալազ սըգը սըգըյա պիրիսինի
արամաղա պաշլատը , վէ ճանը ազղընա կէլէնէ տէկին տօլաշտըգտան սօնրա
նիհայէթ էլպիտէ տայիրէսինտէ անը եազալայարադ , «Ալվա'րէ , պիրազ պա-
նա կէլէ'նէ» տէտի :

Ալվա'րէ թապիր օլունան տսքէր , մէրգումուն եանընա կէլտի . տայիրէ-
տէ իքրիսինտէն պաշգա քիմսէ պուլունմամադտա խաի :

— Ալվա'րէ , պիրի'րմիսին սէնի նէ իչիւն կէօրմէք իսթէտիւմ :

— Ալաճաղընը իսթէմէք իչիւն . Ֆազաթ իլթէ սանա սէօզ վէրտիյիւմ
կիպի , իչէյէճէք ալըգալարըմըն ալթըսընը տալիս սանա վէրիպ պօրճուումու
թէմիլլէյէճէյիւմ . գաթէն սու ալըն պիթմէսինէ լտէ չօգ պիր շէյ գալմատը :

— Խա՛յր . պէն ալաճաղըմը իսթէմէք իչիւն սէնի չաղըրմատըմ :

— Եա նէ՞ իչիւն չաղըրտըն :

— Ալաճաղըմը սանա պախշ իթմէք իչիւն :

— Պէն , քէնտիւմ կիպի պիր Փազըրըն իհասնընը գապուլ իտէմէմ . ալ-
թը այ գըլլատան տիշարը չըգմայաճաղըմ , պիր բարա եէմէյէճէյիւմ , իլա
շու պօրճուումու թէմամէն էտա խտիպ պիթիրէճէյիւմ :

— Ալվա'րէ , ալաճաղըմը պախշ իթտիւմ տէյօրում :

— Պէն տէ , պախշընը գապուլ իթմէմ տէյօրում :

— Սէնին տէտիյին օլամազ :

— Սէնին տէտիյին հիչ օլամազ :

— Ալվա'րէ , բէճա իտէրիւմ եօգ տիմէ : Պէն հէր քէսէ տէյէճէյիւմ քի Ալ-
վա'րէ պիր թամամ պօրճուումու թէէտիյէ իթտի տէյի . պիր տէյէճէյին գալը՞ր
մը պունա :

— Տաճա դիյատէ իթիրազ իտէճէյիւմ շէյ տէ օ տուր եա :

— Պէն պունտա իթիրազ իտէճէք պիր շէյ կէօրմէյօրում :

— Գըլլատա պէնիւմ սանա պօրճլու օլուղըւումու պիլմէեէն եօգ տուր .
էօյլէ տէյիլ մի :

— Էյվէթ պիլմէյէն եօգ տուր :

— Իշխէ՛ցէճէք այլըզլարում ինչ պօրճումու թէսվիյէ իտէճէյիմի տէ պիւ-
ւորէր :

— Էվլէթ . պիւրէրէր :

— Պէնիմ այլըզլումտան պաշգա պիր վարիտաթըմ օլմաստըզնը տա պիւ-
ւորէր :

— Էվլէթ . պիւրէրէր :

— Բէք ալէա , պու պօրճումու պիր կիւնիւն իշինտէ թէէտիյէ իյլէմիշ օլ-
տուըրումու աույտուզլարընտա , պիւրի՞րմիսին նէ տէյէճէքլէր տիր :

— Նէ՞ տէյէպիւրէրէր :

— Էվլէթ . Ալվարէ պիր Էէրտէն բարա չալարագ պօրճումու վէրմիշ
տէրէր :

— Հիշ քիմսէ սէնին հադդընտա պէօյլէ պիր Փէնա Էֆքերաւա զահիպ օ-
լապիւրի՞ր մի , Ալվարէ :

— Է՛հ . Էօգաա , աղաշըպ սըզլաշարագ պօրճումու աֆվ իթտիրտի տէր-
ւէր , պէնիմ սէվիւիւիւլ րէֆիքիմ . վէ Ալվարէ , խըրսըզլըգ սէօղիւնիւ գա-
սուլ իթմէտիյի կիպի , տիլէնճիլիյի տէ գասուլ իտէմէղ :

— Սըվա՛րէ պէնի մէյեուս զըլըյօրսուն :

— Հէրարէթլի տապրանըզնտան Փէհմ իտէյօրում քի սէնին պիր միւշքի-
ւէն վար տըր ապի՛ղ տօսթում . Էկէր Էլիմտէն պիր Էարտըմ կէլիր իսէ մէրա-
մընը իֆատէ Էթ . պիւրիսին քի Էկէր միւմքիւլի պիր շէյ իսէ , անըն իճրասը
իշիւն իւճրէթ թալէպ իտէն թագըմտան տէյիլիմ :

— Ա՛հ պիւրիքիմ , թանըրըմ սէնին ալիճէնապ Էրւրէյինի , պէնիմ ապի՛ղ Ալ-
վարէմ . սահիհէն պիր իֆատէմ վար տըր . . . :

— Էօյլէ իսէ իհասնլար պախշ իթմէքլիյէ գատար իլէրուլէրէ կիթմէյէ
նէ՞ հաճէթ վար տըր . Էկէր Էլիմտէն կէլէպիւլէճէք պիր շէյ իսէ , աօղրուտան
տօղրու թէքլիֆ Էթ . պէն տէ պագայըմ Էկէր գասուլիւ վար իսէ սէնի խօշ-
նուտ իտէրիմ :

— Ալվա՛րէ . պու ախշամ իքիմիլ նէօպէթտէյիլը , Էօյլէ տէյի՞լ մի . Ինկիւ-
լիլին գարուսունտա տիմէք իսթէրիմ :

— Էվլէթ . կիճէնին Էարըսընը պէն պէքլէյէճէյիմ Էարըսընը տա սէն .
պունտա նէ՞ վար տըր :

— Ֆագաթ սէն պէնտէն Էվլէլ պէքլէյէճէքսին . Էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Էվլէթ . Էարը կիճէտէն սօնրա տախի , սըրա սէնին տիր :

— Պու սըրայը տէյիլթիրմէլիլիլը Ալվա՛րէ :

— Ֆագաթ պու սէնին տէտիյին Էրէյիճէ աղըր պիր շէյ կէօրիւնիւյօր :

— Պիր կիւն պունուն իքի աղըրըզնտա պիր շէյ թէքլիֆ Էթ պանա .
Էկէր իճրա իթմէղ իսէմ քէօրէքտէն տէ ալշագ օլայըմ . Էօգ տէ՛մէ Ալվարէ :

— Ֆագաթ պունտա նէ՞ մանէա օլապիւրի :

— Մանէասընը սիւվալ իթմէ պիրա՛տէր . Ալվա՛րէմ . սիվկիւլի՛ւ Ալվա-
րէմ . Էարընը չունու պիւմիշ օլ քի , պու րէճամը գասուլ իթտիյինտէ Էօմ-
րիւմիւ պանա պաղըչլամըզ գատար օլաճագսըն :

— Սագըն Ֆիքերինտէն ինկիլիզի գաչըրմագ կիպի պիր տիվանէլիք կէչմէ-
տին . սօնրա խամ մէյվէ կիպի իքիմիզ պիր աղաճտան սալլանըրըզ .

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին քի պէօյլէ պիր տիվանէլիքաէ պուլունայըմ . հայ-
տէ պէն էօիւմիւմի կէօզիւմէ ալմըլ օլայըմ . սէնին կիպի պիր սէվիւլիւ ի-
յիտին գանընա կիրէճէք նէ՞ սէպէպիւմ օլապիլիւր . հէմ էօյլէ պիր Ֆիքերիմ
օլսա , եարը կիճէտէն սօնրա նէօպէթ պէնիմ օլտուղունտա մէրամըմը իճրա
իտէ՞մէզմիյիմ :

— Հագգըն վար տըր տօ'սթուլ . սէնին պաղը աճայիպ հալլէրին պու-
լունտուղունու ունութմուլ իտիմ :

— Թէքիֆիմի գապուլ իտէճէ՞քմիսին , աղիզի՛մ Ալվարէ :

— Տօթլուղումուղուն խաթրը իշիւն , էսրար նէվինտէն պուլունտան շու-
թէքիֆիմի գապուլ իտէճէյիմ . վէ սէպէպինի տէ սիւալ իթմէյէճէյիմ . Փա-
գաթ պիլիրսին քի պու պէճայիլի մէմուրիյէթ պէնիմ էլիմաէ տէյիլ տիր .
պէն քէնտի նէօպէթիմի նէ՞ սուրէթլէ սանա թէրք իտէպիլիրիմ :

— Ա'հ պու տէտիյին սահիհ տիր Ալվարէ . պէն պուլուն հիչ տիւլիւն-
մէտիմ :

— Տուր պագայըմ , պիր մանիի չէրի իլէ պիր ապէր քէնտի նէօպէթին-
տէն տիւլէր իսէ , սըրատա պուլունտան անըն եէրինէ կէչէր . էօյլէ տէյիլ
մի տիր :

— Էվվէթ . վէ սէնտէն սօնրա սըրատա պուլունտան տա պէն իմ :

— Բէք ալէա . խասթէլիք տէ պիր մանիի չէրի տիր . էօյլէ տէյիլ՝ մի .

— Նէ՞ . խասթա՞ մը օլաճագսըն . խայրը պու տա օլամագ . շիւնքի է-
կէր սախթէ խասթա օլուրսան , հէքիմ մուայէնէրի վար տըր . սահիհ խաս-
թա օլմագ իշիւն տէ պիր սէպէպ լաղըմ տըր վէ թէհիլքէսի տէ օլապիլիր :

— Խաթրըն իշիւն պիր կիւնիւք խասթէլիյին զիյանը եօգ տըր :

— Ամա'ն աղիզի՛մ Ալվարէ . Փագաթ պու տէտիյին նա'սըլ օլապիլիր .
պիր ատէմ իսթէտիյի վագըթ վէ իսթէտիյի գատար խասթէ օլապիլիր՝ մի :

— Օրասը տա պէնիմ պիլէճէյիմ չէյ տիր . սէն չիմտի պու կիճէ իլք նէօ-
պէթտէ պուլունմագ իսթէմէ՞զմիսին . Ալվարէ պուլուն օլունու պուլմագ
իշիւն սանա սէօզ վէրիյօր . հայտէ իշինէ կիթ վէ վագթինէ հաղըր օլ :

Նէօպէթ պուլտալասը , Ալվարէնին պու սօն սէօզլէրինի տույտուղուն-
տա , կէօզլէրի տօլտու , վէ չէքիպ անըն էլինի զօր իլէ բուս իտէրէք , «պու-
էյիլիյին ունութմայաճաղըմ Ալվա'րէ» տէտի , վէ ալէթ թաճիլ գաբուտան
տիւարը չըգըպ զայպ օլտու :

Օլ ախլամըսը գըչլանըն հէքիմի պիր թէլաչլա Ալվարէնին եանընա չըղ-
ըրտը . պիչարէ ասքէր աթէչլէր իշինտէ պուլունուպ , կիւճ հալ իլէ ալտըլը
մուալիճէլէրտէն պիրագ քէնտիսինի պուլտու , վէ նէօպէթտէ տուրամայաճա-
ղընա գարար վէրիլիպ , եարը կիճէտէն սօնրա նէօպէթ սըրասը պուլունտան
ասքէրին , իլք ախլամտան կիճէ եարըսընա գատար նէօպէթտէ տուրմասընա
գարար վէրիլտի :

Տօնա Իգապէլլանն եալընը պիր տէֆա էլինի էօբմէք մէսուտլէթինէ նայիլ օլմադ իշին էօմրիւնիւ օն տէֆա էօլիւմ թէհլիքէսինէ իլգա իլէմէյէ հաղըր պուլունան աքէր, նիհայէթ իշի սըրասընա գօյուպ, իք ախլամտան Բալֆ Միլըրըն գարուսու էօնիւնտէ նէօպէթտէ տուրմադ չէրէֆինի էլտէ իթիքտէն սօնրա, արթըգ տաղըգալարը, չարէքէլերի, վէ սաաթլարը սայմաղա պաշլատը :

Կիւնէշ պաթտըգտան սօնրա թամ իքի սաաթ կէշտիքտէ, նէօպէթճի աքէրին կէօղիւնէ սիյահ պիր շէքլ կէօրիւնմէյէ պաշլատը . պիչարէ առէմին էլլէրի վէ այաղլարը տախի այնի վաղըթտա տիթրէմէյէ պաշլամը, վէ էլինտէքի թիւֆէնքին եէրէ տիւլմէսինէ տէ պիր շէյ գալմամը իտի : Գահրաման աքէր, գօրգադ պիր քէտլէ տէօնտիւ :

Սիյահ շէքլին այաղ սէսի իշիթիլմէյիւ, եալընը էլսիսէսինտէն ճիւզի պիր չըսըրթը սէսի կէլմէքտէ, վէ իշիթ թօք սէսինտէն սարսըլմայան աքէրին եիւրէյինի ալթ իւսթ իտէն տախի, պու պիկիւնահ էսվապ սէսի իտի :

Աքէրէ տօղրու իլէրու կէլմէքտէ օլան շէքլին, Տօնա Իգապէլլա քէնտիսի օլտուղու անլաշըմը օլմալը տըր :

Տիւլէր Սպանիալը օլ տէրէճէտէ թահրիք օլունմուշ պիր հալտէ իտի քի, էմրինէ միւնթաղըր պուլունան նէօպէթճիյէ, եալընը «Ա՛շ» լուղէթինտէն պաշգա պիր շէյ սէօյլէյէմէտի :

Տօնա Իգապէլլա գարուտան իշէրի կիրտիյինտէ, սալօն գարանլըգ իշինտէ պուլունմագտա իտի . ֆագաթ հան օտանըն անախթար տէլիյի արաւ սընտան տիւարը ֆըրլայան ինճէ պիր շափգ, Բալֆ Միլըրըն պուլունտուղու մահէլի կէօթէրմէքտէ իտի :

Գօմանտանըն տիւլէր գըղը քէնտի այաղլարընըն սէսինի կիղէմէյէրէք մէքըիւր օտայա տօղրու իլէրուլէտի, վէ գարույու սըրթ իւսթիւ աշըպ էլիյին իւղէրինտէ տուրտուղունտա, եաղը իլէ մէշղուլ պուլունան վէ սըրթընը գաւույա տօղրու չէվիւրմիլ օլան Բալֆ Միլըր, տէօնիւպ արգասընա սիլէ պաղմատը :

Տէիգանը ինկիլիգ, Տօնա Իգապէլլանն այաղ սէսինի ալմը իտի իտէ, մահպէս խըտմէթճիլէրինտէն պիրիտի իշէրի կիրմիլ տէյի զանն իթմէքտէ իտի :

Տօնա Իգապէլլա, իքի իւշ տաղըգա գատար էլիլին իւղէրինտէ տուրտու . սինէսինին տէնիւ տալիսը կիպի գապարըպ գապարըպ ինմէսինտէն տէ անլաշըմագտա իտի քի, պիչարէ գըղըն գալպինտէ պէօյիւք պիր ֆուրթունա վար իտի :

Նիհայէթ Բալֆ Միլըրըն պաշընը պէրիյէ չէվիւրմէսինէ իւմիտ գալմատըղընտան, կէնճ գըղ պիր գաշ առըմ իլէրույէ տօղրու վարարաղ, էլինի ինկիլիգին օմուղունա վաղ իտէր իթմէղ, մէրգում աքրհալ եաղտըղը քէաղըթ թէրս չէվիւրէրէք, ալէթ թաճիլ արգասընա տէօնտիւ, վէ սիյաշլար իշինտէ տիւլէրլին պիր գաթ տահա կէօղէ վուրմայա պաշլամը օլան Իգապէլլայը կէօրիւր կէօրմէղ հէման ֆըրլայըպ այաղտ գաղմաղ իսթէտի իսէ

տէ՛, Սդանիսը գըզ իբի էլի իւր պիրտէն Բալֆըն օմուղարընա պանըպ, ա-
յաղա գաղմասընա մէյտան պըրագմասը :

— Տօնա Իգապէ՛լա . սի՛զ . կիճէնին պու վադթինտէ եալընըճա պու-
րատա . . . նէ՞ պիր Ֆէլաքէ՛թ մի վագը օլտու . . .

Բալֆ Միլըր , հէնուզ Ֆէլաքէթ վագը օլմամը տըր . Փագաթ բէք իհ-
թիմալտէն տիր քի վագը օլմագ իւզրէ տիր :

— Էվվէթ , հէյէճանը գալլինիզ , հէմ սըֆաթընըզտան վէ հէմ տէ սէսի-
նիզտէն պէլլի օլմագտա տըր . նէ վար իսէ սէօյլէյին ազիպէ՛մ Իգապէլա ,
ա՛հ աղլայօրսընը տա , պէօյլէ տիւլէր կէօզլէրտէն եալ կէօրմէք տէհէթլի
չէյ տիր . սէօյլէ՛ Իգապէլա . նէ՞ վար . քէնտիսի իչիւն էօլմէյէ հագըր տօսթ-
լարը պուլունան պիր կէնճ գըզ մէյուս օլմամալ տըր . է՛հ չըլտըրաճաղըմ
չիմտի . հալէա աղլայօր , տէտի Բալֆ Միլըր արթըզ թաղէիք մազէիք տիյնէ-
մէյէրէք , վէ սըչըսըրպ ալաղը գաղմալըզտան սօնրա , Տօնա Իգապէլայը զօր
իւէ քէնտի սանտալիյէսի իւզէրինէ օթուրթտուրարագ , վէ մէրգումէնէն
գար կիպի պէյազ էլինի քէնտի էլի իչինէ ալարագ :

Պիր գաչ տագըզա գատար տէրին պիր սուսըզ հիւքմ իտիւպ , նիհա-
յէթ հէյէճանըն իւք զարպը պիր ազ թէսքին օլտուգտան սօնրա , Տօնա Ի-
գապէլա մէնտիլինի չըգարըպ կէօզլէրինի սիւտի , վէ Բալֆ Միլըրըն գըզա-
րարագ տահա զիյատէ պիր կիւզէլլիք քէսպ իթմիլ օլան եիւզիւնէ պաղմա-
յա պալլատը :

— Տօնա Իգապէ՛լա . մէրհամէթ էթ . նէ վար իսէ շարուգ սէօյլէ . թէ-
համմիլլիմ թիւքէնիյօր . պու նէ՞ աղըր Ֆէլաքէթ օլմալ տըր քի սէօյլէմէյէ
ճէսարէթ իտէմէյօրսըն . Սիւսհան Սլլահ , եինէ աղլայօր . չիմտի չըլտըրա-
ճաղըմ :

— Խա՛յր Բալֆ Միլըր : Էվվէթ պիր գաչ կիւնտէն պէրու ճէսարէթ ի-
տէմէյօր իտիմ . Փագաթ արթըզ գարարը գաթի վէրմիլ օլտըղմ իչիւն տիր
քի կիճէ վագթի , եաբա եալընը , տէրտիմի սանա իֆատէ իթմէյէ կէլտիմ .
Էվվէթ անլամայա կէլտիմ քի , գատէր պէնի էօլիւմէ՞ մի հիւքմ իթմիլ տիր
եաչամայա մը :

— Էօրմէ՛ք մի . շու տիւլէրլիքտէ վէ շու կէնճլիքտէ գատէրին պու տէ-
րէճէտէ դուլը գալլիլ օլալլիլ՞ր մի . . .

— Պէնի էօլիւմէ հիւքմ իտէճէք օլան գատէր օլմայըպ տա , պիր ինսան ,
պիր տօսթ , պիր սէվկիւլիւ օլուր ի՛սէ :

— Ա՛հ օլ վագըթ , օլ վագըթ , օ ինսանը , օ տօսթու , օ սէվկիւլիւլիւ
մահվ իթմէք լաղըմ կէլիր . վէ էմր իթտիյին տագըզատա , օ ինսան , օ
տօսթ , օ սէվկիւլիւ հէր քիմ իսի , եա անը մահվ իթմէյէ եա քէնտիտի մահվ
օլմայա հագըր պուլունան իւք տտէմ , հուզուրընըզտա պու սէօզլէրի սիզէ
սէօյլէմէք շէրէֆինէ նալ օլան գուլունուզ օլմաագ տըր :

— Բալֆ Միլըր . չօգ իլէրուլէրէ գօշայօրսընը :

— Պիր ինկիլիզ գալլիթի , գօշաուղու վագըթ չօգ իլէրու ազ իլէրու
Փարզլարընըն մանէտսընը անլայամագ :

—Ֆազաթ զօրու կէօրտիւյիւնտէ՛ . . .

—Զօրու կէօրտիւյիւնտէ , չօգ իւէրու վարտըը մահէլտէն կէրի տէօն-
մէքտէն իսէ , օրատա տուրուպ մահվ օլմագլըը միւրաճճահ առտ իտէր :

—Բալֆ Միւր . պիւմէտիյին պիր մէպլաղ իչիւն էլիմէ պիր սէնէտ վէ-
րիյօրսուն . տիգգաթ էթ , սօնրա բէշիման օլմայասըն . . . :

—Էվվէթ Տօնա իզապէլլա . վէրտիյիմ սէօպիւն աղըրլըղընը թանրմագ-
տայլմ . վէ թանըյարագ պու սէօգիւ սանա վէրիյօրլմ . եա սէնի օ տէտի-
յին ինսանըն , տօսթուէն , վէ սէվկիւլիւնիւն էլինտէն գուրթարմայա , եա
եօգսա քէնտիմի մահվ իյլմէյէ սէօղ վէրիյօրլմ :

—Բալֆ Միւր , օ ինսան , օ տօսթ , օ սէվկիւլիւ սէն սին . սէվտիմ
սէնի Բալֆ Միւր . պէնի սէնին էլինտէն գուրթա՛ր , տէտի սիշարէ դըզ
Բալֆըն էօնիւնտէ տիգ իւզգերինէ կէլիպ , էլլէրինի պիրիպիրինէ դափուշտու-
րարագ :

Տէլիգանը ինկիլիզ պու սօն սէօպլէրի տույտուղընտա , շիմէքտէն վու-
րուլմուէ կիպի կէրիյէ տօղրու կէրիւէրէք , աղ գալտը սըրթ իւսթիւ եէրէ
տիւշէճէք իտի :

Պիշարէ պահրիյէ դօմանտանը , միւտտէթը էօմրիւնտէ , ապլա պէօլէ
պիր տէնէթլի դաֆլէթէ կէլմէմիշ իտի :

Մէգըիւր դաֆլէթին զարպը պիր պէշ տագըդա գատար հիւքմ իտիպ ,
նութգընը գաթ իյէտի , վէ հուգուրընտա տիգ իւսթիւ տուրուպ , պիրի-
պիրինէ գափուշտուէ էլլէրի իլէ եիւզիւնիւ էօրթմիւշ օլան տիւպէր Սպանիա-
յընըն իւզգերինէ շաշգըն շաշգըն պագմայա պաշլատը :

Նճէպա օ տագըդատա ֆիքրինտէն նէլէ՛ր կէշտի . Հէլէն Հուայթրօղ վէ
Մօրթիմէրին օլ հէնկեամտէ նէ միւնասէպաթտա պուլուէնմագտա օլմալարը
իւզգերինէ նէ՛ միւթալէալարտա պուլուէնտու . . . :

Պուրալարը պիգէ նամալիւմ օլուպ , քէշֆի իչիւն գիհնիմիլգէ վէ գարի-
ուէնմըզըն վագթիւնէ տախի հագգսըզլըգ իթմէք իսթէմէյիլ :

Բալֆ Միւր , սէրսէմլէնմիւշ օլան գաֆասընը կիւճ հալ իլէ եէրինէ կէ-
թիրիպ քէնտիսինի աղ չօգ թօբլամայա միւզթէտիր օլտուղընտա , էլինի Տօ-
նա իզապէլլայա ուզաթըպ մէրգուլմէյի ալաղա գալտըրտը , վէ շօճուգ կիպի
գուճագլայըպ սանտալիէսինին իւզգերինէ օթուրթտուգտան սօնրա , թէք-
րարէն մէրգուլմէնին տիթրէմէքտէ օլան էլինի թուլթաբագ ,

—Տօնա իզապէլլա . սահիհէն պէնի պու տէրէճէտէ սէվմէքտէ՞ մի սին
տէյի սիւալ իթտի :

—Աման եա՛ Ռէպլ , կիճէ եաթըսընտա պին տիւրիւ թէհլիքէլէր կէօզէ
ալաբագ , եիւրէյինին աթէշինի տիշարը տէօքմէք իչիւն պուրայա կէլէն պիր
կէնճ գըզա պու սիւալի իթմէք դայիտ պիր շէյ տէյի՛լ մի տիր :

—Ֆազաթ եիւզ պաշը Տօն Վալտէգի՞ . . . :

—Պէնիմ եիւզ պաշը Տօն Վալտէգ իլէ հիշ պիր միւնասէպէթիմ եօգ
տուր . տիկէր եիւզպաշըլար պէնիմ ինտիմտէ հէր նէ իսէլէր , Տօն Վալ-
տէգին տախի աշիւրտէն շու գատար ֆարգը վար տըր քի , բէտէրիմին սէվ-

տիյի , վէ բէք տօղրու վէ բէք սատրզ պիր տօսթու օլտուղունտան , պէնիւմ տախի մէրգում հազգընտա թապիի պիր բիայէթիւմ օլուլունտու օլուր :

— Ֆազաթ Տօն Վալտէզ սէնին իշիւն էօլմէյէ կիթտի , Տօնա իզապէ'լլա . վէ էկէր սէնին ուղուրընա մէզարա կիրմէք շէրէֆինէ նայիլ օլամատը իսէ , դապահաթ քէնտիսինտէ տէյիլ , իլլա պէտէնինին ֆէվզէլատէ սըհէթինտէ տիր . սլիր ատէմ , եալընըզ պիր բիայէթ խաթրը իշիւն կէօյսիւնէ պիր բա . քիւլ գըլըճը սարլաթմազ :

— Սէն պու թէֆէրրուաթը նէտէն պիլիյօրսուն :

— Բէտէրին հէր շէյի պանտ նագլ իթմիշ տիր :

— Ֆազաթ Տօն Վալտէզ պէն տէմէտիւմ քի , կիտիւլ բասթ կէլտիյի ա . տէմ իլէ տուէլլօյա չըգսըն տէյի :

— Գատընլար հէր շէյի լիսանէն սէօյլէմէզլէր , Տօնա իզապէ'լլա :

— Ֆազաթ պէն Տօն Վալտէզի ասլա սէվմէմիլիւմ , վէ քէնտիսինէ դէրրէ դատար պիր թէչվիգաթ կէօսթէրմէմիշիւմ . պիհուտէ իւմիտլէր իլէ քէնտիսինի ալտաթմամըլըմ . պէնիւմ իշիւն էօլմէյէ եախօտ պաշդասընը էօլտիւրմէյէ նէ՞ հազգը վար տըր . վէ պու տիվանէլիյի իշիւն պէն մէսուլ օլապիլի'րմիլիւմ : Բալֆ Միլըր . բէտէրիւմ իլէ իւք տէֆա սանա վիզիթա վէրմիշ օլտուղում կիւնէ տէկին , ալէագա տէնիլէն շէյ իւղէրինէ ասլա մալիւմաթըմ պուլունմայըպ , ալէագա սէօղիւ իտէնլէրին իւղէրինէ տախի կիւլիւպ , քէնտիլէրինի տիվանէ եէրինէ գօմագտա իտիւմ . պէնիւմ իշիւն պու տիվանէլէրտէն պիրիսի տէ Տօն Վալտէզ իտի : Ֆազաթ սէնի իւք տէֆա կէօրտիւլիւմ պախթըլը վէ պախթսըզ կիւնտէն պէրու տըր քի , քէնտիմին տախի պու զալիւմ իլէթին բէնչէսինէ տիւլմիւլ օլտուղունու հիսս իտէյօրում . վէ օ կիւնտէն պէրու , Տօն Վալտէզին հալինի տճըմագըլըլ էօյրէնտիւմ իսէ տէ , նէ՞ չարէ , էլիմտէն պիր շէյ կէլմէզ : Տօն Վալտէզ , կիւղէլ , էհլի ըրզ , քիպարզատէ , ճէսուր վէ իսթիլպալ սահիլի պիր տէլիգանը տըր . Ֆազաթ քէնտիսինի սէվմէք էլիմտէ օլմատըլը հալտէ , քէնտիսինի ալտաթմագ ալչագըլը տէյի'լ մի տիր . խայինլիք տէյի'լ մի տիր : Տօն Վալտէզ պու կիւնէ նէլէնէ գատար աչըգտան աչըզա քէնտի ալէագասընը պանա պէյան իթմէյէ ճէսարէթ իթմէտի , վէ քէնտի իւղէրինէ հիւսնի նագարըմը տալէթ իտէճէք պիր թանէճիք խասսէսի տէ պու օլտու : Ֆազաթ Բալֆ Միլըր . պէն Տօն Վալտէզտէն տահա ճէսարէթլի չըգտըմ , վէ ալէագա աթէչիմի սէնտէն կիւղէյէմէտիւմ . Ֆազաթ եինէ պու տախի պիր զալի'լիք էսէրի տիր . չիւնքի մէղքիւր ա . թէշի իշէրիմտէ հըֆիլ իթմէյէ գուտրէթիւմ օլամատը , վէ եա մէսուտ եա եօգսա մահվ օլմայա դարար վէրտիւմ : Բալֆ Միլըր , սէօյլէյէճէքլէրիմի էյի տիյնէ : Հիւքիւմէթ , տահա սէնին քիւմ օլտուղունու անլայամատը . Ֆազաթ պալը հալլէրինտէն , ինկիլիզ տօնանմատընտա խայլիճէ միւհիւմ պիր մէվգըլյա սահիլ օլտուղունու քէչֆ իթմիշ տիր : Մուհարէպէ հէնուզ տէվամ իտէյօր , վէ նէ զաման պիր նէթիճէ պուլաճաղը տա եալընըզ ճէնապը Հազգա մալիւմ տիր : Իմտի Սպանիա տէվլէթի , եա իլէրուտէ Ինկիլիզլէրին էլինէ տիւլէն եիւքսէք Սպանեօլ զապըթանը իլէ միւպատէլէ իթմէք , վէ

պէլքի տէ Էօմբրիւնիւ տախի քէնտի էլինտէ պիր րէհն թուրթմագ իսթէտի-
յինտէն , հէմ քէք ուզուն միւտտէթ պուրատա մահպուս գալմագ , վէ հէմ
տէ Էօլմէք թէհիլքէսի թահթընտա պուլունմուշ օլաճագսըն : Շիմտի Բալֆ
Մի'լըր , պէնի սէվսէն տէ սէվմէսէն տէ , պէհէմէհալ սէնի շու ալիմ թէհիլ-
քէտէն գուրթարմաղա գարարը գաթի վէրմիշիմ տիր . վէ հալընըզ սէնին
էմրինէ միւնթագըրմ . իւսթ հանը արթըզ պէնիմ տիւշիւնէճէյիմ շէյ տիր :
Բալֆ Մի'լըր , սէնի շու մահպէստէն գուրթարաճաղըմ , վէ էկէր պէնի սէվ-
մէքիլին գապիլ օլապիլիր իսէ , քէտէրիմին պիրիճիք էվլատը օլաուղում ի-
չիւն անըն միլեօնյարընա վարիս տախի պուլունտուղում հալտէ , պու միլ-
եօնյարը թէքը իտիս , պօտրումարտա վէ մաղարալարտա , հաթագսըզ , էէ-
մէքսիզ վէ սուսուզ սէնիլիլէ պէրապէր հաշամագլըզ , վէ հալընըզ սէնին գօ-
ճալըզ մուհապիլթին իլէ հաշամագլըզ հէր շէյէ միւրաճահ աւտ իտէ-
ճէյիմ . Եօգ էկէր պէնի սէվմէք էլինտէ օլմասա պիլէ , սէօյլէ , սէրպէսթ
սուրէթտէ սէօյլէ , օլ վագըլթ էրինէ սէնի շու մէքրուհ մահպուսիլէթտէն
գուրթարտըզտան սօնրա , տիհանըմտան ասլա պիր իշթիքէա սէօյիլ պիլէ
չըգարմագսըզըն , քէնտիմի թէլէֆ իտիս գուրթուլաճաղըմ . վէ զիքրիմ ի-
չիւն կէօյիլնտէն չըգաճագ օլան պիր թանէճիք կէօզ հաշըն , էրինէ բուհու-
մը մէսուտ գըլմայա քեհաֆի օլաճագ տըր : Շիմտի րէհա իտէրիմ սէօյլէ ,
պէնի սէվէրմիսին սէվմէզմիսին :

— Սէնի սէվմէք գապիլ մի տիր , Տօնա Իզապէ'լլա :

— Թէէքքիւր իտէրիմ Բա'լֆ . Փագաթ նէ՞ սըֆաթլա պէնի սէվմէք-
տէսին . . . :

— Գըզ գարընտաշըմ սըֆաթը իլէ . . . :

— Պու գատարը էվէրիր Բա'լֆ Միլըր : Նինէ թէէքքիւր իտէրիմ . հիչ
տէյիլ իսէ շու զալիմ թէրէտաուտի հալտէն պէնի գուրթարտըզըն իչիւն թէ-
էքքիւր իտէրիմ . պագ իւզէրիմտէ պիր հէյէճան էսէրի կէօրիլօյրմըսըն :

— Տօնա Իզապէ'լլա . գրալ էվլատարընա շայան պիր էի րէտտ իթտի-
յիմին սէպէպի վար տըր :

— Օ սէպէպէրի էրինէ քէնտինէ սագլա Բա'լֆ Միլըր . գարընտաշընըն
սըրրլարընա միւտախէլէ իտէն Գըշ Գըշիլաշլըրտէ տէյիլիմ :

— Տօնա Իզապէ'լլա , մէրհամէթ էթ :

— Սէպէպէրինիլի , պիր գըզգարընտաշտան զիյատէ սէվէճէյինիլ պախ-
թիարէ տօսթունուզա սագլայըն . օնլարա վագըֆ օլմագ պաղապսընըն հու-
գուգու տէյիլ տիր : Շիմտի իշիմիլէ պագալըմ . վագթ տախի կէչիյօր : Ս-
լահա ըմարլտաղ Բալֆ Մի'լըր :

— Նէ'րէյէ կիտիյօրսըն :

— Սէնի շու մէլուն մահպէստէն տիշարը չըգարմանըն Եօլունա պագմա-
ղա կիտիյօրում :

— Խա'յր . պէն պու մահպէստէն չըգմայաճաղըմ . իսթէմէմ քի պէնիմ
իչիւն քիմսէնին պաշը աղըսըն :

— Բա'լֆ Միլըր . սէն Սպանեօլ գանընը պիլմէյօրսուն կիպի կէօրիւնիւ-

յօր . սէնի պուրատան գուրթարը պատէհու քէնտիմի թէլէֆ իտէճէյիմ . էկէր գուրթ ուլմայա րազի օլմազ իտէն , շիմտի կէօզիւնիւն էօնիւնտէ քէնտիմի հէլաք իտէրիմ , վէ մէրհամէթսիզլիյինին իւզէրինէ պիր տէ ճինայէթ արթըրմըլ օլուրսուն , տէտի Տօնա իզապէլլա նալէհան էլինի կէօյսիւնէ սօգուս , ուֆազ ֆազաթ ղայէթ բարլազ վէ սիվրի պիր պըշազ չըդարարազ :

Ֆազաթ չէվիլիքտէ Բալֆ Միլըր տախի Տօնա իզապէլլատան աշաղը գալմայըս , հէման մէրգումէնին նազիք պիլէյինի գալրամասը իլէ պըշաղը էլինտէն ալմասը պիր օլտու : Աճէպա նէ՝ ֆէլաքէթ վազը օլաճազ իտի :

Պիչարէ գըզ տախի , արթըզ պու գատար մէյեուսյէթէ վէ պու տէրէճտէ չէտիտ հէյէճանա , քի անլէրի պտսիլը ալթընտա թութուս տէլիւ գանլը ինկիլիզէ չադտըրմամաղա չալըճագտա իտի , կէօյիւս վէրիս տայանմայա միւլթէտիր օլամատըղընտան , այագլարը պիրիպիրինէ կէճմէյէ պաշլատը , վէ էկէր Բալֆ Միլըր տէրհալ քէնտիսինի գուճագլայըս գօլթուգ սանտալէտի իւզէրինէ վազ իթմիլ օլմասա իտի , տիւչիւս էէրէ սէրիլէճէք իտի :

Հէլէ քի ֆուրթունանըն շիտտէթինի թէպքին իտէն եաղմուր կիպի , սէֆիլ գըղըն հէյէճանը գալպինի տուրուլթաճագ օլան կէօզ եաշլարը , թէքարալէն իմտատընա եէթ իշտիլէր :

Բալֆ Միլըր , այագտա տուրմուլ վէ գօլարընը խաշվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ գօյմուլ օլտուղու հալտէ , պիր օն տագըզա գատար աշա սէպ պիլէ չըգարմայըս , պաշընը էլլէրինին իչինէ ալմըլ վէ տիլպէր բարմագլարը արասընտան ինճու տանէլէրի սաշմագտա օլան պէտալաթ Սպանիալը գըղըն իւզէրինէ պագմագտա իտի :

Նիհայէթ պու օն տագըզա տախի խիթամ պուլտու :

Օլ վազըթ , Բալֆ Միլըր , Տօնա իզապէլլանըն քէնտի օմուղունա տօգանտըղը սըրատա ալթթթաճիլ կիլլէմիլ օլտըղը քեաղըտը թրարէղանըն իւզէրինտէն ալարագ , պու տէֆա քէնտիտի տիլպէր նէվճիվանըն այագլարընա գարանտը , վէ քէմալը րիայէթլէ մէրգումէնին էլինի պուս իլլէտիքտէն սօնրա , տիզ իւսթիւ պուլունմուլ օլտուղու հալտէ , մէզքիւր քեաղըտը մէրգումէյէ թագաթիմ իթտի :

Տօնա իզապէլլանըն մէրմէր կիպի պէյազ էլի , հալէա Բալֆ Միլըրն էլի իչինտէ իտի , վէ մաշուգէ գըզ պու գատարճըզ պիր էսէր իլէ տէ թէսէլի պուլմագտա իտի :

Տէլիգանլը ինկիլիզ , մէզքիւր քեաղըտը Տօնա իզապէլլայա վէրտիքտէ եալընըզ , «օզո՛ւ» ալլէճէք գատար գուտրէթի օլապիլտի :

Իշթէ մէզքիւր վարագանըն մինտէրիճաթը :

«Փատիլ գօմանտանը ճէնապլէրինէ :

«Խայի միւտտէթտէն պէրու , մահպուստէնուզ պուլունմագտայըմ , վէ հէնուզ նէ գատար վաղըթ տահա վաթանըմտան ուզագտա եաշայաճաղըմը վէ եախօտ վաթանըմըն եիւզիւնիւ կէօրիւս կէօրմէյէճէյիմի պիլէմէմ :

«Ջանն իտէրիմ քի , քիմ օլտուղունմու անլայաճագ գօլայըղընըզ պու

լունմատըղը կիսի, ու խոստոստա մէրագտան արի տախի տէյիւնիդ ։
«Միւշէրբէֆ գըլընտըղմ վիզիթալարընը հէնկեամընտա, պաղը քէնա-
յէլէրինիդտէն պոլնուն Փարզընտայըմ ։

«Շիւբհէլէրինիդ ասըսըղ տէյիլ տիր, գօմանտա'ն էֆէնտի . թահթը
նէզարէթինիզտէ պոլլունան պէնտէլէրի, Ամիրալ Անսընըն մաեէթինտէ պէլ-
քի երրմի տէֆա վաթանտալարընը իլէ գըլըմ գըլըմա վէ աթէշ աթէշէ կէ-
լէն ինկիլիդ պահրիյէ գօմանտանլարընտան պիրիսի տիր ։

«Էր եա կիմ պոլնուն մէյտանա չըգաճաղը շիւբհէսիդ օլտուղունտան ,
կիզլէմէնին պիր Փայիտէսի օլամազ ։

«Վէ վագա, պախթըն պիր էսրարընա մէպնի, տէյիլ պիր պէյիլք իլա
պիր գուրսան պայրաղը թահթընտա էլինիդէ էսիր տիւշմիւշ իսէմ տէ, թէս-
լիմ օլտուղում տագըգայա գատար վաթանտալարընըգա դարը մուհարիպ
հալտէ պոլլունտուղումտան, հէր նէ սըֆաթ իլէ օլուր իսէ օլուն, սիզին
հարպ էսիրինիլիմ . պոլնա դարը պիր տէյէճէյիմ օլմատըղը կիսի, հագ-
գըմտա, պիր գուրսանա միւսթահագգ պոլլունան սուրէթտէ մուամէլէ օ-
լունմատըղը իչին, Սպանեօլ ալիճէնապըղընըն գըլմէթինի թագտիր իյլէ-
մէյէ պօրձլու պոլլունտուղումու տա իգըրար լէ թէլէքքիւր իտէրիմ ։

«Ասքէրիք ճիհէթի իչին պոլ գատար ։

«Փագաթ գօմանտա'ն էֆէնտի . սիզ քի գըպիշալար թախթընա չայան
տիւպէր պիր մէլէքէյէ մալիք պոլլունմագտանընը, վէ մէրգումէյի մէսուտ
գըլմագ իչին տամարընըղտա ճէվէլան իտէն ապքէր գանընըն սօն տամա-
սընը տէօքմէյէ չիւբհէ իտիլմէսինէ միւսաատէ իտէմէզսինիդ, վէ Մաագալ-
լահ սիզէ պիր Փէլաքէթ վագը օլտուղունտա, մէրգումէ պիր թանէճիք գը-
գընըղըն հալի իսթիգալի իւզէրինէ հիսս իտէճէյինիդ իզտիրասըն մէգքիւր
Փէլաքէթտէն չօգ աղըր պատաճաղընը ինքեար իտէմէզսինիդ, սիզ, ալիմ
թէնլիքէլէր բէնչէսինտէ համիսիդ գալմըլ օլան պիր գըղըն պէտպախթ նի-
չանըսը պիր տէլիգանընըն իզտիրասըլ գալսինի էյի անյայապիլիրսինիդ ։

«Գօմանտա'ն էֆէնտի . սիզէ պոլ սաթըրլարը եագանըն տամարլարըն-
տա տախի ապքէր գանը գայնամագտա տըր . Փագաթ ապքէր օլմամըղտան
էվվէլ ինսան օլմուշ օլտուղումուղը իքրար իթմէք իչին, սիզին տէ պիր
Տօնա Իզապէլլանըղ վար տըր . էյի' տիւշիւնին ։

«Սիզին հիմայէնիդէ միւհթաճ պոլլունան նէվճիվան գըղընըղ կիսի,
պէնիմ հիմայէմէ միւհթաճ պոլլունան տիկէր պիր գըղ տախի վար տըր . վէ
պոլ պիշարէ գըղ, տիւնեա իւզէրինտէ խէեալ օլունապիլէն էն տէհէթի
թէնլիքէլէր, վէ էն վահշի հայտուտար բէնչէսինտէ պոլլունույօր ։

«Ագի'մ Ալլահ . աճապա չու արղը հալիմի թէրթիպ իթտիյիմ սըրատա,
բուհումտան զիյատէ գըսգանտըղըմ սէֆիլ վէ պիքէս գըղա, նէլէր վագը
օլույօր ։

«Պուրալարընը տիւշիւնտիւքճէ, ագըմա խիֆիթ կէլէճէք տիր տէյի-
տիթըրէյօրում . . . ։

«Գօմանտա'ն էֆէնտի . պոլ հալէ ուզուն միւտտէթ թէհամմիւլ իթ-
մէք, արթըղ էլիմտէ տէյիլ տիր . . . ։

«Տէյիլ պիր ասքէրէ , իլլա տուլղու սահիպի պիր բէտէրէ միւրաճաաթ իտէրէք , բէճա իտէրիմ քի , մուվազգաթ սուրէթտէ իշպու պէտպախթ մահ ալուսիլէթիմտէն գուրթարըլարադ , պիր միւտտէթ իշիւն վաթանըմա ալտէթ իթմէրիյիմէ , հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլուռն , բուխսաթ թահսիլ իյլէ մէյէ հիմմէթ պուլուրասընըդ . վէ ասքէրիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իս տէրիմ քի , էկէր սէֆիլ նիշանըմ հայաթտա իսէ հայտուա զալիմէրին էլին տէն գուրթարտըլտան սօնրա , եօգ էկէր տահա էյի պիր տիւնհայա , մէլէքէլէր եանընա նազլի մէքեան իյլէմիլ իսէ , թէնիւնի հըֆդ օլունտուղու մէզար իւզէրինէ պիր չիչէք տէմէթի վազ իյլէտիքաէն սօնրա , թէքրարէն ալտէթ իտիպ , քէնտիմի սիւզէրէ թէսլիմ իտէճէյիմ տիր :

«Նու սէֆիլ հալիմէ պիր նէթիճէ վէրմէք , սիզին էլինիլտէ տիր դօման տան էֆէնտի . եօգ էկէր զապլիլ օլամայաճադ իսէ , մէյեուսիյէթինէ զալէպէ իտէմէյէն պիր ինկիլիզ զապլիթինին , քէնտի էլի իլէ քէնտի սէֆալէթինէ պիր նէթիճէ վէրմէսինտէն տէ դօլայ պիր չէյ օլամազ . . . :

«Տէյիլ պիր պէտպախթ ասքէրին նէֆսի , իլլա գումրու կիպի բազ վէ պիհիւնաճ ֆազաթ սէֆիլ պիր դըզըն նամուս վէ հայաթը իշիւն , մէրհամէթինիլէ միւրաճաաթ օլունմուշ օլմասընը տա ունուլթմալըն :

«Պահրիյէ ֆ:մանդան Ռալֆ Միւլը»

«Զէյի իսթիտանամէ :

«Պէքճիլէրիմի արթըրմայա , վէ պըշազ վէ սայլրէնին սազլանըմասընա լիւզըմ եօգ տուր . սէֆալէթիմէ բէք ազ վազըթտան պիր նէթիճէ վէրիլ մէսինտէն գաթի իմիտ իթտիյիմտէ , հիշ պիր չէյ պէնի էօլիւմտէն գուրթարամայաճազ տըր . վէ սիզ , ինտէլ վիճտան . . .

Բալֆ Միւլըն իսթիտանամէսի պուրաճըգտա գաթ օլունմուշ իտի . վէ սէպէպի տէ , նակէհան Տօնա իզապէլլանըն իւսթէ կէմիլ օլմասը պուլուռն տուղու , օգույանլարըմըզա մալիւմ տիւր .

Գօմանտանըն դըզը , ըսազ կէօզլէրինի եւզալը զալտըրըպ , տէլիզանլը ինկիլիզին եիւզիւնէ պազմայա պաշլատը , վէ պիրազ սօնրա տէրինտէն պիր ա՛հ չէքէրէք կէօզլէրի գարանտը , պաշը արգայա տօղրու սալզըտը , վէ հալէա մէզըիւր իսթիտանամէ սըզը սըզըյա էլինտէ պուլունտուղու հալտէ պալըտը :

Բալֆ Միւլը , հէման Տօնա իզապէլլանըն իմտատընա գօլուպ , մէրգու մէնին պաշընը կէօյսիւնիւն իւզէրինէ ալտը , վէ սու գապընը արամազ իւզրէ կէօզիւնիւ եօգարը զալտըրըպ էօթէ պէրու պազընտըղընտա , նակէհան չիմէքտէն վուրուլմուշ կիպի գալա գալտը :

Սիւպհան Սլլահ , նէ՛ տէհէթլի մէնպարէ :

Բալֆ Միւլը , միւտտէթը էօմրիւնտէ եալընըզ պիր տէֆա տիթրէմիլ իտի . պու տէֆաքի տիթրէյիլի իքինճիսի օլաու . ֆազաթ նէ՛ չէտիտ տիթրէյիլ :

Պէլի երմի տէֆա ճէհէննէմ աթէլի իշինէ կիրիպ կիրիպ չըգըլ ֆազաթ հիշ պիր տէֆասընտա գօրգու տէնիլէն չէյի հիսս իթմէմիլ օլան պու

ճէսուր տէլիգանլը , դահրաման ասքէր , կիճէնին էն սաքին վագթինտէ , տիլլէրինին պիրիպիրլէրինէ չարբմասընր դապթ իտէմէմէքտէ իտի :

Կէօղլէրի իտէ , դաբուլյա տօղրու տիքիլիպ դալմը իտի :

Պէտապախթ տէլիգանլը , հալէա Տօնա Իզապէլլանըն դայ ագըլ վէ տիլ-պէր պաշընր կէօյսիւնէ տայաթմըլ օլտուղու հալտէ , օ տէհէթլի պագըլլա , դաբուլյա տօղրու քիմէ^օ պագմագտա իտի :

Հագըգաթէն դաբուլուոն իշինտէ , գօլլարընը խաշվարի կէօյսիւնիւն քլգէրինէ թուլթմուլ պիր շէքլ կէօրիւնիւպ պու շէքլ , էսրար նէվինտէն վէ պագըլը կիպի տէհէթ վէրիճի պիր սուսլուգլա , պայըլմըլ օլան նէվիլման գըղըն , վէ անըն պաշընը սինէսի իլգէրինտէ մուհաֆազա իթմէքտէ օլան տէլիգանլը Ինկիլիզին իլգէրինէ պագմագտա իտի :

Պու շէքլ , Տօն Վալտէզ քէնաթի իտի :

— Բէք Ֆէնա վագթտա իւթէ կէլտիմ տէյի գօրդարըմ տէտի Տօն Վալ-տէզ , դաբուլուոն իշինտէն պիր լիքի ատըմ իլէրու կէլէրէք : Պագաթ հէր Ֆէնալըղըն պիր էյի թարաֆը տա օլուր տէրլէր . իշթէ մաշ-ֆանըլ տա քէն-տինտէն պիլսապէր իքէն , պիզ քէնտի հիսապըմըլը կէօրէպիլիլիզ . զաթէն պիր գատըն հուզուրուոնտա դան մէնզարէսի կէօթէրմէք ճէսուր էրքէլէրէ եագըլըր պիր շէյ տէյիլ տիր , Փագաթ պայըլմըլ պիր գատըն հաղըր սայը-լամազ . իշթէ Ֆէնալըղըն էյի թարաֆը տա պու տուր . սէվիլիլիւնիւզիլին ագըլ պաշընա կէլմէտէն իշիմիզէ պագալըմ :

— Տօն Վալտէզ . դօմանտանըն գըզընա բիսյէ'թ էթ :

— Էֆէ'նտի , պօշ սէօղլէր իլէ վագթ կէշիրմէյէլիմ . Տօնա Իզապէլլա , եալընըզ պիր էրքէք հուզուրուոնտա պայըլտը . ագըլ պաշընա կէլտիլի վագթ տալի , հուզուրուոնտա եինէ պիր էրքէք վէ եալընըզ պիր էրքէք սուլուոնմալը տըր . պու պիր էրքէյին հանկըմըզ օլաճաղընա տալի գատէր հիւքմ իտէճէք տիր . շիմտիյէ գատար գարընմա չըգան բագիպէրտէն հիշ պիրիսի սիզին գատար թէրէտտիւա կէօթէրմէտի :

— Տօն Վալտէզ , շիմտի հագարէթին վէ տիւլլօնուոն սըրասը տէյիլտիր-շիւրհէլէրինին տէ ասը եօգ տուր . . . :

— Էֆէ'նտի , պէնիմ իլէ էյլէնմէ'ք մի իսթէյօրսուոն :

— Խա'յր Տօն Վալտէզ . եէմին իտէրիմ քի պիհուտէ եէրտէ թահրիք օ-լույօրսուոն , . . . :

— Կիճէնին պու վագթինտէ , կէնճ վէ տիլպէր վէ պիր դօմանտան գըզը , մահպէս նէօպէթճիսինի պաշտան չըգարարագ կէլիպ պիր էճնէպի տէլիգան-լընըն գօլլարը իշինէ աթըլըր , վէ հէյէճանը գալսի շիմտէթինտէն մէրգուլմ տէլիգանլընըն գուճաղընտա պայըլըր , վէ պուլըլարըն իլգէրինէ շիւրհէյէ դա-հիպ օլմագ պիլէ հագգսըլըզ սայըլըր . էօյլէ^օ մի . էֆէնտի , էկէր Ինկիլիթէր-րատա նամուս տէնիլէն շէյ տուր էհէմիյէթ վէրիլմէյիպ պու եօլտա րէ-զալէթլէր իշ եէրինէ գօնուլմամագտա իտէ , պու պիր սէպէպ օլամազ քի պիր Սպանիալ տալի ալաղըղըն օ տէրէճէլէրինէ էնտին :

Տօն Վալտէզին տիհանընտան չըգան վէ պիր Ինկիլիզ չօճուղուոն պիլէ քիպրինի վէզնինտէն չըգարարագ օլան պու սօն սէօղլէր , Բալֆ Միլըրըն

տամարլարընտաքի գանըն սօն տամարընը պիլէ թահրիք իթաի . վէ պիր հիտտէթլէ ֆորրանըպ այաղա գալգաղընտա , Տօնա իզապէլլանըն պօշտա գալան պաշը , էօյլէ պիր մէրհամէթ թահրիք իտիճի սուրէթտէ աշաղը սալ գըլաը քի , գէվալը ինկիլիզին հիտտէթի տէ մաղլուպ օլուպ թէսքին օլմայա պաշլատը :

Բալֆ Միլըր , Տօն Վալտէզի իլք տէֆասընտա կէօրաիւյիւնտէ , տիթրէմիշ խի , ֆազաթ տէյիլ քէնտիսինին , իլլա սէֆիլ իզապէլլանըն տիւշար օլտուզու տէհշէթի հալի իշիւն տիթրէմիշ , վէ տիթրէտիքճէ տիթրէմէք իշիւն տէ բէք պէօյիւք հագգը պուլունմուշ իտի :

Տօնա իզապէլլանըն կիճէ վազթի եաբա եալընըզ քէնտի եանընտա պուլունմասընա նէ՞ ճէվապ վէրմէլի իտի . վէ նէ՞ սուրէթլէ տէնիլէպիլիւր իտի քի , մէրգուլմէ սէֆիլ գըզըն ալեապասը բէտա օլունմուշ իտի տէյի :

Բէզալէթ , բէզալէթ իւզէրինէ :

Բալֆ Միլըր , Տօնա իզապէլլանըն մէգքիւր պէտապաթ հարէքէթինի թասահուպ իթսէ տէ թադալիհ իթսէ տէ , իքի թարաֆ իշիւն տէ թայէին օլունապիլէճէք էսաա , պիրպիլընէրինտէն զիյատէ շիտտէթլէ գօմանտանըն գըզընը մահքիւմ գըլաճագլար իտի :

Տիւէլլօ վէ էօլիւմ թէհլիքէսի իսէ , Բալֆ Միլըր կիպի պիր դահրաճան տէլիգանլը ինտինտէ պէօյիւք պիր էհէմմիյէթի հայիլ շէյլէր տէյիլէր . ահաճագ տիւէլլօ վէ էօլիւմ թէհլիքէսի իլէ , Տօնա իզապէլլանըն հալի ճիհէթ պէ ճիհէթ տահա աղըրլաշաճաղը սահիհլիյի իտի քի , Բալֆ Միլըրըն էլինի այաղընը պաղլամագտա իտի :

Նէ՛ չէթին վէ նէ՛ դատար միւշքիլ պիր հալ :

Շախսընա , վաթանընա , վէ ումուճ ինկիլիլլիյէ գարշը վուզու պուլան հագարէթէ զօր իլէ թէհամմիլ իթմէյէ մէճպուր օլմագ , ալշագ թէսմիյէ գըլընմագ , վէ բիւթպէճէ քէնտինտէն չօգ աշաղը պուլունան պիր ասքէր հուզուրունտա , մէրհամէթ տիլէմէք . . . :

Պիր ինկիլիզ պահրիյէ գօմանտանը իշիւն , պուլնտան տահա զիյատէ աղըր նէ՞ օլապիլիւր իտի . . . :

— Տօն Վալտէզ . պէն սիզինլէ տիւէլլօ իտէմէմ . բէճա իտէրիւմ սլըրագըլպ կէրի չէքիլին . վէ պիր կիւն , պու սուրէթլէ բէք նամուսլու պիր հարէքէթ իթմիշ օլտուզընուզու առլայարագ թէշէքքիւր իտէճէքսինիլ . տէտի Բալֆ Միլըր , սէֆիլ գըզըն պաշընը եօգարը գալտըրըպ թէքրարէն սինէսի իւզէրինէ վազ իտէրէք :

— Ա՛հ պիլմէզ իտիւմ քի . պիր ինկիլիզ , պու տէրէճէտէ ալշաղըղա թէհամմիլ իտէպիլիւր , տէյի պաղըրտը Տօն Վալտէզ գըլըճընը պիր հիտտէթլէ չէքէրէք , վէ պիր իքի ատըմ տահա Բալֆ Միլըրա տօղրու իլէրուէյէրէք :

— Պէնի էօլտիւրէպիլիրսինիլ էֆէ՛նտի . ֆազաթ պէնիւմ իլէ տիւէլլօ իտէմէզպինիլ , տէտի թէքրարէն , Բալֆ Միլըր :

— Նէ՞ սէպէպլէ . . . :

— Զիւնքի պէնիւմ շախսըմ շիմտի քէնտիմէ այիտ տէյիլ , իլլա , պիր ասքէ .

րի պուլուճմուշ օլտուղունուզ Սպանիա տէվլէթինէ այիտ տիր . տէվլէթին պիր մահպուսու իլէ տիւէլլօ իթմէյէ մէզուն տէյիլսինիզ :

— Ա՛հ . պու տա ֆէնա գաշամազ եօլու տէյիլ տիր : Բա՛լֆ Միլըր , գանունա սիզին գատար պիր Սպանիալը ասքէրին տէ րիայէթի պուլունա պիրիր . Փազաթ եաշայաճազ պիր սէպէպի օլմայան առէմ հուզուրունա , գանունլար սիւքիւթ իտէր . պաշգա պիր սէպէպինիզ վար իսէ անը սէօյլէյին :

— Էվլէթ , իքինճի սէպէպիմ տէ սիւհաշաղ պուլունտուղում տըր :

— Հա՛ , պունտա բէք պէօյիւք հազգընըզ վար տըր . Փազաթ սիզի խօշնուտ իթտիյիմտէ արթըզ պիր տէյէճէյինիզ գալմազ եա :

Տօն վալտէզ պու սէօյլէրի սէօյլէտիքտէն տէրհալ սօնրա , ասլա պիր թէրէտտիւտ էսէրի պիլէ կէօսթէրմէյէրէք հէման պիր տիզ իւզէրինէ կէլիպ , աշըզ գըլըճընը տիկէր տիզինին իւսթիւնտէ իքի գաթ իթտի , վէ անը օրթասընտան իքիյէ գըրարազ , իքի բարչայը պիրտէն Բալֆ Միլըրն էօնիւնէ աթտը . վէ «պույուրուն էֆէնտի . պունլարտան հանկըսընը իսթէրսէնիզ աշը ինթիխապ իտին» տէտի , այաղա գալգարազ :

Տէլիգանլը ինկիլիզ , պիր քէրրէ իքի բարչա գըլըճլարն իւզէրինէ , վէ պիր քէրրէ տախի , հալէա քէնտինտէն պիխապէր պուլունան սէֆիլ գըզըն իւզէրինէ պագտը . տէրունինտէն պիր ա՛հ չէքտի , վէ էլլէրինի պիրպիրինէ գալուշտուրարազ , կէօզլէրինի կէօյէ պագար կիպի եօգարը գալտուրտո :

Վէ սահիհէն տէ ինայէթի Պարինին մէրհամէթինէ սըզընաճազ պունտան տա զիյատէ էլզէմ պիր սըրա օլմազ իտի :

Տօն վալտէզ , սէֆիլ ինկիլիզ . ճանը իշիւն տուա իտէյօր տէյի զանն իթտի . վէ պիրազ տուրտուգտան սօնրա , «շիմտի տէ տուա՞ իլէ մի վագըթ կէշիրէճէքսինիզ» տէտի , տիք տիք , Բալֆըն եիւզիւնէ պագարազ :

«Խա՛յր . խա՛յր . օլմազ . օլմազ . պու տիւէլլօ գապիլ տէյիլ տիր» տէյի ճէվապ վէրտի Բալֆ Միլըր :

Արթըզ պուրատա , Տօն վալտէզին թէհամմիւլ սէրմայէսի պիւսպիւթիւն թիւքէնտի , վէ գըլըճըն պիր բարչասընը գաբարազ ինկիլիզին իւզէրինէ տօղրու ֆըրլամասը իլէ , եիւզիւնէ պիր սիլլէ էնտիրէրէք , «ալչա՛գ» պաղըրմասը պիր օլտու :

Միլլէ , ֆիւհազըզա հէր պիւրհանլարտան զօրլու գօբարազ , միւքեալէմէյէ գաթիէն պիր նէթիճէ վէրտի :

Հէնուզ պիր տագըզա էվլէլ , եալընըզ պիշարէ պիր գըզըն նամուսու իշիւն էն տէհէթլի հագարէթլէրէ թէհամմիւլ իտիպ գուզու կիպի մէլէմէք . տէ օլան Բալֆ Միլըր , հիտտէթինտէն գըբգըրմըզ օլտու . ասքէրիք գանը , նիհայէթ հէր տօլլըւյա զալէպէ իթմիշ իտի :

Իմտի քէնտինին տախի , գըլըճըն տիկէր բարչասընը գաբարազ այաղա ֆըրլանմասը , վէ պիր իքի առում կէրիյէ կիթտիքտէն սօնրա , խասմինին հիւճուունա հաղըրլանմասը պիր օլտու :

Տօն վալտէզ , արթըզ պիր պըչազ հիւքմիւնէ կէլիշ օլան գըլըճ բար-

չասընը սալայարագ , Բալֆըն իւզէրինէ տիւշտիւ . պիր միւտտէթ ըըզըն շաֆզը իլէ իքի բարչա նիմ գըըճլարըն բարըլթըսը միւշահէտէ օլունտու . պատէհու պու բարըլթը զայպ օլուպ , պէտէն պէտէնէ իքի կէնճ ապքէրլէ-րին եէքտիկէրինի գըսգըվրագ իթմէք իւզրէ տէպէլէնմէլէրինտէն պաշգա պիր շէյ կէօրիւնմէտի . օնտան սօնրա , կեաճ պիր գըլըճըն , վէ կեաճ տիկէր գը-լըճըն բարըլթըսը թէքըարէն կէօրիւնմէյէ պաշլատը . իքի թարաֆտան տախի սօն տէրէճէաէ պիր շէվիլիք վէ Փէվգէլատէ պիր գուվլէթ միւշահէտէ օ-լունմագտա իտի . . .

Նիհայէթ , պիրիպիրլէրինէ սարըմըլ օլան բիւր ղազապ խասիմլէր , ի-քիսի պիրտէն եէրէ եուվարլանտըլար , վէ արպէտա թէպքին օլտու :

Սըրթ իւթիւ եէրէ եաթան , Տօն Վալտէզ իտի :

Բալֆ Միլըր իսէ , տիզինին պիրիսինի , Տօն Վալտէզին գըլըճը թութան գօլու իւզէրինէ վագ իյլէմիւլ , վէ տիկէր տիզինի տախի , անըն կէօյսիւնէ պամըլ օլտուզու հալտէ , պիր էլի իլէ խասիսինի պօղաղընտան գապրամըլ , վէ տի-կէր էլի իլէ տախի , հէման Տօն Վալտէզին կէօյսիւնէ սաբլայաճագ տըր կի-պի , գըլըճընը եիւքսէլթմիւլ իտի :

«Վոււր» տէտի Տօն Վալտէզ , տէհշէթլի մէվգըսընտան քէնտիսինի գուր-թարմագ իչիւն պիհուտէ վէ սօն պիր շէտիտ ճահտ տաճա իլմ մէքտէն սօնրա , «մատամ քի պէն սէնի էօլտիւրէմէտիմ , պէն էօլմէլիյիմ . իքիմիզին պիրտէն պու տիւնեատա եաշամատը արթըգ գապիլ տէյիլ տիր :

Ֆագաթ Բալֆ Միլըրն , ուճու սիվրի գըլըճ բարչասը , եալընըզ աչի թէհտիտալէր մէվգըտա տուրուպ , Տօն Վալտէզին սինէսինէ տօղրու հարէ-քէթ իթմէտի . վէ ֆաթիճ ինկիլիզ , Սպանիալը եիւզ պաշըլը հալէա գըս-ւըվրագ վէ գըմըլտանամագ հալտէ պագը սաղլաեարագ , մէրգուլ իլէ բա-զարըզա կիրիւմէյէ պաշլատը :

—Տօն Վալտէզ . էօմրիւնիւ պու տէֆա սանա պախշ իտէճէյիմ . եալը-նըզ , սէսիզճէ տիշարը չըգըպ կիթմէյէ , վէ պու ախալմքի էսրարը կիզլի սագլամայա սէօզ վէր :

—Ֆագաթ պէնի սէրպէսթ սալը վէրիր իսէն , եինէ պիր կիւն սէնի էօլտիւրէճէյիմ :

—Նամուսլու պիր տիւէլլօ իլէ , էօյլէ տէյիլ մի :

—Շիւբհէսիզ . չիւնքի ալչագ օլմատըղըմը սէն տէ թաստիք իտէրսին տէյի զանն իտէրիմ :

—Վէ շահիտլէր հուզուրունտա տէօյիւշէճէյիզ էօյլէ տէյիլ մի :

—Բէք ալէա . իսթէտիյին կիպի օլսուն :

—Վէ պէն տախի ապքէրիք նամուսում իւզէրինէ սէօզ վէրիրիմ քի , մահպուսիյէթտէն գուրթուլտուղում տագըգատան պաշլայարագ հէր նէ վագթ արզու իտէր իսէն , նամուսլու պիր տիւէլլօ իչիւն էմրինին թահիլըն-տա պուլունաճաղըմ . ֆագաթ չիմտի . . . :

Բալֆ Միլըրն սօն սէօգիւ աղղընտա գալտը . . . :

Պօղնուզ պիր ֆիզան . ճանապարհար եիւրէքլէրինի թահիլը իտիպ ըրիգ-

գաթա կէթիրէճէք սէմավի պիր նիտա , մուհարիպէրին ոլըչագլարընը էլէ-
րինտէն աշաղը պըրագտըրտը , վէ իքիսի պիրտէն այաղա սըչըսայարագ , ֆի-
ղան սէսինին կէտիլի թարաֆա դօշտուլար :

Պու պօղնուգ ֆիղան , սիլահլարա հիւքմ իտէն պու գայիֆ նիտա , ագլը
պաշընա կէտիլը օլան սէֆիլ Սպահիալը գըղըն տիհանընտան չըգմըլ իտի :

Իքի րաքիպէր . էվզէլինտէն թալիմ իթմիլէր կիպի եան պէ եան , Տօնա
իզապէլլանըն հուզուրուշտա թիզ չէօքիւպ , իքիսի տէ , տիլպէր գըղըն պի-
րէր էլինի , քէնտի էլէրի իչինէ ալտըլար :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ . տէտի սէֆիլ գըղ , բէք գայիֆ վէ բէք եափաշ
պիր սէս իլէ . թէչէքքիւր իտէրիմ ճէնապը Հագգա , քի վագթինտէ քէն-
տիսի պուլմագլըղըմա հիմմէթ պուլուրտու . . . : Ջանն իթտիմ քի պիրի-
նիգին իլի պիթմիլ իտի . . . : Համա օլտու . հալինիդտէն անլայօրում քի ,
պէնիմ սէպէպիմէ գլյգըլմէթ պիր ճան տահա թէլէֆ օլմատը . . . : Տօն
Վա'լտէզ . չիւբհէլէրին հագգլը ֆագաթ ասըլըղ տըրլար . . . : Հէր չէյի շիմտի,
սանա անլաթմայա վագթիմ եօգ տուր . . . : Ագըլը օլ . Տօն Վա'լտէզ ,
հալէա պէնի սէվմէքտէ'միսին :

— Է'հ պուշու սիւալ իթմէք պիլէ մէրհամէթսիգլիք տէյիլ մի տիր :

— Հէր նէ էմը իտէր իսէմ իճրասընա րազի'միսին :

— Իլթէ պիր մէրհամէթսիգ սիւալ տահա : Էմրին օլմատըղը վագթ պիլէ
ճանըմը եիւզ տէֆա թէհլիքէյէ սալտըրմաղա հագըր պուլուշտուղումու պիլ-
տիյին հալտէ , արթըգ էմրին օլտուղու վագըթ նէլէրէ սալաճաղըմա չիւբհէ
ճայի'զ մի տիր :

— Սանա թէքիֆ իտէճէյիմ շէյտէ հագըգաթէն էօրիւմ թէհլիքէսի վար
տըր :

— Իլթէ պու թէհլիքէ իչին , էմրինին գըլմէթի պիր գաթ տահա արթ-
մըլ օլաճագ տըր :

— Բէք ալէա . թէչէքքիւր իտէրիմ Տօն Վա'լտէզ . վէ պու ինիլիլիգ տօս
թուլուղըն հուզուրուշտա ալէնէն վատ , վէ ճէնապը Հագգըն հուզուրուշ-
տա տալի քէմալի տին ու իման իլէ եէմին իտէրիմ քի , մէքքիւր էմրիսի իճ-
ըա իտիպ պաշա չըգարտըղըն տագըգատա , Տօնա Իզապէլլա , եիւզ պաշը
Տօն Վալտէզին նիքեալը գէվճէսի օլաճագ տըր :

Տօնա Իզապէլլա , պիր գրալիչայա շայտն տէպտէպէյի ազիմէ իլէ պու
քէլամլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա , էլինի Տօն Վալտէզին տուտագլարընա ու-
գաթտը . վէ մէսուտիյէթինտէն չըտըրմագ տէրէճէլէրինէ կէլէն պալաթիար
եիւզ պաշը , աթէլ քէսիլիլ տուտագլարը իլէ մէրգուճնին տիլպէր էլինի
բարալամայա ուղըրալմագտա իքէն , Տօնա Իզապէլլա , սէմավի պիր պաղըլա
Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ պագտը :

Նէ' մանէալը պիր պագըլ . . . :

Ջանն իտէրտին քի «պագ սէնին իչին նէ' տէրէճէտէ ֆէտաքեարըղ
իտէյօրում» տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Ե.

ՖԻՐԱՐ

Տօն Վալտէգին , սօն տէրէճէտէ մէյեռուսիյէթտէն եինէ սօն տէրէճէտէ մէսուսիյէթէ նայիլ օլմասընտան հիսս իթտիյի թապիի թէաճճիւպ սէրսէմ լիյի եբէյիճէ սիւրիւպ , նասըլ օլուպ տա ճէհէննէմ զաբուսուստան իչէրի կիրմիլ իքէն ճէննէթ տայիրէսիւստէ սօլուգ ալմըլ օլտուղունա քէնտիսի տէ ագըլ իրտիրէմէմէքտէ իտի :

Էկէր Տօնա իզապէլլա , Բալֆ Միլըրը սէվմէքտէ տէյիլ իտի իսէ , կիճէ եարըսըլըն անըն մահպէս օտասընտա եալընըգճա նէ՞ իշի վար իտի . վէ նէ՞ իշիւն անըն զուճաղընտա պայըլմըլ իտի :

Եօգ էկէր մէրգում կէնճ ինկիլիզի սէվմէքտէ իտի իսէ , անըն հուզուրունտա , նէ՞ սուրէթլէ քէնտիսի իլէ եանի Տօն Վալտէգ իլէ նիքեահ օլմայա սէօզ վէրմէքտէ , վէ հէմ տէ քէնտի քէնտիլիյինտէն պու վատը իթմէքտէ իտի :

Մէսուտ եիւզ պաշը , պու մուամմանըն քիլիտինի պուլմագ իշիւն եբէյիճէ գիհնինի ալթիւսթ իթտի իսէ տէ , հիշ պիր նէթիճէ չըգարամատը :

Չաթէն չըգաճագ պիր նէթիճէ օլսա տալի , Տօն Վալտէգին պիրիպիրինի միւթէագըլ պիլմ թէպէտտիւլի ահվալ իլէ պիւսպիլթիւն վէզնինտէն չըգմըլ օլան գիհնինին իշի օլմագ իտի .

Պիր արա Տօնա իզապէլլա քէնտիսի տալի Տօն Վալտէգին շաշըն շաշըն պագըլընտան , մէրգումուն թապիի թէրէտտիւտի Փարգընա վարըպ , Բալֆ Միլըրըն քէնտի բէտէրինէ եաղմըլ օլտուղու իսթիտանամէսինի եէրտէն գալտըրտը , վէ քէնտի թարաֆընտան հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիլին , անը Տօն Վալտէգին էլինէ վէրտի :

Տօնա իզապէլլանըն մաշուգու , սլէօյիւք պիր մէրագլա մէգքիւր էվրագը օգումայա պաշլատը , վէ օգուտուգճա , արա սըրա տէօնիւպ , պիր մէրմէր սանէմ կիպի այագ իւզէրինտէ պիլա հարէքէթ տուրմագտա օլան Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ պագմագտա իտի :

Նիհայէթ , զրաաթ խիթամ պուլտու . նէ Բալֆ Միլըր վէ նէ տէ իզապէլլա , տիհանլարընտան պիր սէօզ պիլէ չըգարմայըպ , եալընըզ , տէլիգանլը եիւզ պաշընըն եիւզիւնէ պագմագտա իտիլէր :

Պիր տէ Տօն Վալտէգ սըչրայըպ այաղա գալգտը . իսթիտանամէյի թէքրարէն Տօնա իզապէլլանըն էլինէ վէրտի , վէ պատէհու եալվարըճը պիր թարգ իլէ սաղ էլինի Բալֆ Միլըրա ուղաթըպ ,

—Տօսթ օլալմ մէրտ ինկիլիզ , տէտի :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ . զաթէն աճէլէ իլէ տիւլմէն օլտուղումուգ իշիւն տէ թէէսսիլֆիմի զապթ իտէմէյօր իտիմ :

—Գապալըղըմա ալֆ էթ Բալֆ Միլըր . իշի անլամատան իլէրու աթըլմամալը իտիմ :

— Խա՛յր պէն սիւղէ դադա՛հաթ պուլամամ . դապա՛հաթ վուգուաթըն՝
դահիրի ալեամէթլէրինտէ իտի . վէ օ հալտէ , սիւղին եւերինիդտէ պէն քէն-
տիւմ տախի օլմուշ օլսամ աջնի հարէքէթտէ պուլունաճադ իտիւմ :

— Տիւմէք տիր քի եւերէյինիդտէ պունա դարըն հիչ պիր աճը հիսսիյաթը-
նըդ եօդ տուր :

— Մուղայիրի օլարադ , սիւղի դարնտաշ կիպի խալիսէթ իւզըն սէվմէյէ
պիր արզու հիսս իտէյօրում :

— Թէշէքքիւր իտէրիւմ . էօմրիւմ էլինիդտէ պուլունտուղու հալտէ պունա
դըյմադ իսթ էմէմիշ օլտուղունուդ տա , պունու պունա հիսս իթտիրմէքտէ ի-
տի . ա՛հ նէ՞ պուլապա իմիշիւմ . եա սիւղի վուլմայա միւղթէտիր պուլուն-
մուշ օլսա իտիւմ , նէ՛ ապիւմ պիր ճինայէթ իւլէմիշ օլաճադ իտիւմ . պուրասը-
նը տիւշիւնտիւքճէ հիճապըմտան եէրէ կէչմէմ կէլիյօր :

Սահիհէն տէ Տօն Վալտէզ պու սօն սէօզլէրի սէօյլէտիյինտէ , բանճար
կիպի դըզարմըշ իտի :

Պիր տէ Տօնա Խղապէլլա , մէյդումուն էլինի թութարադ վէ կիւլիւմ-
սէյէրէք ,

— Ֆադաթ Տօն Վա՛լտէզ , պէն սէնին նիշանըն օլմտարղըմ հալտէ , օլ
դատար հիտաթ իթմէյէ տէ հադդըն եօդ իտի , աէտի :

— Օրասը տա սահիհ տիր , մատմուադէլ . Ֆադաթ աչդ աթէլի իլէ
եանըզ թութուշան պիր եւերէյին էլինտէ էսիր պուլունան սիշարէ գիհնին ,
արթըդ հադդ ճիհէթլէրինի թէֆթիլ իթմէյէ դուտրէթի դալը՞ր մը :

— Բէք ալէա , շիմտի կիճէնին պու վադթինտէ պուրատա պուլունտու-
ղումուն իյդահաթընը իսթ էրսին , էօյլէ աէյի՞ւ մի :

— Խա՛յր մատմուադէլ . սիւղի սէվմէքլիյիմէ բուխաթ վէրմէնիդտէն սօն-
րա արթըդ իյլահաթա ինթ իյաճըմ եօդ տուր . պըրադալըմ քի շու իսթիտա-
նամէ տախի նէ սէպէպլէ եալընըճա Բալճ Միւլըր իլէ կէօրիւլմէքլիյէ բադի
օլտուղունուղու իմա իթտիրիյօր . վէ սահիհէն տէ մէքքիւր իսթիտալը դօ-
մանտանա թադտիւմ իթմէք վէ անըն դալալինի բիդդաթա կէթիւմէք իչիւն
սիդտէն տահա ալէա պիր փասէթա պուլունամադ էտի :

— Էյ նէ՞ տէրսին Տօն Վալտէզ , տօթումմուղուն իսթիտասը դապուլ օ-
լունասի՞ր մի :

— Աքըրէ օլան տաէմ տօլամիսճըլ ճէվապլար սէվմէզ . պէնիւմ էֆքեա-
րըմ օ տուր քի , պու թէտալիրտէն դէրրէ դատար պիր մուհասսէնաթ հու-
սուլէ կէլմէզ :

— Էյ պաշգա նէ՞ չարէ վար տըր . էկէր տօթումմուղու պու մահպէս-
տէն դուրթարմադ իտէք , քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէյէ դարարը դաթի
վէրմիշ տիր :

— Պաշգա պիր չարէ տիւշինմէլիյիզ :

— Պաշգա նէ՞ չարէ օլապիլիր :

— Պաշգա չարէ , դաշըրմադ օլապիլիր :

— Տօն Վա՛լտէզ . պու տէտիյին թէտալիր զայէթ թէհիլքէլի տիր :

— Անըն իչիւն , շէրէֆի վէ միւքեաֆաթը տա պէօյիւք օլուր :

—Տօն վա՛լտէ՛ղ . սէն քէնտի հիւսնի ըրգան իլէ պու թէհլիքէյի իւզէ-
րինէ ալըյօրսուն . սէօղէրինէ տիգգաթ էթ :

—Տօնա իգապէ՛լլա . էլ վէրիւր քի սէն քէնտի աղլըն իլէ «էմր իթտիմ»
տէյէսին . էվվէթ Բալֆ Միլըրը մահպէստէն դուրթարտըդտան սօնրա , անըն
եէրինէ Սպանիա գըրալընը կէթիւրիպ մահպուս իթմէքլիյի տէ էմր իթսէն ,
Տօն վալտէղին անըն իճրասընա տա թէչէպպիւս իտիպ մուվաֆֆադ օլմա-
տըղընտա թապիաթը իլէ էօմրիւնիւ տէ իւսթէ վէրտիյինտէ , մէմնունիյէթլէ
քուհունու թէսլիմ իտէճէյինէ էկէր վէրրէ գատար չիւբհէ իտէրսէն , բէք
պէօյիւք պիր հագգարըղդտա պուլունմուշ օլուրսուն . պուրասընը էյի պիլմիւ
օլմալը իտինիզ :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ Տօն վալտէղ . վէ սէնի թէէմին իտէրիմքի , Տօնա
իգապէլլա տաիւր , գօճասընա շայան պիր գարը օլաճագ տըր . սէն տէ պու-
րասընը էյի պիլմիւ օլ :

—Արթըգ էլ վէրիւր Տօնա իգապէլլա . շիմտի աղլըմա խիֆֆէթ կէլէ-
ճէք տիր . պու նէ՛ աղիմ իգպալ , Սիւպհա՛ն Սլլահ . պու գատար սէնէլէր-
տէն սէրու իւմիտաիզ սուրէթտէ տհ ու վահ իտիպ էրիտիքտէն սօնրա , պիր
կիւն , պիր կիճէ օլաճագ իմիշ քի , մէյեուսիյէթ վէ զաղապըմտան քէնտիմի
թէլէֆ իթմէք սրրասընա կէլտիյիմ տագըգատա , պիւթիւն մէսէրրէթ ըիւ-
յալարըմ վիւճուտ պուլաճագլար իմիշ . . . :

Տօնա իգապէլլանըն մաշուգու , սէօղիւնէ տէվամ իտէմէտի . մէսէրրէթ
եաշլարը , էվվէթ պիր ասքէր կէօղիւնտէ նատիրէն կէօրիւլէպիւէն եաշլար ,
նութգունու թութտուլար . տիղլէրի գըրըղպ կէրէ տիւշտիւ , վէ Տօնա ի-
գապէլլանըն տիլպէր պազլարընա գաբանտը :

Սպանիալը գըղ , պիր տէֆա տահա Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ պագտը ,
ֆագաթ նէ՛ միւքէտտէր պիր պագըլ իտի :

Սէֆիլ գըղ , իթտիյի ֆէտաքեարըղըն աղըրըղըն սօնրատան սօնրայա
տահա զիյատէ հիսս իթմէքտէ իտի :

Փագաթ պու ֆէտաքեարըղը իթմէսէ , հէմ եա Տօն վալտէղին վէ եա-
խօտ Բալֆ Միլըրըն էօլիւմիւնէ վէ պէքի տէ իքիսինին տաիւր էօլիւմիւնէ ,
վէ հէմ տէ քէնտի նամուսունուն մահվընա սէպէպ օլաճագ իտի :

Էօլիւմ պահսընա կէլինճէ , Տօն վալտէղին , եա քէնտի բաքիպինի էօլ-
տիւրէնէ եա եօգսա քէնտիսի էօլէնէ տէկին ուզրաշմատան կէրի տուրմա-
յաճաղընը , պէքի Տօնա իգապէլլա գատար էյի պիլէն պիրիսի տահա պու-
լունամագ իտի :

Համուս ճիհէթինէ կէլինճէ իտէ , կիճէ եարըսընտա Բալֆ Միլըրըն օ-
տասընտա վէ անըն գուճաղընտա պայըմըլ պուլունմասընտան զիյատէ տէ
նէ՛ պէօյիւք պիր խէթա վէ իլամը մութլագա քեաֆի պիր իսպաթըր բէզալէթ
օլապիլիւր իտի :

Փագաթ եալընըղ պիր սէօղ , մէքքիւր ֆէլաքէթլէրին էօնիւնիւ ալմայա
քեաֆի օլտու :

Տօն վալտէղէ , Նիշնիւմըն տէտի , վէ պու թէք պիր լուղէթին հիւքմիւ
իլէ , հիտտէթ , գըագանճըղ , զաղապ , վէ էօլիւմ , վէ նամուսուղլուգ ,
մահլ օլտուլար :

Եանի պիշարէ գըզ , քէնտի նամուսունու վէ իբի նէֆէր կէնճ տէլիգան-
լըրարն Փագաթ ալէլիսուսու Բալֆ Միլըրն էօմրիւնիւ դուրթարմագ իչիւն ,
քէնտի նէֆսինի Փէտա իթմիլ իտի . չիւնքի պիր կէնճ գըզ իչիւն , սէվտիյի
պիր ատէմ տուրուր իքէն սէվմէտիյի տիլէր պիր ատէմ իլէ էվլէնմէսինաէն
պաշգա տահա նէ՞ էօլիւմ օլապիլի իտի :

Բալֆ Միլըր քէնտիսի տախի Տօնա իզապէլլանըն իշպու ալիւմ Փէտա-
քեարլըղընը թագտիր իտիւլ , մէրգումէ , մանէալը վէ միւքէտտէր պիր պա-
գըլլա քէնտի եիւզիւնէ պագտըղընտա , կէօզլէրինի կէօյէ տօղրու չէվիւմէ-
մէսի էլինտէ օլամատը :

Բալֆ Միլըր , մէգըիւր պագըլը իլէ , «Ճէնապը Հագգըն էմրի պու իմիլ»
տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Սէֆիլ գըզ իչիւն պու գատարճըզ թէսէլլի տախի ալ պիր չէյ տէյիլ
իտի : Բալֆ Միլըր , քէնտիսի իչիւն մէվզըի իճրայէ գօնուլան Փէտաքեարլը-
ղըն գըլմէթինի թանրաղընը իգրար իթմէքտէ իտի :

Պունուն արգասընտան , Տօնա իզապէլլանըն զիհնինէ պաշգա պիր տիւ-
չիւնճէ կէլտի :

Աճէպա քէնտիսի իչիւն էօմրիւնի թէհլիքէյէ վազ իտէրէք գարունուն
էօնիւնտէ պէքճի տուրմուշ օլան ապէրէ նէ՞ հալ վագը օլմուշ իտի . վէ Տօն
Վալտէզ , քէնտիսինին մահպէսէ կէլիլ օլմասընը քիմտէ՞ն տույմուշ իտի . վէ
պու եիւզտէն տախի քէնտի նամուսունա պիր խալէլ կէ՞լմէյէճէք մի իտի :

Պունլար , Տօնա իզապէլլա իչիւն օլ գատար միւհիմմ սիւալլէր իտիլէր
քի , տէր հալ անլէրին ճէվապարընը ալարագ մէրագ ու էնտիլէսինի տէֆ
իթմէմէք գապիլ տէյիլ իտի :

Իմտի մէրգումէ , Տօլ Վալտէզին էլինտէն թութարագ , վէ կիւլիւմսէյէ-
րէք , ինճէ ինճէ անը իսթինթագ իլէմէյէ պաշլատը :

— Էյ սէօյէ պագալըմ պէնիմ «էվլէ-լէ» Վալտէզիւմ , հա՞նկը մէլէքլէր
կէլիպ ուշգունու հարամ ըթտիլէր վէ բիւր զագապ սէնի պուրայա սէվգ
իթտիլէր :

— Ա՛հ Տօնա իզապէլլա , չու ալշագ չիւրհէլէրիմին իւզէրինէ տիւչիւն-
տիւքճէ , ար ու հիճապըմտան նէ եարաճաղըմը նէ սէօյէյէճէկիմի պէն տէ
չաշըրըյօրում . Փագաթ մատամ քի արթըզ հէր պիր չէյ իյզահ օլմուշ վէ
էպէտի սուրէթտէ միւթէլէքքիւր գալաճագ իհսան ու մէրհամէթինիզէ նալիլ
օլմուշում տըր , իմտի պու պապտէ թապիլի օլան մէրագընըղը խօշնուտ իթ-
մէմէք գատար նանքէօրիլք իթմէնին եէրի տախի եօգ տուր : Տիյնէյին .
ար ու հիճապըմտան եէրէ կէչէճէք գատար պիր նէտամէթլէ իգըրարէ պօրճ-
լուլըմ քի , չու սօն պէտպալսթ տիւէլլօմուն նէթիճէսի օլարագ իքի այ եա-
թագտա եաթտըղըմ սըրատա , սիզին , բէտէր վէ վալտէնիլ իլէ պիլիլքտէ
իսկիլիլ մահպուսուճուզա վէրտիլինիլ վիլիթալարը տույարագ , չօգ Փէնա
հալտէ սըղըլմագտա , վէ չէյթանլարա մախսուս պիր գըսգանճըզ հիսս իթ-
մէքտէ իտիմ : Վէօյսիւմտէքի գըլըճ եարասը , տէհէլթլի աղըլար , վէ էօ-
լիւմ թէհլիքէսի , պու պէտպալսթ գըսգանճըղըմտան հիսս իթտիլիմ իզտի-
րապըմ եանընտա հիչ նէվինտէն չէյէր իտիլէր :

— Պէտպալսթ Վալտէզիւմ . . .

— Պէնի նէ դատար այլապարստանը հաղգընը վար տըր . սլու իղտիրա-
սը գալոյ , պէնի ալչադլըդ տէրէճէսինէ գաաար իլէրի սիրտու . ֆադաթ
իթաաթ իթ մէմէք էլիմտէ տէյիլ իտի . էվվէթ , իւզէրինէ հիչ պիր հաղգըմ ,
դէրրէ գաաար պիր վադիֆէմ սլուլունմայան պիր մէլայլքէնին պիւթ իւն թավը
ու հարէքէթ ինի գօլլամագ իշիւն , արգաարնտան ճասուս թայէին իթմէք
ալչադլըդնա գաաար իլէրու կիթաիմ :

— Պէնիմ արգամտան ճասուս թայէին իթաին :

— Էվվէթ մատմուագէլ , սլու տէրէճէտէ ալչադլըդ գաաար թէնէդդիւլ
իթաիմ . վէ թայէին իթալիմ ճասուս , քէնտի մէմուրիլէթինի քէմալի սա-
տագաթլա իճրա իտիպ , հէր տէֆա Բալֆ Միլըրա վիդիթա վէրմէնիլ , նէ
գաաար վադթ անըն իլէ պէրապէր սլուլունմանը , վէ տաՀասընր տա սէօյ-
լէյիմ մի մատմուագէլ , պիլզաթ սիդին , մահսլուս տայիլքէսինտէն մէմուս
եախօտ միւքէտտէր սուրէթտէ տիշարը չըդմիլ օլտուղունուդ տախի , նօգ-
թաը նօգթասընա մալիւլիւմ օլմագ տա իտի . վէ պէտալաթլըղմտան ,
հէր տէֆասընտա տախի , Քէնաճ սուրէթտէ տիշարը չըդմիլ օլտուղունուդ
խապէր/նի ալմագ տա իտիմ :

— Պիշարէ՛ վալտէգիմ :

— Տօնա իգապէ՛լա , թէքմիլ աֆիլընըդա նայիլ օլապիլմէք իշիւն , եիւ-
րէյիմտէ հիչ պիր շէյ սադլամայըպ , քեաթֆէսինի տախի , կիւնահարընը
բարագա սէօյլէյէն ալթը եալընտա պիր չօճուդ կիպի , հաղըրունուդտա
իթրար իթմէքտէյիմ :

— Թէնէքքիւր իտէրիմ Տօն վալտէգ . թարաֆէյնին էմիլիլթի տէ սլու
սուրէթլէ հուսուլէ կէլէպիլիր :

— Պիր ան էվվէլ էյիլէշիպ եաթաղմտան չըդմալա ճան աթտըդճա , դա-
լիմ ճէրրահ իլէ հէքիմ , սէօլ պլրիլի իթմիլլէր կիպի , կիթաիքճէ իլի ուզաթ-
մագ տա իտիլլէր : Նիհայէթ , համտ օլտուն տիւն ախլամ , արթըդ իսթէտիլիմ
թարաֆա կիթմէյէ ըուխաաթ թահաիլ իտէրէք , սլու սապահ տօղրունա նէ-
ֆէսիմի բէտէրինիլին խանէսինտէ ալտըղմտա , կիւնահարմը նէ՞ սադլայըմ ,
հալէա իւմիա իթմէքտէ իտիմ քի , օլ պէտալաթ տիւնլօտա ալտըղմ գըլըճ
եարաարնա պիր ֆէրահալախլ մէրհէմ օլմագ իւզրէ , պիր կէւլէ-մաշէյէնիլ
օլտուն նայիլ օլաճագ իտիմ տէյի :

— Սէֆիլ վալտէգիմ :

— Էվվէթ մատմուագէլ , հալէա օ իւմիտտէ սլուլունմագ տա իքէն , թա-
րաֆընըդտան կէօրաիլիւմ սուդ գապուլիլլէթի տէ , միւճէրրէտ Բալֆ Մի-
լըր իւզէրինտէ հիտ իթմէքտէ օլմանըդ սլուտալայըղնա դահիպ օլտուղում
հիւսնի նապարընը քէսրէթինէ համլ իլլէտիմ : Իմտի հալէա սլու իշիէնճէլի
թէֆէքքիւր իլէ սլու կիւնիւ ախլամ իտիպ եաթաղա կիրմիլ , վէ պիր թա-
ղըմ գալիմ ըիւյալար բէնշէսինէ էսիր տիւլմիլ իքէն , նակէհան ույգումտան
ույանարըլըր , վէ կիճէնին սլու վադթինտէ , եալընըդ պալընըդ օլարագ
պուրայա կէլիլ օլտուղունուդ պանա խապէր վէրիլիր իտէ , պէնիմ հալիմ
նէ՞ օլուր . . . :

— Չօգ հաղգըն վար տըր Տօն վալտէգ :

— Խա՛յր մատմուհաղէլ . սիղ պէնիմ էհլիմ , վէ հաթթա նիլանլըմ պիլէ
օլմատըրընըզ , վէ հիտո իլլէտիլիմ ալէագա աթէչինի ասլա թահրիք իթմէմիլ
վէ պանա օլ պապտէ պիր ճէսարէթ սիլէ վէրմէմիլ օլտուղունուզ հալտէ , սիգին
հարէքէթ ինիգի գօլլամայա վէ հիտտէթլէնմէյէ նէ՞ հագգըմ օլապիլիր իտի :

— Էօյլէ իսէ նէյէ՞ հիտտէթլէնտին , տէտի Տօնա Իզապէլլա կիւլէրէք :

— Տիվանէլիլմտէն : Հիտտէթ տախի տիվանէլիք էսէրլէրինտէն պիրիթի
տէյիլ մի տիր :

— Էյ սօնրա՞ նէ օլտու պագալըմ :

— Նէ՞ օլաճագ . հէման ալէթթաճիլ կիլինիպ գըլըճըմը պէլիմէ թագ-
տըմ . գըլլանըն գարուսունու աչտըրըս իշերի կիրտիմ , վէ սօլուղումու ,
տօղրու պու տայիլէնին գարուսունտա ալտըմ . պուտալա նէօպէթճի սիւն
կիւլիւ կէսսթէրէրէք քիմ օլտուղումու սիւալ իթմէսին մի :

— «Եիւզ պաշընը թանը՞մատըն մը» տէյի պուտալա հէրիֆէ սիւալ իթ-
տիմ . վէ թիւֆէնկինի տօղրուլթմատընը քէնտիսինէ էմը իլլէտիմ : Փագաթ
պու ճէսուր նէօպէթճի , «հէր քիմ տախի օլանըզ պուստան իլէրու կիտէ-
մէգսինիլ . նիգա՞» եիւզ պաշըլար իշիւն տախի նիգամ տըր» տէյերէք սիւն
կիւսիւնիւ տահա թէհտիտալէր պիր սուրէթլէ կէօյսիւմէ տօղրուլթտուղուն
տա , նէ տէրէճէտէ սատըզ պիր պէքճիյէ քէնտինիյի էմիյէթ իթմիլ օլտու-
ղունուզու անլատըմ :

«Թէհտիտ օլօշ չէյ իտի . գանտըրմագ լագըմ կէլտի :

— «Տօնա Իզապէլլա պէնիմ իշիւն սէօյլէ՞մէտի մի քի կէլտիլիմտէ , պէնի
իշերի ալասըն , տէյի սիւալ իթտիմ :

— «Խա՛յր , էօյլէ պիր էմը ալմատըմ տէտի :

«Չէվալլը հէրիֆ պուրաճըգտա տալասընը զայպ իթտի . օլ վագըթ քէն-
տիսինէ չէօյլէ սէօյլէտիմ :

— «Սէն չիմտի Տօնա Իզապէլլանըն իշերիտէ պուլունտուղունու քէնտի
աղըն իլէ իգրար իթտին . վէ մատամքի գըլլանըն գայտ տէֆթէրինտէ պիր
վիլիթա գիլերի եօգ տուր , տիմէք օլուր քի սէն քէնտին մէրգումէյի իշերի
ալմըլըն տըր : Պիլի՞րմիսին գանունա գարչը օլան պու ճինայէթին ճէգասը
նէ՞ տիր :

— «Էօլիւմ տիւր» , տէյի ճէվապ վէրտի ճէսուր ատէմ , թիւֆէնքինին
մէվէրընը ասլա տէյիլթիրմէք»իթին . «Փագաթ հէր նէ տախի օլմուշ օլա-
նտան պիր տէֆա էօլիւր» :

— «Փագաթ պիհուտէ եէրէ էօլմէնֆն տէ նէ՞ Փալիտէսի վար տըր» . տէ-
տիմ «էկէր հիւսնի ըրգան իլէ գարույու աչըզ պէնի տախի իշերի սալը վէրիւր
իսէն , պու իշ իքիմիլին մապէյնինտէ էօրթիւլիւզ օրթայա չըգմազ . պունուն
իշիւն սանա եէմին իտէրիմ . Փագաթ էկէր մուգապէմէթ իտէրսէն , չիմտի
գըլլանըն թէքմիլ տաքէրինի պաշընա երղարըմ , վէ պու սուրէթլէ պի-
հուտէ եէրտէ սէն քէնտին էօլիւմ ճէգասընա հիւքմ օլունտուգտան պաշգա ,
րէգալէթի քիւլիյէ իլէ պէնիմ իլէ պէրապէր բէք չօղարը տախի մահպէ-
սին իշերիսինէ կիրէճէլէրինտէն , հանըմընըն ըրզ ու նամուսունու տախի
պէրպատ իթտիրմիլ օլաճագսըն . էյի՞ տիւլիւն» :

«Մէֆիլ ատէմ պիր իքի տագըզա դատար սիւքիւթ իթտի . կէօրիւնիւշ-տէ չու չէրթէլիք հալտէ նէ հարածաղընա պիր դարար վէրմէյէ չալըմագտա իտի :

«Նիհայէթ , մատմուղէլ , սանա հիշ պիր Փէնալըգ հարմայածաղըմա պիւթիւն աղիզլէր իւզէրինէ աղղըմտան դաթ գաթ եէմին ալտըգտան սօն-բա , դարույու աչըպ պէնի իչէրի սալը վէրտի . օնտան սօնրաքի հալլէր մա-լիւմիւնիդ տիր» :

—Տիմէք տիր քի զէվալը նէօպէթճիյէ հիշ պիր քէտէր վագը օլմամը ալը , տէտի Տօնա իզապէլա . սէվինճինտէն էլլէրինի պիրպիրինէ դալուշ-տուրարագ :

—Խա՛յր մատմուղէլ . հալէա դարուտա պէքճիլիք իտէն տէ քէնտիսի տիր . Փագաթ զանն իտէրիմ քի նէօպէթին տէյիլէճէք վագթինէ չօգ պիր չէյ դալմամը օլտուղունտան , արթըգ խոնէ ոահիլիքէ տաիէօ տէյիլ մահէ-լիմիզէ ալաւէթ իթմէմիզ Փէնա օլմայածաղ տըր :

—Էվլէթ , էվլէթ , տէտի Տօնա իզապէլա տէրունինտէն պիր ուղուն ա՛հ չէքէրէք :

—Վէ հարըն , Բալֆ Միլըր տօսթուժուղու պուրատան նէ սուրէթլէ գաչըրածաղըմը թէրթիպաթը իւզէրինէ պաշա քէրի տիւլիւնիւրիզ :

—Եիւզ պաշո՛ւ էֆէնտի , տէտի Բալֆ Միլըր պիր իքի առըմ իլէրու կէ-լիպ Տօն Վալտէղին վէ Տօնա իզապէլանըն հօլունոս քէսէրէք : Պէն պաշա-սընըն էօմրիւնիւ թէհիքէյէ վագ իտէրէք քէնտի նէֆօսիմի դուրթարմագ ալ-չադըլընը գապուլ իտէմէմ . հալընը չու իսթիտանամէմի մահէլլինէ վէր-մէյէ հիմմէթ իտին . օլ գատարը պանա քէաֆի տիր . օնտան էօթէսինի տիւլիւնիէք տաթի պաշգասընա րաճի օլմագ :

Տօն Վալտէզ հէման պու իթիրապա գարըն ճէվաղ վէրմէյէ հաղըրա-մագ տա իքէն , Տօնա իզապէլա անըն աղղընը թութարագ :

—Բալֆ Միլըր , տէտի . ուղուն միւճատէլէլլէրէ մէյտան հօղ տուր . էկէք քէնտինի պիլիմ էլիլիզէ թէսլիմ իթմէզ իսէն , էկէր նէ հաքածաղըմըա ըմ-տիտէն թէսլիմիյէթ կէօսթէրմէզ իսէն , պու կիճէ պուրատան տիշարը չըգ-մայածաղըգ . վէ նէօպէթճի տէյիլիպ պաշգասը կէլալիյիտէ մախսուսէն շա-մաթա իտիպ իչէրտէ սէնտէն պաշգալարը պուլունտուղունու անլաթտըրա-ծաղըգ . պիւթիւն գըշա պիրպիրինէ կէչէճէք . պու տայլրէյի պասըպ պիլի պուրատա թէֆգըֆ իտէճէլէր , վէ պուրատա կիճէ հարըսընտա նէ՞ իլինիզ վաթ տըր տէյի սիւալ օլունտուղունտա , պիլիթրմիսին նէ ճէվապ վէրմէյիզ :

—Բալֆ Միլըր գաչըրմայա կէլալի տէյի իղըրա իտէճէլիզ տէտի Տօն Վալտէզ . վէ պիլիթրմիսինիզ օլ վագըթ հաղըմըղտա նէ մուամէլլէ օլմագ տըր :

—Տօն Վալտէզի գըշանըն հալլիսինտէ գուրչունա տիզէճէլլէր , վէ պաղչէնին իլինտէ տաթի ոլէնիմ պաշըմը քէսէճէլլէր տիր , տէյի իլալէ իթտի գօմանտանըն գըղը , էլինի պըչագ չէքլինէ սօղուպ տիլպէր սօյնուսուսէն էթ-բաֆընտա տօլաթըրարագ :

Տիւլիւնիւնին սըրասը Բալֆ Միլըրա կէլտի :

Եարը կիճէյէ թամ հարըմ սաաթ գալմըշ իտի :

Մահապետին գարուստենա վոբրուլան խափիֆ պիր սօխա սէսի , գաթէն ալագ տա տուրմուշ օլան , վէ հիչ պիր թէք , տիկէր թէքի հէմ սէվմէքտէ վէ հէմ տէ անտէն սէվլիմէքտէ օլմայան , իւշ նէֆէր կէնճ մաշուգլարը եօգարը սըլրաթ տը :

— «Գօ՛րգ մայըն .» տէտի Տօնա իզապէլլա պիր էլինի Բալֆ Միլըրա վէ տիկէր էլինի տախի Տօն Վալտէզէ տօգրու ուզաթարագ . «նէօպէթճի տաքէր տիր . եօլա չըգմագ վագթի կէլմիշ օլտուղունու անլաթմագ իշլեն , թիւֆէնքինին տիպչիլի իւէ գարույա տօգունմուշ օլմալը տըր : Իշթէ կէօ բիւօրսուն քի վագթիմիզ գալմամիշ տըր Բալֆ Էֆէնտի . պիպէ պիր գաթի ճէվապ վէր պագալըմ , տուրալըմ մը կիտէլիմ մի :

— Բէք ալէա . մատամ քի պու գատար իսրար խտէօրսունու , վէ սիզի գանտրրաճագ վագթիմ եօգ տուր . եալընըզ պանա շու գատարը իշլեն սէօզ վէրին քի , պէնիմ իւէ շու եա պու սուրէթլէ պիր խթիլարէ իթմէքսիլին քէնտիլիլինիպտէն հիչ պիր շէյ եարմայաճագսընըզ : Մատմուլէլին քէտէրի վէ վալիտէսի , սիզին կիպի ինկիլիզէ պիլէն թաղըմտան տէլիլ տիրէր . իմ տի մատմուլէլ քէնտիլի , քէտէր վէ վալիտէսի իւէ պիրլիքտէ պանա վիլիթա վէրմէյէ հիմմէթ օլուրուրտուղունու , կիւյա պաշգա մատտէլէր իւզէ քիւնէ սէօյլէչիօր կիպի իշլ պանա անլաթապիլիր , վէ պէն տախի օնա կէօրէ ճէվապ վէրպի իշլ սըրասընա գօրուզ : Շիմտի խօշնուտ օլտունմուշ մը ազիզ տօսթլարըմ :

— Թէէքքիւր խտէրիզ , տէտիլէր Տօնա իզապէլլա վէ Տօն Վալտէզ իքիսի պիրտէն , վէ իւշ տօսթլար քէմալի խալիսէթ վէ տօսթլուգ մուհապէթի իւէ պիրպիրլէրինէ սարըտըզ տան սօնրա , ըըզը օ օտատա պըրագարագ , գարանըզ տա մահպէս գարուստենա տօգրու կիթտիլէր :

Գարու աջըտը . սօն պիր էլ սըգմալարը տահա , վէ իքիսի գարուտան տիշարը չըգըպ , իւշիւնճիւսի տախի քէնտի օտասընա ավտէթ իթտի . հէման սանտալիէսինին իւզէրինէ գարանտը , վէ աթէլէր իշինտէ գալրուլմագ տա օլան պաշընր իքի էլինին տրասընա ալարագ օմուղլարընր սիքմէյէ պաշլատը :

Բալֆ Միլըր , օլ պէհատըր ասքէր , օլ գահրաման ճէնքճի , հէնուզ պիր սաաթ էվմէլ տէհէթլի պիր տիւէլօտան քէնտի էօմրիւնիւ գուրթտրան վէ խասիինին էօմրիւնիւ տախի պախշ իտէն օլ մէրա վէ ալիճէնապ տէլիզանլը , պիր չօճուգ կիպի , պիր մաղլուճ գատըն կիպի , ԱՂԼԱՄԱԳՏԱ ԻՏԻ :

Եիւրէք ֆուրթունասընըն պու սու սէրքինթիսինի թահրիք իտէն սէ պէպէրին , հանլը մէնպալէրտէն թէվէլիւտ իթաիքլէրինի տախի , ճէնապ վէ տուլըս թալըյան գարուստումուզ քէնտիլիքլէրինտէն քէշֆ իտէպիլիրլէր :

Պու քէշֆ , պիպիմ կիպի գալիֆ պիր գալէմ սահրիպինին գիքը ու նաղշ իտէճէլի քէնտէն չօգ թէէսիրլի տիր :

Տօնա իզապէլլա , Տօն Վալտէզ իւէ պէրապէր գարուտան տիշարը չըգտըղնտա , օլ հէյէճանը գալպի տրասընտա տախի վատինի ունութմալըպ , գարանլըգտա , տիպէր էլինի նիօպէթճի ասքէրէ ուզաթտը . վէ քէնտիսինի իգպալինէն իւսթ գատէմէսինտէ ատտ իտէն սաաթը ասքէր , Տօն Վալտէզէ իշլ չագտըրմամաղա միւմքին մէրթէպէ սայ իտէրէք , գարանլըգտա պիլէ մէրմէր կիպի քարլայան մէգքիւր պէյաղ էլտէն , պիր ուղուն բուսէ ալըպ , միւրաստընա նայիլ օլտու :

իքի կիւն սօնրա, Տօնա իզապէլլա, քէնտի բէտէր վէ վալիտէսի իլէ-
սիրիլիքտէ Բալֆ Միլլերա թէքրարէն պիր վիզիթա վէրաի իսէ տէ, մէրգու-
մէնին պիր սըրասընա կէթիրիպ սէօյլէտիյի պիր դաշ քէսիք լուղէթլէրտէն,
հէնուզ պիր գաթի գարար օլմատըղը անլաշըտը:

Աճայիյի շունտա տըր քի, անճադ իքի կիւն էվլէլ, Տօն Ալալտէպին վէ
Տօնա իզապէլլանըն քէնտիսինի օլ մահպէստէն դուրթարմալարընա աւա-
րապի օլմադ խթէմէյէն ինկիլիզ գօմանտան, պու տէֆա մէրգումէտէն էյէ
պիր խապէր ալամատըղը իչիւն քէտէր իթմէքտէ իտի:

Վէ պու տախի, խէլաս օլմադ իւմիտինին վէ քէնտի Հէլէն Հուայթրօ-
գունա գալուշմադ իշթիմալինին, քէնտի եիւրէյինտէ վէ զիհնիտէ գալի
պիր քէօք սալմըլ օլմասը նէթիճէսի իտի:

Տօնա իզապէլլանըն զէքեալէթ րուհու իլէ բարլայան կէօզլէրինտէն,
Բալֆ Միլլերըն իշպու թէպտիլի հալի, քէնտիսինի սէթր իտէմէտի. վէ մէր-
գումէ, բէտէր ու վալիտէսի իլէ ալտէթ իթմէք իւզրէ այաղա գալգալըղընտա,
ատէթտէն օլտուղու կիսի եինէ Բալֆըն էլինի սըգարադ. «հէր նէ տախի
օլսա, պիր հաֆթատան պուրասը պօշ գալաճադ տըր» տէտի մէրգումա:

Վալիտէսինէ վէ բէտէրինէ պիր շէյ չագտըրմադսըղըն պու սէօզլէրին
իշգահաթընա կիրիլմէք գապիլ տէյիլ իտի. իմտի Բալֆ Միլլեր իչիւն, վու-
գուաթա միւնթաղըր օլմագտան պաշգա չարէ գալմատը:

Թամ պիր հաֆթա սօնրա, վիզիթա թէքրարլանտը:

Ֆագաթ Սպանիալը գօմանտանըն վէ գարըսընըն ույգույա միւպթէլա
հալլէրինտէն անլաշըմագտա իտի քի, մահպա էյլէնճէ իչիւն վադթ կէշիրմէք
նիյէթի իլէ տէյիլ, իլա գըզլարընըն խաթըր իչիւն օլ կիճէսի տախի Բալֆ
Միլլերա վիզիթա վէրմէյէ կէլիլլէր իտի:

Պու էհիլ ըրզ գարը գօճա, քէնտի Տօնա իզապէլլալարընը օլ տէրէճէտէ
շէտիտ պիր մուհապպէթլէ սէվլէքտէ իտիլէր քի, գըզլարընըն սէօզիւ եէրի-
նէ վարսըն վէ խաթըր խօշ օլտուն տէյի, ույգուտուղուդա տէյիլ, էօլմէյէ
պիլէ գաթլանճադլար իտի. արթըգ նէրէտէ գալըր պիր իքի սաաթ գա-
տար ույգուլարընը ֆէտա իթմէք գահրամանլըղը:

Հալ պու քի, իշ պիր իքի սաաթտան տախի պիթմէտի:

Զանն իտէրսին քի գալիմ գըզ, մախսուսէն պիր ինթիգամ օլմադ գաս-
տը իլէ օլ ախալամըր բէտէրինէ վէ վալիտէսինէ էվլէթ վէրմէք նիյէթիտէ
պուլունուզ, պունլար հէր գաշ տէֆա, հէման եալվարըր վէ նիյադ իտէր
կիպի արթըգ այաղա գալգալարընը կէօզ իշարէթի իլէ քէնտի գըզլարընա
անլաթմագ իսթէտիլէր իսէ, մէրհամէթսիզ գըզ, ինստ իթմիշ տիր կիպի
պիր թարաֆտան եէնիտէն եէնիյէ սէօզլէր աշմագտա իտի: Պու հալ ուզուն
միւտտէթ տէվամ իտէմէզ իտի:

Գարը վէ գօճա, քէնտի գըզլարընա գարըր, գուտրէթլէրինին խարի-
ճինտէ օլան պու պիր նէվի ույգու մուհարէպէսի մուհասէրէսինէ պիր սա-
աթ գատար կէօզիւ վէրիպ տալանտըգտան սօնրա, իքիսինին տախի ճէպ-
խանէ վէ միւհիմմաթլարըր թիւքէնէրէք, էվլէլա գօմանտան, վէ անըն ար-

բասընտան տախի գօմանտանըն գարըսը , սանճագլարընը աչաղը էնտիրիպ , թաթիհ ուշգուլա թէսլիմ օլտուլար :

Տօնա իզապէլլա , պիր պէշ տագըդա գատար , քէնտի սէվկիւլիւ բէտէ-
րինին վէ վալիտէսինին երւզիւնէ պագաըդտան , վէ նիհայէթ անլէրին խըր-
լամա գօնտէրինէ պէտ իլլէմիշ օլտուգլարընը կէօրտիւքաէն սօնրա , կիլին-
տիյի մանթօսուընը ալթընտան , պիր շիֆթ թապանճա , կիւզէլ պիր մահ-
Փազա իշինտէ ինճէ պիր պըշագ , իքի բարչա էյէ , տէմիր էյէլէնտիլինտէ
հէմ սէս չըգարմամասընա վէ հէմ տէ գօլայ սուրէթտէ քէսիլմէսինէ գուլ-
լանըլմագ իւզրէ ուֆագ պիր շիշէ տէրուհինտէ պիր մըզտար եաղ , իրէք-
տէն մամուլ զայէթ ինճէ պիր իր , վէ պիր աէ մէքթուպ չըգարարագ , անլէ-
րի պիրէր պիրէր Բալֆ Միլըրա թէսլիմ իլլէտի վէ կէօթիւրիւպ եաթագ օ-
տասընտա սագլամասընը բէճա իթտի :

Բալֆ Միլըր սէվինճինտէն տիթրէյէրէք այաղա գալգաը . Փագաթ եա-
թագ օտասընա տօղրու պիր իքի ատըմ ալտըդտան սօնրա տուրարագ , «պու-
տէհէթի սիր օլուն տըր մա'ամուաղէլ սօնրա սիզին հալինիլ նէ' օլաճագ
տըր» տէտի եավալ պիր սէս իլէ . վէ հէման կէրի տէօնմէյէ պաշլայաճագ
իքէն , Տօնա իզապէլլա այնի եավալ սէս իլէ , «մէքթուպու օգուտուղունտա ,
հէր շէյին սըրասընա գօնմուշ օլտուղունու անլայաճագսըն տօ'սթում . պու-
կիճէ հէր շէ պիթէր , անճագ հէր վագըթտան զիյատէ ճէսուր վէ պասի-
րէթլի օլմալըսըն» տէի ճէվապ վէրտի :

Բալֆ Միլըր , թէքըրաէն երւզիւնիւ քէնտի եաթագ օտասընա տօղրու
շէվիրտի . պիր տագըդա սօնրա ատըմլարը տալի հարէքէթ իթմէյէ պաշլա-
տըլար . վէ Տօնա իզապէլլանըն թէտարիք իթտիյի ալէթլէրի կէօթիւրիւպ եա-
թաղընըն ալթընտա հըֆզ իթտիքաէն սօնրա , թէքըրաէն քէնտի միւսաֆիր-
լէրինին եանընա ալտէթ իթտի :

Փագաթ նէ' ալէա պիր հիւսնի իմթիզաճ :

Գօմանտանըն զըզը վէ Բալֆ Միլըր , պապէն սէօղ , պապէն իշարէթ վէ
պապէն տախի զօրլու հարէքէթլէր իլէ ատէթա թէտաթրօ օյունճուլարընըն
հալինի իզհար իթմէքաէ իքէն , գօմանտան պաս սէստէն վէ գօմանտանըն
գարըսը տախի «Զընթօտան խըրլամա ահէնիլինի տիւզէլթիպ , մէզքիւր թէ-
աթրօ օյունուըն մուզիգա գըսմընը իզհար իթմէքաէ իտիլէր :

Տօնա իզապէլլա , արթըգ օյուն խիթամ պուլմուշ օլտուղունտան , մէզ-
քիւր շիրին մուզիգայա տախի պիր նէթիճէ վէրմէք իւզրէ էօյլէ պիր չամա-
թալը սուրէթտէ պիր գահգահա սէսի տիր պըրագաը քի , զէվալը գօման-
տան վէ գարըսը ուշգուլարընըն իշինտէ , սէրսէմ թափուգլար կիպի եէրլէ-
րինտէն սըչրայըպ գաֆա գաֆայա չաթտըլար :

Տօնա իզապէլլանըն պու մէնգարէ իւզերինէ սահիհէն քէնտինի թուլթա-
մայարագ , պու տէֆա արթըգ ճիտտի սուրթտէ գօրարտըզը գահգահասը ,
պիշարէ բէտէր վէ վալիտէյի պիր գաթ տահա սէրսէմէթտի :

— «Ալի'զ բէտէրիմ վէ վալիտէմ» տէտի , Տօնա իզապէլլա կիւլիւշ տէրէ-
ճէսինի եավալ եավալ կիւլիւմնէմէք հիզասընա գատար էնտիրէրէք , «պու

գատար մահիր արթիսթէր օլտուղունուղու շիմայէ տէկին պիմէյօր իտիմ նէ՝ մուղիգա ահէնկի , նէ՝ գօնսէր :

— Նա՞սըլ գօնսէր , տէյի սիւալ իթտի իխթիյար բէտէր :

— Նա՞սըլ գօնսէր օլաճադ . խըրլամա՝ գօնսէրի :

Պուենուն իւղէրինէ ումումի պիր կիւլիւշ տահա գօթաու . չիւնքի պու տէֆա , գըղլարընըն ճանընը սըղ մադլըգտան տէհէթ հիսս իտէն բէտէր վէ վալիտէ քէնտիլէրի տախի , պիղղաթ քէնտի իւղէրլէրինէ օլան գահգահայա տախիլ օլտուլար :

Արթըգ Տօնա իլապէլլա տախի , մէմուրիյէթինի մուվաֆֆադըյէթի քէալիլէ իլէ պաշա չըգարմըլ , վէ չօդ վադթ կէչիրմէքիյէ տէ միւսաստէսի գալմամուղ օլտուղունտան , ֆըրլանըս պաղա գալղաթ , վէ վալիտէ վէ բէտէրինի պուս իտէրէք , պու պէկէնաճ էյլէնճէ իչիւն անլէրին աֆղընը տիլէտի :

Գուրնադ գըղ աճէսյա պիրմէ՞ղ մի իտի քի , քէնտիսինէ պէշ տաղըղալըղ պիր քէյֆ պախը իթմէք իչիւն , կէրէք բէտէրի վէ կէրէք վալիտէսի , տէյիլ պէօյլէ պիր պիկիւնահ էյլէնճէտէն , իլլա պէօյիւք թէհլիքէլէրէ տիւչար օլմագտան պիլէ մէմուեն օլաճաղլար իտի :

Տօնա իլապէլլա , պուրասընը բէք տէա պիլիր իտի :

Անճադ , պիշարէ բէտէր վէ վալիտէնին պիլմէտիքլէրի պիր շէյ վար իտի :

Էվլէթ պիլմէզլէր իտի քի , գըղլարընըն պուտէի , ՍՄՆ ՊՈՒՍԷ ԻՏԻ :

Բալֆ Միլըր , միւսաֆիրլէրինի եօլա գօր գօմադ , հէման գօլուսլ եաթադ օտասընա իրտի , վէ հէյէճանը գալպինտէն նաչի օլ տէրէճէտէ պիր թէլաչ վէ տիթրէիլէ իլէ մէթուպու աչտը քի , պիլը բարչասը պիր էլինտէ վէ տիկէր բարչասը տա տիկէր էլինտէ գալտը :

Մահայետէն չըղըսլ սէրպէսթ օլմադ արգուսու , Հէնէն Հուայթրօզա գալլուլմադ ամէչի , Ուայլումէնտէն տիւղը ինթիդամ իթմէք վաղապը , հայտուտ ճէրրոս ճէնքինսին վասիյէթի իւզրէ Վօրթիմէրի հիմայէ մի իթմէք , եօգսա Հէլէն Հուայթրօզուս սախիթէ գօճասը օլտուղունու կէօրէրէք անը տախի ճէգա բէնչէսինէ մի չարբմադ թէրէտտիւտիւ , վէ տահա պին տիւրլիւ պիրլպիրինէ միւթէնագըս տույղու , հըրս վէ հիտաթթ , պիշարէ տէլիւգանլընըն զիհնինի վէ եիւրէյինի օլ գատար ալթիւսթ իթմիլէր իտի քի , բարչալարը էլինտէ պուլունան մէթուպու թէքրարէն իմթիգաճը պիր հալէ կէթիւրէրէք գապիլի զրոտթ գըլանա տէկին , գա՛ջ տէֆա չալըրարագ բարչալարը թէրս գօյմուշ իտի :

Նիհայէթ պու խըրմէթ տախի պաշա չըգաթ :

Իշթէ մէգքիւր մէթուպուեն միւնտէրիճաթը :

«Թամ կիճէ եարըսընտա , գըլանըն պաղչէ գարուսու թարաֆընա պաղգան բէնչէրէտէն աչաղը իրինի ուղաթ . օ պիր ուճունու էլինտէ թուլթ . իւշ տէֆա իր սարսըլտըղընտա , էյլէրին իլէ քէսմիլ պուլունտուղուն բէնչէրէ տէմիրինտէն տիւարը չըգարագ իրէ սարըլ վէ աչաղը էն .

«Թապանճալարընը վէ պըչաղընը պէրապէր ալ :

«Պաղչէյէ էնտիյինտէ , իբի նէֆէր առեբլէր սէնի ալըս տէնիզ գըյըսընա էնտիրէճէքլէր . Գոթլըն սէնինլէ պիրլըտէ կէմիյէ պինէրէք սաղ սէլիմ Լօնտրայա եէթիլտիյինի վէ Հէլէն Հուայթրօղունա գափուլմազլըղըն , Էնթի կէշլէրէ իլէ կէթրեթ Էթլէրէք :

«Ճէսուր վէ ալէլսուսուս սանա վէրիլէն թալիմաթըն սողրուտան սողրու իճրասընա տիգգաթլը օլ :

«Հէճէրէն»

Բալֆ Միլըր հէման սըչրայըս մօմու սէօնտիւրտիւ :

Օրթալըգ գիֆիր դարանլըգ իտի :

Պատէհու էյիլիս , եաթաղըն ալթընտաքի ալէթլէրի տիշարը չէքտի . թապանճալարը վէ պըշաղը պէլինէ սօգտու . վէ իրի , էյէլէրի , վէ ուֆադ շիւէ իլէ եաղը ալըս , մալիմ օլան բէնչէրէնին եանընա վասըլ օլտու :

Թամ պու սըրատա գըչլանըն պէօյիւք սաաթը տալի վուրմայա պաշլատը :

Բալֆ Միլըր , սաաթըն հէր պիր վուրուշու իլէ պէրապէր , սսքէր թալիմի իւզըէ թըգ թըգ վուրան երլըէյինին սէսինի տիյնէմէքտէ իտի :

Սաաթըն գաշ վուրտուղունու պիլէմէլիլ . Փազաթ Բալֆ Միլըրըն երլէյի թամ օն տէֆա վուրմուշ իտի :

Տիմէք օլուր քի , եարը կիճէյէ թամ իբի սաաթ գալմըլ օլմալը իտի :

Ֆադաթ եալընդ իբի սաաթ գարֆընտա , բէնչէրէնին գալըն տէմիրլէրի , պիր գաշ եէրտէն նա՞սըլ քէսիլէպիլէճէք իտի :

«Էլպէթտէ Տէն Իշուէլլա՞ օրասընը աիւշիւնմիւշ տիր» տէտի Բալֆ քէնտի քէնտինէ :

Իմտի ապա վագըթ դայս իթմէյէրէք իլէ պաշլանտը :

Էվվէլա տէմիրին քէսիլէճէք եէրլէրինտէն պիրիսի , մէգբիւր եաղ իլէ պիր էյիճէ ըսլաթըլտը , վէ պատէհու , էյէլէրտէն պիրիսի , սէսիլգճէ կէրուկէրի հարէքէթ կլէմէյէ պաշլատը :

Թախմինէն եարըմ սաաթ գատար պու բէսմի մուամէլէ տէվամ իթտիք տէն սօնրա , պիր տէ էյէ պիրտէն պիրէ էօյլէ պիր շիտտէթլէ պօշա կիթտի քի , ազ գալտը Բալֆըն էլինտէն գաշաճագ իտի :

Բալֆ Միլըր հէման սէվինճինտէն մէգբիւր էյէյի պիր տէֆա տաշա տէմիրին իշինէ սօգտու իսէ տէ , տայանաճագ պիր էյ գալմամըլ օլտուղունտան , էյէ օ պիր թարաֆտան տիշարը չըգալ :

Բէնչէրէնին օլ գալըն տէմիրի , ապա պիր սէս պիլէ չըգարմագսըզըն , բէյնիր կիպի քէսիլմիլ իտի :

Տիւնեատա մէգատիրշինասլըգ պաթտը՞ մը :

Շու գահրաման էյէնին տալի պիր միւքեաֆաթ հագգը վար իտի :

Պու հագգ տա եէրինի պուլտու :

Բալֆ Միլըր , աինտարլարա մախսուս օլան պիր Փաղիլէթ տույղուսու իլէ , տէմիր էյէյի էօթտիւ :

«Եարըմ սաաթըն իշինտէ պիր տէմիր» տէտի Ինկիլիզ գօմանտան քէն-

տի քէնտինէ . Վիմտի իբի սաաթըն իշինտէ տէօրթ բարչա տէմիր քէսիլէճէք , վէ ֆէրահ ֆէրահ կէչմէքլիյիմ իշիւն եօլ աշըլածագ տըր : Եաչա՛ Տօնա Ի-
զապէլլա . սահիհէն պիր դրալ թախթընա շայան պիր էլմաս իմիշին :»

Է՛յ . Հայտէ պագալըմ Ինկիլի՛զ տօսթումուզ . պօշպօղազըզլա վագթ
կէշիրմէնին սըրասը տէյիլ տիր :

Բալֆ Միլըր քէնտիսի տախի պու հագգը միւթալէատա պուլունուպ ,
հէման , տէմիրին օ պիր ուճու իւզէրինէ հիւճումա տավրանտը :

Արթըզ զայրէթ էսէրի մի տէրսին , բրաթիզ իլէ ուսթա օլմագ նէթի-
ճէսի մի տէրսին , նէ տէրսէն տէ , տէմիրին օ պիր ուճու տա քէսիլիպ :
պիւսպիւթիւն չըգտըղընտա , սաաթ հէնուզ օնպիրի վուրմամը իտի :

Տէլիգանը Ինկիլիզ պիր Փիւթուհաթ շալըմը իլէ , քէստիյի տէմիրի եօ-
դարը գալտըրըպ , պըըղընը էլինէ ալտը .

Հայտէ պագալըմ . գօմանտան էֆէնտի . չիմտի զուրուրիյէթին տէ սը-
րասը տէյիլ տիր :

Բալֆ Միլըր , հիւանի խըտմէթինէ միւքեաֆաթէն արթըզ պու տէֆա-
մէգքիւր էյէյի թէգախտ սընըֆընա իտխալ գըլարագ , տիկէր արգատաշընը
մէմուրիյէթ պաշնա կէշիրտի :

Սաաթ օն պիրի վուրտուզտա , իբինճի տէմիրին տախի պիր թարաֆը
էքէյիճէ զայիֆլէնիլ իտի :

Նիհայէթ տէօրտիւնճի հիւճումա տախի մուվաֆֆագըյէթի քեամիլէ իլէ
պաչա չըգարըլըպ , հաթթա Բալֆ Միլըր պիր թէճրիւպէ օլմագ իւզրէ , սէք-
պէսթ սէրպէսթ տէմիր բարմաղըղըն տիշ թարաֆընա տախի կէշիպ պիրագ
տուրտուզտան սօնրա , թէքրարէն իշէրի կիրտի :

Շիմտի արթըզ ֆէրահ ֆէրահ , սաաթըն օն իբիյի վուրմայա պաշլա-
մասընա պէքլէմէյի իտի :

Իմտի , Բալֆ Միլըր , իբինի աշաղը սալգըպ , պալըզ օլթասը սիճիմի
կիպի անըն պիր ուճունու տա բարմաղընա թագտը , վէ թըպըզ պալըլըն-
պաշ վուրմասընը գօլլայան ալճը կիպի , իրին սալլանմասընա պէքլէմէյէ
պաշլատը :

Օ արա աճէպա Բալֆըն գիհնինտէն վէ կէօղիւնիւն էօնիւնտէն , նէ՛րիւ-
եալար կէշիպ տէօնմէքտէ իտիլէր :

Պուշլարըն քէշֆի իլէ նաֆիլէ պիզ քէնտիպիզ տէ գիհնիպիյի եօրմայա-
լըմ :

Պիրտէ նահէհան , թա՛նկ . . . պիր սէս , Բալֆ Միլըր տուրտուղու
էէրտէն աեաղա սըչըաթտը :

Էն իլը մուհարէպէսինտէ իշիթտիյի իլք թօք սէսի , զէվալը Ինկիլիյի
պու տէրէճէտէ շաշըրթմամը իտի :

Թա՛նկ , թա՛նկ . . . պիրիպիր արգասը սըրա կիճէնին գարանըղընտա
էօթմէքտէ օլան պու հայաթպախշ սէսլէր , քէնտի էն Եիւքսէք սալըլարընը
թէքմիլ իթիլէր :

Օն իբինճի սէստէ ԻԲ ՍԱԼԼԱՆՄԱՍՏԱՍ պաշլատը :

Բալֆ Միլըր, արթըզ թէլաշն սըրասը կէշմիշ օլուպ, սօուգ գան իլէ վէ քէնտի հայինէ մուվաֆըզ պիր պասիրանէ հարէքէթլէ եէնի թարիքէ գաստէմ պասմանըն ինթիյաճընը հիսս իտիպ, աղըր աղըր տէմիր բարմագլըղըն տիշ թարաֆընա կէշտի . վէ կէմիճիլիքտէ թահսիլ իթմիշ օլտուղու ժիմնասթիգ սանաթընը իճրա իտիպ, ուսուլճաճըզ իրէ սարըլտը, վէ քէտի կիպի աշաղը սիւզիլլմէյէ պաշլատը :

Ֆիլվազը պաղչտէ իքի նէֆէր ասքէրլէր պէքլէմէքտէ իտիլէր . պունւարտան պիրիսի Տօն Վալտէզ վէ տիկէրի տախի ասքէր գըյաֆէթինէ կիրմիշ, այազլարընա ուզուն չիզմէլէր թագմը, պէլինտէն պիր գըլըճ ասմը, վէ էլինտէ տախի պիր թիւֆէնը թութմուշ օլան Տօնա Խզապէլլա իտի :

Բալֆ Միլըր, գարանլըզտա պունւարը կէօրտիւ, վէ եէնի առէրէ տախի թանըյարագ չիտաէթլէ էլինի սըզտը :

Պատէհու Բալֆ Միլըրա տախի թըպզը Տօնա Խզապէլլանըն կիյինմիշ օլտուղու ասքէր բուպասը կիպի պիր բուպա կիյտիրիլիպ, պէլինէ պիր գըլըճ թագըլտը, վէ էլինէ տախի պիր թիւֆէնի վէրիտի :

«Ա՛րը» տէտի Տօն Վալտէզ, քէնտիսի թիւֆէնքսիզ օլտուղու հալտէ, զապիթ սըֆաթը իլէ պու իքի նէֆէրին էօնիւնէ տիւշէրէք :

Քիւշիւճէք ասքէր պէօլիւյիւ օրատան եօլա չըզըպ, մահպէս տայիրէսիին էթրաֆընը տէվը իթտի . պատէհու, գըլանըն տիվարընը թութուպ, տար պիր եօլա սարտը . պու եօլ եօղուշ աշաղը իտի . վէ եօղուշուն թաալթ պաշընտա տախի ուֆագ պիր սօգագ գաբուսու վար իտի :

Դաբույա եազլալտըզլարընտա, «քիմ տիր օ» տէյի պիր սէս կէլտի :

«Նէօպէթճի գօլու տուր» տէտի Տօն Վալտէզ, թէրսիլլէ :

«Էօյլէ իսէ կէշին» տէտի թէքրարէն, գաբուտա նէօպէթ տուրան ասքէր, քէմալի մահճուպիյէթլէ :

Գըլանըն իչինտէ Տօն Վալտէզի վէ քէնտի սէսինի թանըմայան, վէ անըն իսմինտէն պիլէ տիթրէմէյէն ասքէր եօզ իտի . իմտի նէօպէթճի ասքէր հէր նէ գատար քէնտի վազիֆէսինի իճրա իթմէքտէ իտի իսէ տէ, եինէ եիւզ պաշընըն սէսի, քէնտէսինի տիւշարը տէհէթ գըլմը իտի :

— Նէօպէթին եէնի՞ մի տիր . տէյի սիւալ իթտի Տօն Վալտէզ :

— Էվվէթ եիւզ պաշըն էֆէնտի . չիմտի կէլտիմ :

— Պանա պագ նէօպէթճի . պու կիճէ պուրատա տէհէթլի պիր ճինպէթ վագը օլմուշ տըր . ինկիլիլ մահպուսու բէնչէրէտէն գաշըրմըլար :

— Աման էֆէնտի . պէնիմ պիր շէյաէն խապէրիմ եօզ տուր . չիմտի եաթաղըմտան չըզըպ նէօպէթէ կէլտիմ :

— Պէն, սէնին գապահաթըն վար տըր տէմէյօրում . ֆագաթ պու տազըզատան սօնրա պիր գապահաթտա պուլունմամայա տիզգաթ էթ . նէ սէօյլէյէճէք իսէմ եօզթասը եօզթասընա իճրա իտէճէքսին . սօնրա էլիմտէն գուրթուլմամազսըն հա՛ էյի պիլիլ օլ :

— Եմը էտին էֆէնտիմ :

— Հիշ պիր քիմսէյէ աղըզ աշըպ պիր շէյ պիլէ սէօյլէմէյէճէքսին . հէր

քիմ օլուր իսէ օլուն . անլատըն մը . հէր քիմ վէ հաթթա գօմանտան քէն . տիսի տախի օլմուշ օլտա , քիմսէյէ նէ ճէվապ վէրէճէքսին վէ նէ տէ գարու աշաճագսըն . վէ էհէր տիյնէմէյիպ իլէրու կէլէն օլուր իսէ , վուրաճագսըն :

— Էվվէթ եիւզ պաշը էֆէնտի գաշ քի էմրինիզ պու տըր . . . :

— Վէ պաք քի էմրիմի նօգթասը նօգթասընա իճրա իտէսին . ինչալլահ սապահ օլմագտան օ ինկիիզ հայլագը տա վէ անը գաշըրանլարը տա էլտէ իտէճէյիմ :

— Ինչալլահ եիւզ պաշը՝ էֆէնտի :

Պատէհու Տօն Վալտէզ , իքի նէֆէր «+էրէքէ իլէ ավտէթ իտիպ , պիւրէր պիրէր գըշանըն տէօթթ գարուսունու տախի կէլտի . վէ ալնի միւքեալէմէ վէ թալիմաթ թէքէրրիւր իտիլիպ , պիւթիւն գարու նէօպէթճիլէրի էօյլէ պիր սըգը պաղ ալթընա ալընտըլար քի , էհէր պաղալարը պալսթէթէն , Բալֆ Միլըրն գաշըրըմըշ օլտուղունու տույսալար պիլէ , եա գարուլար աշըլմատըրը իչիւն սապահա գատար պէքլէմէյէ մէճպուր օլաճագլար . եա եօգսա պէօյիւք արպէտալարտան սօնրա , նիհայէթ Տօն Վալտէզին իչտէն խապէրտար օլարագ միւճրիմէրի տէրաէսթ իթմէք իչիւն քէնտիսինաէն պաղգա հիչ պիր քիմսէնին իչէ միւտալիլէ իթմէսինի միւնասիպ կէօրլէմիշ օլտուղու անլաշլարագ » իչին նէթիճէսինէ պէքլէմէք մէճպուրիլէթի մէյտանա չըգմըշ օլաճագ իտի :

Տօն Վալտէզին իւզէրինէ ումում սուրէթտէ էօյլէ պիր հուտուտուղ էմիլիլէթ վազ իտիլիլ իտի քի , օյնանըլան օյունուն գահիրէ չըգմասընա տէկին սէքիզ օն սաաթ կէշէճէք իտի . վէ պու սէքիզ օն սաաթ , Տօն Վալտէզ իլէ չիւրէքեսսը իչիւն ազ միւտտէթ տէյիլ իտի :

Տէօրտիւնճիւ գարուտան արթըզ կէրի տէօնմէյէ հաճէթ գալմայըպ , իւշ նէֆէր տօսթլարըմըզ , արգալարընտան գարունուն թէքարէն սըգը սըգըյա գարատըլմասը իչիւն նէօպէթճի ասքէրտէն գալիէն սէօզ ալտըգտան սօնրա տիշարը չըգտըլար :

Տէնիզ գըյըսընա անճագ եարըմ սաաթլըզ պիր մէսաֆէ վար իտի :

Հիչ պիր էնկէլէ , հիչ պիր ասքէր գօլունա վէ հիչ պիր սօգագ պէքճիսինէ թէսաաթիլ իտիլմէքսիզին , սահիլէ վասըլ օլունտու :

Տօն Վալտէզ , քէնտի ասքէրինէ , սիլահ էնտիրմէք էմրինի վէրտի :

Տօնա իգապէլլա վէ Բալֆ Միլըր , թիւֆէնք տիպճիլէրինի եէրէ տօգանտըրտըզլարը կիպի , սլունտան հասըլ օլան սէսին իւզէրինէ , տէնիզ քէնարընտա պիր գարարթը գըմըլտանմայա պաշլատը :

« Բիմ տիր օ » տէյի սէս վէրտի Տօն Վալտէզ :

« Աղընը ղայպ իտէն պալըգճը տըր » տէյի ճէվապ կէլտի մէգքիւր գարարթը թարաֆընտան :

« Աղ պուլունտու » տէյի թէքէրրիւր իթտի թէքարէն Տօն Վալտէզ , վէ քէնտի պիր իլարէթի իւզէրինէ , մայէթինտէ պուլունան իքի ասքէր իլէ պիր . լիքտէ գարարթըյա տօղրու իլէրու վարմայա պաշլատը :

Տէօրթ նէֆէր սիյահ ատէմլէր , քէնտիլէրինի գարշըլատըլար . վէ պուն .

լարնն պէօյիւքէրի զանն օլունան ատէմ, Սպանեօլ լիսանը իւզրէ, Տօն Վալտէզ իլէ աթիտէքի միւքեալէմէյէ պաշլատը :

—Աղըմըզը արւս կիտէպիլի^օրմիյիզ . եիւզպաշը՝ էֆէնտի :

—Էվվէթ գարթան, Փագաթ սիզտէ տախի հէր շէյ եօլունտա տըր տէյի զանն իտէրիմ :

—Էվվէթ եիւզպաշը՝ էֆէնտի . էլ վէրիւր քի թէհլիքէսիզ սուրէթտէ լիմանտան տիշարը չըգալըմ :

—Կէմիւրիզ նէ^օրէտէ տիր :

—Իւչ միլ աշըգտա վօլթա վոլուրոյօր :

—Էօյլէ իսէ վագթ զայս իթմէյէլիմ : Ումարըմ քի էյի սուրէթտէ սիւլահանմըշաւընը տըր :

—Էվվէթ տէօրթ գըթա ուզուն պըշագլարըմըշտան պաշգա, իւզէրիւմիզտէ սէքիզ աթէլ վար տըր :

—Սէքիզ աթէլ տէ պիզտէ վար, օլուր ճէման օն ալթը աթէլ . թէքմիզ պիր պէօլիւյէ գարշը դօյմագ իշիւն պու գատարը քեաֆի տիր . ա՛ր :

Տօն Վալտէզին պու սօն էմրի իւզէրինէ, պիւթիւն սէսլէր գաթ օլունտու . Տօն Վալտէզ, Տօնա Իզապէլլա, վէ Բալֆ Միլըր, հազըրտա տուրան սանտալա աթլատըգտան սօնրա, գարթան տախի արգալարընտան սանտալա պինիպ եօլա չըգալըար :

Տօն Վալտէզ տիւմէնէ օթուրտու :

Գիւրէքլէր, էօյլէ պիր սէսսիզ սուրէթտէ սույա պաթըսլ չըգմագտա իտիլէր քի, պիր սանտալ պօյու ուզագտան պունլարըն սէսինի տույմագ գապիլ տէյիլ իտի . անճագ կէօք ըլըղընտան տէնիզին իւսթիւ ազ չօգ սէշիլտիլինտէն, եագընտան կէշէն պիր սանտալըն իշինտէ պունլաննլարըն պունլարը կէօրէպիլէճէքլէրինտէն գօրզ ուլմագտա իտի :

Գէօր շէյթան տախի էօյլէ իսթէտի քի, պու սանտալը կէօրէնլէր պունուպ, տօսթլարըմըզըն պաշը պէլայա ուղըասըն տէյի :

Անճագ պիր օնսլէլ տագըգալըզ եօլ իլէրու կիտիմիլ իքէն, պիր տէնակէհան գարըլարընա պիր գարարթը չըգմասըն մը :

Պու գարարթընըն իշինտէն սիւնկիւ բարըլթըս տախի միւշահէտէ օլունտուղընտա, պիզիմ սէֆիլ գաշագլարըն նութգլարը թութուլմայա վէտիզլէրի քէսիլմէյէ պաշլատը :

Գաշմանըն իսէ ինթիմալի եօգ, չիւնքի եօլարը գաթ օլունմուշ իտի :

Գարըլարընա չըգան, պիր պէյլիք Փիլիգասը իտի :

Տօն Վալտէզ հիտտէթինտէն Բալֆ Միլըրըն գօլունը սըգտը :

Պագաթ ճէսուր եիւզ պաշը չաբուգ ազլընը պաշընա թօրլատը :

Հէր շէյ, օ տագըգատան ասըլը իտի :

Տօն Վալտէզին պունճա Փէտաքեարըգլարը, պունճա մէշագգաթ վէ սըգընթըլարը, հէր պօշա կիտէճէք, վէ Բալֆ Միլըրըն խէլասը կիպի, քէնտիսինն տէ Տօնա Իզապէլլա իլէ ագտը իզտիվաճ իթմէք խիւլէալարը տախի մահվ օլտուգտան սօնրա, հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆագ օլունմագսըզըն, կէրէք քէնտիլին վէ կէրէք քէնտիլնտէն գիյատէ սէվտիյի նէվիվան գըզըն պաշլարը տախի, ճէլլատըն գալիմ սաթըրշ ալթընտա տիւշէճէքլէր իտի :

Պունլար, պիր տաղըգա զարֆընտա . պիրիպիլէրինի տէֆ իտէն խէ .
յալլար կիպի, Տօն Վալտեղին կէօզլէրի էօնիւնէ կելիպ մահվ օլտուլար :

Էվվէլ էմրտէ, Ինկիլթէրաւտա Տօնա Իզապէլլա իլէ ագառ իզտիվաճ
իտէրէք կէշիրէճէի բարլադ. էօմր մէնզարէսի, քէնտի հուզուրունա չըգառ .
պունուն արգասընտան տախի, թութուլուպ թէքրարէն գըլլայա կէօթիւ-
քիւլէճէի, հապս իտիլէճէի, տիվանը հարպ հուզուրունա չըգաճաղը, գաթ-
լէ հիւքմ օլունաճաղը, վէ ճէլլատըն էօնիւնէ տիլ չէօքէճէի մէնզարէսի, կէօ-
պիւնիւն էօնիւնէ կէլտիլէր :

Պու սօն մէնզարէ, պիւթիւն ապէրլիք գանընը թահրիք իթտի . եա
քէնտի սէվկիւլիլէրի իլէ պէրապէր օ տաղըգաւտա մահվ օլմայա, եա եօգսա
քէնտիլէրէ գարչը տուրանլարը մահվ իթմէյէ գարար վէրտի :

Տօն Վալտեղ, շու մէյեուս հալտէ նակէհան, քէնտինէ էպէտի պիր չէ-
րէֆ օլաճադ ֆիւթուրսուզուզ վէ դէքեալէթ քէսպ իտէրէք, վէ պէյլիք ֆի-
լիզասընտան պէքլէնիլէն մուամէլէի պիլ աքիս քէնտինէ հասր իտէրէք, նէ
գաւտար սէսի վար իտէ, պէօյիւքլիյէ մախսուս օլան պիր տէպտէպէ իլէ, վէ
մէգըիւր ֆիլիզաւտա պուլունանլարա խիթապէն, «քիւրէքլէրի պըրա'գըն տէ-
յի պաղըրտը, վէ պատէհու Տօնա Իզապէլլայա վէ Բալֆ Միլըրա խիթապէն
տախի, «սիւհա տալըրանըն, նիշան ալըն» տէյի պաղըրարադ էմր վէրտի :

Տօն Վալտեղին իշպու քիւսթախլըլը նէ' ազիմ պիր թէէսսիր հուսուլէ
կէթիւրտի .

«Քիւրէքլէրի պըրադաղըգ» ճէ-լապը կէլտի ֆիլիգաւտան :

— Նէ° սանտալը տըր պու :

— Պէյլիք ֆիլիգասը տըր : Ֆագաթ նէ° սըֆաթլա պունու սիւալ իտէ-
յօրսունուզ :

— Գըրալ հաղրէթլէրինին պիր եիւզ պաշըսը վէ Գաւիչ չէհրի գօման-
տանընըն գայմադամը սըֆաթը իլէ սիւալ իտէյօրում . ճէվապ վըրին հա°նիլը
պէյլիլին թայիֆէսինտէնսինիլ :

— Գօնգէսթատօրէ նամ հարպ սէֆինէսինին . ֆագաթ եիւզ պաշը' է-
ֆէնտի, սիլին տէնիլ քօլիպլիյինէ միւտախէլէյէ հազգընըլ . . . :

— Օ սիլին պիլէճէք իշինիլ տէյիլ տիր . գըրալ հաղրէթլէրինին լիման-
լարը նէ սուրէթլէ մուհաֆաղա իտիլմէքտէ օլմասընը անլամադ լաղըմ կէլ-
միշ տիր : Խամինիլ նէ° տիր :

— Սօմարէզ :

— Բիւթպէնի'լ :

— Չազուլ :

— Եիւզ պաշընըլ նէրէտէ տիր :

— Խասթա տըր :

— Միւլապիմինի'լ :

— Միւլապիմիմիլ տէ . էվվէթ միւլապիմիմիլ իշիւն սիւալ իտէյօրսունուզ
էօյլէ տէյիլ մի, եիւզ պաշը էֆէնտի . էվվէթ միւլապիմիմիլ տէ խասթա .
խա'յը պէրապէր իտի . ֆագաթ . . . :

— Ֆառաթ նէ՞, չափուշ Սօմարէզ . սէնին քէսիք քէսիք վէ գապահաթլը կիրպի սէօյլէյլէրինտէն անլայօրում քի , սիզ գըրաւ հաղլէթլէրինին սիզէ էմնիյէթ իթտիյի մէմուրիյէթի էյի գուլանմայօրսունուզ : Պահրիյէ գանուանումուզու պիլմէլիսին չափուշ Սօմարէզ . էկէր աօղրուսունու սէօյլէմէզ իտէն , երւզ պաշընըն եախօտ միւլաղիսինին թէօհմէթինէ սէն տէ շէրիք պուլունանուշ օլաճագըն . վէ պու թէօհմէթին ճէզասընը տա էկէր պլլմէզսէն սանախապէր վէրէյիմ :

— Պիլիրիմ երւզ պաշը էֆէնտի . սէօյլէմէնիզէ հաճէթ եօդ տուր . մէրհամէթ էաին . . . :

— Տօղրուսունու սէօյլէյէճէ՞քմիսին . . . :

— Էվվէթ երւզ պաշը էֆէնտի . միւլաղիսիմիզին գօմանտաղը թահթընտա նէօպլէթէ չըգտըզ . Ֆառաթ կէնճլէրին հալի մալիւմ տիւր . քէշֆ իտէպիլէճէյինիզ պիր սէպէպլէ , շէհրին սաղզօլ պիրինճի թապիասը եաղընընտա գարայա չըգտը , վէ պիր սաաթտան կիտիպ քէնտիսինի ալաճաղըզ :

— Պու գատարը էլ վէրի . չափուշ Սօմարէզ . հալմէթլու գըրալմըզ նամընա սանա էմր իտէրիմ քի , մայէթինտէ պուլունան աքէրին վէ սէնին թէքմիլ սիւահարընըլը թէսլիմ իտէսին , վէ կիտիպ միւլաղիսինի ալաղտան սօնրա , թէքմիլ թայիֆէլէրին իլէ կէմիյէ ալտէթ իտէսին . եարըն պու սիւահարըն սահիպլէրի տիվանը հարպ հուզուրունա չըգաճագլար . թայիֆէլէրինէ պիր մէսուլլիյէթ թէրէթթիւզ իտէմէզ . Ֆառաթ սէն , չափուշ Սօմարէզ . սէն պիրազ գահմէթ շէքէճէքսին :

— Ֆառաթ էֆէնտի՛ երւզ պաշը . . . :

— Սէնի գուրթարմագ իչէն էլիմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէյիմէ սէօզ վէրիլիմ :

Պունուն իւզէրինէ , իքի սանտալ պիրիպիրլէրինտէն անճագ պիր իքի գատէմ ուզագտա պուլունտուզլարը հալտէ , թէսլիմ օլաճագ սիւահար պիրէր պիրէր Տօն Վալտէզէ աօղրու ուզանմայա պաշլատըլար : Օն իքի առէտ թիւֆէնք թէսլիմ օլաղուրունտան անլաշըտը քի , մէզքիւր ֆիլիգատա օն իքի նէֆէր պահրիյէ աքէրի պուլունմագտա իտի :

Սրթըզ պունտան գօլայճա անլաշըպպիլիլի քի , Տօն Վալտէզ վէ քէնտի մայէթի , նէ՛ տէհէթլի պիր կէչիտ կէչիրմիլէր իտի :

Քիմին խաթընտան կէշէսիլիլի իտի քի , Տօն Վալտէզ վէ ըէֆիլէրիննէ օլ տէրէճէտէ աղիմ գօրգու վէրմիլ վէ առէթա ճանլարընը աղըզլարընա կէթլրմիլ օլան պէյլիք ֆիլիգասընըն տախի , քէնտիլէրինտէն գօրգաճագ էօյլէ պիր պէօլիք սյըպը վար իտի :

Պունա թէսատիլֆ մի տէյէլիմ . . . :

Ֆառաթ շուրասը ինքեար օլունմագ քի , էկէր Տօն Վալտէզ , օլ թէհայեիւրէ շայան ճէսուրըլը իլէ , մահքիւմ սըֆաթընը պիր համէտէ տէֆ իտիպ պիլզաթ քէնտիսի հաքիմ սըֆաթընը տէրիւհտէ իյլէմիլ վէ անը մէհաւրէթի քեամիլէ իլէ պաշա չըգարմըլ օլմասա իտի , կէրէք քէնտիսինին , կէրէք Տօնա իզապէլլանըն շու եա պու սուրէթլէ թէլէֆ օլաճագլարը , վէ տիկէրլէրինին տախի եազայը գուրթարմայաճագլարը շիւբհէսիլի իտի :

Նիհայէթ պէյլիք Ֆիլիզասը պիւսպիւթիւն քէնտիլերինտէն այրըլըսդ զայս օլտուղունտա , արթըզ սանտալըն տէրունինտէ պուլունանլարըն սէ-
վինձլէրի թարիֆէ կէլի՛ր մի իտի :

Բալֆ Միլըր վէ Տօնա Իզապէլլա , իբիսի պիրտէն Տօն Վալտէզին էյինի սըզըս , քէնտի թէշէքբիւրլէրինի պէյան , վէ իսլրազ իթմիլ օլտուղու Փէվզէ-
լատէ մէհարէթի իշիւն քէնտիսինի թէպըիք իթտիլէր :

«Գա՛րթան , պու թիւֆէնքլէր տէ սէնին գըսմէթին իմիլ» տէտի եիւզ պաշը կիւլէրէք , «Մթօքհօլմա վասըլ օլտուղունտա , պու օն իբի տտէտ Սոլա-
նիսլը թիւֆէնքլէրինի զայէթլէ մէրազ օլունաճազ վէ թէհայէիւրտէ գալը-
նաճազ պիր սէրիլւզէշմ էսէրի մագամընտա Շուէտ հիւքիւմէթինէ հէտիյէ
իտէպիլիւսին . Փազաթ հիքէայէնին շէքլինի թէպտիլ իթմէյէրէք նազլ իթ-
մէիսին :»

Գարթան մէզբիւր իհսան իշիւն Տօն Վալտէզէ պէյանը թէշէքբիւր իթ-
տիքտէն սօնրա , արթըզ լիմանըն աշըղընա չըզըլմը վէ բիւզկեար տախի
միւսայիտ պուլունմուշ օլտուղունտան , պիր ան էվմէլ կէմիյէ վասըլ օլա-
րազ պիւսպիւթիւն հէր նէվի թէհիքէտէն գուրթուլմազ իշիւն եէքէն ա-
չաճաղընը խապէր վէրտի :

Մէրգումուն պու թէքլիֆի թապիաթը իլէ մէմնունէն դասուլ օլունա-
լազ , պէյազ եէքէն տէրհալ եիւքսէլմէյէ պաշլատը , վէ պիր եանտան քիւ-
րէքլէրին վէ տիկէր եանտան բիւզկեարըն գօրու իլէ , սանտալ տտէթա ուշ-
մայա պաշլատը :

Իքի սաաթ սօնրա , գաչազ տօթլարըմըզ քէնտի միւսաֆիրէրվէր
գամտրասընա գասուլ իտէն Շուէտ կէմիսի , տօլու եէքէն Ճիւրալթարա
տօգրու իլէրու վարմազտա իտի :

Պիր քէրրէ Ճիւրալթարա վասըլ օլունտուղտան սօնրա , արթըզ տիւն-
եանըն տօնանմասը պիր եէրէ կէլտէ , կէրէք Բալֆ Միլըրը , կէրէք Տօն Վալ-
տէզի վէ կէրէք Տօնա Իզապէլլայը թութուզ թէքրարէն Գաաիլէ կէթիլմէ-
նին իհթիմալի եօզ իտի . չիւքի արթըզ Ճիւրալթար , պիր քէրրէ Ինկիլիզ
թօքրաղը օլմուշ իտի :

Արթըզ օնտան էօթէյէ Ինկիլթէրրայա կէշմէք բէք գօլայ շէյ իտի :

Եօլճուլարըմըզա Ալլահ սէլամէթ վէրսին տէյէրէք , պիլ այրըճա թէք-
րարէն Գաաիլէ ալտէթ իտէլիմ :

Ֆիրարըն ֆէրտասը սապահը էրքէնտէն , գօմանտանըն տայիրէսի գա-
բուսու էլէ ալընտը :

Տէշէթլի խապէր հէր թարաֆտան տուլուլմուշ , վէ եալընըզ գօման-
տան իլէ գարըսը , Ինկիլիզ մահպուսուն ֆիրարընտան պիխապէր պուլուն-
մազտա իտիլէր :

Պիշարէ չիֆթէ գումրուլար հէնուզ պիլմէյօրլար իտի քի , էլլէրինտէն
գաշըրտըզլարը , եալընըզ Բալֆ Միլըր տէյիլ իտի . իլա քէնտի ճանքարէ-
լէրի , տիւնեա իւզէրինտէ հէր շէյտէն հուտուտուզ տէրէճէտէ զիյաաա
սէվտիլէրի պիր թանէճիք գըզլարընը տախի էլտէն գաշըրմըլար իտի :

Գօմանտանա վոեգուի հայր խապէր վերադիւրի կիպի, հէման Տօն Վալտէդին ներքեա՛ն օլտուղունու սիւալ իլէտի . վէ մերգու՛մուն իքի նէֆէր ապէր իլէ պերապէր կի՛ճէ եարըսընտան պէրու Փիրարինին արգասընտան տիւլիւ՛ն օլտուղու խապէրինի ալտըղընտա, անըն իւզէրինէ օլ տէրէճէտէ էմիյէթի պուլունմագտա իտի քի, Ինկիլիզ դաչագ հէր նէրէտէ տախի պուլունմուն օլտա Տօն Վալտէդին անը պուլունմաղընա էմիյէթի քեալիլէսի օլտուղունու, հուղուրունա չըգան զապըթանա պէյան իլէտիքտէն սօնրա, տիկէր թարաֆտան, պիր մըգտար խաֆիյէլէր տախի սէվգ իտիլիպ, շէհրին կէրէք տախիլինտէ վէ կէրէք խարիճինտէ Բալֆ Միլըրըն արալթըրըմանընտա էմը իլէտի :

Տէնիզ ճիհէթի, հիչ պիրիսինին խաթր ու խէյալինէ պիլէ կէլմէմէքտէ իտի :

Գօմանտան, Փէվգէլատէ պիր թէլաչա տիւլիւն օլան զապըթանը, պալընտան պու սուրէթլէ տէֆ իթտիքտէն սօնրա, իշին նէթիճէսինէ միւնթագըր օլմագ իւզրէ, գարըսը իլէ պերապէր գահվէալթը օտասընա շէքիտի :

— Իզապէլլա հէնուզ եաթագտան չըգմամըլ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի գօմանտան :

— Եյի տէտին, ճէվապընը վէրտի գարըսը աչաղա դալգարագ . օ պու վագըթա գատար կէճիքմէզ իտի . տիլալէր գուշում ույղուչա տալմըլ օլմալը տըր կիտէյիմ քէնտիսինի ույանտըրայլմ :

Պիչարէ գատընըն պու սէօյիւ սէօյլէմէսի իլէ Փըրլանըպ օտատան տիւչարը չըգմասը պիր օլտու իսէ տէ, արասը իքի տագըզա կէչմէզտէն, աղլայարագ պաղըրարագ, կէօղլէրի տախի չանագ կիպի աչըմըլ օլտուղու հալտէ գօշուպ թէքրարէն գահվէալթը օտասընտան իշէրի կիրմէսի տէ պիր օլտու :

Գօմանտան, պունտան մուգատէմ գարըսընըն իւզէրինտէ տալա պէօյլէ պիր տէհէթլի թէլաչ էսէրի կէօրմիւն օլմատըղընտան, քէնտիսի տախի նէ եաթաճաղընը շաչըրարագ, սըչրայըպ աչաղա Փըրլանտը . վէ «նէ՛ վար տըր . էվատըմըզա պիր շէ՛յ մի օլտու . չափուզ ճէվապ վէր» տէյի պալըրալ :

— Խա՛յր պիլմէմ . տէտի սէֆիլ գարը սօլուղու քէսիլէրէք . Իզապէլլա եաթաղընտա տէյիլ տիր, քէնտի տիլալէր պալը եէրինտէ, եաթթըղըն իւսթիւնտէ չու մէքթուպու պուլտում . չաթուզ օղու գագալըմ նէ՛ իսիլ . ա՛ման Ալլահ, չիմտի քէնտիսի դաչպ իսէճէյիմ :

Պիչարէ գօմանտան, հէման գարըսընըն էլինտէքի մէքթուպու գաթտըղը կիպի, իւզէրինտէքի եաղընա պաղտը : Եագը Իզապէլլանըն եաղընը իտի :

Իմտի, տիթրէմէքտէ օլան էլլէրի իլէ հէման մէքթուր մէքթուպու աչըպ, օգուճաղա պալտար :

«Ազիզ բէտէրիմ . վէ ազիզէ վալիտէմ :

«Եիւրէյինիդի բէք թուլուն վէ Ալլահըն էմրինէ իթաաթ իտին :

«Պէնի նէ տէրէճէտէ սէվմէքտէ օլտուղունուզը պիլիրիմ • վէ պէնի զայպ իթմէնիզտէն հուսուլէ կէլէճէք աճը վէ քէտէրինիզին աղըրլըղընը տա պիլիրիմ • ֆաղաթ պէնի պիր ֆէտաքեարլըզ վաղիֆէսի իճրաորնա թէշվիզ գըլան ձէնապը Հազգըն , սիզէ տախի լազըմ կէլէն թէսէլլի վէ թէհամմիւլ գուարէթի իհասնընը գըսգանմայաճաղընա էմինիմ :

«Գըզընըզ , իքի ալիմ ճինայէթլէր մէննի իչիւն ֆիրարէ մէճպուր օլմուշ տուր • արթըզ գըզընըզ կիսի , Բալֆ Միւրը վէ Տօն Ալալտէզի տէ արամայըն • ինչալլահ պիր կիւն , Գուրթարըճըմըզ էֆէնտիմիզին մէրհամէթ ու ինայէթի իլէ , թէքարէն պիրիպիրիմիզէ գալուշուրուզ , վէ Տօն Ալալտէզի տախի օլ վազըթ կէ-վէյնէշ մաղամընտա գըզընըզ իլէ սէրապէր գուճազա լամազա նայիլ օլուրսուշուզ :

«Շիմտիլիք Ալլահա ըմարլատըզ :

«Ճէսուր օլուն , վէ տայիմա գալպէն հուզուրունուզտա տըր տէյի ի-թիմատ իտին ,

«Իչապէլլա ֆըզընըզ»

Մէքթուպուն գրաաթը պիթալինտէ , սէֆիլ վալիտէ վէ բէտէր պիրի-պիրլէրինին եիւզիւնէ պագտըլար • իքիսի տախի , պիրիպիրլէրինին եէրէ տէվրլմէսինի մէն իթմէք իչիւն գօլլարընը պիրիպիրլէրինէ ուզաթալար , վէ պու սուրէթլէ եէքաիկէրինէ սարըմըշ օլտուղլարը հալտէ , իքիսի պիրտէն զայ ազըլ եէրէ սէրլալիլէր :

Իքիսինին ազգընտան տախի չըգան սօն սէօզլէր շունլա՛ր օլտուլար :

«Աա՛հ , ճիվա՛ն էվլատըմ»

Զ.

ՄԱՐԿԷՐԻԹ ԳՕԼՏՈՒԻՆ

Շիմտիքի Սէյնթ ձէյմա Բարգ նամ պաղչէնին իւզէրինէ նազըր ճէսիմ խանէլէրին եէրինտէ , հիքեայէմիզ թարիսինտէ մէվճուտ պուլունան ախշապ գօնազլարըն պիրինտէ , անճազ երիմի պէշ եա օթուզ չաղլարընտա , վէ սէօզիւ օլաճազ տէրէճէտէ տիլպէր վէ գէնկին պիր գատըն իգամէթ իթմէքա տէ իտի :

Վուգուրֆճու էհալի , խայլի միւտտէթ սօն տէրէճէտէ պիր մէրազ ու զայլէթլէ , պու գատընըն քիմ օլտուղունու , պաքիրէ պիր գըզ մը եօգսա գօճասը էօլմիւշ պիր տուլ գարը մը օլմասընը , բէտէր ու վալիտէսի վէ խանէտանը քիմլէր պուլունտուղունու , վէ ալէլսուսուս , արապալար , աթլար , ուշազլար վէ սէյիսլէր սազլայաճազ վարիտաթըն եաթստ իրատըն մէնպաը նէրէսի օլտուղունու անլամայա չալըմըշ , վէ պունուն իչիւն քէնաի պէյնլէ-րինտէ տէ խայլիճէ չամաթալը միւճատէլէլէրտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ , պու զալիմ էսրար բէրտէսինի երրթմաեա մուվաֆֆազ օլամայարազ , նի-հայէթ մէյեուսիյէթ սիւքիւթինէ մէճպուր օլմուշ իտի :

Մերգումէ գառնըն ռեգբիւր խանէյէ կելիւ կերէշմէսի , իքի այը թէ-
ճափուզ իյլէմիշ օլուպ , էվվէլ էմրտէ եալընըզ թէք պիր պէսլէմէսի պուլուն-
մագտա իքէն , կիւնտէն կիւնէ տէպտէպէ պէօյիւմէյէ պաշլամը : քէնտիսի
հէման հէր կիւն քէնտիսիէ մախսուս արապալար իլէ կէյիւմէյէ կիթտիյի կի-
պի , կիծէլէրի տախի մախսուսէն արապալար իլէ պիր թագըմ կէնճ գառն-
լար վէ էրքէքլէր քէնտիսիէ վիզիթա վիրմէյէ պաշլամըշլար , վէ հէման հէր
կիծէ , տիւյիւն էվի կիպի մեգբիւր խանէտէ կիծէ եարըսընա տէկիւն չէնլիք
վէ էյլէնճէ վագը օլմագտա իտի :

Իհ , վուգուֆճու օլուպ տա , պուլնլարըն ասլ ու էսասընա տիւնհ օ-
լամայան , նա՛սըլ քէնտիսի գապթ իտիպ խըրսընտան չաթլամարն :

Գըրըն սօուգ կիծէլէրինտէ , պու պէտպալթ վուգուֆճուլարըն գա՛շ
նէֆէրի , ստաթլարճա սօգալտա տիթրէյէրէք , մեգբիւր խանէնին գաբու-
սուսու մուհասէրէյէ ալմագտա , վէ հիշ տէյիլ իտէ , արապալար իլէ կէլէն
միւսաֆիրլէրին քիմէշ օլտուգլարընը անլայարագ , անտէն քէնտի մէրագլա-
րընը տէֆ իտէճէք պիր ընդ քէօշէսի պուլմայա ճան աթմագտա իտիլէր :

Պագաթ հէր զայրէթ ու ֆէտաքեարլըզլարը պօշա կիթտի . իշլէրինտէն
սօուգ ալըպ խաթալանանլար տա օլտու . նիհայէթ զալէպէ , ասը նախա-
յիւմ գառն թարաֆընտա գալըպ , վուգուֆճը էհալի , մէյեուս , մահպուն
ու միւքէտտէր , պու էսրարա վագըֆ օլմագ մէմուրիյէթի ագիմէսինտէն ,
գաթիէն իթիւնքեաֆ իյլէտի :

Մարկէրիթ Գօլտուին նամընտա պուլունան պու տիւլէր գառն , Հին-
տիսթանտա քէսպի սէրվէթ իթմիշ օլան Գօլտուին նամ պիր ինկիլիզ գապի-
թինին , եա էօքսիւզ գալմըշ գըզը , եախօտ տուլ գալմըշ գարըսը օլմալը
իտի :

Իշթէ վուգուֆճու էհալինին , նաշարի , քէնտի քէնտիսիէ իթիլարաճ իյ-
լէտիլի նէթիճէ պու օլուպ , արթըգ քէնտի իճաաքէրտէսի օլան պու թէնէլ-
լի իլէ իգթիֆա իյլէմէսի լաղըմ կէլտի :

Փեարլար այընըն սօն վէ սօուգ կիծէլէրինտէն պիրիտի իտի :

Մարկէրիթ Գօլտուինին խանէսի , եինէ տաթթաէն օլտուղու իւզրէ , սօգաղ գա-
տիւյիւն էվի հալինի քէսպ իթմիշ , վէ իշլրտէ եանան քիւլիյէթի մումարըն
շաֆղարը քէնշէրէլէրտէն տիշարը վուրուպ , սօգալը վէ գարըսընտաքի
պաղչէ տիվարընը գաթլամըշ օլան պէմպէյագ գարը , կէօզ գամաշտըրաճագ
տէրէճէտէ կիւզէլ պիր քէմպէ քէնկէ պօյամըշլար իտի :

Եարը կիծէ օլտուգտա , տաթթաէն պուլունտուղու իւզրէ , սօգաղ գա-
բուսունտա պէքէյէն արապաճըլարտա պիր հարէքէթ կէօրիւնմէյէ պաշլատը :

Միւսաֆիր հանըմլար յէ էֆէնտիլէր , խանէլէրինէ տէօնմէյէ հազըրլան-
մագտա իտիլէր :

Մարկէրիթ Գօլտուինին գօնաղը գաբուլարը սըրթ իւսթիւ աշըլարլար ,
վէ միւսաֆիրլէր , թագըմ թագըմ քէնտի արապալարընա պինէլէք , թէքէր-
լէք գալապալըլը , բէյ տէր բէյ թէնհալանմայա պաշլատը :

Նիհայէթ էն սօնրայա գալան իքի գըթա արապալարտան պիրիտիին
սահիպլէրի տախի գաբուտան տիշարը չըգալար , վէ իքի տագըգա սօնրա ,

գարլարն իւզէրինաէն սէսսիգճէ եռվարլանլոյ կիտէն մէղքիւր արապա տա-
խի կէօզէ կէօրիւնմէզ օլտու իսէ տէ , թէք գալան արապաննն սահիպլէրի
եախօտ սահիպի օրթայա չըգմատը , վէ արապաճըյա խանէնին խըտմէթ-
քեարլարը թարաֆընտան ուսուլճաճըզ պիր շէյ սէօյլէնտիքաէն սօնրա , գա-
բու գաբանար :

Արթըզ կէլ տէ պուրատա վուդուֆճուլըզ իթմէ պազալըմ :

Էվլէթ , պու սօն արապաննն սահիպլէրի եախօտ առլ տօղրուսունու
սէօյլէյէրէք , սահիպի , նէ՞ սէպէպլէ տիկէրլէրինաէն այրըլոյ իշէրիտէ գալ-
մըլ իտի :

Հէյէ քի վուդուֆճու գօնշուլար չօգտան պէրու մէյեուս օլարագ պիր
թարաֆա չէքիմիշ օլտուլլարընտան , իշէրինաէն , պու Ֆէվզէլատէ վագա-
նըն Ֆարգընա վարանլար պուլունմատը . եօգսա արթըզ հիտտէթլէրինաէն ,
հիշ տէյիլ իսէ պիրիպիրլէրինին գաֆասընը եարմայա գալգըլաճագլարը չիւբ-
հէսիգ իտի :

Միւէլլիֆլէր իշիւն , հիքեայէնին հէր սըրլարը , վէ հիքեայէյէ թապի
օլան հէր քէօշէ պուճագ տէլիքլէր վէ սօգագ վէ օտա գաբուլարը աշըզ օլ-
տուզունտան , վէ քէնտի գարիունլարընը , քէնտի իմթիագլարընա շէրիք գըլ-
մայա մէզունիյէթլէրի տախի պուլունտուզունտան , վէ մինգայրի հատտին
պիզ տախի միւէլլիֆլիք սըֆաթը իլէ պու մէզունիյէթէ տախիլ օլտուզու-
մուզտան , գարիունըմըզ հազարաթը իլէ պէրապլէր , շու սօն արապա սա-
հիպինին նէ՞ սէպէպլէ տիշարը չըգմայըլ խանէտէ գալմըլ օլմատընը տնլա-
մագ իշիւն , Մարկէրիթ Փօլտուինին խանէսինաէն իշէրի կիրմէյէ գարաբ
վէրտիք :

Հէնուզ տաղըլմըլ օլան ճէմիյէթին էյլէնտիքլէրի պէօյիւք սալօնա գա-
տար չըգտըզ :

Մէղքիւր սալօնուն օրթասոնտա ուզուն պօյլու , գարա գալըլ վէ գարա
կէօյլու , հաշիֆէլէլէլէլ շայան պիր թափու ու հարէքէթլի , պէյազ վէ տիլպէր
վէ թաղէլիյինէ պագարագ հէնուզ անճագ 25 չաղլարինտա պուլունան պիր
գատըն , այագ իւսթիւ , վէ իւզէրինաէն ազալի պիր եիկիրմի մուս եան-
մագտա օլան ճէվիզտէն մամուլ պիր թրաքէզա էօնիւնտէ տուրմագտա
տըր :

Իթէ Մարկէրիթ Փօլտուին , պու գատըն տըր :

Մէգուլմէնին եանը պաշընտա , թէքէտէն թըրնաղա գատար եէնի վէ
սիյան էլլիսէ կիյինմիշ գարա սագալը , վէ հէնուզ թաղէլիյինի ղայոյ իթ-
մէմիշ վէ թախմինէն 40-42 եաշընտա պուլունան էքէյիճէ կիւզէլ վէ ուզուն
պօյլու պիր առէմ պուլունուլօր :

Պու առէմ տախի , գաբուտա պէքլէյէն արապաննն սահիպի օլան միւ-
սաֆիր տիր :

Մարկէրիթ Փօլտուին , քէնտիլէրտէն պիր գաշ առըմ ուզագտա տու-
րան , վէ սէրայ խատէմէսի կիպի կիւզէլ կիյինմիշ օլան պիր խըտմէթքեարա
խիթապէն , վէ գըրալիշալարա եախօտ թէաթրօ աքթրիպլէրինէ շայան պիր
տէպտէպէ ու ազամէթլէ շու աթիտէքի էմըլէրի վէրտի :

«Պարնարտ . պիզ իքիմիզ շու օտայա չէքիւիպ , պազը միւհիմմ իչէր իւ-
զէրինէ պիրազ միւքեալէմէ իտէճէյիզ . սէն սալօնուն գաբուսունտա տուր ,
վէ պէնսէն եէնի պիր էմր ալմատըգճա , խըտմէթքեարլարտան հիչ պիրի-
սինի պլրադմա քի սալօնա կիրսին . սէնին տախի օտայա եազլաւայա իւ-
թիաճըն եօզ տուր անլա՞յօրմուսուն . ֆազաթ սալօնուն գաբուսունտան
էօթէյէ կիթմէ.մէյէ տէ տիզգաթ էթ . օլապիլիր քի սէնի չաղըրմայա պիր
իզթիզամ օլուր :»

Մարկէրիթ Գօլտուին պու սէօզլէրի սէօյլէտէքտէն սօնրա , արգասըն-
տան կէլմէսինի քէնտի միւսաֆիրինէ իշարէթ իտէրէք , սալօնուն պիր թա-
րաֆընտա պուլունան օտայա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլատը , վէ օտա գա-
բուսունուն էչիլի իւզէրինտէ թէքարէն տուրարազ , Պարնարտըն քէնտի
էմրինի նէ սուրէթլէ իճրա իթմէքտէ օլտուղունու կէօրմէք իչիւն արգասը-
նա պազար :

Սաաըգ խըտմէթքեար , ապէրլիյէ մախսուս պիր տօղրուլուզլա քէնտի
վազիֆէսինի իճրա իաիպ , սալօնուն գաբուսունա վարմըլ վէ նէօպէթ չա-
վուշու կիպի նօզթա տուրմուշ իտի :

Պատէհու կէնճ գատըն վէ քէնտի միւսաֆիրի օտատան իչէրի կիրիպ ,
գաբու տա արգալարընտան գաբանար :

Մարկէրիթ Գօլտուին , ապա քէնտի միւսաֆիրինի օթուրմայա տալէթ
իթմէքսիզին , քէնտիսի կիաիպ պիր գօթուզլը սանտալիէ իւզէրինտէ եալըլ-
տը , վէ ասըլգատէկէան թալլըր թասլամայա ալըլմըլ օլան միւթէքէպլիթ
միւսաֆիր տախի , պիր ատի ուշազ կիպի , խանէնին հանըմը գարչընտա
ֆազաթ էլ էլէ տօգանապիլէճէք գատար եազընտա այազ իւսթիւ տուր-
մաղա մէճպուր օլտու :

—Մատմուա՛ղէլ , արթըգ պու ախշամ վատինիզին իհրասընտա պուլուն-
մաղա սէօզ վէրմիլ օլտուղունուզ իչիւն , թէչէքքիւր վէ մէգատրչինասըլըմը
նէ սուրէթլէ սիզէ պէյան իտէպիլէճէյիմի պիլէմէյօրում , տէտի միւսաֆիր ,
հէյէճանը գալպինի եիւզիւնտէն պէլլի իթմէյէճէք գատար քէնտինի թուլթա-
մայաճազ պիր հալտէ :

—Մըսթըր ձ.րճ Ուի՛լըն . զայրէթինիզ սիզի չօգ իլէրուլէրէ կէօթիւ-
րիւյօր . բէճա իտէրիմ պիրազ տուլղուլարընըզըն շիտտէթինի հուտուտ ալ-
թընա վազ իլլէմէյէ չալըլըն :

—Մատմուա՛ղէլ . Մատմուաղէլ Գօ՛լտուին ինայէթ պուլուրըն . պրազըն
քի պէն տախի մինըայրը հատտին , վէ սիզինքինէ մուգապէլէթէն սիզէ պիր
նասիհաթ վէրէյիմ . բէճա իտէրիմ պէնի տէ տիյնէյին :

—Սէօյլէին պազալլամ Ուիլսը՛ն էֆէնտի . պանա վէրէճէք նասիհաթընըզ
հա՞նկըսը արր :

—Պէտպալսթ վէ սէֆիլ եիւրէքլէրէ պիրազ մէրհամէթ իթմէնիզի բէճա
իտէլիմ , մատմուա՛ղէլ :

—Պիրազ թէհամմիլլի օլտուղունուզտա , սիզի մէսուտ զըլմայա , եիւ-
րէնիզին արգուսունու եէրինէ վարտըրմաղա սէօզ վէ՞րմէտիմ մի :

—Ֆազաթ պու կիւն եարըն տէյէրէք պէնի տայիմա ալտաթմադտա ր
վէ սէֆիլ հալիմ իւզէրինէ ատէթա էյլէնմէքտէ օլմանըլ իլէ պէնի օլ տէրէ-
ճէտէ մէյեուս գըլըյօրսընըլ քի , մատմուս'գէլ , օլ վատ իթտիյինիզ մէսուս
կիւնէ գատար եաշայապիլէճէք , վէ եիւրէյիմին արզուսունա նայիլ օլապի-
լէճէք գատար պիր գուլվէթ կէօրէմէյօրուս իւզէրիմտէ :

—Ֆազաթ Մըսթըր Ուր'լըն , պիր Հինտիսթան գապիթինէ շայան պու-
լունաճադ սուրէթլէ հարէքէթ իտէճէք եէրտէ , ատէթա գօրգագ վէ գալիֆ
պիր չօճուդ կիպի լիսան գուլանմադտա օլտուղունուզ իւզէրինէ թէաճճիւս
պիմի թուլթամադտա օլտուղունուս տա սէօյլէթմէք իսթէյօրսընըլ :

—Էվլէթ մատմուս'գէլ , իւք տէֆա սիպի կէօրաիւլիւմտէ , հալէա Հին-
տիսթանըն Պէնկալ ալայը սիւարի գապիթի պուլունտուղունուս հիսս իթմէք-
տէ իտիմ . ֆազաթ սիզ , պիր այ դարֆընտա , կիւլլէտէն վէ գուրչունտան
միւթէէսսիր օլմայան վէ պիր Ինկիլիզ գապիթինէ շայան պուլունան եիւրէ-
յիմի , պիր թավուզ եիւրէյինէ չէվիրաինիզ . կիճէ րիւյամտա , վէ կիւնտիւզ
խէյալիմտէ , տայիմա սիպին իւզէրինիզէ տիւշիւնմէքտէյիմ . եըլար գատար
ուզուն սիւրէն չու գըսաա գըշ կիւնլէրինի նասըլ օլուս տա չաբուզ ախամ
իտէրէք թէքըրալէն սիպի կէօրմէյէ նայիլ օլմագ իշիւն էրիյիւլ թիւքէնմէք-
տէյիմ . հէր կիճէ , չու տիւլէր աղղընըլտան , «Ուր'լըն արթըզ սըրասը
կէլար . եիւրէյինին հասէա ջէքտիլի լուզէթի իլթէ արթըզ սէօյլէյէճէյիմ»
տիմէնիզի իշիթմէք արղուի շէտիտի իլէ գօշուս գօշուս պուրայա կէլմէք-
տէյիմ , վէ հէր կիճէ եարընըյն , թէհիտէսթ վէ մէյեուս գալարագ թէք-
ըրալէն կէրիյէ ալտէթ իթմէքտէյիմ : Մէրհամէթ էթ Մարկէրիթ , մէրհա-
մէթ էթ . արթըզ տայանաճադ գուտըլէթիմ գալմատը . տիհանընտան չը-
գարաճաղըն եալընըլ Պիր ՍէօՂ տիր Մարկէրիթ Գօ'լտուին , Մատմուս'գէլ
Գօլտուին . սէօյլէ չու տիր թէք սէօյիւ . պիր քէրրէ , ախ պիր քէրրէ սա-
րըլայըմ , գուճագլայըմ , պիր բուսէ ալայըմ , էվլէթ պիր բուսէ , վէ ֆէր-
տասը կիւնիւ կիտիւլ քէնտի այաղըմ իլէ մէզարըմա կիրէյիմ . մէրհամէթ էթ
Մատմուս'գէլ , մէրհամէթ էթ , մէյեուսիյէթիմտէն չըտըրաճաղըմ կէլիյօր :

Մըսթըր Ճօրճ Ուր'լըն , հարէքէթինի տախի սէօյլէրինին իմտատընա
էէթ իշտիրիւլ , գալիմ գըզըն գալպինի րիգգաթա կէթիւրմէք իշիւն , էլլէրինի
տախի պիրպիրլէրինէ գալուշտուրուս , անըն այաղարը ալթընտա տիզ իւ-
զէրինէ չէօքտիւ :

—Մըսթըր Ուր'լըն . թէքէրրիւրէն սիզէ սէօյլէրիմ , պիր Հինտիսթան
սիւարի ալայը գապիթի կիպի հարէքէթ իթմէյօրսունուզ . այաղա գալըն ,
վէ պիրաղ թէհամմիւլլի օլուն . վատիմ վատ տըր :

—Ֆազաթ պու կիճէ մէգըիւր վատինիզի իճրա իյլէմէյէ սէօզ վէրմէ-
տինիզ մի :

—Չիւնքի ճէմիյէթ իշինտէ պէնի օլ տէրէճէտէ սըգըլըրմադտա իտի-
նիզ քի , հէր քէսին սուի գաննը թահրիզ օլաճաղընտան գօրգմայա պալա-
տըմ , վէ սիզէ սէօզ վէրտիմ քի պու կիճէ . . . :

—Պէնի պիր տէֆա տաշա ալտաթասընըլ տէյի , էօյլէ տէյի'լ մի :

—Խայըր . սիզէ թէքէրրիւր իյլմէք իշիւն քի . . . :

— Ի՛նչ նիհայէ աւտանմայա թէհամմիւլ իտէյիմ տէյի , էօյլէ տէյի՞լ մի մատմուա՛ղէլ :

— Ե՛յ մատամ քի էօյլէ իզնա օլմագ իսթէյօրսունուզ , պէնիմ եագամը պըրագը պաշգա դարույա պագապիլիրսինիզ . զօր իլէ էլինիզտէն թութան հօգ տըր :

— Սօն սէօզիւնիւզ պո՞ւ՛մը տըր մատմուաղէլ :

— Էկէր իսթէրսէնիզ , սօն սէօզիւմ պու օլապիլիր :

— Պունու տիւշինէրէ՞ք մի սէօյլէյօրսունուզ :

— Տիւշինմէյերէք տէ սէօյլէնէպիլէճէք պիր սէօզ տիր սէօյլէտիյիմ տէյի զանն իտէրիմ :

— Մատմուաղէլ Մարկէրիթ Գօ՛լտուին :

— Մըսթը՛ր ճօրճ Ուի՛լսըն :

Թարաֆէյնտէն թէաթի օլունան իսմ չըղըըլարը , կէլէճէք ֆուրթունաւնըն բիշտար ալէամէթլէրի իտիլէր :

Արթըզ շիւբհէ գալմամշ իտի քի , մուհապպէթ աթէշի իլէ պաշլանըւն միւքեալէմէ , պիր մուհարէպէ աթէշինէ թահվիլ օլաճագ իտի :

Ճօրճ Ուիլսըն ֆըրլանըպ այաղա գալգարագ , պիր միւտտէթ , խային խային մատմուաղէլ Գօլտուինին եիւզիւնէ պագտը , վէ մէգքիւր պագըըւնըն , մէրզումէնին ֆիւթուրսուզ վէ հաթթա կիւլիւմսէմէքտէ օլան տիւպէր ճէմալի իւզէրինէ հիշ պիր թէհասիր հուսուլէ կէթիւրէմէմէքտէ օլտուզունու կէօրտիւքտէ , հիտտէթլէ օտանըն տէրունինտէ վօլթա վուրմայա պաշլատը :

Մուհապպէթ եախօտ տօսթլուզ , սօն տէրէճէտէ ատալլէթ վէ տիւշմէնիլէ թէպտիլ օլմուշ իտի :

Պ՛ր արա Ուիլսըն օտա դարուսունու աշարագ , սալօնա տախի սլագտը :

Մարկէրիթին խըրմէթքեարը , հալէա սալօնուն գարըը թարաֆընտա պուլունան դարուտու , նօթթա պէքլէյէն առքէր կիպի նէօպէթտէ տուր , մագտա իտի :

Մէրհամէթսիզ գըզ , եինէ կիւլիւմսէմէքտէ օլարագ , Ուիլսընա պագմայա տէվամ իլլէտի :

Ճօրճ Ուիլսըն սիւքիւթ իւզրէ կէչէն պու իլք համլէտէ եէնիլմիշ իտի :

Պէնկալ սիւտրի ալայը զապիթի , աղըր աղըր եէլքէնլէրի սույա էնտիլէրէք , թէքրարէն Մարկէրիթէ եանաշտը . մէրզումէնին դարըսընտա զապթ օլունմուշ պիր հիտտէթլէ այագ իւսթիւ տուրտու . գօլարընը խաշվարի կէօսիւնիւն իւզէրինէ վազ իլլէտի , վէ պասկընըն շիտտէթինտէն նիմ տիթրէմէքտէ օլան սէսի իլէ , թէքրարէն տիրլոմասի թէլինի էլէ ալմայա թէնքիւպէ իլլէտի :

Մատմուա՛ղէլ . շագայը պիր թարաֆա գօյալըմ :

— Էմրինիզէ միւնթագըրըմ Մըսթըր Ուի՛լսըն :

— Իսթիհզանըն սըրասը տէյիլ տիր Մարկէ՛րիթ :

— Էօյլէ իսէ օնա կէօրէ հարէքէթ իտին :

— Գօրգարըմ քի մուհապպէթիմիզ պօզուլաճագ տըր :

— Օ տա սիզին բէյինիզէ միւթէվագըֆ պիր մատտէ տիր :

— Սիզի չու մէսուտ հալէ եիւքսէլտէն պէն իմ :

— Պուստու ինքեար իթմէքիյի Ֆիքրիմտէն պիլէ կէշիրմէմիւրիմ, Մըսթըր Ուի'լըն :

— Պիր բրէնսէս կիպի եաշամադտա օլտուղունուզ պէնիմ սայէմտէ տիր :

— Քէշէքիւր իտէրիմ Մըսթըր Ուի'լըն :

— Գօնաղըն քիրասընը, արասանըն բարասընը, խըտմէթքեարլարըն վէ սէշիսին ալլըզլարընը, մաթալա մէսարիֆինի, աթլարըն եէմինի, սիզին ի-բէքի շսվապլարընըզը, վէ հաթթա եանան մուվլարըն պիլէ բարասընը թէ-տարիք իտէն պէն իմ :

— Էվվէթ էօյլէ տիր Մըսթըր Ուի'լըն :

— Էկէր եարըն պէն պիր թարաֆա չէքիլը իսէմ, Ֆէրտասը կիւնիւ տախի Մարկէրիթ Գօլտուինին գօնաղը գաբանըր վէ արթըգ սէօղիւ պիլէ օլմաղ :

— Տէտյինիդ տօղրու տըր Մըսթըր Ուի'լըն :

— Արթըգ, Մարկէրիթ Գօլտուինին քիպարգատէ միւսաֆիրլէրի, վէ հաթթա Գօնթ Աշֆըրտ պիլէ մէրգումէյէ վիզիթալար վէրմէքիյի Ֆիքրէրին-տէն պիլէ կէշիրմէզէր :

— Օնա շիրհէ եօգ տուր Մըսթըր Ուի'լըն :

— Վէ օլ վադրթ, Մարկէրիթ Գօլտուին տախի . . . :

— Էյ Մարկէրիթ Գօլտուին տախի նէ՞ օլուր . . . :

— Նինէ Էվվէքի կիպի, օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ թէյլըն էօքսիւզ գըզը Ֆլօրա օլուր :

— Պու տա սահիհ օլտալիիր Մըսթըր Ուի'լըն :

Ճօրճ Ուի'լըն, սախթէ Մարկէրիթ Գօլտուինին էսրարընը պու սուրէթլէ եիւզիւնէ վուրտուղունտա, մէրգումէնին տիւշարը տէհէթ օլարագ, Փըր-լանըզ պազլարընա գաբանաճաղընը, վէ պիր միւտաթէ Էվվէ քէնտիսի Մարկէրիթին եախօտ տարլ սահիհի Ֆլօրանըն մէրհամէթինի նիյազ իթմէքտէ իքէն, շիմտի պիլ աքիս մէրգումէնին քէնտի մէրհամէթինէ սըղլնաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ իտի . վէ մէմուլ իթմէյէ հազըզ տա օլմալը իտի :

Ֆագաթ սապըզ օճագ սիւրիւրիւճիսին գըզը Ֆլօրանըն, ալա պու թէհ-տիտլէրտէն միւթէէտիր օլմատըզ տան պաչա, հաթթա պիր գահգահա իլէ տէ կիւլմէյէ պաշլաարընը կէօրտիւյինտէ, Ճօրճ Ուի'լընըն արթըգ նէ տէ-բէճէտէ բուսուլասընը շաշըրմըր պուլունտուղու, թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր :

Էվվէ Էմրտէ, Պէնկալ սիւարիսի զապիթի, մէրգումէնին ագլընա խիֆ-ֆէթ կէլիլ օլմասը զաննընա վարարագ, հէնուզ գարիունըմըզըն մալիւմիւ օլմայան սայիր պիր էսրարտան էօթիւրիւ պիրտէն պիրէ տիւշարը տէհէթ օլտու իսէ տէ, պէօյլէ պիր գօրգույա մահէլլ պուլունմատըզը չարուզ ան-լաշըրարագ, սըրֆի թէաճճիւզ ճիհէթի զալէպէյի գազանմըր օլտու :

Ճօրճ Ուի'լըն, պիր միւտաթէ Քաշկըն շաշկըն, սախթէ Մարկէրիթ Գօլ-տուինին եիւզիւնէ պոգտը . մէրգումէ հալէա քէնտի մէրհամէթսիզ կիւլիւ-չինէ տէվամ իթմէքտէ իտի :

— Մատմուսագէլ . կիւլմէնիզին կէրիսի չօգ իսէ, պէն տէ եարտըմ իտէ-

յիմ քի չաբուգ պիթսին , տէտի , Պէնկալ սիւարի ալայը զապիթի , սուրաթընը էքշիթէրէք :

— Նէ՞ եաբայըմ . Մըսթըր Ուի'լսըն . կիւլէճէք մէնզարէլէր վուգուինտէ քէնտիմի զապիթ իթմէք էլիմտէ տէյիլ տիր : վազթի իլէ պուռնուն իշինն հէքիմէլէրէ տախի միւրաճաաթ իթտիմ իսէ տէ , թէտապիտի միւմքինսիզ պիր իլլէթ տիր տէյի ճէվապ վէրտիլէր :

— Մատմուա'ղէլ . հիտտէթի թահրիք օլունմուշ պիր ատէմ իլէ ուզուն միւտտէթ էյլէնմէք քեարը ագըլ տէյիլ տիր :

— Եի'նէ մի թէհտաւտէ պաշլատըգ , Մըսթըր Ուի'լսըն : Բէք ալէա . իշթէ վէրտիլին նասիհաթը տախի թութարագ , արթըգ քիլիսէտէ տուա իտէր կիպի աղըր պաշլըլըգլա միւքեալէմէյէ թէքրարէն պէտ իյլէյէճէյիմ . Փազաթ սիղէ բէլինէն խապէր վէրիլիմ քի , իսթիհա թարիքինի թէպտիլ իյլէմէմտէն խօշնուտ օլմատըղընըգտա , թէքմիլ թագսիրաթ սիզտէ օլաճաղընտան , աալա քէնտիմէ Փիլթուր պիլէ կէթլըմէյէճէկիմ :

— Բէք ալէա . էօյլէ օլունն մատմուա'ղէլ :

— Շիմտի սիզ տախի սէնիմ սէօյլէտիքլէրիմի տիյնէյին . վէ պէն սիզին սիւալլէրինիգէ նէ սուրէթլէ հիտտէթսիզ ճէվապլար վէրտիմ իսէ , պագըն քի , սիզ տէ պէնիմ սիւալլէրիմէ այնի եօլտա ճէվապ վէրէսինիզ . պունա սէօզ վէրի'րմիսինիզ :

— Մատմուա'ղէլ . շու տէհէթլի գահգահանըգտան պաշգա հէր նէ օլսա , հէր նէ թարիքլէ միւքեալէմէ իյլէսէնիզ , պիր մէքթէպ չօճուգու կիպի սէօյլէյէճէքլէրինիզի մահճուպիյէթլէ տիյնէմէյէ վէ սիւալլէրինիգէ պիլա հիտտէթ ճէվապ իթա իյլէմէյէ սէօզ վէրիր , հաթթա եէմին պիլէ իտէրիմ :

— Թէլէքքիւր իտէրիմ . Մըսթըր Ուի'լսըն . պունտան իքի այ մուգատտէմ սիզ պէնի թանը'ր մը իտինիզ :

— Խա'յըր Մատմուա'ղէլ . աալա թանըմազ իտիմ :

— Քէնտիմի սիղէ պէնն մի թանըթտըմ :

— Խա'յըր , պէն քէնտիմ կէլիպ սիզի պուլտում :

— Թէլէքքիւր իտէրիմ . տիւնեա իւզէրինտէ աօղրուսունու սէօյլէմէք կիպի էյի բօլիթիգա եօղ տուր : Էվվէթ սիզ քէնտինիզ կէլիպ պէնի պուլտունուգ . այաղլարըմա թագաճաղ չօրապլարըմ պիլէ պուլունմատըղը հալտէ , շու ճէլլէլլէլէ հալինիզ իլէ չըպլագ այաղլարըմա գարանտընըգ . մէրհամէթիմի տիլէտինիզ . արզունուգու եէրինէ վարտըմատըղըմտա մէյեուսիյէթիինիզտէն քէնտինիզի թէլէֆ իտէճէյինիզի թէհտա իթտինիզ . սիզի պանա կէօնաէրէն իսթիարէ գատընըն օլ կիճէսի վէֆաթ իթտիլինի , վէ էօլմէք իւզրէ օլան պիր մախուգուն եալան սէօյլէյէմէյէճէկիլին պէյան իթտինիզ , վէ մէրգուլմէտէն ալտըղընըգ մախմաթ իւզրէ , սիզի մէսուտ գըլաճաղ օլան եաղընըգ պէն օլտուգումու իտտաա իյլէտինիզ , վէ եալվար եաղար օլարագ այաղլարըմա սարըլտընըգ . էօյլէ տէյի'լ մի :

— Էվվէթ մատմուա'ղէլ . Ալահ մէրգուլմէ իսթիարէ գատընըն բուհուսու նուրլար իշինտէ սագլասըն :

— Բէք ավէա . պէն սիպէ օլ վագըթ նէ՞ ճէվապ վէրտիմ :

— Պապը շարթլար իլէ թէքլիֆիմի դապուլ իթմէյէ րազի օլտունուզ :

— Պու շարթլարը թէքէրրիւր իտէպիլի՞րմիսինիզ :

— Էվվէթ . էվվէլա զէնկին օլուպ օլմատըղըմը սիւալ իթտինիզ . վէ պէն տախի էքէյիճէ պիր վարիտաթա սահիպ պուլունտուղումու պէյան իթտիյիմտէ , աիգէ միւքէմմէլ պիր դօնագ , վէ ուշագլար թուլթմագըղըմը . պիր արապա վէ պիր չիֆթ աթ , վէ աղըր իրէքլի էլպիսէ վէ դօնագ տէօչէմէսի սաթըն ալմագըղըմը , վէ կէնճ վէ զէնկին պիր դօնթուն ազընը չէլիպ անընլա նիւքեահ օլմանըլա տէկին , սախթէ պիր իսմ թահթընտա բրէնսէս կիպի պիր էօմր կէչիրմէնիզ իչիւն լազըմ կէլէն մէսարիֆի տէրիւհտէ իյլէմէքլիյիմի շարթ գօյտունուզ :

— Քէչէքքիւր իտէրիմ Մըսթըր Ուի՛լըն . պու շարթլարըմը հիւսնի րիւզանըզ իլէ դապուլ վէ անը նօզթասը նօզթասընա տա իճրա իթտինիզ :

— Ֆագաթ սիզ տախի քէնտի թէահիւտինիզի իճրա իտէճէք իտինիզ . մատմուլ գէլ :

— Պէն քէնտի թէահիւտիմի կէրի ալմայօրում . պու պապտէ պէնտէն չիքեայէթ իտէճէք հագընըզ եօգ տուր : Հէր չէյ սըրասընտա կիտէյօր Մըսթըր Ուի՛լըն . զէնկին վէ կէնճ պիր դօնթ իլէ էվվէնէճէյիմ կիւնէ տէկին թէահիւտիմին իճրասընը պէնտէն թալէպ իթմէյէ հագըն եօգ իտի : Իյթէ Գօնթ Աշֆըրտ տիւն կիճէ իքինճի տէֆասը օլարագ այաղըմա գաբանտը . իւչիւնճի տէֆասընտա , արթըզ եալընըզ քէնտի իսմ ու շէօհրէթինի պանա իհսան իթմէք իչիւն այաղըմա գաբանաճագ տըր : Մըսթըր Ուի՛լըն , էյիտէն թէէմին օլապիլիրսին քի , շան ու շէօհրէթ արզուսունտա օլտուղում գատար տա պէօյիւք եիւրէքլի պիր գըզըմ . վէ Գօնթէս Աշֆըրտ թէսմիյէ օլունտուղում կիւնտէն սօնրա պիր սէնէյէ տէկին , պէնիմ ուղըումա իթմիչ օլտուղում մէսարիֆաթըն տա քեաֆթէսինի սանա թէէտիյէ իտէճէյիմ . ազտը իղտիվաճըմըն ֆէրտասը կիւնիւ տէ , սէն քէնտին տախի եիւրէյինին արզուսունա նայիլ օլաճագսըն . ֆագաթ օնտան էվվէլ , պիհուտէ եէրտէ աղըմա տան պիր չէյ գաբմայա չալըչմա . պօչ եէրտէ քէնտինի եօրմուչ օլըրսուն . վատիմին սահիպէսիյիմ . ֆագաթ վագթինտէ . նէ էվվէլ վէ նէ տէ սօնրա :

— Մարկէրիթ Գօլտուին . րէճա իտէրիմ պէնի տիյնէ :

— Խա՛յր . պէն Մարկէրիթ Գօլտուին տէյիլիմ . պէն օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ Թէյլըրըն էօքսիւզ գըզը Ֆլօրայըմ : Ֆագաթ Մըսթըն Ուի՛լըն , շունու տա էյի պիլմիչ օլ քի , վուգուաթ գօրու իլէ իսմինի տէյիլթիրէն եալընըզ պէն տէյիլիմ . սախթէ իսմէ թէնէգգիւլ իտէն ճէնլէնլէք տէ պուլունապիլիր :

Մարկէրիթ Գօլտուին պու սօն սէօյլէրի սէօյլէտիյինտէ , պիրագ տիգա քաթիլըճա օլարագ ճօրճ Ուիլընըն եիւզիւնէ պագտը :

Ճօրճ Ուիլընըն եիւզիւ մէքքիւր սէօյլէր իւզէրինէ պիրագ քիւլ րէնկի քէսպ իյլէմիչ իտի :

— Մարկէրիթ . պիր կիւն սէն տէ էվլատ սահիպի օլաճագսըն , տէտի սէֆիլ ատէմ , քէքէլէյէրէք :

— Ֆագաթ սիզին կիպի , էվլատըմը պանա թանըթսընլար տէյի օնուն պունտուն այագլարընա գաբանաճագ մուամէլէտէ պուլունմամայա զայրէթ իտէճէյիմէ էմինիմ :

—Մարկէրիթ, տիւնեատէ էօյլէ հալլէր վար տըր քի, էօյլէ զալիմ վէ տէհէթլի հալլէր վար տըր քի, պէօյիւք պէօյիւք սէօյէյէնլէրի տէ շաշըրթըրլար:

—Ֆադաթ տիւնեատէ էօյլէ տէհէթլի աստմէր տալի վար տըր քի, օլ զալիմ օլ տէհէթլի հալլէրի պիղզաթ քէնտի էլլէրի իլէ հուսուլէ կէթիւրիլէր:

Ճորճ Աիւրընըն րէնկի պիր տէֆա ասհա արթալը. նութգու թութուլ տու. տէրինտէն պիր ահ չէքաի, վէ պիր տէֆա ասհա խային խային Մարկէրիթ Գօլտուինին եիւզիւնէ պադալը:

Մէրհամէթօիզ վէ տիւլլէր գըզ, քի հէյէճանը գալլի գըզարթընտան պիր գաթ ասհա տիւլլէրիք քէսպ իթմիլ խոի, պիր ազամէթ իլէ այազա գալգարագ, վէ պէյազ բարմաղը իլէ գաբույու կէօսթէրէրէք, սէօզիւնէ էօյլէ տէվամ իթաի:

—Մըսթըր Աի'լըն. իլթէ պէն սօն սէօզիւմիւ սէօյլէտիմ. սապահ օլ մայա տա չօդ պիր չէյ գալմատը. արթըզ եէրինիլէ տվտէթ իտէպիլիրօնիլ. հէմ կիճէնին պու վազթինտէ հալէա եալընըզճա սուրատա հազըր պուլունմանը կէօնակէօն սուի զաննլարա սէպէպլլէթ վէրէպիլիր: Օճադ սիւրբիւրիւճիտի ճադ Թէյլըրըն էօքօիւզ Ֆլօրա գըզը 23 սէնէ ֆազըրըզտա եաշամըլ ֆադաթ քէնտի ըրզ ու նամուսուսու հիլ պիր մէքրուլ լիսանա սէր մայէ իթ տիրմէմիլտիր. անըն, Գօնիթ Աշֆըրտըն գարըսը օլմադ սըրալարտա, քէնտի իսմ բաղլըզըն եիւքսէքտէ թութմայա հէր վազըթտան զիյատէ մէճօրըր սուլունտուզուսու սիլ քէնտինիլ տէ թասաիք իտէրանիլ:

—Մարկէրիթ Գօլտուին. հիտտէթինին հազգըլ օլտուզուսու սէն տէ իքրար իտէրիմ, աֆվ էթ, ազըրմտան գաշըրտըզմ նալալըզ սէօլլէրէ աֆվ էթ. սէն տայիմա պիւթիւն տիւնեա իշիւն օլտուզու կիտի պէնիմ իշիւն տալի չինտիթտանա վէֆաթ իթմիլ օլան Գօլտուին նամ Խնկիլիլ զապիւթինին գըզը Մարկէրիթ Գօլտուինին. պէնիմ սիւահ արգատաշըմ պինպաշը Գօլտուինին պիրիճիք միրասիօրը վէ նազը գըզըսըն: Օճադ սիւրբիւրիւճիտի ճադ Թէյլըրըն գըզը Ֆլօրա իսէ, քէնտի րէտէրի կիպի վէֆաթ իտիպ, տիւնեա իւզէրինտէ նամը գալմամըլ տըր. աֆվ էթ տէյօրուճ Մարկէրիթ Գօլտուին. չու սէֆիլ հալիմէ մէրհամէթ էթ. էմրին պալըմ իւզէրինէ, չիմտի իտանէնիլտէն տիշարը չըգորըմ. ֆադաթ սէօլլէճէ պիրպիրիմիլէ տաբիլըն գալարագ այըլ մայալըմ, Մարկէրիթ աֆվ էթ. մէրհամէթ էթ:

—Պէն սիլլին իլէ տարիլըն տէյիլիմ քի աֆվ իտէյիմ Մըսթըր Աի'լըն, քահաթ պիր գալա իլէ կիտէպիլիրօնիլ:

—Շու տիլպէր էլինիլտէն պիր բուսէ վէրին քի. եիւրէյինիլտէ պանա գարըլ պիր աճը գալմամըլ օլտուզունա էմին օլայըմ:

—Պու էլին պաշղա սահիպի վար տըր չիմտի Մըսթըր Աի'լըն. սուսա ունութմամալըսընըլ:

—Չօգ մէրհամէթօիզ իմիլինիլ մատմուս'ղէլ:

—Մըսթըր Աի'լըն. պէն նէ իտէմ օյըմ, հիլ տէյիլ իսէ սիլին հուզուս րուսուզտա քէնտիմի թէպտիլի հալաէ կէօսթէրմէյէ իհթիւաճըմ Եօզ տուր:

նասրը քի պունտան էվվէլ տէ պանա թէհտիա եօլլու իսթար իթտինիզ , իսթէրսէնիզ եարընտան թէզի եօգ տուր , արթըզ օէնի հիւսնի նազարընդտան պըրազապիլիրսինիզ . գօնաղը գաթաթմայա , արապայը վէ տթլարը տաթմաղա , ուշադլարը , աչըըը վէ սէյիսի տաղըթմայա , վէ պանա կիյինտիրմիլ օլտուղունուզ իբէքի էսվապլարը կէրի ալմայա մէզունսընը . օլ վազըթ Մարկէրիթ Գօլտուին թէքրարէն օճազ սիւրիւրիճիսի ճազ Թէյլըրէն էօքսիւզ վէ եալըն ալագլը Ֆլօրա գըզը օլուր . պունուն իւզէրինէ պէնիմ , սիզին գատար տիւլինմէյէ մէճպուրիյէթիմ եօգ տըր : Պէնիմ թէքրարէն Ֆլօրա օլտուղում կիւնիւ , չիմտիյէ գատար ուզրումա սարֆ իթմիլ օլտուղուն ալթունլար տաթի պէրհալա օլուր , վէ պու տիւնեա իւզէրինտէ , էվլատընը կէօրիւպ թանըմապլըզ , վէ օնա դափուշմաղլըզ մէտուտիյէթին տաթի , օճազ տիւմանը կիւլի մահվ օլուպ կիտէր . չիւնքի պու տիւնեա իւզէրինտէ , օճազ սիւրիւրիճիւսինին գըզը Ֆլօրատան պաշգա , սէնին էվլատընը թանըյան վէ պիլէն մախուզ գալմամըլ տըր . օլ վազըթ իլին եալընըմ Սլլահա գալըր , վէ միւրատընա , ահրէթտէն պաշգա հիչ պիր եէրտէ գափուշմապլըն : Մըթըր Ուիլըն . զանն իթմէյին քի պիր օճազճը գըզընտա տաթի , պու գատարընը հիսապ իտէճէք ազըլ պուլունմադ տէյի :

Վուզու պուլան միւքեալէմէտէն , արթըզ գարիունը քերամըմը քեամիլէն անլամըլ օլմալը տըրլար քի , ճօրճ Ուիլընըն , քէնտիսի իչիւն զայպտա պուլունան պիր էվլատը պուլունմադտա , պու էվլատըն քիմ օլտուղունու տա , եալընըզ սախթ Մարկէրիթ Գօլտուին պիլմէքտէ , վէ ճօրճ Ուիլըն , քէնտի էվլատընը թանըյալ անը գոճազլամազ վէ սէվմէք իզպալինէ նայիլ օլմազ իչիւն , Մարկէրիթին էսիրի պուլունմադտա իտի :

Իյթէ ճօրճ Ուիլընըն , տէֆա տէֆա սախթ Մարկէրիթ Գօլտուինին այազլարընա դարանմասը , թէքմիլ վարիտաթընը մէրգումէնին ուզրունա սարֆ իթմէքտէ պուլունմասը , վէ պիր ան էվվէլ անը Գօնթ Աշֆըրա իլէ էվլէնտիրմէյէ ճան աթմասը , եալընըզ մէքքիւր էվլատընը պուլմազ , անը թանըմազ , վէ գոճաղընըն իւզէրինտէ պիր քէրրէ սըզմազ մազսէտինէ մէրպութ պուլունմադտա իտիլէր :

Քիմ տիր պու ճօրճ Ուիլըն , վէ ալլիխուսուս քիմ տիր պունուն թանըմատըղը վէ պիլմէտիյի էվլատը . վէ նասրըլ օլուպ տա , բէտէրինին պիլէ պիլմէտիյի վէ թանըմատըղը պիր էվլատը , պիր օճազ սիւրիւրիճիսինին գըզը պիլմէքտէ վէ թանըմազտա իտի :

Նէ՞ իտի պու էսրար . . . :

Գարիունըմըզն թապիլ օլան իշպու մէրաղընը , է՛ պապտէ թէսքին իտէճէյիզ :

Իմտի թէքրարէն հիքեայէմիզի , պրազտըղըմըզ եէրտէն տէվամ իտէլիմ :

Ճօրճ Ուիլըն , հիտտէթինտէն վէ մէյեուսիյէթինտէն նայի , տուտաղլարընը ըսըրմայա պաշլատը . պիր իքի ատըմ ալըպ գարույա տօղրու իլէրուլէտի . Փաղաթ օ իքի ատըմտան սօնրա , այազլարը քէնտինէ իթաաթ իթմէմէյէ պաշլատըլար . իմտի պիր տաղըզա գատար տուրտու . պատէհու գիհնիտէ նուկէհան պիր թէֆէքքիւր տօղրադ , Մարկէրիթէ տօղրու տէօն .

տիւ , վէ հիատէթ ու զազապընը աշիքեարէ չըգարան պիր թարզ իւզրէ , չէօյլէ սէօյլէտի :

— Մարկէրիթ , պէնի էվլատըմա գափուշտուրման իշիւն նէ՛ գատար վազըթ տահա պէքէյէճէյիմ :

— Գօնթ Աշֆըրտ իլէ էվլէնէճէք կիւնիւմէ տէկին :

— Պուենա թէէմին օլապիլի՛րմիյիմ :

— Շիւբհէ իտէճէք պիր սէպէպին վար իսէ սէօյլէ :

— Սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօրոււմ :

— Ալլահ , Ալլահ . պու գատար նէգաքէթինիզ վար իտի իսէ , պիր օճազ սիւբիւրիճիսի գըզը օլտուզումու նա՞սըլ եիւզիւմէ վուրմայա ճէսարէթ իթտինիզ :

— Հազգըն վար տըր , մատմուս՛ղէլ :

— Էօյլէ իսէ շիւբհէ իթտիյին ճիհէթի տէ սէօյլէ :

— Ամմա կիւճէնմէյէճէքսին :

— Կիւճէնմէքտէն նէ՞ Փայիտէ հասըլ օլուր :

— Մարկէրիթ . աֆվ իտէրսին ճէսարէթիմէ , Փազաթ Գօնթ Աշֆըրտ իլէ էվլէնէճէք կիւնիւնէ տէկին թէհամիւլ իթմէք իշիւն պէնի թէշվիզ գըւմազ իւզրէ , սուենուն պիր օյուեն օլմատըղընա պէնի պիր էյիճէ թէէմին էթ :

— Հա՞նկը շէյին օյուեն օլմատըղընա :

— Շու պէնիմ էվլատըմը թանըարզընըն պիր օյուեն օլմատըղընա :

— Հա՛ . սուենա բէք պէօյիւք հազգըն վար տըր Մըթըր Ուիլսըն . եարըն ախշամ պու պապտէ սէնի իսթէտիյինտէն զիյատէ թէէմին իտէճէք պիր էվրազ ախզ իտէճէքսին պէնտէն . Փազաթ պիր չարթ իլէ :

— Պույու բուեն . սիզին չարթսըզ պիր շէյինիզ եօգ տուր տէյի կէօրիւնիւր . մատմուս՛ղէլ :

— Հէր շէյի էվլէլինտէն սաղա պաղլամազ էյի տիր :

— Բէք ալէա , չարթընըզ նէ՞ տիր պազալըմ :

— Սիզ Գօնթ Աշֆըրտ իլէ բէք մուհապէթլիսինիզ . հաթթա պէնիմ Հինտիսթան զապըթանընտան պինպաշը մը միրալայ մը , վէհասըլ Գօլտուին իսմինտէ պիր զապիթին գըզը օլտուզոււմ հիքեայէսինի տախի սէն քէնտին ույատուրուս մէրզումա եութ տուրմուշ իաին :

— Էվլէթ . Գօնթ Աշֆըրտ իլէ թէքլիֆսիզ օլմուշըզ տըր :

— Բէք ալէա . եարըն կիւնաիւզիւն Գօնթ Աշֆըրտը պուլմալըսըն , վէ պէնիմ իւզէրիմէ նէ տիւշիւնմէքտէ օլտուզուենու , վէ ազ վազըթտան պէնիմ իլէ էվլէնէճէք օլուս օլմատըղընը պիր էյիճէ քէնտինտէն տնլամալըսըն . եարըն ախշամ մէրզոււմ իլէ պիրլիքտէ եանըմա կէլիպ պանա չարապ թէքլիֆ իթտիյինտէ անլայաճաղըմ քի պու մէսուտ կիւն եաղլաշմը տըր տէյի . էկէր հէնուզ իշ բիւմէմիլ իսէ եալընըզ քէնտին կէլիպ պէնիմ իլէ չարապ իշմէլիսին , վէ պիրազ իշին հալինի պանա անլաթմալըսըն . միւսաֆիրէր իլէ պիրլիքտէ ափտէթ իթտիյին դէման , վատ իթմիշ օլտուզոււմ էվրազը սանա թէսլիմ իթմէյէ սէօզ վէրիւրիմ . օլ վազըթ բէք ալէա անլայապիլիւրսին քի , օճազ սիւբիւրիւճիսին գըզը , կէրէք ճօրճ Ուիլսընըն վէ կէրէք անըն էվլատընըն

սրբազան իւզէրինէ, նէ՛ տէրէճէտէ տէրին սուրէթտէ, վէ սէնին մէմուլ իթ. տիրինտէն զիյատէ Վուգուֆ պուլունմագտա տըր :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ. պու դատարը քեաֆի տիր, տէտի Մըսթըր ճօրճ Ուիւսըն, պու տէֆա արթըզ եիւզիւնիւն րէնկի պիւսպիւթիւն քիւլէ թահ-վիւ օլարագ, վէ թէքրարէն Մարկէրիթ Գօլտուինին եիւզիւնէ պագմայա սալա ճէսարէթի տէ գալմատըղնտան, պաշընը էօնիւնէ ասարագ օտա գա-բուսունտան տիշարը չըգտը, վէ օլ տէրէճէտէ շաշըն շաշըն եիւրիւմէք-տէ իտի քի, սալօնուէ տիկէր թարաֆը դարուսունտա նօգթա պէքլէյէն, վէ տուրտուղու եէրաէ ույգուսուէ կէօթիւրմիւշ օլան պէտպալթ խըտմէթ-քեարա չաթարագ, իքիտի պիրտէն նէրտիվէնտէն աշաղը եուվարլանտըլար :

Վուգուա կէլէն չամաթատան տիկէր խըտմէթքեարլար եէթիշիւ, տէր-հալ ճէնլըլէն միւսաֆիրին գօլթուղլարնա կիրտիլէր, վէ անը պաղա գալ-տըլըլ պոգագ գարուսունա դատար կէօթիւրտիլէր :

Մըսթըր ճօրճ Ուիւսըն, հէնուզ արապայա պինմէզտէն, ուշագըմման պիրիսինին էլինէ պիր ալթուէ սըզըշտըտը, վէ չէքտիքլէրի դահօթի ու-նութմագ իշիւն քէնտի աշղընա պիրէր չարապ իշմէլէրինի էմր պույուրտու :

Պիր տագըզա սօնրա, Մըսթըր ճօրճ Ուիւսընըն արապաը տտիտի գար-լարըն իւզէրինտէն սէսսիգճէ եօլա չըզըլ պայպ օլտու, վէ գօնաղըն մում-լարը սէօնտիւրիւրտիւքտէն սօնրա, օլ կիճէտի պիրագ աաթթտէն զիյատէ ույանըզ գալմըլ օլան հանըմ վէ խըտմէթքեարլար, նիշայէթ եաթմաղա կի-րիւլ րահաթլանտըլար :

Օլ կիճէտի, գօնագ խատէմէլէրինին քեաֆֆէտի տէ, նէրտիվէնտէն ա-շաղը եուվարլանտան միւսաֆիրլէր րիւեալարը կէօրմէքտէ իտիլէր :

Աէֆիւ ճօրճ Ուիւսընըն օլ կիճէքի կէօրտիւլիւ րիւեալար տալի, գօնագ խատէմէլէրինին մէքքիւր րիւեալարը գասիլինտէն օլա, աճէպա մէրզուլ քէնտիսինի նէ՛ դատար մէսուտ ատա իաէճէք իտի :

* * *

Պէրտասը կիւնիւ էօլլէնտէ, Մըսթըր ճօրճ Ուիւսըն, սօլուզունու տօս-տօղրու, Գօնթ Սօֆրըտըն գօնաղընտա ալտը :

—Օ. պու նէ՛ իզպալ, պու նէ՛ իզպալ տէտի գօնթ, թապիւթընտան օլան կիւլէր եիւզիլիյի իլէ ճօրճ Ուիւսընը գարչըլայարագ : Պու թէշրիֆինիզի հա՞նկը պալթիւր րիւզկեարա համլ իթմէլիյի : Նա՞րըն պագալըմ ազի-գիւմ Մըսթըր Ուիւսըն : Պագաթ չօգտան պէրու խաթրըմտա պիր չէ վար տըր սիւալ իթմէյէ ունութույօրում . եանի ճէսարէթ իաթմէյօրում տրմէք իսթէրիմ . էկէր միւսաատէնիզ օլուր իսէ . . . տմա շու պէնիւմ էթտիլիւ տէ թէրպլէյէսիլլէք տիր ա . թէշրիֆ իտէր իթմէզ հէնուզ օթուրմամը պուլուն-տուզուռուզ հալուէ պու խամ թէքլիֆիմին տէ եէրի վա՞ր մը : Աֆիւ իտէր-սինիզ Մըսթըր Ուիւսըն, թէքլիֆիսիլլէմ վէ սաֆաթուէնուզումա վէրին : Հէլէ օթուրում պագալըմ . ինչպիւն տիւն կիճէտէն պէրու րահաթսընըզ :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի ճօրճ Ուիւսըն խանէ սահիւ-

պինին քէնտիսինէ . թագաւմ իյլէտիւի սանտալիյէ իւզէրինտէ օթուրարագ , վէ գօնթուն տախի քէնտի եանընտա տիկէր պիր սանտալիտէ օթուրտուղունու կէօրտիւքտէ , էլինի անըն տիգի իւզէրինէ գօյուպ , չու սուրէթլէ իւլափէյի մէգալ իյլէտի : Գօնթ , սիգին շէնմէշրէպլիյինիլտէն բէք հազզ իթմիշ օլտուղունու պիր գաշ տէֆալար սիգէ պէյան իթմէքլիք մէմնունիյէթինէ նաւ յիլ օլտուղում տուր . տայիմա սիգին իլէ եիւզ պէ եիւզ կէտիյիմտէ , գարնա տաշըմը պուլմուղըմ կիպի պիր քէյֆ տույմագտայըմ . տայիմա պիրիպիրիա միզլէ թէքլիֆսիլ օլմալըյը պիրա'տէր . պանա պիր սիւալինիլ վար իսէ նէ° իշիւն շէքինիյօրսունուզ . մէկէրշի պէն տայիմա եիւրէյիմի սէրպէսթճէ սիգէ աշմայա քէնտիմի սէրպէսթ կէօսթէ'րմէմիշիյիմ :

— Եվիլէթ հազգընըզ վար տըր Մըսթըր Ուիլսոն . ֆագաթ պէնիմ իտէճէք սիւալիմ պիրազ միւնասէպէթսիլ կէօրիւնէճէք տիր տէյի գօրգմագտա իտիմ . պանա ճէսարէթ վերտիյինիլ իշիւն թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Աման պիրատէր , նէ° իսէ սէօյլէ . եիւրէյիմի թիւքէթմէ , շիմտի մէրազըմտան չաթլատաճագտըն պէնի :

— Իշթէ չունու սիւալ իտէճէք իտիմ քի , Պէնկալ սիւարի ալայը գօմանտանըզընըզ սըֆաթընը նէ° իշիւն պիր թարաֆա աթարագ , սատէճէ Մըսթըր Ճօրճ Ուիլսոն թէսիյէ օլունմայա թէնէգգիւլ իտէյօրսունուզ : Պիրա'տէր , էյի պիլիտիւնիլ քի , Լօնտրա էհալիմիլ , բարլագ իսմէրէ բէք մայիլ պուլունտուղունտան , չօզլարը , ապա իւնիֆօրմա վէ գըլըճ եիւզիւ կէօրմէմիշ օլտուղլարը հալտէ պիլէ , ճէմիլէթլէր իշինտէ բարլագ պիր գապու իյէթ պուլմագ իշիւն , սախթէ զապըթան իսմէրի թաշըմագտա , վէ Ամէրիկանըն վէ Հինտիսթանըն պիլլէմ հանկը թարաֆլարընտա պինպաշըլըզ , միրաւլայլըզ իթմիշ կիպի կէօսթէլմէքտէ սիրլէր քէնտիլէրինի . սիլ իսէ , ամա սահիհ բէք աճայիլ շէյ տիր , շէրէֆտէն ութանմագտասընըզ կիպի , մէգքիւր բարլագ մէվզընըզ սէթր իտէրէք , ոտի պիր Մըսթըր նամը իլէ իքթիֆա իթմէքտէսինիլ , Արնահըմը նէ° սագլայըմ . պէն սիգին եէրինիլտէ օլսամ , մէվզըմը սէթր իթմէտիքտէն պաշգա , հաթթա իւզէրինէ քէնտի քէնտիմէ պիր շէյ տահա իլապէ իտէր իտիմ : Ֆագաթը բէհա իտէրիմ սէօյլէտիա յիմէ կիւճէնմէյէսինիլ . վէ էկէր իսթէրսէնիլ սէօզիւմիւ տէ կէրի ալայըմ :

— Խա'յր Գօնթ . սէօզիւնիւկի կէրի ալմայա հաճէթ հօգ տըր . իքի սէօզ իլէ մէրագընըզ տէֆ իտէպիլիրիմ : Պինպաշը Գօլտուին իլէ պէյիիլիլտէ բէք սըզը պիր տօսթլուզ մէվճուա պուլունմագտա իտի : Աղիգիմ Գօնթ . պէնիմ չօզլուզ տօսթլարըմ հօգ տըր . ֆագաթ պիր քէրրէ պիրիի իլէ տէ տօսթ օլուր իսէմ , արթըզ օ տօսթլուզ պէհէմէհալ գարնտաշըղա թահպիլ օլմալը տըր . էկէր էօմրիւմիւն իշինտէ իֆթիխար իտէճէք պիր հայսիյէթիմ վար իսէ , տախի , թատիլաթ հիւքմիւնէ կիրմիշ օլան պու մէսլէքիմ տիր . վէ սիգին իլէ ազ վագըթտան պէրու բէյտա իթմիշ օլտուղունու տօսթլուղուն տա պու տէրէճէտէ խալիսէթ պաղը իլէ գապիլէլմիշ օլտուղունու , պունա պիր իսպաթ տէյի թութապիլիքսինիլ էմէլինտէյիմ :

— Օնա ապա չիւբհէ ճայիլ տէյիլ տիր :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ Գօնթ : Իշթէ Պինապը Գօլտուին իլէ միւնստէ-
պաթըմըդ պու տէրէճէլէրէ վարմը իքէն , պիր կիւն Հինալիլէրէ գարըր պէ-
յիւք պիր մուգաֆֆէրիլէթ գազանտըրմըդ էսնատէ , սէվկիւլիւ սիւհա ար-
գատաւըմ , պիր գուրչուն իլէ վուրուլուպ տիւլտիւ : Ճէրրահլար չօգ ճահա
իթտիլէր իսէ տէ , հիչ պիր շէյ խայր իթմէլիւ , նիհայէթ իքի կիւն սօնրա ,
սէվկիւլիւ Գօլտուինիւմ , գօլլարմըն իշինտէ բուհսնու թէսլիմ իթտի : Օ
տագըրգատա պէն տախի գըրըմը իքի բարչա իտէրէք , պիր տահա սըրթը-
մա իւնիֆօրմա կէչիրմէմէյէ , վէ սաքէրլիք նամընը պիր տահա ազըրմա ալ-
մամապա գարար վէրտիմ : Պիչարէ Գօլտուին քէնտիլի տէ պանա պու նասիւ-
հաթը վէրիւ , էօլէճէլինի անլատըրմտա , Լօնտայա ալտէթ իթմէլիլիմի ,
վէ պիր թանէճիք Մարկէրիթ գըզընը պուլուպ , ծնա պիր իքինճի բէտէր օլ-
մագըրըմը վասիլէթ էթտի , քէզալիք Հինալիլէրմտա մէվճուտ պուլուհան
բիւլլիլէթի վարիտաթընը տախի , քէնտի գըզընա տըրդատէ պիր գօճա
պուլանա գատար իսարէ իտիւ , գըզը էվլէնալիքտէն սօնրա քէնտիսիլէ թէս-
լիմ իթմէլիլիմի բէճա իթտի :

— Պէտպախթ բէտէր :

— Շիմտի , եարնըդ Մըսթըր Ուիլսըն տինմէլէ իքթիֆա իթտիլիմին սէ-
պէպինի անլայապիտինի՞դ մի , Գօնթ :

— Չօգ էյի , վէ չօգ սատըգ եիւրէյինիլ վար իսիլ :

— Գօնթ , սիյէ նէ՞ տէյօրում . Գօլտուին պէնիմ իշինն ատի պիր տօսթ-
տէյիլ . իլա պիր գարնտալ իտի : Շիմտի մէքիւր տօսթումուն արգուսուհու
եէրինէ վարտըրարապ , պիր առ էվլէլ չու մէլալիքէ գըզընը եէրինէ եէրլէշ-
թիրմէքտէն պաղգա պիր շէյ տիւլիւնտիլիմ էօգ տուր : Գօնթ , Ալլահտան
պաղգա պիր իհսան թալէպ իթմէլիլ իտիմ . եարնըդ պէշ տագըգա գատար
Գօլտուինէ միւսատաթ իթմէսինի նիպալ իտէր իտիմ բի , պիր քէրրէ պաղընը
մէզարտան տիշարը չըգարըպ , սիլին կիպի պիր կիւվէլիլէ նայիլ օլաճաղընը
կէօլլէրի իլէ քէնտիսի տէ կէօրէ իտի . օլ վագըթ սէվկիւլիւ գըզը իշինն
կէօլլի արգասընտա գալմալաճապ իտի :

— Իլթիֆաթընըդտան , վէ հագըմտա իզհար իթտիլինիլ հիւսնի էֆ-
քեարտան սօն տէրէճէտէ մէմուհըմ Մըսթըր Ուիլսըն : Փաղաթ Մարկէրիթ
հէնուղ պանա մէսուալիլէթի քեամիլէ իհսան իտէճէք սօն սէօլիւնիւ սէօլլէ-
մէտի :

— Գատընլարըն կէօլլէրի տուրուր իքէն ազըղլարընա պաղմայա լիւ-
զում էօգ տուր , Գօնթ :

— Ֆագաթ թափ : ու հարէքէթինտէն տէ չօղլուգ ճէսարէթ պուլմայօ-
րում Մըսթըր Ուիլսըն . սագըն կէօյնիւ պիր պաղգատընտա օլմասըն :

— Պիգ պիրիպիրիսիյէ գարնտալ տէտիք . էօլլէ տէյիլ մի Գօնթ , հէր նէ
տախի օլա սիլիլի եամիլէն թէէմին իտէրիմ բի . Ուիլսըն քէնտի գարնտալ-
լարընը ալտաթանլարտան տէյիլ տիր . տիւն կիճէ սիլի կիթտիքտէն սօնրա ,
պիր տաաթ գատար մէրդումէ իլէ կիլիճէ միւքեալէմէ իթտիմ . թէքմիլ եիւ-
րէյինի պանա աշար , Գօնթ , վէ մէքիւր եիւրէյին իշինտէ կէօրիւնէն , եա-
լընըդ Սէն իտին . Շիմտի անլատըն՞դ մը :

— Իմ տի պիր տէֆա տահա թէքրարէն քէնտի աչագ լարընա գաբանմագ չէրէֆինէ նայիլ օլտուղուտա . . .

— Էլինի մէֆուռնիյէթլէ սիգէ թագտիմ իտէրէք , մուգապիլինտէ , նամը միւշէրրէֆինիգի թալէպ իյէյէճէք տիր :

— Վէ պու կիճէ , իւղէրինտէ իսմ ու շէօհրէթիմ հէգգ օլտուռն օլտն ալթուն եիւզիւյի մէրգուճէնին բարմողընա թագապիլէճէք միլիմ :

— Պու տա սիգին բէյի պինիգէ միւթէվագըֆ պիր մատտէ տիր :

— Էօյլէ իսէ պու մատտէ արթըգ օլմուշ պիթմիլ պիր իշ եէրինէ գօնուլապիլիր . էօյլէ տէյիլ մի Մըսթըր Ուիլըն . արթըգ քէնտիմի տիւպէր Մար կէրիթին նիւանլըթընը առտ խոթալիլիրիմ :

— Պէնտէնիգ պուհն հիշ պիր մանի կէօրէմէյօրում :

— Թէշէքքուր իտէրիմ պիրատէր . վէ ինչալահ պիր այա վարմազտան նիքեահ բէսմինի տէ իճրա խոթալիլիրիլ :

— Պիր հաֆթատան օլթա՞ նէ օլապիլիր :

— Յագաթ պու իշին գարարը քեամիլէն պիլիմ էլիիլտէ տէյիլ տիր . օլ պուպտէ Մարկէրիթին տէ բէյինի թահսիլ իթմէլիլիլ :

— Պու կիճէ նիւան եիւզիւյինի քէնտինէ թագտիմ իտէճէք միլինիլ , Գօնթգարարընըգ գարա՞ր մը տոր :

— Չաթէն օլ իսմիա իլէ անը հաղըր սիլէ իթմիլիմ :

— Տիւնէք տիր քի էվէլինտէն կէօսթէրմէք իսթէտիլինիլ գատար իսմիտսիլ տէյիլ իսիշսինիլ :

— Է՛հ սիլտէն կիլլէյէճէք նէ՞ վար տոր , Մըսթըր Ուիլըն . Մարկէրիթին պէնիմէ նիքեահ օլթայա արգուսու պուլունտուղընա հէր նէ գատար չօղլուգ իսմիա իթմէքտէ տէյիլ իտիմ իսէ տէ , պէնի բէտա իթմէյէճէք տիր արէյի իշէրիմտէն պիր նէվի էմիլէթ տէ հիսս իթմէքտէ իտիմ . պուռուն իշին , հէր վուզուսթա հագրր պուլունմագ , վէ Ֆուրսաթ տագըգատընը գաշըմամագ իւզրէ , էվէլինտէն թէտարիքեթտա պուլունմայա գարար վէրմիլ իտիմ . վէ թէսատիւֆէ պագ քի , բամարլարընը եիւզիւք տախի , թամ պու կիւն թէքմիլ օլթա՞պ , վէ պիր իքի սաաթ սօնրա գուլումճումա ուղրայարագ անը ախգ իտէճէկիմ :

— Էօյլէ իսէ միւսատէնիլ իլէ պէն խանէմէ նիլտէթ իտիպ , իլին հալինի պիր էքի սաթըր եաղը իլէ Մարկէրիթինէ խապէր վէրէյիմ քի , պիշարէ գըզ զաֆլէթէ կէլմէսին . պիլիրսինիլա , գատընլար պէօյլէ սըրալարտա , իշին բէք ինճէլէրինի արարլար :

— Բէք ալէա , Մըսթըր Ուիլըն . իսթէտիլինիլ կիպի օլտուն . սիլէ մանէ օլթա իսթէմէմ :

— Ալահա ըամարլատըգ , Գօնթ :

— Կիճէ թէքրարէն Մարկէրիթին խանէսինտէ պուլունմագ իւզրէ . Մըսթըր Ուիլըն : Կոո պոյ մայ րէլը :

Մըսթըր Ջօրճ Ուիլըն , Գօնթուռն էլինի սըզըպ գարուտան տիւարը չըգտըգտան սօնրա ֆիլ վագը քէնտի խանէսինէ ալտէթ իլլէտի , վէ պիր սաաթ

սօնրա , Մարկէրիթ Գօլտուին , ամբիտէքի մէքթուսու գրաստ պույուր-
մագտա իտի :

«Ագիպէ՛մ Մարկէրիթ .

«Թէքմիլ Փիւթուհայթը գազանտընդ :

«Պու կիճէ Գօնթ Աշփըրտ փիլպէր այագլարընդա գարանըպ , իսմ ու-
շէօհրէթինի սիզէ Թագտիմ իտէճէք տիր :

«Եկէր պիր հազըրըղա իհթիաճընըզ վար իսէ , ախլամա տէկին էրէյիճէ
վագըթ վար տըր . վէ էկէր պիր խըամէթիմէ լիւզումունուզ տա վար իսէ ,
էմր իտին :

«Պինպաշը Գօլտուինին պու մէսուտ կիւնիւ կէօրմէյէ նայիլ օլաճագ
գատար եաշամասընը արզու իտէր իտիմ . Փագաթ նէ՛ չարէ գատէր պէօյլէ-
իմիչ :

«Բէտէրինիդին սատըգ տօսթու , անըն գըզընըն վէ կիւվէյիսինին տախի
մուհիպպի օլմագտան պաշգա պիր շէյ արզու իտէմէզ :

«Ճօրճ Ուէլըն»

— «Կէօրիւնիւր քի հայլագ քէնտի օյունունու բէք կիւզէլ իճրա իյլէմիշ
տիր , տէտի Մարկէրիթ քէնտի քէնտինէ կիւլիւմսէյէրէք , պատէհու այնա-
նըն գարշըրնա գօշարագ տիլպէրիյինի պիր քէրրէ կէօզտէն կէչիրտիքտէն .
վէ քէնտի տուտագլարընտան այնա վասըթասը իլէ քէնտիսի պիր բուսէ ալ-
տըպտան սօնրա , «իշթէ պու տիւնեատէ պիր օճագ սիւրիւրիւճիսի գըզընըն
պիր գօնթէս օլմասը պիլէ միւմբինսիզ տէյիլ տիր» տէյի իլավէ իյլէտի եինէ
քէնտի քէնտինէ :

Պատէհու օտա գաբուսունու աշըպ , Ճօրճ Ուլիսընըն խըամէթքեարընը
շըղըրտը , վէ մէրգումա պիր եուվարլագ ալթուն իհսան պույուրտուգտան
սօնրա , «էֆէնտինէ սէօյլէ քի» տէտի , «հիշ պիր շէյէ իհթիաճըմ եօգ տուր,
եալընըզ քէնտիլէրին պու կիճէ թէշրիֆլէրինէ միւնթաղըր պուլունմագտա-
յըմ . պու կիճէքի շէնլիյիմիդին պիրագ տահա գիյատէճէ շաշալը օլմասը ի-
շիւն տէ լաղըմ կէլէնլէրի իճրա իտէճէյիմ :

Կէրէք Գօնթ Աշփըրտ , կէրէք Մարկէրիթ Գօլտուին , վէ կէրէք Ճօրճ
Ուլիսըն , կիւնիւն պազըսընը թէքմիլ իտիպ կիճէնին գարանըղընա նայիլ օ-
լանա տէկին ազ շէյ շէքմէտիլէր :

Փագաթ իշիւնիւն տէ իւմիտ , մագսէտ , վէ սէվինճ էսասլարը , պիրի-
պիրլէրինքինտէն նէ՛ գատար ուզագ պուլունմագտա իտի :

Գօնթ Աշփըրտ , ալէագա իթտիյի պիր գըզ իլէ նիհայէթ ագտը իզտի-
վաճ իյլէմէյէ նայիլ օլաճագը իշիւն քէնտի գիհնինի օլ տէրէճէտէ ազընթըյա
գարաըրմըլ իտի քի , մէրգումէնին ասըլգատէ օլմասա պիլէ հիշ տէյիլ իսէ
մէշհուր պիր զապիթ գըզը վէ պէօյիւք պիր վարիտաթա միրասթօր պուլուն-
մուշ օլմասը , արթըգ քէնտիսի իշիւն , իքինճի տէրէճէտէ էհէմիյէթլէրի օ-
լան մատտէլէր սըրասընա կէշմիշ իտի :

Մարկէրիթ Գօլտուին , եախօտ սասըլգ օճագ սիւրիւրիւճիւսիւ Ճագ
Թէյլըրըն գըզը Ֆլօրա , ապա Գօնթ Աշփըրտըն ալէագասընա շէրիք պուլուն-

մայրւոյ, եալընըզ անըն վարիտաթ վէ իսմ ու չեօհրէթինէ մալիք օլմագ աթէշի իլէ եանըզ թութուչմագ տա իտի :

Յագաթ ճօրճ Ուիլընըն եանըզ թութուչմասը նէ իտի : Մարկէրիթ իլէ իլը կիճէսի վուգու պուլան միւքեալէմէսինտէն անլաշըլաղը իւզրէ, ճօրճ Ուիլընըն բէք սէվադի վէ չօգտան պէրու զայս իթմիշ պուլունտուղու պիր էվլատը վար իտի : վէ էվլատընը պիլէն վէ թանըյան, եալընըզ Մարկէրիթ եախօսա Յօրա օլուպ, պու էսրարը մէյտանա չըգարմագ, վէ էվլատընըն քիմ օլտուղունու մէրգումէնին աղզընտան ալապիլմէք իչիւն, մէրգումէյէ էսիր օլմուշ, պիր բրէնսէս խանէսի պէսլէմէյէ մէճպուր պուլունմուշ, վէ նիհայէթ անը պիր Գօնթուն պաշընա չըգարմագ իչիւն, հէր նէվի եալանըլըզը, սախթէքեարըլըզ վէ Գըլըշըլըշ տախի մէվգըլ իճրայէ գօյմագտան պաշգա չարէսի գալմամըլ իտի :

Պու նէ՝ տէրէճէտէ էվլատ մուհապլէթի իտի :

Պու նէ՝ տէրէճէտէ պէօյիւք ֆէտաքեարըզլար իտի :

Ճօրճ Ուիլըն պու տէհէթլի մէսարիֆէ կէօյիւս վէրէճէք բարայը նէ՝ րէտէն թէտարիք իթմէքտէ իտի :

Աղրունա էօլմէյէ հաղըր պուլունտուղու էվլատը քիմ իտի :

Վէ նիհայէթ տալը ճօրճ Ուիլըն քէնտիսի տախի քիմ իտի :

Թապիւթը իլէ գարիունը քիրամըմըզըն մէրագընը տախի թահրիք իթմիշ օլաճագ մէքիւր սիւալմէրին ճէվապընը, պիղզարուր պուլունտն արգասընտան կէլէն ԵլՏիճի ՊԱՊ տախիլինաէ վէրմէյէ մէճպուր պուլունտուղուս մուզ իչիւն աֆվարընը տիլէյէրէք, իշպու Ալթընճը ՊԱՊըն պագը գալան գըսմընը իքմալ իթմէմիգէ միւսատաէ պուլուրմալարընը րէճա իտէրիգ :

Նասըլ քի թապիւթը մասլահաթտան տախի քէշֆ օլունապիլիք, Մարկէրիթ Գօլտուինին խանէսի, օլ կիճէ, էվլմէքիլէրաէն պիրազ գիյատէճէ շաշաալը պիր գիյնէթ մէրքէդի հալինի քէսպ իտիպ, կիճէ եարըսը օլտուղունտա, եէմէք վէ իչիլի վէ այագ օյունու քէսրէթինտէն արթըզ նէ միւսաֆիրլէրին իւզէրինտէ հալ գալմըլ իտի, վէ նէ տէ խանէ սահիպէսինին :

Սրթըզ կէնճ Գօնթ Սէֆըրաըն, զաթէն իչիլտէն ալըզլանմըլ կէօզլէրի, Մարկէրիթին կէօզլէրինէ թէսատիւֆ իթտիքճէ, պիշարէ տէլիգանընըն եիւզիւ գաշ րէնկլէրէ կիրիպ չըգմագտա օլմասը տա, հիստպ թահլընա ալընամայաճագ հալէ կէլմիշ իտի :

Նիհայէթ սալօնուն պէօյիւք ասմա սաաթը, թամ կիճէ եարըսը օլտուղունը հաղըրունա խապէր վէրտիլինտէ, օրթալըզ եավաշ եավաշ պիր սիւքիւնէթի հալ քէսպ իթմէյէ, վէ միւսաֆիրլէր տախի, պիրէր պիրէր տիւպէր խանէ սահիպէսինին էլինի քըզարըգտան սօնրա, արապալարընա պինիպ էէրլէրինէ ալտէթ իթմէյէ պաշլամըլար իտի :

Նիհայէթ խանէի մէգըիւր սէքէնէսինտէն օլմայանլարտան, եալընըզ Գօնթ Սէֆըրա իլէ, Մըպըր ճօրճ Ուիլըն սալօնտա պագը գալտըլար :

Մարկէրիթ Գօլտուին մէրգումանտան մաստա սօն միւսաֆիրլէրի տախի եօլա գօյտուգտան սօնրա, էվլմէքի կիճէսի ճօրճ Ուիլըն իլէ միւքեալէմէտէ պուլունտուղու օտայա կիրիպ, մաշուգու իլէ տօսթը տախի արգասընտան իչէրի կիրտիլէր վէ գաբու գաբանտը :

— Պուլոբրուն օթուբուն , տէտի պէնպաշընը գըզը , Գօնթ Աշֆըրտա վէ Մըսթըր ճօրճ Ուիլսընա պիրէր սանտալիէ թագաթմ իտէրէք , վէ քէնտիսի տախի , մախսուսէն պիր գօլթ ուզը սանտալիէ ինթիխապ իտիպ , պիր գըրա լիչայա մախսուս տէպաշպէ վէ ազամէթլէ իւզէրինտէ եայըլարազ :

— Մատմուսագէլ , տէտի Ուիլսըն , թէմքինի պիր սէօլէյիլ իլէ : Միւթէ-վէֆա բէտէրինիլին սօն արղուսուսու սիզէ թէպիլ իթմէք չէրէֆինէ զա-թէն նայիլ օլմուշում տուր : Պիլ ապէրլիքտէ պէօլիւմիւշ տտէմէր օլտու-ղումուզտան , չօղուզ էօյլէ ինճէ մագամ թէչրիֆաթլարա վէ սանաթլը լու-զէթլէրէ պըշմըշ տէյիլիլ . պիզիւմ եիւրէյիլիլ կիպի , սէօզիւմիւզ տախի սատէ տիր . պուսուս իչիւն աֆիզնըղը ալիէտիքտէն սօնրա , իլավէթէն չունու սէօյ-լէմէք իսթէրիմ քի , բէտէրինիլին քէնտի էճէլ տէօշէյինտէ պանա իթմիլ օլ-տուղու վասիյէթին իճրասընը կէօրմէքլէ քէնտիմի միւֆիէյիլր գըլմագ , վէ իւզէրիմէ վազ օլունմուշ օլան վագիֆէնին պէօլիւք գըսմընը պաշա չըգարըզ եիւրէյիլիլ րահաթլանտըրմագ իսթէրիմ : Մատմուսագէլ . բէտէրինիլ քէնտիսի տախի հայաթտա պուլունմուշ օլա , ագտը իղաիվաճընըլ իչիւն պունտան զիյատէ միւնասիպ վէ տահա ալէա պիր թէսատիւֆ խէյալ իտէմէյէճէք իտի : Մատմուսագէլ Մարկէրիթ Գօլտուին , ճէնապը Հագգըն էյիլի իլէ Գօնթէա Մարկէրիթ Աշֆըրտ նամընը հայիլ օլարազ , պիչարէ բէտէրինիլին րուհու-նու մէմնուս ու մէսրուր գըլմայա հագըր' օլուն :

Գօնթ Աշֆըրտ , Մարկէրիթին աղըզ աշըպ ճէվապ վէրմէօլինէ վագըթ պըրադմայարազ , հէման օթուրտուղու եէրաէն ֆըրլանըպ մէրգումէնին էօնիւնտէ ալիլ իւզէրինէ կէտի , վէ անըն տիլպէր վէ մէրմէր կիպի պէյաղ էլինի չէքէրէք , ալիթրէմէքտէ օլան տուտաղլարընա հէօթիւրտիւ :

Մարկէրիթ , էլինի կէրի չէքմէտի . վէ օյունա մուվաֆըզ պիր հալտէ պուլունմագ իչիւն , սէրին թէֆէքքիւր տէրեալարընա տալմըշ կիպի կէօ-րիւնմէքտէ իտի :

Պէշ տագըզա գատար պիր սուսլուզ հիւքմ իթտի :

Պու պէշ տագըզատան սօնրա , օճագ սիւքիւրիւճինին գըզը էլինի կէրի չէքտիլինտէ , բարմաղընտա բարըլ բարըլ պիր ալթուն եիւզիւք բարլամագ-տա օլաուղու միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

— Այաղա գալգըն Գօնթ , տէտի Մարկէրիթ մէրգումուն էլինտէն թու-թարազ , պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր գըզըն հուզուրունտա ալիլ իւզէրինէ կէլ-մէնիլ սիզին մէվգընըզա եագըլմագ . . . :

— Շիմտի արթըզ մէվգըլարընըզ միւսապի տիր . տէյի իլավէ իլլէտի ճօրճ Ուիլսըն պաղա գալգարազ , վէ պիր էլի իլէ Մարկէրիթին , վէ ալիէր էլի իլէ տախի Գօնթ Աշֆըրտըն էլլէրինտէն թութարազ : Էվվէթ արթըզ պէյ-նինիզտէ մէվգը ֆարգընա մահէլլ գալմամըշ տըր . պիրինիլ Գօնթ վէ պիւ-րինիլ տէ Գօնթէստինիլ : Այաղա՛ գալգընըզ Գօնթ . արթըզ պու իլ պիթ-միլ տիր . պիհուտէ չէնէ կարըլընա նէ՞ լիւզում վար տըր . էլիէր գուսուր գալմըշ պիր չէյ վար իտէ , օ տախի բաքաղըն վագիֆէյի տիր : Պէն սիզին թարաֆընըզտան մախսուսէն տալթիթնամէլէր եաղարազ , պու կիճէքի ճէմի-

յէթիմիկի թէքմիւնն եարնն պուրատա պուլուճայա տալէթ իտերիմ . վէ անլէյինն հուզուրունտա տախի բէսմէն վատինիկի թէքէրրիւր իտերսինիզ :

— Վէ պիր հաֆթատան տախի , տիւյիւն ղիյնէթի իչիւն օնլարը թէք-
րարէն տալէթ իտերիզ , տէյի թէքրար իթաի Գօնթ Աշֆըրտ , մէսուտիյէ-
թինտէն նաչի չօճուգ կիպի էլլէրինի պիրպիրինէ վուրարագ : Վէ էօյլէ մէ-
մուլ իտերիմ քի , մատմուաղէլ քէնտիսի տէ պու թէքլիֆիմի բէտա իթմէյէ-
րէք պէնի պիր դաթ տահա մէսուտ գըլմայա , եանի մէսուտիյէթիմի իքմալէ
վարտըրմաղա հիմմէթ պույուրուր :

Մարկէրիթ Գօլտուինն , պիր օճագ սիւրիւրիճիսի գըզը իքէն , շէօհրէթլի վէ
գէնկինն պիր Հինտիսթան սինպաչըսը գըզընա թահվիլ օլտուղու կիպի , պիր
այտան տախի , Աշֆըրտ Գօնթէպլլի մէվգըսընա եիւքսէլէճէյի իւզէրինէ կիւճ
հալ իլէ սէվինճ ալէամէթինի վապիթ իտերէք , թապիաթը իլէ պիրազ տա
գըզըրգ աղըրըղը կէօսթէրմէյէ մէճպուր օլտուղունտան , Գօնթուն մէգքիւր
սիւալինէ ապա ճէվապ վէրմէյիպ պաչընը աչաղը աստը վէ տալիւն տալիւն
եէրէ պագմայա պաչլատը :

Գօնթ Աշֆըրտ վէ ճօրճ Ուիլսընն պիր միւտաթէթ մէրգուճէնին թապիի
ուլթանկանըզընա բիպէթէն սիւքիւթ իթաիլէր :

Պատէհու Գօնթ Աշֆըրտ , նիյազ գըլըզը պիր ճօրճ Ուիլսընն վէ պիր
տէ Մարկէրիթ Գօլտուինն եիւզլէրինէ պագմայա պաչլատը :

— Մարկէրիթ , մէրհամէթսիկիք լաղըմ տէյիլ տիր . իշթէ պիր սէօզ իլէ
Գօնթուն մէսուտիյէթինի իքմալէ վարտըրմագ սէնին էլինտէ տիր . արթըգ
պիրիպիրինիզ իլէ , նիմ գարը գօճա կիպի սէրպէսթճէ վէ մուհապսէթլէ
մուամէլէ իթմէլիսինիզ , ալթաի Ուիլսըն :

— Բէք ալէա նէ՞ իսթէրսինիզ քի եարայըմ տէյի սիւալ իթաի Մարկէ-
րիթ , պաչընը եօդարը դալաըրըպ , սիյահ վէ տիւլլէր կէօզլէրի իլէ Գօնթ
Աշֆըրտըն եիւզլինէ պագարագ , վէ եըլաըրըմտան վուրոււմուշ կիպի մէր-
գումու սէրսէմլէթէրէք :

— Նէ՞ եարաճագսընը Մարկէրիթ . Գօնթ պիր հաֆթատան տիւյիւն
զիյնէթինին իճրա օլունմասընը արզու իտէյօր . վէ պունուն իչիւն միւճէրրէտ
սիկինն բէյինիկի թահսիլ իթմէք լաղըմ տըր . էմրինիզ նէ՞ տիր սէօյլէյին .
Փագաթ մէրհամէթին խարիճինտէ պիր էմր վէրմէմէյէ հիմմէթ պույուրուն :

— Իսթէտիյինիզ կիպի օլտուն , տէյի ճէվապ վէրաի նիհայէթ զալիմ գըզ
իքի էլլէրի իլէ եիւզլինիւ էօրթէրէք . Փագաթ Գօնթ Աշֆըրտըն չըլիւն կիպի
մէգքիւր իքի թաղէ էլլէրի պիրտէն էօրմէսինէ տէ գարը կէլմէյէրէք :

— Թէշէքքիւր իտերիզ մատմուաղէլ , տէտիլէր , մաշուգ իլէ հէմթէօճմէթ
իքիսի պիր աղըզ , վէ արթըգ չէքիկիպ կիտէճէքլէրինի պէյան իտերէք , պաչ-
լարը եէրէ տէյմէսինէ չօգ պիր շէյ գալմայաճագ տէրէճէտէ եէրէ տօղրու
էյիլտիլէր :

Մարկէրիթ , սալօնուն գարուսունա գատար մէրգումանն արգալա-
րընտան կիթաի :

Ճօրճ Ուիլսըն , ճամպազ կիպի նէրտիվէնին այագլարընտան սըչրայա

արչրայա աշաղը ինէն Գօնթ րէֆիքիւնի արապասընա օթուրտուպ եօլա չը-
գարտըգտան սօնրա , քէնտիսի գօշարագ թէքրարէն եօգարը չըգտը , վէ-
տօստօղրու , Մարկէրիթին ավտէթ իթմիշ օլտուղու մէգքիւր օտայա կիրտի :
Պու ազտէթին սէպէպի մալիւմ իտի :

Մարկէրիթ , իճրա իյլէմիշ օլտուղու խըտմէթի ազիմէսի իշիւն , Մըսթըր
Ճօրճ Ուիլսընա տէրունի տիւտէն թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , էլինի կէօյ-
սիւնէ սօգուպ , գաբալը պիր գարֆ տէրունինտէ պուլունան մէքթուպ կիպի
պիր վարագայը մէրգուճա թէսլիմ իթտի :

Մարկէրիթին իւք կիճէսի վատ իթտիյի մալիւմաթ , մէգքիւր էվրագտա
միւնտէրիճ պուլունմուշ օլմալը իտի :

Մըսթըր Ճօրճ Ուիլսըն , իւմիտ վէ գօրգու իւէ գարըղգ պիր հէյէճանը
գալպ ալէամէթի իզհարը իւէ մէգքիւր վարագայը գապուլ իտիպ ճէպինէ
վաղ իյլէտի , վէ թէքրարէն էյիլիպ Մարկէրիթ Գօլտուինի պիր տէֆա տա-
հա սէլամլատըգտան սօնրա , պիր ան էվվէլ մէգքիւր վարագանըն միւնտէ-
րիճաթընա վաղըֆ օլմագլըգ սապըրսըզլըլը իւէ խաշէյի մէգքիւրու թէրը ի-
տիպ քէնտի իզամէթիւհաշընա ավտէթ իյլէտի :

Է.

ՊԻՐ ՉԱՐԵՆՔ ԱՍՐ ԷՎՎԵԼ

Ճօրճ Ուիլսըն , խանէսինէ վասըլ օլուպ արապասընտան՝ աշաղը ինէր ին-
մէզ տիվանէ կիպի գաբուտան իշէրի աթըլըպ , խըտմէթքեար գըզըն էլին-
տէն մօմու գարտը , վէ հէման կիտիպ եէրինէ եաթմասընը մէրգումէյէ էմը
իթտիքտէն սօնրա քէնտի օտասընա չէքիլտի , օտա գաբուտունուն սիւրկիւ-
սիւնիւ գօյտու , վէ թրաքէզասընըն էօնիւնտէ օթուրտագ , հայաթ վէ մէ-
մաթընա հիւքմ իաէճէք տէրէճէսինտէ էհէմմիյէթ վէրմիշ օլտուղու վէ Մար-
կէրիթ Գօլտուինտէն ախը իյլէմիշ պուլունտուղու էվրագը , մէճնուն կիպի
գրաաթ իյլէմէյէ պաշլատը :

Պիզ տէ մէրգում իւէ պիրիքտէ օգույալըմ :

«Ազիզիմ Մըսթըր Ուիլսըն . վատիմի իճրա իյլէտիյիմ իշիւն մէմնունը-
նըզ տէյի մէմուլ իտէրիմ . իշթէ էլինիգէ թէսլիմ իյլէմէյէ սէօղ վէրտիյիմ
էվրագ հուզուրունուպտա տըր . պիր կիւն պէյյէ պիր իհթիյաճա մէճպու-
րիյէթ հասըլ օլաճաղընըն էվվէլինտէն քէշֆ իտէրէք , սիզէ թէսլիմ իթմէք ի-
շիւն պու աաբէթի զաթէն հաղըրլամըլ իտիմ :

Պունտան սէքիզ սէնէ մուգատտէմ , հէնուզ բէտէրիմ սաղ իքէն , պիր
կիճէ , 32-34 եաղընտա պուլունան պիր տէլիգանլը , Փագըրխանէմիգէ կէլէ-
րէք , օլ կիճէսի օրատա գալտը , վէ թաամտան սօնրա բէտէրիմ իւէ պու
տէլիգանլը խայլի միւտտէթ պաղը իշէր իւզէրինէ գօնուշտուլար իսէ տէ ,
բէտէրիմ պէնի օտատան տիշարը չըգարթմըլ օլտուղունտան , միւքեալէմէ-

նին էսասը իւզէրինէ պիր մալիւմաթըմ օլամատը . մէրագ տա իթմէմէքտէ իտիմ :

Պիր իբի կիճէ սօնրա մէրգում տէլիգանլը թէքրարէն խանէմիզէ կէլ-տի : Թէքրարէն կիզլիճէ դօնուչտուլար . վէ Ֆէրտասը սապահըսը գալգըսլ իշինէ կիթ տիյինտէ պու իքինճի միւքեալէմէտէն տէ խօշնուտ գալմամըլ օլ-տուղու մէրգումուն ճէմալինտէն աշիքեար օլմագտա իտի :

Իբի իւչ հաֆթա զարֆընտա պու տէլիգանլը պիր սէքիզ օն տէֆա տա-հա խանէմիզէ կէլիսլ կիճէլէրի տէ օրատա գալտը , վէ պու հալտէն կիթ-տիքճէ մէմնունիյէթ հիտս իյլէմէյէ պաշլամըլ օլարագ , ատէթա արթըզ եօ-լունու պէքլէմէյէ մէսպուր պուլունմագտա իտիմ :

Մէրգումուն սաղը կէօնա թէշիք իտիճի պաղըշլարը , նիհայէթ ալէա-գա աուչղուլարըմը թահրիք իթաիլէր :

Նէթիճէլէր բէք ազ վագըթտան ուճ կէօթէրմէյէ պաշլատըլար , վէ տիւնեա իւզէրինտէ պէնտէն պաշգա հիշ պիր շէյ սէվմէք իսթէմէյէն բէտէ-րիմ , պէնիմ միւքէտտէր հալիմի կէօրէրէք , պիր ախլամ մախսուսէն պէնի եանընտա օթուրթուր , վէ իւզէրիմտէ միւշահէտէ իյլէմէքտէ օլտուղու ա-ճապիսլ հալին սէպէսլինի սիւալ իլէտի :

Պու սիւալէ էվվէլ էմրտէ ճէվասլ վէրմէք իսթէմէտիմ . ֆագաթ պէնի շօգ սըղըշարմաղա պաշլատըղընտա , գաշամագ եօլու ճէվասլար վէրէրէք եագամը սըլըրմաղա թէճըրիւպէ իթտիմ իաէ տէ , եինէ խայր իթմէտի . բէ-տէրիմ սըրըմըլ քէշֆ իթմիլ իտի :

Նիհայէթ պէնիմ աղըրմտան պիր շէյ ալամայաճաղընա իսքեաթ օլտու-ղունտա , էլիմի թուրթարագ , աշիքեար պիր եիւրէք ալթիւսթլիյի իլէ շէօյլէ սէօյլէտի :

«Աէվիւլիւլ գըզըմ , ազիզէ վալիտէնին վէֆաթընտան պէրու , տիւնեա իւզէրինտէ սէնտէն պաշգա սէվտիլիմ հիշ պիր քիմսէ պուլունմատըղընը ալի-լիրսին :

«Աագա պէն պիր սէֆիլ օճագ սիւքիւրիւճիլիլիմ . ֆագաթ էկէր գրալ-լար եիւրէքլէրինտէ պէնիմքինտէն զիյատէ սատըզ պիր մուհասուլէթ պուլու-նուր տէրլէր իաէ , պուսու տէյէնլէր եալանճը տըրլար :

«Օ մէլայիքէ վալիտէն տախի պունու իզրար իտիսլ , պիր սատըզ օճագ սիւքիւրիւճիլի գարըսը օլտուղու իշիւն , պիր գրալիշա օլմատըղընա թէլէք-քիւր իթմէքտէ իտի :

«Զալիմ էճէլ , պու իբի սատըզ եիւրէքլէրին մէսուտիյէթինի շէքէմէտի . մէլայիքէմ էլիմտէն ուչտու , վէ էկէր քէնտի սըֆաթընըն սատըզ օյնատը օլան գըզընը , եանի պէնիմ սէվիւլիւլ Ֆլօրամը պիր թէսէլիյի ազիմ օլմագ իւզըրէ պանա էմանէթ պըրագմըլ օլմասա իտի , Ֆէրտասը կիւնիւ ազիլ մէ-գարը եէնիտէն աշըլարագ , գօճասընըն ճէսէտի տախի եանընա վագ իտիլէ-ճէք իտի :

«Ֆլօրա . մէյեուսիյէթիմտէն էօմրիւմէ պիր նէթիճէ վէրմէքլիլիմ իշիւն բէք ազ պիր շէյ գալիլ իտի . վալիտէնին թապութու էօնիւնտէ այագ իւս-

թիւ սուրարագ, աղլամայա միւզթէտիր օլամատըղըմտան պողուլմագ հա-
րինէ կէմիլ իքէն, էլիմ, ճէպիմտէքի թապանճանըն գունտաղը լէ օյնա-
մագտա իտի. մէգքիւր թապանճանըն ճէպիմտէն տիշարը չըգմատը իլէ ան-
նըմա տօղրուլմատը պիր սանիյէլիք իլ իտի. Փագաթ թէլէքքիւր իտէրիմ
Ֆլլահա, պու պիր սանիյէտէ պէնի երեզտէն պըրագմամայա, վէ հէմ պէնի
վէ հէմ տէ էվատըմը, մէրգուլէնին բուհու աղիպի իշիւն տուա իլէմէք
իւզըէ, պիհուտէ պիր էօլիւմտէն խէլուս իյլէտի:

«Թամ թապանճամը ճէպիմտէն չըդարաճողըմ սըրատա նաղը Փագաթ
պէնի թէքը իթմիլ օլան կիւլիւմիւն զօնէտի, պէնիմ տիլպէր Ֆլորամ գաբու-
տան իշէրի կիրտի:

«Գըզըմը կէօրտիւլիւմտէ՝ պլէյիմտէ գուվէթ գալմատը:

«Ֆլորամ, սէն օլ վագըթ տէօրթ եալընտա պուլունմագտա իտին. գօ-
չուպ սէնի գուճաղըմա ալարմ, վէ վալիտէնին ճէնագէտի հուզուրունտա
տիզ իւզէրինէ կէլիպ, քէնտիսի իշիւն եալալմագ իսէմ, էվատը իշիւն եա-
լամայա եէմին իթաիմ:

«Ֆլորա, պանա էօյլէ կէլտի քի, պու եէմինիմ իւզէրինէ վալիտէնին
ճէնագէտի գըմլլտանտը, վէ սօլմուչ օլան կիւզէլ ճէմալի տախի կիւլտիւ
տէյի:

«Օլ տաղըգտան պէնիմ սէվկիւլիւ գըզըմ, վալիտէսինին եէրինէ կէչտի-
թէքմիլ մուհապէթիմ անըն իւզէրինտէ մէրքէյլէնտի, վէ անըն մէսուտի-
յէթի իշիւն պին տէֆա պօյնուճու սաթըրըն ալթընա գօյաճաղըմա հազըր
պուլունտուղըմ Խիւտայա մալիւմ տիր: Պունուս պէօյլէ օլտուղունու սէն
տէ իքրար իթմէ՝ գիսին գըզըմ. սէօյլէ:»

Եվէթ, բէտէրիմին պէնի տէրէճէի նիհայէտէ սէվմէքտէ օլտուղունու
քէք ալէա պիմէքտէ իտիմ. քէնտի սիւալինէ ճէվալ վէրմէյէ հաղըրլանտըմ.
Փագաթ հէյէճանը գալպիմ նութ գումու գաթ իթմիլ օլտուղունտան, մէր-
գումուն պօյնունա սարըլըս աղլամագտան պաչգա պիր սուրէթլէ պէյանը
էֆքէար իթմէյէ միւզթէտիր օլամատըմ:

«Թէլէքքիւր իտէրիմ,» տէտի բէտէրիմ ալնըմը պուս իտէրէք, «թէլէք-
քիւր իտէրիմ. սէնի նէ գատար սէվտէմ աղ տըր. վալիտէնին սահիչ գըզը-
սըն. վէ պէնիմ կիպի սատըգ պիր գօճայա մալիք օլտուղուն կիւնիւ, ար-
թըգ ճէնէթ գարուլարը, բէտէրիմին հուզուրընտա ալնըմը օլաճագ տըր:

«Ֆլորա. պէնիմ կիպի պիր օճագ սիւրիւրիւճիւսի գարըսը օլ, գարարը
եօգ տուր. Փագաթ պու օճագ սիւրիւրիւճիւսինին, ճագ Թէյլըր կիպի բագ
վէ սատըգ եիւրէյի օլմալը տըր:

«Պիր գաչ հաթթատան պէրու խանէմիգէ կէլիպ կիթմէքտէ օլան տէլի-
գանլընըն հուսուլէ կէթիւրմիլ օլտուղու թէէսսիթի կէօրմէյէճէք գատար քէօր
տէյիլիմ: Գալլարընը եօգարը գալտըրմա գըզըմ. ճագ Թէյլըր տիւնեայը
կէօրմիլ օլան իխթիյարլարտան տըր. վէ էկէր պու տէլիգանլընըն սէնի
մէսուս գըլաճագ հալտէ պու ունտուղունա ճիւղի պիր իւմիտիմ պիլէ պու-
լունմուչ օլտա իտի, իշի լայըգը իլէ թաշիլը նաղար ու տիզգաթա ալաճագ

իտիմ . հաթթա սօն տէֆա պուրայա կէլիլինաէ , քէնտիսի տախի պու պապ-
տէ եիւրէյինի պանա աշըպ , նէ չտիտ պիր ալէագա աթէշի իլէ եանըպ
թութուլմագտա օլտուզունու պէյան , վէ սէնին իլէ էվլէնմէք իշիւն րուխ-
սաթրմը թալէպ իլլէտի . վէ օլլատը տախի Ճօրա . էվլէթ ալլատը տախի-
էվլէթ , օճադ սիւբիւրիւծիւսի ճադ Թէյլըրն , պու թիմաս (կոկորդիլոս)
կէօլ եաշլարընը բէք ալէա թանըմագտա օլմասընը պիլտիլի հաւտէ տախի ,
հուզուրումտա ալլատը :

«Ճօրա , սէնի նէ տէրէճէտէ սէվմէքտէ օլտուզումա պիր սօն ալէնի
խապաթ տահա կէօսթէրմէք իշիւն եէմին իտէրիմ քի , պու տէլիդանլընըն
կէշվլ հալլէրինի սանա հիքեայէ իթտիքտէն սօնրա սէն քէնտին օլլէ առն
եիւզիւնիւ պիր տահա կէօրմէք իսթէմէտիլինի իզրար իթմէզ իսէն , պէն
քէնտիմ կիտիւլ մէրդումու արայըպ պուլաճաղըմ , վէ տէրշալ պուրայա կէ-
թիւրիւլ էլ էլէ վէրմէնիլի պէն քէնտիմ միւշահէտէ իտէճէյիմ :

«Մէրգումուն կէշվլ հալլէրինի սանա նազլ իթմէյէ պաշգա պիր պէօ-
յիւք սէպէպիմ տահա վար տըր :

«Պու տէլիդանլընըն պիր էսրարը վար տըր քի , օլ պապտէ պէնտէն
պաշգա քէնտիսինի խօշնուտ իտէպիլէճէք հիշ պիր քիմսէ եօզ տուր . հաթթա
պուրայա կէլիւլ կիլմէսինին , վէ հաթթա սէնին իլէ էվլէնմէք իզրէ կէօլ
եաշլարը տէօքմիւշ օլմասընըն սէպէպի տախի , եալընըլ մէզքիւր էսրար տըր :

«Պունու սէն քէնտինտէ թաստիք իտէճէքսին :

«Ճագաթ խապիս տէլիդանլը , իսթիար ճագը տօլապա սօդախտը .
իքի ճիհէթտէ տախի սօն ճէվապըմը վէրտիմ . վէ արթըզ պիր տահա , քէն-
տի մէքրուհ հուզուրու իլէ չու ֆագըր ֆագաթ րաք խանէմիլի քիլլէմէյէ
թէճրիւպէ իտէմէյէճէք տիր :

«Ճօրա . սիննիմ քէմալէ եազլաշմըլ օլտուզունտան , անըզըն պիր էմրի
Հագգ վագը օլապիլէճէկի բէք իհթիմալտէն տիր . վէ իսթէմէք պու էս-
րար պէնիմ իլէ պէրապէր մահվ ու նապէտիտ օլտուն :

«Իիթիմալ տըր քի պու մէքրուհ տէլիդանլը , պիր կիւն կիւնտէքեար
էօմրիւնտէն թէօվլէքեար օլապիլի . վէ բէք իհթիմալտէն տիր քի պու էս-
րարըն պիր կիւն սէնին իշիւն տէ պէօլիւք պիր ֆայիտէսի օլապիլի . վէ
մէզքիւր էսրարը , պիր ֆէնա մագսէտէ դուլլանաճագ դատար տգըլըլ օլ-
մատըրընը պիտիլիմտէն , պէն հայաթտա իքէն , անը սանա տէվր իթմէյէ
իհթիմալ կէօրիւյօրում :

«Էլկէր սանա դալէմէ ալտըրաճագ տէհէթի հիքեայէմտէն սօնրա տա-
խի , պու տէլիդանլը իլէ էվլէնմէյէ մէյլ իտէպիլի իսէն , սանա մուխալի-
ֆէթ իթմէյէ իքթիտարըմ պուլունմատըրընը տա պիլիւրսին :

«Պու դատար մուգատտէմէ էլ վէրիւր . պիրազ քեաղա իլէ հօգգա դա-
լէմինի ալ տէ կէլ եանըմտա օթուր պագայըմ :»

Բէտէրիմին էմրինի տէրշալ իճրա իլլէտիմ :

Իշթէ մէրգումուն պանա դալէմէ ալտըրարը հիքեայէ .

«Ճէնքինս նամ պիր թպլիլէ թալէպէսի , ճէրրահըզ իլլինի իքմալ իտիւլ
իճրայի սանաթա պաշլատըրընտա , բէտէրի վէֆաթ իթտիլինտէն քիւլիյէթմ
պիր միրտաս սահիւլ օլմուշ իտի :

«Ճէնքինսին քէնտի ճէրրահըդ սանաթընտա իսրազ իյլէտիլի մէհարէթ ազ վազըթտան քէնտինէ եիւքսէք պիր նամ գազանտըրըզ , բէտէրինտէն տիւշէն քիւլիլէթի միրաս տախի նամը մէզքիւր իւզէրինէ իլալէ օլունտուգտա , հէր քէս քէնտի գըզընը պու նամտար վէ գէնկին ճէրրահա վէրմէք իսթէմէքտէ իտիլէր :

«Փազաթ ճէնքինսին եիւրէյինէ սահիպ բէք կէնճ , տիւլէր , Փազաթ Փազըր պիր գըզ պուլունմագտա իտի . վէ ճէնքինս , գէնկինլէնտիյի սըրատա տախի մէրգումէյէ սատըդ գալարագ , եիւքսէք վէ գէնկին Փամիլեալարտան թէքիլիֆ օլունտան տիկէր գըզարը քէտտ իթտի :

«Մէրգումուն քէտէրինին վէՓաթընտան թամ պիր սէնէ սօնրա , Փազըր Փազաթ տիւլէր Գլօթիլթ , գէնկին վէ նամտար ճէրրահըն գարըսը օլտու :

«Թամ իքի սէնէ ճէնքինսին խանէսինտէ , սէտտէթի հալ վէ թէքմիլ մէսուտիլէթ հիւքմ իթմէքտէ օլուզ , գէվճ վէ գէվճէնին տիւնեա իւզէրինտէ , պիր էվլատա մալիք օլմագտան պաշդա հիչ պիր աըզուլարը գալմամըլ իտի :

«Նամտար ճէրրահըն խանէսի , կէլիպ կիտէն միւսաֆիրլէրէ տայիմա աշըգ օլուզ , պուլունլարըն միանընտա , գէնկին պիր գատընըն թօմաս նամընտա տէլիգանլը պիր օլլու տախի պուլունմագտա իտի :

«Պու տէլիգա՞լը , սուրէթի դահիլէտէ կէօթէրտիյի սախթէ հիւսնի ախլէագ վէ նալիք թավը ու հարէքէթի իլէ , ալ վազըթտան ճէնքինսին վէ կէնճ գէվճէսինին հիւսնի նազարընա նայիլ օլմայա մուվաֆֆադ օլուզ , խուսուսի իլէ պէտպախթ ճէնքինսին օլ տէրէճէտէ էմիլլէթինի . ճէլլ իլէմիլ իտի քի , չօգ տէֆա մատամ ճէնքինսի աըպա իլէ կէզտիլմէյէ կէօթիւրմէքտէ , վէ խանէնին տէրուհինտէ , Փամիլեանըն պիր տախիլի ազասը մագամընտա , սօն տէրէճէ սէրպէսիլէթէ մալիք պուլունմագտա իտի :

«Ճէրրահ ճէնքինս , քէնտի խանէսի գարուսունու նէ կէօնա գէհիրլի պիր երլանա աշըգ պրագմըլ օլմասը Փարգընա վարամատը :

«Չօգ տէֆա մէրգուլմ պիր խաթթա եանընտան խանէսինէ ալտէթ իյլէտիլինտէ , մատամը օրատա պուլամագ իտի . վէ խըտմէթճի գըզլարա մէրգուլմէնին նէրէյէ կիթմիլ օլտուզունու սիւալ իթտիլինտէ , պուլար պիրագ կիւլիլմաէյէրէք , «Մըսթըր թօմաս իլէ պիրլիքտէ , կէզմէյէ կիթտիլէր» ճէվապընը վէրիլէր իտի , վէ գարըսընըն իւզէրինէ քէօր քէօրիւնէ էմիլլէթի քէամիլէսի պուլունտան ճէրրահ ճէնքինս , եալընըզ «էլ բայթ» տէյի մըրըլտա նարագ նէրտիվէնտէն եօզարը չըգար , վէ քէնտի իլ օտաընա շէքիլիլ իտի :

«Վազա մատամ ճէնքինս տախի , իւզէրինէ էմիլլէթ իտիլմէյէճէք պիր գատըն տէյիլ իտի . Փազաթ պու էմիլլէթ լիւզումունտան չօգ իլէրուլէրէ վարմըլ , վէ տէրէճէյի բէք չօգ թէճալուզ իթմիլ օլտուզունտան , խիյանէթին մուվաֆֆագըլէթ պուլմասընա սէօլիւք եարտըմ իթտի . վէ Գլօթիլտին Փազիլէթի , պու գարպա ուզուն միւտտէթ գարը գօյուզ տայանաճագ գատար գուլվիլէթի պուլունմագտա :

«Պու ճիւմլէ իլէ ճէնքինսին Գլօթիլտ իլէ էվլէնմէսինտէն իւչ սէնէ սօնրայա տէլին հալէա մէրգումուն հիչ պիր շէյտէն մալիլմաթը վէ շիւրհէսի պիլէ պուլունմալը , էմիլլէթէ խիյանէթ սէրպէսթճէ տէվամ իթմէքտէ իտի :

«Ճագար Նիհայէթ պիր կիւն կէլէճէք իտի քի , աթէչէ պու գատար եագըն պուլունան պարուլթ նիհայէթ պիր բաթլագ վէրէճէք , վէ ձէնքինս տիւնեաւընըն ալթը իւսթիւնէ տէօնէճէք իտի :

«Պու տէհչէթլի կիւն , չօգ կէճիքմէտի :

«Ճամիլեաճա էսրարա հէփսինտէն էվվէլ վագըֆ օլան խըտմէթքեար գըզլարըն քեաֆֆէսինին տէ աղըզլարը տիքիլի օլամագ . եախօտ պու աղըզլարը տիքէն ալթուն իյնէ պաղը սէրթ տուտագլարա թէտաաիլֆ իթտիյինս տէ բէք զայիֆ պիր հալտէ պուլունմուլ օլապիլիր . վէ էլպաղէն տէ աւլա ալթուն իլէ գաթանմայա րապի օլմայան աղըզլար տախի պուլունապիլիր :

«ձէնքինսին խանէսինտէ , պու իւչ նէվ աղըզլար տախի մէվճուա պուլունմագտա իտի :

«Մատամըն օտասընա վէ էսվապլարընա նաղըր օլան խըտմէթճի գըզ իք սընըֆտան պուլունմալըպ , արա սըրա հանըմընտան ճէօմէրտճէ ախգ իյլէտիլի պախիչլէք , էսլէտի սուրէթտէ էօլիւ կիպի աղըզըն գաթաթմայա քեաֆի օլմագտա իտիլէք :

«Օրթա խըտմէթինտէ պուլունան խըտմէթճի գըզ տախի քէնտիքէնտիւնէ կէլէն պախիչլէք իլէ չօզլուգ գանաալթ իտէճէք սընըֆտան պուլունմալըպ , պաղը տէֆա սուրաթընը բէքլէտիպ թօմաստան տախի պիր իքի ալթուն գօրարմագտա իտի , վէ ձէնքինսին սիւալլէրինէ , կիւլիւմէյէրէք «մատամ իլէ մըսթըր թօմաս կէզմէյէ կիթտիլէք» տէյէն պու գըզ իտի :

«Աշճըլըգ իթմէքտէ օլան գըզ իտէ , գիյատէ էհլի ըրզ վէ սէրթմէչրէպ օլտուղընտան , կէրէք Մատամ ձէնքինս , կէրէք Մըսթըր թօմաս , վէ կէրէք տիկէր խըտմէթճի գըզլար , պունա աւլա պիր չէյ չաղտըրմամագ իչիւն , էք բէյիճէ գան թէր տէօքմէքտէ իտիլէք :

«Արթըգ պուլունարըն ֆէվգէլատէ պէտալաթթըզլարընտան օլմալը տըրքի , Մատամ ձէնքինսի վէ թօմասը կէզտիլմէյէ կէօթիւրէն արապանըն սէյիսի , աշճըլըգ խըտմէթինտէ պուլունան գըզա ալէագա իթմէք տիվանէլիւսինէ սարըթտը :

«Պիր կիւն , ճէրրահ ձէնքինս խաաթախանէտէ պուլունմագտա , վէ Գըլթիլտ իլէ թօմաս տախի եիւրիւյէրէք կէզինմէյէ կիթմիլ իքէն , խանէնին իչինտէ պուլունան տիկէր գըզ խըտմէթճիլէք կիպի էսրարա չէրիգ օլան արապաճը , անլէրին հիւսնի ըրզասընը թահսիլ իտէրէք խանէնին տէրունինէ կիրտի , վէ տօղըու աշխանէյէ ինտի :

«Եէմէք բիլիւմէքտէ օլան էհլի ըրզ գըզ արապաճըյը կէօրտիլիւնտէ ալթ իւսթ օլտու , վէ հէր նէ գատար քէնտիսի տէ մէրգում տէլիգանըն արապաճըյա ալէագա իթմիլ իտի իտէ տէ , քէնտիսինի անընլա եալընըզ կէօրտիլիւնտէ , էլինտէքի պուչաղը մէրգումա կէօթէրէրէք , «քիմէ տույաճա տան չարո՛ւգ տիւարը չըգ Չարլի . պէն սէնին պիլտիյին գըզլարտան տէյիլիմ» տէտի :

— Սանա սէօյլէյէճէք պիր չիֆթ սէօյիւմ վար տըր . . . :

— Պէնիմ իլէ սէօլ իթմէնին եէրի պուրասը տէյիլ տիր . տիչարը՛ չըգ տէյօրըմ . պուրասը նէ սէնին խանէն տիր նէ պէնիմ . պուրատա կիզլիճէ կէօրիւլմէյէ հագգըմըզ եօգ տուր :

— Ճագար պիր քէրրէ պէնի տիյ . . . :

— Խաջր տիյնէճէճէք վաղթիմ եօդ տուր , տէտի աչճը գըզ թէհտիտա-
վէր սուրէթտէ պուշաղընը եօդարը գալտըրըս պրապաճընըն իւզէրինէ վա-
րարադ :

— Էյ հօյէ իտէ պուշուր , վուր պէնի , աէյի ճէվապ վէրտի պէտպաթ-
արապաճը տաթի , մէյեուտիյէթլէ պօյնուուէ էյէրէք :

« Արապաճընըն պու մանօվրտար , աչճը գըզըն հիտաթթիյնի թէսքին վէ
մէրհամէթիյնի թաշրիք իյէմէյէ ազ մէտար օլմատը :

— Էյ նէ՞ սէօյլէյէճէքտէն չարուդ սէօյլէ տէ կիթ :

— Նէ՞ իչիւն պու գատար թէլաչ իտէյօրսուհ :

— Եա՞ պուրազա կէլաթիյնի օ սլիր խըտմէթճի գըզար տուշարար , վէ
էֆէնտիյէ վէ հանըմա խապէր վէրիւրէր խէ , հէմ նամուսում սլիր քարալըզ
օլուր վէ հէմ տէ պէնի պուրատան գօվարար , Զա՛րի :

— Օւ թարափտան սալա գօրգուէ օլմատըն , պէնիմ էհի ը՛րզ տիլպէ-
րիմ . իսթէրտէն հանըմընը պուրազա կէթիւրէյիմ վէ անըն հուզըրոււնտա սէ-
նին աշաղլարընա գարանալըմ . . . :

— Սո՛ւա օլ . հանըմըմա գարչը հազարէթ իթմէք . . . :

— Զօդ սաֆաէրուէն պուշունմապատարն ալլալէմ . օլ ճիհէթլէ չարուդ
մէրաղըն թէսքին օլաճաղընա սէօլ վէրիւրիմ . օ սլիր խըտմէթճի գըզարա
կէլինճէ , զաթէն սէնին եանընա կէլմէքիյիմ իչիւն խանէնին գարուսուուէ
քէնտիւրի աշարար :

— Ահ՛ պու նէ՞ ֆէլաթէթ տիր , տէտի սիչարէ էհի ըրզ գըզ էլմէրինի
պալընա վիտարուդ , վէ էլինտէքի պրչաղը սլիր թարափա ֆըրլաթարադ .
պատա՛հա էլէրի իլէ եիւզիւնիւ գարալըս սլիր սանտալլէ իւզէրինէ չէօքտիւ
վէ աղամաղա օլաշատար :

« Մէրգումէ նիհայէթ էլմէրինի աշաղը պալըղընտա , պաղտը քի , տէլիւ
գան՛լի սէյիս քէնտի հուզըրոււնտա վէ թաշարըն իւզէրինտէ տիզ չէօքմիւշ
իաի :

— Շիմտի մէրամըն նէ՞ տիր , նէ՞ իսթէրօին , տէտի աչճը գըզ ըսլադ
կէօղլէրինի արապաճըյա չէվիւրէրէք :

— Սէնի սէվմէք իյիմէ միւսատաթէ պուշուրմանը իսթէրիմ :

— Բէք ալէա , պէնի իսթէտիյին գատար սէվմէնէ ըսլի օլուրում . ֆա-
գաթ սլիր շարթ իլէ :

— Նէ՞ տիր շարթըն մէրհամէթիւղ տիլպէրիմ :

— Պիր տահա պու խանէնին իչէրթիյնէ սլադ պաամաշաճաղըն :

— Սէպէպինի անալապիլի՞րմիյիմ :

— Սէպէպինի գաթէն պէյան իթտիմ . պու խանէ պիլիմ խանէմիլ տէ-
յիլ . սիլ պուրատա պիւրէր խըտմէթքեարըզ :

— Ալլիգէմ . պիլիմ պու խանէտէ , խըտմէթքեարտան գիյատէ սլիր չէյ
օլտուզումուզու իսպաթ իտէր իտէմ սլիր աէյէճէյին գալը՛ր մը :

— Պու աէյիյին սէօզտէն սլիր չէյ անալաամատըմ .

— Բէք ալէա տահա աշըղընը սէօյլէյիմ . էկէր մատամ ճէնըննա քէնտիսի
սէնի չաղըրըս , իսթէտիյին վաղըթ պէնի իչէրթիւ գապուլ իտէպիլի օլտու-
զումու պէյան իտէր , վէ հաթթա օլ պապաթ սանա իպրամ տաթի իյէր
խէ սլիր տէյէճէյին գալը՛ր մը :

— Զաւրի, չիմտի ազըմը պաշտման ուշուրաճագորն. տիվանէ՞ մի օլտուն, նէ՞ օլտուն :

— Խա՛յր. ազըմ քեամիլէն պաշտտա տոր. եարըն մատամը արապա իլէ կէզտիրմէյէ կէօթիւրէճէյիմ. վէ եարըն ազըմ մէրդումէ սէնի եանընա չըղըրըպ, պու խանէտէ տէյիլ պիր խըամէթքեար, ի լա պիր հանըմ, վէ Ելէլի քէնտիրսինտէն տէ պէօյիք պիր հանըմ օլտուղունու սանա պիլտիրէճէք, վէ իսթէտիյին կիրպի Զաւրի իլէ կէօրիւլմէյէ սէրպէսթ օլտուղունու սանա պիլտիրէճէք տիր. չիմտի անլատըն մը իլի :

«Մէֆիլ գըզ, արապաճընըն տէտիքէրի իւզէրինէ խայլիճէ տիւչիւնտիւ. խա՛յր, պու սէօլլէրին հիչ պիրիսի գիհնինէ սըղմամագտա իտի վէսսէլամ. մատամ ճէնքինսին, քէնտի սէլիսի էմրինէ տախի թապի պուլունաճագ գաւաար բէզալէթին սոն տէրէճէսինէ էնմիչ օլտուղունա ազըլ իրարիմէմէքտէ իտի վէսսէլամ. պունա պիր սէպէպ պուլմագ իսէ, էհիլըրզ գըզըն խաթր ու խէնալինէ պիլէ կէլէպիլէճէք մէվատտէն տէյիլ իտի :

«Արապաճը, գօր իլէ մէրդումէյին էլինի թուլուպ քէնտիրսինէ չէքէրէք, «սանա եալընըզ պիր սիւալ իթմէք իչիւն պուրայա կէլտիմ. ճէվապընը հիւմ մէթ իթտիյինտէ տէրհալ պըրապըպ կիթմէյէ վէ սէնի րահաթ պըրազմայա սէօլ վէրիրիմ. պունա րապի օլմըրսըն», տէտիր :

— Սէօլլէյէճէյինի չաբուզ պիթիր Զաւրի :

— Պէնիմ իլէ էվէնմէյէ սէօլ վէրիրմիսին :

— Պու սիւալ բէք աճէլլի օլտու :

— Գըստա օլմագ իչիւն աճէլլի օլմալը տոր :

— Պունուն իւզէրինէ պիրապ տիւչիւնմէլիլիմ :

— Սանա մէրաճէ պիր սիւալ իթտիմ. մէրաճէ պիր ճէվապ վէրմէլիսին. քի պէն տէ իլիմէ կիտէյիմ :

— Զաւրի. էհիլըրզ վէ նամուսիւ պիր տէլիգանլը օլտուղունու իըրարէ մէճպուրում. վէ էկէր էվէնմէյի միւնասիպ կէօրիւր իսէմ, էլիսի սէնտէն պաչգա հիչ պիրիսինէ վէրմէմէյի վատ իտէրիմ. Զաւրի, հէր չէյտէն էվվէլ ազըլը օլմագ լաղըմ տոր. սէնին եալընըզ էհիլըրզ վէ նամուսիւ օլմագըլըն քիֆայէթ իթմէզ. պիր ֆամիլիա պագապիլէճէք բարա, պիր թէէմիւնաթ լաղըմ տոր. Կէնճիլին վար, թէմպէլ տէ տէյիլսին. խմտի սիր կիւն պիր բէտէր օլմագ իչիւն լաղըմ կէլէն պիր ճիւզի վարիտաթ օլտուն բէյտա իթմէք իչիւն զայրէթլէ չալըմտղա պագ. պէն տէ քէնտի թարաֆըմտան չալըմայա սէօլ վէրիրիմ. Պագաթ իչէր օ սըրալարա կէլէն տէկին հալ ու մէվըմըզա միւնասիպ օլմայաճագ ճահիլճէ միւլագաթլարա րիզամ եօզ տուր : Իլթէ պու տուր պէնիմ սոն սէօղիւմ. սէնին տէ պուրայա կէլիլին իը տէֆասը օլտուղու կիպի, սոն տէֆասը տա օլմալը տոր : Անլատըն մը Զաւրի. էկէր պէնի սէվմէք խաթէր իսէն, չարթըմ պու տուր : Պույսիւրուն. արթըզ իչինիլէ կիտին :

— Պագաթ ապիլգէմ, պուրալարընը պէն տախի տիւչիւնիւպ իչիմի սըրաւսընա գօյտուզտան սոնրա սանա աչըմըլ օլմատըղըմը նէտէն պիլիլիսին :

— Նէ՞ տիմէք խաթէյօրտուն Զաւրի. սէն հէնուզ էֆէնտինին եանընա

անճաղ պիր սէնէ տիր քի գաբուլանմըւոն . վէ կէտիյին վաղըթ ճէպինտէ իքի կիւն կէշինէպիւճճէք բարա պուլունմատըւոնը սէն քէնտին իքրար իթմիւ իտին . պիր սէնէնին իշինտէ իհեա՞ մը օլտուն .

— Իհեա օլմադ իշին , եալընըդ արապաճըլըդ իթմէյէ հաճէթ եօդ տուր :

— Պաշգա նէ՞ իշին վար իտի :

— Հը՛ . պաշգա պիր իշիմ տէ վար իտի . վէ հէմ տէ արապաճըլըդ տանէ քէյիճէ եիւքսէք պիր իշ :

— Պուենու պիլմէյօր իտիմ Զա՛րլի :

— Էվվէթ պէն արապաճը օլտուգ տան էվվէլ , եէկէն իտիմ : Պիր տայի սահրպի իտիմ : Պազը տայիլէր , քէնտի միրապարընա միւհթամ եէկէնլէրի պուլունտուղունտա , ուզուն միւտտէթ եաշամազըլը կիւնահ սայարլար : Ալլահ սէօյլէ տինտար տայիլէրի էքսիք իթմէսին :

— Էօլլէլէր իլէ էյլէնմէք , տօղրու ատէմ իշի տէյիլ տիր Զա՛րլի : Պէն սէնին նանքէօր օլտուղունու պիլմէզ իտիմ :

— Էյ նէ՞ եաբայլմ . հիտտէթինի թէսքին իտիպ պիրազ սէնի եումու շաթմազ իշին մուգալլիտիլէ մէճպուր օլտում :

— Նէ՛ իսէն տայիմա օ օլ , Զա՛րլի . սախթէքեարլըդ էյի շէյ տէյիլ տիր :

— Բէք ալէա . լաթիֆէ պիր եանա գալտըն :

— Պու տային նէ՞րէտէ իտի :

— Սզօշիտաա ուֆազ եօլլու պիր թիւճճարլըդ իտէր իտի :

— Էյ պու տային էօլտիւ տէյօրսուն էօյլէ՞ մի :

— Վէ 200 տանէճիք եուվարլազ լիրալարընը տախի , քէնտի սէվիլիլի արապաճը եէկէնինէ միրաս պըրագտը :

— Պու ազ բարա տէյիլ տիր Զա՛րլի :

— Էվվէթ . պախշիլէր իլէ պէրապէր արապաճընըն իտարէ իլէ արթըրմըլ օլտուղու 50 ատէտ լիրալար տախի պունա իլափէ օլունտուղունտա՞ . . :

— Պէնիմ պէշ սէնէտէն պէրու արթըրմըլ օլտուղում 20 լիրա իլէ պէրաս պէր ճէման 270 լիրայա պալիզ օլուր , տէտի աշըր գըլ , սէվինճինի զապթ իտէմէյիպ , էլլէրինի պիրիօլիրինէ սիւրիւշիւրէրէք :

— Պու գատար էհլի հիսապ օլտուղունու պիլմէզ իտիմ :

— Էյ շիմտի իշ պաշկալաշտը Զա՛րլի . այագ իւսթիւ տէ գալտըն . տոքը չու սանտալիէյի վէրէյիմ տէ պիրազ օթուր :

— Եօգ արթըզ կիտէյիմ ազի՛գէմ . պիրիսի իւսթէ կէլիր :

— Գօրդմա քի՛մ իւսթէ կէլէճէք տիր . զաթէն էֆէնտի վէ հանըմ իսանէտէ պուլունմուշ օլսալար պիլէ աշխանէյէ էնմէզլէր . տիկեր խըտմէթճի գըզար իլէ տէ արամըզ չօգ էյի տիր :

— Ամմա պիր ազ էվվէլ պէօյլէ տիւշիւնմէյօր իտին ազի՛գէմ . հաթթա պանա էօյլէ կէլյօր քի , պիր արա պուշագ տախի չէքտին :

— Պէօյլէ պիր նամուսուլ թէքիֆ իթմէք իշին կէլիշ օլտուղունու պիլմէյօր իտիմ Զա՛րլի . աֆիլ էթ . գըզլարըն տիվանէ օլտուգլարընը պիլմէ՞զմիսին : Շիմտի նէ եաբաճաղըմըզ վէ իլէրուսի իշին նէ եօլտա հարէքէթ իտէճէյիլիցի տիւշիւնէլիմ :

— Եւորն տխամ թէքմիլ գարարմըզը վերիբիլ ազի'դէմ . չիմտի միւռաա-
տէն իլէ կիտէյիմ . սըրայա գոյաճազ պաղը իլէրիմ վար տըր . օ աղճէյէ միւ-
թապիլք իլէր տիմէք իսթէրիմ :

— Եյ եարնն ախամ նէ՞ վազըթ կէլիրսին Չա'րլի :

— Գարանլըզ պաստըզ տտն պիր սատթ սօնրա :

— Բէք ալէա . պաղչէ գարուսուստա սէնի պէքլէրիմ Չա'րլի : Շիմտիլք
Ալլահա ըսմարլատըզ . վազթ ինի ունո'ւթմա :

« Չարլի պու միւթէքէպլիր Ամաղօնու Փէթհ իթտիքտէն սօնրա , աչխա-
նէտէն տիլարը չըգմաղա հազըրլանտըզնտա , մաղլուպ օլան տիլպէր , պիրազ
էվվէլ պըչազ սալուրմագտա օլան էլինի Փաթիհէ ուզատըպ , անըն աթէչ
քէսիլմիլ օլան տուտագլարնա տօգանտըրտը : Պու հարէքէթ էհլի ըրզ գը-
զըն իք զայի'ֆիլք սէմէրէսի իտի . վէ մալի քէնտիսինէ գաչա օթուրտուզու-
տա , եիւզլէրինին գըզարմասընտան պէլլի օլտու :

« Մէսուտ արապաճը տէլիգանլը պու մէմուլին զայրի իհասնտան ալթիւսթ
օլարագ , ալէթթաճիլ գարուտան տիլարը չըգտըզնտա , աչճը գըզ սան-
տալիէնին իւզէրինէ տիւչէրէք , էլլէրի իլէ եիւզիւնիւ գարատը :

« Նիմ ութանմագ վէ նիմ սէվինճ էսէրի օլան կէօզ եաչլարընը քիմտէն
սէթըր իթմէքտէ իտի . . . :

« Չարլինին միրաա հիքեայէսի, հասպէլ մէճպուրիյէ իճատ օլուսմուչ պիր
եալան իտի իսէ տէ , էլպէթթէ արապաճը տէլիգանլը , մէղբիւր եալանընը
պիր էսաս իւզէրինէ իպնա իյլէմիլ օլմալը իտի . Պագալըմ պու էսաս նէ՞
իմիլ :

« Աչխանէտէքի միւքեալէմէնին Փէրտասը կիւնիւ , մատամ ճէնքինս վէ
Թօմաս , ատէթլէրինտէն օլտուզու իւզըրէ արապա իլէ կէզինմէյէ չըգտըլար :

« Օլ կիւնիւ հալա աչըզ օլտուզուստան , աղըր աղըր շէհրին խարիճին-
տէ գըրա գատար իլէրուլէտիլէր :

« Պիր տէ նակէհան արապա տուրտու :

« Մատամ ճէնքինս վէ մաղուզու , արապանըն տուրտուրուլմասընը էմը
իթմէմիլ իքէն , անըն պիրտէն պիրէ տուրմասընա ազըլ էրտիլէմէյիպ , սէ-
պէպինի անլամայա մէրագ իթմէքտէ իքէն , պիր տէ արապանըն գարուսու
տալի աչըլը վէրտի :

« Արապաճը Չարլի , շարգասը էլինտէ պուլուստուզու հալտէ գարուսուս
էօնիւնտէ տուրմուչ իտի :

— Նէ՞ վար Չա'րլի , նէ՞ օլտու տէտիլէր Գլօթիլթ վէ Թօմաս իքիսի պիր-
տէն ալթիւսթ օլարագ :

— Խա'յր պիր շէյ եօզ տուր , տէյի ճէվապ վէրտի Չարլի ալա քէնտինի
պօղմայարագ — « մատամ իլէ պիր չիֆթ սէօզիւմ վար տըր . իմտի Մըսթըր
Թօմասս ըէճա իտէրիմ քի պիրազ արապատան աչաղը ինիպ ուզագլանմայա
հիմմէթ պույուրսուսն :

— Չըտըրտըն մը Չա'րլի , տէտիլէր տիւչարը տէհչէթ օլան մաղուզ վէ
մաղուգա , իքիսի պիր աղըզ :

— Խա՛յր չըլորմըն տախի տէյիլիմ տէյի թէքրար իթտի արապաճը ասլա քէնտինի սօղմայարաք . վէ պու ոըրատա , Թօմասըն պիր շէյէ տավրանտըղընը Փարգ իտէրէք , քէնտիսինին օնտան էվվէլ ճէպինտէքի թապանճայը չըգարմասը իլէ , անը Թօմասըն գափասընա աօղրու կէօսթէրմէսի պիր օլտու :

« Յիւթուհաթը արապաճը գազանմը իտի . Թօմաս , չիմէքատէն վուրուլմուլ աղաճ կիպի պիր եանա եասլանտը . մատամ ճէնքինսին իսէ , տէհէթինտէն նաչի նութգու թութուլմուլ իտի :

« Գըրտա , արապատան , պիր չիֆթ պէյկիրլէրտէն , վէ նաղը իթտիյիմիդ մէնգարէյի թէշքիլ իտէն պու իւշ գէվաթտան պաշգա հիշ պիր քիմսէ պուլունմամադտա օլտուղունտան , թէքմիլ մէյտան արապաճը Չարլիտէ գալտը :

« Պու ճիւմէ իլէ , մըսթըր Թօմաս , Մատամ ճէնքինսէ եիւրէք վէրմէք , վէ անըն եանընտա քէնտիսինի կէօսթէրմէսի իչիւն , իսթիհչայա չայան պիր թէքէսպիւրլէ միւքեպլէմէյէ պաչլայըպ ,

— Ֆադաթ Չա՛րլի , պու հարէքթին սանա չօղա օթուրապիլիր , տէտի :

— Նէ գատար չօղա օթուրա , սիզինքի գատար օլամաղ :

— Չա՛րլի . հուտուտու թէճալուղ իտէյօրսուն . կէօրիւնիւր քի պիր ճէնքինսէ գարըսընտա պուլունտուղունու ունութմուլ օլմալսըն :

— Էկէր տօսթլարընըն ըրգընա դաստ իտէն խայինլէրէ ճէնքինսէ տէնիլմէքտէ իսէ , պու շէրէֆէ տախիլ պուլունմատըղըմ իչիւն էօմբիւմիւն նիհալթինէ գատար Ալահա թէշէքիւր իտէճէյիմ :

— Էտլանճը՝ . խա՛պիս . իֆթիրա իտէյօրսուն , ա՛լչադ , տէյի պաղըրտըլար մատամ ճէնքինս վէ Մըսթըր Թօմաս թէքրարէն եէք ավաղ վէ գըրգըրմըղը քէսիլէրէք :

« Ֆադաթ տէլիգանը արապաճը , ասլա քէնտինէ պիր ֆիւթուր կէթիրմէյէրէք , վէ հալէա էլինտէքի թապանճասը տախի Թօմասըն անընա աօղրուլմուլ պուլունտուղու հալտէ , սօուգ գան իլէ , չու գըսսա ճէվալը վէրտի :

« Չէնգընանգըն պուլանտուրա հանէլլէր րէ պէլլէրէմ : »

« Մատամ ճէնքինսին տիհանընտան եալընը պիր ա՛հ սէտասը չըգտը . . :

« Սէֆիլ գարը , տիւշտիւլիւ կիրտալըն տէրինլիլի տէրէճէսինի տահա հէնուլ թէմամը իլէ կէօրէսիլմիլ իտի . մէնգարէնին տէհէթինէ գարը գօյմայա միւքթէտիր օլամալտը , վէ քէնտիսինի պաշտան չըգարան ալչադ խապիսին գօլլարը իչինտէ , ագլընը նիմ զայա իտէրէք տէվրիլի վէրտի :

« Խային ալչադ քէնտիսի իսէ , մէյեուսիյէթլէ պաղըն ապարադ . պիր քէնտի սէֆիլ գուրպանը իւզէրինէ պադմաղա վէ պիր տէ Էգըայիլ կիպի գարըսընտա տուրուլ էօլիւմ թէհտիտի սաչմադտա օլան տէլիգանը արապաճընըն եիւզիւնէ պադմայա պաչլատը :

« Պէշ տաղըգա , օն տաղըգա , պիր չարէք , քէտէրնադ պիր սուսուլգ հիւք իթտիքտէն սօնրա , պախթ իչի Թօմասըն եանընտա պուլունտան քէսքին գօգուլու պիր բուհ սայէսինտէ , Գլթիլտին ագլը եալալ եալալ պիր էյիճէ պաղընա կէլմէյէ պաչլատը . նիհայէթ կէօլլէրի աչըլմադտա իտի :

«Օն տաղըդ տահա կէշտիքտէ , մատամ ձէնքինսին մաշուգու , թէբէ-
լէնմիչ քէտի կիտի էօնիւնէ պագարագ արապատան աշաղը էնտի , վէ Չար-
լինին էմր իթտիյի թարաֆա տօղրու ուղագլանմայա պաշլատը :

«Պատէհու մատամ իլէ արապաճը պէյնինտէ շու աթիտէքի եօլտա պիր
միւքեալէմէ վագը օլտու :

— Մէրամըն նէ^օ տիր Չա'րլի . նէ^օ իսթէյօրսուն :

— Վուգուաթը մալիւմէ իւղէրինէ էպէտի սուրէթտէ աղղըմը դարամագ
իչիւն մէսուտ օլմագ իսթէրիմ :

— Մէնի մէսուտ գըլմագ պէնիմ էլիմտէ իսէ սէօյլէ^օ :

— Էվլէթ մատամ սիզին էլինիզտէ տիր . վէ մէճպուրի շու չիմտիքի հա-
քէքէթէ սիւլուգ իթտիյիմին սէպէպի տէ պու տուր . չիւնքի սըրըմը սիւ-
տէն պաշգասընա սշամագ իտիմ :

— Էօյլէ իսէ մուսթասար սուրէթտէ մէրամընը պիտիր :

— Սիզին աշը գըզ իլէ էվլէնմէք իսթէրիմ մա'տամ :

— Պու իքինիզին պիլէճէք իչի տիր Չա'րլի :

— Խա'յր մատամ սիզին տէ պիլէճէք պիր իչինիզ վար տըր : Էվլէնմէք
բարամըզ եօգ . պունու սի'զ թէտարիք իտէպիլիրսինիզ :

— Անլատըմ տէտիյինի Չարլի . նէ^օ մըզտար շէյ իսթէյօրսուն :

— 200 առէտ ինիլիզ լիրասը մա'տամ :

— 200 առէտ ինիլիզ լիրասը մը . չըլտըրտըն մը Չարլի :

— Սիզին նամուսուսուզ պունտան էքսի'ք մի տէյէր մա'տամ :

— Ֆագաթ պու մէպլագ բէք չօգ տըր Չա'րլի . էֆէնարինէ նէ^օ տէյէրէք
պու գատար բարա իսթէյէպիլիրիմ . սէն քէնտին տիւլիւն :

— Մա'տամ . Մըսթըր ձէնքինսին , պիր պագըշընըզա վէ պիր թաթը
լուղէթինիզէ քէնտի ճանընը պիլէ Ֆէտա իտէճէք տէրէճէտէ սիզի սէվտիյինի
պիլմէզ տէյլիմ . արթըզ անըն իչիւն ճիւղիյէթ նէվինտէն օլան 200 լիրա-
լըզ պիր մէպլաղըն սէօզի'լ մի օլուր : Բէճա իտէրիմ մա'տամ . պու իչի չա-
քուգ պիթիւրէլիմ . օլապիլիր քի իւսթէ առամ կէլի . վէ Մըսթըր Թօմասըն
թէհամմիլի տէ թիւքէնիյօր տէյի զանն իտէրիմ . պագսա'նըզա նէ հիտտէթ-
լէ վօլթա վուրույօր :

— Չա'րլի . իսթըրմ իչիւն կէլ շու մէպլաղը 100 լիրայա ինտիր :

— Պի'ր չիլին էքսի'ք տէսէնիզ օլամագ մա'տամ . ուղաթմայըն :

— Բէք ալէա Չարլի . եարըն էօյլէնտէն սօնրա 200 լիրանը ալամագսըն :

— Թէէքքիւր իտէրիմ մա'տամ . պիր բէճամ տահա վար տըր :

— Սէօյէ պագալըմ . տէտի Գլօթիլտ տէրինտէն պիր ա'հ չէքէրէք :

— Աշը գըզընըզ , պու ախլամ չըղըրալ , անըն պէնիմ իլէ էվլէնմէսինէ
արզունուզ պուլունտուզունու պէյան իտիպ քէնտիսինէ օլ պապտէ իպրամ
տախի իտէճէքսինիզ . վէ սանա բարա վէրտիյինիպին ասլա սէօզիւ պիլէ օլ-
մամալը տըր :

— Տէտիյին կիպի օլոււն Չարլի . արթըզ Թօմասը չըղըր տա կէրի տէօ-
նէլիմ . իւղէրիմէ ֆէնալըզ կէլիյօր :

«Տէլիգանը արապաճը , քէնտի եամաղընը ճէլը իտէյօր կիպի պիր ըսըզ

չալտըղընտա , Գլօթիլտին ալչագ մաշուգու արապայա տողրու իլէրուլէմէյէ պաշլատը , վէ Զարլինին էլինտէքի թապանճանըն հալէա քէնտինէ տողրու պագմագտա օլտուղուենու կէօրէրէք , մէրգուամ ասլա չիւրհէ իտիլէճէք պիր սէպէպ վէրմէմէք իշլին , գօլլարընը պիրէր արչըն աշըպ սալլայարագ կէլ մէքտէ իտի :

«Մէրգուամ արապայա պինտիղինտէ , Զարլինին արղուսու իւղրէ , մատամ ճէնքինս , վուգու սուլան բաղարըղը քէնտինէ տէ պիլտիրտի :

«Թօմաս , գաշարընը չաթարագ , սուլ բէգալէթ չարթլարընը տիյնէտիք տէն սօնրա , զայպ իթմիշ օլտուղու էհէմիլյէթինին պիր մըգտարընը օլտու թէքրարէն եէրինէ կէթիւրմէք հալվէսի իլէ , հաքիմանէ պիր իքի սէօղ տէ քէնտիրտի իթմէք իսթէյէրէք ,

— Էվլէնտիքտէն սօնրա նէ՞ եարաճագսընըղ , տէյի , Զարլյէ սիւալ իյլէտի :

— Միւսաատէնիղ իլէ պիր Փագըրլսանէյէ չէքիլիպ , էօմրիւմիղին նիհա յէթինէ տէկին մատամըն սաղըղընա տուա իտէճէյիղ , ճէվապընը վէրտի տէլիգանըլ արապաճը :

— Ֆագաթ սըրըմըղ տա թօբրաղա կէօմիւլմիւշ օլաճագ :

— Նէ՛ գատար վագըթ քի թարաֆընըղտան պիր խիյանէթ վագը օլմաղ իտէ . . . :

— Վլէ գարընա տաթի հիշ պիր սըրը վէրմէյէճէքսին :

— Մըսթըր Թօմաս . պէն մէնֆաաթըմը վէ վատիսի թանըր ատամլար տանըմ , նէ՛ գատար վագըթ քի սիղ Զարլյէ պիր խիյանէթ իթմէք թէճ քիւպէսինտէ պուլլունմաղ իտէնիղ , քեամիլէն էմին օլապիլիրսինիղ քի , էկէր պիր կիւն սըրընըղ մէյտանա չըգսա տաթի , անըն իշինտէ Զարլինին բարմաղը պուլլունմայաճագ տըր : Ֆագաթ մաաղսլաւ , էկէր սըրընըղըն մահվը իշլին , Զարլյի տաթի մահվ իթմէյէ տայիր ճիւղի պիր թէճքիւպէնիղ կէօրիլիւր իտէ , արթըղ օնտան սօնրա նէ օլաճաղընա սէօղ վէրէմէմ :

«Պուրաճըղտա արթըղ միւքեալէմէ քեամիլէն գաթ օլունտու :

«Խանէյէ ալտէթ օլունանա տէկին , նէ մատամ ճէնքինս , նէ Թօմաս , վէ նէ տէ արապաճը Զարլի , տիհանլարընտան պիր թէք լուղէթ պիլէ չըգարմատըլար :

«Օ կիճէսի , մըսթըր ճէնքինս , սուրէթի մալսուսէտէ մատամըն օտաւընա տալէթ օլունտու :

«Գլօթիլտ քէնտի գօճասընը Փէվգէլատէ պիր մուհապպէթ վէ ճիլվէ իլէ գապուլ իտիպ չունտան սլունտան պիրաղ սէօհպէթ իտիլտիքտէն սօնրա , նիհայէթ իշ թալընա կէլիպ , մէրգուամ գօճասընա խիթալէն ,

— Էկէր տիվանէ օլմասամ պէնի տահա զիյատէ սէվմէ՞ղմի իտին ճէնքինս , տէյի սիւալ իյլէտի :

— Մուղայիրի օլարագ Գլօթիլտ , չու հալինտէ սէնի տահա զիյատէ սէվմէքտէյիմ :

— Տիվանէլիյիմ հալինտէ տիմէք իսթէրսին . էօյլէ տէյի՞մ մի :

— Զաթէն աչգ տէնիլէն շէյին իշինտէն տիվանէլիյի չըգարըրսան կէրիտէ . նէ՞ գալըր . աշըղ օլան պիրաղ տիվանէ օլմալը տըր :

—Յագաթ սուռ տէտիյին տիվանէլիյին աչգա թապի օլմայան պազը մա-
գարրաթլը միւնասէպէթլէրի տէ օլույօր . մէսէլա ազճէճէ պազը լիւզումսուզ
սարֆիաթ վէ սայիրէ :

—Միւզատտէմէնիզտէն նէ տէյէճէյինիզի անլատըմ մա'տամ . եինէ ազ-
ճէյէ լիւզումսուռուզ օլմալը տըր :

—Զօգ չէյթան ազըլլըսըն . ձէ'նքինս :

—Սէն տէ չէյթանլըզըմ իչիւն պէնի տահա գիյատէ սէվմէքտէ տէյի'լմի-
սին :

—Բէք մէսուտ հալտէյիմ ձէ'նքինս . սէնին կիպի պիր գօճայա մալիք օլ-
մագ իչիւն տօղտուղումու պիլմէզ իտիմ :

—Վէ էլիմտէն կէտիյինտէ , Գլօթիլտ , սէնի գըրալիչալարտան տահա
գիյատէ մէսուտ պիր հալէ վազ իյլէմէք իչիւն էօմրիւմիւ պիլէ թէլէֆ իթմէյէ
հազըր պուլունտուղումու տա պիլլըսին տէյի զանն իտէրիմ :

—Պէն տախի , շու մագհար պուլունտուղում ֆէվզէլատէ աչգ ու սա-
տագաթընըզա , տահա գիյատէ շայան պիր հալտէ պուլունմագ արզու իտէր
իտիմ , տէտի սէֆիլ գարը , քէնտի տիւշտիւլիւ սէֆալէթ կիրտապընը խաթ-
ընն կէթիլիւ , պիր ա'հը տէրունինի զապթ իտէմէյէրէք :

—Գալալինիզի թահրիք իթտիյիմ իչիւն աֆվընըլը տիլէրիմ մա'տամ .
պաչգա սէօղէ պագալըմ . ազճէ իչիւն պիր չէյ տէեօր իտինիզ . . .

—Էվվէթ ձէնքինս . սուռ տէֆա պիրաղ քիւլլիյէթլիճէ ազճէ թալէպ ի-
տէճէյիմ սէնտէն . պագայըմ նէ՞ տէյէճէքսին . հէմ տէ սուռ ազճէյի նէյէ՞
սարֆ իտէճէյիմ պիլի'րմիսին :

—Գլօ'թիլտ . չիմտիյէ տէկին պէնտէն իսթէտիյին , վէ պէնիմ տախի
մէմուռնէն վէրմիչ օլտուղում ազճէլէրին նէյէ սարֆ իտիլէճէյինի պիր կիւն-
տէն պիր կիւնէ սանա սիւալ իյլէտի'մ մի :

«Սէֆիլ գօճա . աճէպա նիհայէթ քիւլ իւսթիւնտէ օթ ուրմագ տէրէ-
ճէլէրինէ տէկին , կէրէք բէտէրինտէն լմիրաս գալան ազճէնին վէ կէրէք
քէնտի գաղանալը բարանըն , քէնտի ըրզ ու նամուսու կիպի , ալչագ թօ-
մասըն քէյֆինէ ֆէտա օլմուչ օլտուղլարընը պիլսէ իտի , ուզրունա երգըլըպ
պաթմըլ օլտուղու շու սէֆիլ գարընըն իւզէրինէ հիսս իթտիյի քէօր քէօրիւ-
նէ աչգ ու սէվտա , օլ տագըզատա նէ՞ գատար տէհչէթլի պիր ատալլիթ է
թահվիլ օլաճագ իտի :

—Յագաթ սուռ տէֆաքինի միւճէրրէտ սէօյլէյէճէյիմ . տէյի իսրար իթ-
տի մատամ ձէնքինս :

—Բէք ալէա մատամ քի սէն սէօյլէյէճէքսէն պէն տէ տիլնէմէլիյիմ :

—Պիզիմ արասաճը իլէ ալճը գըզը էվէնտիլիւ , լքիսինի տէ չըբագ չը-
գարաճաղըմ ձէ'նքինս . պունա նէ՞ տէրսին :

—Մատամ քի պէօյլէ արզու իտէյօրսուն , ձէնքինսին տախի , մէմուռ-
նէն , պունտան տա ալէա պիր թասալվուր օլմագ տիմէքտէն պաչգա նէ՞
չարէսի գալմըլ օլալիլիւ , պէնիմ նազըլ՝ Գլօթիլտիմ : Պունուն իչիւն նէ՞ գա-
տար ազճէյէ լիւզումուն վար տըր :

— 200 լիրա քեաֆի օլաճագ տէյի մէմուլ իտէրիմ :

— Պու բարայը նէ՞ վագըթ իսթէրսին , Գլօթիլտ :

— Եարըն միւճէրրէտ իսթէրիմ . քէնտիլէրինէ սէօզ վէրտիմ :

« Պու բագարըդ տա պիթմիշ իտի :

« Թօմաս , ուղուն միւտտէթ Գլօթիլտին Փագիլէթ վէ ըրզ ու նամուս գալէսընա գարչը ուղրաշտըգ տան սօնրա , նիհայէթ սէֆիլ գարըլը բէզալէթ կիրտալընա իլգա իտիւ պանը պաթըրմըշ իտի :

« Գլօթիլտ տախի , քէնտի պաթտըղ սըրատա , տիկէր պիր ճիհէթլէ գօճասընը տա պիրլիքտէ պաթըրմըշ իտի :

« Եէօյէ քի , ալչագ Թօմասըն ազլը Փիքքի . Գլօթիլտին կիւղէլլիլինտէն զիյատէ գօճասընըն քէսէսինտէ օլուպ , վալիտէսինի քիւլ իւղէրինէ օթուրթտուգտան սօնրա էլլինտէ հիշ պիր շէյ գալմամըլ օլտուղունտան , քէնտի չաբիլընըղընա տէվամ իթմէք իչիւն , ճէնքինսին վարիտաթընր կէօյլունէ ալմըշ իտի :

« Գլօթիլտ , պիր քէրրէ պու խապիսին բէզալէթ գանճասընա թագըլըպ արթըգ անըն էսիրի օլտուղունտա , պիր էանտան գօճասընտան բարա գօ բարըլպ քէնտի մաշուգունուն ափսոճունա տօլտուրմագտա իտի քի , օ տախի կիտիւ գուճաթխանէլէրտէ վէ սայիր բէզալէթ մահէլլէրինտէ մէգքիւր բաբալար օարֆ իտիւ պիթիրսին տէյի :

« Սէֆիլ ճէնքինս . գարըսընըն սատագաթը իւղէրինէ գէրրէ գատար չիւբհէյէ գահիւ օլմայարագ , քէնտիսինտէն իսթէնիլէն բարալարըն նէ՞ ճաֆ-սէֆէ սարֆ օլունտուղունու պիլէ անլամագ իսթէմէմէքտէ իտի :

« Ելվերի քի , քէնտի բուճունտան զիյատէ սէվմէքտէ սուլունտուղու պու նալայըգ գարը « իսթէրիմ » տէյէ իտի . վերմէմէք տէյիլ քի , խօշնուտուղլուգ պիլէ կէօթէրմէք ճէնքինսին իսթր ու խէյալինտէն կէչէճէք շէյ տէյիլ իտի :

« Նիհայէթ տէլիք անսթինին սուլու տիպ օլտու :

« Ճէնքինստէ տրթըգ պիր բարա գալմամըլ օլտուղունտան , Փէրտասը սապահըսը , մէգքիւր 200 լիրայը պիր մահէլլտէն իսթիգրաղ իտիւ , արապաճը իլէ աշը գըղըն իլգաիվաճլարը իչիւն Գլօթիլտին էլլինէ թէսլիմ իյլէտի :

« Նէ՞ մուհապպէթ , նէ՞ սատագաթ , վէ նէ՞ խիյանէթ . . . :

« Իքի կիւն սօնրա , Չարլի վէ քէնտի աշը գըղը մէգքիւր բարալարա գալուշուպ նիքեաճ օլտուլար , վէ պիր հաֆթա սօնրա ճէնքինսին խանէսինի թէրք իտիւ , քէնտի պաշարընա սայիր պիր խանէյէ կիտիւ եէրլէշտիլէր :

« Արապաճը վէ աշը գըղ , քէնտի էֆէնտիլէրինտէն վէ հանըմլարընտան նէ՞ գատար զիյատէ մէսուտ հայտէ իտիլէր :

« Տիկէր իքի նէֆէր խըտմէթքեար գըղար տախի , այնի սուրէթլէ մէսուտ օլմագ իչիւն քէնտի սըրալարընա պէքլէմէյէ գարար վէրտիլէր իտէ տէ , պախթ քէնտիլէրէ եավէր օլմայաճագ իտի :

« Արապաճընըն տիւլիւնիւնտէն թամ իւշ այ սօնրա , պիր կիճէ ճէրրահ ճէնքինս պէյլիք խասթախանէսինտէ նէօվպէթճիլիք իթմէքտէ իքէն , եագընտա պուլունան պիր մահէլլտէ եէնի վուրուլմուշ պիր ատէմէ թէտավի իթմէսի :

քէճա օլունտու . պիր չօճուգլա պիր իթիարէ գարը , մէշուր ճէրրա՛ն ձէն-
քինսի պիրիքտէ կէօթիւրմէտիքճէ խասթախանէտէն տիւարը չըգմայաճագ-
լարընը նիտա իյլէմէքտէ վէ աղըսմագտա իտիլէր :

«Նիհայէթ , պունլարըն էօնիւնէ տիւշիւս կիթմէքտէն պաշգա չարէ
գալմատը :

«Խասթանըն պունլունտուղու մահէլլ սահիհէն ուղագտա տէյիլ իտի :

«ձէնքինս մահէլլի մէղպուրա վարտըգտա կիճէ եարըսընա տէօրթ սաաթ
գալմըլ իտի :

«Իթիարէ գարը կէրիտէ գալմըլ պունլունտուղունտան , մէրգում չօ-
ճուգ ձէնքինսին էօնիւնէ տիւշիւս , անը նէրտիվէնտէն եօգարը չըգարտը .
վէ իքիսի պիրտէն , քիւշիւք Փագաթ թէմիզճէ տօնաթըլմըլ պիր օտայա
կիրտիլէր :

«Օրթատա պիր տէօշէր իւզէրինտէ պիրիսի եաթըրըլմըլ , վէ տէօշէյին
եանընտա տախի պիր գատըն տիզ իւզէրինէ կէլիշ օլուս , պաշընը իքի էլ-
լէրի իշինէ ալմըլ իտի :

«ձէնքինսին վէ չօճուղուն այագ սէսլէրի , մէրգումէ գատընը քէնտի
տալիընլըլընտան ույանտըրտըլար , վէ չօճուգ տախի օլ արա , «մատա՛մ իշ-
թէ տօգթօր կէլտի» տէտիյինտէ , մէրգումէ հէման այաղա Փըրլանըս իքի
էլլէրինի պիրտէն աշտը , վէ նիյագ իտէր պիր թարղտա ձէնքինսին էօնիւնէ
գօշտը :

«Եանմագտա օլան գանտիլին ըլըղը , տօղըրուտան տօղըրու ճէրրա՛ն ձէն-
քինսին ճէմալի իւզէրինէ տիւշմէքտէ իտի :

«Գատըն պու ճէմալի կէօրտիւյիւնտէ պիր իքի ատըմ իլէրի կէրի կիտէ-
րէք , «Սիւսլա՛ն Սլլա՛ն , պու նէ՞ թէսատիւֆ տիր» տէյի պաղըրտը , վէ պա-
տէհու եարալը ատէմէ տօղըրու տէօնէրէք , «Չա՛րի պագսանա , կէլէն է-
ֆէնտիմիզ Մըսթըր ձէնքինս տիր» տէտի :

«ձէնքինս , քէնտի սապըգ արապաճըսընըն վէ աշճը գըղընըն խանէսինէ
կէթիլիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւյիւնտէ , պու թէսատիւֆէ քէնտիսի տէ
թէաճճիւս իթտի , վէ տէրհալ խասթանըն եանընա գօշուս եօրկանընը եօ-
գարը գալտըրտը , եարասընըն եէրինի աշտը վէ տիզգաթլա անը մուայէ-
նէյէ պաշլատը :

«Պիչարէ կէնճ գատըն թէքրարէն տիզ իւզէրինէ կէլիւս , իքի էլլէրինի
պիրիպիրինէ գալուչուրումուշ վէ ճէրրա՛ն ձէնքինսին աղըլընտան չըգաճագ-
հիւքմէ պէքլէմէքտէ իտի :

«Մուայէնէ պիթտիքտէն սօնրօ , պէտպախթ տէլիգանլը , սապըգ էֆէն-
տիսինին եիւղիւնէ պագարագ ,

—Էֆէ՛նտի , էօմրիւմին գուրթարըլմասը միւմքինսիզ օլտուղունու պիլի-
րիմ . պէնտէն սագլամանըն ֆայիտէսի եօգ տուր , տէտի :

—Չա՛րի . Սլլա՛նըն ինայէթի պէօյիւք տիր . իւմիտիմիլի գաթ իթմէ-
մէլիլիզ . ալէթլէրիմի կէթիլիւս պիր տահա պագալըլըմ :

—Ֆայիտէսի եօ՛գ տուր , էֆէ՛նտի . . . անճագ չօգ եաշայաճաղըմ
տախի չիւբհէլի օլտուղունու պիլտիյիմտէն . . . :

— Հա՛, պիր սէօյլէյէճէյինիզ վար իսէ սէօյլէյէյալիլիրսինիզ . առաւելթ եէրինի պուլմալը տըր . էլպէթթէ գաթիլինիզի թանըտընըզ . բօլիսէ պիր շէյ սէօյլէ՞մէտինիզ մի :

— Խա՛յր էֆէնտի . բօլիս կէմէտի վէ սէն տէ վուրուտուգտան սօնրա . բօլիսի չըղըրըպ տէհէթլի պիր էսրար Փաշ իթմէքլիյի միւնասիպ կէօրմէտիմ . . . :

— Էօյլէ իսէ պանա՞ նէ սուրէթլէ սէօյլէյէճէքսինիզ :

— Ճէնքի՛նս էֆէնտի . պու տէհէթլի էսրարըն սիլտէ մէսթուր գալա՝ ճաղընա էմինիմ . անըն իշիւն հէր պիր շէյի տօղրուտան տօղրու սիլգէ նազլ իտիպ . . . :

— Գըսսա սէօյլէյիպ չաբուգ պիթի՛ր Չարլի . չօզ նէֆէս եօրմանըն թէհէլլեքսի վար տըր :

— Թէէքքիւր իտէրիմ : Իշթէ վուգուի հալ շու տուր : Պու ախշամ , դէվճէմ իլէ պիրազ կէյինմէյէ չըզըպ ալտէթ իթաիքտէն սօնրա , հէնուզ գարանըզ պասմըլ օլտուղը հալտէ , խանէնին գաբուսու վուրուտուղընտան գօշուպ աշաղը ինտիմ վէ գաբույը աչտըմ . մանթօյա սարըմըլ պիր գատըն չըգտը գարչըմա . . . մէրդումէնին տիլպէր ճէմալինի կէօրալլիմտէ քէնտիսինի թանըտըմ . . . իւշ այ վար իտի քի քէնտիսինի կէօրմէմիլ իտիմ . . . պէնի իսթէտիյինին սէպէպիլինի սիւալ իթտիմ . . . «մաշուգումու վուրտուլար . նէ եաբաճաղըմը շաշըրտըմ . կէլ եարտըմ էթ» , տէտի . . . հէյէճանը գալպինտէն տէ սէսի վէ վիւճուտի տիթըմէքտէ իտի . . . տէրհալ Փըրլանըպ տիշարը չըգտըմ . . . սէշ օն ատըմ գատար անճագ իլէրու կիթմիլ իքէն , մէրգումէ գատըն , «ամա՛ն Չարլի պալըլըյօրում» տէտի , վէ պօյնոււմա սալըլտը . . . գարանըգտա նէ եաբաճաղըմը շաշըրմագ հալինտէ իքէն նալէհան գարչըմա պիրիսի չըգտը . էլինտէ պիր շէյ բարլատըղընը կէօրալիմ . Փագաթ գաթիլ գարը պօյնոււմա սարըմըլ վէ աղղըմը թուլթմուշ օլտուղընտան , նէ պաղըրաճագ վէ նէ տէ տալրանաճագ հալիմ գալմամըլ իտի . . . պախուսուս քի , տէյիլ պէնի . իլլա գարըյը վուրաճագ տըր տէյի դանն իթտիմ . . . վուրուտուգտան սօնրա վուրանըն քիմ օլտուղընու տա անլաատըմ . Փագաթ իշ իշտէն կէշմիլ իտի . . . բէգալէթլէրինի էօրթմէք իշիւն Չարլինին վիւճուտի օրթատան գալգմալը իտի . . . մէրամլարընը պաշա չըգարտըլար տէյի դանն իթմէքտէ տիլլէր . . . Փագաթ եալընըզ սէֆիլ Չարլիյի տիւշիւնիւպ Ալլահը տիւշիւնմէտիլէր . . . վէ չիմտի բաթթ կէլէ պիր ճէրրա՛ն չըղըլաղընտա սիլգին պուրայա կէլմիլ օրմանըզ , Առաւելթ սաաթընըն վուրմուշ օլմասընը իմա իթտիլիյօր . . . Ալլահ պէօյիւք տիր :

— Էվվէթ գաթիլլէր ճէգասըզ գալմայաճագլար տըր . սէօյլէ՛ իսմէրինի՛ սէօյլէ . Առաւելթ աչընա օլոււն , սէօյլէ՛ :

— Եիւրէյինիզի բէք թուլթոււն տօ՛գթօր :

— Սէօյլէ Չարլի . նէ՞ գատար տէհէթլի պիր էսրար իսէ սէօյլէ՛ :

— Պէնի վուրան , սիլին ապըլէ տօսթոււնուզ թօմաա իտի :

— Էյ Գօլոււնու վէ աղղընը թուլթան գարը՞ :

— Մատամ ճէնքինս իտի , տօ՛գթօր . . . :

—Ահ եալան սէօյլէյօրսուն Չա'րի, տէյի պաղըրտը պիշարէ ճէրրահ, եիւղիւնիւն բէնկի քիւլ բէնկինէ թահվիլ օլարադ :

—Էօլմէք իւզրէ պուլունան պիր ատէմ եալան սէօյլէյէմէզ տօ'գթօր, տէտի Չա'րի նէֆէսի քէսիլէրէք . . . :

«Չարլինին եէնի կէլին գարըսը իսէ, պայըմազ հալինէ կէլմիշ իտի :

«Սէֆիլ ճէնքին» Փըրլանըպ այաղա գալգարադ, հիտտէթլէ ալըպ եիւլ բիւյիւ վէրէճէք իտի. Փաղաթ այազլարը քէնտինէ իթաաթ իթմէք իսթէ. մէտիքլէրինտէն, թէքրարէն Չարլինին եաթաղը էօնիւնտէ եէրէ չէօքտիւ :

—Չա'րի. պու բէք տէհչէթլի պիր դարպ օլտու, տէտի նիհայէթ ճէնքին, Չարլինին էլինի թուլթարադ. տիմէք տիր քի պէնիմ խանէմին տէրու նիհտէ . . . :

—Տիյնէյին տօգթօր. ճինայէթ սահիպլէրի եալընըզ Գլօթիլթ վէ թօմաս տէյիլէր իտի. պէն տախի քէնտի ալչազ օյունլարընա հիսսէտար պուլունա մազտա իտիմ. վէ օ 200 յիրա հիքեայէսինին տախի պու իշ իլէ պէօյիւք պիր միւնասէպէթի վար իտի. բահաթը գալը իւզրէ էօլմէք իշիւն պունու սիզէ իթիրաֆ իթմէյէ քէնտիսի պօրճուլ աստ իտէրիմ. . . էկէր սիզէ թէ. սատիւֆ իթմիլ օլմասամ, գարըմը կէօնտէրիպ իշի անլաթաճադ իտիմ. . . Մըսթըր ճէ'նքին, թամ իքի սէնէ տիր քի Գլօթիլտ վէ թօմաս պիրպիրլէրինի սէվմէքտէ տիրլէր. վէ . . . վէ չօճուզլարը . . . տախի . . . վար տըր . . . Գուրիս Բօ սօզաղընտա . . . չէքէրճի տիւքքեանընըն . . . իւսթինտէ . . . մատամ Քէթթի . . . :

«Չարլի պունտան զիյատէ պիր չէյ սէօյլէյէմէտի :

«Կէնճ գարը քէնտի գօճասընըն ճէսէտի իւզէրինէ աթրլտրղընտա, սէֆիլ ճէրրահ ճէնքինս տախի, նէրտիվէնին այազլարընը իքիլէր իւչէր աթլայարադ քէնտիսինի սօզաղա աթտը :

«Նէ'րէյէ կիտէյօր իտի :

«Քէնտիսի տէ պիլմէզ իտի :

«Գօմանտանըզ գալան այազլարը, քէնտի սաչլարընա ճէնքինսին խանէսինի պուլտուլար :

«Փաբու աչըլըր աչըլմազ, արթըզ ազլընա մալլը օլմայան ճէրրահ, տօղրու, գարըսընըն օտասընա գօլտու :

«Օտատա քիմսէ եօգ իտի :

«Մէրգուլ պատէհու քէնտի օտասընա կիլիպ, մատամըն խըտմէթինէ թային օլունան գըզը չըզըրտը, վէ Գլօթիլտին նէրէտէ պուլունտուզունու սիւալ իյէտի :

—«Էֆէ'նտիմ», տէյի ճէվապ վէրտի գըզ հէյէճանընտան քէքէլէմէյէ պաշլայարադ, պու կիճէ խասթախանէտէ նէօվպէթ պէքլէյէճէյինիյի պիլտի. յինտէն, մատամ պիրազ կէզինմէյէ կիթտի :

—Քիմի'ն իլէ կիթտի :

—Քիմի'ն իլէ կիտէճէք էֆէ'նտիմ. մըսթըր թօմաս իլէ պէրապէր կիթտիլէր. հէր վազըթ էօյլէ օլմա'զ մը իտի :

—Աէնիմ հէր տէֆա խասթախանէտէ նէօվպէթ պէքլէտիյիմ կիճէլէրի պէօյլէճէ կէզինմէյէ' մի կիտէրլէր :

—Էֆէ'նտիմ. վէ զանն իտէրիմ քի . . . :

— Ելվէրիր արթըդ . սէօգիւնիւ զըսսա՛ քէս . արթըդ սանա սիւալ խոն-
ձէք պիր շէյիմ Եօզ տուր . իշինէ կիտէպիլիրսին :

«Խըտմէթճի գըզ օտա դաբուսունտան տիշարը չըգտըղընտա , սէֆիլ
ճէրրահ իքի էլլէրինի սիրտէն ալաշնա վուրտու : Գարըսը ուղըրունա թէք-
միլ վարիտաթը մահվ ու նապէտիտ օլտուգտան սօնրա , դարը քէնտիսի
վէ անընլա պէրասլէր ըրզ ու նամուսու տախի մահվ օլմուշ , վէ պուենլարըն
Էէրինտէ , տիպի կէօրիւնէմէյէն պիր դարա կիրտապ գալմըլ իտի :

«Պէտպախթ վէ սէֆիլ դօճա , պիրթըդ նէ Էարաճաղընը քէնտիսի տախի
պիր էյիճէ պիլէմէյէրէշ , պիր գօլթուգ սանտալիէ Էիւղէրինտէ Էըզըլմը
գալար :

«Մէրգուճուն պաշը ամ Էլլէր իշինտէ իտի . . . :

«Ճինքինս , օն տագըզա գատար սէրսէմ կիպի պէօյլէճէ պիլա հարէքէթ
դալարգտան սօնրա , պիր աէ նալէհան Ֆըրլանըպ աշաղա գալգտը , ճէվիլգտէն
մամուլ վէ քէտիսիէ մախսուս պուլունան տօլապընը աշտը մէգքիւր տօլապ-
տան իքի ատէտ թապանճա չըգարտը , վէ անլէրին աղըզ օլթու վէ թէթիք-
լէրինի մուաէէնէ իթաիքտէն սօնրա պէլինէ թադտը պատէհու կիւմիւշ
գընլը ինճէ պիր պըշագ տախի մէգքիւր սիւահլարա իլամլէ օլունտու :

«Ճէնքինս , պիր քէնճէրէ աշարագ սօգաղա պագտը :

«Տիշարըզը գիֆիր դարանըզ իտի :

«Սրասը պիր տագըզա կէշէր կէշմէզ , սէֆիլ դօճա սօգապ դաբուսուն-
տան տիշարը չըգըզ քէնտիսին պու գիֆիր դարանըզա սալտըրտը :

«Սոգապըրտա քիմսէ պուլունմամագտա իտի :

«Ճէնքինս , Էիրմի տագըզատան Գուրնա Բօ սօգաղընա վասըլ օլտու :

«Շէքէրճի տիւքքեանը դարանմըշ , Ֆադաթ քէրէնքէրի արասընտան ,
իշէրիտէ ըլըզ Էանմագտա օլտուղընը կէօրմէքտէ իտի :

«Ղազապա կէլմիշ օլան ճէրրահ պիր իքի տէֆա տիւքքեանըն դաբու-
սունա վուրտուղընտա , մէգքիւր գարու աշըտը . վէ կէճէլիք բուսլար կի-
յինմիշ օլան իսթիար շէքէրճի , Ճէնքինսին դարըսընա չըգըզ , նէ՛ իսթէտի-
յինի սիւալ իթաի :

— Գրալըն նամընա սէնի թէվգըֆ իթմէյէ կէլտիմ՝ , տէտի Ճէնքինս :

— Ֆադաթ պէնիմ պիր գապահաթըմ Եօզ տուր , տէյի ճէվապ վէրտի
պիշարէ իսթիար գօրգուսընտան քէքէլէյէրէք , վէ Ճէնքինս տիւքքեանտան
իշէրի կիրիպ իլէրուլէտիքճէ , քէնտիսի կէրի կէրի կիտէրէք :

— Խըրսըզլարա Էաթագ օլան ճէզասըզ մը գալըր տէյի պիլիյօր իտին ,
տէտի Ճէնքինս պիր հիտտէթլէ :

— Նասըլ խըրսըզ , Էֆէնտի . մէմուր Էֆէնտի . Ալլահ տա չահիտ աիր
քի պէօյլէ պիր շէյտէն մալլւմաթըմ Եօզ տըր :

— Պու ճիւմլէ իլէ պիր գատըն վէ պիր Էրքէք խըրսըզլարը տիւքքեանը-
նըն իւսթիւնտէթի գաթթա պարընտըրճագ թէօհմէթինի ինքեար իտէմէզսին :

— Խալր Էֆէնտի . օ տէտիյինիլ գատըն վէ Էրքէք Էհլի ըրզ քիմսէլէր ,
գարը գօճա տըրլար . Ֆադաթ պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպինի չօճուգլարընը
պուրատա կիլլէմէք իսթէմիլլէր տիր . իշթէ օլանը պու տուր մէմուր Էֆէն-
տի . պէն . . . :

— Զօգ կէզեզէլիք իսթէմէզ , տէտի ձէնքինս մէրդումուն սէօղիւնիւ հիտտէթլէ գաթ իտէրէք . « Եօգարը չըզըլաճադ նէրտիվէնին հաճկըսը տըր - կէօսթէր պազայըմ : »

« Գօրդուսունտան տիթրէմէյէ պաշլամըլ օլան զէվալը իսթիար , այադ - լարը պիրիպիրինէ կէչէրէք պիրադ տահա արգայա սօղրու կիթտի , վէ նիւմ կիլլի պիր գաբու աշտը :

« ձէնքինս , գարանըգտա , ուզուն վէ էյրի պիւյրիւ տէվիր նէրտիվէն - տէն Եօգարը չըզմայա պաշլատը :

« Պիր ընդ Եանմագտա օլան ուֆագ պիր սուֆայա վասըլ օլտուզուն - տա , թա գարըսընտա պուլունան գաբալը պիր օտաւտան կիւլմէք սէսլէրի կէլմէքտէ իտի :

« ձէնքինս պու սէսլէրի թանըաղընտա , կէօղիւնին էօնիւնտէն պիր գըրմըզը ալէվ կէչտի տէյի կէլտի քէնտինէ :

« ձէրահըն պաշընտա մէվճուտ պուլունան սօն ազըլ գըրընթըսը տա մահվ օլտու , վէ մէրդուվ իլէրու վարարագ պիր խըչմ իլէ սըրթ իւսթիւ գաբույու աշտըղընտա , սէֆիլ Գլօթիլտ իլէ թօմաս Եան պէ Եան օթուր - մուշար , վէ անճագ պիր Եաշընտա պուլունան պիր չօճուղու սէվիւլ անը էյլէնտիրմէքտէ իտիլէր :

« Պիր թարաֆտա տախի , մատամ Էֆէթթի թապիր օլունան իսթիարէ գատըն օթուրմուլ օլուպ , պուլնարը սէյր իթմէքտէ իտի :

« Ազիմ Ալլահ . օ նէ՛ տէհչէթլի տազըպա օլտու :

« Ալշագ թօմաս , քէնտի մաշուգասընըն բիւր զազապ գօճասընը կէօր - տիւյիւնտէ հէման ֆըրըանըպ այաղա գալգտը , վէ քէնտինին պաշտան չը - գարմըլ վէ խարապիլէթ կիրտապընա իլգա էյլէմիլ օլտուղու սէֆիլ գարըլը մուհաֆազա իթմէքիլէ տապրանաճագ Եէրտէ , հէման պաղչէ իւզէրինէ պա - գան բէնչէրէյի աշարագ քէնտինին տիշարը աթտը :

« ձէնքինս տէրհալ գօշարագ բէնչէրէնին էօնիւնէ վասըլ օլտու , վէ գարանըգտա , իքի թապանճասընը պիրտէն աթէչլէտի իսէ տէ , գիֆիր գա - րանըգտա հիչ պիր շէյ կէօրիւնէմէտիլինտէն , գուրընլար պօշա կիթտի :

« Պատէհու , սէֆիլ գօճա , պէլքի քէնտինտէն զիյատէ սէֆիլ գարըսը - նըն Եանընա ավտէթ իթտի :

« Մէքգուլմէ , քէնտիսինի գուրթարմագ իչիւն , Եէրինտէն պիլէ գալգ - մամըլ իտի :

« Գլօթիլտ , չօճուղունու կէօյսիւնին իւզէրինէ սըզըպ , անը տէֆա տէֆա պուս իլլէտիքտէն սօնրա , գօճասընըն հուգուրունտա տիզ իւզէրինէ կէլիպ ,

— ձէնքինս , էօմրիւմիւ գուրթարմագ իչիւն սանա Եալլար օլմայաճա - ղըմ , զազապընըն հազըլը օլտուղունու վէ էօլիւմէ մուսթահազգ պուլուն - տուղումու իքրար իտէրիմ . Ալահ իւշիւմիլգէ տէ ինայէթ իտիպ աֆիլ պու - յուրսուն : ձէնքինս վուր պէնի . մէմուլնէն էօլէճէյիմ . ֆագաթ էվլատըմը , պիսուլ էվլատըմը մէրհամէթինէ թէսիմ իտէրիմ , տէտի . . . :

«Ճէնքին», գարըսընն ֆիրեագըննա ճէվապ պիլէ վէրմէտի . նէ եաբտը-
ղընը տա արթըգ պիլէմէմէքաէ խտի . տէհէթլի պիր հարէքէթ վագը օլտու ,
պիր ահ նիտասը իշիթիլտի . . . պիշարէ վէ սէֆիլ գարը , գանլար իշինտէ-
ճան չէքիմէյէ պաշլամըլ խտի . . . :

. . .

«Մէգքիւր տէհէթլի կիճէնին եարըսըննա տողրու , օճագ սիւբիւրիճիսի
ճագ Թէյլըրըն գաբուսսու չալընմայա պաշլայըպ , գարը գօճա տէրհալ աշա-
ղը գօշտուլար վէ գաբույու աշտըլար :

«Իւսթիւ պաշը գանն միւլէմմա օլմուլ , վէ գուճագընտա պիր չօճուգ
պուլունան պիր ատէմ գաբուստան իշերի կիրտի :

«Պու ատէմ , ճէրրահ ճէնքինս խտի . ճագ Թէյլըրըն էսքի տօսթը :

«Օ կիճէ , օճագ սիւբիւրիճիսի վէ գարըսը սապահա գատար ույումա-
տըլար . սապահա գարըլ ճէնքինս կիթմիլ խտի :

«Մէֆիլ վէ արթըգ ազըննա մալիք պուլունմայան ճէրրահ , թէքմիլ պա-
շըննա կէլէնլէրի նազլ խտիպ , արթըգ քէնտի իսմինի իշիթմէյէճէքլէրինի վէ
պիր տահա քէնտիսինի կէօրմէյէճէքլէրինի պէյան իթմիլ , վէ զազապընտան
կէօզլէրի գարարարագ Պյօթիլտի թէլէֆ իթմէսինտէն նատիմ օլմուլ , վէ
չօճուգ՝ վալիտէսինէ չօգ պէյնզէմէքտէ օլտուղու իշիւն , անըն պիննէֆս քէն-
տի էվլատը կիպի պագըլըպ պէօյիւմէսինէ արզուի չէտիտի պուլունտուղու-
նու իլավէ իյլէմիլ խտի :

«Ճագ Թէյլըրըն Ֆլօրա իսմինտէքի գըզը տա հէնուգ իքի այլըգ խտի .
մէրգուլմ քէնտի գարըսըննա տէճնտիւ , վէ «չօճուղումուլ իքի օլտու» տէտի .
վէ Պյօթիլտին պիսուլ չօճուղունու քէնտի էվլատը կիպի պագաճագըննա տա-
շիր ճէրրահ ճէնքինսէ գաթիէն սէօզ վէրտի :

«Վուգուլ պուլան տէհէթլի ֆաճիատան պիր էսէր պըրագմամագ իշիւն ,
պատէհուլ պու չօճուղուն , ուզագ պիր մահէլտէ պիր գատընըն եանընա
վէրիլմէսինէ էլզէմիյէթ հասըլ օլուպ , պիր գաջ եաշըննա վարտըղընտա , ար-
թըգ հիշ եանընա պիլէ կիտիլմէյիպ , եալընըզ չօճուղուն նաֆագասը իշիւն
թայէին օլունան բարա արգասընտան կէճնտէրիլմէքտէ խտի :

«Հաթթա 6-7 սէնէ սօնրա ճէնքինս քէնտիսի տալի գարըսընըն չօճու-
ղու արզուսուննա տայանմայըպ հէր շէյի կէօզէ ալտը վէ Ամէրիգատան
Լօնտրայա ավտէթ իյէտի իսէ տէ , ճագ Թէյլըր կիպի քէնտիսինի չօճուղու-
նա թանըթմամագ իշիւն , եալընըզ սօգազլարը տօլաշըպ տուրուր , վէ չօ-
ճուղու րասթ կէթիւրէպիլտիյինտէ , ուզագտան եիւղիւնէ պաղըպ ահլար
չէքմէքլէ իքթիֆա խտէր խտի :

«Ճէնքինս , գարըսընը գաթլ իթտիյի կիւնտէն պէրու , նէտամէթինտէն
վէ սէֆալէթինտէն էօյլէ պիր բէրիւան հալէ տիւշար օլտու քի , էկէր քէն-
տիսինի թէվզըֆ իթմէր իսթէսէլէր խտի պիլէ թանըեամայաճագլար խտի :

«Պյօթիլտին չօճուղու իսէ , վալիտէսինին գօճասընը ապա թանըմայըպ ,

հաթթա պիննէֆա քէնտի թէվէլլուտի էսրարընտան , վէ վալտէսինին պա-
շընա կէլէն Ֆէլաքէթտէն տէ քեամիլէն պիւսպէր պուլունմադտա իտի :

«Այագ Թօմաս իսէ , ձէնքինսին դադապընտան գօրգուպ տիթրէմէքտէ
օլտուղունտան , արթըդ ինկիլթէրրատա տուրմայա տապան իտէմէտի , վէ
քէնտիսինի պիր հարապ սէֆինէսինէ աթարագ ասքէր եազըլտը :

«Պէշ սէնէտէն սօնրա , պու աշագ խապիս , եէնի սէրկիւզէշթէր ար-
դասընա տիւլմէք իւզրէ թէքրարէն լօնտրայա ալտթ իյլէտի . վէ ձէնքինս-
տէն պիր էսէր կէօրմէյէրէք եալաշ եալաշ ձէսարէթի արթտըղընտան , իշի
օլ տէրէճէլէրէ վարաըրտը քի , քէնտի խապասաթընտ Փ-է-ա-Ֆ-թէն պիր իւն-
վանը քէպիր թաշըմայա շայան պույրուլարագ , պէյնէլ էհալի , ԹՕՄԱՍ
ՈՒԱՅԼՏՄԷՆ թէսմիյէ օլունմայա պաշտաղ »

Իշթէ Մըսթըր Աւիլըն , սիզ օճագ սիւրբիւրիճիսի Ճագ Թէյլըըն գըզը
սապըդ Ֆլօրայը , սիզ քէնտի էլինիզ իյէ Մարկէրիթ Գօլտուինէ թահվիլ իթ-
միշ օլտուղունուզ հալտէ , անըն ասընը եիւզլենէ վուրմայա չէքինմէտինիզ .
իմտի պէնիմ տալիս պիլ մուգապէլէ ասընըզ քէնտի եիւզլենիւզէ վուրուպ ,
սիզին տալիս պիզպթ օլ սապըդ Թօմաս Աւայլտմէն օլտուղունուզ սիզէ
տէրիսաթըր իթտիրմէքլիլմէ միւսաատէ պույրուլարաընը :

Պունու սիզէ պիր թէհաիտ մագամընտա սէյլէմէյօրում . եալընը ,
գարընըզտաքինին գաֆէսէ կիրէճէք գուշարտան պուլունմադընը սիզէ
պիւտիրմէք իշիւն , պալսթընըզն նէ տէրէճէտէ պէնիմ էլիմտէ օլտուղունու
սիզէ տէրիսաթըր իթտիրմէքլիլմէ իւզում հասըլ օլտուղունտան պու դատար-
ճըզ իւզահաթա մէճպուրլիլթ վուգուա կէտի :

Մըսթըր Աւիլըն , նէ դատար վագըթ քի պէն Մարկէրիթ Գօլտուին վէ
իյէրուտէ տալիս հիմմէթինիզլէ Գօնթէս Աշֆըրա գալըր իսէմ , սիզին տալիս
Մըսթըր Աւիլըն գալտադընըզ էմին օլտալիլիսինիզ . Փագաթ պէնիմ թէք-
րարէն օճագ սիւրբիւրիճիսի Ճագ Թէյլըըն գըզը Ֆլօրայա թահվիլ օլտուղում
տազըզատա , սիզ տալիս . թէքրարէն սապըդ Թօմաս Աւայլտմէնէ թահվիլ
օլտադընըզ : Պունա գէրրէ դատար շիւբէ իթմէյէ մահէլ եօգ տըր :

Ձէնքինս , խայլի վագըթտան պէրու տըր քի դայա օլմուշ տըր . բէք իհ-
թիմալ տըր քի պաշընա պիր Ֆէլաքէթ կէլիւ պիշարէնին սէֆիլ էօմիւ տէ
իթթամ սուլմուշ օլուն :

Փագաթ մէրդում , Գլօթիլտին չօճուղունու նէ տէրէճէտէ չէտիտ մու-
հապալէթլէ սէվմէքտէ իտի իսէ , զանն իտէրիմ քի . սիզ անտէն պիր տէրէճէ
տահա իյէրուլէրէ կիթմիւսինիզ տիր . վէ սիզին իշիւն Փէնա եէրի չուրասը
տըր քի , ձէնքինս , քէնտի գարընըն չօճուղունը թանըլու անը կէօրմէք-
տէ վէ ուզադտան ուզադա քէնտի մուհապալէթի հէրարէթինի պիրաղ թէս-
քին իյլէմէյէ միւքթէտիր պուլունմուշ իքէն , սիզ . պէքի չօգ տէֆատա քէն-
տիսինէ բաթթ կէլտիլինիզ հալտէ , սիզպթ քէնտի էվաաընըզ թանըմա-
մագտա , վէ հասէտինտէն էյրիլիւ չիւրիւմէքտէսինիզ :

Մըսթըր Աւիլըն , եալօտ տահա տօգրուսունու սէյլէյէրէք , Թօմաս
Աւայլտմէն , էյիճէ տիւլիւնմէտինիզ քի , նէ օլտուղու պիլինմէյէն ձէնքինսի

միւսթէսնա թութմուշ օլտուղումուզ հալտէ , սէնին էվլատընըն քիմ օլտուղումուզ վէ նէրէտէ իզամէթ իթմէքտէ պուլունտուղումու , տիւնեա իւզէրինստէ պիլէն պիր մախլուզ վար իսէ , օ տախի սապըզ օճազ սիւբիւրիճիսի ճազ Թէյլըըն գըզը Ֆլորա վէ էլէէվմ Մարկէրիթ Գօլտուլին թէսսիյէ գըլընան ճարիյէնիզ տիր :

Մէրգուճէնին Գօնթ Սշֆըրտ իլէ էվէնէրէք պիր Գօնթէս մէվգըսընա էիւքսէլտիյինին Փէրտասը կիւնիւ , սիզ տախի քէնտի մէսուտիյէթինիլէ նայիլ օլմազ իւզրէ էվլատընըզը թանըյըպ անը գուճազլայապիլէճէքսինիլ :

Պագըն քի սուլ մէսուտ իզտիլվաճ կիւնիւ կէճիքմէսին :

.....

Պիր Բօման դատար հիւքմիւ պուլունան իլպու վարադամը թէքրարէն պանա իատէ իթմէքիլիյինիլ էախօտ աթէլէ աթմադլըզընըզ լիւզումընը տէր-խաթըր իթտիրմէքիլիյէ հաճէթ եօզ տուր տէյի իթիմատ իտէրիմ :

Էօմրիւնիւզիւն իւզէրինէ նէ դատար հիւքմիմ պուլունտուղումու սիլէ իսպալթ իթմէքտէն պաշգա պիր խըտմէթի պուլունմայան պիր վարադանըն , սաշգալարըն էլինէ կէշմէսի իլէ , պէօյիւք պիր մազարրաթ հասըլ օլապիլիր :

«Առէէ»

Ը.

ԻՔԻ ԵԱՏԻԿԵԱՐԼԱՐ

Ուայլամէն , էախօտ սախթէ ճօրճ Ուիլսըն , բէք սատադաթ վէ տօղ-րուլուզլա դալէմէ արընմըլ օլան պիլզաթ քէնտի հիքեայէսինի օղույուպ պիթիրտիքտէն սօնրա , պիր հիտաէթլէ անը դալտըրըպ աթէլին իչինէ աթ-տը . վէ քեազըտլարըն ալէվէնիլ էանմադտա օլտուղլարընը սէյր իթտիքտէ , պաշընը թէհտիտալէր սուրէթտէ սալլայարադ ,

«Եա՛ օճազ սիւբիւրիճիսի ճազ Թէյլըըն գըզը» , տէտի քէնտի քէնտի-նէ , «պէնիմ էսրարըմա պու տէրէճէտէ եազընտան ալեա՛ պուլունտուղու-նու ալիլմէզ իաիմ : Ֆիւթուհաթընըն իւզէրինէ նէ դատար քէնտինէ դուրու-րիյէթ կէթիրսէն ազ տըր : Ֆադաթ դանն իթմէ քի Ուայլամէնի քեամիլէն ալաղընըն ալթընա ալըպ չըզնայապիլէճէքսին տէյի : Շունտա անճազ սիլր գաշ կիւն տահա դալտը . սէնի Գօնթ Սշֆըրտ իլէ էվէնտիրտիլիմին Փէր-տասը կիւնիւ , էվլատըմըն քիմ օլտուղումու պանա կէօսթէրմէյէ սէօզ վէր-տին , սէօզիւնտէ տուրաճաղընա էմիլիյէթի քեամիլէմ վար տըր : Պիր քէրրէ էվլատըմը թանըեայըմ . անը գուճաղըմըն իչինտէ սըզմայա նայիլ օլայըմ . օնտան սօնրա սէնին իլէ կէօրիւճէք տախի զօր պիր շէյ օլմայաճադտըր : ճազ Թէյլըր , պէօյիւք սապըրսըզլըզլա , էօթէքի տիւնեատէ սանա պէքէյօր : Պագալըմ հայլազ օճազ սիւբիւրիճիսի , քէնտի Գօնթէս գըզընը կէօրտիլիւն-տէ թանըյապիլէճէք մի : Զէվալը իխթիյար , քէնտի էօյիւմիւնտէն սօնրա Ինկիլթէրրանըն նէ դատար թէպաթիլ օլմուշ , վէ օճազ սիւբիւրիճիլէրին գըզ-

լարընըն պիրէր գօնթ իւէ էվէնէպիւմէյէ պաշլամըլ օլտուգլարընը իշիթտի-
յինտէ , նէ՛ գատար թէաճճիւպ իտէճէք տիր : »

Ուայլտմէն իշու ու իզթիհզաքեարի նութգունու պիթիրտիքտէն , վէ Ֆլօ-
րանըն գաթիւնէ տէ հիւքմ իթմիշ օլտուղունու քէնտի քէնտիսինէ իւթար
իյէտիքտէն սօնրա , ըըղը սէօնտիւրիւպ , եաթաղընա կիրտի :

Օ կիճէ աճէպա նէ՛ ըիւշալար կէօրտիւ . . . :

Պիր թարաֆտան քէնտիսի կիպի ինսան օլանլարըն էվլատլարընը քէսիպ
տօղրայարադ , անալար վէ պապալարը եաս ու մաթէմ տէրեալարընա զարդ
իթմէքլիյէ ասլա ինսաֆ իթմէյէն պու ալշադ վէ խային ճանաւար , տիկէր
եանտան բէտէրիք գանընըն զարպընա տայանամայըլ , էվլատընը կէօրմէք ,
անը թանըմադ , վէ գուճաղընըն իշինէ ալըլ սէվմէք իշիւն եանըլ քիււ օլ-
մադտա իտի . . . ա՛հ , ինսանլա՛ր , ինսանլա՛ր . . . :

Պու գաթիլ ճանաւար , ըիւշասընտա հէման հէման էվլատընը կէօրմէք
իւզրէ իքէն , պիր տէ նախէհան օտա գարուսուսուն պիր խըլմ իւէ աչըմասը
սէսինտէն ուշանտը :

Եաթմըլ օլտուղու օտա , կիւնտիւպ կիպի ըըղլանմըլ իտի :

Պիր տէ գարուսան իշէրիյէ , պէյաղլար կիյինմիշ , գօլլարը տիրսէքէքիւ-
նէ գատար վէ պաղլարը տախի տիղլէրինէ գատար չըպադ կէնճ պիր գա-
տըն գարուսան իշէրի կիրտի :

Պու տիւլէր գարը , օճադ սիւրիւրիճիսի ճադ Թէյլըըն գըղը Ֆլօրա
քէնտիսի իտի . . . :

Ուայլտմէն Ֆրըլանըլ եաթաղընտան չըգմադ իսթէտի իսէ տէ , եէրին-
տէն գըմըլտանմասը պիւէ գապիլ օլամատը :

Ֆլօրանըն եախօտ Մարկէրիթ Գօլտուինին էլինտէ աչըդ պիր պուշադ
պուլունմադտա իտի . . . :

Մէրգումէնին արգասընտան տա , գարուսան իշէրիյէ տիւլէր պիր տէ-
լիգանը կիրտի :

Պու տիւլէր տէլիգանը տախի , Բալֆ Միլըր իտի :

Ուայլտմէն , նէ գատար սէսի վար իսէ պաղըրմադ իսթէտի . Փազաթ
նութգու թութուլտուղունտան պիր սէս չըգարմասը պիւէ գապիլ օլամատը :

Ֆլօրա տախի ասլա տիհանընտան պիր սէս պիւէ չըգարմայարադ , Բալֆ
Միլըրըն գօլունտան թութուպ օտանըն օրթասընա կէթիրտի , վէ եէրէ եա-
թըրըլ անըն իւզէրինէ պաստըդտան սօնրա , տէօնիւպ կիւլիմէյէրէք Ուայլտ-
մէնին եիւզիւնէ պադար . պատէհու Բալֆ Միլըրըն աղընտան թութարադ ,
վէ պըշաղը պօղաղընա գօյարադ , անը գուզու կիպի պաղլարընըն ալթըն-
տա պօղաղլատը . . . :

Ուայլտմէն տիթրէմէյէ պաշլալըլ , պիշարէ Բալֆ Միլըրըն չապալամադ-
տա օլտուղունու կէօրիւնճէ , Ֆրըլանըլ պաղա գալգմադ իշիւն , թէքրա-
րէն ճան աթտը իսէ տէ , եինէ պիր հարէքէթ կէօսթէրմէսի պիւէ գապիլ
օլամատը . սէս չըգարմասընըն տա իշթիմալի եօգ իտի :

Բալֆ Միլըրըն ճան չէքիմէսի ուզուն սիւրմէտի . վէ Ֆլօրա մէրգումուն
պաշընը պիւսպիւթիւն քէսիպ վիւճուտինտէն այըրարադ , անը կէթիրիպ
Ուայլտմէնէ թադտիմ իյէտի , վէ պէօյիւք պիր սէս իւէ կիւէրէք , « իշթէ

էվլատընըն պաշը պու տուր • դուճաղընա ալ • սէնի էվլատընա դավուշտուր-
մայա սէօզ վէրտիմ • արթըզ վատիմի իճրա լյէմիշ օլտուղումտան , պէնտէ
հիշ պիր հադգըն դավմատըն տէտի :

Յլորա պու սէօզլէրի սէօլէտիքտէն սօնրա դարուտան տիշարը չըզլպ
դայսլ օլտու . . . :

Արթըզ Աւայլումէնին հարէքէթի վէ տիլի դապթ օլունամատըլար : Օտա-
նըն տէրունի գիֆիր դարանլըզ իտի :

Մէրգումուն պաղըրարադ տէրհալ սըչրայըզ եաթաղընտան դալգմասը
պիր օլտու իսէ տէ , այագլարը պիրիպիրինէ կէչէրէք շիտտէթլէ եէրէ տէվ-
րիտի վէ օրատա սէրիլէ դալար . . . :

Աւայլումէնին հայգըրմասը վէ եէրէ տիւլմէսինին կիւրիւթիտի , պիշարէ
խըտմէթճի գըզը տախի ուղղուսունուն իշինտէ դաֆլէթէ կէթիւրէրէք , մէր-
գումէ հէման Ֆըրլանըզ պիր ըչըզ եադար , վէ գօշուպ էֆէնտիսինին
օտա դարուսունուն սիւրկիւսինի գըրարադ իշէրի կիրտի :

Խապիս դաթիլ , զսո ագըլ եէրէ սէրիլմիշ իտի :

Խըտմէթճի գըզ տէրհալ Աւայլումէնին եիւզիւնէ սօուզ սու սէրրէրէք ,
կիւճ հալ իլէ անըն աղընը պաշընա կէթիւրմէյէ մուվաֆֆադ օլապիլտի :

Սախթէ Ճօրճ Աիւրըն կէօզլէրինի աշտըղընտա , զէվալը խըտմէթճի գը-
զը Յլորայը զանն իտէրէք մէրգումէնին հէման պօղաղընա սարըլաճադ իտի •
Փադաթ եալաշ եալաշ քէնտիսինի պուլարադ , պիր մէյեուսիյէթլէ էթրա-
Փընա պադաղընտա , նէ քէսիլմիշ օլան Բալֆ Միլըրտան , վէ նէ տէ անը
քէսէն Յլորատան հիշ պիր էսէր պուլամատը . . . :

Օլ վադըթ , ճանալար դաթիլ , էլինի ալնընա կէօթիւրիւպ , անը օլա-
լամայա պաշլատը . . . :

Վէ օլ վադըթ անլատը քի , կէօրտիւլիւ տէհէթլի մէնզարէ , Պիր ԲիՒՅԱ
ԻՏԻ . . . :

Ալադ սէֆիլ , պուսուն քէնտիսինէ պիր իւթար օլտուղունու տա ան-
լայամատը .

Գաթիլ Աւայլումէն , ըչըղը օրատա պըրադմասընը խըտմէթճի գըզա էմր
իթտիքտէն սօնրա , մէրգումէյի թէքրարէն քէնտի օտասընա կէօնտէրտի • վէ
արթըզ ուլումադ դապիլ օլտուղընը անլայարադ , կիճէնին պազըսընը կէ-
չիւրմէք իշիւն ուլանըզ պէքլէմէյէ գարար վէրտի :

Յէրտատը սապահըսը պու ալադ դաթիլին եիւզիւնիւ կէօրէն , տէյէպի-
լի՞ր մի իտի քի էօլէ պիր տէհէթլի կիճէ կէչիւրմիշ իտի տէյի . . . :

Աւայլումէն , սաղահ օլտուղտան իքի սաաթ սօնրա , եինէ քէնտի հա-
րաքեաթը ճանվէրանէսինէ տէվամ իթմէք վէ եէնիտէն եէնի ճանլար եադմա-
յա պիր եօլ հաղըրլամադ իշիւն , խանէսինտէն տիշարը չըզմաղա հաղըրլանտը :

«Պու կիճէքի բիւյամըն իւղէրինէ տիւլիւնտիւքճէ , հիճապըմտան եէրէ
կէչմէքլիյիմ կէլիյօր» տէտի ճանալար դաթիլ , Յլորանըն՝ Բալֆը եաթըրըզ
պօղապլայօր տէյի կէօրմիւշ օլտուղու եէրէ պադարադ : «Միւտտէթի էօմրիւմ-
տէ , եալընըզ դատընլարա վէ չօճուղլարա շայան պուլունան վէ զայիֆիլը
ալէտմէթի օլան պէօլէ պիր սէֆիլ բիւյա կէօրմէմիշ իտիմ : Ձէվալը Լօնկ-
հէտ սաղ օլմալը իտի տէ , Թօմա Աւայլումէնին պէօլէ պիր չօճուղճա բիւ-

յառանգորդ մուշ օլտուղունու իշխման իտի . . . : Սէֆիլ հերիֆ, վազ-
թինտէ քէնտիսինի էօլտիւրէրէք պու կիւնլէրի կէօրմէքտէն գուրթարտըղմ
իշիւն , աճէպա պանա նէ՝ գատար թէչէքքիւր իտէյօր . . . հա'հ , հահ ,
հաճ . . . թէլաշ ի'թմէ ուզո'ւն գաֆալը մէյխանէճի . սէնին Ուայլտմէ'ին
հալէա օ էսքի պիլտիյին Ուայլտմէն տիր , վէ տահա սէնին կիպի բէք չօգլա-
րընը պու կիւնահքեար տիւնեանըն մէշադգաթլարընտան գուրթարմադ
վազիֆէտիւնի իճրա իտէճէք գուզվէթէ մալիք պուլունմագտա տըր : Ճինայէ-
թին սայըսը հէնուզ թէքմիլ օլամասը , Լօ'նկհէա : Ուայլտմէնին էլի իլէ ահ-
րէթէ՝ Կօճու օլանլարըն սայըսը , սէնինլէ պէրապէր օն օլտու . տուպինա-
նըն թէքմիլ օլմասը իշիւն իբի քիլի տահա էքսիլյօր իտէ տէ , օնլար տա հա-
զըր տըրլար : Վօրթիմէր վէ Ֆօրա տախի սիզին արգանըղտան կէլմէք իշիւն
ուզուն միւտտէթ պէքլէմէյէճէքլէր տիր . . . :

Լօնտրանըն շիմաթի Ուէսթ էնտ թապիր օլունան կիւզէլ գըթասը , հի-
քեայէմիլին թարիխի էսնասընտա չէօլ վէ վիրան պիր հալտէ պուլունուպ ,
թէք թիւք պաղը գուլիպէվարի սէֆիլ էպնիյէճիքլէրինտէն , վէ սաման ար-
տիյէսի խըտմէթինէ գուլլանըլան պաղը էսքի ալըրլարտան պաշգա , օլ ճի-
վարտա չու աուր աէնիլէճէք պիր իգամէթիւհա՛ն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Սէօյլմէյէ հաճէթ Կօգ տուր քի , օլ թարաֆտա նաաիթէն կէօրիւլէ-
պիլէն սէքէնէլէր տախի , մէդքիւր էպնիյէճիքլէրտէն զիյատէ ատէմ Կիւզիւ-
նէ չըգարըլաճագ մախլուզլար տէյիլլէր իտի :

Զիքր օլունան գուլիպէվարի էպնիյէլէրտէն պիրխինտէ , մատամ Կրին
նամընտա օթուզ պէշ գըրգըլք պիր գարը Կալընըղճա էօմր կէչիլմէքտէ օ-
լուպ , նէ իլէ կէչիլմէքտէ օլտուղունու չօգլուդ մէրադ իտիպ արալտան տա-
խի պուլունմամագտա իտի :

Վէ մատամ քի պիլգաթ քէնտի հէմէհրիլէրի տախի մէրգուանին ահ-
վալի իւզէրինէ պիլգայտ պուլունուլօրլար իմիշ , արթըգ օլլիլի'մ նէ վապիֆէ-
միլ տիր քի , բօլիս խաֆիյէսի կիպի անըն էսրարը արգասընտան տիւլէլիմ :

Պէլքի տէ վուզուլաթ՝ գաթէն իշի քէնտի հալի իլէ տախի մէյտանա չը-
գարաճագ տըր :

Ուայլտմէնին կէօրմիւշ օլտուղու տէհէթլի բիւյանըն ֆէրտասը կիւնիւ
էօյլէնտէն իբի սաաթ սօնրա , մատամ Կրինին սօգադ գարուսունա պէյն-
դէյէն էպնիյէ աէլիյինին գանատը , տիշարըտան իբի իւշ տէֆա շիտտէթլէ
վուրուլտը :

Կէօրիւնիւշտէ , Մատամ Կրին չօգտան պէրու պէօյլէ պիր գաբու վու-
րուլուլունա պէքլէմէքտէ իտի . չիւնքի մէրգուանին , հէման իշէրտէն կէլէ-
շօքամ տէյի պաղըրարադ սէվինլէ գաբույա տօղրու գօշմագտա օլմասը ,
պաշգա պիր մանէայա համլ օլունմագ իտի :

Քէօհնէ գանատ , պիրադ գօրլուզլա նիհայէթ աշըլարգտան սօնրա , պի-
րիպիր արգասը սըրա իբի քիլի իշէրի կիրիպ , Մատամ Կրինի սէլամլատըլար ,
վէ գաբույա տախի գաբատըլար :

— Էվլա'տլարըմ . Մատամ Կրինի տէ արթըգ օլու գատար ունութուրլա՞ր

մը, տէտի խանէ սահիպէսի, նիմ մուհապպէթ վէ նիմ թէքտիր եօլլու, Ուայլտմէն իլէ Մօրթիմէրին եիւղէրինէ պագարագ :

— Պիգ պիրիպիրիմիդի ունութապիլի՞րմիցիդ, տէյի ճէվապ վէրտի Ուայլտմէն տախի Մատամ Արինի գօլթուղունա ալարագ, վէ Մօրթիմէրի տախի, մատամը տիկէր թարաֆտան գօլթուղունա ալմայա սէվդ խտէրէք . վէ պուսուրէթլէ իքի հայտուտլար, Մատամ Արինի կէլին կիալի օրթալարընա ալըպ գուլիպէնին իչէրիսինէ տօղրու իլէրու սիւրիւքէտիքլէրի հալտէ, պաշլանըլան միւքեալէմէյի տախի պօշ պըրագմամագտա խտիլէր :

— Ուայլտմէն . պիր քէրէք պիլի պէշ սէնէ եիւղ իւսթիւ պըրագտըգտան, վէ չիքէթիմիլիին իլէրինի պօղուգ պիր հալէ կէթիլմէյէ սէպէպ օլտուգտան սօնրա, կիւճ հալ իլէ թէքրարէն եիւղիւնիւ կէօրմէյէ նայիլ օլարագ սէվինմէքտէ իքէն, պիր այ տըր քի թէքրարէն դայալ օլտուն . վէ կէլա խլիստէն պէրու պիր իլ տախի կէօրիւմէմիլ օլմալը տըր քի, հալէա էվլէլինտէն իգօնօմիա խտէրէք արթըրմըլ օլտուղում բարա իլէ կէչինմէյէ մէճ պուր օլուգօրում : Ֆագաթ ումարըմ քի արթըգ պուստան սօնրա եինէ բարլագ կիւնլէր կէօրմէյէ նայիլ օլուրուղ :

Պու արա, գուլիպէնին արգասընտա, աղ չօգ տիւղկիւնճէ տէօլէի պիր օտայա վասըլ օլտունու, էրքէք վէ տիլի եատիկեարլար, պիրէր սանտալիէ ալըպ օթուրտուլար, վէ միւքեալէմէյէ թէքրարէն տէվամ օլունտու :

— Ուայլտմէն, պագ սանա սէօլէյիմ . էօյլէճէ պիլգէ հիչ պիր շէյ պէլի էթմէքսիլին պիլի եիւղ իւսթիւ պըրագըպ, պէշ սէնէ պաշը պօշ կէգտիլինէ, պիր տիւրլի աֆլ իտէմէյօրում . օլմայա քի պիր տահա էօյլէ պիր օյուն օյնայասըն :

— Ֆագաթ պէն կիթտիմ իսէ, Մօրթիմէր պուրատա տէյի՞լ մի իտի . վէ զանն իտէրիմ քի պէնիմ դայպուպէթիմի հիսա իթտիրէճէք գատար սէնի եիւղ իւսթիւ պըրագմամըլ օլմալը տըր :

— Հ' . պիլիսին քի պէն միւտահանէյի սէվմէմ . պէնիմ միւթէվէֆա գօճամ, Մօրթիմէրտէն զիլատէ եիւրէքի իտի : Սէնին իչին պաշգա տըր Ուայլտմէն . աղ գալտը քի պիր շէքէրճիինն օղունու հագլայամայաճագ իտի . վէ էկէր պէն քէնտիսինտէն ճէսուր պուլունմուլ օլմասամ, քի՞մ պիլիք իչին սօնու նէ՛րէլէրէ վարաճագ իտի . . . :

Մօրթիմէր, պու քինայէտէն պօղուլուպ եիւղիւնիւն բէնկի տէօնէրէք, պիր դազապ վէ թէլալ իլէ Մատամ Արինին սէօղիւնիւ գաթ իթտի, վէ պիր հիատէթլէ,

— Էկէր պէն մէրգումու գըսգըվրագ իտիպ ալթըմա ալմըլ վէ գօլլարընը գըվըրմըլ օլմասամ, սէն անը նէ՞ սուրէթլէ քէսէպիլէճէք իտին» տէտի :

— Պօլունա էօյիւնմէք լաղըմ տէյիլ տիր Մօրթիմէր, տէյի պաղըրտը Մատամ Արին տախի հիատէթիինտէն գըզարարագ, վէ հալէա էսքիտէն պագը գալան տիլպէրիլինէ տէ պու սուրէթլէ եէնի պիր ըէվլադ վիրէրէք, «Ուայլտմէն տախի պու եօլտա իլլէր կէօրմիւլ տիւր . Փագաթ հիչ պիր տէֆա քէնտիսի հագըր պուլունտուղու հալտէ, գուրպանընը պիր գարըյա քէստիրմէմիլ տիր : Հէմ նէ՞ հաճէթ, գաթէն շէքէրճիինն օղու, պէնի կէօրիւր կէօր-

մէջ շիտտեթէ ալեագա իթմիլ վէ պանա թէսլիմ օլմուշ օլտուղունտան , սէնին մուսվէնէթին օլմադսըզըն տախի անը ույզուսունուէն իշինտէ քէսէ պիւր իտիմ :

Միւճատէլէ եսվաշ եսվաշ տէրէճէյի թէճավուզ իթմէյէ պաշպըպ , աշըր նէթիճէլէրէ եօլ աշաճագ կիպի կէօրիւնտիյինտէն , Ուայլտմէն իշի թաթըն եէրինէ պազլամայա լիւզղււմ կէօրտիւ , վէ շու աթիւտէքի գըսսա նութգու իլէ , թարաֆէյնին հիտտէթինի թէսըին իթմէյէ միւսարաթ իլէտի :

— Պէնիմ տիլպէ'ր Մատամ Կրինիմ . իշի սէն կէօրմիւշին օ կէօրմիւշ տիւր , օնտա սիր պէյիս եօգ տուր . էլվէրիք քի մագսէտ հուսուէլէ կէմիւշ վէ բարալար ճէպինիգէ կիրմիլ տիր : Սէնին տիլպէրիյին դատար ճէսուրլուղուն վէ եիւրէյին պուլունտուղունու տախի պէնտէն զիյատէ պիլէն եօգ տուր . Փագաթ Մօրթիմէրէ տէ հագգսըզըզ իթմէմէլի տիր . օ տախի պուշագ գուլանմանն եօլունու պիլմէզ տէիլ տիր . պուլունն բէք ալէա թէճըրիւտէլէրինի կէօրմիւշիւմ . ինքեար իթմէքլիյիմ հագգսըզըզ տըր : Հէմ պուլունտան սօնրա էքէյիճէ եէնի իլէրիմիզ օլաճաղընտան , իքինիզին տէ մուսվէնէթինէ ինթիյաճըմ վար տըր . վէ իսթէմէմ քի պիրիպիրինիգէ Փէնա նագար իլէ պագարագ իլէ էնկէլ օլասընըզ . իշթէ շիրքէթիմիզ , պու եօլտա իմթիւղաճսըզըզար իլէ պաթար : Գաշլարընըզ եօգարը գալտը'րմայըն . նէ տէյօրսամ օ օլաճագ տըր . էկէր շիրքէթիմիզ լէիսիյինտէ պագը գալմամը իսթէրսէնիզ , քեաֆֆէնիզ տախի ասլա սէօզիւմտէն տիշարը չըգմամալըսընըզ : Հայտէ պագայըմ պարը'ըն , վէ պիրիպիրինիզի գուճագլայըն :

Ուայլտմէնին , թէքմիլ շիրքէթ ազալարը իւզէրինէ օլ տէրէճէտէ գարըզ գօնուլմազ պիր հիւքմ ու թէէսսիրի պուլունմագտա իտի քի , Մատամ Կրին վէ հայազ Մօրթիմէր , պու տիշի վէ էրքէք ճանապարար , պիր քէրրէ պիրի պիրլէրինին եիւզիւնէ պագտըգտան սօնրա , Փըրլանըպ այաղա գալգտըլար , վէ եէքտիկէրինին ալնընը բուս իլէտիլէր :

Իշթէ պու սուրէթլէ , շիրքէթին իքի միւհիմմ ազալարը պէյնինտէ , հիւսնի իմթիւղաճ թէքրարէն իատէ օրնտը :

— Չօգ մէմնուն օլտուլմ . թէշէքքիւր իտէրիմ , տէտի Ուայլտմէն , թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ : Ֆագաթ Մատամ Կրին , միւսաատէն իլէ , պիրազ Մօրթիմէր վէ պէն , իքիմիզ մախգէնէ ինիպ , օրատա միւհիմմ պիր մատտէ իշիւն կիզլիճէ մէշվէրէթ իտէճէյիզ . նէթիճէսինի սօնրա սանա տա պիլտիրէճէյիզ . սէն եօգարտա պէքլէ . օլմասըն քի պիզի գօլայըպ իշիմիգէ էնկէլ օլան գուհուր իթսին : Գալգ , Մօրթիմէր :

Սէր հայտուտ վէ հայտուտը սանի , իքիսի պիրտէն այաղա գալգըպ , օտանըն գարուսունտան տիշարը չըգտըլար . պատէհու Ուայլտմէն մէգըիւր գարունուն արգասընտա պուլունան տիվարըն եան թաքաֆընտան վէ ալթթարաֆընտան պէլէր գարըզ էօշտիւքտէն սօնրա , պու էօշիւլէրին պիրլէտիքլէրի նօգթա իւզէրինէ գուվէթլի սուրէթտէ պիր բարմագ պաթը , վէ Մօրթիմէրի թութուպ եանընա չէքտի :

Էվվէլ էմրտէ , պու գարըզ վէ բարմագ հիսապըրընտան հիւ պիր նէթիճէ էսէրի կէօրիւմէտի իտէ տէ , արասը պիր իքի տագըգա գատար կէճ-

տիպինտէ, Ուայլտմէն իլէ Մօրթիմէրին, իւզէրինտէ տուրմուշ օլտուզլարը
թաշ տէօլէմէ բարշասը, աղըր աղըր աշաղը ինմէյէ պաշլատը :

Պէշ տազըզա տահա կէշմէզտէն, պու իքի հայտուտլար կիզլիւր մախ-
զէնին տէօլէմէսինէ աշաղ պասմըլար, վէ օլ շէյթան տէլիյի տախի թէքրա-
րէն գարանըս, մէկքիւր տուզաղըն իյի թօղու տէ պէլլիսիզ օլտու :

Պու կիզլի մախզէն էքէյիճէ կէնիւ պիր մահէլ օլուպ, ըշոգ վէ հավա
ալմագ իշիւն, գուլիպէնին օճաղընա չըգան պօրու կիսի պիր տար տէլիք
պուլունմագտա իտի :

Պու գատարճըզ ըշոգ, պիզիմ հայաղ գաթիլէրէ ազ կէտի . ֆագաթ
հէր շէյի էվլէլինտէն տիւշիւնէն Ուայլտմէն, լաղըմ կէլէն թէտարիքի կէօր-
միւշ օլտուղունտան, տէրհալ պիր ըշոգ եագարագ օրթալըղը այտընլաթտը :

Օլ վագըթ, Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր, քէմէրինին գարարթըսը իլէ տա-
հա պիյատէ տէհէթլի պիր հալ քէսպ իթմիւշ օլան պու եէր տիպի թօնօղու
մախզէնտէ, պիրէր քիւթիւք ալըս գարըս պէ գարըս օթուրտուլար :

Կէրէք մէկքիւր քիւթիւքէրին, վէ կէրէք ալվարըն իւզէրինտէ, պիր
թագըմ գան լէքէլէրի տախի պուլունմագտա իտի :

Թապիաթը իլէ, իւք էվլէլ Ուայլտմէն միւքեալէմէ գարուսունու աշտը :

— Մօրթիմէր . արթըզ բարա վէրէմէմ տէտիյինին ալը նէ՞ իտի :

— Է՛հ . արթըզ վէրէճէք բարա գալմագ իսէ նէ՞ տէնիր :

— Սէն իսթէրսէն տահա չօգ բարա չըգարապիլիսին :

— Ուայլտմէն . արթըզ շագանըն վէ թէհամմիւլին սըրասը կէշմիւշ տիր .
սանա հէր շէյի աշըգտան աշըղա սէօյլէյէճէյիմ . նէ եարաճաղըմըզա գաթի
պիր գարար վէրտիլիմիզտէ, իճապընըն իճրասընա պագապիլիլիզ . . . :

— Սէօյլէ՛ Մօրթիմէր . թէրէտտիւտ լաղըմ տէյիլ տիր . եիւրէյինտէ նէ
վար իսէ տիշարը վէր պագալըմ . պէն քէնտիմ տախի պու միւշէվլէշ հալէ
պիր նէթիճէ վէրիլմէսինի արզու իթմէքտէյիմ : Նէ՛ վար իսէ սէօյլէ . շէ-
քի՛նմէ :

— Էվլէթ պիրիպիրիմիզի էյիճէ անլամալըյըզ :

— Հայ հայ, էյիսի տէ օ տուր . պաշլա պագալըմ :

— Վատէրին, իսթըրնտան չըգմըշ օլմամալը տըր Ուայլտմէն :

— Խա՛յր Մօրթիմէր . իսթէրսէն պէն քէնտիմ պիրէր պիրէր զիքը իտէ-
յիմ, վէ նէ տէրէճէյէտէք անլէրին իճրասընտա պուլունտուղումու տա պէ-
յան իյլէյիմ : Միւքէմմէլ պիր գօնաղա մալիք օլաճագսըն տէտիմ . վէ Միլըր
գօնաղընա սէնտէն պաշգա պիր սահիպ եօգ տուր : Աշըլարա վէ խըտմէթ-
քեարլարա հիւքմ իտէճէքսին տէտիմ . վէ Միլըր գօնաղընըն աշըսը վէ խըտ-
մէթքեարլար սէնին էմրինէ միւնթաղըր պուլունույօրլար : Գօմանտան գը-
լըճը ասաճագսըն տէտիմ . վէ իշթէ Պահրիյէ նազըրը պիլէ սէնի օ սըֆաթ-
լա հուզըրոււնա գապուլ իթմէքտէ տիր . վէ եալընըզ պիզիմ վէ մատամ կը-
րին իշիւն, չու կիյինտիյին աստի էլպիսէ թահթընտա սապըգ բաշալրաճը
Մօրթիմէր տէյի թանըլու, պիզտէն պաշգա պիւթիւն տիւնեա ալէմ, սա-
նա, պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր նամընը վէրիյօր . վէ Միլըր Փամիւ-
եասընըն հուտուտսուզ վարիտաթը, էմրինին թահթընտա պուլունույօր . . . :

— Պուճարը ինքեար իթմէյօրում Ուա'յլումէն . Փազաթ պուճար իլէ պէ-
րապէր , պանա պաշգա պիր շէյ տահա վատ իթմիշ խտին :

— Էվվէթ , ղայէթ տիւլէր պիր դըզ . եանի Հէլէն Հուայթօզը :

— Պու վատինի իճրա իտէմէտին , Ուա'յլումէն :

— Ֆազաթ սէն օ տիվանէ գըզըն ազընը շէլէմէտին իսէ , դապահաթ
պէնտէ՞ մի տիր .

— Պէնիմ իշիւն պու վատին իճրա օլմատըգտան սօնրա , տիլէրլէրինտէն
հիշ պիրիսինին տէ գէրրէ դատար հիւքմի եօզ տուր : Գօնազլար , խըտ-
մէթքեարլար , օլ հուտուտսուզ վարիտաթ , վէ պահրիյէ դօմանտանլըզ ,
քեաֆֆէսի տէ սէնին օլտուն Ուա'յլումէն . քեաֆֆէսի տէ սէնին օլտուն .
ասլա հէօզիւմ եօզ տուր . պէնիմ էսքի բաշավրաճըլըզմ պանա էվվէրիր Ու-
ա'յլումէն , եալընըզ Հէլէն պէնիմ օլտուն պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ . պուճա
պիր չարէ պուլապիլի'րմիսին . օնա պազալըմ . ուզուն սէօզիւն գըսսասը :

— Պու տիվանէ գըզա պու տէրէճէտէ եանմը՞ մը սըն , Մօրթի'մէր :

— Պէն քիւլ օլտում տիյօր իսէմ , հալէա եանմը՞ մը սըն տէյի պանա
սիւալ իտէյօր : Ուա'յլումէն , արթըզ տայանաճազ թաքաթըմ գալմատը :
Սէն եալընըզ քէնտինի տիւլիւնիւյօրսուն . եալընըզ պէնտէն բարա չէքմէյէ
պազըյօրսուն . Մօրթի'մէրին հալինի սիւալ իթտիյին եօզ :

— Ֆազաթ Մօրթի'մէր , պէնտէն բարա չէքիյօրսուն տէտիյինտէ , պու
բարալարը սանա պէն քէնտիմ վէրմիշ օլտուղումու , սէնի Բալֆ Միլընն եէ-
րինէ կէշիրիպ օ բարալարա սահիպ գըլմըշ օլտուղումու սէնութույօրսուն :

— Պու իհսանտան արթըզ վազ կէշտիմ Ուա'յլումէն : Բալֆին վալիտէսի ,
սահիհէն քէնտի էվլատը օլտուղումա օ տէրէճէտէ ինանմը՞ վէ Էմիլյէթ իթ-
միշ տիր քի , Բալմըր դօմբանիասը եանընտա հըֆզ իտի միշ օլտն թէքմիլ
նազա վարիտաթընը պէնիմ էմրիմին թահթընա վազ իշիլիշ տիր : Սէն տա-
լի գաթէն պուրալարընը հիսապ իտէրէք պու օլունը օլնատըն . մէգքիւր
բարալարըն պիթմէսինէ տէ բէք ազ պիր շէյ գալմըշ , վէ հէման քեաֆֆէ-
սինի տալի սանա վէրմիշ օլտուղում հալտէ , պէն չիմտիյէ տէկին հիշ պիր
շէյտէն իսթիֆատէ իտէմէյիպ , պիր տէ ալէազա աթէշինէ թութուլում ,
վէ եանըպ եանըպ քիւլ օլտում . պու բիւթպէնին , վէ պու վարիտաթըն
պանա նէ՞ Փայիտէսի օլտու . հի'չ . Փազաթ հիշ պիր Փայիտէսի օլմատըզ-
տան պաշգա , տէհէթլի պիր զարարը տալի հուսուլէ կէտիյինէ՞ նէ տէյէ-
ճէքսին : Ուա'յլումէն , սէնին իշիւն նէ չէքտիմ իսէ արթըզ էլ վէրիր . . . :

— Պէնիմ իշիւն մի . . . :

— Էվվէթ սէնին իշիւն . չիւնքի պէն պէրիտէ մէրհամէթսիզ պիր տիւլէ-
րին եիւզիւնտէն , սէնին սէպէպին իլէ էրիյիպ էրիյիպ թիւքէնմէքտէ իքէն ,
սէն , պէնիմ բարալարըմ սայէսինտէ , սէնին տիւլէրին իլէ մէսուա պիր էօմր
կէշիրիյօրսուն . . . :

— Պէնիմ տիւլէրի'մ քիմ տիր , Մօրթի'մէր . . . :

— Մարկէրիթ Գօլտուին տիր . . . :

— Մարկէրիթ Գօլտուի'ն մի . . . :

— Էվվէթ պէնիմ բարալարըմ իլէ պիր գօնազ տէօշէտիպ իշինէ եէրլէշ-

տիրտիյին, արապալար վէ սէյիսլէր սագլայըպ կէզտիրտիյին, վէ հէր կիճէ
«արէլէր իլէ հէմ քէնտիւնի էյլէնտիրտիյին վէ հէմ տէ օնա զէվզ պաղըլա-
մագտա օլտուղուն Գաթէրին Գօլտուին տիր :

— Մօրթի'մէր, էկէր հէր պիլտիյին պունուն կիպի իսէ, վայ իքիմիգին
տէ հալինէ :

— Էհ, Գաթէրին Գօլտուին՝ սէնին մաշուգան տէյիլ տիր տէյի պէնի
ալտաթմաղա տա չըզըլ պագալըմ. պուտալա Մօրթի'մէրի պուլմուշսըն եա,
էյլէն, պագալըմ իլին սօնու նէրէյէ վարաճագ :

— Մօրթի'մէր, սէնի ալտաթմաղա, սէնին իլէ էյլէնմէյէ իհթիաճըմ պու-
լունմատըղընը պիլմէլի իտին. կէօրիւնիւր քի քիմին գարըլսընտա լագըրտը
իթմէքտէ օլտուղունու սանա տէրիսաթըր իթտիրմէք լալըմ կէլիյօր : Նէ՞,
սէնի Բալֆ Միլըրըն եէրինէ գայիմ իթտիրմէք իչիւն պու գատար չալըշա-
ղըմ, սըրֆ սէնին քէյֆին իչիւն մի օլտու տէյի զանն իտէյօր իտին : Գըզ
սէնին, վէ բարալար պէնիմ օլաճագ իտի. էկէր սանա տիւլէն հիսսէյէ մա-
լիք օլմագըղը պէճէրէմէտին իսէ, պու պիր սէպէպ տէյիլ տիր քի, պէն
տալիսի քէնտի հիսսէմտէն վագ կէչէյիմ : Մօրթի'մէր, սէնի պէն քէնտի էլիմ
իլէ էօլտիրմէսէմ պիլէ, սալսթէ Բալֆ Միլըրըն, սապըզ գաթիլ բաշափրա-
ճը Մօրթի'մէր օլտուղունու պիր թարիքլէ հիւքիւմէթին գուլաղընա վարտըր-
տըղըմտա, սէնին քիւլիւնի հաժայա սափուրմայա տա միւզթէտիրիմ :

— Պու ճիհէթլէրտէ սյաղընա վարան պուլունմատըղընը պիլիրիմ :

— Խմտի նէ տէրէճէտէ հիւքիմին ալթընտա պուլունտուղունը ունութ-
մամալսըն :

— Ուալլտմէն, քէնտիւնի ալտաթըյօրսըն :

— Քէնտիմի ալտաթըյօրմըլըմ :

— Էկէր պէնիմ իւզէրիմտէ թէէսիրինի վէ հիւքիւնի պաղը սագլամագ
իսթէրսէն, պունուն եօլու, էօլիւմ թէհատիտի տէյիլ տիր : Հէլէն Հուայթ-
րօզ պէնիմ օլմատըղտան սօնրա, պէնիմ ինտիմտէ, էօմրիւմին տալիս զէրրէ
գատար գըլմէթի եօզ տուր Ուալլտմէն. էկէր շու մէրհամէթսիզ գըզ հագ-
գընտա պանա շու տուր տէյէճէք պիր իւմիտ կէօսթէրմէյէ միւքթէտիր օլա-
պիլիր իսէն, օլ վագըթ ճան ու թէն իլէ սէնին հիւքիւ մութլաղըն թահ-
թընտա պուլունմուլ օլտուղումու անլայապիլիրիմ : Սըթըզ պաշգա չէյէ աղ-
լըմ էրմէյօր :

— Պէն սէնին պու գատար չօճուգ օլտուղունու պիլմէզ իտիմ, տէտի
Ուալլտմէն, իլին հալինէ կէօրէ մանօլրայը թէպալիլ իթմէնին վէ եումու-
չագըզ կէօսթէրմէնին լիւզումունու անլայարագ :

— Շիմտի չօճուգ օլտուղումու անլատըն ա. օնա կէօրէ եաբապիլէճէք
պիր իլին վար իսէ, անը սէօյլէ պագալըմ :

— Էկէր իշ տէօնիւպ աօլաշըպ Հէլէն Հուայթրօզուն իւզէրինտէ մէրքէզլէ-
նիյօր իսէ, պունա պիր չարէ պուլմամագ սանա տա սյըպ տըր, պանա տա :

— Էվվէթ իքիմիզ տէ սյըպ տըր. Փագաթ նէ՞ եաբմալը :

— Հէլէն սէնի սէվմէյօր տէյօրսուն, էօյլէ տէյիլ մի :

— Սէվմէմէք տէյիլ քի, զանն իտէրսին արթըզ եիւզիւմէ պիլէ պագմագ
իսթէմէյօր :

— Ե՛հ , սէնի սէվմէյէ վէ սէնին երւդիւնէ պագմայա քէնտիսինի մէճ-
պուր իթմէնին եօլունու պուլմալըյը :

— Ճէ՞պրէն մի :

— Ե՛հ մատամ քի հիւսնի բիզասը իլէ սէվմէյօր , էլպէթտէ ճէպրէն սէվ-
մէյէ ալըթըրըլմալը տըր . պուլունու իքիսի օրթասը պիր թարիք վա՞ր մը տըր :

— Բէք ալէա . պաչգա թարիք եօգ տուր . Փագաթ էլիմիզտէն նէ՞ կէ-
լիր . նէ՞ եաբապիլիրիզ :

— Խանէսինտէն ալըրըրըզ . վէ եալընըզ պիր մահէլլտէ սէնտէն պաչգա
քիմսէնին երւդիւնիւ կէօրմէյէրէք , եա եավաչ եավաչ քէնտիլիյինտէն սէնի
սէվմէյէ մէճպուր օլուր , եա եօգսա , սէն զօր իլէ անը սէվէրսին . . . իշթէ
օլաճաղը պու տուր . պուլունու իւզէրինէ չօղլուգ տիւլիւնէճէք պիր շէյ վա՞ր
մը տըր :

— Պէն տէ էօյլէ թախմին իտէյօրուճ քի , պու տէտիլինտէն պաչգա պիր
թարիքին տէ գապիլի եօգ տուր : Ֆագաթ գաչըրըր իսէք , քէնտինի նէ՞րէյէ
կէօթիւրմէլիյիզ :

— Ե՛հ , պէօյլէ պիր մագսէտ իշիւն , պու մախզէնտէն ալէա պիր մա-
հէլլ օլապիլի՞ր մի :

Մօրթիմէր , Ուայլտմէնին պու սօն սէօղիւ իւզէրինէ Փըրլանլոյ աչաղա
գալգտը , վէ մէյեուսիյէթլէ , տէհէթլի մախզէնին տէօրթ թարաֆընը պիր
քէրրէ կէօղտէն կէշիրտի : Զանն իտէրսին քի , օլ արա , մէգքիւր մախզէն
սահիհէն տահա զիյատտէ տէհէթլի պիր հալ քէսպ իթմիշ , վէ հէր թարաֆ-
տան , սալխանէ կիպի գան գօգուլարը կէլմէքտէ տիր տէյի հիսս օլունմագ-
տա իտի :

Օլ քիպարգատէ . վէ մէլէք կիպի պիկիւնահ վէ նաղիք գըզըն , էօյլէ
պիր գաթիլլէր մաղարասընա կէթիրիլիպ հապս իտիլմէսի թէֆէքքիւրիւ ,
պիզգաթ գաթիլ Մօրթիմէրին պիլէ իշէրիսինէ էլ վէրմէյօր կիպի կէօրիւն-
տիւ :

Ֆագաթ Ուայլտմէնին իզթիհզաքեարի վէ խայլն պիր պագըլը , վէ պիզ-
գաթ Մօրթիմէրին քէնտի ֆէնա թարաֆը , քէնտի մուվազգաթ շալթէլէնէ
դալէպէ իթտիլէր : Ահնճ հայտուտ թէքրարէն գտնը քիւթիւյիւն իւզէրինտէ
օթուրտու , վէ «տէտիլին կիպի օլուն , Ուայլտմէն» տէտի :

Պիչարէ վէ նէվճիվան գըզըն իլամը վէրիլմիշ իտի . . . :

Նէ՛ տէհէթֆէրմա պիր իլամ . . . :

Մախզէնին տէրունինտէ պիր միւտտէթ , տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ
իթտի :

Սախթէ Բալֆ Միլըր նամընը թաշմագտա օլան բաշափրաճը Մօրթիմէր ,
վէ սախթէ ճօրճ Ուիլսըն սըֆաթընը տէրիւհտէ իյլէմիշ օլան Թօմաս Ուայլտ-
մէն , Ալլահըն տէրիւհանտան գօփուլմուզ պուլունան պու իքի նէֆէր ինս
սան ճանավարլարը , կէօղէրինի մախզէնին դարարմը թօնօղունա տիքմիշ
օլտուգլարը հալտէ , քէնտիլէրինճէ գարար վէրմիշ պուլունտուգլարը շէյ-
թանլարա մախսուս թասափուր իւզէրինէ , տէրին թէֆէքքիւրլէրէ տալ-
մըլլար իտի :

Ուայլտմէնին , Նէլէն Հուայթրօղու խանէսինտէն գաչըրըզ վէգքիւր գա-
թիլլէր ինինէ կէթիրմէքիլին էն ալէա թարիքի իւզէրինէ , բաշափրաճը Մօր-
թիմէր գատար տիւլիւնմէյէ ինթիւսճը պուլունմամագտա իտի :

Ուայլտմէն, պէօյէ աթի մասաթէլէր իւզէրինէ սաաթլար իլէ տիւշիւ-
նիւս, իշին ուճունու օրթասընը պուլամայաճադ գատար զիհնինին զաա-
ֆընա գարը ուղրաշաճադ աթի աթիմէրֆէն տէյիլ իտի :

Մէրգումէյի ճէպրէն գաշըրմադ թասափուրու զիհնինէ եէնի կէլիշ
պիր շէյ օլմուշ օլտա պիլէ, անըն իւզէրինէ պէշ տադըգա գատար տիւշիւն-
մէսի քեաֆի իտի :

Հալ պու քի, ճէհէնէմտէն պիլէ գօլումայա շայան պուլունան պու-
տէհէթյի վէ իզպանտուտ հայտուտ պաշը, գաթէն բաշավրաճը Մօրթիմէրի,
պէտպախթ Բալֆ Միլըրն եէրինէ կէշիրմէլիյի թասափուր իթտիյի կիւնիւ,
սըրասը կէլտիյինտէ Հէլէն Հուայթրօզու խանէսինտէն գաշըրմադըղա տախի
քէնտինճէ գարար վէրմիշ, վէ օլ պապտէ լաղըմ կէլէն թէրթիպաթը չօգ-
տան պէրու տիւշիւնիւս սըրասընա գօյմուշ իտի :

Իմտի, ճանափար գաթիլին, աճէպա շիմտիքի տիւշիւնտիյի շէյթանլը՞գ
նէ իտի . . . :

Նիհայէթ Մօրթիմէր, կէօզիւնիւ մախգէնին թօնօղ քէմէրինտէն աշաղը
ալըս, րէֆիքիւնի եիւզիւնէ պագտը :

Իքի հայտուտար, եէքտիկէրի իլէ թէքրարէն միւքեալէմէյէ պաշայըս,
օլ կիճէսի քէնտի տէհէթիլի թասափուրլարընը մէվգըյի իճրայէ վազ իլէմէ-
յէ գարար վէրտիլէր :

Հաղըր օլ պագալըմ, պէտպախթ Հէլէն Հուայթրօզ . . . :

Լաղըմ կէլէն թէրթիպաթըն իսթիշարէսի պիրադ ուզուն սիւրտիւ . ֆա-
գաթ մէրգուման իքի նէֆէր խապիսլէր, պնի գարան տէլյի վասըթասը
իլէ մախգէնտէն տիւշարը չըղըս, Մատամ Կրինի գարըլատըղլարընտա, եիւզ-
լէրինտէ, շէյթանլարա մախսուս պիր խօշնուտիյէթ ալէամէթի միւշահէտէ
օլունմադտա իտի :

Տիշի ճանափար, պէօյիւք պիր մէրադլա, իշին նէթիճէսինի անլամադ
խաթէյիս, Ուայլտմէնին վէ Մօրթիմէրին, քէնտինէ լաղըգ էլլէրինի թութ-
տը, վէ անլէրի սըգարադ, սիւալ իտիճի պիր պագըշլա եիւզլէրինէ պագտը :

Մատամ Կրին տախի ալտըղը ճէվապտան խօշնուտ օլտը :

Պատէհու Ուայլտմէն, մէրգումէ տիշի ճանափարա տախի պաղը թալի-
մաթլար վէրտիքտէն սօնրա, Մօրթիմէր իլէ պիրիքտէ գուլիպէտէն տիւշարը
չըգտըլար :

Մօրթիմէր, օլ ախաւմը գարանլըգ հէնուգ պասամըշ օլտուղու հալտէ,
Հէլէն Հուայթրօզուն խանէսինէ ուղրայըս, գարունուն իշինտէ Մօրտաուն-
թա պիր իքի սէօղ սէօյէտի, վէ պատէհու Գէնֆի խանէսինէ կիթտի :

Օ կիճէսի, գարանլըգ տախի վագթիւնտէն էվվէլ պաստը :

Պունուն տա սէպէպի չու իտի քի, պիկիւնաշլարըն եիւրէյի կիպի բագ
օլան պէրրագ կէօք եիւզիւ, վուգու պուլաճադ տէհէթիլի մէնզարէլէրի
կէօրմէմէք իշիւն, զայէթլէ գաթը պուլուլթլար իլէ սըֆաթընը էօրթմիւշ
վէ պըրագմըշ իտի քի, թապիաթ տախի, քէնտի մէնն իտէմէտիյի ինսան
ճանափարըղը էսէրլէրինէ գարշշ, քէնտի թէքմիլ զագապ վէ տէհէթ էսէր-
լէրինի մէյտանա տէօքիւս ուղրաշսըն տէյի :

1746 սէնէսի փետրուարըն 28ինճի կիճէսի տիր :

Լօնտրա չէ՛րի, պէ՛լքի երբմի սէնէտէն պէրու, պէօյլէ պիր փետրուար
28 կիճէսի կէօրմէմիշ իտի :

Վաղթիւնտէն եարըմ սաաթ էվվէլ, չէ՛րի մէգքիւրու գաթը պիր սիյահ
էօրթիւ ալթընա ալմըշ օլան գիֆիր գարանլըգ, արա սըրա կէօքտէն աթէշ
եաղըյօր կիսի աշաղը ինէն շիմէք ըշղը իլէ, տէհչէթի պիր ալտընլըգ
թահվիլ օլուս, պիր արա, պիւթիւն չէ՛րի թութուշուս եանմագտա տըր
կիսի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Յուրթուհանըն շիտտէթի օ տէրէճէլքէ վարտը քի, գէլգէլէ չըգմըշ կի-
սի, խանէլքի թէմէլէրինտէն սարսըմագտա, պաղչէլէրտէքի ուֆագ ա-
ղաճլար եէրէ գատար էլիլիս պիրիպիրլէրինէ սարսըմագտա, իսթիար աղաճ-
լար, կէնճէլքի կիսի սու գարօլն շիտտէթինէ տայանամայըս, քիմիսի օր-
թասընտան, վէ քիմիսի տէ թա քէօքիւնտէն գըրըլըս եէրէ սէրիլմէքտէ, օ-
ճագ թէրէլքի ուշմագտա, զայիֆ տիվարլար եըգըմագտա, վէ էլհասըլ,
ուսուսի պիր խէվֆ ու էնտիշէ, հէր քէսին եիւրէյինի իսթիլա իթմէյէ պաշ-
լամագտա իտի :

Սօղագլարտա իսէ, ինտանըն էսէրի սիլէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի :

Սաաթլար կէշտիքճէ, սու հալը բիւր տէհչէթ պիրաղ թէսըին օլաճագ
իքէն, գանն խէրսին քի, պիթթէտրիճ, թապիլաթըն զաղասըլ, տահա գի-
յաաէ քէսպի շիտտէթ իլլէտի :

Եարը կիճէյէ թամ իքի սաաթ գալարագ, Հէլէն Հուայթրօղըն խանէ-
սի գարուսու խաֆիֆճէ վուրուլու :

Էկէր սու գարու սէսինէ էվվէլինտէն միւնթագըր պիրիսի սուլունմուշ
օլմատա, ֆարգընա վարան տա օլմայաճագ իտի :

Յադաթ իսթիյար խըտմէթքեար, հէր տագըգա գարունուն վուրուլա-
ճաղընա միւնթաղըր սուլունտուղընտան, հէման անը աշմայա գօլմագ իս-
թէտի :

Նասըլ քի գարունըմըլըն մալիւմի տիր, սատըգ Պիկթէլ քէր իլէ իս-
թիյար խըտմէթքեար Մօրտաունթ, ասլա պիրիպիրլէրինտէն ալըլմատըգ-
լարը կիսի, օ կիճէսի տախի, սուրգ հապիտէ իքիսի պիրտէն ույանըգ պէք-
լէմէքտէ, վէ արթըգ պէյնլէրինտէ իճատ օլունմուշ սիր նէվի քէնտիլքէ
մախսուս լիսան իլէ արա սըրա գօնուշմագտա³ վէ սլագէն, բէք շիտտէթի
պիր կէօք կիրիւլախսիւ վէ շիմէք ալէվի զուհուրինտէ տախի պիրիպիրլէ-
րինի գուճագլամագտա իտիլէր :

Մօրտաունթ գարունուն սէսինի ալըս ալէթ թահիլ ալաղա ֆրրանտը-
ղընտա, Պիկթէլին⁴ եէրինտէ ալըր օթուրմասը գասիլ⁵ մի իտի :

Պիչարէ իսթիյար Մօրտաունթուն, նէ շիտտէթլէ ֆրրանըս ալաղա
գալգմըշ իտի իսէ, կիօլի պիր իքի ատըմ ալըր ալմագ, այնի շիտտէթլէ
եիւղիւ իւղէրինէ եէրէ չարըլմասը տախի պիր օլտու :

Եինէ սյնի վուգուսթըն թէքէրիւրի իտի :

Պիկթէլ, քէնտի բէֆիգի իլէ պիրիլքտէ, այնի շիտտէթլէ ֆրրանըս ա-
լաղա գալգմըշ, վէ անըն իլէ պիրիլքտէ գարույա տօղրու գօլմագտա իքէն,
գէվալը իսթիյարըն ալաղլարընա էնկէլ օլուս, անը եէրէ սէրմիշ իտի :

Պիչարէ իսթիյար, պիր տագիգա գատար սէրտէմէնիլ, տիւշաիյիւ

եւերտէ գալա գալար . վէ հէր տէֆա պու Փէլաքէթի անըն իւզէրինէ կէթի-
րէն սատար գէլը , քէնտի գապահաթընը էօրթմէք , վէ իթիյար րէֆիդի-
նին կէօյնիւնիւ ալմադ իշիւն , տիլինի պիր գարըշ տիշարը չըգարըս , ալէթ-
տէփամ Մօրտաունթուն երւզիւնիւ վէ էլլէրինի եալամագտա իտի :

Նիհայէթ իթիյար Մօրտաունթ , կիւճ հալ իլէ քէնտինի թօրլայըս ,
վէ մախաունէն գօլթուղընա կիրմիշ օլան քէլըին իւզէրինէ տայանըս , թօ-
բալ թօրալ գարունուն էօնիւնէ գատար վասըլ օլտը , վէ անը աշտը :

Իշէրի կիրէն բաշավրաճը Մօրթիմէր իտի :

Գարու թէքրարէն գարանտը :

Մօրթիմէր իլէ Պիկթէյլին արասը աշըդ օլտըղընտան , ասըլ Բալֆ Միլը-
րըն վէ նիշանլըսընճն օտարդ քէլըի , թէքրարէն թահգիր ալամէթի իլէ սա-
պըդ բաշավրաճըն բաշալարընը գօգլամայա պաշլատը . ֆագաթ վէ-
վալը իթիյար հալէա ասըլ քէնտի հանըմընըն էսքի մաշուղու տըր տէյի
իթիգատ իթմէքտէ պուլունտուղու Մօրթիմէրի կէօրտիւյիւնտէ օլ գատար
մէմնուն , վէ քէնտիսի իլէ եալընըզճա կէօրիւշմէյէ Բէնէզլէ-լ պուլուրմուշ
օլտըղը իշիւն տախի , օլ գատար մէսրուր օշմուշ իտիքի , գաֆասընըն , գօ-
լունըն վէ ալագլարընըն աճըսընը վէ հաթթա սատար րէֆիդի օլան Պիկ-
թէյլի պիլէ ունութարագ , սախթէ Բալֆ Միլըրըն էօնիւնէ տիւշտիւ , վէ
անը հալլի իւզէրինտէ պուլունտան պիր ուֆագ օտայա կէօթիւրիւս պիր
սանտալիէտէ օթուրթտու :

Պու ուֆագ օտա , պաղշէյէ նաղըր , վէ Հէլէն Հուայթրօղըն եօգարքի
գաթտա եաթտըղը օտանըն տախի թա գարըլ թարաֆընտա պուլունտու ,
րիւզիւտարըն վէ կէօք կիւրլէմէսինին բաթըրտըսը օլմասա պիլէ , պունլարըն
միւքեալէմէ սէսի , նէվճիվան գըղըն գուլաղընա տէյէմէզ իտի :

Մօրտաունթ , էֆէնպէն . հուզուրընտա օթուրմայա ըաղի օլանա տէկին ,
օնա աղ երիքէթ թիւքէթտիւրմէտի :

Իթիյար խըտմէթքար , նիհայէթ էֆէնպէն իպրամընա տայանամայըս ,
էթէքլէրինի պիրիպիրինէ գալուշտուրարագ պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուր-
տուղունտա , սատար քէլը տախի , թէրպիյէտէ գուսուր օլմամագ իւզրէ իրի
գուլուրտու թօրլայըս ալթընա ալտըգտան սօնրա , Մօրտաունթուն ա-
յագլարը եանընտա եէրէ սէրիտի . ֆագաթ կէօղիւնիւ Մօրթիմէրտէն ա-
յըրմամագտա իտի :

— Զօգտան պէրու սէնինլէ այըըճա գօնուլմագ իսթէր իտիմ , տէտի
Մօրթիմէր , Մօրտաունթուն գըղարըս պօզուլմագտա օլան երւզիւնէ պա-
գարագ :

— Պէօյլէ պիր իգպալա նայիլ օլաճաղըմը ասլա ֆիքրիմտէն կէշիւմէյէ
պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիմ , տէյի ճէվապ վէրտի իթիյար վէ սաֆ-
տէրուն խըտմէթքար , քէքէլէյէրէք , վէ պու գատար լուղէթլէրի գօման-
տա իտիպ , հուզուրա չըգաճագ հալէ կէթիւրմէք իշիւն գան թէր տէօքէրէք :

— Երւրէյիմին աճըսընը պիրիսին Մօրտաունթ :

— Օնա շիւրհէ՞ մի վար էֆէնտիմ . ա՛հ էկէր էլիմտէն պիր շէյ կէլմէսի
գապիլ օլսա իտի , գօմանտա՛ն էֆէնտի . էկէր էլիմտէն պիր շէյ կէլմիշ օլսա

խորի, էֆէնտիմ իշխան, նէ՞ տէյիմ, նա՞սըլ անլաթայըմ. էֆէնտիմ իշխան քէնտիմի, եանի պէնի տիմէք իսթէրիմ, Մօրտաունթ գուրունուզու . . .

— Անլատըմ. անլատըմ. ուղրունմա քէնտիմի թէլէֆ իթմէթէ հազըր պու-
լունաճադ իտիմ, տիմէք իսթէրսին :

— Ա՛հ. սէօզ անլայանա գուրպան օլայըմ. պէն սէօյլմէզաէն սիզ ան-
լատընըզ. հաթթա շու Պիկիթէյլ ըէֆիքիմի պիլէ, սիզին ուղրունուզա, Բա՛լֆ
Միլըր էֆէնտի, էվլէթ սիզին ուղրունուզա. եանի տիմէք իսթէրէմ քի . . .
շիւնքի իքիմիզ տէ պիր կիպլիզ . . . սիզին ուղրունուզա էօլմէք իշխան պիլէ,
պէն վէ Պիկիթէյլ . . .

— Անլատըմ ուղրունուզա ֆէտայի նէֆա իթմէք իշխան պիլէ պիրիպիրէ-
րինիզտէն այըրմադ իսթէմէզսինիզ :

— Ա՛հ. նէ՞ կիւզէլ տէ, տէյէճէյիմի անլայօրսունուզ :

— Պիկիթէյլի պու գատար սէվէ՞րսին :

— Է՛հ, պիզ տէ իքիմիզ պիրիպիրիմիզէ ալէադա իթմիշիզ տիր. պիր տա-
զըզա իշխան պիլէ պիրիպիրիմիզաէն այըրլամայըզ. պիրիմիզ էօլտիւլլամիզտէ,
սաղ գալանըն նէ եարաճաղը պանա օ գատար գօրգու կէթլրմէքտէ տիր
քի, էկէր գապիլ օլսա իքիմիզին տէ էօլմէմէսինի իսթէյէճէք իտիմ :

Մօրտաունթ, հէյէճանը գալսլ իլէ պու գատար սէօզիւ պիր եէրէ կէ-
թիրիպ, գազասըզ իշին իշինտէն չըգմայա մուվաֆֆադ օլտուգտան սօնրա,
գօլլարընը աշըպ աչադա գալգա՛ր գալգմազ, սատըզ քէլը տալսի, քէնտի
իլսթիյար ըէֆիգիլին պազըլընտան վէ հարէքէթիմտէն իշին հալինի անլա-
յըպ, քէնտիսի տէ պօյճա աչաղա գալգտը, վէ Հէլէն Հուայթրօզուն պու իքի
նէֆէր պիկիւնա՛հ պէնտէլէրի, խապիա Մօրթիմէրին հուզուրունտա, տէ-
րունի աչգ իլէ պիրիպիրէրինէ սարըլպ եէքտիկէրինի պուս իթտիլէր :

Մօրտաունթ պատէհու գօշարադ, էֆէնտիսի տիր տէյի թարընտըը
հայտուտ բաչավրաճը Մօրթիմէրին տալսի էլինի պուս իթտիլինտէ, սատըզ
Պիկիթէյլ տէ, քէնտի ըէֆիքիմէ հիւրմէթէն վէ տէյիլ քի Մօրթիմէրի սէվտի-
յինտէն, անըն նալայըզ էլինի եալամայա թէնէզզիւլ իթտի :

Մօրթիմէրին իսթէտիլի տէ պու իտի :

Քէնտի էլինի եալայան ալիճէնապ քէլքտէն չօգ աչաղը պուլունան պու
խապիա հայլազ, տէրհալ ճէպիւնտէն, քեաղըտա սարըլմըլ պիր թաթլը խա-
մուր իշի բարչասը չըգարարադ, ղէվալը հայվանա թադտիմ իլէտի իսէ տէ,
Պիկիթէյլ, պէօյլէ պիր նալայըզ էլտէն հէտիյէ գապուլ իթմէքիլի եա քէնտի
քիպրինէ եէտիւրմէտիլինտէն, վէ եախօտ պու խալիսէթ էսէրինէ էմիյէթ
քաէմէտիլինտէն, գուրուզունու ասարադ պէրի թարաֆա տէօնտիւ, վէ
րէյինի սիւալ իթմէքտէ տիր կիպի, մանէալը պիր պազըլ իլէ Մօրտաուն-
թուն եիւզիւնէ պազմայա պաչլատը :

Սէֆիլ իթթիյար, Էֆէնտիք տիւշմիւլ օլմասընտան ալթիւսթ օ-
լարադ նէ եարաճաղընը շալըրտը, վէ անըն թարաֆընտան վէքեալէթէն
թէպրիէյի զիմէթ իթմէք իշխան պիր սէօզ սէօյլմէյէ չապալատը իսէ տէ,
գէվալը ատէմին արթըզ սաաթլար իլէ շալըրպ կիւճ հալ իլէ պիրիքտիրմիշ

Օլտուղու սէօղ սէրմայէսինին նէթիճէսի կէլմիլ օլտուղունտան, իզհարը իֆլաս իթմէյէ մէճպուր օլտու : Կէլ պագ քի, գուրամատան տա պիր շէյ չըգմատը :

Պէտպալսթ սէօղ միւֆլիսի, մէյեուսիյէթլէ Պիկթէյլին երեղինէ պազըպ, պու մէրհամէթէ շայան հալինէ սէպէպ օլտուղունու, սատրգ քէլրէ անլաթմագ իսթէտիյինտէ, հայլաղ սապըգ բաշալրաճը, ճէպինտէն, երինէ քեաղըտա սարըմըլ պիր խամուր իշի բարչասը տահա չըգարարագ, իքիսինի պիրտէն Մօրտաունթա ուզաթտը, վէ մէրգումա խիթապէն,

«Կէօրիւնիւր քի պու սատրգ քէլը, սէնսիզ պիր շէյ եէմէք տախի իսթէմէյօր . ահ, մուհապպէթ վէ սատագաթ, նէ պէօյիւք Փաղիլէթլէր տիրէր,» տէտի տէրունինտէն պիր սախթէ ահ տահա չէքէրէք :

Էֆէնփէնթ թագաթիմ իյլէտիլի հէտիյէյի բէտտ իթմէք, գապիլ վէ միւմքին մի իտի :

Էկէր միւմքին օլսա տախի, պունու, պաղը նաղիքեանէ սէօղլէր իլէ սիւսլէնտիրմէք լաղըմ իտի . հալ պու քի, գէվալլը իսթիյար, սէօղ թարաֆընտան խայի վագըթտան պէրու իֆլաս իտիպ պիր եանա չըգմըլ իտի :

Ֆագաթ Մօրթիմէր, թէրէտտիւտէ հիշ պիր մահէլ օլըրագմամագ իշիւն, տիկէր ճէպինտէն տախի երինէ քեաղըտա սարըմըլ այնի խամուր իշինտէն պիր բարչա չըգարըպ, քէնտիսի տէ եէմէյէ պաշլատը :

Իմտի, Մօրտաունթ վէ Պիկթէլ տախի, Էֆէնփէնթ պիր օլագըլը իւզէրինէ, խամուր էլէնթ տիլէրի արասընա ալրոյ շիյնէմէյէ մէճպուր օլտուլար :

Նիհայէթ, միւսաֆիրին, խանէ սահիպլէրինէ վէրմիլ օլտուղու իշպուգըսա պիյաֆէթ խիթամ պուլտուգտան սօնրա, հալը իֆլասիյէթլինի անլաթմամըլ օլան գէվալլը Մօրտաունթ, թէքրարէն միւքեալէմէյէ տալէթ օլունտը :

— Զանըմըն, հիշ պէնիմ իւզէրիմէ պիր շէյ սէօյլէմէյօր մը :

— Խա՛յր, Բալֆ Միլլըր Էֆէնտի . էլիմտէն նէ՛ կէլիր :

— Քէնտիմի թէլէֆ իթմէքլիլի տիւշիւնիւյօրում Մօրտաունթ :

— Ամա՛ն Էֆէնտիմ . նէ՞ սէօյլէյօրսունուլ :

— Էհ պէօյլէ եաշամագտան իսէ, էօլմէք տահա էյի տէյիլ մի :

— Ֆագաթ պու տէտիյինիզ շէյ օլամագ :

— Հանըմըն պէօյլէ իսթէյօր, տօ՛սթում . նէ՛ չարէ :

— Էֆէնտի . հանըմ պէօյլէ . . . պիր նիյէթ . . . :

— Նէ՞ օլույօրսուն, Մօրտաունթ :

— Խա՛յր . . . Ֆագաթ . . . պաշըմ . . . կէօյսիւմ . . . խա՛յր . . .

պիր շէյ տէյիլ . . . կէչէր . . . աման . . . նէ օլույօր . . . ում . . .

Սէֆիլ իսթիյար պունտան գիյատէ պիր շէյ սէօյլէմէյէ միւգթէտիր օլամայըպ, պաղը՝ օմուղունտան աշաղը սալգըլտը . վէ Էկէր Մօրթիմէր եէթիլիպ քէնտիսինի գուճագլամասա, սանտալիէնին իւզէրինտէն եէրէ տէվրիլէճէք իտի :

Սատրգ քէլը, իսթիյար բէֆիզինին պու հալինի կէօրտիւյինտէ, հիշ պիր շէյէ ագըլ էրտիրէմէյիպ, միւքէտտէր սուրէթ տէ անըն սօլիուն երեղիւ

նէ պագմագտա , վէ գուրուղունու ասարագ , մէյեուսիյէթլէ էլլէրինի եաւամագտա օլտուղու հալտէ , ալչագ Մօրթիմէր , արթըգ քէնտիսինտէն պիւսասլէր պուլունան Մօրտաունթը սըրթ իւսթիւ եէրէ եաթըրտը , վէ սատըգ Պիկթէյլէ պիր շէյ չագտըրմամագ իչիւն , կիւյա աճըմագտա տըր կիպի , իւսթիյար խըտմէթքեարըն եիւզիւնիւ օղչամայա պաշլատը :

Պիկթէյլ տիզ չէօքիւպ , պիր Մօրթիմէրին վէ պիր տէ եէրէ սէրիմիլ օլան Մօրտաունթըն եիւզիւնէ պագմագտա վէ անըն իւզէրինէ աղլայօր կիպի ինճէ ինճէ ինլէմէքտէ իտի :

Պիր իքի տագիւղա սօնրա , պիչարէ քէլքին տէ կէօլլէրի տէօնմէյէ պաշլատը , վէ պիր իքի տէֆա սիլքինիպ չըրընտըգտան սօնրա , քէնտի էմէքտաշ իւսթիյար բէֆիգինին թէնի իւզէրինէ սէրիլիպ , քէնտիսինի ղայպ իթտի :

Թաթըլ խամուր իչի բարչալարը , քէնտի խըտմէթլէրինի բէք ալէա սուրէթտէ իճրա իտիւպ , Մօրթիմէրին իշթիքեասընա հիչ պիր մահէլլ պրագմամըչար իտի :

Օլ վաղթ , հայլաղ դաթիլ , պիրիպիլլէրի իւզէրինէ սէրիմիլ օլան իքի իւսթիյար խատէմէլէրին հարէքէթտէն սաքիթ վիւճուտէլինէ պագարագ , շէյթանլարա մախուս պիր կիւլիւմէյիլ կէօթէրտիքտէն սօնրա ,

«Էհ . պէօյլէ սատըգ բէֆիգլէրի պիրիպիլլէրինտէն այըրմագ կիւնահ տէյիլ մի իտի . քի՞մ պիլըր , պէլքի տէ էպէտի սուրէթտէ արթըգ կէօլլէրինի աշմայարագ , հէմ էպէտի սուրէթտէ պիրիպիլլէրինտէն այըրմըլ օլմագլար վէ հէմ տէ , հանըմլարընըն պաշընա կէլէճէք Փէլաքէթի կէօրմէք իչքէնճէսինտէն տէ գուրթուլմուլ օլաճագլար տըր» տէտի վէ պատէհու , քէնտի քէնտինէ պաշլամըլ օլտըղը պու սօն միւքեալէմէյի եինէ աթիտէքի սուրէթտէ տէվամ իլլէտի :

«Էյ ասըլ Բալֆ Միլըրըն սատըգ մաշուգասը Հէլէն Հուայթրօզ , հալէա ասըլ Բալֆ Միլըրը արայան վէ սալթէ Բալֆ Միլըրըն կիւնիէրինի գարալայան սատըգ եիւրէյին տալի արթըգ թէրէտտիւտի հալտէն գուրթուլուպ , նիհայէթ , գարչըսընտա պուլունան Բալֆ Միլըրը , ասընա վէ սալթէլլինէ պագմայարագ , դաթիւն քէնտի Բալֆ Միլըրը տըր տէյի գապուլ իլլէմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր :

«Պու սուրէթլէ , պիր համէտէ , իքիմիզ տալի , վիճուտիմիզի էրիտիպ մահֆ իթմէքտէ օլան չու գարարսըգ հալտէն , չու թահամիլիւմիզ խարիճինտէ օլան իլքէնճէտէն , էպէտի սուրէթտէ գուրթուլմուլ օլաճաղըղ : Պրա՛վօ , Ուալլտմէն . սահիհէն սէն պէօյիւք պիր ատէմսին . սէնսիզ տիւնեա նէ՛ սէֆիլ հալտէ պուլունմուլ օլաճագ իտի : Ֆագաթ Մօրթիմէրի տէ եապանա աթմամալը , պու կիճէքի օյունու իճրա . . .»

Մէֆիլ խապիսին սէօղիւ աղզընտա գալտը :

Պաղչէյէ նագըր պուլունան բէնչէրէլէրտէն պիրիսի նակէհան աշըլպ , չիտտէթլէ տիվարա չարըրտը , վէ օտանըն տէրունինտէ պուլունան ըրըգ սէօնիւպ օրթալըգ զիֆիր գարանլըգ օլտուղու կիպի , աշըլան բէնչէրէ գանատընըն ճամը տալի գըրըլպ խուրտէ խաչր օլտու , վէ բարչալարը , ալչագ դաթիլին եիւզիւնէ սէրքիլի :

Պոռնու միւթէագըպէն թօք կիպի բաթլայան կէօք կիւրէմէսի սէսի , տիւնեատա գօրգու տէնիլէն չէյին վար օլտուղունա ինանմայան Մօրթիմէ-
քի , թէքէտէն թըրնաղա գատար տիթրէթմիլ օլտուղու հալտէ , արգասըն-
տան ճէհէննէմ աթէչի կիպի բարլայան եէնի սիր չիմէք տախի , օտանըն
տէրունինի գըզկըն սիր ըըզլա այտընլատըլ , պիկիւնահ Մօրտաունթուն
վէ Պիկիթէյին պիրիպիրլէրի իւզէրինէ եէրէ սէրիլմիլ օլան վիւճուտլէրինի
Մօրթիմէրին կէօզիւնէ սօգտուղունտա , ալչագ սատըզ բաշավրաճը , տէհ-
չէթինտէն կէրի կէրի կիտէրէք սիր սանտալիէ իւզէրինտէ եըզըլտը :

Պին նէֆէր գաթիլլէրի պիրտէն եարըմ սանիյէ զարֆընտա քիւլէ թահ-
վիլ իտէպիլլէն պու ատալէթ աթէչի , մաղլումլարը բիւր տէհչէթ գըլան պու
չէտիտ չիմէք , նէ՞ իչիւն օ սանիյէտէ , լօնկ Բաս սօգաղը եատիկեարը օլան
պու ալչագ խասիխի մահվ ու նապէտիտ իթմէտի :

Շիւբհէսիզ , տահա զիյատէ տէհչէթլի պիր էօլիւմ իլէ անըն ճէզասը վէ-
րիլէճէյի մուհագգագ օլտուղունտան , պէլքի քէնտինէ պիր իսթար օլմագ
իւզըն , պու գատարճըզ անը գօրգութմագլա իգթիֆա իթմէք իսթէմիլ իտի :

Մօրթիմէր , Ուսյլումէնի խաթրընա կէթիրէրէք , սիր իքի տագըզա գա-
տար քէնտինի սէրսէմլէթմիլ օլան իշպու թապիաթ վարպընա ղալէպէ իթմէք
ղուրուրիյէթի իլէ այաղա գալգտը :

Օլ աբա չիմէք եինէ սըզ սըզ էնտիյինտէն , օտանըն տէրունի , հէման
կիւնտիւզ կիպի տէվամը սուրէթտէ , այտընըզ հալտէ պուլունմագտա իտի :

Պիր իքի տագըզալըզ շայէֆլէյէնտէն նատիւմ օլան հայլագ վէ տիլպէր գա-
թիլ , զանն իտէրսին քի անըն աճըսընը չըգարմագ , եանի մէգըիւր մուվագ-
գաթ շայէֆլէյէն եէրինի տօլտուրմագ իչիւն , քէնտի իւզէրինտէ , էվվէլքին-
տէն զիյատէ պիր վահչիլիք գուվվէթի հիսս յիլմէյէ պալլատը :

Օլ վագըթ , Փիքըրինտէն տէհչէթլի պիր թէֆէքըիւր կէչտի :

Էվվէթ , սահիպսիզ , մուհաֆըզսըզ գալան , վէ պիկիւնահլար ույզու-
սունա տալմըլ օլան նէվճիվան գըզը , անսըզըն եաթաղընտա պատթըրըլ ,
ըրզընա գաստ իթմէք ճանավարըղընը Փիքըրինէ կէթիրտի . . . :

Պիր իքի ատըմ իլէրու կիտիպ , գարուտան տիշարը չըգմայա պալլամըլ
իտի . . . :

Ֆագաթ քէնտինէ նամալիւմ պիր գուվվէթ , գօլունտան թութուպ քէն-
տիսինի կէրի չէքմիլ կիպի օլտու . . . :

Մօրթիմէր սիր իքի տագըզա գատար տուրուպ տիւչիւնտիւ . եօգարը
չըգսըն մը չըգմասըն մը . . . :

Ճանավարըզ տուղուսու ղալէպէ իթտի . . . :

Պու տէֆա , վահչի գաթիլ , պէհէմէհալ , քէնտի վահչիլիյինի մէվգըլի
իճրայէ վաղ իյլմէք իւզըն , նիյէթի գալիյէ իլէ հավիյէ չըգտը . չիմէյին
ըըղը իլէ նէրտիվէնի պուլտու . . . պիր իքի այագ եօգարը չըգտը . . . :

Պիր տէ իւչիւնճիւ այագտա մըլսլանըլ գալտը . . . :

Թապիաթըն ղաղապընտան գօրգմայան ալչագ խասիխ , խաֆիֆ պիր
ըսըզ սէսինտէն սարսըլըլ , պուլունտուղու եէրտէ մըլսը կիպի գալմըլ իտի :

Ըսլըդ սէսի թէքէրրիւր օլունտուղունտա , Մօրթիմէր աղլընը պաշընա թօրլայըսլ , թէքրարէն հալիլիյէ էնտի , վէ տիթրէմէքտէ օլան ալադլարընա կիւն հալ իլէ սէօղ անլաթարադ գարունուն եանընա վասըլ օլտու :

Խապիս բաշալրանը , եինէ տիթրէմէքտէ օլան էի իլէ սիւրկիլիւ չէքիւս սօգադ գարունունու աշտըղընտա , ուզուն պիր մանթօյա սարըլմըլ օլան հայտուտալը Ուայլտմէն , իչէրի կիրիւ գարույու արալըդ պըրագտը :

Եարը կիճէյէ թամ պիր սաաթ գալմըլ իտի :

— Իլիմիդ եօլունտա՞ մը տըր , Մօրթիմէր , տէտի սէր հայտուտ :

— Բէք սըրասընտա տըր . րէլի'ս էֆէնտի :

— Սէսին տիթրէյօր Մօրթիմէր :

— Սէվինճիմտէն տիր Ուայլտմէն :

— Սագըն պաշգա պիր սէսլէսլ օ'լմասըն :

— Պաշգա նէ՞ սէսլէսլ օլապիրիւր :

— Մաշուլ խըտմէթքեար իլէ չու ուղուրսուդ քէլքին իլէրինի պիթիրտի'ն մի :

— Օ իլ չօգտան կէօրիւլտիւ :

— Էօյլէ իսէ վագըթ զայսլ իթմէքսիզին օ պիր իլիմիզի կէօրէլիմ :

— Էվլէթ . թամ օնուն սըրասը տըր :

— Վալէֆէն միւնէվէրլէրինի նէ՞ եարտըն :

— Ճէպիմտէ տիրլէր :

— Քեաֆֆէսին տէ աշըրապիլտի'ն մի :

— Մահֆաղալարընը քէնտիսինէ թէրք իթտիմ :

— Հիչ պիր չէյ պէլի օլմատը եա :

— Նէ՞ պէլի օլաճագ . օ եօգարքի օտատա եաթմադտա իքէն , պէն տաթիլէ անաթարլարըմ իլէ , աշաղըքի օտատա պուլունան սանտըդ վէ տօլապլարը աշարագ , պիր իյնէսինէ վարանա գատար օրթալըղ թէմիղլէտտիմ . վէ սէսիղճէ սօգադ գարունունտան տիլարը չըգտըմ :

— Զօգ մէմնուն օլտում , Մօրթիմէր . իլթէ հէր վագըթ պէօյլէ էլէլէ-լար օլմալը . հէմ սէֆիլ գարը , էվլաթըն վէ կէլէնէնէնէ զայսլ իթտիքտէն սօնրա , արթըդ նէ՞ եիւրէքլէ միւնէվէրլէրինին եիւզիւնէ պագաճագ իտի :

— Վալէֆէս պիլմէ՞դ մի քի , անլէրին , պիզէ տահա զիյատէ լիւզումու օլուր տէյի :

— Նէ իսէ , արթըդ պօշպօղապըղըն սըրասը տէյիլ , իլիմիզէ պագմա-ւըլըդ :

Իքի գաթիլ հայտուտար , եինէ շիմէքլէրին ըըղը իլէ նէրտիվէնի կէօրէրէք օլ թարաֆա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլապըլար , վէ իքի տագըգա գարֆընտա եօգարքի գաթա վասըլ օլտուլար :

Հէլէն Հուայթրօղըն եաթագ օտասը , պու գաթտա իտի :

Մաշուլ հալասը տաթի , տահա եօգարքի գաթտա եաթար իտի :

Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր , կէնճ գըղըն գարուսը էօնիւնէ վասըլ օլտըղլարընտա , օրատա տուրուսլ , գուլագլարընը գարունըն անաթար տէ-վիլինէ տայաթտըլար , վէ պիր միւտտէթ իչէրիսինի տիյնէտիլէր :

Ֆուրթունա, հալէա թէքմիլ շիտտէթի իլէ տէվամ իլէմէքտէ իտի իսէ տէ, պապէն ըրւգկեար վէ կէօք կիւրլէմէսի սէսլէրի մէյտան տախի վէրտիքւ լէրինտէն, հայտուտ դաթիլլէր, պէօյլէ պիր միւսսպատէլի սըրայա պէքլէմէքտէ իտիլլէր :

Պու սըրալարտան պիրիսի մէյտանա կէլտի . պիր տագիգա գատար հայտուտլար նէֆէսլէրինի թուլթարագ օտանըն իչէրիսինի տիյնէտիլլէր :

Պիր տէ Մօրթիմէր, շիտտէթլէ Ուայլտմէնին գօլընը սըգտը :

Ուայլտմէն տախի, մուգապէլլէթէն, Մօրթիմէրին էլինի սըգտը :

Թարաֆէյնին իշարէթի պիր էյիճէ անլալըմըլ իտի :

Նէվճիվան գըզըն, նիգամընտա ալըպ վէրմէքտէ օլան նէֆէս սէսի իշիթիլմիլ, վէ տէրին պիր ույգուլյա տալմըլ օլտըղընա շիւպհէ կէօրիւնմէմիլ իտի :

Նասըլ քի օգույանլարըմըզա մալիւմ տիւր, Պիլթէյլ տայիմա տիւպէր գըզըն այագլարը ալթընտա եաթմայա ալըմըլ օլտուղու կիպի, Մօրտաունթ տախի գարուենուն տիշարըսընտա եաթտըղընտան, մէրգումէնին օտա գաքուսու հիչ պիր կիճէ սիւրկիւլէնմիլ օլմազ իտի :

Իմտի, Ուայլտմէնին, ուսուլճաճըգ գարույու աչմասընտա հիչ պիր կիւճիլք զուհուրա կէլմէտի :

Իքի նէֆէր հայտուտլար, հէր նէ գատար այագլարընըն սէսլէրի չըգմամասը իշիւն պէօյիլք զայրէթ կէօսլթէրտիլլէր իսէ տէ, նէվճիվան գըզ, օտասընա ատէմ կիրմիլ օլտուղուենու տույմուլ իտի :

«Մօրտաունթ, սէօն մի սին,» տէտի Հէլէն, կէօզիւնիւ աչմագսըզըն :

Պիչարէ գըզ, քէնտի սիւվալինէ գարըլըգ պիր ճէվապ ալմամտըղընտա, իւզէրինէ պիր գօրգու կէլտի, վէ կէօզիւնիւ աչտը :

Թամ օ սըրատա բարլայան զայէթ պէրրագ պիր շիմէք ըլըզ, գարանալըզ մահվ իթտի :

Հէլէն Հուայթրօզ, պու ըլըզըն եարտըմը իլէ, պալը ուճուենտա քէնտի իւզէրինէ տօղրու մէյլ իթմիլ օլան Մօրթիմէրի վէ Ուայլտմէնի կէօրիւր կէօրմէզ, անլէրի թանըտը, վէ վիւճուտի տիթրէմէյէ պալատը :

Սիւպհան Սիլահ, պու ալչագ հայտուտլարըն ճէմալլէրի, օլ արա, նէ տէրէճէտէ պիր վահշիլք իզհար իթմէքտէ իտիլլէր :

Վէ պէտապաթ Րալֆ Միլըրըն պէտապաթ նիշանըսը, քէնտի տօսթլաւընըն, քէնտի համիլէրինին մուհաֆազասընտան մահրում գալարագ, կիճէ եարըսընտա, եէրի կէօյիւ պիրիպիրինէ կէշիւրէն էօյլէ պիր տէհէթլի արպէտատա, ճանավարար մէրհամէթինէ թէպիւմ օլաճագ իտի :

Սէֆիլ գըզ, պաղըրմագ իսթէտի, ֆադաթ տէրհալ աղընա թըգանան պիր պէզ բարչասը, սէսինի մուհասէրէ իթտի :

Ճըրլանըպ եաթաղընտան չըգմազա, վէ կիւյա քէնտինի գուրթարմաղա չալըտը :

Պիչարէ գըզ, քէնտի նազիք պէտէնի իլէ, իզպանտուտ կիպի իքի նէֆէր մէֆրէթ հայտուտլարըն գուվվէթինէ գարըլ գօյապիլլէճէք տիր տէյի զանն իթտի :

Մէյեուտիյէթ, ինսանա նէլլէր եաբտըրմագ :

Տէօրթ առէտ տէմիրտէն դօլար , սէֆիլ գըզը , քէնտի եաթազը տէ-
րունինաէ դըս գըվրագ իթտիլէր :

Սօն պիր հարէքէթ տահա , ճան հազլի իլէ պիր չըրընմա , պիր մէյեու-
սանէ մուգալէմէթ էսէրի տահա . . . արթըգ պիչարէ գըզտա առա հարէ-
քէթ նիչանէսի գալմազ , տիւպէր պաշը պիր եանընա սալգըլըպ գալըր , վէ
օլ արա էթրաֆա տիթէլ սաչան չիմէք , քէնտի գըրմըզը ըշըզը իլէ , օտանըն
իչէրիսինտէքի գարանլըզը՝ պէրրագ պիր այտընլըզա թահզիլ իլէտիյինտէ ,
սէֆիլ գուրպանըն , պիկիւնահլըզը գատար տիւպէր , վէ տիւպէրլիյի գատար
բագ օլան նէվճիվան գըզըն , էն եապանի ճանավարլարը պիլէ մէրհամէթ է
կէթիլէճէք օլան , վէ տիւպէրլիյինէ պիր գաթ տահա՝ րէֆնագ վէրէն պալկըն
հալի , պիր արա , պէլքի էն եապանի ճանավարլարտան տաթի վահլի օլան
պու իքի նէֆէր ինսան ճանավարլարը , հարէքէթտէն մէնն իթտի :

Տէօրթ առէտ նալայըգ կէօզլէր , պէլ տաղըգ գատար , Հէլէն Հու-
այթրօզուն տիւպէր ճէմալինէ տօղրու տիքիլմիլ օլուպ , հէրարէթլէրինի թէս-
քին իթմէք իչիւն , չիմէք ըշըլընըն , թէքքարէն անըն պիլօր կիպի բար-
լաղըլընը մէյտանա չըգարմասընա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Շիմէք պիր տէֆա տահա չագտը . . . իքի խապիս հայտուտլար , ան-
տէն վուրուլուլ կիպի սարսըլըպ , պիրէր տաղմ կէրի կիթտիլէր , վէ Մօր-
թիմէրին էլի , քէնտի րիզասը օլմագսըզըն , Ուայլտմէնին պօզագընա տօղրու
ուզանտը :

Սէֆիլ հայլազ , Ուայլտմէնին , օլ տիւպէր ճէմալի թէքքարէն կէօրմէյէ
նայիլ օլմաթը իւզէրինէ , օլ տէրէճէտէ շէտիտ պիր գըսգանճըգ հիսս իլլէ-
միլ իտի քի , հէման օրատա Ուայլտմէնի պօզմագ , վէ Հէլէն Հուայթրօզու
քէնտիսի օրատան եալընըզմագ գաչըրմագ կիպի պիր թէֆէքքիւր կէլմիլ իտի
գիհնինէ , վէ գապիլիյէթի օլմատըզը իչիւն մէքքիւր թէվէքքիւրի տէֆ իթ-
մէք իսթէմէքտէ օլտուղու սրատա , էլի , այրըճա քէնտի պաշընտ օ մէմու-
րիլէթի իճրա իլլէմէյէ մէյլ կէօսթէրմիլ իտի :

Ուայլտմէն , Մօրթիմէրին էլինին հարէքէթինի կէօրմիւլ , վէ առա եիւ-
զէ կէլմէյիպ , եալընըգ կէ-լէ-հէ-հէ իտի :

«Սրթըգ պու գատար թէրէտտիւտ էլվէրիլ ,» տէալի հայտուտ պաշը ,
Մօրթիմէրի տիւրթէրէք :

Մօրթիմէր , տէյիլ գօրգուսընտան , եաթօտ վիճտանընըն գընամընտան
իլա վահլի տույղուլարընըն թահրիքինտէն տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ ,
Հէլէն Հուայթրօզու պայկըն վիւճուաինի , քէնտի մէքրուհ գօլլարըլիլէ գու-
ճագլայրպ եաթագտան գալտըրտը , վէ պիրիպիրէրինէ կէլմէքտէ օլան ա-
յագլարընը կիւճ հալ իլէ ֆօմնոտ իտէրէք , օտա գարուսուտա տօղրու իլէ-
րուլէմէյէ պաշլատը :

Ուայլտմէն տախի , ճանեալը պիր կիւլիւմէյիլ իլէ , կէնճ խապիսին ար-
գասընտան կիթմէքտէ իտի :

Պու ինսան ճանավարլարը , եալմալ եալմալ նէրաիվէնտէն աչաղը էնիպ ,
հալիլիյէ վասըլ օլտուղլարընտա , Ուայլտմէն , Մօրտաուսթուլն վէ Պիկիլէյին
նէրէտէ պուլունտուղլարընը Մօրթիմէրէ ռիւալ իտիպ անլատըգտան սօնրա ,

օլ թարափտան գորգաճագ պիր սէպէպ ոյուլունմամասընա էյիտէն թէ՛մին օլմագ իչիւն , մալիւմ օլան քիւչիւք օտանըն գարուսու էօնիւնէ վարտը , վէ իչէրիսինի կէօրմէք իչիւն , շիմէք ըլըղընըն եէնիտէն բարլամասընա պէքէտի :

Մօրթիմէր տախի , խապիս րէֆիգինին եանընտա իտի :

Պէքէնիլէն շիմէք՝ չազար :

Հէլէն Հուայթրօզուն իքի նէֆէր սատըգ էմէքտարլարը , պիրիպիրլէրի իւզէրինէ սէրիլի օլարագ , զայ ազըլ եաթմըլլար իտի :

Ուայլտմէնէ վէ Մօրթիմէրէ էօլէ կէլտի քի , Հէլէն Հուայթրօզուն եալընը նէֆսինի գուրթարմագ իչիւն տէյիլ , իլա անըն պիր պագըլը իչիւն տախի քէնտի քէնտիլէրինի , տիրի տիրի թէլէֆ իթմէքտէն տահա պէօյիւք պիր իգպալ թանըմայան իխթիյար խըտմէթքեար վէ սատըգ քէլը , քէնտի հանըմլարընը , զայ ազըլ , Մօրթիմէրին գուճաղընտա եաթմըլ , վէ չըպլագ այագլարը իլէ գօլարը աչաղը սալգըլմըլ օյտուղունու կէօրտիւքէրինտէ , իքիօի պիրտէն այաղտ սըչրայըպ , քէնտի պօղաղլարընա սարըլաճագլար տէյի :

Խապիս հայտուտար , պու մէնղարէյի կէօրմէմէք իչիւն եիւզէրինի օ պիր եանա չէվիրիպ , սօգագ գարուսունա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաչլատըլար :

Ունճագ Մօրթիմէր , հէյէճանընըն զարպընտան հալէա տիթրէմէքտէ օլուպ , հէր նէ գատար քէնտի զիյգըլմէթ եիւքիւնիւ Ուայլտմէրին գուճաղընա տէվր իթմէմէք իչիւն տիչինի սըգըպ տայանմագտա իտի իաէ տէ , սօգագ գարուսունտան տիչարը չըգաճագլարը սըրտտա արթըգ թէհամմիւլինէ մահէլլ գայմայըպ , նիհայէթ Հէլէն Հուայթրօզուն պալըն վիւճուտինի , քէնտի բախէպինէ թէսլիմ իթմէյէ մէճպուր օլտու :

Ուայլտմէն , սէֆիլ գըգը քէնտի վահչի գօլարը իւզէրինէ ալտըղընտա , Մօրթիմէր , մէրգուճուն ուղուն մանթօսու իլէ , Հէլէնին նայիք վէ չըպլագ այագլարընը սըգը սըգըյա էօրթտիւ , վէ սօգագ գարուսունու ուսուլճաճըգ գարայարագ , գարանըգ եօլարտան Ուէսթէնտէ տօղրու եօլ ալընմայա պաչլատը :

Մօրթիմէր , պիր օն տագըգա գատար իլէրու կիտիլէնէ տէկին թէհամմիւլ իտիպ , պիրաղ տա քէնտի գուվլէթինի թօքլատըգտան սօնրա , կէլէիլէն քէնտիսինէ թէսլիմ իտիլմէսինի Ուայլտմէնտէն թալէպ իլլէտի :

Շէյթանլարա չարըգ կիտիրէն հայտուտ պաչը , ապա տիհանընտան պիր սէօզ պիլէ չըգարմագսըզըն , գուճաղընտաքի պիչարէ գըգը , Մօրթիմէրէ թէսլիմ իթտի :

Օլ հէնկեամտէ , Օպըն եօգուլունա վասըլ օլմուլլար իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ պիր հարէքէթ կէօսթէրտի :

Մէրգուճէ , գօլլարընը եօգարը գալտըրտը :

Մօրթիմէրի պիր տիթրէմէ ալմըլ իտի :

— Նէ՞ իչիւն տուրտուն , Մօրթիմէր :

— Ուայլտմէն իլ ֆէնալաչլօր :

— Նէ՞ վար . սէսին թէքրարէն տիթրէմէյէ պաչլատը :

— Հէլէն այըլմագ իւզըն տիր . նէ՞ եաբաճաղըգ :

— Թըգաճ եանընտա տէյիլ մի :

— Խա՛յր • էգտէ՛ գալա՛ւը • քի՞մ պիլիը իտի քի եօլտա ալըլաճագ տըր տէյի։
Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր , եօգուչուն ալթ պաճընտա տուրմուչլար իտի։

Շիմէք թէքրարէն չագա՛ւը •
Իքի խապիս հայտուտլար , ճանա՛վարլարա մախսուս կէօզլէրինի , Հէլէ-

նին սօկուս ճէմալինէ տիքտիլէր :
Սէֆիլ գըզ կէօզիւնիւ աչա՛ւը • վէ քիմին գուճաղընտա պուլունտուղու-

նու , շիմէյին ըըղը իլէ կէօրտիւյիւնտէ , սիր տահա թէքրարէն աչմամագ

նիյագը իլէ , եինէ անը գաբատը :

Ֆագաթ արթըգ պայկըն տէյիլ իտի :

Մէրգումէ , մուգավէմէթին պիհուտէ օլտուղունու անլայապիլէճէք գա-

տար աղընը պաշնա կէթիրմիշ օլտուղունտան մը , պէլքի ճանա՛վար հայ-

տուտլարըն ֆալլէրէնէ ըրգգաթա կէթիրիը իւմիտի իլէ մի , եօգսա արթըգ

Սլլահ պիւսպիւթիւն քէնտի նազարընը՝ իւզէրինտէն գալտըրմըլ օլմասը գան-

նը իլէ , մէյեուսիյէթիւնտէն մի , վէ էհասըլ , պէլքի քէնտիին տախի պիւր

էյիճէ պիլէմէտիյի պիւր սէպէպլէ , ասլա հարէքէթ պիլէ իթմէյիպ , քէնտիսի-

նի պիւսպիւթիւն գատէրին հիւքմինէ հէվալէ իյլէտի :

Եօգուչու չըգմագ պիրազ կիւճճէ օլաճաղընտան , Ուայլտմէն՝ Մօրթի-

մէրին իմտառնա կէթիլէրէք , սէֆիլ գըզըն նըսֆ պէտէնինի տէ , քէնտիսի

գօլլարընըն իչինէ ալտը , վէ պու սուրէթլէ , պաշ թարաֆը Մօրթիմէրին

գուճաղընտա , վէ սյագլարը թարաֆը տախի Ուայլտմէնին գուճաղընտա օլ-

տուղու հալտէ , Հէլէն Հուայթրօզ , պահիյէ գօմանտանը ասըլ Բալֆ Միլը-

ընն նազըլ նիչանըսը , Օպըն եօգուչունտան եօգարը չըգարըմաղա պաշլատը :

Եօգուչուն եօգարքի պաշնա վասըլ օլունտուգտա , գանն իտէրսին քի

մախսուսէն Հէլէն Հուայթրօզ իչիւն տիւնեայը ալթ իւսթ իթմիշ օլան օլ

չէտիտ վէ նատիր իւլ էմսալ ֆուրթունանըն նէթիճէսի եագլաշմըլ օլտու-

ղունու խապէր վէրէն եաղմուր տախի , սաղանագ կիպի ինմէյէ պաշլատը :

Սճէպա , Հէլէն Հուայթրօզուն էօմր ֆուրթունասը թէպքինինի խապէր

վէրէն եաղմուր նէ գէման պաշլայաճագ • եօգսա հի՛չ մի եաղմայաճագ

տըր . . . :

Պիզ տախի Հէլէն Հուայթրօզ կիպի , Ճէնապը Հագգըն ինայէթինէ ,

եախօտ Գատէրին հիւքմիւնէ միւնթագըր օլարագ , սըրասը իլէ , վուգու-

աթ գէնճիրինին արգասընտան կիտէլիմ :

Նիհայէթ , պիչարէ գըզ , վէ քէնտի ճանա՛վար խասիմէրի օլան Ուայլտ-

մէն վէ Մօրթիմէր , Մատամ Կրինին գուլիպէսի էօնիւնէ վասըլ օլտուղու-

ընտա , եաղմուրուն շիտտէթի , տէրէճէյի նիհայէյէ վասըլ օլտուղունտան ,

իւչիւ տախի , թէրէտէն թըրնաղա գատար սուլար իչինտէ պուլունմագտա

իտիլէր :

Իք վուրուչտա գաբունուն աչըմասը , Մատամ՝ Կրինին օլ վագըթա

տէկին ուլումագուրըն , քէնտի միւսաֆիրլէրինէ պէքէմիշ օլմասընը կէօս-

թէրմէքտէ իտի :

Նէ՛ տօղրուլուգ , վէ նէ՛ սատագաթ :

Թ.

ՏԷՆՇԵԹԼԻ ՊԻՐ ԿԻՃԷ

Հէլէն Հուայթրօզ, նազլ օլունտուղու խանէտէ պիր գատընա թէսա-տիւֆ իթմիշ օլմասընտան պիրազ եիւրէք ալարագ, կէնիչճէ սօլուգ ալմա-յա պաշլատը :

Պիշարէ գըզ, տիւնեա իւզէրինտէ տիշի ճանաղարար տախի մէ վճուտ պուլունտուղունու, խէեալինտէն պիւլէ կէշիւրէմէզ . վէ գատընլըզ լուղէթի-նի, տայիմա, մէրհամէթ, Փապիւլէթ, Փէտաքեարլըզ, պիկիւնահլըզ մա-նէասընտա անլամը, վէ գատընլար, տէյիլ քի տիւնեատա պիր Փէնալըզ իթմէք, իլլա էրքէքլէրին իճրա իյլէտիլէրին Փէնալըզլարըն տախի էօնիւնիւ ալմագ, Խաթստ անլէրին շիտաէթինի թէսքին իթմէք իշիւն եարատըլմըշլար տըր տէյի իթիգատ իթմէյէ ալըշմը իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ օ մախլուգլարտան իտի քի, եալընլըզ Ալլահըն վար-լըղընա ինանլա, չէյթանլարըն տախի վար օլտուգլարընը պիհնէլէրինէ սըզ-տըրաճագ պիր մահէլլ պուլամագլար . վէ էլէր տիւնեա իւզէրինտէ ինսան շէքլի թահթընտա չէյթանլար տախի պուլունտուղունու, պու պիկիւնահ գը-զա ինանտըրմագ գապիլ օլմուշ օլսա իտի պիւլէ, պուլնլարըն տախիլինտէ գատընլար տա պուլունաճաղը իշթիմալինի քէնտիսինէ գապուլ իթտիր-մէք, պիւսպիւթիւն միւմքինսիզ պիր չէյ օլաճագ իտի :

Բալֆ Միլըրըն պէտպախթ նիշանլըսը, կիճէ եարըսընտա, թապիաթըն քէնտի տէշէթլի դաղապընը տիւնեայա կէօթէրմէքտէ օլտուղու օլ ուլու սաաթտա, Մօրտաուլնթուս վէ Պիկիթէյլին հիմայէսինտէն մահրուժ գալմըշ օլարագ, քէնտի քէնտիսինի, նիշանլըսը զանն իթտիյի Մօրթիմէրին վէ թօ-մաս Ուայլտմէնին քէնշէլէրի թահթընտա կէօրտիւյիւնտէ, տիւնեա իւզէ-րինտէ, ինսան շէքլի թահթընտա չէյթանլար պուլունմագա օլտուղունա ինանմայա մէյլ իթմիշ իտի իսէ տէ, օ գարարըզ վէ մէյեուս հալինտէ, քէնտիսինի պիր գատըն խանէսի տէրունինտէ պուլուր պուլմագ, եինէ էվ-վէքի սաֆտէրունլըզ զալէպէ իյլմէյէ պաշլայըզ, օլսա օլսա, պիր միւնա-սէպէթսիզ օյունա, սայըսըզ պիր շագայա գուրպան կիթմիշ օլմասընագա-բար վէրմէք իսթէմէքտէ իտի :

Իմտի, Մօրթիմէք վէ Ուայլտմէն, քէնտի սէֆիլ գուրպանլարընը թաի-չէքքի օտանըն գարուսու էօնիւնէ գատար կէօթիւրիւպ օրատա այագ իւս-թիւ տուրտուրթուգլարընտա, վէ Մատամ Կրին տախի, կիւլէրէք մէրգուճէ-նին եանընա կէլիպ էլլէքլինտէն թութտուղունտա, սօուգտան վէ եաշտան տիթրէմէյէ պաշլամըշ օլան սէֆիլ գըզ, տիշէրինի պիրիպիլէրինէ չարբ-մագտա օլտուղու հալտէ,

— Մատամ՝ . էֆէնտիլէրին պանա օյնամըշ օլտուգլարը շու օյունա նէ՝ տէրսին, տէտի :

— Թէէսսիւֆ ի'թմէ էվլատըմ . եսպան եէրտէ տէյիլին , տէյի ճէվաաք վէրտի Մատամ Կրին , Հէլէնին էլէրինի պըրադմայարաք :

— Ֆադաթ սիղէ տէ , պօշ եէրինէ պէօյիւք սըգընթը օլտու :

— Պանա նէ^օ իշիւն սըգընթը օլաճաք տըր էվլատըմ . . . :

— Նէ^օ օլույօրուզ Մատամ . Ալլահ աշգընա օլտուն նէ^օ օլույօրուզ , տէ-տի Հէլէն Հուայթրօզ , եէրէ պաթմագտա օլտուղունու հիսս իյլէտիյինտէ , տէհէթլէ Մատամ Կրինին պօյնունա սարըլարաք . Փադաթ սէսի պիրազ եիւքսէրէք չըգմայա պաշատըղընտան , տիշի ճանաւար հէման էլի իլէ մէր-գուճէնին աղղընը դարամադա տալրանտըղընտա , սէֆիլ գըզ արթըգ օլ վադըթ անլամայա պաշատը քի , տիւնեա , քէնտի պիլտիյի կիպի տէյիլ իտի :

Վէ չիւնքի դարան տէլիյինտէն աշաղը անճաք իքի քիշի սըղապիլիլէր իտի , իմտի , Հէլէն Հուայթրօզ իլէ Մատամ Կրին , պիրիպիլէրինէ սարըլ օլարաք , եէր տէօշմէսինին բարչասը իլէ տէհէթլի մախգէնէ ինտիքլէրինա տէ , Մօրթիմէր իլէ Ուայլտմէն հապիտէ գալտըլար :

Ըչըգ , Մօրթիմէրին էլինտէ իտի :

Պու կէնճ հայլազ , օլ նապիք գըզըն հայտուտլար ինինէ էնտիրիլտիյինի կէօրտիւքտէ , այնի հայտուտլարտան պիրիտի տախի քէնտիտի օլտուղու հալ-տէ , ճանաւար գալպի բիգդաթա կէլտի . չէտիտ պիր հէյէճան , վիւճուտի-նի քեամիլէն իսթիլա իտիպ , տիթրէմէյէ պաշատը , վէ էկէր Ուայլտմէն , պիր էլի իլէ ըչըլը , վէ տիկէր էլի իլէ տախի հայլազ բէֆիքինին վիւճուտի-նի գալրամըլ օլմասա իտի , Մօրթիմէր , էլինտէքի ըչըլը իլէ պէրապէր , թէքէ թագլա , մէգքիւր տէհէթլի դարան տէլիյինտէն աշաղը եուվարլանճաք իտի :

Կէնճ հայտուտ էյիլիպ մէգքիւր տէլիքտէն աշաղը պադտը :

Թամ օ սըրատա , Հէլէն Հուայթրօզ իլէ Մատամ Կրին , մախգէնին տէօ-չէմէսի իւզէրինէ վասըլ օլմուչլար իտի . վէ աշաղը ինմիշ օլան գարադ , թէք-րարէն քէնտի քէնտինէ եօգարըյա չըգմայա պաշամըլ իտի :

Պիր տաղըդա սօնրա , Հէլէն Հուայթրօզտան , մէյտանտա հիշ պիր է-սէր գալմատըղընտա , հայտուտ Մօրթիմէր , էլինի ալնընա վուրուպ , միւտա տէթի էօմրիւնտէ պիր սօն ա'հը տէրուն տահա չէքտի . վէ եիւզիւնիւ Ու-այլտմէնէ չէվիրիպ , հիտտէթլի պիր պադըլա անըն եիւզիւնէ պադտը :

Ֆադաթ Ուայլտմէնին , կիւլիւմսէյէրէք նիւ թէհտիտ եօլու պիր պադը-չը , Մօրթիմէրին զադապընը չաբուգ սուրէթտէ թէսքին իյլէմէյէ քեաֆի օլտու :

Մօրթիմէր , թէքրարէն եիւզիւնիւ էօթէյէ չէվիրիպ , Հէլէն Հուայթրօ-զուն մահպուս պուլունտուղու տէհէթլի մախգէնին գարադ եէրինէ պադտը :

Սէֆիլ հայտուտ , պունունլա , տիլպէր գըզըն եիւզիւնիւ կէօրմիւշ հիպի զանն իթտի :

Աճէպա ֆիքըրինտէն կէչմէքտէ^օ մի իտի քի , արթըգ պիր տահա օ տիլ-պէր ճէմալի կէօրմէյէ նայիլ օլամայաճաք իտի :

— Սրթըգ պուրատա պու գատար էյլէնմէմիզ էլվէրիր , տէտի Ուայլտ-մէն , Մօրթիմէրին գօլունտան չէքէրէք :

- Նէօրէյէ կիտէճէյիզ , տէյի սիւվալ իթտի Մօրթիմէր :
- Պիպիմ քեարկիր օտայա . խազինէյէ կիտէյիմ :
- Պէնի պիրազ պուրատա պըրազ , Ոււայլտմէն :
- Պուրատա եալընըզ նէօ եարաճադսըն :
- Պէն տէ նէ եարաճադըմը պիլէմէյօրում . Փազաթ այազլարըմ լլէրի
կիթմէք իսթէմէյօրլար :
- Խասթալըղընը անլայօրում Մօրթիմէր , Փազաթ չիմտի չօճուզլու-
զուն սըրասը տէյիլ տիր :
- Ա՛լ . պիւթիւն միւճէվճէրլէրի սանա վէրէյիմ . նէ՛րէյէ կիտէրսէն
կիթ . անճազ պէնի պիր միւտաթ պուրատա եալընըզ պըրազ : Գօ՛րգմա .
մախպէնէ ինէճէք տէյիլիմ . չուրաճըգտա պիրազ օթուրայլմ . մէրզուճէնին
եազընընտա պուլունմուշ օլայլմ . սօնրա պէն տախի սէնին եանընա , իսթէ-
տիյին եէրէ կէլիլիմ . ա՛լ . Չալէֆէֆէ միւճէվճէրլէրի սանա վէրէյիմ . . . :
- Մօրթիմէր . նիւանլընը արթըզ էլընտէն ալան օլմազ , գօ՛րգմա . բէք
էմին եէրտէ տիր . վէ պիր իքի սասթտան սօնրա , քէնտի Բալթ Մէլլընը եա-
նընտա կէօրէրէք , պուլունտուղու մահէլլտէն մէմուտն օլաճազ , վէ չու տիլ-
պէր մախպէնի , Իքինճի ճօրճ գլալ հադրէթլէրինին սէրայլ իլէ , վէ գանլը
քիւթիլ քէրի տախի , Վիլճէլմինա ա՛Մնսըախս գըրալիչանըն ալթուն իլլէմէլլ
սթօֆա տէօլէմէլէրի իլէ թէպտիլ իթմէք իսթէմէյէճէք տիր :
- Էյլէնիէնին սըրասը տէյիլ տիր , Ոււայլտմէն :
- Էօյլէ Խօէ , հայտէ կիտիպ իչիմիզէ պազալըմ . միւճէվճէրլէրի , ճինս-
լէրի վէ գըլմէթլէրի իլէ տէֆթէրէ ալալըմ . եարըն չիրքէթ պիղտէն հիստալ
իսթէր :
- Ֆազաթ պու խուսուսի պիր շէյ տիր . չիրքէթին միւտախէլէ իթմէյէ
նէօ հազզը վար տըր . . . :
- Է՛հ , եինէ պու վարիտաթտա տէօրթ քիչինին հիսսէսի եօօգ մը . իչի
էվվէլինտէն սաղա պաղլայըպ , սօնրասը իչիւն միւնազապա մահէլլ պըրազ-
մամազ էյի տէյի՛լ մի :
- Տէօրթ քիչի տէտիլի՞ն քիմլէր տիրլէր :
- Քիմլէ՛ր օլաճազլար : Հայտուտ պաչը Ոււայլտմէն :
- Պիր :
- Տիչի հայտուտ պաչը Մատամ Կրին :
- Իքի :
- Հայտուտը սանի Մօրթիմէր :
- Իւչ :
- Հայտուտը սանի Մօրթիմէրին դէվճէսի Հէլէն Հուայթրօզ :
- Տէօ՛րթ . տէտի Մօրթիմէր սէվինճինտէն չօճուզ կիպի սըրայըպ , Ու-
այլտմէնին պօյնունա սարըլարազ :
- Է՛հ , հայտէ արթըզ իչիմիզէ պազալըմ Մօրթիմէր : Էվվէլ իչ , սօնրա
ալէազա . . . :
- Մօրթիմէր , Ոււայլտմէնին սէօղիւնիւ ազղընտա պրազարազ եօլա չըգտը ,

վէ հայտուտպաշը տախի արգասընտան կիտէրէք, գուրիպէնին արգա գա-
բուսունտան տիշարը չըգտըլար :

Ֆորթթունա թէսքին օլմուշ, վէ եաղմուր տախի տուրմուշ խտի :

Իքի հայտուտլար, պաղչէյէ վասըլ օլտուգլարընտա, Ուայլտմէն, ըշըղը
բալթօսունուն ալթընա ալտը :

Պէրրագլանմըլ օլան կէօք եիւզիւնտէքի բարլագ եըլտըղլար, եօլլարընը
քէնտիլէրէ կէօսթէրէճէք գատար օրթալըղա պտընլըգ վէրմէքտէ իտիլէր :

Պիր եիրմի ատըմ գատար իլէրու կիտիլաիքտէն սօնրա, պաղչէնին պիր
քէօչէսինտէ, չալը չըրբը իլէ գարըլըգ, պիր ատէմ եիւքսէքլիլինտէ սարմա-
չըգ եարբաղը կիտի եէչիլիքլէր իլէ իհաթա օլունմուշ պիր մահէլլէ վասըլ
օլուպ, իքի խասլիս պիրտէն օրատա տուրտուլար . վէ Ուայլտմէն, բալթօ-
սունուն ալթընտա կիզլէմըլ օլտուգլու ըշըղը մէյտանա չըգարըպ, Մօրթիմէ-
րին էլինէ վէրտի :

Պատէհու Ուայլտմէն եէրէ տօղրու էյիլիպ, չալը չըրբըյա գարըլմըլ օ-
լան եէչիլիքլէրին պիր գըմմընը պիր թարաֆա չէքտի, վէ պէտէնի իլէ ան-
լէրէ տայանըպ թօբրաղըն պիր մահէլլի պէօյլէճէ աշըգտա դայտըղընտա,
հայտուտպաշը էյիլիպ, էլի իլէ թօբրաղը գարըլտըրմայա պաշլատը :

Պիր գարըլ գատար տէրինլըքտէն, պիր տէմիր հալգա մէյտանա չըգտըլ :

«Պէն չու չալը չըրբը եէչիլիլէ տայանմըլ օլտուգլում հալտէ, սէն պիւ-
թիւն գուրիլէթին իլէ չու հալգայը չէք,» տէտի Ուայլտմէն, Մօրթիմէրէ
խիթապէն :

Կէնճ հայլաղըն սինիլիլի գօլլարը հարէքէթէ պաշլար պաշլամագ, իւզէ-
րինտէ պուլունան պիր գարըլ թօբրագլա պէրապէր, պիր թաշ գաբագ եօ-
գարը չըգըպ, ալթընտան նէրտիվէն պաղլարը մէյտանա չըգտըլար :

«Մէն ըշըղը ալ տէ, էօնտէն եալաշմաճըգ աշաղը էն» տէտի հայտուտ
պաշը, թէքրարէն Մօրթիմէրէ գօմանտա վէրէրէք :

Աշըլան տէլիքտէն, անճագ պիր ատէմ սըղապիլմէքտէ խտի :

Մօրթիմէր, պու տարածըգ տէլիքտէն, մաղարանըն թաշ նէրտիվէն ա-
յաղլարընտան աշաղը ինմէյէ պաշլատը :

Կէնճ հայլագ պիլմէմէքտէ խտի քի, քէնտի մէղարընա ինմէքտէ խտի, վէ
պիր տահա կիւն ըշըղը կէօրմէմէք իւզրէ ատըմ ատըմ, քէնտիսինի պու տէհ-
լէթիլի մէղարըն տէրունինէ սալտըրմագտա խտի :

Նէրտիվէնին թաղանը մագամընտա պուլունան քեարկիր թոնօղլու քէ-
մէր տախի օլ գատար աշագ խտի քի, տիմտիք պաղտա տուրարագ հարէ-
քէթ իթմէք գապիլ օլամայըպ, սըրթ իւսթիւ սիւզիլէ սիւզիլէ, նէրտիվէն
պաղլարընտան աշաղը ինմէք լագըմ կէլմէքտէ խտի :

Օն իքինճի պաղտա, նէրտիվէնին նիհայէթի կէլիպ, Մօրթիմէր, քէն-
տիսինի պիր տէմիր գաբու հուզուրունտա պուլտը :

Օլ վագըթ, արգասընտան սիւզիլէրէք աշաղը ինմիլ օլան Ուայլտմէն,
ճէպինտէն պիր ուֆագ անախթար չըգարըպ, գօլունու Մօրթիմէրին վիւ-
ճուտի իւզէրինաէն իլէրու տօղրու ուզաթտը, վէ արասը պիր տաղըգա կէչ-
մէզտէն, մէզքիւր տէմիր գաբու սըրթ իւսթիւ աշըլարագ, իքի հայտուտ-

լար , քէնտիլէրինի , էրէյիճէ կէնիշ պիր տիկէր մախզէն իչինտէ պուլտուլար :

Պու տէհէթլի ճանապար ինինին , ասլա նէ հավա վէ նէ տէ ըլըգ ալա-
ճադ պիր տէլլի տէշլի պուլունմայըպ , տար նէրտիվէն տէլլինտէն նէ գատար
հավա վէ ըլըգ իշէրի կիրէպիլի իսէ , անընլա իգթիֆա իթմէք լազըմ կէլիր իտի :
Հէլէ քի , Մօրթիմէրին էլինտէ պուլուննան ըլըգ սէօնմէմիշ իտի :

Զիւնքի հայտուտլարըն իշէրի կիրմէսինտէն անճադ իքի տադըգա սօնրա
տէմիր գարու տախի թէքրարէն գարանըպ , էկէր օ էանան ըլըգ տա օլմա-
սա , նէ հավատան վէ նէ տէ ըլըգտան հիշ պիր էսէր գալմամըշ օլաճադ
իտի :

Ուայլտմէնին պիր իլարէթի իւզէրինէ , Մօրթիմէր ըլըղը էէրէ գօյուպ ,
պէլինտէքի քէմէրի սէօքմէյէ պաշլատը :

Խապիս հայլաղըն , քէնտի ֆալէֆէ սանտըղընտան աշըմըշ օլտուղու
միւճէվէշէրլէր օրթայա տէօքիւլտիլինտէ , Ուայլտմէնին կէօղլէրի , բաթլայա-
ճադ տէրէճէտէ տիշարը տիւշտիլէր :

Միլըր ֆաիլեասընըն միւճէվէշէրաթը , Գինն'ս Սգուէյր գատընլարընըն
հայրէթիինի մուճիպ օլուպ , օթուղ սէնէտէն պէրու անլէրին աղըղլարընը սու-
լաթմադտա իտի :

Քէօհնէ շըղըն շաֆղը իլէ տէ քէնտի գիւլարընըն էթրաֆա սաշմայա
միւքթէտիր օլան նատիր իւլ էմսալ թաշլար , պիր արա զանն իտէրսին քի օլ
մէքրուհ վէ գարանըղգ մախզէնտէ , կիւնէշ աշըմըշ կիպի պիր հայաթ , թէն-
վիր իտիճի պիր բուհ հօսսուլէ կէթիւրտիլէր :

Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր , էէրէ տէօքիւլմիւշ օլան օլ գիյգըյմէթ միւ-
ճէվէշէրաթըն իքի թարաֆընտա , գարըն պէ գարըն տիղ իւզէրինտէ օթուր-
տուլար , վէ քէնտի մէքրուհ էլլէրի իլէ , Հէլէն Հուայթրօղըն գար կիպի պէ-
յաղ վէ տիւլէր սօյնուհա ասըմայա թախսիս օլունմուշ պիր կիրանպահա
մուրասսա կէրտանըղը մուայեէնէ իյլէմէյէ պաշլատըլար :

Սօնրա էիւզիւքլէր , պատէհու քիւբէլէր , էլտէն կէշիրիլտիլէր :

— Պուշլարը նէ՞ սուբէթլէ թադսիմ իտէճէյիլ , տէյի սիւալ իթտի Ու-
այլտմէն , մանէալը պիր սուբէթլէ , Մօրթիմէրին տալիըն էիւզիւնէ պադարադ :

— Սէն նասըլ իսթէրսէն էօյլէճէ թադսիմ էթ :

— Պուշու պիր քինայէ մադամընտա՞ մը սէօյլէյօրսուեն Մօրթիմէր :

— Խա'յր . քինայէ իտէճէք նէ՞ սէպէպիմ վար տըր :

— Սէնտէն պու տէրէճէտէ ալիճէնասլըգ մէմուլ իթմէղ իտիմ :

— Իսթէրսէն , քէաֆֆէսի տէ սէնին օլսուեն Ուա'յլտմէն :

— Սէպէ՞պ :

— Զաթէն բադարըղըմըղ տա էօյլէ տէյի՞լ մի իտի :

— Նասը՞լ :

— Գըղ պէնիմ , վարիտաթ սէնին :

— Ֆադաթ գըղ էլմասսըղ օլամադ :

— Օ տա սէնին պիլէճէք իշին տիր , Ուա'յլտմէն :

— Էկէր սէն պէօյլէ դօճալըգ իտէճէքսէն , Հէլէնինի բէք չապուգ սէն-

տէն պըղտըրաճաղսըն Մօրթի՛մէր . պունտան անլայօրում քի , էվլէնմէք ի-
չիւն պիր ազ աճէլէ իթմիչ օլմալըսըն . էօյրէնմէյէ միւհթաճ էրէյիճէ շէյլէ-
րին վար տըր տէյի կէօրիւյօրում :

— Ի՛չ , սէն տայիմա եանըմտա պուլունաճաղ տէյի՞վիսին . միւհթաճ
պուլունտըղում տերսլէրի էլաէթտէ պէնտէն գըսզանմազսըն . վէ պէն տախի,
սէնին սայէնտէ , էյի ալէք Գօճօ օլուրում :

— Ֆազաթ , էկէր պէն սէնին եանընտա պուլունմազ իւէ՛մ :

— Պէնի պըրադըպ կիթմէյէ Գիքրի՞ն մի վար :

— Մօրթի՛մէր . պանա էօյլէ կէլիյօր քի , պու կէօրիւլմէք պիպիմ սօն կէօ-
րիւլմէմիզ օլաճաղ տըր , տէյի :

— Պէլքի տէ էօյլէ օլմասը տաճա խայըըլը օլուր :

— Շու միւհէվլէրէրտէն պէնիմ գըմմէթիմի ալտըգտան սօնրա , արթըզ
եա Ամէրիգայա , վէ եախօտ պիր մահէլլի տայիրէյէ չէքիլէրէք բահաթ իթ-
մէք իսթէյօրում :

— Ֆէնա տիւշիւնմէմիլսին Ուայլտմէն :

— Վէ հէման եարընտան , պու արզուժուէն իճրասընա պաչլամազ նիյէ-
թինտէյիմ :

— Պու նիյէթինի պէն տէ թահսին իտէրիմ :

— Օ հաւաէ արթըզ պիրիպիրիմիզի կէօրմէյէ նայիլ օլամայաճաղըմը նէ-
թիճէսի տէ մէյտանա չըզմըլ օլապիլիր :

— Սանա պիր շէյ սէօյլէյի՞մ մի , Ուայլտմէն . պանա էօյլէ կէլիյօր քի ,
արթըզ պիրիպիրիմիզի նէ գատար կէօրտիւք իսէ էվլէրիր . պէլքի էպէտի
սուրէթտէ պիրիպիրիմիզտէն այըլմամըզ տաճա էյի օլուր :

— Պէօյլէ՞ մի տիւշիւնիւյօրսուն , Մօրթի՛մէր :

— Հէմ արթըզ պիրիպիրիմիզէ նէ՞ իհթիյաճըմըզ վար տըր . լքմիզ տէ
մազսէտիմիզէ նայիլ օլտուզ . սէն զայէթլէ բահաթ պիր էօմը կէշիրմէքիլէ
քիֆայէթ իտէճէք պիր վարիտաթա սահիպ օլտուն : Ա՛ն թազսիմ մազսիմ
տէյօրսուն . եինէ թէքէրրիւր իտէրիմ . պէնիմ չու էլմասլարտա հիչ կէօ-
ղիւմ եօզ տուր . պունլար ալէ՛ն՞ օլտուղունտան , պաշգտարնն տախի քէն-
տիսինէ պիր հիսսէ չըգարմայա հազըզ օլամազ . իլթէ պէն քէնտիմ տէ ,
քէնտի հէ-սէն բաթէնի՛ն իլէ անլէրի սանա պախլ իտէյօրում . պունա քիմսէ պիր
շէյ տէյէպիլի՞ր մի :

— Խա՛յր . քիմի՞ն միւտախէլէ իթմէյէ հազըզ օլապիլիր :

— Իլթէ սէն քէտալիլէն պու միւհէվլէրաթա սահիպ օլաբազ , իսթէտիլին
թարաֆտա , իսթէտիլին կիպի բահաթ պիր էօմը կէշիրմէյէ , վէ պէլքի
Մարկէրիթ Գօլտուինինի տախի սէնինլէ պիրիքտէ քէտալիլէն մէսուտ պիր
հալէ վազ իլլէմէյէ նայիլ օլապիլէճէյին կիպի , պէն տախի , տիւնեանըն հիչ
պիր խազինէսի իլէ թէպտիլ իտէմէյէճէյիմ Հէլէն Հուայթրօզումու եանըմա
ալարազ , Ջին իմրէրաթօրլարընն պիլէ հասէտինի մուճիպ օլաճաղ պիր
էօմը կէշիրէճէյիմ . մազսէտիմիզին հուսուլինտէ գուսուր պիր շէյ գալմըզ
օլտ՞յօր մը :

— Քի՞մ պիլիր :

— Պէնիմ իշխան, արթըգ արգուս խոյնէճէք պաշգա պիր չէյ գալմամըշտըր :

— Սէնին իշխան գալմամը խտէ , պէլքի պէնիմ իշխան գալմըշ տըր . նէ՞ պիրիյօրսուն :

— Սէն յիմտի քէնտին տի՞մէտին մի քի , արթըգ տիւնեանըն պիր թա-
րաֆընա չէքիլիս սէֆանա պագաճադսըն տէյի :

— Էլվէթ . ֆագաթ պու սէֆա իշխան եալընըգ վարիտաթ քիֆայէթ
իթմէղ :

— Տահա պաշգա նէ՞ իսթէրսին :

— Պու վարիտաթըն սէֆասընը չըգարաճագ պիր րէֆիգա տա լաղըմ
տըր :

— Իշթէ Մարկէրիթ Գօլտուինին վար տըր :

— Մօրթիմէր . Մարկէրիթ պէնիմ մաշուգամ տէյիլ տիր . պուսու պաշ-
գա պիր միւնասէպէթլէ տալի սանա անլաթմագ իսթէտիմ :

— Բէք ալէա , պու միւճէվճէրաթ , պու վարիտաթ սէնտէ օլտուգճա ,
սանա մաշուգալար էքսիք օլմագ : Իմտի անլէրին քեաֆֆէսինի սանա թէրք
իյլէտիյիմ իշխան , պիր գաթ տահա պանա թէչէքքիւրէ պօրճլու պուլուն-
մալըսըն :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ Մօրթիմէր :

— Պէն տալի , պու կիճէ պանա իթտիյին մուսվէնէթ իշխան սանա թէ-
չէքքիւր իտէրիմ . արթըգ սէն տէ պուրատան էպէտի սուրէթտէ տիշարը
չըգապիրտին պէն տէ . իքիմիլին տալի պու ճիվարլարա պիր տահա այագ
պասամագլըղըմըգ էյի օլուր . պիր իքի կիւնտէն , պէն տէ , Հէլէն Հուսլթ-
րօղըմ իլէ նէ եաբաճաղըմա , վէ պուստան սօնրա նէ՞ սուրէթլէ Էօմր կէ-
չիւրէճէյիմիլէ գաշար վէրիւրիմ : Ալլահա ըմարլատըգ . արթըգ պու տիւնեա
իւզէրինտէ պիր տահա պիրիպիրիմիլէ րասթ կէլմէսէք չօգ էյի օլուր Ուսլտ-
մէն . պու գատար օրթագլըգ քեաֆի տիր . իքիմիլ տէ պիրէր պէօյլը վա-
րիտաթա նայիլ օլտուգ . էյի չալըշտըգ . արթըգ պուսնա մէշագգաթլարը-
մըղըն վէ եօրկուսլուգլարըմըղըն միւքեաֆաթընա նայիլ օլաճագ սըրամըգ
կէլտի : Ալլահա ըմարլատըգ :

— Այաղա՛ գալգտըն :

— Ե՛հ . արթըգ օթուրաճագ նէյիմի՞ղ վար տըր . Հիսասլըմըգ պիթմիշ
տիր . սէն տէ կիտէճէքսին պէն տէ . սէն չու միւճէվճէրաթը թօբլայըս , է-
պէտի սուրէթտէ պիր տահա պու գուլիպէյէ այագ պասամագ նիյէթըգա-
վիէսի իլէ պու ճիվարլարը թէրք իտէճէքսին . ֆագաթ պէն , Հէլէն Հու-
սլթրօղըն իշինի նէ գալըպա սօգաճաղըմա պիր գաւարը գաթի վէրէնէ
տէկիւն , չարէսիլ պիր իքի կիւն գատար պուրալարտա գալմայա մէճպու-
րըմ : Եինէ Ալլահա ըմարլատըգ . Ալլահ սանա տա սէլամէթ վէրսին պա-
նա տա :

— Մօրթիմէր . արթըգ պիւսպիլթիւն պիրիպիրիմիլտէն այրըլճօրմըլըգ :

— Պիրիքտէ իլէ տէվամ իտէճէք պիր սէպէս տէ կէօրէմէյօրըմ :

— Բէք ալէա . տէտիյին կիպի օլուսն . պու միւճէվճէրէրի տէ քեամիլէն
պանա թէրք իթտին էօյլէ տէյի՛ մի :

— Շիւղիւնսիւղ . անթըդ օնլար քեամիլէն սէնին մալին տիրլէր :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ Մօրթիմէր . Փագաթ սուռնա սէնէտէն պէրու քէտէր վէ Էվլա Կէպէ պիրիպիրիմիլ իլէ տիւշիւպ գալգտըգտան սօնրա , պէօյլէ պիր գապա սուրէթտէ պիրիպիրիմիլտէն այրըմամըլ տա ճայլօգ մի տիր :

— Նէօ սուրէթլէ իսթէրսին քի պիրիպիրիմիլտէն այրըլալմ Ուայլտմէն :

— Պէր քէտէր վէ պէր Էվլա պիրիպիրլէրինտէն նէօ սուրէթլէ այրըլըլար :

— Պիրիպիրլէրինի գուռագլայարագ վէ էօթիւշէրէք :

— Իշթէ սէն քէնտին տէ պուռու պիլիօրսուռն , Խայն Էվլա , տէտի հայտուռ Ուայլտմէն գօլլարընը աչըպ Մօրթիմէրին իւզէրինէ տօղրու վաւրարագ :

Շէյթանըդ վէ ճինայթ իչինտէ պէօյիւմիւշ օլան իքի սէֆիլ Կատիւ Կէարլար , Կան պէ Կան Կէտիքլէրինտէ , տիւնԿատա ճինայթտէն վէ Փէնալըգտան պաշգա պիր շէյէ ինանմագ պիլմէյէն քիւչիւք հայտուռ , Ուայլտմէնին սօլ էլի քէնտինէ տօգուռնուր տօգուռնմալ , հէման քէնտի նաղար ու տիգգաթընը , անըն սաղ էլի իւզէրինէ չէվիտի :

Մօրթիմէր , թամ վագթիինտէ ագլընը պաշընա Կէթիւմիւշ իտի :

Սէր գաթիլ Ուայլտմէն , Մօրթիմէրէ սարըմագ իսթէտիլի սըրատա , պիր չիմէք չարուգլուղու իլէ , պէլինտէն պիր ուֆագ պըչագ չըգարմըլ իտի : Փագաթ քիւչիւք հայլաղըն , անճագ պու գահպէլք էսէրինի Կէօրիւպ Փարգընա վարմաղա քեաֆի օլաճագ գատար Կէօղ աչըգլըղը պուլունապիւլիլ , քէնտիսինին տախի , նէֆսինի միւտաֆատ իթմէք իւզրէ քէնտի պուռ չաղընը չէքէճէք գատար չէվիքլիլի պուլունամատը :

Պուռուռնալ պէրապէր , խապիս տէլիգանը , զաֆլէթիինտէն քէնտիսինի շալըրմայարագ , ճան հավլի իլէ քէնտիսինի օլ տէհէթիլ թէհիլքէտէն գուր թարմագ իչիւն , թէքմիլ չէվիքլիլինի մէվգըի իճրայէ վաղ իյլմէյէ պաշլատը , վէ թէհայէրէրէ շայան պիր մանօյրա իլէ , մէվգըսընը էօյլէ պիր ուսթալըգլա թէպաիլ իթտի քի , Ուայլտմէն պիր խըլմ իլէ պուռաղընը Մօրթիմէրին սըրթընա տօղրու ինտիրտիլինտէ , գարպը պօշա կիտիպ , այնի խըլմ իլէ , Կիւզիւ իւզէրինէ Կէրէ գաբանտը :

Փագաթ էսքի հայտուռ , էօյլէ պիր չարուգ սուրէթտէ ֆըրլանըլ թէքարաէն այաղա գալգտը քի , Մօրթիմէրին , հալէա պըչաղընը չէքիպ քէնտիսինի գարըլտմասընա մէյտան գալմամըլ իտի :

Հալ պու քի , Մօրթիմէր Էկէր պուռաղընը չէքէճէք վագըթ պուլամատը իսէ , տիւշիւնինին , թէքրարէն սիւահընը իսթէտիլի կիպի գուլլանմասընա տա սըրա պըրագմայըլ , էօյլէ պիր չիտտէթլէ անըն իւզէրինէ տիւշտիւ քի , իքիսի պիրտէն Կէրէ տէվրիլիպ , պիրիպիրլէրինէ սարըլը օլտուգլարը հալտէ , ճանաւար կիպի Կէքտիկէրինին ճանընը ալմայա ուղրաշմայա պաշլատըլար :

Սրթըգ իքիսի տէ գարար վէրմիլէր իտի քի , իչլէրինտէն պիրիսի , պիր տահա , էպէտի սուրէթտէ Կէրտէն գալգմասըն տէյի :

Նիշէ անալար պապալար աղլաթմըլ օլան պու իքի սէֆիլ գաթիլէր , արթըգ պիգգաթ Կէքտիկէրինին գանընա սուսամըլ պիր հալտէ իտիլէր :

Պիր գաթիլին էնճամը , պաշգա նէ՞ օլապիլիր իտի :

Պու իքի նէֆէր ճանափարարն , տիհանլարընտան ասալ պիր սէօղ պիւլէ չըգարմագսըզըն , կիճէ եարըսըզըն , օլ եէր ալթը տէհէթլի մաղաղատա , տօնուգ պիր ըըզըն այտընլըզը իլէ , թօրագլարըն իւզէրինտէ տէսլէլէնմէքտէ , վէ պիրպիրլէրինն ճանընը ալմայա ուղրաշմագտա օլտուգլարընը կէօրէն , ճէհէննէմին պիր ճօթէլէի կէօրմիւշ սայըլմայաճագ մը իտի :

Ուայլտմէն , միւտտէթի էօմրիւնտէ , քէնտի չըրաղընտան կէօրմէքտէ օլտուղու կիպի շէտիտ պիր մուգափէմէթ կէօրմէմիւշ . հիշ պիր գուրպանը , պիր ազ էվիլէ էվլաթը թէսմիյէ իյլէմիւշ օլտուղու խապիս Մօրթիմէր գատար քէնտիսինէ էյիյէթ վէրմէմիւշ իտի :

Մուհարէսլէյէ պաշլանալը թամ պէշ տագըզա օլմուշ , վէ հալէա Ուայլտմէն , պուշաղընը , Մօրթիմէրին պիր թարաֆընա սաբլայամամը իտի :

Խա՛յր . Մօրթիմէր , հիշ պիր սուրէթլէ էօլմէյէ բազի օլմայօր իտի . վէ ճան աճըսը , հայլաղ տէլիգանլըյա էօյլէ պիր Փէվգէլատէ գուվիլէթ , վէ էօյլէ պիր թէհայեիւրէ շայան չէվիլիք վէրմիւշ իտի քի , պիր արա , հայտուտ պաշը Ուայլտմէն պիլգաթ քէնտիսի տախի , միւտտէթի էօմրիւնտէ իլք տէֆասը օլարագ , պիննէֆօ քէնտի էօմրիւնտէն տէ գօրգմայա պաշլատը :

Մօրթիմէրին , քէնտիսինի գըսգըվրագ իտիպ տիլլէրինն ալթընա ալմասընա չօգ պիր շէյ գալմամը իտի :

Իմտի , ճան հափլի իլէ ուղրաշմագ սըրասը , Ուայլտմէնէ կէլտի :

Իզպանտուտ հայտուտ , Փէվգէլատէ պիր ճահտ ու դայրէթլէ Փըրլանըս Մօրթիմէրի քէնտի ալթընա ալմագ , վէ պիր համէտէ իչինի պիլթիւմէք իչիւն , սօն պիր մանօվրա իճրա իթմէք իսթէտի :

Պու մանօվրա Փէնա տէյիլ իտի :

Ուայլտմէնին , պուշաղը թութմուշ օլան էլի , Մօրթիմէրին թաղեիգինա տէն գուրթուլուպ , արթըգ սէրպէսթ հարէքէթ իտէպիլէճէք իտի :

Ֆագաթ այնի մանօվրանըն իճրասը հէնկէամընտա , ըըդգ եէրէ տէվրիլիպ սէօնտիւլիւնտէն , վէ զիֆիր գարանլըգտա Մօրթիմէր տախի պիւսապիլթիւն էլինտէն գաշտըղընտան , Ուայլտմէնին իլի եինէ Փէնայա սարտը :

Հէյ դէթլի սէֆիլ , գարանլըգտա հիշ պիր շէյ կէօրէմէյիպ , պախթ իլի , պուշաղընը էօթէյէ պէրույէ սալտըրմագտա իտի իսէ տէ , հէր տէֆասընտա գարպը պօշա կիթտիյի կիպի , պիր տէֆա տախի պուշաղը տիվարաթէսատիւֆ իտէրէք , գարպըն չիտտէթինտէն , իքի բարջա օլտու վէ եէրէ տիւշտիւ :

«Մօրթիմէր , էլիմտէն գուրթուլմայաճագսըն» տէյի պաղըրաը , բիւր գաղապ գաթիլ :

Մաղարանըն իչէրիսի զիֆիր գարանլըգ օլտուղու հալտէ , նէրտիվէնին տար տէլիլինտէն , պիր կէօք ըըզըն սէչիլմէյէ պաշլամը իտի :

Մաղարատաքի մօմուսն սէօնմէսինտէն սօնրա տէմիր գարու թէքրարէնա աշըլմը օլմալը իտի քի , մէգըիւր ըըդգ սէչիլմէքտէ իտի :

Ուայլտմէն , քէնտի բէլէնի կէօյիւնիւ , մէգքիւր տէլիքտէն միւշահէտէ
օլունան նիմ կէօք ըլըղընա տիքտի :

Մէգքիւր ըլըղըն իշինտէ , պէլլի պէլլիսիզ պիր գարա չէքլ սալլանմագ-
տա , վէ նէրտիվէնտէն եօգարը տօղրու սիւզիւլմէքտէ տիր կիպի կէօրիւն-
մէքտէ իտի :

Ուայլտմէն , էլինի պէլինէ կէօթիւրիւ պ թապանճասընը չըգարտը :

Պիր տէ նահէհան , տէհէթլի պիր կիւրիւթիւ իլէ , գըրմըղը պիր ը-
չըգ բարլատը :

Ուայլտմէն , թապանճասընը պօլալթմըլ իտի :

Պիր Փիզան , պիր չըրընմա սէսի իշիթիլտի :

Մօրթիմէր , նէրտիվէնտէն գաչար իքէն վուրուլուպ , անըն այազլարը
իւզէրինտէ եէրէ սէրիմիշ իտի :

Մէգքիւր Փիզանըն արգասընտան , մաղարանըն տիվարլարը , տիկէր պիր
նէվ տէհէթլի սէս իլէ թէքրարէն կէօք կիւրլէմէքտէ տիր կիպի էօթ-
տիւլէր :

Պու տէհէթլի սէս տախի , հայտուտ Ուայլտմէնին շէյթանլարա մախ-
սուս օլան Փիւթուհաթ կիւլիւշի սէսի իտի :

Կիւլ պազալըմ , սէֆի'լ գաթիլ . կի'ւլ կիւլէպիլտիլին գատար . Փիւ-
թուհաթընըն իւզէրինէ սէվինտիքէ սէվին :

Պու սօն գաթլինին մալի սանա չօգա օթուրաճագ :

Ազլայաճագ ստաթընա արթըգ չօգ պիր շէյ գալմասը :

Հիքեսայէմիզտէ պիրէր պէօյիւք օյուն իճրա իթմիշ օլան գաթիլ կիւրու-
հինտէն իւշ նէֆէր ազալար , եանի մէյխանէճի Լօնկհէտ , ճէրրահ ճէնքիմս ,
վէ Մօրթիմէր , պիրպիր արգասը սըրա Ատալէթ բէնչէպինէ չարբըլարագ ,
քէնտի ճէզալի սէզալարընըն պիր գըսմընը պու տիւննտաէ չէքտիլէր , վէ
ահէթտէքի ճէզալարընըն պէքի պու սուրէթլէ պիրազ թ տաֆի'ֆ իթտիլէր :

Էրքէք հայտուտ պաչը Ուայլտմէն , վէ տիշի հայտուտ պաչը Մատամ
Կրին իշիւն տախի , պազալըմ Ատալէթի Հագգ , նէ' հազըրլամըլ տըր . . . :

Վէ պազալըմ պու Ատալէթի Հագգ , ճանիլէրի վէ զալիմէրի պիրէր
պիրէր թուզ կիպի էրիթիպ մահվ իթտիլի հալտէ , պիկիւնահլարը վէ մազ-
լումլարը տախի , անլէրին բէնչէյի զուլմուլտան գուրթարըպ կիւլտիւրէճէք
մի տիր :

Մատամ Կրին , էվ Գաթիլ պիր գարը օլտուղունտան , սաղանագ կիպի
եաղան եաղմուրու կէօրտիլիւնտէ , քէնտի միւսաֆիրինին ըսլանմըլ հալտէ
էվէ կէթիլիլէճէյինի Փէհմ իթմիշ , վէ էվլէլինտէն լաղըմ կէլէն պիր գաթ-
չամաչըր թէտարիք իտիպ , անլէրի , Փիսթանընըն ալթընա եէրլէթիլմիլիտի :

Էլլէրի գան կէօրմիւշ օլան մէրգումէ տիշի ճանապար , հալէա տիլլէր-
լիլինին պիր գըսմը ալիմինի պազը սազլամըլ օլան Փիլթնէքեար ճէմալինէ
թաթլը պիր կիւլիւմսէյիլ բէվնագը վէրէրէք , Հէլէն Հուայթրօղուն սըմուշ
օլտուղունտան սահիհէն պիր Հոսայիլը (պէյազ կիւլ) հալի քէսոլ իթմիշ օ-

լան եանազլարընը օխչայարագ , մերգումէնին բէք չէտիտ էմարէլէր կէօս-
թէրմէքտէ պուլունան հէյէճանը դալայինի թէսքին իյէմէյէ չալըմագտա ,
վէ տիկէր էի իլէ տախի , անըն չըլլագ վէ մէրմէր կիտի պէյագ վէ սուգ-
այագլարընը օվալայըպ , անլէրի շըթմալա ուղրաչմագտա իաի :

Պիշարէ գըզըն սօն իւմիւտի , պու գարըտա իտի :

Արթըզ Ուայլամէն իլէ Մօրթիմէրին նիյէթի վահշիանէլէրի իւզէրինէ
սէֆիլ նէվճիվանըն շիւրհէ իտէճէք պիր սէպէպի գալմատըզընտան , «տէնի-
զէ տիւլէն եըլանա սարըլըր» տարպը մէսէլի հիւքմիւնճէ , էրքէք ճանավար-
լարըն էլինտէն քէնտի ըրզ ու նամուսունու գուրթարմագ իշիւն , տիշի ճա-
նավարըն մէրհամէթ վէ հիմայէսինէ սըզընմագտան պաշգա պիր չարէ կէօ-
րէմէքտէ իտի :

Իմտի , օլ գատար ֆէլաքէթլէր , էօլիւմ թէհլիքէլէրի , մահպուսիյէթ ,
վէ Տօնա Իլապէլլա կիտի տիւլէրէրին տիւլէրի օլան պիր Սպանիալը գըզըն
պէադասը , սէրպէսիյէթ վատի , վէ միլեօնլար իլէ վարիտաթը հուզուրընտա
տախի գէրրէ գատար քէնտի սապըզ ալէադասը զիքրինի ունութամալան
սատըզ Բալֆ Միլըըն սատըզ մաշուգասը , քի հալէա քէնտի ասըլ Բալֆ
Միլըընըն հայաթտա օլտուղունու պիլմէյէրէք . սախթէ Բալֆ Միլըըն անըն
եէրինէ թութուլ օլմասը իլէ պէրապէր , քէնտինէ նամալիւմ օլան պիր
գուվէլէթ գօրու իլէ , սախթէ Բալֆ Միլըըն , եանի Մօրթիմէրի սէվմէյէ
միւզթէտիր օլմամագտա իաի . արթըզ օլ կիճէսի վուգու պուլան տէհ-
չէթլի վուգուաթտան սօնրա , մէրգում իւզէրինէ էօյլէ պիր չէտիտ ատա-
վէթ հիսս իլէմէքտէ իտի քի , քէնտիսինի անըն բէնչէսինտէն գուրթարմագ
իւմիւտի իլէ , նէֆսինի , ճէհէննէմտէքի ճանավարլարա պիլէ էմնիյէթ իտէ-
ճէք իտի :

Պիշարէ տիւլէր , սըրագտը քի , Մատամ Կրին , իսթէտիյինի իճրա
իթօին :

Տիշի ճանավար , ֆիսթանընըն ալթընտա հըֆիլ իթմիշ օլտուղու գուրու
չամաշըրլարը մէյտանա չըգարարագ , սէֆիլ գըզըն սուլարա միւլէմմա օլ-
մուլ օլան չամաշըրլարընը տէյիլթիտի . վէ մէրգումէնին վիւճուտի սօուգ-
տան տիթրէմէքտէ օլտուղունու կէօրէրէք , քէնտի իւզէրինէ ալմըլ պու-
լունտուղու գալըն պիր մանթօյու տախի , անըն օմուզլարը իւզէրինէ պը-
րագտը :

— Իսթէրսէն պաշընը պիրագ տիգիմին իւզէրինէ դօյ տա ըահաթ պիր
ույգու չէք , տէտի Մատամ Կրին :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ մա'տամ . ֆագաթ ույգում էօզ տուր :

— Սէն պիլիրսին գըզըմ . բահաթընա' պագ :

— Աճէպա ուզուն միւտտէթ պուրատա գալաճա'գմըլըմ մա'տամ . պու
չագա պանա էյի կէօրիւնմէյօր :

— Օ թարաֆտան թէէսսիւֆ ի'թմէ , գը'զըմ . վագաա պուրատա հէր
չէյ Ուայլամէն էֆէնտինին էմրինէ թապի պուլունմագ տա տըր , ֆագաթ
Մատամ Կրինին հիշ սէօզիւ օլմագ տախի տէյիլ տիր :

— Վէ՛ Մատամ Կրին , հէր նէվի վուգուաթա գարչը , էլինտէն կէլտիյի գատար , պիր սէֆիլ գըզը մուհաֆազա իտէճէք տիր տէյի դանն իտէրիմ :

— Զանն իթմէք տէյիլ , իւմիտ , վէ էմնիյէթ տախի իտէպիլիրսինիզ , տիւլէ'ր գըզըմ :

— Ֆազաթ սիզ , հէր պիր շէյ , Ուայլամէն էֆէնտինին էմրինէ թապի պուլունմագտա տըր տէյօրսունուզ :

— Էվլէթ . Ֆազաթ պիր Փէնալըզ իթմէք իշիւն տէյիլ :

— Ֆազաթ մա'տամ . պանա պիր Փէնալըզ իթմէմէք իշի'ւն մի , կիճէ եաթապըմտան գալտըրըպ պէնի պուրայա կէթիրտիլէր . . . ամա'ն Ալլահ , պի'ւ նէ իտի :

— Նէ' վար , նի'ջիւն գօրգտունուզ , էվլա'տըմ :

— Եագընըմըգտան պիր թապանճա սէսի կիպի պիր շէյ զուհուր իթտի :

— Գօրգմայըն , շիմէք սէսի օլմալը տըր .

Պիշտրէ գըզ , թէքրարէն տիթրէմէյէ պաշլատը . Ֆազաթ պու տէֆաթի տիթրէյիլ , սօուգտան տէյիլ իտի :

— Մա'տամ . Ալլահ աչգընա օլսուն , սէֆիլ պիր գըզա սէն եարտըմճը օլ . սէնտէն պաչգա քիմսէ իւզէրինտէ իւմիլտիմ գալմատը . Ալլահ աչգընա օլսուն պէնի մուհաֆազա իտին մա'տամ . սէվիլիւլիւնիզին աչգընա օլսուն :

— Ֆազաթ սանա , գօրգաճագ պիր շէյ եօգ տըր տէյօրում :

— Մա'տամ , պէօյէ սէօյէտիյինիզտէ , պէնի տահա զիյատէ գօրգուտուօրսընըզ . պու տէհէթլի մախզէն , պու կիլլի նէրտիվէն տէլիյի , տէտի սէֆիլ գըզ գաբան տէլիյի թարաֆընա պագարագ , վէ պագմասը իլէ պէքապէր , լքի գօլտըր իլէ Մատամ Կրինէ սարըլըպ , տիւլէր պաշընը , անըն ճանալար կէօյսիւ իշինտէ կիլլէմէք իսթէյէրէք :

Պիշտրէ Հէլէնին իլպու սօն տէհէթինէ սէպէպ օլան շէյ նէ' իտի :

Սէֆիլ գըզ , նէրտիվէն տէլիյինին սէօղիւնիւ իտէր իքէն օլ թարաֆա պագաըղընտա , մէգըիւր շէյթան տէլիյի տախի թէքրարէն աշըլըպ , թաշ տէօլէմէ բարչասը , ագըր աղըր աշաղը ինմէքտէ իտի :

Ֆազաթ պու տէֆա , մէգըիւր տէլիքտէն աշաղը ինէն եալընըզ պիր քիշի իտի :

Տէօլէմէ բարչասը եէրէ գատար ինտիյինտէ , իւզէրինտէքի ատէմ տախի անըն իւզէրինտէն աշաղը ինտի , վէ գաբագ թէքրարէն եօգալը չըզըպ , տէլիյին էսէրի դայպ օլսու :

Աշաղը ինէն ատէմ , հայտուտ թօմաս Ուայլտմէն իտի :

Տահա հէնուզ պիր գանը մուհարէպէտէն չըգմը , վէ թագէ թագէ պիր ատէմ էօտիւրմիւլ օլան պու վահշի հայտուտ , Հէլէն Հուայթրօղուն էօնիւնէ գատար կէլիպ , գօլտըրնը , խաշվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վազ իլլէտի , վէ էօլէճէ պիլա հարէքէթ տուրա գալտը :

Տիւչարը տէհէթ օլմուլ օլան սէֆիլ գըզ , Մատամ Կրինին իսթարը իւզէրինէ նիհայէթ պաշընը եօգարը գալտըրըպ , մէյեուսիյէթլէ , իզպանտուտ հայտուտն եիւզիւնէ պագտը : Ֆազաթ նէ' վահշի ճանավարար մէրհամէթէ կէթիրէճէք , նէ' թաշ եիւրէքլէր բիգգաթա կէթիրէճէք պիր սէմալի պագըլ իտի :

Թօմաս Ուայլտմէնին եւրէյի , թաշտան տա բէք կէօրիւնտիւ :

— Սէնի ազիւմ պիր պէլլէտէն գուրթարտում , Հէ'լէն , տէտի խապիս ճա-

նաւար :

— Թէէքքիւր իտէրիւմ , էֆէ'նտի :

— Ֆադաթ նէ կէօնա թէհլլէք օլտուղունու սիւալ իթմէյօրսուն :

— Մատամ քի գուրթուրու օլտուղունու պէյան իտէյօրսունուդ , արթըգ թէհլլէքէնին նէ օլտուղունու անլամայա լիւզումում եօգ տըր , էֆէ'նտի . պա- նա իթմիլ օլտուղունուդ էյիլլէք նէր նէ իսէ , տէրունի աիլտէն սիգէ թէէքքիւր իտէրիւմ . անճադ էկէր պու մահէլլէ կէթ իրիլմիլ օլտուղում տա , օ տէտիլի- նիլ թէհլլէք սէպէպի իլէ իտի իսէ , թէհլլէքէնին մահլ օլմասը իլէ պէրա- պէր , պէնիւմ տաիլ արթըգ պուրատա գալմագլըղմա պիր սէպէպ պուրու- նամայաճաղընտան , արթըգ պէնի թէքրարէն խանէմէ կէօթիւրմէյէ հիմմէթ պույուրաճագընըգ տէյի մէմուլ իտէրիւմ :

Հէլէն Հուայթրօզ , տիթրէմէքտէ օլան պիր սէս իլէ պու սէօլլէրի սէօյ- լէտիքտէն սօնրա , մէրհամէթ թահրիք իտիճի պիր սագըլլա , Ուայլտմէնին եիւզիւնէ պագմայա պաշլատը :

Ճանաւար հայտուտ , քէնտի եապանի կէօլլէրինի , Հէլէն Հուայթրօզուն տիլաէր ճէմալինէ տիքմիլ օլտուղու հալտէ , ճէվապա միւզթէտիր տէյիլ տիր կիպի սիւքիւթ իթտի :

Տէհէթլի եէր տիպի մախգէնին եան տիվարը էօնիւնէ վաղ օլունմուլ օլան գանտիլին տօնուգ ըլըղը , պէյաղ չամաչըրար իչինտէ նիւմ չըպլագ պիր հալտէ պուրունան սէֆիլ գըղա , էօյլէ պիր բիւյալարա մախսուս բէվիագ , էօյլէ պիր թէհայեիւրէ չայան սէմալի պիր տիլպէրիլք վէրմիլ իտի քի , մէր- համէթ տուղունու հիսս իտէմէյէն ճանաւար գաթիլին , ճէհէննէմէ մախ- սուս օլան վահլիլէթ տուղուլարը , տահա զիյատէ թահրիք օլունտուլար :

Ֆադաթ հայտուտ Ուայլտմէն , քէնտի վահլի տուղուլարընը պաշգալա- րընա չագտըրարագ , զիհնիտէ գուրմուլ օլտուղու թէրթիպաթը ճանվէ- րանէլէրի մուվաֆֆագիլլէթինի միւլքիլլէրէ ուղրաթաճագ գայիֆ ստէմէր- տէն տէյիլ իտի :

Եալընըգ , Հէլէն Հուայթրօզուն սիւալինէ , տէրհալ պիր ճէվապ ույ- տուրմայա միւզթէտիր օլամամըլ իտի :

— Ճէվապ վէրմէյօրսունուդ , էֆէ'նտի . տէտի պիչարէ գըղ , թէքրարէն Ուայլտմէնին մէրհամէթինի թահրիք իտիճի պիր պագըլ թէճրիւպէսինտէ պուրունարագ :

— Մատմուտ'ղէլ , պու էմին մահէլլաէն տիշարը չըգմագ իչիւն , բէք աճէլէ իթմէսէնիլ էյի օլուր :

— Սէպէպինի անլայապիլի'րմիլիւմ :

— Սէպէպի , սիլլին էմնիլէթի հալինիլ տիր :

— Ֆադաթ սիլ , պիրաղ էվիլէլ , պէնի թէհլլէքտէն գուրթարտում օլտու- ղունու պէյան իթմէքտէ իտինիլ :

— Էվիլէթ . Ֆադաթ սէնի , եալընըգ պիր թէհլլէքտէն գուրթարտում :

— Տիմէք տիր քի , պէնիմ իջիւն , տահա պաշգա թէհլիքէլէր տէ վար տըր . էօյլէ՞ մի , էֆէ՛նտի :

— Էվլէթ մատմուռդէլ . պէնիմ կիսլի բէք դուվվէթլի պիր համինին մուռ ալլէնէթինէ միւհթամսս պուլունմադտասընը :

— Թէէքքըլըր իտէրիմ , էֆէ՛նտի . ֆազաթ պէն քէնտի խանէմին տէրունինտէ տախի , էմին օլապլիլի իտիմ :

— Պու կիճէքի վուգուաթ իսպաթ իթմիշ տիր քի , խանէնիզ տէրունինտէ , զանն իթտիյինիզ դատար էմնիյէթ թահթընտա պուլունմադտա տէյիլինիզ :

— Ղաֆլէթէ կէլտիմ , էֆէ՛նտի

— Պու ղաֆլէթ պաշգա պիր տէֆա տա վագը օլապլիլի :

— Ֆազաթ պէնիմ իքի նէֆէր սատըզ մուհաֆըզլարըմ վար տըր :

— Պու մուհաֆըզլարընը քիմլէ՞ր տիրէր :

— Մօրտաունթ վէ Պիկթէյլ :

— Ֆազաթ մատմուռդէլ , օլ մաշուշ իխթիյար իլէ սէրսէմ քէլը , սիզի մըզտարը քիֆայէտէ մուհաֆազա իյլէմէյէ միւգթէտիր պուլունմատըզլարընը , պու կիճէքի վուգուաթլա իսպաթ իթտիլէր :

— Պու ղարայիւ հալին սէպէպինի պէն տախի անլայամատըմ , Ուայլտմէ՛ն էֆէնտի . ֆազաթ պու տէհշէթլի մախզէնտէ , սիզին ալիճէնապըզընըզա պիր երեք օլմագտան իտէ , քէնտի խանէմին տէրունինտէ , պէնիմ սատըզ մուհաֆըզլարըմն զայիֆ հիմայէլէրի թահթընտա պուլունմադըզըմը միւրաճճահ ատտ իտէրիմ :

— Մատմուռ՝դէլ , արթըզ Մօրտաունթ վէ Պիկթէյլ , պիր սինէք դատար տախի սիզի մուհաֆազա իտէմէյլէր :

— Նէ՞ սէպէպլէ , էֆէ՛նտի :

— Օլ սէպէպլի ազիմ իլէ քի , իքիսի տախի , պու տիւնեանըն տաղտա ղալարընտան քեամիլէն նէֆայէրինի խէլաա իթմիլէր տիր . արթըզ պու տիւնեանըն մախուգլարը պուլունմադըզտան իսթիֆա իթմիլէր տիր :

— Նէ՞ տէյօրսունուզ , էֆէ՛նտի . Մօրտաունթ վէ Պիկթէյլ էօլտիւլէ՞ր մի , տէյի պաղըրտը սէֆիլ գըզ , իքի էլինի սիրտէն պաշնա վուրարագ , վէ չըլըն կիսլի սըջրայըպ այաղա գալգարագ :

— Էվլէթ . մատմուռ՝դէլ Հէլէն . քէնտի հանըմլարընը , նալայըզ գուլունուղուն հիմայէսինէ թէսլիմ իտէրէք , Բալֆ Միլըր իլէ պէրապէր , եանի քէնտի գաթիլէրի իլէ պիրլիքտէ , ատալէթ տիւնեասընա կէօշ իթտիլէր :

— Նէ՞ , Բալֆ Միլըր տախի էօլտիւլ :

— Էվլէթ Մատմուռ՝դէլ . Մօրտաունթու վէ Պիկթէյլ զաթլ իտէն խապիս գաթիլ , պէշ տաղըզա էվլէլ , գուլունուղուն թապանճասը հիմլէթի իլէ , քէնտի սէֆիլ էօմրիւնիւն հիսապընը վէրմէք իջիւն , Ճէնապը Հագգըն հուգուընա չըզմաղա կիթտի , տէտի Ուայլտմէն , Բալթօսունուն ճէպլինտէն , Մօրթիմէրի վուրմուշ օլտուղու թապանճայը չըզարըպ , Հէլէնին այաղլարը ալթընա ֆրրլաթարագ :

Ասըլ Բալֆ Միլըրն պէտապաթ նիշանլըսը , էլէրինի ալընա կէօթիւ .

րիւս, տուրտուղը եէրտէ սալլանմայս պաշտը, վէ եէրէ տէվրիմէսինի մէնն իթմէք իշիւն իմտառնա դօշան Մատամ Կրինին գօլարը իշինտէ սէ-րիտի :

« Ահ եա՛ Ռէպպ, նէ՞ եարտըմ, պու տէրէճէտէ զաղապա միւթահագգ օլաճագ նէ՞ կիւնաճ իշէտիմ », տէտի սէֆիլ գըզ, նօհուտ տանէլէրի կիպի կէօզ եաշլարը տէօքէրէք :

Ուսյլամէն, վէ Մատամ Կրին, տիհանլարընտան հիշ պիր սէօզ պիլէ չըգարմայարագ, սլըրագտըլար քի, իք ֆուրթիւնա տէֆ օլտուն . վէ սէ-ֆիլ գըզըն հայրէթտէ գալընաճագ հիւսնլի օմուզլարը, հալէա աղամագտա օլմասընտան նաչի գալգըպ գալգըպ ինմէքտէ իքէն, էրքէք վէ տիլի ճանա-վարլար, կիւլիւմսէյէրէք վէ մանէալը պիր թարգտա, պիրիպիրէրինին եիւ-զիւնէ պագմագտա իտիլէր :

Հէլէն Հուայթրօզ, պիր օն տագըզագ գատար աղատը . վէ նիհայէթ տիւպէր պաշընը եօգարը գալտըրըպ, սիւալ իտիճի պիր թարգտա, գաթիլ Ուսյլամէնին եիւզիւնէ պագտըզընտա, խապիս ճանաւար, պու ֆուրսաթ-տան իսթիֆատէ իտէրէք, գանլը քիւթ իւքէրտէն պիրիսինի ալթընա ալըպ օթուրտու, վէ չու աթիտէքի սալթէ հիքէայէյի նագլ իյէմէյէ պաշտը :

— Մատմուագէլ Հէլէն . Մօրտաունթ իլէ Պիկիէյլ իշիւն նէ գատար աղ-լար իսէն աղա . պունա գարը կէլմէմ . ֆագաթ էկէր Ռաֆ Մէլէք իշիւն, չու տիւպէր կէօզէրինտէն թէք պիր եաշ տանէսի տախի չըգարաճագ օլուր իսէն, կիւնաճա կիրմիլ օլուրտուն :

« Մապիս գաթիլ, պու չէրէֆէ շայան տէյիլ իտի :

« Պու հայլաղ իլէ, իք ալէագանըզ նէ սուրէթլէ պաշլամըզ վէ տէվամ իթմիլ օլտուղունու պիլէմէմ . ֆագաթ քէնտիսի իլէ թամ պէշ սէնէ սիւհ արգատաշլըզ իթտիքտէն սօնրա, նիհայէթ Ինկիլթէրրայա վասըլ օլուպ հու-զուրունըզա չըգտըզըմըզ կիւնտէն սօնրա, պու խապիսին հալ ու հարէքէ-թինտէ, պէօյիք պիր թէպէտտիւլաթ հուսուլէ կէլմիլ իտի :

« Պիր գաշ տէֆա, սէնին հագըզընտա միւնասէպէթսիլ նիյէթ ու էֆ-քեարլարտա պուլունտուղընը պանա աշմայա չէքինմէտի . « Հէլէն պէնի սէվ-մէյօր . քէնտիսինտէն ինթիգամ ալաճաղըմ . խանէսինտէն աշըրաճաղըմ, չէօյլէ իտէճէյիմ, պէօյլէ իտէճէյիմ » եօլլու սէօզլէրտէ պուլունտու :

« Հէր տէֆասընտա տախի, քէնտինէ լաղըմ կէլէն նասիհաթլարը վէր-տիմ . « քէնտինի սէվտի . թէհամմիւլի օլ . վահիճէ էֆքեարլարա վահիս օլմա . վէ էկէր քէնտինի սէվտիւմէյէ միւզթէտիր օլամաղ իսէն, գօր իլէ կիւզէլիք օլմաղ . պիշարէ գըզըն եագատընը պըրագըպ պաշագ գարույա պագ . կիւզէլ, գէնկին, վէ եիւքաէք պիր մէվզի ոահիպիսին, քիմին գըզընը իսթէրսէն վէրիլէր, պիր սաշգատը իլէ էվլէն » տէտիմ . չօզ նասիհաթլար վէրտիմ . վէ էկէր պէն օլմասամ, պու կիճէ պաշընըզա կէլէն ֆիւլաքէթ, պէքի պունտան պիր իքի ալ էվլէլ վագը օլաճագ իտի :

« Պիր գաշ կիւն էվլէլ . պագարմ քի, պու խապիս հայլաղ, պէնիմ իլէ կէօրիւլմէքիլի տէ քէստի . ֆագաթ գարըսընտաքիւնին քիմ օլտուղունու պիլմէզ իտի :

«Մէֆիլ չարգընըն, պիր օյունու օլտուղունու, վէ պէնտէն գաթի իւ-
վիտ իտէրէք, քէնտիսինէ տիշարտան րէֆիդէր բէյտա իթմէլլիք արգաւըն-
տան տիւշիւշ օլտուղունու ֆէհմ իթտիմ :

«Պուլուղում եանլըլ տէյիլ իտի :

«Տիւն կիւնտիւղիւն, հէր շէյէ վաղըֆ օլտում :

«Պու կիճէ, տէօրթ նէֆէր հայտուտար, խանէնիդին տիշարընտա
պուլուղտուղարը կիտի, Բալֆ Միլըր տախի, էվվէլիսինտէն խանէնիդին ի-
շէրիսինտէ Մօրտաունթ իլէ միւքեպէմէյէ թութուլուպ, թէրթիպ օլունան
դէհիրլի խամուր իշի պէօրէքէր իլէ, հէմ սիշարէ իթթիյարը, վէ հէմ տէ
քէլթի թէէֆ իտէճէք, վէ պատէհու սօգադ գարուսունու աշարադ, տէօրթ
նէֆէր հայտուտարը իշէրի ալաճադ, վէ պիշարէ Հէլէն, եաթաղընըն իշին-
տէ պասթըրըլարադ, էվվէլճէ հազըր իտիլմիշ օլան պիր սանտալա նադլ օ-
լունաճադ, վէ շու տէհէթլի ֆուրթունալը հալատա, պիր կէմիլէ ալըրը-
լուպ, ինսիդ պիր մահէլլէ գաշըրըլաճադ իտի :

«Իշին տէհէթլինի ֆարդ իտէ՞յօրմընըլ, Մատմուա'ղէլ :

«Բալֆ Միլըլ արայըլ պուլմադ իսթէտիմ. ֆադաթ հիշ պիր թարաֆ-
տա, էսէրինի պիլէ կէօրէմէտիմ :

«Պատէհու, վուգուի հալի բօլիտէ խասլէր վէրիպ, խանէնիդին էթրա-
ֆընը գուլաթմադ, վէ հայլադ հայտուտարըն քեաֆֆէսինի պիրտէն, քէն-
տի ճինայէթլէրի էսնասընտա թէվզըֆ իթտիւմէք իսթէտիմ :

«Փադաթ պունա տախի, իւշ շէյ մանի օլտուլար :

«1. Իլէր օ սըրայա կէլէնէ տէկին, Մօրտաունթ իլէ Պիկթէյլին իլէրի
պիթէճէք. վէ էվվէլճէ իշի մէյտանա չըգարմադ իտէ, խասլիպէրին, քէնտի
ճինայէթլէրի իճրասը հէնկեամընտա թութուլարադ ճէզա բէնշէրինէ շար-
ըրմալարընա էնկէլ օլաճադ իտի :

«2. Զաթէն պու էսրարը, մէրգուման հայտուտարտան պիրիսինին աղ-
ղընտան ալարադ, իշի բօլիտէ խասլէր վէրմէմէք իշիւն, Նաճաւաճ իւզէրինէ
եէմին իթմիշ իտիմ :

«3. Պու ֆաճիա մէյտանա չըգաղըղնտա, կէրէք սիդին, վէ կէրէք Մի-
լըր ֆամիլեասընըն նամուսու, ալէմէ էյլէնճէ օլաճադ իտի :

«Պունլարըն իւշիւ տախի, էհլի ըրզ վէ նամուսու պիր աաէմի, խայլի-
տէն խայլի տիւշիւնտիւրէճէք շէյլէր իտիլէր :

«Գուլունուզ պունլարըն իւզէրինէ չօդ տիւշիւնտիւ :

«Նիհայէթ, պիր գարարը գաթի վէրմէլի իտի :

«Փաճիանըն իճրա օլաճադ վազթինի անլատըմ, վէ հայտուտարըն ի-
շարէթլինի տախի էօյրէնտիմ :

«Պէշ նէֆէր հայտուտարա գարըլ եալընըլ օլտուղում հալտէ տախի,
աալա թէրէտուիտ իտէմէտիմ. անճադ, իշի մուվաֆֆադըյէթլէ պաշա չը-
գարմադ իշիւն, ուսթալըղլը պիր թէտպիր տիւշիւնմէլի իտիմ :

«Բօլիթիդա թէօհմէթլէրի իլէ քէնտիլէրինի կիզլէմէյէ մէճպուր օլան
վաթ անբէրվէրլէրտէն պազըլարընըն մահէլլի խէլասլարը պուլունան իշպու-

մախքէն վէ գուլիպէ խաթրումս կէտի . Մատամ կրինի պուլուպ պուրայս
կէթիւրտիւմ, վէ սիգի գապուլ իտիպ, միւնասիպ պիր վազըթա գատար պա-
րընտըրմայս լիւզում օլաճագ թէրթիպաթը միւմքին մէրթէպէ սըրասընա
գօյմագլըղընը քէնտիսինէ րէճա իթ տիքտէ՝ սօնգրա տիշարը չըգտըմ :

«Եարաճագ շէյիմէ գարարը գաթի վէրմիշ իտիւմ :

«Հայտուտարըն ճէմ օլաճագլարը վազըթտան թամ իջի սաաթ էվվէլ
խանէնիգին էօնիւնէ վաւըլ օլտում :

«Կիճէ գիֆիր գարանլըգ իտի . թապիաթ , թէքմիլ զազապընը մէյտանա-
տէօքիւպ , մահէր կիւնիւնիւ տէրխաթըր իթ տիրէճէք տէհէթլի կէօք կիւր-
լէմէլէրի վէ շիմէքլէր , պիւթիւն մախլուգլարը , քէնտի տէլիքլէրինէ սըղըն-
մայս մէճպուր գըլմըչար իտի :

«Եհլի ճինայէթ իշիւն , նէ՝ գատար միւսայիտ պիր կիճէ :

«Սօգագլարտա , բօլիս նէֆէրաթընտան պիր էսէր պիլէ կէօրիւնմէք-
տէ իտի :

«Թալիւմ իթտիյիւմ իշարէթի կէօսթէրտիյիւմտէ , խանէնիգին գաքուսու-
ուսուլճաճըգ աշըլար , վէ իշէրի կիրտիւմ :

«Եվվէլ էմրտէ , հայլազ Բալէ Մէլըք պէնի թանմատը , Փա-
գաթ անգարիպ խանէնիգ հալիսինէ այտընլըգ վէրէն պիր շիմէք ըշըղըն-
տան , պիրիպիրիմիգին եիւզիւնիւ կէօրտիւյիմիլտէ , ալչազ խապիս , նէ եա-
քաճաղընը շաշըրտը :

«Քէնտի իշինի պօզմայս տէյիլ , իլլա քէնտիսինէ եարտըմ իտէրէք , տի-
շարտան տտէմէ սըրը վէրմէք թէհլիքէսինտէն քէնտինի խէլաս իյլէմէյէ կէլ-
տիյիմի խապէր վէրտիյիւմտէ , հայլազ ճանինին եիւրէյի բահաթլանտը :

«Իլէրուտէ այնի ճինայէթ թատավիւրընըն մէննի իշիւն , Փիլվազը ա-
նըն իլէ պիրլիքտէ սէնի գաշըրմայս վէ պատէհու քէնտիսինի թէրպիյէ իթ-
մէյէ գարար վէրմիշ իտիւմ . պաշգա տիւրիւ չարէմ եօգ իտի :

«Ֆագաթ հէյ վա՛հ , Մօրտաուէթ վէ Պիկթէյլին խէլասը իշիւն , կէճ
գալմըլ իտիւմ :

«Պիշարէ սէֆիլլէրին նաշէլէրի , եէքտիկէրի իւզէրինտէ եըղըմըլ իտի :
Վարսընլար պոււնլար քէնտի հանըմլարը իշիւն գուրպան օլմուշ օլտոււնլար
տէտիւմ , քէնտի քէնտիմէ . էլ վէրիր քի , հանըմ քէնտիսի գուրթուլտուն :

«Օնտան սօնրաքի հալլէր , մալիւմիւնիլ տիր Մատմուաղէլ :

«Պիր քէրրէ սէնի պուրայս կէթիրիպ էմին սուրէթտէ հըֆը իյլէտիքտէն
սօնրա , Բալէ Մէլըք ալըպ , պու մախպէնին իթթիսալինտէ պուլոււնան տի-
կէր պիր մախպէնէ կէօթիւրտիւմ :

«Օրատա , պու հայլազ չաքգընա , թէքրարէն նասիհաթլար վէրմէյէ
պաշլատըմ . վէ արթըգ իքինիգին պիր միլքտէ եաշտմասը միւմքինսիլ օլտու-
ղընտան , սէնին Սմէրիգայս կիտէճէյինի , վէ էմիյէթլի սուրէթտէ մահէլլի
մէզպուրա վաւըլ օլմանա տէկին , քէնտիսինին , մէզքիւր մախպէնտէ մահ-
պուս գալմասը էլլէմիյէթիւնի , քէնտիսինէ պէյան իյլէտիւմ :

«Սէֆիլ գաթիլ , պու հագգըլ սէօգիւմէ գարըլըգ պիր ճէվապ պուլա-
մայարագ , սըյրա պուլազ , իւզէրիմէ հիւճում իթմէսին մի :

«Արթըգ պու գոռառումուչ քէօրէյի մահվ իտիպ օրթատան գալառը մադտան պաղգա պիր չարէ կէօրէմէտիմ . պախոռսոռս քի , պիզղաթ քէնտի նէֆսիմի տէ գոռթարմայա մէճպուր պուլունմադտա իտիմ :

«Հէլէ քի , թապանճամ , տօլու օլտուզու հալտէ , եանըմտա հազըր պուլունմադտա իտի :

«Սէֆիլ հայլազ , Մօրտառնթուն վէ Պիկթէյլին ալչադ գաթիլի , կէօյ սիւնտէն վուրուլարադ եէրէ տէվրիլտի :

— «Սհ , վալիտէսի . վալիտէսի . տէտի , Հէլէն Հուայթրօզ իքի էլլէրի իլէ եիւղլէրինի գաբայըպ , թէքրարէն աղլամայա պաչայարադ :

— Վալիտէսի իչիւն տէ , պիր մասալ ուչտուրմալըյը Մատմուա'ղէլ :

— Սհ պիչարէ գատըն , տէյի մըրըլտանտը սէֆիլ գըզ , օլ տիւպէր վէ նազիք պաշընը , Մատամ Կրինին մէքրուհ սինէսի իւզէրինէ տայաթըպ եիւ գիւնիւ կիզլէյէրէք :

Թէքրարէն պիր օն տադըգա գատար սուսուլուգ հիւքմ իտիպ , եալընը , պէտպալաթ Հէլէն Հուայթրօզուն , քէսիք քէսիք աղլամադ ընչկըրըզը , պու տէրին սուսուլըզ գաթ իյլէմէքտէ իտի :

Նիհայէթ , սէֆիլ գուրպան , սիյահ կէօղլէրինտէն հալէա եաշ տանէլէրի ագմադտա օլան պաշընը եօդարը գալառըարադ ,

— Էֆէ'նտի , տէտի , Սլահ աշգընա օլտուն , պըրագըն քի արթըզ խահ նէմէ ալտէթ իտէյիմ . չըլտըրմամ կէլիյօր :

— Խանէնիդտէ նէ՞ եաբաճագսընըզ Մատմուա'ղէլ :

— Մատամ Միլըր թէսէլի գըլմայա չալըճաճադըմ :

— Մատմուա'ղէլ . մէյտանտա օլան հալին աղըրըզընը անխամոզ իսթէ մէյօրսունուզ տէյի կէլիյօր պանն :

— Անլայօրում , Էֆէ'նտի . անլայօրում . . . :

— Էլէր անլամըլ օլտանըզ , արթըզ խանէնիդէ ալտէթ իթ մէքլիինիլին միւմքինսիզ օլտուզունու պիլէճէք իտինիզ :

— Արթըգ խանէմէ ալտէթ իթ մէյէճէքմիլիմ :

— Հէլէն , Ռաֆ Մելլըն գաթլինտէն սօնրա , արթըզ Ինկիթէրրատա տա տուրամադսընըզ , խանէնիդտէ տէ :

— Նէ՞ սէպէպլէ , Էֆէ'նտի :

— Զիւնքի պունունլա պէնիմ էօմրիւմ թէհլիքտէ գալըլ օլտը :

— Սին էլէ՞ վէրիլիմ տէյի գօրգմադտա իսէն , բէտէրիմին վէ վալիտէմին բուհլարը իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի , ասլա սէնի աղըզա վէրմէյէճէյիմ :

— Սէն աղըզա վէրմէսէն տէ , բօլիս , պու էսըարը սէնին աղզընտան ալ մանըն եօլունու պուլապիլիլի :

— Ֆագաթ էօլիւրում , պու սըրըր մէյտանա չըգարմամ : Պիլմէտիլիմ ա տէմէր պէնի գաշըրըպ , տաղտա պըրագալըլար տէրիմ :

— Պու տէհէթլի սըրըր մահվ ու նապէտիտ իթմէք իչիւն , տահա էյի պիր թարիգ վար տըր , Մատմուա'ղէլ :

— Բէք ալէա օ թարիգի սէօյլէյին , օնու իճրա իտէյիմ :

— Մատմուս'դէլ Հէլէն . պիր բրէնս կիսի կէշինէճէք վարիտաթըմ վար տըր . Հինտիսթանտա եէնի վէֆաթ իտէն վէ պանա նամալիւմ օլան պիր ագրապա , պէնի պու մէսուտ հալէ նայիլ գըլմըլ տըր . պիր տէ , դայպտա օլան պիր էրքէք էվլատըմ վար տըր քի , անը պուլմագ իշիւն թէքմիլ վարիտաթըմ վէ էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէյէ հազրըմ : Եարըն պու էվլատըմ պուլաճաղըմ , տիւնեա իւզէրինտէ անը թանըյան թէք պիր ինսան , պիր գըզ վար տըր . պու գըզը , եարըն կէլին իտէճէյիմ , վէ նիքեաճ տուասը օգուեն տուգտան պիր սաաթ սօնրա , պէնի էվլատըմ գալուշտուրաճաղ տըր . Փէրտասը կիւնիւ տէ , պու մէքրուհ մէմալիքէ պիր տաճա այագ պասմամագ վէ Ամէրիգատա , բրէնսէրին պիւլէ աղըզլարընը սուլատաճաղ պիր գրալվարի էօմր կէշիրմէք իշիւն , էվլատըմ վէ Պէկէր պիրիսի իլէ պէրապէր կէմիյէ պիւնէճէյիմ :

— Բէք ալէա , իլթէ օլ վագըթ , սէնի աղըզա վէրմէլէրի իշիւն տէ պիր գօրգուեն գալմամըլ օլուր :

— Պագաթ օ Պէկէր Պէրէի պէնիմլէ պէրապէր կէլմէզ իսէ , չուստան էօթէյէ առըմ աթմագլըղըմ գաալիլ տէյիլ տիր :

— Է՛հ . սիզ էօյլէ պիր ֆէրրաճ էօմր կէշիրմէք սէօյիւ իտիյօրսուենուզ քի , օ տէտիյինիզ Պէկէր Պէրէի տէ սիզինլէ պէրապէր եօլա չըգմայա թէրէտաիւտ իթմէյէճէք տիր տէյի կէօրիւնմէքտէ տիր : Էլպէթտէ չիմալյէ գատար սէօյիւնիւ տէ իթմիլ օլմալըսընըզ . . . :

— Խա'յր մատմուսագէլ , օլ պապտէ քէնտիսինէ հէնուզ հիշ պիր սէօզ աչմամըլըմ :

— Է՛հ . էօյլէ իսէ , վագըթ կէշիրմէզտէն սէօյիւ աչապիլիրսին :

— Մատամ քի սիզ քէնտինիզ բուխսաթ վէշիյօրսուենուզ , պու միւսաա տէնիզտէն պիլ իսթիֆատէ , տիզ իւզէրինէ կէլէրէք պէյանէ միւսարէաթ իստէրիմ քի , տէտի իղզանտուտ գաթիլ սահիճէն Հէլէն Հուայթրօղուն էօնիւնտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք , « Էվվէթ պէյանէ միւսարէաթ իտէրիմ քի , օլ տէտիյիմ տիկէր պիրիսի տէ , սիզսինիզ , պէնիմ տիլպէր Հէլէնիմ , վէ եարըն քէնտինէ գալուշաճաղ օլտուղում էվլատըմն պաշը իւզէրինէ եէմին իստէրիմ քի , աղիզ նիքեաճ պաղը իլէ , Ուայտմէնին նաղը զէվճէոի օլտուղըն կիւնտէն , սանա պիր բրէնսէս էօմրիւ պալշ իթմէք , վէ տիւնեա իւզէրինա տէ հասէտ իտէճէյին հիշ պիր շէյ պըրագմամագ իշիւն , էլիմտէն հէր նէքի կէլիլ իսէ , քեաֆֆէտինի տէ մէվզըի իճրայէ վագ իյէյէճէյիմ , վէ իսմիւմի տալի տէյիլթիւրէք , Ամէրիգայա վասըլ օլտուղումուղտա , Ամէրիգա էհալիսի հայրէթտէ գալարագ , « իլթէ պիր ասըլգատէ Ինկիլիզ իլէ քէնտի տիլպէր վէ պալթիար մատամասը , վէ տէլիզանլը էվլատը , միքիմիդի միւլէրրէֆ գըլմայա կէլտիլէր » տէյէճէքլէր տիր : Մատմուս'դէլ Հէլէն , էսքի տիւնեատա սէն տէ չօգ շէյ չէքտին պէն տէ , վէ պլըի հէնուզ թանըմամագտա օլտուղում էվլատըմ տալի , չօգ շէյլէր չէքմիլ տիր : Իմտի պու էսքի տիւնեայը թէրք իտիպ եէնի տիւնեայա (Ամէրիգայա) այագ պաստըղըմըզ տագըգատան , էսքի էօմրիւմիւզիւ տալի թէրք իտէրէք , եէնի վէ ալէա էօմր կէշիրմէքլէ մէսուտ պիր հալէ նայիլ օլուրուզ : Սէօյլէ Մատմուս'

դէլ, սէնի շու պէտպախթ միւքտէն վէ պէտպախթ պիր էօմրտէն դուրթա-
րաճագ օլան սաարդ էլի րէտտ իթմէյէ թէրէտտիւտ իտէճէ՞քմիսին :

— Սյաղա դալդ, Ուս'յլտմէն էֆէնտի . պէնիմ, տիւնեա իւղէրինտէ ,
խանէմտէ գաբանարադ , պազը գալան էօմրիւմիւ , ձէնապը Հազգա տուա
վէ նիյադ, վէ պէտպախթլարա, էլիմտէն կէլտիյի գատար մուսավէնէթ իթմէքլէ-
կէչիրմէքտէն պաշգա պիր շէյ իւղէրինէ ա'սլա կէօղիւմ եօդ տուր : Եկէր սանա
պիր դէվճէ լազըմ իսէ , էլինի վէ վարիտաթընը գապուլ իտէն գըղլարտան
ղիյատէ պիր շէյ պուլամազսըն : Եալընը շունու գաթիէն սիղէ իլսթար իտէ-
րիմ քի , Հէլէն Հուայթրօղ , օ գըղլարտան պիրիսի օլմայաճագ տըր :

— Էյի տիւլիւնիւնիւզ Մատմուա'դէլ :

— Պէն բէք ալէա տիւլիւնիւնիւզ Ուս'յլտմէն էֆէնտի . էկէր պէնի մէ-
սուտ գըլմագ , էկէր պէնիմ հիւսնի թէվէճճիւհիմ նայիլ օլմագ իսթէրստէն ,
պիր ան էվվէլ , պէնի քէնտի խանէմէ իատէ իթմէքլիսին եօլունա պադ :

— Պու տէտիյին միւքմիսիւզ շէյ տիր , Մատմուա'դէլ :

— Եօյլէ օլտուզու հալտէ , սիղէ տիկէր պիր թարիգ դալըր :

— Հա'նկը թարիգ :

— Պէնի տախի , Բալճ Մէլլը կիպի , շու տագըգաաա վուրուպ թէլէֆ
իթմէք թարիգի :

— Մատմուա'դէլ , էյի տիւլիւնիւնիւզ տէյօրում :

— Բէք ալէա տիւլիւնիւնիւզ օլտուզումու սիղէ խապէր վէրտիմ :

— Պէնի մէյեուս գըլմագ իսթէյօրսուն :

— Պու պապտէ արթըգ սանա վէրէճէք ճէվապըմ եօդ տուր :

— Տիմէք տիր քի , գաթիէն պէնի րէտտ իտէյօրսուն :

— Եվվէթ Ուս'յլտմէն , գաթիէն սէնի րէտտ իտէրիմ . վէ սանա էմր ի-
տէրիմ քի , պիր տաՀա պու եօլտա նալայըգ պիր սէօղ աղղընա ալմայասըն :

— Պու գատար ինատճը օլտուզունու պիլմէզ իտիմ , տէտի Ուս'յլտմէն ,
գըր գըրմըր քէսիլէրէք , վէ աղըր աղըր այաղա գալգարադ :

— Պուսու չաբուգ անլատըղըն իչիւն թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Տիմէք տիր քի , Բալճ Մէլլըն տէտիլէրի հազգսըգ տէյիլ իմիւ . սէ-
ֆիլ հալազը պօշ եէրինէ քէնտի մագսէտինտէն կէրի չէվիրմիլիմ :

— Պէնի Բալճ Մէլլըն էլինտէն գուրթարան ձէնապը Հազգըն , Ու-
ս'յլտմէնին էլինտէն տախի գուրթարաճաղընա էմինիմ : Իւղէրիմիւզտէ պիր
Ալլահ պուլունտուզունու ունութմամալըսըն , Ուս'յլտմէն :

— Հա'հ , հա'հ , հա'հ . էկէր իւմիւտինի եալընը Ալլահըն իւղէրինէ վազ
իթմիւ իտէն , գօրգարըմ քի , պու իւմիւտինտէն , չիմտիյէ տէկին հուսուլէ
կէլիլ օլան նէթիճէլէրտէն զիյատէ խայրը պիր նէթիճէ , մէյտանա կէլմէ-
յէճէք տիր :

— Եարատանընա գարըր քիւֆր իթմէ , Ուս'յլտմէն :

— Կէօրիւնիւր քի , պու կիճէ պաշընա կէլմիլ օլան ֆէլաքէթլէր , զիհ-
նինի պիրադ ալթիւսթ իթմիլ տիրլէր , Մատմուա'դէլ . իմտի ազընը պիր
էյիճէ պաշընա թօրլամագ իչիւն , պիրազ պու մահէլլտէ րահաթ իթմէյէ
միւհթաճ պուլունտագտասըն տէյի կէլիյօր պանա : Իլթէ պէն սէնի , Մա-

տամ Կրիսին հիմայէ վէ նասիհաթլարընա թէրք իտէրէք իշխմէ կիտիյօրում, Մատմուլա՛ղէլ : Եարըն կիճէ պու վագըթ, թէքրարէն պուրատա պուլուա նուս, սօն ճէվապընը սէնտէն թալէպ իտէճէյիմ : Եիրմի տէօրթ սաաթ վագա թին վար տըր Մատմուլա՛ղէլ . էյի տիւչիւն . պագ սանա նէ տէրէճէտէ ճէօմէրտճէ մէօհլէթ վէրիյօրում . եիրմի տէօրթ սաաթա գատար ճէվապընը հազըր էթ : Եալընը շուրասընը պիր էյիճէ խաթըրընտա սագլա քի, տիւնեա իւզէրինտէ խէյալ օլուենապիլէն էն կիւզէլ պիր էօմրէ նայիլ օլմագ սէնին էլինտէ տիր . վէ էկէր պու էօմրիւն գըյմէթինի թագտիր իտէճէք տէրէճէտէ ագընը պաշընա թօրլամայըպ տա, եիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա, եինէ այնի ճէվապըր րէտտիէյի թէքէրրիւր իտէր իսէն, պուենուլա, Ուայլտմէնին գուճազընտան քէնտինի գուրթարմըլ օլամագսըն . էօմրիւնիւն նիհայէթինէ գատար պու տէհէթլի մախզէնտէ մահպուս գալաճագսըն, վէ ալէյհինտէ պու տէրէճէտէ ատալէթ իսրազ իյլէտիյին Ուայլտմէն գուլուս տախի, Ամէրիգայա կիթմէք թասալվուրուսնու գաթիէն թէրք իտիպ, միւտտէթի էօմրիւնիւն նիհայէթինէ տէկին, հէր կիճէ սէնի կէօրմէյէ կէլիպ սապահա գատար պուրատա գալաճագ տըր . . . :

Ուայլտմէն, իշպու բիւրթէհտիտ իխթարընը պիթիրտիքտէն սօնրա, պիր հիտտէթլէ, գաբան տէլիյի թարաֆընա կիտիպ, վէ արասը պիր տագըգա կէշմէգտէն, մալիւմ օլան տէօշմէ գաբագ աշաղը ինմէյէ պաշլայըպ, ճասնալար հայտուտ անըն իւզէրինէ սըշրատը, վէ եալաշ եալաշ եօգարը չըգարագ, մահվ ու նապէտիտ օլուու :

Ուայլտմէնին դայպ օլուուղու տագըգատա, սէֆիլ գըզ, Մատամ Կրիսին գօլարըր իշինտէ պալըմըլ իտի :

Օլ վագըթ, տիշի ճանալար, Հէլէն Հուայթրօղուն, գրալիչալար եասթըղընա լայըգ պուլուենան տիւպէր պաշընը, գանը քիւթիւյին իւզէրինէ վագ իտէրէք, քէնտիսի տախի, գաբան տէլիյին թարաֆընա կիթտի :

Մէգըլուր տէլիք թէքրարէն աշըլտը, վէ տէօշմէ բարչասը, եէրէ գատար աշաղը ինտի :

Տէլիյին եօգարքի պաշընտան պիր գաֆա կէօրիւնտիւ :

Պու գաֆա, գաթիլ հայտուտըն գաֆատըր իտի :

— Նէ՞ իսթէրսին Կրիսն, տէտի Ուայլտմէն :

— Քիւչիւք օտանըն քէօշէսինտէ պիր եաթագ մինտէրի վար տըր . պիր տէ օթուրաճագ մինտէր վար տըր :

— Օնլարը սանա՞ մը վէրէյիմ :

— Սօուգտա, մատամըն տօնաճագ տըր Ուայլտմէն, տէտի խապիս գաշըր կիւլէրէք :

— Տահա պաշգա պիր շէյ իսթէ՞րմիսին :

— Մաթպախտա տօղրանմըլ էքմէքլէ, էթ սէօյիւչիւ վար տըր . մատասմընը 24 սաաթ ա՞ճ մը պըրագաճագսըն :

— Հագգըն վար տըր Կրիսն . չօգ ինսանիյէթլի պիր գարըսըն :

— Ինշալահ մատամըն իլէ Ամէրիգայա կիթտիյինտէ, պէնի պուրատա ունութմագսըն :

— Ինչպիսիք պէն կէլէնէ տէկին , չու էղկէթճի կէլինինի գանաըըըըըն տա , տէօրտիւմիլ պիրլիքտէ եօլա չըգարըղ :

— Ինչպիսիք , ինչպիսիք , պու էօմրտէն արթըգ պէն տախի պըգտըմ , Ուա՛յլտմէն . հէմ նէ՛ սագլայըմ , արթըգ պիր տագըգա պիլէ Ինկիլթէրրա տա տուրմամագլըղըմըղ չօգ էյի օլաճագ տըր տէյի կէլիյօր պաննա :

— Եարըն հէր պիր չէյ սըրասընա կիրէր , պէնիմ սէվկիւլի՛ն Մատամ կրինիմ . եարըն էվլատըմա տա գափուշաճաղըմ . ա՛հ , չու էվլատըմը պիր կէօրսէմ , պիր քէրրէ քէնտիսինի թանըսամ . քի՛մ պլիլի , աճէպա գա՛շ տէֆա քէնտիսինէ թէսատիւֆի իթմիշ , վէ պէլքի պիրիպիրիմիլ իյէ կէօրիւշ միւշիլ պիլէ տէ , նէ՛ օ պէնի թանըմը տըր , վէ նէ տէ պէն օնու . ա՛հ , պիր քէրրէ եարըն ախշամ օլայտը , պիր քէրրէ էվլատըմը գուճագլամաղա նայիլ օլայտըմ , օնտան սօնրա արթըգ չու ինատըն գըղըն կէօյնիւնիւ իթմէքտէն պաշգա պիր արղըմ գալմայաճագ , վէ տէօրտիւմիլ պիրտէն Ամէրիգայա կիտիպ , Ռա՛ֆ Մէլլըն անասընըն միւճէվհէրէրի իլէ , սահիհէն բրէնսվարի պիր էօմր կէչիթէճէյիլ : Ա՛հ , Մատամ կրին , պիր քէրրէ սէն տէ կէօրսէն օ միւճէվհէրէրի . նէ՛ թաշար նէ՛ թաշար . կէօրսէն , ագլընը զայ իտէրսին : Ֆագաթ սէնի կէօրէյիմ , կրին , եարըն ախշամա գատար նէ եաբարսան եաբ , չու ինատըն գըղըն գանաըըմայա պագ : Մօրթիմէրէ օլ գատար վագըթ մուգափէմէթ իթմիշ օլմասընտան տա , նէ գատար ինատըն օլտուղու սէլլի օլմուշ իտի . ֆագաթ գօրգու վէ սէնին թաթլը թաթլը գանաըընընըն սայէսինտէ , իլլէր եօլունա կիրէր տէյի մէմուլ ի տէրիմ . սէնի կէօրէյիմ : Տահա պաշգա պիր չէյ իսթէ՛րմիսին :

— Տօլապտա պիր շիլէ շարապ իլէ , գատէհլէր վար տըր օնլարը տա վէր . եօրկանլարը տա ունն՛ւթմա :

Պու սօն իլսթար իւզէրինէ , հայտուտ Ուալտմէնին գաֆասը թէքրա բէն դայպ օլտու , վէ արասը պէշ տագըգա կէչմէզտէն , կէսլլէր վէ եէյէճէքլէր իչէճէքլէր , գաբան տէլիյինտէն աշաղը ինմէյէ պաշլատըլար :

— Է՛հ , արթըգ պէն կիտիյօրում . պըրագ քի գաբագ եօգարը չըգարըն , տէսի Ուալտմէն քէնտի բէֆիգասընա :

— Աթէշ եագմագ իչիւն պիրաղ տա օտուն իսթէյէճէք իտիմ իսէ տէ , պու արա տիւման կէօսթէրմէմիլ էյի օլմագ տէյի գօրգույօրում :

— Խա՛յր կրին , խա՛յր . չօգ էյի տիւլիւնմիւշսին . տիւման կէօսթէրմէնին սըրասը տէյիլ . խանէ պօշ կէօրիւնմէլի տիր . անլա՛յօրմըսըն . հիշ պիր հայաթ նիշանէսի կէօսթէրիլմէմէլի տիր . հէմ հալա տա սօնգ տէյիլ տիր . ֆուրթուճա տախի քեսամիլէն թէսքին օլմուշ տըր . գըղըն իւզէրինի պիր էյիճէ էօրթ . չու սու գանաթասընը տա ալ . պայկընըլը չօգ սիւրէր իսէ , եիւզիւնէ սու սէրբէրէք ագլընը պաշընա կէթիրմէյէ պագ : Շէյթա՛նա ըամարլատըգ , կրին :

— Հայտէ , չէթան սէլամէթ վէրսին . եարըն կիճէ գաշտա՞ պէքլէյիմ սէնի :

— Եարըն կիճէյի թամ իքի սաաթ կէչէրէք :

Մատամ Կրին , գաբան գաբաղընը թութան չենկէլի չըգարտըղընտա , տէօլէմէ բարչասը թէքրարէն աղըր աղըր եօգարը չըգարագ , տէլիյին իզի թօղու պէլիսիզ օլտու , վէ տիւնեատա հիչ պիր չէյէ էմնիյէթ իթմէյէն գաթիլ հայտուա , քէնտի էն սատըգ սանաթտաչը օլան Մատամ Կրինտէն պիւլէ պիր հիյլէ շիւբնէ իտէրէք , մէզքիւր գաբաղըն աշաղըտան աշըմասընը միւմքինսիզ պիր հալէ վազ իյլէմէք իշիւն , քէնտինէ մախսուա օլան պիր ուֆադ անաթար իլէ , կիլի մաքինանըն միլինի տէ չէվիրիպ , հարէքէթ իտէմէզ պիր հալէ վազ իյլէտի :

Ուայլտմէն , գուլիպէնին սօգագ գաբուսուճու աշըպ պիր քէրրէ տիշաւըսընը կէօղտէն կէչիրտիքտէն սօնրա , « փետրվարըն 28ի Փէնա կիթմէտի » , տէտի , քէնտի քէնտինէ : « Եօլէ իւմիտ իտէրիմ քի , մարտըն Վի տահա կիւզէլ պիր կիւն օլաճագ արը » պիր գըզ վէ պիր վարիտաթ էլտէ իթմէք իշիւն , պիր մէյիտնէհի , վէ իքի Րաւֆ Մէլլըար թէլէֆ իթտիմ . էվլատըմը պու կիւն պուլտուղումտա , եարըն տախի Ֆլորա թէլէֆ օլաճագ , վէ սըրըրըմը մէյտանա չըգարապիլէն հիչ պիր ինտան էվլատը հայաթտա պուլունա մամըլ օլաճագ արը : Շու տիլպէր գըզը , վէ ճէսիմ վարիտաթը էլէ կէչիրմէք իշիւն , ազ չէյ չէքմէտիմ . էվլատըմը տախի պուլտուղումտա , արթըգ տիւնեա իւզէրինտէ պէնտէն մէսուտ առէմ օլմայաճագ . վէ պազալըմ , էվլատըմը , գարըմը , վէ վարիտաթըմը ալըպ Ամէրիգայա կէչտիյիմտէ , հանլը գօնթուէն իսմինի իւզէրիմէ ալաճաղըմ . պու տա սօնրաքի տիւշիւնէճէյիմ չէյ տիր : »

Ուայլտմէն , քէնտի քէնտինէ պու գարարըարը վէրիպ պիթիրտիքտէն սօնրա , ուսուճաճըգ գուլիպէնին գաբուսուճու գարատը , վէ գարանլըղըն իշինտէ , քէնտի խանէսինէ ալաէթ իթմէք իւզրէ եօլա չըգար . . . :

Ժ.

ՖԻԻԹՈՒՀԱԹԸ ԱՏԱԼԷԹ

Հէլէն Հուայթրօղուն քէնտի խանէսինտէն գաշըրըլըլ , Մատամ Կրինին մախպէնինտէ հապս իտիլտիյի տէհչէթլի կիճէ , սապահ օլմուչ , վէ էօլէնէ չօգ պիր չէյ գալմամըլ խտի :

Սէյնթ Բօլ'ս նամ ուլու քիլիպէնին սաղ թարաֆ չան գուլէսի գարչըսընտա պուլունան քէպիր պիր տիւքքեան գաբուսուճուտան իշէրիյէ , իւչ քիշի կիրտիլէր :

Պու քէպիր տիւքքեան , ճէլլըլէն սընըֆընտան օլան էհալինին Կաթիւս մուվաֆըգ սուրէթտէ թէզեին գըլընմըլ կիւզէլ պիր լօգանտա խտի :

Գաբուտան իշէրի կիւրէն իքի նէֆէր տէլիգանըլար վէ դալէթլէ սիւսի կիլինմիլ կէնճ պիր գատըն , քէնտի թավը ու հարէքէթլէրի նազիլիյի վէ տիլպէրիլքէրի իլէ , լօգանտատա մէվճուտ պուլունան պիւթիւն ճէնթըլմէն :

լէրին հայրէթինի թահրիզ իտիպ , հէր քէս չաթալա սաբլամըշ օլտուգլարը լօգմալարընը աղըզլարընա կէօթիւրմէլէրինտէն էվլէլ , պիր պէշ տագըզա գատար պուռնլարըն սէյրինէ տուրտուլար :

Պու եէնի կէլէնլէրի հիշ պիր թանըյան պուլուռնմատը :

Հայրէթին արգասընտան մէրագ կէլտի :

Պու իքի նէֆէր տիլպէր տէլիգանլըլար , վէ օլ կէօզ գամաշտըրաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ վէ թագէ գատըն , քիմէ՞ր իտիլէր . Ինկիլի՞զ մի իտիլէր եօզսա էճնէպի մի . աճէպա Հինտիսթանտան եախօտ Ամէրիգատան եէնի կէլմիշ քիպարգատէլէ՞ր մի իտիլէր . . . :

Նէ՞ մէրագ . նէ՞ մէրագ . . . :

Հէր քէս աճլըղընը ունութմուշ , հէր քէս էօնլէրինտէ պուլուռնան եէմէյի ունութմուշ , վէ էկէր օլ արա պուռնլարըն իւզէրինէ պիր մալիւմաթ վէրէճէք պիրիսի պուլուռնմուշ օլսա իտի , հպըրուռնըն քեաֆֆէսի տախի պիւրէր լիւրա իւճրէթ վէրմէյէ հպըր պուլուռնմագտա իտիլէր :

Տիւնեա իւզէրինտէ նէ՞ պիլիմէզ քեարլար վար տըր :

Նիհայէթ պու եէնի կէլէն իւշ նէֆէր միւսաֆիրլէր , լօգանտանըն օրթալըզ եէրլէրինտէ պիր մասա եանընտա օթուրուպ , տէրհալ քէնտիլէրինի գարլըլամայա գօլմուշ օլան լօգանտաճը ուշաղընա , պիր գաշ գապ եէմէք ըսմարլատըլար :

Հպըրուռնըն մէրագլարընտան պիրիսի թէսքին օլտու :

Եէմէյի ըսմարլայան տէլիգանլը , Ինկիլիզճէ վէ հէմ տէ ասըլ տօղմա պէօյիւմէ պիր Ինկիլիղին սէօյլէյէպիլէճէյի Ինկիլիզճէ լիսան իւզրէ էմր վէրմիշ իտի :

Իմտի հպըրուռնըն պիր միւստէթ թաթիլը մէմուրիյէթ իթմիշ օլան չաթալարը , թէքրարէն հարէքէթէ պաշլատըլար :

Եէնի կէլէնլէրին թաամը պիթտի , իքի նէֆէր տէլիգանլըլար , սիկարալարը թիւթտիւրմէյէ պաշլատըլար , վէ եալաշ սէսլէ միւքեալէմէ իթմէքտէ իտիլէր :

Պուռնլար հէնուզ թաամլարընը պիթիւրմէմիշ իքէն , լօգանտանըն գաբուսընտան իչէրիյէ պիր եապանճը ատէմ կիրմիշ , լօգանտանըն իչէրիսինտէ պիր տէվր իթմիշ , տիգգաթիլը սուրէթտէ մէրգուճան եապանճըլարըն եիւզլէրինէ պագմըշ , վէ պատէհու գաբուտան տիշարը չըզըլոյ զայպ ու նապէտիտ օլմուշ իտի :

Իքի նէֆէր տէլիգանլը վէ կէնճ գատըն , թաամլարընը թէքմիլ իտիւպ , միւքեալէմէյէ պաշլատըզլարընտան անճագ պիր տագիլգա գատար սօնրա , մէրգուճա եապանճըլար ատէմ , թէքրարէն լօգանտանըն գաբուսընտան իչէրի կիրտի , ֆագաթ պու տէֆա , անընլա պիրլիքտէ պիրտէ բօլիս մէմուրու պուլուռնմագտա իտի :

Լօգանտատա պուլուռնան ճէնլըլէլէր , բօլիս մէմուրընը կէօրտիւքլէրինտէ , անճագ պիր ազ թէսքին օլմուշ օլան մէրագլարը , էվլէլէրինտէն տահա գիւյատէ շիտէթլէ գապարմայա պաշլատը , վէ պու եօլտա ֆէվզէլատէ վաշալարտա ատէթտէն օլտուղու իւզրէ , սօն տէրէճէտէ ումուճ պիր սուսըլուզ հիւքմ իթմէյէ պաշլատը :

Լօգանտանըն զարուսը աղղընտա , ալթը նէֆէր տախի միւսէլլահ բօ-
լիս նէֆէրլէրի կէօրիւնտիւլինտէ , արթըզ հազըրուըն մէրազը շիտտէթի-
նի քէշֆ իթմէք , կիւճ պիր շէյ օլամայաճադ տըր :

Հէր քէսին կէօղիւ , բօլիս մէմուըր իւզէրինէ տէօնտիւ :

Պու մէմուր , էվլէլքի եապանճը իլէ պիրլիքտէ , տօս տօղրու եէնի կէ-
լէն միւսաֆիրլէրին իւզէրինէ կիթմէյէ պաշատը . վէ թա էօնլէրինէ վասըլ
օլտուղընտա , անլէրէ խիթապէն , «իւշիւնիւզ տէ թէվզըֆուընըզ . պույու-
րուն կիտէլիւմ» տէտի :

Լօգանտանըն ուշաղը իլէ բէք կիւզէլ ինկիլիզէ սէօյլէշիլ օլան տէ-
լիգանլը , կիւլիւմսէյէրէք մէմուըրն երիւլինէ պազտը , վէ «էֆէ'նտի , պիր
եանլըլըլընըզ օլմալը տըր» տէտի :

— Խա'յըր էֆէնտի . եանլըլըզ եօզ տուր . պույուրուն մէրքէզէ կիտէ-
լիւմ , տէտի բօլիս մէմուըր թէքրարէն :

— Ֆադաթ միւճէրէտ պիր եանլըլընըզ վար տըր , էֆէ'նտի :

— Էկէր պիր եանլըլըմըզ վար իսէ , մէրքէզտէ տօղրուըր :

— Ֆադաթ տահա հէնուզ կէմիտէն չըզըպ պուրայա կէլմիլիզ :

— Օնու տա մէրքէզտէ անլաթապիրիսինիզ :

— Եալընըզ պէ'ն մի կիտէճէյիւմ :

— Խա'յըր . պու էֆէնտի իլէ պու գատըն տախի պիրլիքտէ կէլմէլի
տիրլէր :

— Ֆադաթ մէմու'ր էֆէնտի , պուընլար Սոյանիալը տըրլար վէ իլք տէ-
ֆասը տըր քի ինկիլիզ թօրբաղընա ալազ պասմըլ տըրլար . քէնտի հագգ-
լարընտա իպրազ օլունան պէօյլէ պիր միւնասէպէթսիզ միւսաֆիրբէրվէրիք
իւզէրինէ էյի պիր էֆքեարա գահիպ օլմայաճադլար տըր :

— Պունուն իշիւն թէէսսիւֆ իտէրիւմ էֆէնտի . ֆադաթ պաշգա չարէ
եօզ տուր . սիդինլէ պէրապէր մէրքէզէ կէլմէլի տիրլէր :

— Պու հարէքէթիսիզտէն պիր մէսուլիյէթ տէ հուսուլէ կէլէպիլիր , մէ-
մու'ր էֆէնտի :

— Օրասը տա պէնիւմ տիւլիւնէճէյիւմ շէյ տիր :

— Թէվզըֆ իթմէք իսթ էտիյինիզ ատէմ տախի սիդին կիպի պիր ասքէր
տիր . էսվապըմա պազըպ ալտա'նմայասընըզ :

— Ասքէր օլտուղունուղու պիրլիրիւմ , էֆէնտի :

— Բիւթպէմ տախի վար տըր :

— Բիւթպէնիզի տէ պիրլիրիւմ :

— Տիմէք տիր քի քիւմ օլտուղումու թանըյօրսընըզ :

— Էվլէթ էֆէնտի . ինկիլիզ տօնանմաըր գօմանտանլարընտան Բալֆ
Միլըր ճէնապլէրի հուզուըրունտա պուլունտուղումու սիլլիրիւմ , տէտի բօլիս
մէմուըր , շարգասընը չըզարըպ իլթիֆաթլա եէրէ տօղրու էյիլէրէք :

— Վէ պուընլարը պիրտիյինիզ հալտէ , հալէա պէնի գալտըրմազ էֆքեա-
րընըզ իւզէրինտէ սապիթ գատէմ պուլունմազտա'մըսընըզ , մէմուր էֆէնտի :

— Հէր հալտէ վադիֆէմի իճրա իլէմէյէ մէճպուըրմ :

— Էկէր իթաաթ իթմէք իսէ'մ :

—Օլ վազըթ, մաէթթէէսիւֆ, դարուտա պէքլէյէն նէֆէրաթըմը ի-
չէրի չըզըրուպ, ճէսլրէն սիզի դալտըրմաղա մէճալուր պուլունաճաղըմ: Գօ-
մանտա'ն էֆէնտի, հէր նէ տախի օլսա, սիզ քէնտինիզ տախի պիր ապէր
պուլունմուշ օլտուզունուզտան, պանա վէրիւմիշ օլան էմրի նօզթաուր նօզ-
թաաընա իճրա իյլէմէք վաղիֆէսինտէ պիր դուսուր իթ մէմէքլիյիմի, սիզ
քէնտինիզ տախի թադտիր պույուրուրսունուզ:

—Սիզէ վէրիւմիշ օլան էմր նէ՞ տիր, մէմո'ւր էֆէնտի:

—Պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միւրը, հէր նէրէտէ, վէ հէր քիմէր իլէ
պիրիլքտէ պուլունուր իսէ, օ քիմէր իլէ պիրիլքտէ թէվզըֆ իյլէմէք:

Բալֆ Միւր, չարգասընը պաշընա գօյտու, վէ եանընտա օթուրմուշ
վէ թէաճճիւպ տէրեասընա զարգ օլմուշ պուլունան ըէֆիզլէրինէ տէօնիւպ,
«արթըգ չարէմիզ գալմասը. էֆէնտինին էօնիւնէ տիւշիւպ կիթմէլլիյիզ.
պու իչին իչինտէ պէօյիւք պիր էսրար վար տըր. պիր ան էվէլ շու էսրա-
րըն մէյտանա չըգմասընա, սիզ տախի պէնիմ կիպի խահիչկէր պուլունմուշ
օլմալըսընը» տէաի:

Բալֆ Միւր վէ քէնտի ըէֆիզլէրի, բօլիս մէմուրունուրն էօնիւնէ տիւ-
շիւպ լօգանտատան տիշարը չըգտըզլարընտա, դարունուրն էօնիւնտէ պէք-
լէմիշ օլան նէֆէրլէր տախի պունլարըն էթրաֆընը սարտըլար, վէ կիթ-
տիլքճէ պիրիլքմէքտէ օլան վուզուֆճը էհալինին դալէպէլլի իչինտէն կիւճ
հալ իլէ եօլ պուլուպ, Զապթիյէ գօնաղընա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլա-
տըլար:

Մահէլլի մէքիւրէ վասըլ օլունտըգտա, կէրէք Բալֆը, վէ կէրէք իքի
նէֆէր ըէֆիզլէրինի, տօս տօղրու, Նազըրըն պուլունտուլու տիփտնա չը-
գարտըլար:

Ազ սագալընը էլինին իչինէ ալմը վէ եիւզիւնիւ պիրազ ասմիշ պու-
լունան Զապթիյէ Նազըրընըն եանընտա իքի նէֆէր քետի'ի պէր, վէ գա-
բունուրն իքի թարաֆընտա տախի, պիրէր չափուլար վար իտի. Բալֆը վէ
ըէֆիզլէրինի թէվզըֆ իտէն բօլիս մէմուրու տախի, պաշը աշըգ օլտուզու
հալտէ, անէրին եանընտա տուրմագտա իտի:

Զապթիյէ Նազըրընըն էմրի իւզլերինէ, թէվզըֆ օլունտն տօթլարըմըգ
պիր սըրա իւզրէ սանտալիէլէրտէ օթուրտուգտան սօնրա, միւշարիլէյին, քեա-
թիպլէրէ խիթապէն վէրտիյի պիր էմրտէն անլալըտը քի, նիզամընտա պիր
խիթիլթազ մուամէլէսի իճրա օլունաճագ իտի:

—Իսմինիզ նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի Զապթիյէ Նազըրը, ազըր ազըր,
կէօզլէրինի Բալֆ Միւրըն իւզլերինէ տօղրուլթարագ:

—Բալֆ Միւր:

—Մէշղուլիէթ ինի'զ:

—Գըրալ հազրէթլէրինին պահրիյէ զապըթանընտանըմ:

—Բիւթպէնիզ նէ՞ տիր:

—Գարագ գօմանտանը:

—Էն սօն տէֆա քիմի'ն մայէթինտէ իտինիզ:

—Ամիրալ Անսընըն:

— Լօնտրայա ալտէթ իթմէնիզ նէ՞ դատար օլտու :

— Պէշ սաաթ :

— Գօմանտա՛ն էֆէնտի . Էանլը իֆատէլէրէ գալգըշտըընըդտա , իւզէ-
րինիզէ վուզու պուլան ազվիաթը քէնտինիզ թաստիզ իթտիքտէն պաշգա ,
հալինիզի տահա գիյատէ ազըրլաշտըընը օլտըստունուզ :

— Պանա դարըը նէ՞ ազվիաթ վար տըր :

— Տէհէթլի պիր ճինայէթ ազվիաթը :

— Պիր ճինայէթ մի :

— Պիր գաշ ճինայէթ տէյէճէք իտիմ . գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Պիր գաշ ճինայէթ մի :

— Թէաճճիւզ ալէամէթլէրի կէօթէրմէյէ հաճէթ Էօգ տուր . պուլնար
պիհուտէ գաշմէթլէր , նէթ իճէսիզ մանօվրալար տըրլար . իշին տօղրուսունու
սէօյլէմէք , սիզին իշիւն միւմքին օլապիլէն էն ալէա թարիզ ար :

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , պու նէ՞ աճայիպ հալէր տիր :

— Հազըդաթէն աճայիպ հալէր տիրլէր , գօմանտա՛ն էֆէնտի . Ամիրալ
Անսըն կիպի պիր զաթը միւհթէրէմին հիւսնի թէվէճճիւհինէ նայիլ օլաճագ
տէրէճէտէ հիւսնի ախլէագ սահիպի թանըընը , վէ քէնտի չէճաաթը սայէ-
սինտէ , գրալ հազրէթլէրի տօնանմասընտա պիր գարագ գօմանտանլըը
մէանէտինէ Էիւքսէլիլ օլան սէնին կիպի պիր ասըլգատէ էվլատընտան , պու
Էօլտա ճինայէթլէր մէմուլ օլունապիլիթ մի իտի :

— Ֆադաթ նէ՞ ճինայէթտէ պուլունմուշըմ տըր . Ալլահ աշգընա օլտուն
շարուզ սէօյլէյին :

— Գօմանտա՛ն էֆէնտի . գօմէտիա օյունունա պաշլամայալըմ . հալինի-
զին ազըրլըընը պիր քէրրէ կէօղիւնիւզիւն էօնիւնէ ալարագ , էկէր հիւ-
քիւմէթին լութֆ ու մէրհամէթինէ շայան պուլունապիլէճէք պիր էօղրիւ-
նիւզ վար իսէ , անը մէյտանա գօյմայա պագըն , ճինայէթլէրինիզ ինքեար
իթմէլէ պիր Ֆայիտէ չըգարամագսընըզ :

— Ֆադաթ նէ՞ տիր , Նազըր հազրէթլէրի . պէնտէն թալէպ իթտիյինիզ
իզըրար նէ՞ տիր . պէն նէ՞ ճինայէթ իշլէմիլիմ :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . էրէյիճէ ուսթա իմիշսինիզ Բալֆ Միլը՛ր . էրէ-
յիճէ ուսթա օյունճու իմիշսինիզ . Ֆադաթ պիզ պէօյլէ օյունլար չօգ կէօթ-
միւչիւզ . վէ անլէրի իճրա իտէն օյունճուլարըն քեաֆֆէսի տախի սօնրատան
աղլամըլլար տըր : Սիզէ պիր տէֆա տահա իխթար իտէրիմ , վէ սօն տէֆասը
օլարագ սիզի տալէթ իտէրիմ քի . շու տիւն կիճէ իշլէտիյինիզ ճինայէթլէրի
քէնտի ազըընը իլէ իզըրար իտէսինիզ . . . :

— Տիւն կիճէ՛ մի . տիւն կիճէ՛ մի տէյօրսունուզ . Ֆադաթ պէնտէնիզ
տիւն կիճէ պու էֆէնտի վէ պու մատմուաղէլ իլէ պիրիքտէ հէնուզ տէնիզ
իւզէրինտէ պուլունմագտա իտիմ . հէնուզ Լօնտրայա այագ պիլէ պասմա-
մըլ իտիք . սէօյլէյինիզ պու տէտիյինիզ ճինայէթ նէ՞րէտէ վագը օլմուլ տըր .
տէնի՞զ իւզէրինտէ մի :

— Խա՛յր գօմանտան էֆէնտի . պիննէֆա Լօնտրա չէհրինտէ վէ տօղուպ
պէօյլէմիւլ օլտուղունուզ մահալլէտէ վագը օլմուլ տըր :

— Եօյլէ իսէ , իւզէրիմէ ամֆօ օլուռնան ճինայէթ տէ քէնտի քէնտինէ չիւրիւմիւլ օլուլօր , Նազըր հազրէթլէրի : Եկէր պիր ճինայէթ վազը օլմուլ , վէ ճանիյի արամագտա իսէնիլ , պիսուլ ատէմլէրի թէվզըֆ իթմէքլէանլէրէ պիհուտէ պիր սըգընթը վէրտիքտէն պաշգա , աւըլ ճանիյի սրայըս պուլմագ իչիւն տէ գիյգըյմէթ պիր վազթ զայս իաէյօրսուռնուզ . թէքէրրիւրէն այշանէ իճթիսար իտէրիմ քի , պէնտէնիլ իւլ զուչուգ այտան պէրու , հէնուզ պու սապահ թէքրարէն պու շէհրէ այագ պատմըլմ տըր :

— Իւլ զուչուգ այտան պէրու նէրէտէ իտինիլ :

— Սպանիանըն Գատիչ շէհրինտէ մահպուս պուլուռնագտա իտիմ :

— Ե՛հ , պու տա ֆէնա մասալ տէյիլ տիր :

— Նազըր հազրէթլէրի . մինզայրի հատտին պէնտէնիլ տէ պիր տէվլէթ մէմուրըյմ . վէ կէրէք մէմուրիյէթ իմ իճրասընտա վէ կէրէք ալալէագը զաթիլէմտէ , հագարէթէ շայան հիշ պիր էօնը պուլուռնագտալը իւզէրիսէ իֆթիլար իյլէմէյէ տէ էքէյիճէ հագըլմ պուլուռնագտա տըր տէյի զանն իտէրիմ : Պէնտէնիլ մասալ սէօյլէմէյէ ալըլմը ատէմլէրտէն տէյիլիմ . պէն պիր ասքէրիմ Նազըր հազրէթլէրի . վէ ասքէրիք տօղրուլուզու նամընա օլարագ , հագըլմտա վուգուս պուլան հագարէթլինիլէ գարըլ րօթէսթօ իտէրիմ :

— Բէք ալէա , գօմանտան էֆէնտի . պէն տախի , սէօյլէտիյինիլ Գատիչ մահպուսիյէթլինին պիր մասալ օլմատըլընա իգնա օլտուղումտա , հալիլ պուլուռնատուղունուզ ասքէրիք սըֆաթը նամընա սիլէ թէլէքքիւր իտիսլ սէօլիւմիւ կէրի ալաճագըլմը , զապթիյէ Նազըրըլը սըֆաթըլմ իլէ վատ իտէրմ : Պու էֆէնտի իլէ մատմուագէլ տախի սիլինլէ պիրիքտէ , Գատիչ շէհրինտէ մահպուս մը իտիլէր :

— Խա՛յր Նազըր հազրէթլէրի . խաքիւբայի ալիլէրինէ թագաթիմ իյլէմէյէ իճթիսար իտէճէյիմ Տօն Վալտէզ վէ Տօնա Իզապէլա , պէնտէնիլըն գուրթարըճըլար տըրլար :

— Տիմէք տիր քի , էֆէնտի վէ մատմուագէլ , Սպանիալ տըրլար :

Զապթիյէ Նազըրը , պու սէօզլէրի սէօյլէտիյինտէ , օ Եօլտա մասալաւրա ինանան չօճուգլարտան պուլուռնագտալըլըն անլաթաճագ իսթիհզաքեարի պիր պագըլա , իքի նէֆէր Սպանիալըլարըն Եիւզլէրինէ պագըլ , թէրէտէն թըրնաղա գատար անլէրի պիր էյիճէ սիւզտիւ :

Տօն Վալտէզ , վէ Տօնա Իզապէլա , իքիսի պիրտէն այագա գալգարագ , Նազըրըն հուզուրուռնա , բիայէթլէ պաշարընը էյալլէր . վէ միւլարիլէյինէ Եինէ իսթիհզաքեարի պիր էլ իշարէթի իւզէրինէ , ալա տիհանյարընտան պիր սէօզլ պիլէ չըգարմագսըլըն , թէքրարէն Եէրլէրինէ օթուրտուլար :

Նազըր հազրէթլէրի պատէհու , Բալֆ Միլըր վէ քէնտր րէֆիլէրինի թէվզըֆ իտէն բօլիս մէմուրուռնա խիթապէն ,

— Մըթըր Մօ՛րիս . տիւն կիճէքի ճինայէթլէրի իչլէյէն պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր , պու Բալֆ Միլըր էֆէնտի տէյիլ իմիլ տէտի , Եինէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմսէյիլ իլէ :

—Նապլը՝ հաղորէթլէրի . Պահրիյէ նէզարէթի գույուտաթընտա , եալը-
նըզ պիր նէֆէր պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր վար տըր , տէյի ճէվապ
վէրտի բօլիս մէմուրու Մըսթըր Մօրիս :

—Օ տէտիյին Բալֆ Միլըրն պու զաթ օլտուղընա էմի՞նմիսին :

—Նապլը հաղորէթլէրի . զաթէն քէնտիսի այնի զաթ օլտուղընու շիմաի
հուղորունուզտա իզրար իյլէտի . պէնտէնիզ տախի , մայէթիմաէ պուլու-
նան մէմուրլարը նէ տէրէճէտէ էմիյէթլէ թանըմագտա իսէմ , գօմանտան
Բալֆ Միլըրը տախի բէք ալէա թանըրմ . վէ խաքիբայի ալիլէրինիզ տախի
պուլնու պիլտիյինիզաէն , քէնտիսինի պուլուպ թէվզըֆ իթմէք շէրէֆի իլէ
պէնտէնիզի միւֆիթէխիր գըլտընըզ : Պագաթ տահա ալէասը տա վար տըր .
ամիրալ Անսըն ճէնապլէրինէ տախի պու զաթըն թէվզըֆ օլունմուլ օլտու-
ղըն իւզէրինէ մալիւմաթ վէրիլտի . վէ օն տագըդատան քէնտիսի տախի
պուրատա պուլունուպ , խալլի սէնէլէր միւթէմատիէն քէնտի մայէթիմաէ
պուլունմուլ օլան պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըրը քէնտիսի տէ թանը-
յըզ օ օլտուղընու թաաիդ պույուրաճագ տըր :

—Պագաթ պու զաթ , քէնտիսինի պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր
օլտուղընու ինքեար իթմէլիպ , եալընըզ վուզու պուլան ճինայէթի ինքեար
իտէյօր :

—Նապլը՝ հաղորէթլէրի . քէնտիսի հէր նէ խիւլեալարտա տախի պու-
լունսա , ճինայէթին պիր հօգթասը ինքեարընա պիլէ մահէլլ եօգ տուր .
վէ էմր պույուրտուղընուզ հալտէ , գուրպանլարըն իքի նէֆէրի կէլիպ
քէնտի եագասընա սարըլաճագլար տըր :

—Օնուն տա սըրտըր վար տըր . Մըսթըր Մօրիս , սըրա իլէ կիտէլիմ :
Գօմանտան ճէնապլէրի կէօրիւնիւր քի իլի բէք աճէլէյէ պօղմուլ օլտուղընա
տան , թէֆէրուաթը աէլիլ , իլլա ասըլ ճիսի պիլէ խաթթընտան չըգմըլ
օլմալը տըր . իմաի , պու պապաէ անըն գիհնինի թէնվիր գըլմագ վէ տէհ-
շէթլի վուզուի հալի պիրէր պիրէր քէնտինէ տէրխաթըր իթարիմէք իշիւն
իճրա իյլէտիյին թահզըդաթը քէնտի միւվաճէհէսինտէ թէքէրրիւր իթմէլի-
սին քի , ինկիլիզ բօլիսինին էմիյէթի ումուլիյէ հազգընտա նէ տէրէճէտէ
միւքէմիլէլ պիր վազիֆէ իճրա իյլէմէքտէ օլտուղընու , քէնտիսի տախի ան-
լասըն :

Բօլիս մէմուրու Մըսթըր Մօրիս , Ջաալթիյէ Նապրընըն էմրինի իճրայէ
հաղըրլանտըլընտա , Բալֆ Միլըր , Տօն Վալտէզ , վէ Տօնա Իզապէլլա , պաշ-
լարընը իլէրու տօղըու ուզաթըպ , թարիֆ օլունաթայաճագ պիր մէրագ ու
էնտիլէ իլէ , քէնտիսինի տիյնէմէյէ հաղըրլանտըլար :

Իթէ մէրզումուն հիքեայէտի :

—Պու սապահ Քինդի Սգուէյր համ մէյտանը տէվրէ չըգան բօլիս նէ-
ֆէրի , խաքիբայի ալիլէրինէ մալիւմ օլան խանէնին էօնիւնտէն կէչտիյին-
տէ , խանէյի մէքըիւրէնին պիր բէնշէրէսինտէն , պօղմուլ պիր սէսլէ քէն-
տինտէն իմատա թալէպ օլունտու : Բօլիս նէֆէրի խանէյէ կիրալիլնտէ
միւշահէտէ իլլէտիյի մէնպարէտէն ալթ իւսթ օլուպ , վուզուի հալի Նէզա-
րէթէ թէսլիլ իլլէտի . վէ խաքիբայի ալիլէրինիզ տախի , կիտիպ լշի թահա-

գըզ իթմէքլիյիսի էմր պույուրտունուզ : Պէնտէնիզ տէ գօշուպ մէգքիւր խանէյէ կիրտիմ . նըսֆ էօլիւ հալինտէ պիր իխթիար խըտմէթքեար իլէ պիր սէֆիլ քէլը , մէրհամէթիմի թալէպ իտէճէք պիր թապր ու հարէքէթլէ պէնտէնիզէ սարըլտըլար : իքիսինին տէ աղըզլարընտան , հալէա քէօթիւքլէր տիշարը կէլմէքտէ իտիլէր . պու քէօթիւքլէր , քէնտիլէրինի դայ ազըլ էօլիւմ հալինէ կէթիլիպ , խանէնին պազիրէ վէ տիւպէր գըզընը ճէպրէն աշրըմագ իշիւն , պահրիլէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր թարտֆընտան թէրթիպ վէ քէնտիլէրինէ թագտիմ գըլընտն աֆիօնը պէօրէքլէրին սօն թէէսսիրէրի իտիլէր . վուգու պուլան ճինայէթին պիրինճի խալաթը իտիլէր :

— Եալա՛ն տըր . եալա՛ն սէօյլէյօրսուն , տէյի պաղըրտը Բալֆ Միլըր , թապիի հիտտէթինի զապթ իտէմէյիպ աեաղա ֆըրլանարագ :

Զապթիյէ Նազըրընըն պիր իշարէթի իւզէրինէ , գարուտա պէքլէյէն իքի նէֆէր չափուչար եէթիլիպ , աթէշ քէսիլմիշ օլան Բալֆ Միլըրը , ճէպրէն եէրինտէ օթուրթտուլար :

Մըսթըր Մօրիս , քէնտի հիքեայէսինէ չէօյլէ տէվա՛մ իթտի :

— Զիքր օլունան պազիրէ գըզըն եաթագ օտասընա չըգտըմ . հէր չէյ ալթ իւսթ օլմուշ , վէ մէրգուճէնին ոյօշ դալմըշ օլտն եաթագը տախի քեամիլէն պօղուլմուշ իտի : Քիմտէն չիւրճէ իթմէքտէ օլտուղունու իխթիյար խըտմէթքեարա սիւալ իլլէտիմ . մէրգում ա՛սլա պիրթ թէրէտտիւտ պիլէ կէօսթէրմէյէրէք , կէրէք քէնտիլէրինի դէհիլլէյէն վէ կէրէք մէրգումէ պիկիւնա՛հ գըզը ճէպրէն աշրըլպ կէօթիւքլէն ատէմին , պահրիլէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր քէնտիսի օլտուղունու պէյան , վէ հանըմընըն պուլունուպ մէյտանա չըգարըլմասը իշիւն , տիլլէրիմէ սարըլպ նիյագ իլլէտի :

— Սլչագ , պիր ալչագ խային օլմալը տըր օ իխթիար մաշուշ , տէյի պաղըրտը թէքրարէն Բալֆ Միլըր , վէ այաղա ֆըրլանմագ իշիւն ոյր թէճրիւպէ տահա իթտի իսէ տէ , պու տէֆա Տօն Վալտէդ վէ Տօնա Իդապէլլա , մէրգումուն էլլէրինտէն թութարագ , պիրազ թէհամմիւլի օլմասընը քէնտիսինէ բէճա իթտիլէր , վէ ազ վաղըթտան ասըլ հաղրպաթը հալին մէյտանա չըգարըլմասը իլլէ , քէնտիսինի պիլիւնահլըզը զալէպէ իտէճէյինէ էմին օլմասընը թալսիլէ իթտիլէր :

Բալֆ Միլըր , մէյեուսիլլէթինտէն պաշընը աշաղը աստը :

Պու արա , տիվանխանէնին տիշարըսընտա , պիր հարէքէթ միւշահէտէ օլունտու , վէ պիր տագըզա սօնրա , ամիրալ Անսըն , աղըր աղըր էիւրիւշէրէք , գարուտան խէրի կիրտի :

Զապթիյէ Նազըրը այաղա գալգտըղընտա , հէնուզ գարուտան իշէրի կիրէնին քիթ օլտուղունու պիլմէյէն իքի նէֆէր Սպանիալըլար տախի այաղա գալգտըլար իսէ տէ , Բալֆ Միլըր , օլ գատար տալլըն պիր հալէ տիւշար օլմուշ իտի քի , պու ումուլի հարէքէթին ֆարգընա վարամալըլպ , պաշընը եօգարը պիլէ գալտըրմատը :

Սիիրալ Անսըն , պիր նէզաքէթլէ հաղրուըն սէլամաաղտան սօնրա , չէօյլէ պիր էթրաֆա կէօշ կէզտիրտի , վէ Զապթիյէ Նազըրընըն պիր բար-

մագ իշարէթի իւզէրինէ , աստօղորու Բալֆ Միլըրըն եանընա վարարագ ,
անըն էօնիւնտէ տիքիլիս տուրտու :

Բալֆ Միլըր , պիրաէն պիրէ կէօգիւնիւն էօնիւնէ պիր դարարթը կէլ-
տիյինտէն այըլարագ , պաշընը եօգարը դալարըտը , վէ քէնտի սէվիլիւլ-
Ամիրալընըն երեզիւնիւ կէօրտիւյիւնտէ : սէվինճիւնտէն քէնտիլին շաշըրարագ ,
հէման միւմարիւյնին էլիինիթ ութտու վէ տուտագլարընա կէօթ իւրմէք իսթէտի :

Ամիրալ Անսըն , զտթէն կէօգիւնիւն նուրու կիպի սէվմէքտէ օլտուղու
գահըրաման տէլիգանընըն կէօսթէրտիլի իշպու մուհապլէթ վէ ըիայէթ ու
հիւրմէթ ալէամէթ ինի միւշահէտէ իյլէտիյինտէ , կէօգլէրի տօլտու , վէջապ-
թիյէ Նազըրընա տօղորու տէօնէրէք , զայէթ թէէսօրիլի պիր պազըլլա անըն
երեզիւնէ պագաը :

Ֆալիհ ամիրալ , մէջլիւր պագըլը իլէ չուսու անլաթ մագ իսթէր իտի :

«Խալր . պու պիլիւնահ վէ մէրտ ջոճուգ , սիզին ազլ իթտիլինիզ ճիւ-
նայէթին իճրասընա միւզթէտիր տէյիլ տիր . պոււնտա միւճէրրէտ պիր եան-
լըլըգ օլմալը տրի »

Ամիրալը միւմարիւյն , էլիինի . Բալֆ Միլըրըն տուտագլարընտան կէրի
չէքէրէք , վէ անըն տիլպէր վէ միւքէտտէր ճէմալինի պիր մուհապլէթի բէ-
տէրանէ նազարը իլէ սիւզէրէք ,

— Էլվատըմ . էվվէ էմրտէ չու տէհչէթիլի դարանըղը թէնվիր իթմէյէ
պագալըմ , տէտի , վէ երեքէթիւնտէ պիր պուչագ եարասը հիսս իտէն պէտ-
պաթիթ պիր մէճրուհ կիպի , թագաթը քէսիլմէքտէ օլտըղը հալտէ , Ջապլիյէ
Նազըրը թարաֆընտան թագտիմ գըլընան գօլթուգլը սանտալիյէ իւզէրին-
տէ օթուրտու :

— Ամիրալ հազրէթլէրի , սի՞զ տալիս պէնտէն չիւրհէ մի իթմէքտէսինիզ :

— Բալֆ . նէ՞ կէօնա պիր հիւքմ վէրէճէլիմի պէն տալիս պիլէմէյօրըմ ,
տափանըղ տալէթ հուզուրընա չըգմըլ տըր . անըն նէթիճէլի հիւքմիւնէ
միւնթաղըր օմագտան պաշղա պիր չարէմիզ եօգ տուր :

— Ֆաղաթ պէն պիտուչում , ամիրալ հազրէթլէրի . պիսուչ , պիլիւնա-
հըմ . հիչ պիր չէյտէն խապէրիմ եօգ տուր :

Պու հէնկեամտէ , տիվանտան իշէրի կիւրէն , վէ տօղրուճա Ջապլիյէ
Նազըրը հուզուրընա չըգան պիր գապիթ , օրթալըղա պէօյիւք պիր սուսըղգ
հիւքմ իթտիրտի :

Մէրգում գապիթ , Նազըրըն գուլաղընտան աշաղը պիր չէյ սէօյլէտի ,
վէ անըն իւզէրինէ հուսուլէ կէթիւրտիլի թէէսսիրէ նազարէն , խօշնուտ օ-
լունահագ պիր մէմուրիյէթ իճրա իյլէմիշ օլմալը իտի :

Ջապլիյէ Նազըրը , մէրգում գապիթի եօլա գօյտուգտան սօնրա , Ա-
միրալ Անսընա տէօնիւպ , իսթիւնթագըն տէվամընա միւսաատէ թալէպ իյ-
լէտի , վէ Բալֆա խիթապէն ,

— Ինքեարտան սաշղա պիր միւտաֆաա թարիգինիզ եօ՞գ մը , տէտի :

— Ֆաղաթ Նալգըր հազրէթլէրի , պէնիմ հիչ պիր չէյտէն խապէրիմ եօգ
տուր տէյօրում . պու հալլէր սանա պիր բիւյա կիպի կէլիյօր . տէտիլինիզ-
տէն պիր չէյ անդամայօրում :

— Սիգէ բիւյա կիսի՛ մի կէտիցօր • Փառաթ Ամիրալ Հազրէթլէրի հուզու-
րընտա տախի , պու բիւյանըզտան , տէհչէթլէ այըլաճադ սընըզ տէյի գօր-
գայօրուժ • Բալֆ Միլըր • արթըզ պու գօմէտիայա պիր խիթամ վէրիլէլի
տիր • օյունունուզու բէք մահիրանէ սուրէթտէ իճըա իլէմիլ Օլտուզունուզ
իչիւն սիլի թէպրիք իտէրիմ • Փաղաթ հէր օյունուն պիր խիթամը օլուր •
արթըզ պու օյունունուզա տա խիթամ վէրմէնին սըրասը կէլմիլ տիր • պիր
տէֆա տահա սիւալ իտէրիմ , քէնտի հիւսնի բիզանըզ իլէ ճինայէթինիլի
իգրար , վէ գաղըրաղընըզ դըզը նէրէտէ սաղլամըլ Օլտուզունուզու պէյան
խտէճէճմիսինիլ • բիւյանըզտան այըլաճադ մըսընըզ :

— Նա՛սըլ գըզ • Նազըր Հազրէթլէրի , նա՛սըլ ճինայէթ :

— Կէթիբին , շահիտլէրի իչերի կէթիբին , տէյի էմր իթտի իսթիյար
Նազըր , պիր հիտտէթի քէամիլէ իլէ :

Օլ վազըթ , պիւթիւն Հազրըրունուն կէօզլէրի , թէքրարէն գարունուն
թարաֆընա տօղրուլու :

Տիւլանըն տիշարըսընտա , թէքրարէն պիր հարէքէթ միւշահէտէ օլուն-
տու , վէ պիր տազըգա գարֆընտա , իքի նէֆէր իսթիյար շահիտլէր , տի-
վանխանէտէն իչերի կիրաիլէր :

Պու շահիտլէրտէն պիրիսի , իսթիյար քէլը , եանի պիլիմ ստաըզ Պիկթէյլ
տօթթուժուզ օլուպ , Բալֆ Միլըրը կէօրիւր կէօրմէզ , էօյլէ պիր հիտտէթ վէ
խըլմ իլէ անըն իւզէրինէ գօշտու քի , Զապթիլէ Նազըրը իլէ պիրիլքտէ
քէաֆիլէյի Հազրըրուն , տիւշարը տէհչէթ օլարագ պաղըրմայա պաշլատըլար :

Զապթիլէ Նազըրը շէօյլէ պաղըրմըլ իտի :

«Ա՛հ • դէլի քէլֆ , առալէթի քէնտի էլի իլէ իճրա իտիպ , ճանիլի գաթլ
իտէճէք վէ հիւքիւմէթէ պիր խրտմէթ պըրագմայաճադ •»

Բօլիս մէմուրու Մըթըր Մօրիս տախի , աթիտէքի սուրէթտէ , պիր նի-
տայի մուգաֆիէրանէ պըրագմըլ իտի :

«Ե՛հ • Բալֆ Միլըր էֆէնտի • չիմտի տախի ճինայէթինի ինքէար էթ
պաղալըմ • ոլունտա արթըզ տէյէճէք գալմատը :

Տօն վալտէզ վէ Տօնա Խզասլէլա տախի , դէվալը Պիկթէյլի էվվէլինտէն
կէօրմիւլ վէ թանմըլ օլմատըլարընտան , քէնտի Բալֆ Միլըրլարընա պիր
տէհչէթլի գաղա վազը օլաճաղը գօրգուսու իլէ պաղըրմըլար , վէ քէնտի-
լէրինի , քէլը իլէ Բալֆըն արա եէրինէ աթմայա տափրանմըլար իտի :

Ամիրալ Անսըն տախի , քէլրին ճանիլի թանըլըպ անըն պօղաղընա սա-
ըլմայա գօշտուզունու կէօրտիւլիւնտէ , արթըզ Բալֆ Միլըրա աթֆ օլու-
նան ճինայէթին սահիլիլիինէ շիւրհէսի գալմատըլընտան , քէնտի սէվիլիւլիւ
պիր գապիթինին պէօյլէ պիր հարէքէթի ճանվէրանէյէ թէշէպիլիւս իտէքէք ,
պահրիլէ գօմանտանըզը նամընա տա պիր թիր կէթիրմիլ օլմատընտան միւ-
թէէսիրէն , ֆէրեատ իլէմիլ իտի :

Ֆաղաթ պիր սանիլէ դարֆընտա , պու ումուժի էֆքէար եանըլըլը ,
պիր քէլրին ԵԱՆԸԼՄԱՅԱՆ ՍԱՏԱԳԱԹԸ սայէսինտէ , խայլիտէն խայլի
թէպտիլ օլաճադ , վէ Բալֆ Միլըրըն բազ վէ պիկիւնահ էօմրիւ իւզէրինէ ,

պախթընն պիր շիյվէսի մագամընտա պիր կէօկէ հուսուլէ կէթիրմիշ օլան ազվիւթընն եօլու, նէ՛ դատար տէյիշմէյէ պաշայաճագ իտի :

Հէման Բալֆ Միլըրըն պօղապընտան դափրայըլ անը եէրէ տէվիբէճէ, յինտէն օլ տէրէճէտէ խէվֆ իտիւմիշ օլան զէքի վէ սատըզ քէլբին, իքի բէնչէլէթինի պիրտէն Բալֆըն ումուզլարընա տալաթմըշ, վէ պիր հայվանըն իզհար իտէպիլմէսի միւմբին օլան էն աշիքեար մուհապպէթ վէ սէվինճ նիշանէլէրի իլէ անըն եիւզլէրինի վէ էլլէրինի էօրմէքտէ, վէ իրի գույրուղու նու, դամըը կիպի եէրէ վուրարագ խանընըն թօղարընը հավայա սափուրմագտա օլտուղու միւշահէտէ օլունտըգտա, քեաֆֆէյի հաղըրուն, կէօզլէրինի չանագ չանագ աշտըլար, վէ կէօրտիւքլէրի մէնդարէնին պիր բիւյա մը, եօգսա հաղըգաթը հալ մը օլտուղունա պիր ազըլ էրտիրմէք իշիւն, թէրէտտիւտ, թէհայէիւր, վէ թէաճճիւս տէրեալարընա զարգ օլմուշ կէօրիւնտիւլէր :

Բալֆ Միլըր քէնտիսի տախի, սատըզ հայվանըն իշպու սատագաթ վէ մուհապպէթը ֆէվզէլատէսինտէն միւթէէստիր օլարագ, պիր արա հէշ չէյի ունութտու, վէ անըն զէքի դաֆտարընը իքի էլլէրի արասընա ալըպ, պազը ինսանլարըն ալընտան չօգ զիյատէ բագ պիր հալտէ պուլունան մէզքիւր էնլի ալըն, տէֆա տէֆա բուս իլլէտի :

Նէ՛ աղիմ մէնդարէ. նէ՛ աղիմ թէէստիր :

Պու չէթին, չէրբէլք, վէ էն մահիր ինսանլարը պիլէ ալտաթմայա քեաֆի օլան մուհաքէմէյի, պու սիկիւնահ, զէքի, վէ սատըզ քէլբ ֆասլ իտէճէք իտի :

Պիր տագըգա էվվէլ, Բալֆ Միլըրըն ճինայէթինի մուհազգագ տտտ իտէն Զապթիյէ Նազըրը, բօլիս մէմուրու Մըսթըր Մօրիտ, վէ Ամիրայ Անսըն պիլզաթ քէնտիսի տախի, նէ եարաճագլարընը, նէ տիւշիւնճէլէրինի, նէ հիւքմ վէրէճէլէրինի շաշըրտըլար. վէ տսըլ հաքիմ, օլ սատըզ քէլբ քէնտիսի տիր կիպի, քէնտիլէրի հէր չէյտէն իսթինքեաֆ իտիպ, եալընըզ անըն վէրէճէյի հիւքմի գաթիսինէ միւնթապըր կէօրիւնմէյէ պաշատըլար :

Նիհայէթ Ամիրալ Անսըն, քէնտի հայրէթ վէ թէաճճիւս հիստիյաթընը զապթ իտէմէյիպ,

«Նա՛ղըր հաղրէթլէրի, քէլբլէր դատար քէնտի տօսթ վէ տիւշմէնլէրինի եանըլմագ սուրէթտէ թանըյան մախլուղլար եօգ տըր,» տէտի : «Էկէր պու հայվանը զէհիլբլէյէն տտէմ, Բալֆ Միլըր քէնտիսի իտի իսէ, պու զէքի քէլբին, մէրզումա պու տէրէճէտէ մուհապպէթ կէօսթէրմէսի, միւմբինտիպ օլաճագ իտի : Պու իշտէ պէօյիւք պիր էսրար վար տըր :

Զապթիյէ Նազըրը, պու հազգըլ իթիրազա դարչըլըզ պիր սէօզ պոււլաւատը :

Միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի մաղլուպ օլմուշ իտի :

Իմտի, պաշընը աշաղը աստը, վէ սիւքիւթ իթտի :

Հազըգաթէն տէ, սիւքիւթ իտիլիպ, բէք տէրին տիւշիւնճէլէրէ տալաճագ պիր սըրա իտի :

Պու սիւքիւթ, պիր օն տաղըգա դատար տէվամ իթտի :

Պիկիթէյլ, օն սէնէ վէ տէօրթ այ դատար պիր միւտտէթտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղու աղլ Գէնթի Բալֆ Միլլըրնտան պիրազ հասէտինի ալտըդ տան սօնրա, իրի գույրուղունու հալընըն իւզէրինտէ սէրէրէք, Բալֆըն ալազարը ալթընտա եէրէ չէօմիւտի . Փագաթ գէքի կէօլլէրի, աալա մէր գուժուն եիւզիւնտէն այրըմատըլար :

Իսթիյար Մօրտաունթ իաէ, սախթէ Բալֆ Միլլըր, եանի Մօրթիմէր իլէ, շիմտի քէնտի հուզուրունտա պուլունան ասըլ Բալֆ Միլլըր պիրպիր լէրինտէն թէֆրիք իլէմէյէ իզթիտարը պուլունմատըլընտան, Պիկիթէյլին հուսուլէ կէթլրտիլի մէնզարէ իւզէրինէ, հէր քէստէն զիյատէ տիւշարը թէ աճճիւլ օլմուշ, վէ պիկիւնահ իսթիյար, զաթէն թապիւթըն պիրազ զըս գանարագ քէնտինէ իհսան պուլուրմուշ օլտուղու ազլընը պիւսպիւթիւն վէզինտէն չըգարմամագ իշիւն, ուղրաշըպ տուրմագտա իտի :

Ձէվալը իսթիյարըն զիհնինի հէրսինտէն զիյատէ եօրմագտա օլան զալիմ թէֆէքթիւր, շունտան իպարէթ իտի :

Քէնտի սատըգ րէֆիլի օլան Պիկիթէյլ, օն սէնէտէն սօնրա Բալֆ Միլլըրը (Մօրթիմէրի) կէօրտիւլիւնտէ, անը պիւսպիւթիւն ունութմուշ կիպի պիր թալըր ու հարէքէթտէ պուլունմուշ, վէ անըն եիւզիւնէ պագմագ պիլէ իսթէմէմիշ, վէ հաթթա անճագ օն օն իքի սատթ էվիլէ տախի մէրգուժուն վէրտիլի գէհիլի պէօրէյի էլինտէն գապուլ իթմէք իսթէմէմիշ, էլհա սըլ, անըն իւզէրինէ տայիմա պիր թահգիր նաղարը իլէ պագմուշ օլտուղու հալտէ, արթըգ օ գէհիլլէմէք վագասընտան սօնրա, մէրլումու րատթ կէթիւրալի եէրտէ խըրթաղընը գալրայըպ լէշինի եէրէ սէրէճէյի մէմուլ օլունմագտա իքէն, նէ՞ աճայիպ շէյ իտի քի, մուզայիլի օլարագ, Բալֆ Միլլըր հագգընտա պու տէրէճէ ֆէվգէլտտէ պիր մուհապլէթ իզհար իթմէքտէ իտի :

Իսթիյար խըտմէթքեար, իլէլ էպէա պիր ազըլ էրտիլէմէյէճէկի պու էսրար իւզէրինէ տիւշիւնիւլ տուրմագտա իքէն, պիր տէ արգա արգայա քէնտի իսմինին չըլըլմասընտան սարըլըպ, պաշընը եօգարը գալարըրը :

Քէնտիտինի չըղըրան, Բալֆ Միլլըր իտի :

— Կէլ պագայըմ . պէնիմ սատըգ տօթում . կէլ պագայըմ . պէնի ունութտուն մը, տէտի Բալֆ Միլլըր, իսթիյարըն եէրինտէն զըմըլտանմագտա օլտուղունու կէօրիւպ քէնտիսի այաղա գալգարագ, վէ անըն եանընա կիտիպ, էլինի թութարագ :

Մօրտաունթ, պաշընը թէքրարէն էօնիւնէ աստը, վէ աալա ճէվապ վէրմէտի :

— Պագ Պիկիթէյլ պէնի նա՞սըլ ունութմամըլ տըր . սէն նէ իշիւն պանա սարըլմայօրսուն Մօրտաունթ . հանըմըն, չէլէն Հուայթրօզում նասըլ տըր...

Իսթիյար խըտմէթքեար, պու սիւալին իւզէրինէ պաշընը եօգարը գալարըրպ, միւքէտտէր պիր սուրէթլէ Բալֆըն եիւզիւնէ պագտը . Փագաթ եինէ ճէվապ վէրմէտի :

— Սէյլէսէնէ Մօրտաունթ . նէ՞ իշիւն սիւքիւթ իտէյօրսուն . չէլէնիմէ պիր հա՞լ մը վագը օլտու :

Տէհչէթի ֆորթունա պաշ կէօսթէրմէք իւզրէ իտի :

— Հանըմըն նա՞սըլ տըր տէյօրունմ, Մօրտա՛ունթ :

— Հանըմընդ պանա՞ մը սիւալ իտէյօրսուն, տէտի նիհայէթ իխթիյար խըտմէթքեար, պու տէֆա նէֆրէթ վէ հիտտէթլէ գարընդ պիր նազար իլէ, տիւչարը թէաճճիւօլ օլան տէլիգանլը դօմանտանըն եիւզիւնէ պա-
գարագ :

— Եա քիմէ՞ սօրայըմ, Մօրտա՛ունթ :

— Հանըմըմ, պուռտան օն սաաթ էվվէլ, բէք րաՀաթ վէ բէք մէսուտ պիր հատէ իտի :

— Օնտա՞ն սօնրա :

— Օնտան սօնրա նէ օլտուղու, եալընըզ ճէնապը Հազգա, վէ սանա մալիւմ տիր. խապի՛ս հէրիֆ :

— ՍիւպՀան Ալլահ. պու իխթիյար չըտըրմըլ օլմալը տըր, տէտի Բալֆ Միլըր եիւզիւնիւ էօթէյէ չէվիրիպ, նիյազ իտէր կիպի, Զապթիյէ Նազըրը-
նըն եիւզիւնէ պագարագ :

— Խա՛յր. օ պէտպալաթ ատէմ չըտըրմըլ տէյիլ տիր, տէտի Նազըր հազրէթլէրի, օլ վազթէ տէկին մէճպուրի իթթիսազ իյլէմիլ օլտուղու սիւ-
քիւթ թարիչինի թէրք իտիպ, մուՀաքէմէ թէլինի թէքրարէն էլէ ալմագ իսթէյէրէք :

— Զպըրմըլ տէյիլ մի տիր տէյօրսունուլ. Նազը՛ր հազրէթլէրի. տի-
մէք տիր քի պէօլիւք պիր ֆէլաքէթ. . . :

— Պէօլիւք պիր ճինայէթ տէյին, դօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Սէօյլէյին. Ալլահ աչգընա սէօյլէյին. նէ՞ վար. նէ՞ օլտու. Հէլէն
Հուպթրօզուճուն պաշընա պիր գազա՞ մը կէլաի. սէօյլէյին, շարս՛ւգ սէօյ-
լէյին :

— Շիմաիյէ տէկին սէօյլէնէն սէօզլէրտէն, վէ վազը օլան հալլէրտէն
սօնրա, արթըգ պու սիւալին եէրի վա՞ր մը տըր :

— Խիւտա՛ ալիմ պիր չէյ անլատըղըմ եօգ տուր. Նազը՛ր հազրէթլէրի
սէօյլէյին, բէճա իտէրիմ. . . :

— Բալֆ Միլըր. տիւն կիճէ, պու սատըգ քէլք իլէ պու պիչարէ իխ-
թիյարը, քէնտի էլինիլ իլէ դէհիրլէտինիլ, վէ նիյէթի վաՀիյանէնիլէ թէս-
լիմ օլմալան օլ պիկիւնաՀ նէվճիլման դըզը, Հէլէն Հուպթրօզու. . . :

— Էյ. սէօյլէյին Հէլէն Հուպթրօզու. . . :

— Եաթաղընըն իչինտէն ճէպրէն գալաբըպ, կիզլի պիր մաՀալէ ա-
չըրարնըզ. . . :

Զապթիյէ Նազըրընըն տաՀա սէօյլէյէճէլլէրի պուլունմուլ օլմալը իտի.
Փագաթ պուռնա մէյտան գալմատը :

Խըտմէթքեար իլէ քէլըին գէհիրլէնմէսի ազվիաթընը իլիթաիյինտէ,
Բալֆ Միլըրըն եիւզիւ քիւլ բէնկի քէսպ իթմիլ, վէ պուռուն իւզէրինէ,
հազրուռտան պազըլարը գիհնինտէ, թէքրարէն Բալֆ Միլըրըն, ճինայէթ
սահիպի քէնտիսի օլտուղունա տայիր պիր գանն հուսուլէ կէլմէյէ պաշլամըլ
իտի. Փագաթ, Հէլէն Հուպթրօզու, կիճէ եարընըն տէօյլէյինտէն գալաբ-
ըլըպ գաչըրըլմըլ օլմասը ազվիաթընա կէլինտիքտէ, մէրգունմուն կէօզլէրի

վէ երեւելի տիկն էր կրօնի գրգռարարագ, պիտ զարդ իւն ինքնայար Մօրտառն, թու ետէն տէվիրտի, վէ «Հէլէնիմի», Հէլէն Հուայթրօզուսու գուրթա՛րն» տէյի հայգըրարագ, գարույա տօղրու գօշմայա պաշլատը :

Գարուսուն իշինտէ, շէտիտ պիտ արպէտա տըր գօրտու :

— Պըրա՛գմայըն . գաշը՛րմայըն , տէյի պաղըրմայա պաշլատը , Չապթիյէ Նագրըր օթուրտուղու ետրտէն այաղա ֆըրլանարագ :

Տօն վալտէզ, վէ Տօնա Իզապէլլա տախի գարույա տօղրու գօշտուլար . վէ պուշլար տախի Բալֆ Միլըր կիպի ճինայէթէ միւշթէրէք պուլուն, տուգլարընտան գաշմագ էֆթեարընտա պուլունույօրլար տէյի, հագգլալընտա պիտ սուի զանն հուսուլէ կէլէրէք, Նէզարէթ տայիթսինտէ պուլունան պիլճիւմէ բօլլա Նէֆէրաթընըն իմտատա եէթիլմէլէրի իշին քէսքին պիտ ըսլըգ չալընտը . վէ պիտ տագըղա վարֆընտա, տիվանխանէնին տիշարըսը վէ գարու իշի, ասքէրէր իյէ տօլտու :

Բալֆ Միլըր, հալէա, քէնտիսինի զապթ իթմէյէ չալըշան իքէ Նէֆէր իզպանտուտ չափուշար իլէ պէտէն պէտէնէ բէնչէլէլմէքտէ, վէ պու արպէտա էսնասընտա սատըգ քէլը տախի կէնճ գօմանտանըն իմտատընա եէթիլիլ, չափուշարը բարալամագ իւզրէ պիտ խըւմ իլէ անկէրին իւզէրինէ աթըլմագտա իքէն, մէվճուտ պուլունան օն օն պէշ Նէֆէր բօլլա էֆրատը, կիւճ հալ իլէ զազապա կէլմիշ օլան Բալֆ Միլըրը, վէ սատըգ քէլրի զապթ իտէպիլմէքտէ իտիլէր :

Նիհայէթ, պու իքի գահրամանլար տախի, քիւլլիյէթին զարպընա գարշը տայանամայըլ, մաղուլ օլտուլար :

Տէօրթ Նէֆէր բօլլալէր, Բալֆ Միլըրը սիւրիւքլէյիլ, թէքրարէն քէնտի սանտալիէսի եանընա կէօթիւրտիւքլէրինտէ, վէ անը ետրինէ օթուրթտուգլարընտա, սատըգ քէլը տախի, քէնտի զապթ իտէնլէրին էլինտէն եագասընը սըլըրարագ, մէրդուսուն այագլարը ալթընտա օթուրտու :

Բալֆ Միլըր, մէյեուսիյէթլէ պաշընը աշաղը ասըլ, իքի էլլէրի իլէ երեզիւնիւ էօրթմիւշ, վէ տալլըն տալլըն տիւշիւնմէյէ պաշլամըլ օլտուղու հալտէ, պիշարէ Պիկթիլ տախի, քէնտի հանըմընըն Նիշանլըսընա պագըլ, միւքէտտէր սուրէթտէ ինլէմէքտէ, վէ տուրուպ տուրուպ, անըն էլլէրինի եալամագտա իտի :

Տիվանխանէ տէրունինտէ, զայէթ տէրին պիտ սուսուլգ հիւքմ իթմէյէ պաշլալըլ, հագըրունըն քեաֆիթէսի տախի Բալֆ Միլըր կիպի կէօնակէօն թէֆէքըլըր տէրեալարընա տալմըլ, վէ Տօն վալտէզ իլէ Տօնա Իզապէլլա տախի, Նէ եաքաճագլարընը չալըրարագ, այագ իւսթիւ տուրտուգլարը ետրտէ գալա գալմըշար իտի :

Պու իքի Սալանխալըլար, պիտ միւտտէթ տալլըն տալլըն Բալֆ Միլըրըն իւզէրինէ պագտըգտան սօնրա, Նիհայէթ իքիսի պիտէն ագըլարընը պաշլարընա թօրլամըլ կիպի գօշուպ քէնտի տօթլարընըն եանընա կիթտիլէր, վէ պիլիսի անըն պիտ էլինտէն, վէ տիկէրի տախի տիկէր էլինտէն թուլուպ երեզիւնիւ աշտըգլարընտա, Բալֆ Միլըրըն կէօզէրիւլսանմըլ օլտուղու միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

— Բա՛լֆ, բէճա իտէրիմ ազլընը պաշընա թօբլա, տէտի Սպանիալը գըզ, մէրհամէթ թահրիգ իտիճի պիր թարզ իլէ :

— Նէ՞ իսթէրսին քի եաքայըմ . տիլպէ՛ր Իզապէլլամ . հալիմի կէօ՞րմէ . յօրմուսուն : Օն սէնէտէն պէրու չէքմէտիյիմ մէշագգաթ գալմամը , ըու հուսմտան դիյատէ սէվմէքտէ պուլունտուզում պիր գըզ իչիւն , քէնտիմի ի չիւնէ սալտըրմամը թէհլիքէ պլըրագմամը , վէ պու գասար մէշագգաթտան սօնրա , նիհայէթ մլրգումէնին եիւզիւնիւ կէօրիւպ այազլարընա գաքանա ճաղըմա , վէ չէքտիղիմ պուենճա մէշագգաթլարա գարչը միւքեաֆաթըմը ախզ իտիպ մէսուտ օլաճաղըմա անճագ պիր սաաթ գալմը իքէն , հէր չէյ , պու պիր սաաթ գարֆընտա մահվ օլույօր . պէնիմ մէլայիքէ Հէլէնիմ հայ տուտլար բէնչէսինաէ պուլունույօր , վէ պէլքի տէ չիմտի ճան չէքիչիյօր , վէ պլըրագմայօրլար քի անըն իմոտաընա եէթիչէյիմ , քէնտիսինի ճանաւարլար բէնչէսինտէն գուլթարայըմ . վէ տահա տէհչէթիլիսի օլարագ , էվվէթ էն տէհչէթիլիսի օլարագ , եա՛ Սիւպհան Ալլահ , Հէլէն Հուայթրօզու պէն քէնտիմ աչըրըպ կէօթիւրմիւշ օլմագ ճիւնայէթի իլէ իթհամ օլունույօրում : Սէօյլէ Տօնա Իզապէլլա . սէ՛ն սէօյլէ . սէն քի չու սօն պիր գաշ հաֆթալար գարֆընտա Հէլէն Հուայթրօզում իչիւն չէքտիյիմ սերէնճաւարա չէրիգ պուլունտուն , վէ հալիմէ մէրհամէթ իտէրէք քէնտի էօմրիւնիւ տէ թէհլիքէլէրէ գօյտուն , վէ վալիտէ վէ բէտէրնի վէ վաթանը ալիզինի տալի թէքը ի տիւպ , պէնի գուլթարաըգտան սօնրա , սէնին տիւշմէնին օլան վաթմանըմա գատար պէնիմ եանըմտան ալըրմատըն , սէօյլէ՛ տիլպէ՛ր Տօնա Իզապէլլամ , պիր ինսանըն ազլընը պաշընտան ալըպ կէօթիւրէճէք պուենտան տահա գիյատէ տէհչէթլի հալլէր պուլունմասը գապիլ՝ մի տիր : Եա՛ բէպպ . հալիմէ մէրհամէթ իթմէ՞գմիսին . պու նէ՛ միւշքիլ հալ տըր . . . :

Աճէպա օլ հէնկեամտէ , կէնճ Սպանիալը գըզըն Փիքրինտէն նէլէ՛ր կէշմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ Հէլէն Հուայթրօզ դայպ ու նապէտիտ վէ պէլքի տէ պիւսպիւթիւն թէլէֆ վէ մահվ օլարագ , Բալֆ Միլըր տալիարթըգ մէրգու մէտէն իւմիւտինի գաթ իտէճէք , վէ քէնտիսինի՞ մի ալաճագ իտի :

Հէր քէսին հազգը կիպի , Տօնա Իզապէլլանըն տալի հազգը , եէրինի պուլմասը իչիւն պէյանէ միւսարէաթ իտէրիգ քի , քէնտի ալէադա աթէչիւնի պաթթըրմագ իչիւն նէֆսինէ օլ տէրէճէտէ գուլմ իտէն պու գահրաման գըզըն իւէյալինտէն պիլէ էօյլէ պիր չէյ կէշմէտի :

Տօնա Իզապէլլա բէք ալէա պիլիր իտի քի , էկէր Հէլէն Հուայթրօզուն պաշընա պիր հալ կէլիւշ , վէ էկէր մէրգումէ էօլիւպ թէլէֆ օլմուշ իտի ի սէ , Բալֆ Միլըրն տալի , տէյիլ եալընըպ արթըգ պիր տահա պաշգա պիր գըզ իւզէրինէ տիւշիւնէճէյի , իլլա քէնտինին սաղ գալմասը պիլէ միւմ քիւսիգ օլաճագ իտի :

Տօնա Իզապէլլա , արթըգ Բալֆ Միլըր բէք ալէա թանըմը իտի :

Վէ մատամ քի , պու ալիճէնապ Սպանիալը գըզ , Բալֆ Միլըրն քէնտիսինի սէվմէսինտէն գաթի իւմիւտ իթմիւշ իտի իտէ տէ , հիչ տէյիլ իտէ ա .

բատա պիր մէրդումուն երեզիւնիւ կէօրմէքսիդին եաշամասը տա միւմքիւն-
սիւզ օլմուշ իտի , իմտի պիննէֆս քէնտի մաշուգու եախօտ գօճասը տըր կի-
պի , անըն հայաթը տախի քէնտի հայաթընա մէրպուլթ պուլունմազտա իտի :

Եւհասըւ , ղէ էւշ Գօշուշ մագամընտա օլտուն Բալֆ Միլըրտան սէվի-
լիօլ թէսէլի պուլմասը իշիւն , անըն էօմրիւնիւ մուհաֆազա իթմէք լազըմ
իտի :

Բալֆ Միլըրըն էօմրիւնիւ մուհաֆազա իթմէք իշիւն տախի , Հէլէն
Հուայթրօզու պուլուպ անը գուրթարմազ լազըմ իտի :

Սպանիալը գըզ , նէ եաբաճազընըն գաբարընը ճաբուգ վերտի , վէ
Չապթիյէ Նազըրընա խիթապէն ,

— Նազըր հազրէթլէրի , տէտի . պիզի տախի իսթինթազ իթմէքիյէ
հիմմէթ պուլուրմատընը . պէլի պուլնտան պէօյիւք պիր ընդ տօղապիլը
իտի . պիր իբի սէօզ սէյլէմէքիլիմ միւսաատէ պուլուրօրմուսուսուլ :

— Շու միւմքիլին հալիննէ տայիր պիր իֆատէնիւզ վար իսէ , մէմուսէն
տիյնէմէյէ հազըրըզ :

— Նազըր հազրէթլէրի . պիզ իբիլիզ տախի Սպանիալըզ , պէնտէնիւզ ,
Գատիլ շէհրի գօմանտանընըն գըզըլըմ . բէֆիզիմ տախի , Սպանիա օրտու-
սուստա պիր երւզ սաշը տըր :

— Իքի միլէթլէրին եքտիկէրիննէ գարը տէհէթլի պիր մուհարէպէտէ
պուլունտուգլարը սըրատա , շու միւհիմ մէվգըլարընըզ պիզտէն կիզլէմէ-
մէնիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Նազըր հազրէթլէրի , միւտաթի շօմրիւմիւզտէ , մէմալիքիլիզին սաշ
տիւլմէնի օլան Ինկիլթէրրանըն երեզիւնիւ կէօրմէմիշ օլտուզումուզ հալաթ
տախի , պու մէմալիքտէ , Ինկիլիզ սանճազընըն հիմայէսիննէ սըզընան տիւշ-
մէնլէրին պիլէ , քէնտի մէմալիքլէրինտէ օլտուզու գատար էմիլլէթ թաշ-
թընտա պուլունմաճալարընը զաթէն պիլի իտիք :

— Պու իլթիֆաթընդտան տօլայը , Ինկիլթէրրա մէմալիքի նամընա ի-
զէ թէշէքքիւր իտէրիմ , Մատմուա'ղէլ :

— Պախուսուս թի , պիզ պիր հարալ էսիրի մագամընտա սիզէ թէսիլմ'
օլմուշ տիւլմէն հալինտէ պուլունմայըպ , քէնտի հիւսնի ըլզամըզ իլէ , վէ
պիր ինսանիյէթ վազիֆէսի իճրա իթմէք իշիւն մէմալիքիլիզ թէքք իտիպ ,
տիւլմէնիլիզին մէրհամէթ վէ ալիճէնապլըզընա սըզընմըլը տըր :

— Պիր ինսանիյէթ վազիֆէսի իճրա իլլէմէք իշիւն մի :

— Եվվէթ Նազըր հազրէթլէրի . պիր Ինկիլիզ սահրիյէ գօմանտանընը
Սպանիա մահպէսլէրինտէն վէ էօլիմ բէնշէսինտէն գուրթարմազ իշիւն ,
բուհումուզ կիպի սէվմէքտէ օլտուզումուզ վաթանըմըզ , վէ հայաթլարը
պէնիմ հուզուրումա մէրպուլթ պուլունտան իսթիյար բէտէր վէ վալիաէմի
երւզ իւսթիւ սըրազըպ պուրայա կէլտիք :

— Մատմուա'ղէլ , պու սէօյլէտիքլէրինիւզ բէք պէօյիւք Ֆէտաքեարլըգ-
լար օլմալը տըրլար :

— Վէ Նազըր հազրէթլէրի . պու գատար Ֆէտաքեարլըգլար իլէ գուր-
թարտըլըմը Ինկիլիզ գօմանտանընըն , պիզզաթ քէնտի վաթանտաշարը
թարաֆընտան տէհէթլի պիր ազլիաթ թահթընա ալընմազտա օլտուզու-

նու կէօրէրէք , չիմտի , մէքքիւր ֆէտաքեարըզլարըմըզ իւզէրինէ նաաիմ
դալըյօրուզ :

— Ինթիմալ տըր քի պու աճը սիթէմէրինիզ Հագզըլը տըրլար Մատ-
մուա'զէլ . Փագաթ պիւզ , քէնտի վաղիֆէմիզի իճրա իյլէմէյէ մէճպուրըզ :
Մէյտանտա տէհէթլի պիր ճինայէթ վար տըր . Փայիլէրի պիզտէն աքանըր .
պու Փայիլէր , հէր քիմէր տախի օլտալար , օնլարը արայըզ պուլմագ պի-
զիմ վաղիֆէմիզ տիր , վէ պու վաղիֆէմիզի իճրա իթմէք խուսուսընտա , է-
լիմիզի , եանըլըզլա , պիկիւնահլար վէ էիւքսէք մէվգըրլար իւզէրինէ տախի
ուզաթմայա մէճպուր պուլունտուղումուղտա , պուսուսն իչիւն թէէսսիլթ ի-
տէրիզ . Փագաթ պաչգա եօլտա հարէքէթ իթմէք էլիմիզտէ օլամագ :

— Նագըր Հագրէթլէրի . մաղնունլարըն պիկիւնահլըլը չարուզ մէյտանա
չըգապիլիր . պիհուտէ վագթ զայպ իթմէք , ասըլ ճանիլէրին դաչաճագ
մէյտան պուլմասընա սէպէպ օլապիլիր :

— Ֆագաթ ճանիլէրին պաչգալարը օլտուղունու անլամագ իչիւն , էլտէ
իտիլէն մաղնունլարըն իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունան ալիքեար ճինայէթ ա-
լէամէթլէրինին մահվ օլմալարը լաղըմ կէլիր , Մատմուա'զէլ . վէ պէտպախթ-
լըլըմըզտան , Բալֆ Միլըրըն իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունան ալէամէթլէր ,
բէք գաթի կէօրիւնիյօրլար : Բալֆ Միլըրը թանըմայան ատէմ եօզ տուր .
Սմիրալ Անսըն Հագրէթլէրի , պէլ սէնէ քէնտի մայէթինտէ պուլունմուզ օ-
լան գապիլի բէք ալէա թանըտը , վալիտէսի տախի տիւն ախլամա տէլին
էվլատընը մէսէրրէթլէ քէնտի սինէսի իւզէրինտէ սըզմագտա իտի . վէ չիմ-
տի քէնտիի խտաա իթմէք իսթէյօր քի , օն սէնէ պիլմէմ տահա գաչ աչ-
տան պէրու ինկիլթէրրայա սչագ պասամըլ տըր տէյի : Պունլար բէք էյի
տիւշիւնիւլմիւզ օյունլար տէյիլ տիրլէր Մատմուա'զէլ : Սիղին տահա պու
սապահ Սոլանիատան պուրայա կէթիրտիք տէտիլինիզ Բալֆ Միլըր , տիւն
էիճէ , հէր քէսին հիւսնի թէվէճճիւհ վէ ըիայէթինի ճէլպ իթմիւզ պուլունան
պիր տիլպէր վէ պագիրէ գըլը , ճէպրէն քէնտի ետթաղընտան աչրըլպ նա-
մալիւմ պիր մահէլլէ կէօթիւրտիւ , վէ պու ճինայէթինի պաչա չըգարմագ
իչիւն , տիկէր ճինայէթլէրէ տախի ինթիյաճ հասըլ օլուպ , տաղ հայտուտ-
լարը կիպի ճէպրէն մէրգումէնին խանէսինէ կիրմիւզ վէ անըն իխթիյար խըտ-
մէթքեարը իլէ սաաղգ քէլրինի զէհիրլէմիւզ տիր : Պու գուրպանլարտան պի-
րիսի նապէտիտ օլմուլ տըր . իքինճիսի , եանի իխթիյար խըտմէթքեար իլթէ
պուրտաա հաղըր պուլունուպ , քէնտի գաթիլինի թանըմը , վէ ճինայէթինի
էիւզիւնէ վուրմուլ տըր :

— Ֆագաթ իւշիւնճիւ գուրպան տախի , մէքքիւր ազվիաթլալէնէն բէտտ
իթմիւզ տիր . Նագըր Հագրէթլէրի , քէլրլէր , քէնտի տիւշմէնլէրի իւզէրինէ
նաաիլրէն եանըլըրլար :

Նագըր Հագրէթլէրինին ալնը , պու սօն սէօզլէր իւզէրինէ պուրուճայա
պաչաաա . վէ քէնտի իւզէրինտէ տախի թէքրարէն թէրէտտիւտ ալէամէթլէրի
կէօրիւնմէյէ պաչալըլպ , պու մուամմանըն իչինտէն չըգապիլմէք իչիւն , պիր
իխթիյար Մօրտաուսթուս , վէ պիր տէ սաաղգ Պիկիլէյլին էիւզէրինէ պագ-
մաչա պաչաաա : Ինսանա՞ մը ինանմալը , քէլքէ մի ինանմալը իտի :

Միւշարիւնէն հագրէթէրի, պիւր միւտտէթ տալիւն տակըն տիւշիւն տիւքտէն սօնրա, նախէհան Մօրտաունթա խիթապէն, պիւրազ եագընընա կէլմէսինի էմր իթտի:

Իսթիյար խըտմէթքեար պու տալէթտէն սարսըլարագ, այագլարը պիւրիպիւրինէ կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ, Նաղըրա տօղրու պիւր իքի առըմ իւլէրու կիթտի: Վէ իքիսի մապէնինտէ, շու աթիտէքի սիւալ ճէվապ վագը օլտու:

— Գա՞ն սէնէ տիր քի հանըմընըն խըտմէթինտէսին:

— Չօճուգլուղունտան պէրի:

— Եյ պու քէլը նէ գատագ վագըթ տըր քի մէզըլըր խանէտէ տիր:

— Գարու եօլտալըղըմըզ պիւրիքտէ պաշլամըշ տըր:

— Բալֆ Միւրըր իքինիզ տախի էյի թանըր խախիզ. էօյլէ տէյի՞լ մի:

— Եվլէթ էֆէնտիմ. ֆագաթօն սէնէ մէրգումու զայպ իթտիքտէն սօնրա թէքրարէն քէնտիսինի կէօրտիւյիւմիպտէ, իքիսիզին մապէնինտէ էֆքեարճա պէօյիւք պիւր ֆարգ կէօրիւտիւ. Պիկիէյլ, էֆէնտիյի թանըմագ իսթէմէտի:

— Աճայի՞պ չէյ. քէլըլէր քէնտի թանըտըղլարը, վէ ալէլսուսու սէվ տիքլէրի եախօտ առալէթլէրի պուլունտուղու առէմի գօլալըզլա ունու թամաղար:

— Պու ճիւմլէ իլէ Նաղըր հագրէթլէրի. Պիկիէյլ, օն սէնէ սօնրա Բալֆ Միւրըր կէօրտիւյիւնտէ, եիւզիւնէ պիլէ պագմագ իսթէմէտի:

— Ֆագաթ տիւն կիճէ անըն էլինտէն զէհիրլէնիլ օլտուղու հալտէ, հագըղնտա նէ մուհապլէթ ալէամէթլէրի իզհար իտէճէյինի տէ շաշըմըշ տըր. պու նէ՛ աճայիպ հալ:

Սառըզ քէլը, քէնտի հագըղնտա սէօյլէնէն սէօղլէրի անլամըշ, վէ անլէրի թաատիզ իյլէմէք իսթէմիլ տիր կիպի, պօյճա այագա գալըզպ, էլլէրինի, Բալֆ Միւրըրն տիղլէրի իւզէրինէ վաղ իյլտի, վէ միւթէմատիէն մըրըլտանարագ, Բալֆըն էլլէրինի եալամագտա խտի:

Քէլին պու հարէքէթի, թէէսսիրսիզ գալֆատը:

Հէր քէս, պիւրիպիւրլէրինին եիւզիւնէ պագտըլար:

Օլ վագըթ Տօնա Իզապէլա, քէնտի ալօգաթլըզ վաղիֆէսի թէլինի թէքրարէն էլէ ալարագ, Նաղըրա խիթապէն չէօյլէ սէօյլէտի:

— Նաղըր հագրէթլէրի. օն սէնէտէն պէրու Բալֆ Միւրըրն պաշընա կէլէն հալլէրի քէնտիսինէ նագլ իթտիրտիյինիլտէ, շու տէհէթլի էսրօր բէրտէսինին պաշտան պաշա երթըլմասը իլէ, հագըգաթը հալին զահիրէ չըգմասընը միւշահէտէ իտէճէքսինիզ:

— Հա՞նկը հագըգաթը հալին, Մատմուա՞ղէլ:

— Պէնիմ կէօրմէյէ պաշլամըշ օլտուղում հագըգաթը հալին:

— Սիզին կէօրտիւյիւնիզ հագըգաթը հալ հա՞նկըսը տըր:

— Նաղըր հագրէթլէրի. սիզին արատըղընըզ Բալֆ Միւրը, օլ ճանի Բալֆ Միւրը, հուզուրունուզտա պուլունան ասըլ պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միւրը տէյիլ տիր: Տիկէր պիւր սախթէ Բալֆ Միւրը վար տըր, արատըղընըզ • տուր. օնու պուլուն, վէ վագթ կէչի՛րմէյին:

Պէշի օլ հէնկեամտէ , Զապթիյէ Նէշարէթի տիմանխանէսինին թա օր-
թա եէրինտէ պիր գումպարա բաթլամըլ օլսա , Տօնա Իզապէլլանըն սէօյլէ-
միշ օլտուղու սօն սէօյլէր գատար գաթի պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրէ-
մէյէճէք իտի :

Հէր քէս , վէ Բալֆ Միլըր քէնտիսի տախի , օթուրտուգլարը վէ տուր-
տուգլարը եէրտէն պիրէր դարըլ եօգարը սըշրատըլար :

Պէշ տաղըզա գատար , քիմսէ՝ աղըընտան պիր սէօղ պիլէ չըգարմատը .
պատէհու , էվվէինտէն սէօղ պիրլիյի իտիլմիշ տիր կիպի , հէր թարաֆտան ,
«էվվէթ , էվվէթ , օն սէնէլիք վազալարը , պաշընա կէլէնլէրի նազլ իյլէ-
սին» սէտալարը էօթմէյէ պաշլատըլար . վէ արթըզ հաքիմ , մազնուն , զա-
պըթան , նէֆէրաթ , միւսաֆիր վէ քեաթիպլէր , քեաֆֆէսի տախի եօլ
էրքեանը պիր թարաֆա պըրադարազ , Բալֆ Միլըրն էթրաֆընտա քէնտի
պէտէնլէրի իլէ պիր տէվիր թէքիլ իթտիլէր , վէ կէօյլէրինի , Բալֆ Միլը-
րըն աղըընա տիքտիլէր :

Սատըզ քէլրին կէօյլէրի տախի , պուշլարըն տախիլինտէ պուշլունմագ-
տա իտի :

Տէլիգանըլ Ինկիլիզ գօմանտանըն , քէնտի պաշընա կէլէնլէրի նազլ իյ-
լէմէսի , պիր եարըմ սաաթ գատար սիւրտիլ :

Տօն Վալտէզ վէ Տօնա Իզապէլլա տախի , պիզիմ կիպի , Բալֆ Միլըրըն
պաշընա կէլէն վուզուաթլարըն քեաֆֆէյի թէֆէրուաթընա ալեհա՜ պու-
շլունմագտա իտիլէր . Փազաթ հազըրուշուն պազըսը իչիւն , էվվէլ էմրտէ
պիր մասալ կիպի կէօրիւլէն պու հիքեայէ , կիթտիքճէ պիր եանտան սա-
հիլիք րէնկի քէսպ իթտիյի կիպի , տիկէր եանտան տախի քէնտի թէէսսի-
րի աղիմինի հուսուլէ կէթիրմէյէ պաշլայըլ , ալէլիսուսուս Ամիրալ Անարն ,
եիւզ սաշը Մօրիս , վէ իսթիյար խըտմէթքեար , աբա սըրա կէօյլէրինի օլ
տէրէճէտէ աշմագտա իտիլէր քի , քէօքլէրինտէն տիշարը տիւլէճէքլէր տիր
կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Իհիայէթ Բալֆ Միլըրըն հիքեայէսի , Սթօրմ նամ գուրսան կէմիսինտէ ,
Մպանիալը ֆըրգաթին իլէ մուհարէպէյէ թուլթուլարազ , ճէրրահ ճէնքինսին
վուրուլուպ էօլտիւյիւ սըրատա , քէնտիսինէ սէօյլէմիշ օլտուղու վասիյէթ
եօլլու աթիտէրի սէօյլէրէ կէլտի :

«Պէն սէնի էօլիւմտէն գուրթարտըմ . . . Փազաթ սէն պլնի գուր-
«թարամայաճագսըն . . . էկէր սաղ գալըրդան պանա պաշա պիր պէօ-
«յիւք խըտմէթ իտէպիլիրսին . . . Թօմաս Ուայլտմէն , գարըմը պաշտան
«չըգարտը . . . Թըպըր սանա պէյնգէյէն պիր էվաալարը վար տըր . . .
«եալընըզ սաղ գօլունուն իւզերինտէքի եանըզ պիր պէօյիւք պէրէ իլէ սէն-
«տէն թէֆրիք օլունապիլիր . . . գարըմտան ինթիգամըմը ալտըմ . . . Ու-
«այլտմէնին ինթիգամընը սանա հէվալէ իտէրիմ . . . գարըմըն էվաալընը
«տա սլո՛ւլ . . . Լօնարատա Լօնկ Բոս սօգաղընտա . . . սաղտան Լճիւն-
«ճիւ պօտրուճտա եաթար . . . իսմի տէ Մօրթիմէր տիր . . . սէնին մէր-
«համէթինէ հէվալէ իտէրիմ . . . »

—Սէօյլէ՛ . սէօյլէ՛ . հիքեայէնէ տէվամ էթ , տէտի եիւզ պաշը Մօրիս , պաղըրարագ , վէ էլինի ալնընա վուրարագ . ըջըգ մէյտանա չըգմաղա պաշլատը . բօլիս իտարէսի տախի պէօյիւք պիր մուսամմանըն շանսթարընը պուլաճագ տըր . ահ , շիւբհէլէրիմիզին ապը եօզ տէյիլ իմիշ . շիմտի արթըգ , օլ Հինտիսթանը զապիթին քիմ օլտուղունու , բաշավրաճը Մօրթիմէրին Լօնկ Բաս եանկընընտա նապէտիտ օլմասը էսրարընը , վէ սախթէ Բալֆ Միլըր իլէ պու սախթէ Պէնկալ սիւարիսի գօմանտանըն վէ ապըզատէ Մօրկէրիթ Գօլտուինին սըրըլարընը քէշֆ իտէսիլիյօրըմ : Էվվէթ . պու պէտպախթ գօմանտանըն ապը Բալֆ Միլըր քէնտիսի օլտուղու , վէ քեամիլէն պիսուհ պուլունաուղը թաստիգ օլունմագտա տըր . . . Փաղաթ սիզ տէվամ իտին գօմանտան ճէնապլէրի . տէվամ իտին . հիքեայէնիզի պիթիւրին . Ալլահ սիզին իլէ տիր , վէ ատալէթին Ֆիւթուհաթը իշիւն , պիզ տէ Անըն սլէթլէրի օլաճաղըգ :

Բալֆ Միլըրըն եանաղլարը , իշպու թէշվիգ իտիճի սէօյլէրտէն պիւսպիւթիւն զըզարտը . հիքեայէսինին պաղը գալան զըմը տա թէքմիլ օլտու :

Օլ վագըթ , եիւզպաշը Մօրիս , լաղըմ կէլէն թահգըգաթը պիզղաթ քէնտիսի տէվամ իլէմէք իւզըէ , Զապլիյէ Նազըրընտան բուխսաթ թալէս իտիս անը թահսիլ իթտիքտէն սօնրա , իսթիյար Մօրտաունթա խիթալէն ,

—Օ սախթէ Բալֆ Միլըրը , Ամէրիգատան հէնուղ ավաէթ իթմիշ տիր թէյէրէք սիզին խանէյէ կէթիւրէն , վէ հանըմընա թաղաթիմ իտէն ստէմի , պիր էյիճէ թանըմըսըն , տէտի :

—Էվվէթ բէք ալէա թանըրըմ , ճէվապընը վէրտի իսթիյար խըտմէթքեար :

—Գա՞ն եաշընտա թախսին օլունուր :

—40-42 եաշլարընտա :

—Սաշլարը նէ՞ ընէկտէ տիր , սագալը վա՞ր մը տըր :

—Էվվէթ սագալը տա վար , վէ սաշլարը կիպի սիյահ տըր :

—Կէօյլէրինին բէնկի՞ :

—Կէօյլէրի տէ սիյահ տըրլար :

Գրասատընը սէօյլէյէլիմ . թէնինին բէնկի , պօյունուն եիւքաէքլիյի , վիւճուտինին տօկունուղու , էքեալը , եիւրիւյիչի , սէսինին թարզը , վէլնասըլ , զապըթաճա իսթինթագլարտա ատէթտէն օլան վիւճուտճա հէր պիր թէֆէրուաթ իւզէրինէ , եիւզպաշը Մօրիսին սիւալլէրինէ , իսթիյար Մօրտաունթ թարաֆընտան վէրիլէն ճէվապլար , կէրէք Բալֆ Միլըրըն վէ կէրէք մէրզում եիւզպաշընըն արթըգ թէրէտտիւտլէրինէ մահէլլ պըրագ մատըլար :

Բալֆ Միլըր , քէնտիսինի վուրան վէ պունճա մէշաղգաթլարընա սէպէս օլան ատէմի , վէ եիւզ պաշը Մօրիս տախի , օն օն պէշ սէնէտէն պէրու Լօնտրա բօլիսինի բարմաղը իւզէրինէ ալըս էյլէնմիշ պուլունան ճանապարգաթիլի թանըմըլար իտի :

Սըթըգ սատըգ քէլին , իսթիյար Մօրտաունթուն տախի թէքրար պէ թէքրար թաստիգ իլէմիշ օլտուղու կիպի , սախթէ Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ

պիլէ պազմագ իսթէմէմիլ իքէն , քէնտիսինի դէհիրլէմիլ օլմագ ազվիաթը թահթրնա տիւլէն ասըլ Բալֆ Միլըրա գարըլ պիր սօուգլուգ վէ պիր հիտտէթ կէօսթէրմէտիքտէն պաչգա , հաթթա անը նէ սուրէթլէ սէվէճէյնի պիլէ շալըրմըլ օլմասընըն էսրարը մէյտանա չըգմըլ իտի :

Մուզաֆֆէր քէլը , ֆիւթուհաթը գազանմըլ , վէ էֆէնտիսինի պիր տէհէթլի ազվիաթտան , վէ հաքիմլէրի տախի սօն տէրէճէտէ չէթին պիր մուամմատան գուրթարմըլ օլմասընը տէրք ու ֆէհմ իթմիլ տիր կիպի , մազրուրիյէթլէ այաղա գալգաը . վէ պու տէլիգանլընըն համիսի պէնիմ տիմէք իսթէմէքտէ տիր կիպի , սէվինճինտէն տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինի մէրգու մուռն տիպլէրի իւզէրինէ վազ իտէրէք , դէքի կէօղլէրի իլէ , պիւթիւն հազըրուներ կէօզտէն կէշիրմէքտէ իտի :

Իսթիյար Մօրտաուռնթ իսէ , հալէա իլէ պիր ազըլ իրալրմէյէ իգթիտարը պուլունմամագտա իքէն , բէվիլի հալտէն , Բալֆ Միլըրըն պիկիւնահլըղը թաստիգ վէ գապուլ օլունմուշ օլտուղունու հիսս իտէրէք , աղըր աղըր իլէրու սողըրու կէլտի , վէ մուզաֆֆէր քէլըրի եանը պալընտա քէնտիսի տախի տիգ իւզէրինէ կէլէրէք , Բալֆըն էլինի չէքտի , վէ կէօզ եալարը տէօքմէքտէ օլտուղու հալտէ , մէգքիւր էլի տէֆա տէֆա բուս իտէրէք , էֆէնտիսինտէն աֆվ տիլէմէյէ պալլատը :

Բալֆ Միլըր , պիւշարէ իսթիյարը թէսէլի իթմէյէ չալըլալ ,

— Պէնիմ ագիղ տօսթոււմ , տէտի սէնին հիշ պիր գապահաթըն եօգ սուրթապիւթըն աճայիւլ պիր ճիլվէսի . սէնի տախի ալտաթմըլ տըր . հաթթա վալիտէմին պիլէ ալտանըպ , օլ չարզըն բաշալրաճըլը ասըլ քէնտի էվլատը տէյի թանըլըպ գապուլ իթմիլ օլտուղունու սէն քէնտիսի իֆատէ իթմէտին մի . վալիտէ եանըլտըգտան սօնրա , արթըգ պաչգասընա նէ* տէնիլէպիլի :

— Ֆազաթ պէնտէն զիյատէ սատըգ վէ ազըլըլ սուլունան քէլը բէֆիգիմ ալտանմատը , էֆէնտի . սիգին նազըլ նիշանլընըլ , պէտալաթ հանըմըմ տախի ալտանմատը , տէտի Մօրտաուռնթ , թէքրարէն սէլ կիպի կէօզ եալարը տէօքէրէք :

— Մօրտաուռնթ , վալիտէմին , պու կիճէքի տէհէթլի վուգուաթտան խապլէրի վա՞ր մը տըր :

— Խա՛յր . հէնուգ հիշ պիր չէյ տուլմուշ տէյիլ տիր :

— Իէք ալէա . չիմտիքի հալտէ , հէր չէյտէն պիսապէր պուլունմատը էյի տիր :

Պու արա , եիւզ պաշը Մօրիս , թէքրարէն քէլամէ ազազ իտէրէք , քէնտիսինտէն մաատա պիւթիւն բօլիս նէֆէրաթը . վէ զապըթանընըն տիվանխանէտէն տիշարը չըգմալարընը թալէպ իլլէտի , վէ պունա մուվաֆադաթ կէօսթէրիլիպ , տիվանխանէյի մէգքիւրէտէ , եալընըլ Զապլիյէ Նազըրը , Ամիրալ Անսըն , իքի նէֆէր քեաթիպլէր , Բալֆ Միլըր , Տօն Վալտէզ , Տօնա Իզապէլլա , իսթիյար Մօրտաուռնթ , սատըգ Պիկիլէլ քէլը , վէ քէնտիսի հազըր պուլունտուգլարը հալտէ , Զապլիյէ Նազըրընա խիթապէն չէօյլէ սէօյլէտի :

—Նազը՛ր հագրէթէրի, պիր այտան պէրու պէօյիւք պիր էսրարըն ար-
դասընտան տիւշմիւշ օլտուղումու խաքիբայի ալիւէրինէ արդ իթմիշ պուլուն-
մատըղում իշիւն, աֆվընըղը նիյազ իտէրիմ. պոււնուն իշիւն պաշլըճա պիր
սէպէպիմ պուլունմագտա իտի. պու էսրար էօյլէ պիր չէրբէշիք հալտէ իտի
քի, անըն իշիւտէն չըգաճաղըմա բէք ազ իւսիտիմ պուլունմագտա վէ պու-
նուն իշիւն, խաքիբայի ալիւէրի հուզուրընտա քիւշիւք տիւշմէք իսթէմէմէք-
տէ իտիմ: Թէքրարէն աֆվընըղը թալէպ իտէրիմ:

«Պիր դաշ հաթթատան պէրու տըր, Մարկէրիթ Գօլտուին նամընտա
պիր կէնճ վէ տիւպէր դըզըն խանէսի, կիճէլէրի, Ղօնտրանըն եիւքսէք ճէ-
միյէթիհէ պիր թէճէմմիւ մահէլի օլմուշ, վէ օրատա հէր կիճէ չէնիք օլ-
մագտա իտի:

«Պու կէնճ դըզըն ասլընը արաշթըրտըղըմտա, խօշնուտ օլունաճագ պիր
մալիւմաթ ալամատըմ: Հինտիսթանտա վէֆաթ իթմիշ օլան Գօլտուին նամ
պիր պինպաշլընըն դըզը տըր տէտիլէր. ֆագաթ Հինտիսթան իլէ միւնասէ-
պէթլէրի պուլունմուշ օլան պիր դաշ նէֆէր զէվաթը ասքէրիէյէ միւրաճա-
աթ իթտիյիմտէ, Գօլտուին նամընտա պիր պինպաշլը թանըմատըղարընը
պէյան իթտիլէր: Թահզըգաթըմըն իքմալի իշիւն, Հինտիսթանա տախի դայ-
ըրը բէամի սուրէթտէ մէքթուպար եագտըմ. ֆագաթ պունյարըն ճէվապը
էլտէ իտիլմէսի, խայլիճէ վագթէ միւհթաճ տըր:

«Պու դըզըն ասլընը պու գատար սըզը սուրէթտէ թէֆթիշ իլէտիյիմին
սէպէպի վար տըր:

«Քէնտիսիինի պիր տէֆա արապատա կէօրտիւմ. վէֆաթ իթմիշ օլան
ճագ Թէյըր նամ պիր օճագ սիւրիւրիւհիսիին Ֆլօրա իսմինտէ գըզընա բէք
պէյնգէմէքտէ իտի:

«Պու Ֆլօրա, իքի այտան պէրու, ասըլ քէնտի խանէսինտէն զայպ օլ-
մուշ իտի. . . .:

«Շիւրհէլէրիմին սէպէպիինի պունտան անլայապիլիրսինիզ:

«Պէնիմ պէլքի ասըլսըզ օլան զաննըմճա, Մարկէրիթ Գօլտուին, սա-
պըզ օճագ սիւրիւրիւհիսի գըզը Ֆլօրա տըր:

«Մարկէրիթ Գօլտուինին խանէսինտէ թէճէմմիւ իտէն զէվաթ միյանըն-
տա, պիր գաթ տախի վար տըր քի, պու գաթըն, էքքեալը, պօյու, թէ-
նինին բէնկի, սաչը, սագալը, կէօղիւ վէ պէտէնի, խայլի սէնէլէրտէն պէ-
րու բօլիս բէֆիգլէրիմին բահաթընը զայպ իթտիլմիւշ օլան Թօմաս Ուայլտ-
մէն նամընտա մէհուր պիր հայտուտ իւզէրինէ ալտըղըմ մալիւմաթլարա բէք
միւշապիհ պուլունմագտա իտի:

«Պէն ասլէն Թօմաս Ուայլտմէնի թանըմամըլըմ տըր. ֆագաթ քէնտի-
սինի թանըյան մէմուրլարտան պիրիսի, պիր տէֆա, Բալֆ Միլըր քէնտիսի
զանն օլունան վէ չիմտի անասըլ բաջավրաճը Մօրթիմէր օլտուղու թէպէյ-
եիւն իտէն տէլիգանըլ իլէ պէրապէր, անը կէօրմիւշ օլտուղումու պանա
պիլտիլմիւշ իտի: Շիմտի գօմանտան ճէնապլէրիին հիքեայէսի, մէրգուըն,
սահիհէն Թօմաս Ուայլտմէն քէնտիսի օլտուղունա, բէք ազ չիւրհէ պըրա-
գըյօր:

«Պու տտէմ իշիւն տախի , Պէնկալ սիւարի ալայը գօմանտանը իմիշ տէ-
յօրլար : Հինտիսթանտան ալտէթ իթմիշ օլան պազը զապրթանա , Ճօրճ
Ուիլսըն նամընտա պիր սիւարի զապիթի թանըյըպ թանըմատըզլարընը սի-
ւալ իտիպ արաշթըրաւմ , հիշ պիրիսի , օ իսմաէ տիր սիւարի գօմանտանը
պիրտիքլէրինի տէրխաթըր իտէմէտիլէր :

«Թօմաս Ուայլսմէն քէնտիսի տիր տէյի զանն իթտիլիմ սյու զաթ , շիմ-
տի քէնտիսինէ Մըսթըր Ուիլսըն նամընը վէրկյօր :

«Վէ մատամ քի սյու Թօմաս Ուայլսմէն , Սիբրալ Սնսըն հազրէթլէրի
մայէթինտէ տախի խալլի միւտտէթ խըտմէթ իթմիշ տիր , սըրասը կէլտի-
յինտէ Ճօրճ Ուիլսընը քէնտիլէրինէ տէ թադտիմ իտէճէյիմ . վէ միւշարիլէյի
հազրէթլէրի տէ , անըն ասլընա հիւքմ իթմէյէ հիմմէթ պոյուրսաճադ տըր :
Փազաթ թադղըպթըմը իքմալ իտիպ քէնտիսի պիր էյիճէ իդնա իթմէք-
սիդին , պիրիպիրլէրինէ մէրպութ պուլուէնան սյու սըրըրաւըն մէյտանա չը-
գարըմասը իլէ քիւշիւք տիւշմէքլիլիմէ մահէլլ զալմասընը իսթէմէքտէ
իտիմ :

«Պու զաթ իշիւն տախի Հինտիսթանա եաղմըյըմ :

«Փազաթ գօմանտան ճէնտալէրինին հիքեայէսինտէն սօնրա , արթըգ
իյթիրաղլա տալրանմայա մահէլլ զալմասը :

«Մօրթիմէր , Ուայլսմէնին օղլու իմիշ . անըն իշիւն սյու ալչադ խա-
պիս , Լօնկհէտին մէյխանէսինտէ , Բալֆ Միլըրըն վիւճուտինի մէյտանտան
գալտըրըպ , թըպղը օնա պէյնգէյէն քէնտի էվլատընը մէրգուճուէն եէրինէ
կէշիրմէք իսթէմիշ տիր . շիւնքի սյու սուրէթլէ , Միլըր Փամիլեասընըն քիւլ-
լիյէթլի վարիտաթը , պիրիպիրլէրինէ շայան սյուլուէնան սյու իքի նէֆէր բէ-
տէր վէ էվլատ խապիլալէրին էլինէ կէշմիշ օլաճադ խալ :

«Մարկէրիթ Գօլտուինին գօնադ մէսարիֆի տախի , սյու բարալարտան
թէտարիք օլմապտա տըր . սյուէնա շիւքհէ լաղըմ տէյիլ տիր :

«Ուայլսմէն քէնտիսի , Մարկէրիթ Գօլտուին իլէ էօմը կէշիրմէքտէ օլ-
տուզու կիպի , օղլու տախի , Բալֆ Միլըր նամը իլէ , Հէլէն Հուայթրօզու
քէնտինէ գէվճէ ալմադ իսթէմէքտէ իտի :

«Փազաթ թապիաթըն պիր էսրարը իլէ միւտախէլէ իթտի :

«Բալֆ Միլըրըն վալիտէսի ալտանըպ , Մօրթիմէրի քէնտի էվլատը եէ-
րինէ գապուլ իթտի . Փազաթ Հէլէն Հուայթրօզուէն էիւրէյի , քէնտի մա-
շուգուէնուէն գալպըղընը հիսս իտիպ ալտանմատը :

«Իմտի , ճէպրէն մէրգուճէյի ալըրմադ լաղըմ կէլտի :

«Պու կիճէքի ճինայէթին ասը սյու իտի :

«Նիմտի , իւք իշիմիզ , Հէլէն Հուայթրօզուէն սաղլանըմըչ օլան մահէլլի
սյուլուպ քէնտիսինի գուրթարմաղըգ վաղիֆէսինտէն իսլարէթ տիր :

«Ճանիլէրի թէէտիպ իթմէք ճիհէթի սօնրայա գալըր :

«Փազաթ Հէլէնին սյուլուտուզու կիպլի մահէլլի նէ° սուրէթլէ սյուլա-
ճաղըգ . մէսէլէ սյուէտա տըր :

— Էվլէթ Հէլէնին սյուլուտուզու կիպլի մահէլլի նէ° սուրէթլէ սյուլա-
ճաղըգ , տէյի թէքրար իթտիլէր քեաֆֆէյի հաղըրուէն եէք ալադ :

— Պէնկալ սիւարի ալայը գօմանտանը Ճօրճ Ոսկարն , օ մահէլի պիզէ կէօթէրէճէք տիր . չիւնքի պու իշտէ անըն մէտխալի պուլունմամը օլմասը նը զանն իթմէյէ արթըզ հիչ պիր մահէլլ գալմամըլ արըր , տէտի եիւզպաշըր

Բալֆ Միլըր , սէվինճինտէն այաղա ֆըրլանըպ , եիւզ պաշը Մօրիսին պոյնունա սարըլտը :

— Իֆէնտի , տէտի էհլի ըրզ եիւզ պաշը . պու կիւն սիզի եանըլըզլա թէվզիֆ իտիպ , սիզէ պու գատար մէշագգաթ վէրմէյէ սէպէպ օլտուղում իչիւն , հուզուրունուղտա բէք նատիմ գալմըլմ տըր : Պէն տախի վալիտէ նիզ վէ իսթիյար Մօրատունթ կիպի ալտահտըմ . պէն տախի աաըլ Բալֆ Միլըրը , սախթէ Բալֆ Միլըրտան թէֆըրիզ իյլէմէյէ միւզթէտիր օլամատըմ : Վագա պունուն պաշըճա մէսուլիյէթի , թատիաթըն իւզէրինէ աղըրլաճալը , վէ սիզի պու գատար պիրիպիրինիզէ պէյնզէր հալտէ եաքաթմըլ օլտուղում իչիւն , եալընըզ թատիաթ մէսուլ թուլմալը իտի իսէ տէ , ինսանլարը թանըմագ մէմուրիյէթ ինտէ տէրէճէյի նիհայէտէ նազիք պիր վագիֆէ սի պուլունան եիւզ պաշը Մօրիսին տէ , պիր քէլը գատար մէհարէթի պուլունմամասը , աֆվ օլունուր մէվատտէն տէյիլ տիր : Պու խէթամ իչիւն տէֆա տէֆա աֆվընըզ տիլէրիմ գօմանտան էֆէնտի . վէ էկէր պու կիճէ սիզին նէվճիլան նիշանընըզ պուլուպ սիզէ թէսլիմ իթմէք իգպալինէ նալիլ օլպալիլը իսէմ , օլ վագըթ խէթամըն թարզիյէսինի վէրմիլ օլմագ իւմիտի իլէ , քէնտիմի պախթիյար ատտ իտէճէյիմ :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա , տիվանխանէյի մէքըրէտէ , պիր նէվի կիպի տիվանը հարպ գուրուլտու , վէ ահվալը միւհիմմէյէ կէօրէ իթթիլապ իտիլէճէք թէրթիպաթ իւզէրինէ մէվէրէթլէր օլուպ , միւհիմմ գաբարլար վէրիլտի :

Պու գարարլարըն նէ օլտուզլարընը , իճրատթընտան անլայաճաղը :

ԺԱ.

ԳՍԹԻԼԻՆ ԷՆՃԱՄԸ

Չ.

Ուայլտմէնին սօն գաթլինին , եանի սախթէ Բալֆ Միլըրը , եախօտ սալըզ բաշապրաճը Մօրթիմէրի , կիզլի մախզէնտէ վուրուպ թէլէֆ իթաիյի կիճէնին ֆէրտասը կիճէսի , Մարկէրիթ Գօլտուինն գօնաղընտա , հէր վագըթտան զիյատէ շաշաալը պիր աաբէ վէրիլմէքտէ , վէ գաբունուն էօնիւնտէ պիրիքմիլ օլան ագալը արապալար սէպէպինտէն , սօգագտան կէչիպ տէօնմէք գապիլ օլամամագտա իտի :

Գօնթլար , գօնթէպէր , ճէնթըլմէնլէր , տիւնեատա սըղմագ իսթէմէյէն մատամլար վէ մատմուաղէլէր , էն աղըր բուպալարընը կիյինմիլ օլտուղալը հալտէ , պէօյիւք սալօնտա տիվան գուրմուլար , վէ գատընլարըն իւզէրինտէ պուլունան զիյզըյմէթ էլմասլար , եանմագտա օլան քիւլիլթիլի

մուծարուն գիտարը իլէ պիւթիւն էթրաֆա բէրթէվէր սաչարագ , թէքմիլ տիվանխանէյի թէհայեիւրտէ գալընաճագ տիլպէր պիր մէնզարէ հալինէ իտխալ իթմէքտէ իտիլէր :

Մարկէրիթ Գօլտուինին , Գօնթ Աշֆըրտըն , վէ Մըսթըր ճօրճ Ուիլսընըն մէսէրրէթէրինէ հուտուտ վազ լայէմէք իտէ , արթըզ ինսանըն գուտըթի խարիճինտէ պուլունմագ տա իտի :

Մարկէրիթ Գօլտուինին արթըզ Աշֆըրտ Գօնթէսի օլմասընա անճագ պէշ օն սաաթ գալմըշ իտի . . . :

Իմաի կէրէք քէնտիսինին , վէ կէրէք քէնտի մաշուգու օլան ասըլգատէ Աշֆըրտըն մէսէրրէթէրին էսասը մալիւմ տիր :

Անճագ , ճօրճ Ուիլսընըն ֆէվզէլատէ շէնմէշրէպլիյի վէ իֆրաթ մէրթէպէտէ կէօրիւնէն մէսուտիյէթի՞ նէ իտի :

Հազըրուէնա սիւալ օլունտըգ տա , աթիաէքի ճէվապ ալընաճագ իտի :

«Պէնկալ սիւարի ալայընըն գօմանտանը պուլունմուշ օլան գահրաման ճօրճ Ուիլսըն , քէնտի սէվկիւլիւ րէֆիդի պինալը Գօլտուինին վասիյէթիինի պաշա չըգարըպ , անըն պիր թանէճիք դըզընը , ինկիլիզ քիպարդատէլիյի պաղչէսինին էն թագէ վէ էն տիլպէր պիր չիւէյի օլան Գօնթ Աշֆըրտ իլէ էվէշնտիրմէքտէ , վէ միւթէվէֆա բէտէրին սօն արըլուտունու ֆիլիէն իճրայէ կէթիլմէքտէ իտի . . . :»

Կէլ պիր տէ , կիլիճէ , ասըլ տալթէ ճօրճ Ուիլսընը , եանի , շանը ասքէրի սըֆաթը թաշթընա կիրսիշ օլան օլ խապիս , գաթիլ , եանկընըն , հայտուտ վէ ճանապար Ուայլտմէնի պիր թարաֆա չէքէրէք իտիլթագ իտէլիմ :

Իլթէ մէրգուճուն վէրէճէյի ճէվապ տալի շու օլաճագ տըր :

«Արթըզ պու գատար մէշագգաթ վէ սէրէնճամարըմըն նիհայէթի կէլմէքտէ տիր : Շիմալիյէ տէկին , օն պիր քիլինին ճանընը եադտըմ . գաթիլ օլունաճագ պիրսի տաշա գալտը . օնուն տալի իլինի պլթիրտիքտէն սօնրա , արթըզ ազիզ աաէմէր սիլքինէ տալիլ օլաճաղըմ : Նարըն սապահ , Ֆլօրա՝ Գօնթ Աշֆըրտ իլէ նիքեահ օլաճագ . մուամէլաթը էվէլիյէթի իլթէ պուրատա իճրա օլմագ տա տըր : Քիլիսէտէն չըզըլտըգտան սօնրա , Աշֆըրտ Գօնթէսի օլմուշ օլան օճագ սիւրիւրիւճիսի դըզը , էվլատըմըն չիմ վէ նէրէտէ օլտուզունու պանա պէյան իտէճէք տիր . պիր քէրրէ շու աղիզ էվլատըմը թանշըպ , նիհայէթ 23 սէնէ սօնրա քէնտիսինի գուճաղըմըն իլինտէ սըգմայա վէ բէտէրի օլտուզունու քէնտիսինէ սէյլէմէք իգպալինէ նալիլ օլտուգտան սօնրա , շու մէսէրրէթ պալիշ հալլէր վազը օլաճագ տըր : Արապաճը Չարիտէն տօլայը էսարըմա օլ գատար եադընտան վազըֆի պուլունան Գօնթէս Աշֆըրտ , մաշուշ օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ Թէյլըըն շու միւթէքէպպիր դըզը , պէնի ալաղընըն ալթընա ալմըշ օլմասը իւզէրինէ սէվինէճէք վազըթ պուլամայըպ , իք կէլինիյի կիճէսինաէ , պիր պըշագտան կէչէճէք , վէ նայիլ օլտուզու սէատէթի հալի պինէֆա քէնտի օճագ սիւրիւրիւճիսի բէտէրինէ թիլիւն , ահրէթէ ալիմէթ իտէճէք

տիր : Ասլա չիւբհէ իթմէտիյի էն սատաղ պիր խըտմէթքեար գըզ , պու իշի պաշա չըգարաճաղ վէ պատէհու կէլիպ , 100 լիրա իւճրէթիւնի պէնաէն ախգ իտէճէք տիր : Օլ վագըթ , արթըզ կէրէք վարիտաթըմ վէ կէրէք շախսըմ , հիչ պիր թէհիլքէյէ թապի պուլունմայաճաղընտան , Բալֆըն վալիտէսի սան տըզլարընտան աշըրըլան միւճէվհէրաթը , ազիզ էվլատըմ , վէ «էլլէ-է-է-է» չէլէն Հաւայթըրօզուժու ալըպ , Ամէրիգայա չէքիլէճէյիմ . օլ վագըթ պիւթիւն տիւնեա , տիկէր պիր սախթէ նամ թահլընտ կիրմիչ օլան Թօմաս Ուայլտմէնին թէքմիլ սէտաէթի հալիւնի կէօրիւպ գըռգանաճաղ տըր . . . :»

Հայտուտ դաթիլ , ինսանլարտան էվիլէլ պիր Ալլահ պուլունտուղունու , վէ անըն նէ եօլտա հիւքմ իտէճէյիւնի , ասլա խաթըրընտ պիլէ կէթիրմէք իսթմէտի . . . :

Տէհէթլի ճանի , քէնտի տէհէթլի ճինայէթլէրինէ պիր սուրէթի տիկէրլէ խիթամ վէրիլէճէյիւնէ բէք աղ պիր միւտաէթ գալմըչ օլմասընա ինսանալիլի մի իտի :

Տիվանխանէտէ մէվճուտ պուլունան թէքմիլ ճէմիլէթ , էրքէք վէ գատըն , պիր դաշ սատթտան իճրա օլունաճաղ մէսէրրէթպախչ նիքեան գիյնէթի իչիւն , պիրէք պիրէք Գօնթ Աշֆըրտը վէ Մարկէրիթ Գօլտուինի թէպըրիք իթտիքտէն սօնրա , այրըճա ճօրճ Ուիլսընը տախի քէնտի թէպրիքլէրիլիլէ թալթիֆ պուլլըրմայա միւսարաաթ իթտիլէր :

Մէսէրրէթ քէմալինի պուլմուչ իտի :

Տիվանխանէնին պէօյիւք սատթը , վուրմայա պաշլատը :

Պիւթիւն սէսլէր սուս օլուպ , հէր քէս , պիր նութգ իրատ օլունույօր կիպի , սատթըն վուրուչունու տիյնէմէքտէ իտիլէր :

Պու վուրուչուն սայըսը , օն իքլիլ իքմալ իթտի :

Թամ եարը կիճէ իտի . եանի ալտէթ վագթի :

Մըսթըր ճօրճ Ուիլսընըն պիր իշարէթի իւզէրինէ , քեաֆֆէյի հաղըրուն այաղա գալգաղար , վէ իչկի շիւէլէրի վէ գատէհէլէրի իլէ իւսթիւ էօրթիւլ միւլ օլան թրարէզանըն էթրաֆընտա տիգիլտիլէր :

Գատըն վէ էրքէք , քեաֆֆէսինին տախի էլլէրինտէ , պիրէք տօլու դատէհ պուլունմաղտա իտի :

Իլք էվիլէ գատէհի եօգարը գալտըրան , ճօրճ Ուիլսըն օլտու :

«Եաշասընլա՛ր Գօնթ վէ Գօնթէս Աշֆըրտ» պաղըրտը խապիս հէրիֆ :

«Եաշասընլա՛ր Գօնթ վէ Գօնթէս Աշֆըրտ» պաղըրտըլար քեաֆֆէյի հաղըրուն , սալօնուն տիվարլարընը էօթտիւրէրէք :

Պիւթիւն գատէհէլէր եօգարը չըգաղար , աղըզլար՝ ասքէր թալիմի իւզըլէ այնի վագըթտա աշըլտըլար , գատէհէլէրին իչինտէ պուլունանլար պօղաղ իչինէ նազլ օլունտուլար , վէ եինէ ասքէրին «սիլահ էնտի՛ր» թալիմի կիպի , այնի վագըթտա պիւթիւն գատէհէլէրին , թրարէզանըն իւզէլինէ վագ օլունմալարը սէսի իչիթիլտի :

Եալընըզ սէր գօմանտան ճօրճ Ուիլսըն ճէնապլէրինին գատէհի հէնուղ տուտաղլարընտան այրըմամըչ իտի :

Մէրգում, աղըր աղըր, շարապը ափլիյէթ պուլուրուղու սըրուտա, պիր ֆիւթուհաթ ճիլվէսի օլմագ իւզրէ, կէօզլէրի իլէ տախի, աղըր աղըր էթրաֆը սիւզմէքաէ իտի:

Սահիհէն տէ, սախթէ Պէնկալ սիւարի ալայը գօմանտանը, իլէրի պու սըրալարա կէթ իրմէք իշիւն նէլէր չէքմիշ իտի:

Իմտի անըն ֆիւթուհաթ մէսէրէթ ինի չէքմէյէրէք զըսգանձլըգ իթմէք տախի ճայիզ օլմագ:

Անճագ, ճօրճ Ուիլսըն, հալէա գատէհինի եիւքսէքտէ թութուտ, կէօզլէրինի ճէմիլէթին իւզէրինտէն այլըմամագտա իքէն, օլ տրա, քեսֆիէյի հաղըրուտուն կէօզլէրի տախի, պիր հիւքմէ թապի սուլուռմագտա տըրլար կիպի, պիրտէն պիրէ, ճիւմլէթէն սալօնուն գաբուսունա տօլրու տիքիւտիլէր:

Ճօրճ Ուիլսըն, եալընըգ քէնտիսի, սըրթընը գաբույա տօլրու չէվիլմիշ օլտուղունտան, մէքքիւր հիւքմէ թապի սուլուռմատը:

Սէֆիլ գաթիլ, եափաշ եափաշ, գարչըսընտա պուլուռնան ճէմիլէթին սաղըրընտա պիր թէաճճիւպ ալէամէթի, վէ արգա թարաֆընտան տախի իլէրու տօլրու եիւրիւմէքտէ օլան պիր թազըմ այագ սէյլէրի միւշահէտէ իթմէյէ պաշլամիշ օլտուղունտան, քէնտիսի տախի, նաջարի, աղըր աղըր էլինտէքի գատէհի աշաղը ալմայա պաշլատը, վէ անը թրարէզանըն իւզէրինէ վաղ իտէրէք, արգասընա տէօնտիւ . . . :

Ազիմ Ալլահ, օ նէ՛ մէնգարէ իտի . . . :

Ճօրճ Ուիլսընըն հուզուընտա, պաշլ աշըգ, վէ սահիլիյէ գօմանտանը իւնիֆօրմատը կիյինմիշ օլան տիլպէր պիր տէլիգանլը տուրմուշ, վէ գօլլաւընը խաշվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վաղ իլէմիշ օլտուղու հալտէ, տիք տիք քէնտի եիւզիւնէ պագմագտա իտի . . . :

Հայտուտ գաթիլ, տէհէթլի պիր բիւյա կէօրմէքտէ, վէ անը տէֆ իյլէմէյէ չալըմագտա տըր կիպի, էլլէրինի կէօլլէրինէ կէօթիւրիւպ անլէրի օվալամայա պաշլատը:

Տէլիգանը գօմանտան իսէ, սալա հարէքէթ իթմէյիպ, պիր մէրմէր տաշմ կիպի, սյնի հալտէ պագը տուրմագտա իտի:

Քէնտիսինտէն պիր գաշ աաըմ կէրիտէ տախի, Ամիրալ Անսըն, եիւզ պաշլ Մօրիս, Տօն Վալտէզ, վէ Տօնա Իզապէլլա, սալա տիհանլարընտան պիր սէս պիլէ չըգարմայըպ, պիւլա հարէքէթ տուրմագտա իտիլէր:

Սալօնուն գաբուսունտա տախի, տէօրթ նէֆէր բօլիս սէլամ տուրմագտա իտիլէր:

Նիհայէթ, Ճօրճ Ուիլսըն, էլլէրինի կէօլլէրինտէն աշաղը ալտը. պիր տէֆա տահա տէլիյանը գօմանտանըն եիւզիւնէ պագտը. վէ «Տալֆ . . . Բալֆ Միլըր տըր» պաղըրարագ կէրի կէրի կիտիպ թրարէզանըն իւզէրինէ տէվրիտի . . . :

— Եյիճէ պագտը՞ն մը եիւզիւմէ, տէտի տէլիգանլը, Ռայլտմէնի գօլթուզլայըպ այագ իւսթիւ տուրտուրարագ:

— Եվ վէթ թանրաւմ սէնի . տէտի հայտուտ գաթիլ , քէնտիսինի թօրա-
յարագ վէ պիր զաաֆիլէթ ալէամէթի կէօսթէրմէմէյէ չալըչարագ . « Էվ վէթ
թանրաւմ . պէնիմ էսքի տօսթոււմ պահրիյէ զօմանտանը Բալֆ Միլըրսըն .
սէնի ունութապիլի՞ր մի իտիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , պէնիմ սապըգ վէ սատըգ տօսթոււմ . ֆագաթ
հանկը Բալֆ Միլըր օլտուղոււմու պիր էյիճէ թէֆրիք իտէպիլտի՞ն մի . եիւ-
ղիւմէ պիր տահա պագ . պէնի բաշայրաճը Մօրթիմէրլիքտէն տէօնմէ Բալֆ
Միլըրը զանն իթմէյէսին . պիր էյիճէ պագ եիւղիւմէ . . . Լօնկհէտին մէյ-
խանէսինտէ գաթլ իթտիյին Բալֆ Միլըր օլտուղոււմու թանրաւմ մը :

Պու սօն սիւալին իւղէրինէ , էվ վէճէ Մարկէրիթ Գօլտուինին խանէ-
սինտէ մէսէրրէթ ճէմիյէթիին թէչքիլ իթմիլ օլան զատընլար վէ քիպարըատէ
էրքէքէր , պիր թէաճճիւպ ալէամէթի իլէ պիրիպիրէրինին եիւղէրինէ պագ-
տըլար , վէ իլէրինտէն պազըլարը , քէնտի Դաւիթէսի պիր քէֆիլէրի հագ-
գընտա վուգու պուլան պէօյլէ պիր հագարէթէ գարըլ թէհտիտ ալէամէթ-
լէրի տախի կէօսթէրմէյէ հագըրլանտըլար իսէ տէ , եէնի կէլէնլէրին քէամի
սըֆաթլարը , վէ գըլըճլարըն չօգլուղու , քէնտիլէրինի պիր միւտտէթ սիւ-
քիւթէ մէճպուր դըլտըլար :

Անճագ , կէրէք էվ վէլինտէն սալօնտա մէվճուտ պուլունանլար , վէ կէ-
րէք սօնրատան կէլէնլէր , վէ հաթթա պիւղաթ Բալֆ Միլըր քէնտիսի տա-
խի , սախթէ ճօրճ Ուիլսըն թարաֆընտան հիտտէթ , ինքեար , վէ ալթիւսթիլք
ալէամէթլէրի պէքլէմէքտէ իքէն , գաթիլ հայտուտըն , քէնտիսինի թրարէ-
զանըն իւղէրինէ տէվիլէն իլք զայիֆիլք ալէամէթի մահվ օլոււլ օլտուղուն-
տան , պիր թէքէպիլուրլէ պաշընը տիքտի , վէ հէր քէսին իլիթէպիլէճէյի տէ-
րէճէտէ եիւքսէք պիր սէսլէ ,

« Էվ վէթ , նոյեմբերին 11 ինճի կիճէսի , Լօնկհէտին մէյխանէսինտէ գաթլ
իթտիյիմ Բալֆ Միլըրսըն . սէնի բէք ալէա թանըմըլմտըր , էֆէ՛նտի » տէտի :

Օլ վագըթ , Բալֆ Միլըր , թէաճճիւպ վէ թէհայեիւր ալէամէթի իլէ
գարըլըգ պիր պագըլա , ճէսուր գաթիլին ճէմալինի պիր էյիճէ սիւզաիլք
տէն սօնրա , պիր իքի աաւըմ կէրի չէքիլտի , վէ եիւղ պաշը Մօրիսէ խիթա-
պէն , « սըրա սիւյին տիր արթըգ էֆէ՛նտի » տէյիպ սուս օլտու :

Եիւղ պաշը Մօրիս , աղըր աղըր իլէրու կէլէրէք , հայտուտուն հուղու-
րունտա տուրտու , վէ հայտուտ պաշը իլէ մէրգոււմ պէնինտէ , աթիտէքի
սիւալ ճէվապ վագը օլտու :

— Ճինպէթիինիլի իգրար իտէյօրսունուղ . էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Սագլայաճագ պիր սէպէպիմ եօգ տուր . եիւղպաշը՛ էֆէ՛նտի :

— Սիլի թէվզըֆ իթմէյէ մէճպուր պուլունտուղոււմու պիլմէլիսինիլ :

— Վագիֆէնիլի իճրա իտէպիլիլրսինիլ , եիւղպաշը՛ էֆէ՛նտի :

Եիւղպաշը Մօրիս , պատէհու , քէնտիլէրինի պիր թէաթրօ օյունունտա
զանն իտէն տալէթիլիլէք խիթապէն ,

— Էֆէ՛նտիլէ՛ր վէ հանըմլար , տէտի — Պէնկալ սիւարի ալայը զօման-
տանը զանն իթտիյինիլ Մըսթըր ճօրճ Ուիլսըն , խայլի սէնէլէրտէն պէրու
Լօնտրա բօլիսինին արատըրը սապըգալը Թօմաս Ուայլտմէն տիր . . . :

—Էյ անըն հիմայէսի թահլթընտա պուլունան Մարկէրիթ Գօլտուին , տէյի պաղըրադ Գօնթ Աշփըրտ , հէյէճանընտան սէսի աիթրէյէրէք , վէ կէօզլէրինի չանագ կիսի աջարագ :

—Օ տախի , միւթէվէֆա օճագ սիւրիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն գըզ Ֆըւը լօրա տըր , աէտի հայտուտ Ուայլտմէն , եիւզպաչը Մօրիսին վէրէճէյի ճէվապը աղզընտան դաբարագ :

Էվվէլ էմրտէ , գաթիլ Ուայլտմէնին պու տէրէճէտէ սօուգ գանլըլըր իւզէրինէ , հէր քէս տէրէճէի նիհայէտէ թէաճճիւպտէ գալարագ , օրթալըւղա տէրին պիր սուպուգ հիւքմ իթմէյէ յաչլատը . սլատէհու , տիկէր պիր թարաֆտան , տէհէթլի սուրէթտէ գա՛հ գա՛հ պիր կիւլմէ սէտասը իշիթիլտի . անըն արգասընտան տախի , աճը աճը Փիղանլար զուհուրա կէլմէյէ պաչլատը :

Հէր քէսին կէօզլւ , պիր գաչ սաաթտան պիր գօնթ կէլինի օլմայա հաւ զըրլանմըլ օլան Մարկէրիթ Գօլտուինին եախօտ արթըգ սըրըր ֆաչ օլմուզ պուլունան Ֆլըրանըն իւզէրինէ տէօնտիւ :

Մէղքիւր կիւլիւզ վէ սլատէհու Փիղան սէսլէրի Փիլճագիդա մէրդումէնին թարաֆընտան զուհուրա կէլիպ , հալէա , պիր գա՛հ գա՛հ կիւլմէյէ , վէ պիր տէ աճը աճը Փիղանլար պրագմայա տէվամ իթմէքտէ , վէ էլլէրինի պիրիպիրինէ չարքարագ , տուրտուզու եէրտէ զըր զըր եօդարը սըչրամագտա իաի :

Սէֆիլ գըզ , աղլընը զայպ իթմիլ իտի . . . :

Բալֆ Միլըրտան վէ եիւզպաչը Մօրիստէն մատտա , քեաֆֆէյի հագըրուսն , տիւշարը տէհէթ օլարագ , պիչարէ գըզըն էթրաֆընը սարտըլար , վէ տէօրթ քիչի կիւճ հալ իլէ մէրզումէյի զապթ իտէրէք , պիր եան օտասընա կէօթիւրտիւլէր :

Գօնթ Աշփըրտ քէնտիսի իտէ , պաչընա կէլէն ֆէլաքէթին վէ ըէզպլէթի քիւլլիէնին աղըրըզընտան մաղլուպ օլարագ , պիր սանտալիէ իւզէրինտէ եըւզըլըպ գալտը , վէ պաչընը իքի էլլէրի արասընա ալարագ , հիճապընտան եիւզիւնիւ սագլատը :

Բալֆ Միլըր վէ եիւզպաչը Մօրիս իտէ , պաչգա հիչ պիր լէյէ պագմայըպ , եաղընըզ , Ուայլտմէնի գօլամագտա իտիլէր :

Հայտուտ չիրքէթլինին ըէիսի , պուսլարըն հարէքէթի ասլընը տէրք իտէրէք , Բալֆ Միլըրա խիթապէն ,

—Էֆէ՛նտի , գաչմայա նիյէթիմ եօգ տուր , տէտի :

—Սէրպէսթիլին իւզէրինէ թէհայեիւրաէ գալտըմ , տէյի ճէվապ վէրտի Բալֆ Միլըր :

—Սէրպէսթ օլմայա պէօյիւք սէպէպիմ վար տըր , գօմանտա՛ն էֆէնտի :

—Պու սէպէպինի պիզ տէ անլայապիլի՞րմիլիզ :

—Սիզ սիւալ իթմէքսիզին տախի անլաթաճագ իտիմ :

—Պույուրուսն , սիզի տիյնէյօրուզ :

—Սէօյլէյէճէքլէրիմ , եիւզպաչը էֆէնտինին խօշունա կիթմէյէճէյինտէն գօրգմագտայըմ :

— Եւզպպալը էֆէնտի իչիւն խօշանմայաճագ նէ՞ վար տըր :

— Զիւնքի , գաչ սէնէտէն պէրու բէշիմէ տիւշիւշ վէ աճագ պէնի էլէ կէշիրիւ պիւն չէքտիրմէյէ հապըրլանմագտա իքէն , ապըրը էլինտէն գաչըրաճագ տըր :

— Ֆագաթ սիզ պու գատար առէմին էլինտէն նէ՞ սուրէթլէ դաշապիւ լիրսինիզ . տէօրթ թարաֆընըզ գուշատըմը տըր :

— Հա՛հ , հահ , հահ . պէն քէնտիմ գաշաճագ տէյիլիմ Բա՛լֆ Միլըր էֆէնտի . սիզ քէնտինիզ պէնի սէրպէսթ պըրագաճագսընըզ , վէ իսթէտիլիմ թարաֆա կիթմէքլլիլիմի տէ րէճա իտէճէքսինիզ . էվվէթ րէճա իտէճէքսինիզ . Ֆագաթ պէն քէնտիմ մէզըիւր բէճանըզ դապուլ իթմէքլլի տիւշիւնէճէյիմ :

— Սի՞զ տէ մի Ֆլօրա կիպի չըտըրաընըզ , Ուա՛յլտմէն :

— Խայր գօմանտա՛ն էֆէնտի . էօյլէ ուֆագ թէֆէք վուգուաթլար իւչիւն ագըմը զոյպ իաճէք գատար զայիֆ մախլուզլարտան պուլունմատըզըմը պիլիրսինիզ . էօյլէ տէյիլ մի տիր :

— Էյ սէնի սէրպէսթ պըրագմայա մէճպուր օլաճաղըմըզն հիքմէթի նէ՞ տիր :

— Բալֆ Միլըր էֆէնտի . Հէլէն Հուայթրօզ 24 սաաթտան պէրու , եալընըզ պանա մալիւմ օլան պիր մահէլլտէ մահպուս պուլունմագտա տըր . եալընըզ պանա մալիւմ օլան պիր մահէլլտէ տէյօրում . էյի՛ տիյնէյին : Վաագա Մօրթիմէր իլէ պէն իքիմիզ պիրտէն մէրգումէյի քէնտի խանէսինտէն աչըրտըզ , Ֆագաթ Մօրթիմէր , գուլունուզուն նալայըզ էլի իլէ ահրէթէ հիճրէթ իթմիշ օլտուզունտան , չիմտի Հէլէն Հուայթրօզունուն սագլանմըջ օլան եէրինի , պէնտէն պաշղա պիլէն եօզ տուր . դաթէն 24 սաաթ տըր քի մէրգումէ մահպուս պուլունմագտա տըր տէտիմ . 24 սաաթ տահա կէշտիլինտէ իւզէրինէ պիր պալիւնըզ կէլէճէք տիր , վէ պիր 24 սաաթ տահա կէշմէդտէն , քէնտի սէվկիւլիւ Բալֆ Միլըրընն պէնի թէվզըֆ իթտիրմիշ օլմասը սէպէպինտէն , սուսուզ վէ էքմէքսիզ էօլիւպ թէլէֆ օլաճագ տըր . չիմտի իչի աճայապիլտի՞ն մի :

— Այլա՛գ գաթիլ , տէյի պաղըրտը պիշարէ տէլիգանլը , բիւր դադապ , Թօմաս Ուայլտմէնին իւզէրինէ հիւճում իտէրէք :

Ֆագաթ իզպանտուտ գաթիլ , ապա քէնտինէ ֆիւթուր պիլէ կէթիրմէյէրէք , գօլարընը պիրիպիրինէ կէշիրտի , վէ րահաթճա պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրուպ , տիգինի տաթի տիկէր տիպի իւզէրինէ ալըպ , կիւլէր պիր եիւզ իլէ , Բալֆ Միլըրըն թէհախապէր չէհրէսինէ պագմայա սաշլատը :

Ղալէպէյի , հայտուտ գաթիլ գաղանմը իտի :

Սալօնտա նէ գատար էրէք վէ գատըն վար իտէ , Բալֆ Միլըր իլէ Ուայլտմէնին էթրաֆընտա պիր տէվր թէքիլ իտիւպ , թարբիֆի նագապիլ պիր մէրագ ու էնտիլէ իլէ , պու աճայիւպ մէնգարէյի սէյր իթմէյէ սաշլատըլար :

Բալֆ Միլըր , եիւզպպալը Մօրիս , վէ Ամիրսլ Անսըն , հիտտէթ վէ գօրգու իլէ գարընըզ պիր պագըլա , պիրիպիրէրինին եիւզիւնէ պագտըլար . պատէհու , իւշիւ պիրտէն , սաշլարընը էօնլէրինէ աստըլար :

Ենեիլմիւղէր իտի . չարէ գալմատը : Հէնուզ թէվգըֆ իթմիլ օլտուգլարը հայտուտա , պիգզաթ քէնաիլէրի թէսլիմ օլաճագլար իտի :

Եիւզպաշը Մօրիա , սահիհէն ալընը էլինտէն գաշըրմըշ իտի :

Պիր միւտտէթ , գարաբարզ պիր ումուսի սիւքիւթ հիւքմ իթտիքտէն սօնրա , Բալֆ Միլըր , Եիւզպաշը Մօրիա , Ամիրալ Անսըն , Տօն Ալաւէզ վէ Տօնա Իզապէլա , սալօնուսն պիր պուճաղընա չէքիլէրէք , օրատա պիր նէվի տիվանը հարզ դուրտուլար :

Պէշ տագըզա սօնրա , Բալֆ Միլըրըն , պաշընը սասարագ թէքրարէն Ուայլտմէնէ տօղրու կէլմէքտէ օլմասը , թէսլիմիյէթ շարթլարը թէքլիֆ օլու նաճաղընը իմա իթտիրմէքտէ իտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , զաթէն իշին պէօլէ պիր նէթիճէտէ գարար զըլաճաղընը բէք ալէա պիլտիյինտէն , օրտու Փէթհ իթմիլ միւթէքէպպիր պիր ժէնէրալ կիպի , թէսլիմ օլանլարըն շարթլարընը տիյնէմէյէ հազըրլանտը :

— Թօմաս Ուայլտմէն , Հէլէնիմին նէրէտէ օլտուղընու չիմաի պիզէ կէօսթէրմէլիսին , տէտի Բալֆ Միլըր մէրգոււմուն Եանընա վասըլ օլտուղընտա :

— Բէք ալէա . Փազաթ նէ՞ շարթ իլէ :

— Պատէհու սէրպէսթճէ իսթէտիյին թարաֆա կիթմէք շարթը իլէ :

— Պու գատարը քեաֆի տէյիլ տիր :

— Պին առէտ Ինկիլիզ լիրասը տախի ախզ իտէճէքսին :

— Պու գատարը տախի քեաֆի տէյիլ տիր :

— Սանա հիշ պիր թարաֆտան իլիլիք օլմագսըղըն , Ինկիլթէրլանըն խաբիճինտէ օլարագ իսթէտիյին թարաֆտա Եաշայըպ իսթէտիյին կիպի էօմր կէշիրմէքլիյին իշիւն , լօրտ Գըմպըրլէնտ հազրէթ լէրինին միհրինի հափի պիրքուխսաթնամէ ախզ իտէճէքսին :

— Պին՛ տտէտ Ինկիլիզ լիրասը իլէ , սէրպէսիյէթ Փէրմանը , պիր շէտիրլէր . Փազաթ իքիսինի տախի բէշինէն ախզ իթմէքսիյին , Եէրիմտէն պիլէ գըմըլտանամամ :

— Բէք ալէա . իքի սաաթտան . իքիսինի տախի ախզ իտէճէքսին :

Բալֆ Միլըր , Ամիրալ Անսըն , վէ Եիւզպաշը Մօրիա , իւշիւ պիրտէն , թէքրարէն քէնաի պուճագլարընա չէքիլտիլէր :

Իքի տագըզա սօնրա , Ամիրալ իլէ Եիւզպաշը սալօնտան տիշարը չըգըպ , Բալֆ Միլըր , Եալընըզա Ուայլտմէնին Եանընա ափտէթ իյլէտի :

— Թօմաս Ուայլտմէն , տէտի Բալֆ Միլըր . զալէպէյի սէն գազանտըն . Փազաթ Փիւթուհաթընըն իւղէրինտէ կէօղիւմ Եօգ տուր . Հէլէն Հուայթրօզ սէնին ափուճուտուն իշինտէ պուլոււնտուգճա , սանա զալէպէ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր . սէն Հէլէնիմի թէքրարէն պանա իառէ էթ . պէն տախի պին առէտ Ինկիլիզ լիրասը իլէ Փէրմանընը սանա թէսլիմ իտէճէյիմ . Եինէ պէն քեարը չըգարըմ :

— Փազաթ պոււնուսյա թէքմիլ իշ պիթմիլ օլմա՛ղ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսուն Ուայլտմէն , բարալարը վէ Փէրմանը ախզ իթտիքտէն սօնրա տախի Հէլէնիմի պանա թէսլիմ իթմէյէ թէրէտտի՛ւտ մի իտէճէքսին :

— Օնու տա սօնրա անլայաճագսըն , գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Ծագած ալու սէնին տէտիյին օլամազ չէյ տիր . արթըզ հուտուտու թէճավուզ իտէյօրսուն Ուայլամէն :

— Էկէր բազարըղըմըզ ույամազ իսէ , եինէ սէնտէքի սէնտէ գալրը պէնտէքի տէ պէնտէ . գօմանտա՛ն էֆէնտի , պունա հիտտէթ իթմէյէ նէ՞ լիւղում վար տըր :

— Հագգըն վար տըր , տէտի Րալֆ Միլըր , պաշընր էօնիւնէ ասարագ : Օլ հէնկեամտէ , Ծօրանըն օտաւընտան , թէքրարէն գա՛հ գա՛հ կիւլիւշ սէսլէրի վէ անըն արգասընտան տախի , եինէ աճը աճը Փիղան նիտալարը իշիթիլմէյէ պաշլատը :

— Գօնթ հագրէթլէրի , տէտի Ուայլամէն , նէ եարաճաղընր շաշըմըզ օլան պէտպախթ Գօնթ Աշֆըրտա խիթապէն , «մատամընըզ կէլինիք մէսէրէթի իլէ գա՛հ գա՛հ կիւլտիյի սըրատա , քէնտի գօնթ կիւվէյախին եանընտա կէօրէմէտիյինտէն , կիւլիւշլէրի աղլայըշա թէպալիլ օլույօր : Նէ՞ իշլւն քէնտիսինի մահղուն պըրագըզ եանընա կիթմէյօրսընըզ » :

Գօնթ Աշֆըրտ , հայտուտ գաթիլին իսթիհզալարընա գարշըրզ պիր ճէվապ պիլէ վէրմէյէ իրթիքեապ իթմէյէրէք , ալըր աղըր , օթուրտուղու եէրտէն աչաղա գալգտը , վէ տիւշարը թէտճճիւպ օլմուշ օլան միւսաֆիրլէրէ խիթապէն ,

«Մատամլա՛ր վէ էֆէնտիլէր ,» տէտի , տիթրէմէքտէ օլան պիր սէս իլէ , «պաշըմա կէլէն րէզալէթէ նէ գատար թէէսսիւֆ իթսէմ ազ տըր . պու րէզիլ մէնգարէտէ հաղըր պուլունմանըզ իլէ , սիգին նամուս ու հայսիլէթիլիլիլին ինճինմէսինէ սէպէպ օլտուղում իշլւն , թէէսսիւֆիմ՝ պիր գաթ տահա իղտիյատ պուլմուշ տըր . րէյիմէ գարըզ վուգու պուլան պու հագարէթ իշլւն լութֆէն պանա աֆվ պուլուրմանըզ րէճա իտէրիս : Պր հայտուտ գաթիլլւն , վէ պիր սէֆիլ տիվանէնին պուլունտուղարը մահէլլտէ , ինկիլիզ ասըլատէկեանըն իշի եօգ տուր : Պույո՛ւրուն , չու րէզպլէթ խանէսինի , հաղըրտա պուլունան ատալէթ հաքիմէրինէ թէրը իտէրէք տիշարը չըգալըմ :»

Գօնթ Աշֆըրտ , իշպու միւքէտտէր նութղունա խիթամ վէրտիքտէն սօնրա , սալօնտա պիր ումուսի հարէքէթ միւշահէտէ օյունմայա պաշլատը , վէ միւսաֆիր գատընար վէ էրքէքէր , քիպարլարա մախսուս պիր նէզաքէթլէ Րալֆ Միլըրը , Տօն Վալտէզի , վէ Տօնա իզապէլլայը սէլամատըգտան սօնրա , պիրէր պիրէր սալօնտան տիշարը չըգըզ կիթտիլէր :

Սէֆիլ վէ տիվանէ գըզ , պու հարէքէթին Փարզընա վարմը իտի . վէ եանընտա , պիր խըտմէթճի գըզտան պաշգա քիմաէ գալմատըղընտան , գօշարագ օտաւընտան տիշարը Փըրլանտը , վէ հէր նէ գատար , Տօն Վալտէզ վէ Տօնա իզապէլլա , մէրհամէթլէրինտէն նաշի մէրգումէնին արգասընտան եէթիլիլ քէնտիսինի զասլթ իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ , Ծօրա անլէրին էլինտէն տախի քէնտի նէֆսինի գուըթարըզ , միւսաֆիրլէրին արգասը սըրա գօշուպ նէրտիվէնտէն աչաղը ինտի , վէ անլէրին միյանընտա Գօնթ Աշֆըրտը պուլարագ , իքի գօլարը իլէ մէրգումա սարըտը :

Պիշարէ տիվանէյի Գօնթուն պէտէնինտէն սյրըրզ պիր թարաֆա ալանա գատար , տէօրթ նէֆէր էրքէքլէրին ճանլարը աղըզլարընա կէլտի :

« Գօճամը՝ , գօճամը նէ՞րէյէ կէօթիւրիւյօրսունու » տէյի պաղըրմագ տա
խտի սէֆիլ Ֆլօրա , չօճուգ կիպի այազլարընը եէրէրէ վուրարագ :

Նիհայէթ , նիմ էօլիւ պիր հալտէ մէրգուճէյի թէքարէն սալօնա չը
գարտըզլարընտա , տէհէթլի պիր գահգահա կիւրիւթիւսիւ գօրտու :

Պու գահգահանըն սահիպի , ճանապար հայտուտ իտի . քի Ֆլօրատան
տախի պու սուրէթլէ ինթիգամ ալմայա , վէ անը տախի էօլտիւրէմէտի իսէ
հիչ տէյիլ իսէ չըլտըրթ մայա օլսուն մուվաֆֆագ օլտուղու իչիւն , սէվինճի-
նի գապթ իտէմէմէքտէ իտի :

Պունու միւթէագըզէն , արգասընտան տախի տիկէր պիր գահգահա
կիւրիւթիւսի տիր գուհուրա կէլտի :

Պու իքինճի գահգահանըն սահիպի տախի , սէֆիլ գըզ իտի :

Ուայլտմէն վէ Ֆլօրա , գարչը պէ գարչը տուրուպ պիրիպիլէրինին եիւ-
զիւնէ պագարագ , պիր պէշ տագըզա գատար , պու տէհէթլի գահգահա-
յա տէվամ իթտիլէր :

Անըն արգասընտան , սըրա պիչարէ գըզըն թէքարէն աղլամասընա կէլ-
տիյինտէ , Ուայլտմէն տէ ահընլա պէրապէր աղլամատը :

Ֆագաթ մէրգուճուն իսթէտիյի տէ , պու աղլայը իտի :

Ուայլտմէն , պիչարէ գըզըն նէ տէրէճէտէ սէպաթ վէ ինատ սահիպէսի
օլտուղունու բէք ալէա պիլիւր իտի , վէ քէնտի սըրընըն , էօյլէ պիր մէմու-
լին դայրի սուրէթտէ մէյտանա չըգմասընտան սօնրա , արթըզ Ֆլօրա իլէ
գօնթ Աշրրարն էվլէնմէլէրի ինթիմայինին էպէտի սուրէթտէ մահվ օլաճա-
ղը չիւրէնսիզ օլտուղու կիպի , քէնտի էվլատընըն քիմ օլտուղունու Ֆլօրանըն
աղզընտան գարմագ իւմիտինին տէ մահվ ու նապէտիտ օլտուղունու կէօր-
միւշ , վէ պու աճըսընա գարչըրզ պիր միւվազէնէ օլմագ իւզրէ , քէնտիսի
տէ սէֆիլ գըզըն էսրարընը , քէնտի աղզը իլէ Ֆաշ իլլէմիշ իտի :

Ուայլտմէն , պու գարպըն , պիչարէ գըզը չըլտըրթաճագ տէրէճէտէ
գուզվէթլի օլաճաղընը պիլմէշ իտի :

Անճագ , մէրգուճէ քէնտի աղզընը գայ իլլէտիյինտէ , Ուայլտմէնին եիւ-
րէյինտէ , պաշգա պիր իւմիտ ֆիլիզլէնմէյէ պաչատը :

Ֆլօրա , աղը պաչընտա պուլունտուղու հալտէ , քէնտինտէ մահֆուզ
պուլունան սըրըն մէյտանա չըգարմագ իսէ , տիվանէլիյինտէ , մէյտանա գօյ-
մօղ մը իտի :

Վէ էկէր , մէգքիւր սըրըն արթըզ հըֆզ իլլէմէյէ միւզթէտիր օլամայա-
ճագ իտի իսէ , անը տիչարը վէրմէնին էն իւսայիտ վագթի տախի , աղլա-
մայա պաչլամասընտա իտի :

Իմի , գաթիլ հայտուտ , էն սօն գուրպանընըն էլինտէն թութարագ ,
վէ թաթլը թաթլը կիւլիւմէմէյէ պաչլայարագ ,

— Մարկէ'րիթ , նէ" իչիւն աղլայօրսուն , տէտի :

— Գօճամը թէվզըֆ իթտիլէրինի կէօրմէտին մի . քէնտիսինի էօլտիւր-
մէյէ , քէսմէյէ կէօթիւրիւյօրար . պագ նէ՞ ֆիղանլար իտէյօր . պէնի չըղը-
րըյօր . . . :

— Պիզ քէնտիսինի գուրթարաճաղըզ , Մարկէ'րիթ :

— Քի՞մ գուրթարաճադ տըր . եսլընըդ սէ՞ն մի :

— Խայր , սէն վէ պէնիմ օղլում :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . . . :

— Նէ՞ իշիւն կիւիւթօրսուն , Մարկէ՛րիթ :

— Սէն օղլունուն քիմ օլտուղունու սիլմէզսին . . . :

— Ֆադաթ սէն էվլատըմըն քիմ օլտուղունու սանա սիլտիրէճէքսին , վէ իքիմիզ սիրտէն կիտիպ դօճանը , Գօնթ Աշֆըրտը գուրթարաճադը , վէ թէքրարէն սէնին եանընա կէթիրէճէիդ . սէօյլէ՛ քի՞մ տիր էվլատըմ . . . :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . սէնին էվլատըն սէն իմ , Ուսյլտմէն , հայտէ կիտիպ Գօնթ Աշֆըրտը գուրթարալըմ . . . :

Ֆլօրա , թէքրարէն գահգահասընա տէվամ իտիպ , այադ օյունու օյնաւ մագտա տըր կիպի , սալօնուն օրթասընտա դըր գըր սըշրամայա սալլատը . . . :

Ուսյլտմէն գաթի իւմիտ խիպ , պաշընը էօնիւնէ աստը :

Օլ վագըթ , Բալֆ Միլըր վէ քէնտի րէֆիզլէրի , մանէալը սիր պագըշ իլէ սիրիսիլշէրինին եիւզիւնէ սագտըլար , վէ սատէհու , Ատալէթը Պարիւնին ազամէթինի թապար իթմէք մանէասը իլէ , կէօզլէրինի թավանա տօզրու գալտըրարլար :

Բալֆ Միլըր , Ուսյլտմէնին , հալէա քէնտի էվլատընը թանըմամագտա , վէ անը պուլմագ իշիւն եանըլ թութուլմագտա օլտուղունու կէօրտիւլիւնտէ , հայտուտ գաթիլին դայիֆ թարաֆընը պուլմուշ օլտուղունու անլատը :

Քէնտի րէֆիզլէրի տախի պուլուն Ֆարգընա վարմըլար իտի :

Իմտի , մէրհամէթ տիէյէճէք սըրա Ուսյլտմէնէ կէլտի :

— Սէրպէսիլէթ Ֆէրմանը վէ սիւն լիրա նագտ , էլինէ թէսլիմ օլտուղլարընտա , Հէլէն Հուսյթրօզուլն սագլանըլը օլտուղը մահէլլի պիզէ սիլտիրէճէքմիսին , տէտի Բալֆ Միլըր , խապիս սէր հայտուտա խիթապէն :

— Էվլատըմը պուլմատըգճա , նէ սէրպէսիլէթ Ֆէրմանընըն , վէ նէ տէ սիւն լիրա նագտն , պէնիմ իշիւն դէրրէ գատար հիւքմի եօգ տուր . տէյի ճէվասլ վէրտի Ուսյլտմէն :

— Էյ էկէր էվլատընը ասլա պուլամագ իսէ՞ն :

— Օլ վագըթ , էվլատըմը պուլամայարագ անըն պուլունտուղու մէմալիւքի թէրք իտիպ կիթմէքտին իսէ , անըն եալամագտա օլտուղու միլքտէ պաշըմը քէստիլմէքլիյի , տահա զիյատէ միւրաճճահ թութարըմ :

— Ֆադաթ Հէլէնի սէրպէսթ սալը վէրտիլինտէ , սէնին հայաթընա վէ սէրպէսիլէթինէ գաստ օլունմայաճաղընը սանա վատ իտէյօրուլ :

— Թէէքքիւր իտէրիմ . Ֆադաթ ասըլ պէնիմ էվլատըմ պուլունմատըգճա , սիդ տախի , Հէլէն Հուսյթրօզուլնուպը պուլամայաճագսընըդ . ուզուն սէօզէ նէ՞ հաճէթ վար տըր :

— Նէ՞ սէպէպլէ Հէլէն Հուսյթրօզ մահպուս գալաճագ տըր :

— Սիդ տախի պէնիմ իլէ պէրապէր էօթէ պէրու տիւշիւսլ էվլատըմը պուլմայա մէճպուր օլմանըզ սէպէպի իլէ :

— Բէք ալէա , Ուսյլտմէն . շիմտի եիւզպաշը Մօրիս իլէ Ամիրալ Անաըն ,

սէնին սէրպէտիյէթ ֆէրմանըն իլէ պին լիւա նազա ազճէնի կէթ իրէճէքլէր տիր . անլէրի ախզ իթաիբաէն սոնրա , Հէլէն Հուայթրօզուէն եէրինի , քէնտի սատրգ նիշանլըսընա կէօսթէրմէյէ հազը'ր օլ :

— Էվլատըմ պուլունմատըգճա , Հէլէն Հուայթրօզուէն կէօրմէնիզ գապիլ տէյիլ տիր , գօմանտա'ն էֆէնտի :

— Հէլէն Հուայթրօզու պանա թէսլիմ իթաիլին տազըգատա , էվլատընըն քիմ օլտուզունու անլայաճադըն , Ուա'լլամէն :

— Էվլատըմըն քիմ օլտուզունու պիլէն պիրիսի վար խէ , օ տախի , չու սէֆիլ օճազ սիւրիւրիւճիսի ճազ Թէյլըրըն գըզը Ֆլօրա տըր . վէ օ տախի չըլտըրմըլ տըր :

— Պաչգա պիր պիլէն տահա վար տըր քի , օ չըլտըրմամըլ տըր :

— Քի'մ տիր օ պիլէն , տէյի սլաղըրտը սէֆիլ հայտուտ օթուրտուղու եէրաէն այաղա ֆըրլանարազ , վէ Բալֆ Միլըրըն պօզաղընա սարըլաճազ տըր կիտի իբի էլլէրինի աչըսլ անըն իւզէրինէ վարարազ :

— Էվլատընըն քիմ օլտուզունու պիլէն օ տիկէր պիրիսի տէ պէն իմ , աէտի Բալֆ Միլըր , սօուզ պիր գան իլէ , վէ բարմաղընը , կէրմիլ օլտուղու կէօյսիւնէ վազ իաէրէք :

— Սէօյլէ' , սէօլէ' , տէյի պաղըրտը թէքրարէն խապիս հայտուտ , սէսի տիրբէյէրէք , վէ Բալֆ Միլըրըն էօնիւնտէ աիզ չէօքիւսլ , մէրհամէթ թահւ րիք իաիճի պիր թարզ իլէ էլլէրինի մէրգուճա տօղրու գալտըրարազ :

— Էվլէ Հուայթրօզ , սօնրա սէնին էվլատըն , աէտի Բալֆ Միլըր , ֆիւթուհաթը իւզէրինէ էմին օլան սիր ժէնէրալա չայան վադար վէ թէքէպլ պիւրլէ :

— Եալան սէօյլէյօրսունուզ գօմանտա'ն էֆէնտի :

— Ճէրրահ ճէնքինսի թանը'րմըսըն , Ուա'լլամէն :

— Ա'հ էվլէթ , թանրըմ . էվլէթ բէք ալէա թանրըմ . էվլատըմն պէտա պախթ Վալիաէսինին գօճասը իտի :

— Ճէրրահ ճէնքինս , քէնտի գարըսընըն վէ սէնին , իբնիլին էվլատընը բէք ալէա թանըր . էօյլէ տէյի'լ մի :

— Էվլէթ . էվլէթ . բէք ալէա թանըր . Փազաթ պէնտէն ինթիգամ ալմազ իշիւն , էվլատըմըն քիմ օլտուզունու , նէ պանա վէ նէ տէ սայիր պիրիսինէ պիւտիրմէմէյէ եէմին իթմիլ տիր . էվլէթ , օ խայինտէն պանա իւմիտ եօզ տուր :

— Ուա'լլամէն , գարըսընը պաշտան չըգարմըլ օլտուզուն ճէրրահ ճէնքինս , գուճաղմըն իշինտէ վէֆաթ իթաի . վէ բուհունու թէսլիմ իյլէտիյի սըրատա , քէնտի պէտապախթ գարըսընըն էվլատընը , պէնիմ մէրհամէթիմէ հէվալէ իթաի :

— Տիմէք տիր քի , անըն իսմինի սիզէ պիւտիրտի :

— Եալընըզ իսմինի տէյիլ . իգամէթ իթաիյի մահէլի տէ պիւտիրտի :

— Ա'հ . ինանտըմ . շիմաի ինանտըմ . շիմաի արթըզ քէնտիմին պիւսա պիւթիւն մէրհամէթ ինիզէ թապի պուլունտուղունու հիսս իաէյօրուճ . Հէլէն Հուայթրօզուէն պուլունտուղու մահէլի սիզէ պիւտիրտիյիմտէ , սիզ տախի էվլատըմըն պանա կէօսթէրէճէքսինիզ , էօյլէ տէյի'լ մի . սէօզ վէրաինիլ , էօյ-

լէ տէյի^օ Լ մի . ա՛հ դօմանտան էֆէնտի , վատինիզի թէքէրրիւր խինիզ . սէ-
ֆիլ պիր բէտէրէ մէրհամէթ խինիզ . մէրհամէթ . մէրհամէթ . . . :

Խապիս հայտուտ , տիզ իւզէրինէ կէլմիշ օլարագ Բալֆ Միլլըրն հու-
զուրընտա պուլունտուղու հալտէ , քէմալը խահիլշէ անըն թաղէ էլինի չէ-
քիպ տէֆա տէֆա պուս իլլէմէյէ սլաշլատը , վէ աճայի՛սլ . զարայի՛սլ շէյ ,
պու իլլպանտուտ վէ հէր նէվի ինսանլըգ տուլլուսուենտան պիպէհրէ հայ-
տուտ , չօճուգ կիպի , պիր Մաքսն հուզուրընտա տիզ իւսթիւ պուլունտան
պիկիւնահ վէ կէնճ պիր գըզ կիզի , ԱՂԼԱՄԱԳ-ՏԱ իտի :

Էզլատ մուհապպէթի , նէ՛ ազիմ շէյ տիր . . . :

Վէ պու սէֆիլ հայտուտ , երմի պէշ սէնէտէն պէրու հասէալինի չէք-
մէքտէ օլտուղու , վէ անըն ուղլունա պին տէֆա էօմրիւնիւ ֆէտա իթմէ-
յէ հազր պուլունտուղու էզլատընը , հէնուգ երմի տէօրթ սաաթ մուգատ-
տէմ , պիզզաթ քէնտի էլի իլէ ԷՕԼՏԻԻՄԻԻՇ իտի . . . :

Բալֆ Միլլըր , եէնիլմիշ օլտն վահշի գաբլանըն իւզէրինէ , թահգիրամիզ
պիր նազար կէզարիտիքտէն սօնրա , մանէալը պիր պազըլ իլէ բէֆիզէրինին
եիւզէրինէ պագտը , վէ քեաֆֆէսի պիրտէն , կիօյէ պագմագտա արըլար
կիպի , կէօլլէրինի թավանա տօղրուլթ տուլար : Ճէնապը Նազգըն , ազըլ
էրտիրիլէմէյէն ազլամէթի իւզէրինէ թէհօյէիւր օլունմագտա իտի :

Տէհշէթլի ինսան ճանապարընա , նէ՛ տէհշէթլի պիր ճէզա վէրիլմիշ իտի .

Արթըգ պու մէքրուհ խապիսի , Լօնկհէտին մէյխանէսինտէ էօլտիւրմիւշ
զանն իթտիյի գուրպանընըն հուզուրընտա տիզ իւսթիւ պարագարագ , գա-
րիտընմըզըն նազլըսը օլտն պէտպալաթ Հուայթրօզըն եանընա ափտէթ ի-
տէլիմ :

Պիշարէ կէնճ գըզ , թամ 24 սաաթ , Մատամ կրիին թաթլը թաթլը
գանտըրըլարը էզլէթինէ կէօյիւս վէրիպ , արթըգ պու տիշի ճանապարըն
մէրհամէթինի թահրիք իթմէքիքտէն տախի գաթի իւմիտ խտէքէք , տազը-
գա պէ տազըգա , տէհշէթլի հայտուտըն ալտէթինէ պէքլէմէքտէ , վէ քէն-
տիսի իշիւն հիշ պիր իւմիտ քէօյէսի գալմամըլ օլտուղունա իգնա օլարագ ,
գուրթուլմագ միւմքին տէյիլ իտէ , թէլէֆ վէ մահլ օլմայտ պիր չարէ արա-
մագտա , էօլիւմէ հասէտ չէքմէքտէ իտի :

Հազըգաթէն , Հէլէն Հուայթրօզ կիպի նազիք վէ պիկիւնահ վէ սահիպ-
սիզ պիր գըզըն եէրինտէ , քի՞մ օլտա պիւսպիւթիւն գաթի իւմիտ իթմէյէ-
ճէք վէ մէյեուս օլմայաճագ իտի :

Նիհայէթ , պէքլէնիլէն տէհշէթլի տազըգա կէլտի :

Նէվճիվան գըզ , եարըմ սաաթ տան պէրու , գըրալար ազլընը չէլմէյէ
միւզթէտիր պուլունտան օլ տիլպէր սիյահ կէօլլէրի իլէ , տէհշէթլի գաբան
տէլիյինէ տօղրու պագմագտա իտի :

Նիհայէթ , պու տէհշէթլի գաբան տէլիյի , աղրը աղրը աշաղը ինմէյէ
պաշլատը :

Հէլէն Հուայթրօզ տախի , սօն սաաթը վուրմուշ օլտուղունու կէօրէն
գաթլ օլունաճագ պիր սաէմ կիպի , տիթրէմէյէ պաշլատըղընտա , հայտուտ
Ուայլամէյին վիւճուտի տէ եալմաշ եալմաշ մէյտանա չըգմագտա իտի :

Նիհայէթ խաղիս հայտուտ , մախզէնին զէմինինէ գատար էնտի :

Պիշարէ գըզ , մէնպուրի մէրզումուն եիւզիւնէ պագտը :

Հայտուտ Ուայլումէն , պէօյիք պիր հէյէճան իշինտէ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Մէրգում , Հէլէն Հուայթրօզուն թա եանընա կէիպ , անըն հուզուրըն-տա տուրարագ եիւզիւնէ պագտըզընտա , սէֆիլ գըզըն եիւրէք չարընթը-սընա հուտուտ վագ իյլէմէք , արթըզ իմքեանըն խարիճինէ չըգմըլ իտի :

Մախզէնին գարան տէլիլի թարաֆընտան իշիտիլէն այագ վէ ֆըսըլթը սէսլէրի տէ , պաշգամա պիր գօրգու սէպէպի օլտուլար :

Խաղիս հայտուտ , էլէրինի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վագ իտէրէք ,

— Հէլէն Հուայթրօզ , այաղա գալգ . տէտի :

— Նէ՞ օլաճագ տըր . խանէմէ՞ մի կիտէճէլիմ :

— Նէ օլաճաղընը սօնրատան անլայաճագսըն մատմուս'գէլ : Շիմտիքի հալտէ եալընըզ պուրատան տիշարը չըգամագսըն .

— Էկէր խանէմէ կիթմէյէճէք իտէմ , պոււտան տիշարը չըգամամ է-ֆէնտի , տէտի պիշարէ գըզ տէհէթիլէ մատամ կրինէ սարըլտագ :

Պիշարէ գըզըն սօն իւմիւտի , հալէա պու խաղիս գարընըն իւզէրինտէ իտի , վէ օ գանըլ մախզէնտէն տիշարը չըգարըլտըզտա , պաշգա պիր ֆուրը-սըլ մահէլէ կէօթիւրիւլիւպ հապս իտիլէճէյի գօրգուսու , մէրզումէնին ագ-լընա խիֆիթ կէթ իրէճէք իտի :

— Հէլէն , պէհէմէհալ պէնիմ իլէ պէրապէր չիմտի պուրատան տիշարը չըգամագսըն :

— Խայր . էկէր էօլէճէք իտէմ , պուրատա էօլմէլլիմ :

— Էօլէճէք կիւնլէր կէչտի , Հէլէն . իքիմիլ տէ մէսուտ օլաճաղըզ . իքի-միլ տէ հէման չիմտի , միւրատըմըզա նայիլ օլաճաղըզ . սէն , օն սէնէտէն պէրու զօյպ իթմիլ օլտուզուն նիշանընա , պէն տախի , եիրմի պէլ սէնէ-տէն պէրու արամագտա օլտուզում էվատըմա գափուլաճաղըմ :

Հէլէն Հուայթրօզ աղընը աչըպ , գարչըրգ պիր շէյ սէօյլէմէյէ հաղըր-լանտը իտէ տէ , հայտուտ Ուայլումէն քէնտիսինէ մէյտան վէրմէյիպ , պիր չօճուգ կիպի մէրզումէյի գուճաղընա ալտը , վէ անըն զայիֆ պիր մուգա-վէմէթիլի տէ եէնէրէք , գուճաղըմըլ օլտուզու վիլզըյմէթ եիւքի իլէ , գա-րան տէլիլիտէն եօդարը չըգտը :

Պիր բիւյա կէօրմէքտէ օլտուզու զաննընտա պուլունան Մատամ կրին տախի , անլէրին արգասընտան պիր թագրիպ քէնտիսինի եօդարը աթմըլ իտի :

Արթըզ գուզու կիպի քէնտիսինի գատէրէ թէսլիմ իթմիլ օլան կէնճ գըզ , հալիլիլէ չըգարըլըլ այագ իւսթիւ տուրտուղընտա , քէնտի տիլպէք գարա կէօզլէրի , մալիւմ օլան օտատա ըլըզ եանմագտա օլտուզունու կէօր-տիւլէր :

Մէգըիւր օտատա , պիր ինսան գալապալըլը տախի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պիշարէ գըզ , հայաթտան զիյատէ էօլիւմէ տէլալէթ իթմէքտէ օլտուզը զաննընտա պուլունտուղու եէնի մէնզարէլէրտէն , պիր գաթ տահա հէյէ-ճանա կէլիլ , պիւթիւն վիւճուտի իլէ տիթըմէյէ պաշլատը :

Պիր տէ , նակէհան էլինէ պիր էլ տօգանտը : Պու էլ , քէնտիսինի իլէ-
րու տօգրու չէքմէքտէ իտի :

Իթաաթ Իթմէք Լազըմ իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , խալին հայօուտուն արդասընտան կիթմէյէ պաշա-
տը . վէ պիր իքի ատրմ ալընտրդտան սօնրա , գաթիլ վէ գուրպան , իքիսի
տախի գիրք օլունան օտանըն գարուսունտան իշէրի կիրտիլէր :

— Բալֆ Միլըր . իշթէ սէնին նազըլ նիշանըն , տէաի խապիս հայտուտ ,
խէլէհանընտան , սէսի տիթրէմէքտէ օլարագ :

Ամիրալ Անսըն , եիւզպաշը Մօրիս , Տօն Վալտէզ , Տօնա Իզապէլլա ,
Իսթիյար Մօրտաունթ խըամէթքեար , վէ մուգաֆֆէր Պիկիթէյլ քէյլ , քեաֆ-
ֆէսի տէ մէգքիւր օտատա հազըր պուլունմագտա իտիլէր , վէ Հէլէն Հու-
այթրօզ քէնտի խըամէթքեարընը վէ քէլրինի կէօրտիլինտէ , հէման դօ-
շուպ անլէրին պօյնունա սարըլմայա հազըրլանմագտա վէ սէվինճինի զապթ-
խտէմէմէքտէ իքէն , խապիս հայտուտուն , Բալֆ Միլըր չըզըրմասընը իշիթ-
տիլինտէ , մէյեուսիյէթ թէքրարէն քէնտիսինի սարմայա պաշլամըլ , վէ տուր-
տուղու եէրտէ , մըլիլ կիպի գալմասընա սէսլէպիյէթ վէրմիլ իտի :

Օլարա , նակէհան հազըրուն միյանընտա պիր հարէքէթ միւշահէտէ
օլունտու . ճէմիյէթ՝ ասքէր գօլը կիպի իքիյէ թաղսիմ օլունտու , վէ պու-
սուրէթլէ թէրթիպ իտիլէն սաֆլարըն արա եէրինտէն գուրշուն կիպի իլէ-
րու աթըլան պիր չէքլ , տիլպէր զըզըն այագլարը էօնիւնտէ , տիլ իւսթիւ
եէրէ չէօքտիւ :

Պու չէքլ , պիզիմ գահրաման դօմանտանըմըլ . եանի Հէլէն Հուայթրօ-
զուն , սահիհէն նազըլ նիշանըսը իտի :

Սատըզ քէյլ , քէնտի հանըմընը վէ էֆէնտիսինի , օն սէնէլիք ուզուն
պիր միւտտէթտէն սօնրա թէքրարէն եան պէ եան կէլմիշ պիր հալտէ կէօր-
տիլինտէ , քէնտիսի տէ ուշրայըլ անլէրին եանընա դօշուտ , վէ սէվին-
ճինտէն դուրուղունու զապթ իտէմէյիպ , եէր տէօշէմէլէրինի սէօքիւպ տա-
ղըթաճագ տըր կիպի անը շիտտէթլէ եէրէ չարըմագտա օլտուղու հալտէ ,
զըր զըր եօգարը սըշրամագտա , վէ պիր պիրիսինին վէ պիր տէ տիլէրինին
եիւզիւնէ պագմագտա իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , ասըլ քէնտի նիշանըսը օլան Բալֆ Միլըր իլէ , բա-
շափրաճը Մօրթիմէրիքտէն պօզմա սախթէ Բալֆ Միլըրըն՝ պաշգա պաշգա
ատէմէր օլտուղլարընը պիլէմէտիլինտէն , վէ պախթէ Բալֆ Միլըրըն , ան-
ճագ եիրմի տէօրթ սաաթ էվիլէ թապանճա իլէ վուրուլուպ էօլմիլ օլմա-
սընը , պիլզաթ անըն գաթիլի օլան վէ շիմտի տախի քէնտի եանընտա պու-
լունան Թօմաս Ուայտմէնտէն իշիթմիշ օլտուղունտան , քէնտի հուզուրուն-
տա տիլ չէօքմիւշ օլան տէլիգանընըն իւզէրինէ , պիր թէաճճիւպ վէ թէ-
րէտտիւտ պագըլը իլէ պագմայա պաշլատը :

Պիր արա , իք կիճէքի հալլէրի խաթընա կէթիրէրէք , կէրի կէրի չէ-
քիլմէյէ տախի հազըրլանտը իսէ տէ , տիհանընտան պիր սէն չըզարմայա հէ-
նուզ իլթիտարը պուլունմայան Բալֆ Միլըր մէրգումէնին էլինի թութտու :

դունտա , իւզէրինէ թէքրարէն սիր տիթրէմէ կէլտի , վէ պէօլիւք պիր մէ-
րադլա էյիւիւ , կէօզլէրինի եօգարը գալտորմայա ճէսարէթ իթմէյէ պաշ-
լամըլ օլան Բալֆ Միլլըրն եււզիւնէ պապալը :

Օն սէնէ էվլէրի մաշուգ կէօզլէր , թէքրարէն պիրիպիրէրինէ թէսա-
տիւֆ իթմիլէր իտի . . . :

Բաշամրաճը Մօրթիմէր , Բալֆ Միլլըր սըֆաթը իլէ Հէլէնին հուզուրընա
չըդաղընտա , վէ անըն վալիտէսի պիլէ ալտանըլ տսըլ էվլտտըլ տըր կիսլի
անը գապուլ իլլէտիյինտէ , պու նէվճիվան գըզըն կէօզլէրի տալսի ալտանմըլ
իքէն , եիւրէյի տլտանմամըլ , վէ պու Բալֆ Միլլըր , «էւն Բալֆ Միլլըրն Գե-
նի Գէր , տէմիլ իտի քէնտիսինէ :

Պու տէֆա տախի երինէ այնի Հէլէն Հուալթրօզըն կէօզլէրի , հուզու-
րունտա պուլունան տէլիգանընըն , իւք կիճէսի քէնտիսի ետթաղընտան գալ-
տըրըլ աշըրմըլ օլան ճանալար հօյտուտ օլտուղունա հիւքմ իլլէմէքաէ ի-
քէն , եանըլմայան աշգ եիւրէյի , քէնտի տէրունիւնտէն չէօլլէ պաղըրմադ-
տա իտի :

«Հէլէն Հուալթրօզ , իլթէ «էւն Բալֆ Միլլըրն պու տուր . էյիճէ պապ-
«եււզիւնէ . օն սէնէ միւթէմաթիւն սէնին ուզըրունա տիւնեանըն տէնիլլէ-
«րինի թէրմիլ . տէհէթիլ մուհարէպէլէրէ կիրիւլ չըլմըլ . վէ եալընըլ սէնին
«իշիւն եիւզ տէֆա էօլիւմ իլլէ եիւզ պէ եիւզ կէլմիլ օլան սաաղըլ մաշու-
«գուն իլթէ պու տուր :»

Գալպիինն հէյէճանընտան , վէ թէրէտաիւտի հալ իլքէնճէսինտէն քէն-
տիսինի դայոլ իթմէք տէրէճէլէրինէ կէլմիլ օլան պէտօլաթ վէմէսուտ գըզ ,
նէ եաբաճաղընըլ չաշըրմըլ , վէ հէման եէրէ տէվրիէճէյինէ չօգ պիր չէյ
գալմամըլ օլտուղու հալտէ , պիր սէս , օն սէնէտէն պէրու գուլընըն մահ-
րում գալմըլ պուլունտուղու սիր սէմալի սէս , թէքմիլ վիւճուտինի թէրէ-
տէն թրընաղա գաաար սարտըլ :

«Պէրիս Գէլլէր Հէլէրիս . . . :»

Կէնճ գըզըլ էլքթրիգ գարպը իլէ սարսան իշոլու սէս , Բալֆ Միլլըրն ,
քէնտի հուզուրընտա իւք տէֆասը օլարագ սէօլլէմէյէ իգթիտարը պուլուն-
մուլ օլան մէզըիւր իւշ լուզէթլէրին թէլաֆիուզու սէսի իտի :

Օլ վաղըթ , քէնտինէ նամալիւմ պիր գուվլէթ , Հէլէն Հուալթրօզըն
տիլպէր վէ հիւսնի պէտէնինի աշաղը տօղրու էյաի , վէ հէնուգ քէնտի րէյի
պուլունմատըլը հալտէ , լքի տտէտ ուֆտճըլ վէ մէրմէր կիպի սէյաղ էլ-
լէրի , քէնտի պաշարընա հարէքէթ իտէրէք , Բալֆ Միլլըրն տիլպէր պաշը-
նը , քէնտի աբալարընա ալտըլար :

Նէվճիվան գըզ , էլլէրի աբասընա ալմըլ օլտուղու պաշը քէնտինէ տօղ-
րու չէքէրէք , պիր տէֆա տահա տիգդաթլը սուրէթտէ անըն եււզիւնէ
պաղալը . . . :

Պու պաղըլ , ուզուն վէ տէրինտէն տէրինէ թէէսսիր իտէն պիր պա-
գըլ իտի . . . :

Օն սէնէտէն պէրու պիրիպիրէրինին հասէտինի չէքէն տէօրթ աաէտ
տիյահ վէ տիլպէր կէօզլէր , հէման պիր պէշ տաղըղա գաաար պիրիպիրէ-
րինէ պաղալըլար :

Պատեհու, Հէլէն Հուայթրօզուսն կէօզէրի, սատրգ քէլրին զէքի կէօզ-
լէրինէ տօլրու տէօնտիւլէր :

Մօրթիմէրին եիւզիւնէ պագմագտան պիլէ նէֆրէթ հիսս իտէն Պիկ-
թէյլ, պու պագըշա, սէվինճ ալէամէթի օլան պիր ինէյիշ իլէ ճէվապ վէր-
տի, վէ Հէլէն Հուայթրօզա էօյլէ կէլտի քի, պու սատրգ վէ ատավէթ վէ
մուհապպէթտէ եանըմագ պիլմէյէն զէքի քէլր, քէնտիսինէ չու սէօզլէրի
սէօյէմէք իսթէյօր իտի :

«Իշթէ աւըլ պէշէմ Բաւֆ Մէլլըմէշը թանըյա՞մայօրմըսըն Հէլէն . պագ
«պէն սախթէ Բալֆ Միլլընն եիւզիւնէ պիլէ պագմագ իսթէմէտիլիմտէ,
«չիմալ աւըլ պէշէմ Բաւֆ Մէլլըմէշը նէ՝ մուհապպէթլէ սէվմէքտէյիմ . սէ-
«նին եիւրէյիմտէ, պէնիմ եիւրէյիմտէ օլտուղու դատար սատագաթ-եօ՞գ
«մը տրր . սէն տախի պլնիմ կիպի Բալֆ Միլլըննա սարըլսա՞նա :»

Ալիճէնապ վէ սատրգ քէլր, հարէքէթինի տախի հիսսլյաթընա պիր
մուլալին կէօսթէրմէք արզուսունտա պուլունմուշ տըր կիպի, պօյճա այա-
ղա դալդըպ, էլլէրինի, Բալֆ Միլլընն ումուղունա վաղ իլէտի, վէ պա-
շընը, մէրգ ումուն պօյնունա յիւրթէրէք, սէվինճ նիտալարը իլէ պէրապէր
գույրուղունու տախի ալէթ տէվամ սալլամագտա իտի :

Պիկթէյլ, պու տէֆա տախի մուլաֆֆէթլիլէթի գագա՞նար :

Հէլէն Հուայթրօզ, էլլէրի արասընա ալմըլ օլտուղու տիւլէր պաշը պիր
տէֆա տահա եօգարը գալտըրար . մօլուգ կէօզլէր պիր տէֆա տահա պի-
րիպիլլէրինէ թէսատիւֆ իթտիլէր, վէ պու տէֆա, նամալիւմ պիր գուվ-
վէթ տահա, աշգ ու ալէագա գուվլէթի, Հէլէն Հուայթրօզուսն տախի տիգ-
լէրինի գըրար . կ'նճ գըզ տախի տիգ իւզէրինէ տիւլիւպ Բալֆ Միլլընն իւ-
զէրինէ գարանար :

«Բալֆըմ . . . Հէլէնիմ . . . տէյի իքի նիտա իլիթ իլտի :

Մաշուգլար, պիրիպիլլէրինէ սարըլմըլար իտի :

Մուլաֆֆէր Պիկթէյլ տախի, պիր էլինի պիրիսինին, վէ տիկէր էլինի
տախի տիկէրինին պօյնունա աթարագ, քէնտիսի տէ անլէրէ սարըլմըլ իտի :

Օլ վագըթ, հաղըրուն տախի պու մէնդարէտէն միւթէէսիր օլարագ,
գահրաման քէլրէ պիր չէրէֆ օլմագ իւզրէ, քէաֆֆէսի եէքավագ հաւրա՞
պաղըրարագ էլ չըրըտըլար :

Հէլէնին վէ Բալֆըն աղըղլարընտան, պաշգա պիր սէս չըգմամըլ իտի .
անճագ պիրիպիլլէրինէ սարըլան մաշուգլարըն ումուղլարը գալգըպ ինմէ-
սինտէն ալիքեար կէօրինմէքտէ իտի քի, իքիսի տախի, սէվինճլէրինին վէ
մէսուտիլէթլէրինին չիտտէթիմտէն աղլամագտա իտիլէր :

Վալիտէլիք մուհապպէթիինին եանըմագ պիլմէյէն աշգ ու ա-
լէագա տուղուսու գալէմի իլէ թասհի՜ օլունմուշ իտի :

Պու մէնդարէ հէնկեամընտա, հիքեայէմիզին ճինայէթ գահրամանը օ-
լան թօմաս Ուսլլամէնին օտատան նապէտիտ օլմուշ օլտուղունու քիմսէ
ֆարգ իտէմէմիշ իտի :

Պիր տէ Հէլէն Հուայթրօզ պաշընը եօգարը գալտըրարագ էթրաֆընա
պագընտըղնտա, հէր քէս, մէգքիւր պագըլտան ելնի պիր թէրէտալտի

հալ հիսս խտէրէք , մէրազլա մէրգումէնին երւզիւնէ պաղմայա պաշլատըլարս
Բալֆ Միւրը տախի պաշընը եօզարը գալտըրտը , վէ այնի թէրէտտիւտ
իզհար իտիճի պաղըլտան միւթէէսսիր օլարադ , Հէլէնին էլինտէն թութ-
մուշ օլտուզու հալաէ ,

— Պու նէ՛ պաղըլ տըր , Հէլէ՛նիմ . քիմի՞ արայօրսըն , տէտի :

— Թօմաս Ուայլտմէնի արայօրըմ , տէտի կէնճ գըզ :

— Թօմաս Ուայլտմէնի նէ՞ եաբաճաղսըն :

— Սիւսլահն Սլլահ , պու մուամճայը օնտան պաշգա հալլ իտէճէք քի՞մ
վար տըր :

— Հա՞նկը մուամճայը :

— Ա՛հ . սէօյլէմէյէ աղզըմ իլէրու վարմայօր :

— Նէ՞ իշիւն աղզըն իլէրու վարմայօր , Հէ՛լէն :

— Շու մէսուտ րիւյամտան տէհէթլի սուրէթտէ այըլմադ գօրգու-
սու , նութգումու գաթ իտէյօր :

— Հա՞նկը րիւյատան այըլմադ գօրգուսու :

— Շու . . շու տիւն կիճէքի հալլէրին . . . Ֆազաթ նա՞սըլ սէօյլէ-
յիմ . . . ա՛հ տիւն կիճէյէ տէկին նէֆրէթիմի պատի օլան , վէ պէնի տէհ-
էթլի իշկէնճէլէրէ իլգա իտէն օլ . . .

— Օլ քի՞մ . . . սէօյլէ Հէ՛լէն . . . սէօյլէ :

— Օնու Հէլէն Հուայթրօզ սէօյլէյէմէզ . պէն քէնտիմ սէօյլէճէյիմ , տէ-
տի գաթիլ հոյտուտ , թամ օ սըրատա գարուտան իշէրի կիրէրէք :

Հէր քէտի կէօզիւ , թապիաթը իլէ , թէքրարէն մէգքիւր օտայա կիր-
միլ օլան Թօմաս Ուայլտմէնին իւզէրինէ տէօնտիւ :

Թապիա գաթիլին գուճաղընտա պիր եիւք վար իտի :

Պու եիւք , պիր ճէսէտ , պիր ճէնաղէ իտի . եիրմի տէօրթ սաաթ էվ-
վէլ պիզզաթ քէնտիին վուրուսլ էօլտիւրմիւշ օլտուզու բաշավրաճը Մօրթի-
մէրին ճէսէտի իտի :

— Իլթէ սիւսլիին ճէվասը պուրատա տըր , Հէ՛լէն , տէտի ճանավար
հայտուտ , Մօրթիմէրին ճէնաղէտիին Հէլէն Հուայթրօզուն այաղլարը ալթը-
նա աթարադ :

Կէնճ գըզ , տէհէթիինտէն պիր գաշատըմ կէրի կիթտի :

Մօրթիմէրին ճէնաղէտի , սըրթ իւսթիւ կէլմիլ օլտուզունտան , քիւլ
րէնկի քէսպ իթմիլ օլան ճէմալի պիր էյիճէ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , թապիի մէրաղընըն գարպընա տայանամայըլ , թէք-
րարէն պիր իքի ատըմ իլէրույէ կէլտի , վէ էյիլիւպ , պիր թարիֆ օլունամա-
յաճագ տիգգաթլա ճէնաղէնին երւզիւնէ պաղտը , վէ քէնտիինէ էօյլէ
կէլտի քի , օլ հէնկեամտէ , ճէնաղէնին տաթի կէօզէրի աշըլըպ , քէնտի եիւ-
զիւնէ պաղտըլար :

Հէլէն Հուայթրօզուն վիւճուտիին՝ պիր տիթրէմէ սարտը :

Պիր տէֆա տահա ճէնաղէնին երւզիւնէ պաղտը , պիր տէ տէօնիւպ ,
քէնտի Բալֆ Միւրընըն երւզիւնէ պաղտը :

Նէ՛ հիքմէթ , նէ՛ հիքմէթ . պու իքի ճէմալէրի պիրիպիրլէրինտէն թէֆ-

քիզ իտիսլ եանըմամագ իշիւն , պիր սատըզ նիշանը գըզ , վէ պիր տէ սա-
տըզ քէլը երբէքէրի լազըմ իտի :

Ճէնաղէ , պիր տէֆա տահա տիւլէր գըզն երեցիւնէ պագմը իտի :

Պու իքինճի պագը , Հէլէն Հուայթրօզու թէքրարէն պայըմագ տէրէ-
ճէսինէ կէթիրտի , վէ էկէր Բալֆ Միլըր եէրինտէն Փըրլանըս մէրգուճէի
գուճագլամը օլմասս իտի , չիւկէսիզ , տիւշարը տէհէթ օլան գըզ եէրէ
սէրիլէճէք իտի :

Իքի նիշանըլար , պիր տէֆա տահա պիրպիրէրինէ սարըլտըլար , վէ
արթըգ պու տէֆաքի սարըլտա , Հէլէն Հուայթրօզ իշիւն , հիշ պիր թէ-
րէտտիւտ էնկէլի պուլունմամագտա իտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , գօլարընը խաշվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վագ իյ-
լէմիլ օլտուղու հալտէ , պիր քէրրէ տէօնիւպ ճէնաղէսին իւզէրինէ պագտը-
պիր քէրրէ տախի , մէսուտ Բալֆ Միլըրն վէ Հէլէնին իւզէրինէ պագտը .
տէրուինտէն պիր տէրին ահ չէքտի . վէ պիր իքի ատըմ իլէրու տօղրու
կիտէրէք , էլինի , Բալֆ Միլըրն ումուղունա վագ իլլէտի . վէ ,

— Գօմանտա՛ն էֆէնտի , մուգավէլլէմիդի ունութմուշ օլմամալըսընըզ .
սէրպէսիյէթ ֆէրմանըմ , վէ պին ատէտ Ինկիլիզ լիրասընը ախզ իլլէտիմ .
իշիէ վալիտէնիզին էլմասլարը տա պուլտա տըրլար , պուշլարը տա սիզէ
իատէ իտէրիմ , տէտի , վէ պու սօն սէօլլէրի սէօլլէտիյի սըրատա , աղզը
աշըգ պիր էլմաս չըգընը չըգարըպ , Բալֆ Միլըրա թէսլիմ իթտի :

— Մուգավէլլէմին սօն չօգթմասընա գատար իճրասընա հագըրըմ , տէյի
ճէվապ վէրտի կէնճ գօմանտան :

— Թէլէքըլը իտէրիմ . սիզտէն պաշգա պիր խըտմէթ տահա իսթէրիմ ,
գօմանտա՛ն էֆէնտի : Պիզիմ երեզպաշը Մօրիս էֆէնտիմիզ , քէնտի ալընը
էլինտէն գաշըմըլ օլտուղու իշիւն մէյեուս օլմուշ օլմալը տըր . չիւնքի սէր-
պէսիյէթ ֆէրմանը եէտիմտէ պուլունտըգճա , արթըգ պէնիմ եագամա
սարըլմասը միւմբիւն տէյիլ տիր . ֆագաթ պէնիմ տախի ինսանիյէթ տուշ-
ղուլարընտան պիպէհրէ պուլունմատըղըմը իսպաթ իթմէք իսթէրիմ : Նիւշ
պաշը Մօրիս էֆէնտիյէ , իբտէ սալանաճագ պիրիսի լազըմ տըր . քէնտիսի-
նէ տէ հագըսըղըգ օլմասըն . իլթէ պէնիմ եէրիմէ վէքեալէթէն , քէնտիսի-
նէ պաշգա պիրիսիսի թագտիմ իտէճէյիմ քի պու գատար եօրկունլուզլար
իլլէ հագըրլամըլ օլտուղու տար աղաճը տա պօշտա դալմասըն :

Գաթիլ հայտուտ պու սէօլլէրի սէօլլէտիքտէն սօնրա , թէքրարէն օտու-
տան տիշարը չըգտը . տիշարտա պիր պաղըրըմա սէսի իշիթիլմէյէ պաշլատը ,
վէ արասը պիր տաղըգա կէչմէպտէն , մէրգուճ հայտուտ , տիթրէմէքտէ օ-
լան Մատամ Կրինին գօլունտան թութմուշ օլտուղու հալտէ , անը չէքիլէ
չէքիլէ օտա գաբուսուլնտան իշէրի կէթիրտի , վէ երեզպաշը Մօրիսէ խիւ
թապէն ,

— Իլթէ էֆէնտի , սանա , էրքէք պիր ճանապարհն եէրինէ , տիշի պիր
ճանապար կէթիրտիմ , տէտի : Նէ՞ եարալըմ . չիմտիլիք հագըրտա պուլու-
նանը պու տուր , պուլունլա գանաաթ իթմէլիսինիզ . ֆագաթ սիզի թէէ-
մին իտէրիմ քի , պու տախի բէք եապանա աթըլաճագ ալլարտան տէյիլ

տիր : չիւնքի պիր դաշ տէլիգանլընըն դաթլինէ չէրիբ պուլունտուդ տան պաշգա , չէքէրծի ճօնսընըն տէլիգանլըն օղլունու տա , պիզգաթ քէնտի տիւպէր էլլէրի իլէ պօղազլամըլ տըր :

— Եալա՛ն տըր , եալա՛ն սէօյլէյօր , ինա՛նմայըն , տէյի պազըրմայա պաշլատը , եիւզիւնիւն բէնկի պէմպէյազ քէսիլմիչ օլան տիչի ճանավար , եիւզպաշը Մօրիսին քէնտի եազասընտան թուլտուղունու կէօրտիւյիւնտէ :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . պուլար իսթինթագտա սէօյլէնէճէք սէօղլէր տիր , շիմտիտէն եիւրէք թիւքէթմէյէ վէ չէնէ եօրմայա նէ՞ հաճէթ վար տըր , տէտի Ուայլտմէն , թէքրարէն քէնտի կիւլիւչ սէտալարը իլէ օտանըն տուվարլարընըն էօթտիւրէրէք , վէ պատէհու թէքրարէն Բալֆ Միլըրա տէօնիւպ ,

— Են սօն վէ էն միւհիմմ մուզավէլէ շարթընըլը իծրա իլլէմէյէ միւսաբաաթ իթմէ՞զմիսինիզ , էֆէնտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Բէճա իտէրիմ , մէզքիւր շարթը , պիր տէֆա տահա ալէնէն թէքէրբիբի իտին , տէտի Բալֆ Միլըր , պիր ազամէթ իլէ :

— Գօմանտան էֆէնտի , պէն սիզին նազըլը նիչանլընըլըն , մատմուազէլ Հէլէն Հուայթրօզուն թէվլըֆ իտիլմիչ պուլունտուղու մահէլլի սիզէ կէօսթէրիպ , անը սիզին գուճազընըլա թէսլիմ իթտիլիմտէ , սիզ տախի , 25 սէնէտէն պէրու հասրէթինի չէքմէքտէ օլտուղում էվլատըմը պանա կէօսթէրիպ , անը պէնիմ նալայըզ գուճազըմա թէսլիմ իտէճէք իտինիզ :

— Բէք ալա , Թօմաս Ուա՛յլտմէն . պէն քէնտի միւրատըմա նայիլ օլտոււմ , սէն տախի քէնտի միւրատըմա նայիլ օլ : Թօմաս Ուա՛յլտմէն , իլթէ էվլատըն պուրատա տըր . անը թանը՛ , վէ պէքի հէնուզ իւզէրինտէ պիր հայաթ էսէրի վար իքէն , անը գուճազլա՛ : Իլթէ 25 սէնէտէն պէրու հասրէթինի չէքմիչ օլտուղուն էվլատըն , Թօմաս Ուա՛յլտմէն , գուճազլա քէնտիսինի , տէտի Բալֆ Միլըր , միւքէտտէր պիր մուզաֆֆէրիյէթ ալէալէթի իլէ պիր իբի ասըմ իլէրու կէլէրէք , վէ բարմաղը իլէ , Մօրթիմէրին ճէսէտինի կէօսթէրէրէք :

Տիւնեա իւզէրինտէ , գաթլի նուֆուստան վէ ճան աճըթմագտան պաշգա պիր քէյֆ տույմագ պիլմէյէն ալշադ գաթլի , Բալֆ Միլըրըն սօն սէօղլէրինի իլթտիլինտէ , վէ անըն բարմաղը տօղրուլուղունա պազարագ , եէրէ սէրիլմիչ օլան Մօրթիմէրին ճէսէտինէ նազար իթտիլինտէ , պիր արա պիւսպիւթիւն քէնտիսինի զայպ իթմիչ կիպի կէօրիւնտիւ . պատէհու , սինիրլէրի չէքիլմէքտէ տիր կիպի , ազղը վէ կէօղլէրի շարըլմայա պաշլատը . նիհայէթ թէքմիլ վիւճուտինի տիթրէթմէքտէ օլան պիր հարէքէթ միւշահէտէ օլունուպ , կէօղլէրի տախի օլ տէրէճէտէ տէհէթլի սուրէթտէ պէօյիւմէյէ պաշլատըլար քի , բաթլայաճագլարընա շօդ պիր շէյ գալմամըլ կիպի կէօրիւմէքտէ իտի :

Օտանըն տէրունինտէ , հիչ պիր մախլուզ էսէրի պուլունմամագտա տըր կիպի , սօն տէրէճէտէ տէրին պիր սուսլուզ հիւքմ իթմէքտէ , վէ պիւթիւն հազըրուունու կէօղլէրի , Ուայլտմէնին իւզէրինտէ մէքքէլէնմիչ պուլունմագտա իտի :

Խառլիս հայտուեա , մէգքիւր բաթլամագ տէրէճէսինտէ պէօյլամիւշ կէօզ-
լէրի իւէ , Մօրթիմէրին ճէսէտինէ պիր միւտտէթ տիք տիք պազարդատան սօն-
րա , Փուրթուռնանըն էլինտէ էլլէնճէ օլմուշ պիր աղաճ կիպի , թէքմիլ վիւ-
ճուտի իւէ իլէրու կէրի սալլանմայա պաշլատը . վէ արթըզ քէնտի մէֆրէթ
եիւքլէրինի թաշըմայա իզթիտարլարը դալմամըշ օլան տիգլէրի գըրըլարագ ,
պիր շէլսանէ գուրչունուռնտան վուրուլմուշ ճանալար կիպի , տէհէթլի պիր
նիտա իւէ , էվլատընըն ճէսէտի իւզէրինէ տիւշտիւ :

«Ահ , էվլատըմ , էվլատըմ» նիտասը իլիթիլմիւ իտի :

Հայտուեա դաթիլ , պիր պէշ տագըշա գատար , պիզզաթ քէնտի էլի իւ-
լէ վուրուպ էօլտիւրմիւշ օլտուղու իլիւն իֆթիլսար իլլէտիլի կէնճ հայազըն
ճէսէտի իւզէրինէ գաբանըպ , պաշկըն պիր հալտէ գալտը :

Պատէհու տօղրուլուպ , Մօրթիմէրին պաշընը տիգլինին իւզէրինէ ալտը ,
վէ աղլամայա իզթիտարը պուլունմայան տէհէթլի կէօզլէրի պիւսպիլիւթիւն
գան ըէնկի քէսպ իթմիւշ օլտուղու հալտէ , անըն քիւլ քէսիլմիւշ տիւլէր ճէ-
մալինէ պազարագ , եիւրէք բարալայըճը ֆիզանլար սըրադմայա պաշլատը :

«Ահ էվլատըմ , սէֆիլ էվլատըմ . եիրմի պէշ սէնէ սէնին հատրէթլին իլէ
էրիտիքտէն , վէ էվլատըմ օլտուղունու պիլմէյէրէք պու գատար վագըթ սէ-
նինէ եաշատըգտան սօնրա , թամ էվլատըմ տէյէրէք սէնի գուճալըմըն
իլլինտէ սըգմայա նայիլ օլամաղըմա անճագ եիրմի տէօրթ սաաթ գալարագ ,
սէնի քէնտի էլիմ իլէ թէլէֆ իտէճէք , վէ շիմտի , սէնին ճէսէտինի գուճագ-
լայաճագ իմիլիմ . . . » :

Մէֆիլ հէրիֆ , տահա չօգ շէյլէր սէօյլէյէճէք իտի :

Փագաթ պիր հալ վագը օլուու քի , պիր շիմէք գարպը կիպի , անըն
նութ գունու գաթ իթտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , սուս օլմասը իլէ պէրսպլէր , պիւթիւն վիւճուտի իւ-
լէ , շէտիտ սուրէթտէ սարսըլտը :

Ճէնագէ , կէօզլիւնիւ աշըպ , քէնտի եիւզիւնէ պազմըշ իտի :

Պիր արա , Մօրթիմէրին տուտագլարը տախի օյնատը :

Սէօնմէքտէ օլան էօմը գանաթիլինին ըշըղը , սօն տէֆասը օլարագ բար-
լամագտա իտի :

Հայտուեա բէտէր , չըլտըրմագ հալինէ կէլէրէք , քէնտի էվլատընըն պա-
շընը եօգարը գալտըրտը , վէ .

«Մօրթիմէր , էվլատըմ , մէրհամէթ էթ , եիւզիւմէ պագ . ահ , գուր-
թարաճալըմ սէնի . էօլմէյէճէքսին , հէրիմ , ճէրրա՛հ եթիլտիւրին , չարուք ,
սո՛ւ եթիլտիւրին . էվլատըմ , Մօրթիմէր , եիւզիւմէ պագ , սէնին բէտէ-
րինիմ . եիւզիւմէ՛ պագ . պիր շէ՛յ սէօյլէ , տէյի պաղըրմագտա իտի :

Ֆիլմագը Մօրթիմէրին սօն նէֆէսի հալէա իւզէրինտէ օլուպ , պաշկըն
կէօզլէրինի թէքրարէն աշարագ , Ուայլտմէնին եիւզիւնէ պագար . պատէհու
պու կէօզլէր , էպէտի սուրէթտէ գաբանտըլար :

Փագաթ գաբանտըլարը սըրատա , ազղը տախի աշըլմըշ , վէ չու պայ-
կըն սէօզլէր , քի սէֆիլ տէլիգանլընըն տիհանընտան չըգտն սօն կէօզլէր ի-

տիկէր , գաթիլ բէտէրին վէ եագընընտա պուլունանլարըն գուլագլարընա տէյմիլ իտի :

«Սէն պէնիֆ քէպէրիֆ-ի՞ն . . . Էմէր օլտոն . . . :

Մօրթիմէրին պու սէօզլէրինտէն , Թօմաս Ուայլտմէն օլ տէրէճէտէ միւ թէէսիր օլուպ սարսըլտը քի , Մօրթիմէրին պաշը մէրգուսուն գուճաղընտան գայըպ եէրէ տիւշտիլ :

Օլ վագըթ , խապիս հայտուտ էյիլիպ , էլինի Մօրթիմէրին եիւրէյի իւզէրինէ գօյտու . պատէհու գուլաղընը մէրգուսուն կէօյսիւնէ տայատըպ պիր միւտտէթ անը տիյնէտի :

Հէր պիր շէյ պիթմիլ իտի . . . :

Նապէհան պիր շէտիտ հարէքէթ միւշահէտէ օլունտը :

Թօմաս Ուայլտմէնին էլի , պիր եըլաըրըմ չաբուզըլը իլէ ճէպինէ կիրիպ չըգտը , վէ պիր բարըլթը կէօրիւնտիլ :

Թէքմիլ հազ րուն եէք ալագ պաղըրարագ , խապիս հայտուտըն իւզէրինէ տիւշմէյէ տալրանտըլար :

Ֆագաթ հիշ պիր շէյէ մէյտան գալմամըլ իտի :

Պիր ալէվ միւշահէտէ օլունտու , պիր տէհշէթլի շամաթա իշիթիլտի , վէ պիր պէյագ տիւման , թէքմիլ օտայը գարլատը :

Բալֆ Միրըրն , վէ Հէլէն Հուայթրօզուն եիւզլէրինէ սըճագ պիր շէյ սէրրիլտի . . . :

Մէրգուսունն եիւզլէրինէ սէրրիլէն սըճագ շէյ , օլ գատար տէհշէթլի սէրէնճամլարընա սէպէպ օլան հայտուտ գաթիլին , պէյնինին բարշալարը իտիկէր . . . :

Պու տէհշէթլի մէնգարէտէն , հաղըրունուն քեաֆֆէսի տալտի սօն տէրէճէտէ միւթէէսիր օլարագ , նութղլարը թուլթուլմուշ իտի :

Թապանճանըն տիւմանը մահվ օլտուղունտա , եէրտէ , պիրիպիրլէրի իւզէրինէ եըղըմըլ իքի ճէսէտ կէօրիւնմէքտէ իտի . պիրիպիրլէրինէ շայան պիր բէտէր վէ էվատըն , իքի նէֆէր հայտուտ գաթիլլէրին ճէսէտլէրի :

Ուայլտմէնին խային էլի , սօնու սօնու պիղլաթ քէնտի նէֆսինէ տալտի գատա իթմիշ օլան պու միւտիպէթլու էլ , հալէա , թապանճայը սըգը սըգը թուլթմագտա , վէ անըն պօրուսունտան , հալէա պայլըն պիր տիւման չըգմագտա իտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , քէնտի վատինտէ սատըգ սլուլունմուշ իտի :

Օն պիր նէֆէր ինսան գաթլ իթմիլ իտի քի , օն պիրինճիսի , պիննէֆս քէնտի էվատը իտի . ֆագաթ գաթլին մըգտարընը օն իքիյէ իպլաղ իթմէյի վատ իթմիլ իտի . պու օն իքինճի տալտի , օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ Թէյլլըրըն գըզը Ֆլօրա օլաճագ իտի . ֆագաթ գատէր , մէրգուսէ պիշարէ գըզա , էօլիւմաէն ազ տէհշէթլի օլմայան տիվանէլիք հալինի հասր իթմիլ օլտուղունտան , Թօմաս Ուայլտմէնին գաթլ սայըսընը թէքմիլ իտէճէք տիկէր պիրիսի լագըմ իտի :

Պու օն իքինճիյի թայեին իտէն տալտի , Ատալէթին հիւքմի օլտու :

Թօմաս Ուայլտմէնին օն լքինճի գուրպանը , պիննէֆա քէնտիսի օլաճագ իտի . . . :

Իք ալթիւսթիւք տէֆ օլուպ հէր քէսին ազլը պաշնա կէտիյինտէ , իքի գաթիլէրին ճէսէտլէրի պիրիպիլլէրինտէն այլըրլարագ , էվլատ վէ բէտէր , եան պէ եան եաթըրըլտըլար , վէ Ուայլտմէնին ճէպլէրի արալթըրըլտըդտա , հէնուզ ախզ իյլէմիլ օլտուղու սէրպէսթիյէթ ֆէրմանընտան , վէ պին լիւա նագտօան պաշգա պիր չէյ գուհուր իթմէտի :

25 սէնէլիք սէֆիլ պիր էօմր , տէհէթլի սուրէթտէ տէվամ իթմիլ օլտուղու կիպի , տէհէթլի սուրէթտէ տախի խիթամ պուլմուզ իտի :

Իլպու Փաճիատան պիր հաֆթա սօնրա , կէյլուհէֆ մէյտանընտա , խընճախընճ պիր դալապալուք պիրիքմիլ իտի :

Մէյտանըն օրթասընտա գուրուլմուզ օլան եիւքսէք պիր քէրէվէթին նէրտիվէնինտէն եօգարը , էլլէրի արգասընա պաղլանմը պուլունան պիր գարը չըգարըլմագտա իտի :

Եիրիւմէյէ մէճալի դալմառըղընտան սիւրիւքէնէրէք կէօթիւրիւմէքտէ օլան պու գարը , պիր քիւթիւք հուզուրընտա տիզ չէօքտիւ , սիյահլար կիյինմիլ օլան պիր բաբաղըն էլինտէքի խաշը բուս իյլէտի , պատէհու , հէնուզ տիւպէրիյինի դայպ իթմէմիլ օլան պաշընը , մէգքիւր քիւթիւյին իւզէրինէ վաղ իյլէտի . կիւնէլին զիյալարընտան բէրթէվէր սաչան բարլագ պիր պալթա եօգարը չըգըպ աշաղը էնտի , վէ մէգքիւր կէնճ պաշ քէսիլիպ քէրէվէթին իւզէրինտէ եուվարլանտը :

Հէնուզ տիւպէրիյինի դայպ իթմէմիլ տէտիյիմիզ պու կէնճ պաշ , մատամ կրինին պաշը իտի :

Իլթէ պու օլտու հիքեայէմիզին ճինայէթ գըսմարընը իճրա խտէն ճէրաւ ճէնքինսին , մէյխանէճի Լօնկհէտին , Մօրթիմէրին , Ուայլտմէնին , վէ Մատամ կրինին էնճամլարը :

Պիչարէ Ֆլօրանըն իսէ , ազ վագըթտան ազլը պաշնա կէթիլիւմէսի գապիլ օլամայարագ . նիհայէթ պիր թիմարխանէյէ վաղ իտիլմէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու իսէ տէ , Բալֆ Միլըրըն վէ տիկէր տօսթլարըմըղըն հիմմէթ վէ զայրէթի իլէ , ալթը այա գատար պիւսիլիւթիւն քէնտիսինի պուլուպ , եինէ անլէրին հիմմէթ վէ մուսպէնէթի սայէսինտէ , քէնտի տէրէճէսինէ մըթապըգ սուրէթտէ , էհիլ ըրզ վէ չալըզգան պիր տէլիգանը իլէ էվլէնիպ , գէնիին վէ ասըլդատէ գարըսը տէյիլ իսէ տէ , մէսուտ պիր զէվճէ վէ էյի պիր վալիտէ օլտու :

Ասըլ պիզիմ սէվիլիւիւ դահրամանլարըմըղա կէլինճէ , այնի կիւնտէ , այնի սաաթտա վէ այնի տագըդատա , պիր եանտա Բալֆ Միլըր վէ Հէլէն Հուայթրօզ , վէ տիկէր եանտա տախի , Տօն Վալտէզ վէ Տօնա Իզապէլա ,

չիֆթ չիֆթ տուրմուշ վէ եւ էլէ վերմիշ օլտուզլարը հալտէ , նիքեահ տու-
ասը պաղը իլէ , էպէտի սուրէթտէ պիրիպիրլէրինէ գալուշտուլար , վէ ու-
զուն վէ մէսուտ էօմրլէրինին նիհայէթինէ տէկին , գալիմ էօլլւմտէն պաշ-
գա հիշ պիր շէյ , պու սէվկիւլիւ ֆէօրլէրէ պիրիպիրինտէն այըրամատը :

Սէօյլմէյէ հաճէթ եօգ տուր քի , սատըգ Պիկիթէյլ քէլը վէ իլսիյար
Մօրտաունթ տախի , պաղը գալան կիւնլէրինի , մէրգուման սէվկիւլիւ ֆէօրլէ-
լէրին վէ անլէրին սէվկիւլիւ էվլատլարընըն եանընտա կէչիրիպ , ագաը իզ-
տիվամ զիյնէթինտէն ալթը այ սօնրա , Տօնա Իզապէլլանըն վսիլտէ վէ բէ-
տէրի տախի , Սպանիատա վաղը Վիքլէրինին քեաֆֆէսինի սաթըլ նադտ
իտէրէք Ինկիլթէրլայա կէշտիլէր , վէ էօմրլէրինին պաղը գալան գըսմընը
քէնտի ազիզ գըզլարը վէ սէվկիւլիւ կիւվէյլէրի եանընտա կէչիրտիլէր :

Խ Ի Թ Ա Մ

